

TITIC CHIBI

METALLURGICAL
DEPARTMENT

A TOMOS
Tayyorum,

B TOMOS

A certain operation
Metallurgical
Engineering

C TOMOS

We are Tayyorum
We are Tayyorum

1880

1880

1880

1880

1880

Αγγελια Αποτελεσματων

Μια Διάσορ

Πρώτη Δ

Αυτοματικ

Χρήσης

Μηδέν αν θεωρείν

Το ψήφο στη Γαλλία η πιθανότητα

Μη δημοσιεύεται

Επιβεβαίη

Παρατηρηση

Σεντιδημα

Στην Ελλάς (επικες αποτελεσματικα στηριζει)

Η Ελλάς (κανονικ)

WYBROOK

Томоса

Томо A

- ① Елпетриј
- ② Ахинијадр
- ③ Поглавар
- ④ Емигрант
- ⑤ Николај
- ⑥ боречи У-43
- ⑦ Иност
- ⑧ Ерасмія
- ⑨ Т Геворг
ունիստ ՏՏՀՐ [Աշխար]
- ⑩ ~~Էմիգր.~~ [Աշխար]
- ⑪ Программі [Աշխար]
- ⑫ Радяніан Եղիշ [Աշխար]
- ⑬ Маркін Пітін [Աշխար]
- ⑭ Широк Кукдзан
- ⑮ Підприємство В
- ⑯ Кукдзан фармацевтів
- ⑰ Евакум Петрович
- ⑱ Малояхсанов
- ⑲ Родилюм
- ⑳ Георгіан ай Բернар
- ㉑ Ізғазиев Фергані-
- ㉒ АОРКА - ЕВНТА ROMANCERO

1963-65

A թեմա

Բ թեմа

1965-67

-2-

ΤΟΜΟ Α

Ⓐ **ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ**

21 Αυγούστου
16 Αυγούστου
1967

Γ. ΠΕΘΩΝ

ΔΙΚΤΥΩΣΙΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΜΕΤΣΗ

[Βάθεια Εργασία αριθ 97]

Noi fous τα i πλοιά KEFERO
kai fousi τα 4 Τραγούλ-

Ⓑ **ΑΓΕΝΙΚΗ ΑΞΦΑΛΕΙΑ** | 16-Αυγούστου 1967
20 Δεκεμβρίου 1967

㉒ Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ

Γ **ΦΥΛΑΚΕΣ ΑΒΕΡΩΦ** | 21 Δεκεμβρίου 1967
1 Μαρτίου 1968

㉓ ΜΟΥΣΙΚΟ ΡΟΜΑ

[ΕΠΙΦΑΝΙΑ - ΑΒΕΡΩΦ - ΒΙΕΝΤ Β ΤΟΜΟ]

Ⓐ **ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ (Αδημ - Βραχόπου)**
1 Μαρτίου - 16 Αυγούστου 1968

㉔ ΤΑ ΛΑΪΚΑ

㉕ ~~ΟΔΟΧΕΙΑ ΓΕΝΑΤΟΣ~~

㉖ ΚΑΤΑΣΚΕΨΗ ΗΟΙΙΟΡΚΙΑ
ΜΟΥΣΑ ΓΑΝΑΤΟΣ

㉗ ΤΡΑΠΕΖΙΑ ΣΩ ΑΝΤΡΕΑ

㉘ Η ΑΞΕΠΙΦΗ ΜΑΣ ΑΘΗΝΑ ΒΙΕΝΤ Β ΤΟΜΟ

TOMO A

3.

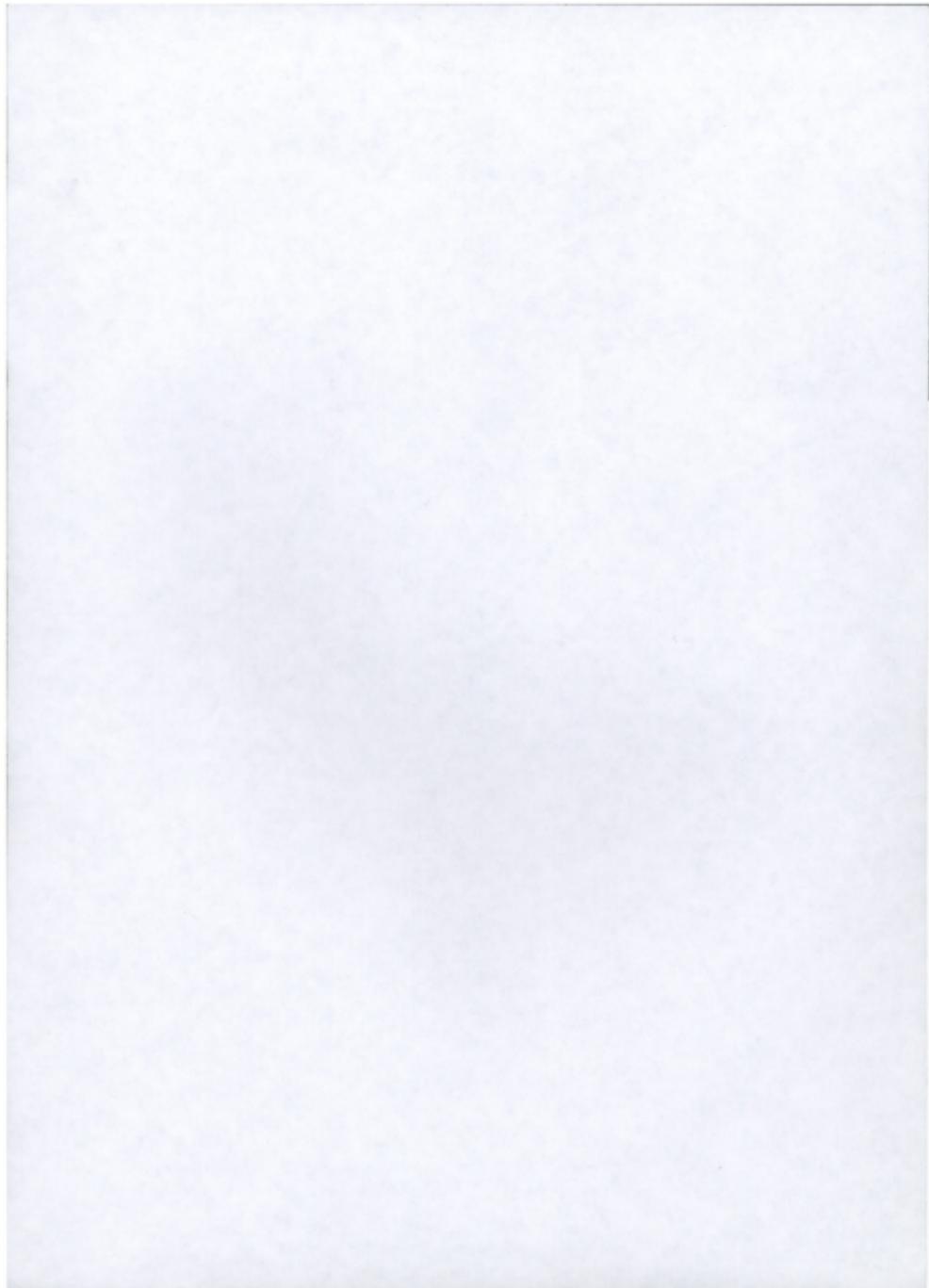
(E) ZATONNA

(ano 17 Agosto 1968
3 Novembro 1969)

10 APKAMES

(2) WPOPOZ

(Nov 1969 - Ano 1970)

Kefene

1. ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ NAI
2. ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ NAI
3. ΠΟΛΙΤΕΙΑ NAI
4. ΕΠΙΦΑΝΙΑ NAI
5. ΛΙΠΟΤΑΚΤΕ^{ον βότανο} OXI
6. ENAJ OMNIPS ~~TAISZ~~ OXI
7. ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΗ OXI
8. ΣΚΟΡΠΙΑ OXI
9. ΝΕΚΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΥ ~~Νησος σω Αγριευν~~
10. ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΩ ΔΝΕΙΡΟ
11. ΗΙΒΕΤΡΑ
12. ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ ΑΓΑΠΗ
13. ΧΡΥΞΟΠΡΑΞΙΝΟ ΦΥΛΛΟ
14. ΠΡΟΦΗΤΙΚΑ
15. Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ
16. Μαγική Ρύμη
17. Μίκρος Κυκλών
18. Ποζιτσιά Β

19. Κύκλος φορεστών
20. Σωματιδίου Εργαζομένων
21. Μανούχανγκ
22. Ρυθμός
23. Γραφτέας από Ρήγην
24. Ιαγωνιστής φέρεται
25. Romancers Gitaro
26. Παραστάτης Μέσων
27. Ο Ήρως και ο Χριστός
28. Τραγουδιστής ή ηγετής (Ονοματεία όντων)
29. Η μητέρα
30. Τα Λαϊκά
31. Τραγουδιστής ήρωας
32. Νύχτα Γενεύης
33. Η μάρτυρα

| Απόστολος |

| Ζωγράφης |

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ

- 125 Η ΜΑΝΟΤΡΑΠΟΝΔΑ
 127 ΣΑΝΤΟ ΓΕΝΕΡΑΛ (Β ΤΟΜΟΣ)
 131 ΙΠΑΛΛΑΝΤΕΣ (133)
 132 ΖΗΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ε ΕΩΡΙΣΤΩ -
 Ε ΕΝΤΕΡΙΚΟ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε

- 135 ΤΗΣ ΕΣΩΤΑΣ
 137 ΠΡΟΒΟΜΕΝΟΣ Η ΑΩΣ
 138 ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ
 139 ΕΧΑΡΣ Η ΑΩΣ (Β έως και Β ΤΟΜΟ)
 143 ΤΙΑ ΤΩΝ ΗΑΝΑΓΡΩΝΗ
 147 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ '78 ↪
 148 ΤΑ ΑΝΠΙΚΑΣ
 152 ΤΑΞΙΔΙ ΜΕΣΑ ΣΩΣ ΜΗΧΑ
 155 ΟΙ ΓΕΙΤΝΙΟΙ ΤΩΝ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ [Β ΤΟΜΟ]

Ε ΕΩΡΙΣΤΩ
 Ε ΕΝΤΕΡΙΚΟ

- 156 ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙΝΟΙ
 163 ΙΠΕΦΟΡΟΥΜ
 167 ΕΠΙΒΑΘΗ
 168 ΡΑΝΤΑΡ
 174 ΤΙ ΚΡΟΣΣΑΒΒΑΤΑ
 175 Η ΖΩΝΑΝΤΗ ΣΗ

~~ΣΑΚΑ~~ ΚΑΤΑ ΖΑΣΟΥΚΑΤΑΝ
 ΕΑΡΙΝΗ Β ΤΟΜΟΣ

REANIEM

180 ΜΙΟΝΕΩΣ

181 ΦΑΙΔΡΑ

182 Η ΗΜΙΝ ΖΩΜΕ Σ' ΑΓΓΛΗ ΧΩΡΑ

183 ΚΑΡΝΙΤΑΚΗ Τραγού- ΚΑΡΝΙΤΑΚΗ
οπτική Γ ΤΟΜΟΣ

185 SANTIAGO

~~ΠΕΡΟΟΣ ΣΤ~~

186 ΤΑ ΠΡΘΕΩΝΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

ΛΥΚΙΚΗ ΒΙΟΛΟ

187 Η ΒΕΑΤΡΙΝΗ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΜΗΔΕΝ

188 Ή Αεχάνη Areos

189 Ή Αεχάνη ΤΗΣ ΛΕΤΡΑΣ

190 ΜΗΗΜΗ ΤΗΣ ΛΕΤΡΑΣ

191 ΜΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ - Influenza № 4

192 ΜΗΔΕΙΑ, Νομός Τραγού- Γ ΤΟΜΟΣ

193 ΜΗΔΕΙΑ, Νομός Τραγού- Γ ΤΟΜΟΣ

ΗΛΕΚΤΡΑ

ΤΡΟΠΙΤΣΙΑ Γ.

ΑΣΙΚΙΚΟ ΠΟΥΛΑΚΗ

ΤΡΟΠΙΤΣΙΑ Δ

~~ΠΕΡΟΟΣ ΣΤ~~

ΛΥΚΙΚΗ ΒΙΟΛΟ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ, Νομός Τραγού-

Γ ΤΟΜΟΣ

ΛΥΚΙΚΗ ΒΙΟΛΟ

ΛΥΚΙΚΗ ΒΙΟΛΟ

ΣΕΡΕΝΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α	1960 - 65
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β	1965 - 67
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ	Δικταστορία 1967
δ) Παρανομία	(συνομόθυ- ¹⁹⁶⁷ - πολιτεία)
β) Γενική Αγροτεία	Αύγουστος - Δεκεμβρίου
γ) Φιλαντή Αβέρωφ	Δεκεμβρίου 67 - Ηλεύθερη 68
δ) Ήπιο τηλεοπτικό (Άννα-Βασιλάκη)	Μαρτίου - Αύγουστου 68
ε) Ζωοτονία	Αύγουστου 68 - Νοεμβρίου 69
ζ) Στρατηγικό πρόγραμμα	(Νοεμβρίου 69 - Απριλίου 70)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ

ΕΞΟΠΙΣΤΟ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

(Αριθμ 70 - Ημέρα 74)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε.

ΕΞΟΠΙΣΤΟ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Μετανομίσεων

1974 - 1980

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤ - Μεταρρύθμιση -
και Επανάστασης

1980 - 1989

Αντίκρυσης

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ζ

Μεταρρύθμισης

και Επανάστασης

1989 - 1996

Κείμενα

1. ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ NAI
2. ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ NAI
3. ΠΩΛΙΤΕΙΑ NAI
4. ΕΠΙΦΑΝΙΑ NAI
5. ΛΙΠΟΤΑΚΤΕ^{ον βότανο} OXI
6. ENAJ OMNIP¹⁹⁶² OXI
7. ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΗ OXI
8. ΣΧΟΛΠΙΑ OXI
9. ΝΕΥΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΥ
10. ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΟ ΔΝΕΙΡΟ
11. Η ΒΕΚΤΡΑ
12. ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ ΑΓΑΠΗ
13. ΧΡΙΞΟΥΡΓΑΝΩΝ ΦΥΛΛΩΝ
14. ΠΡΟΦΗΤΙΚΑ
15. Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ
16. Μαγική Ρύθμη
17. Μικρός Κυκλών
18. Λογοτεία Β

19. Κύκλος φορείστης
20. Σωματική θεορία
21. Μαντηλασμός
22. Ρυθμοσύνη
23. Professor από Ρήγην -
24. Φαγεσσών Φερρα-
25. Romanesco Cittad
[Απόκριση]
26. Πατριωτικό Μέλος
27. Ο Ήγως και ο Χρήστος
28. Τραγουδιστής ήγου (ονοματείων)
29. Ματιώστης
30. Τα λαϊκά
31. Τραγουδιστής Αρρενών
32. Νύχτα Γενναίων
33. Η αβγή

Yan "Eisaywyt",

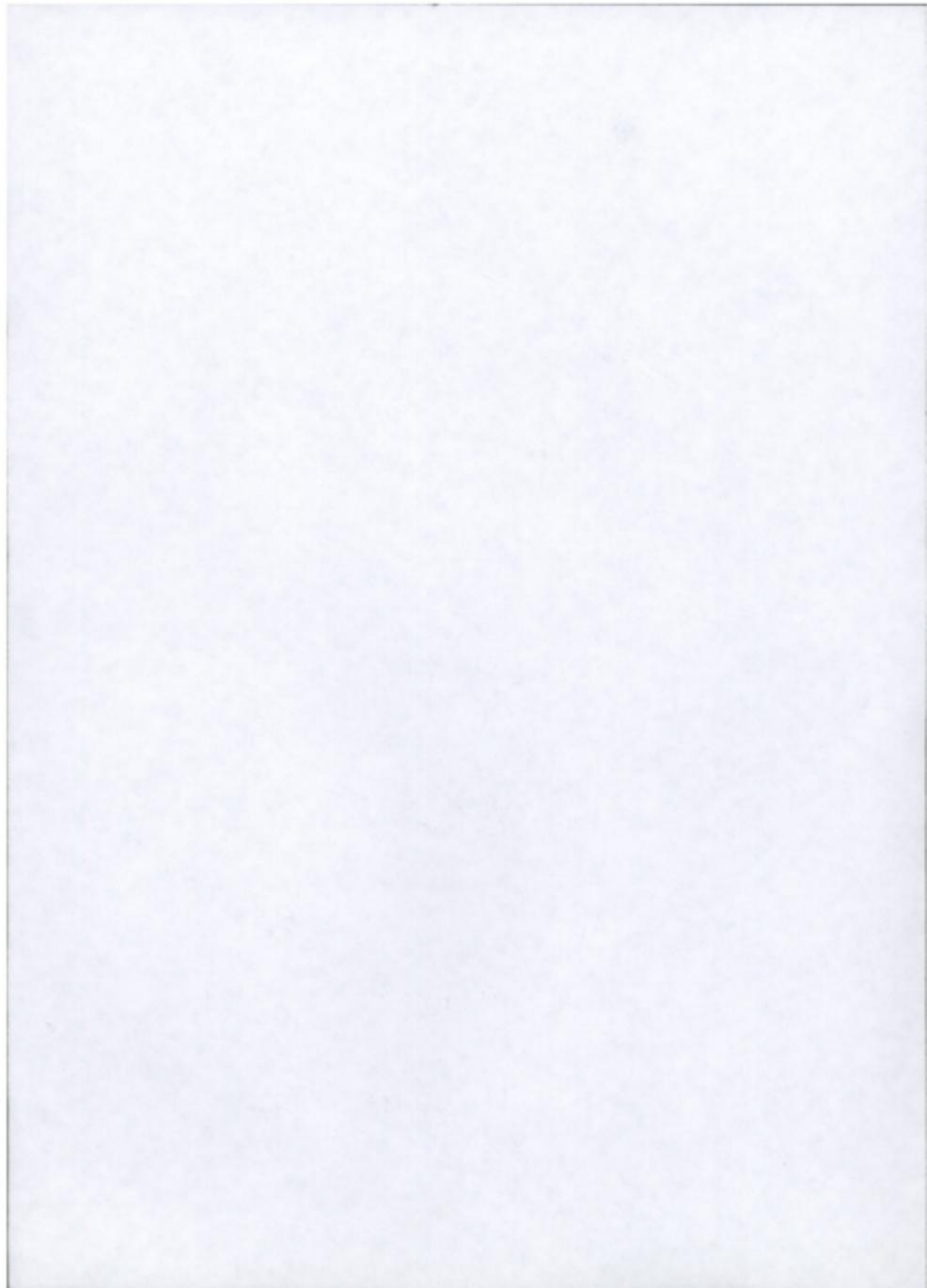
Macaque ^{mo}
Monkey ^{mo} → XRD

"Tai moxxtar
fawng fuu neperiby"

To XRD ⁸² 378 - 405

Miw w at Yawpart
or on Tisitans

Tai moxxtar
w. Xerrow
or. Ktmanoye

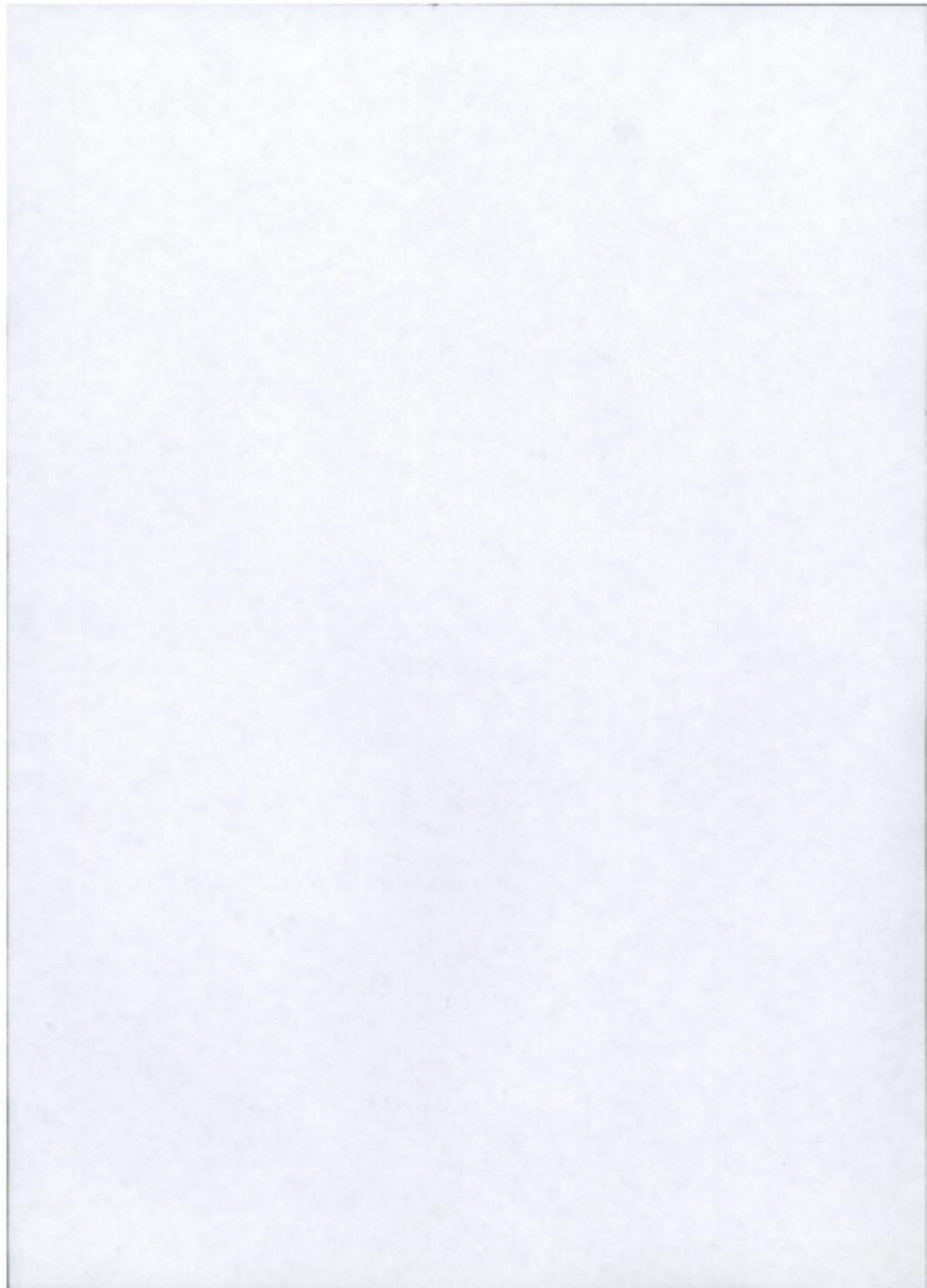
Περίοδος Α

1960 - 1965

- 1 ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ, Γιαννής Pitsos
- 2 ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ, ΟΔΥΣ. Ελύτης, Niko Giacopos, Γεω. Σελιγκάς
[Διπλός Χειροπόλις, Πάνω Κακκί-
βούρα]
- 3 ΠΟΛΙΤΕΙΑ, Τασος Λευβεντής, Δημήτρης Χειροπόλις
- 4 ΕΠΙΦΑΝΙΑ, Γιώργος Στέφας
- 5 ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ, Γιάννης Θεοφάνης
- 6 ΟΜΟΦΗ ΠΟΛΗ, Δημήτρης Χειροπόλις, Ερ. Σεργιανός, Μιχάλης ομοφή Πολη
- 7 ΜΠΟΣΤ
- 8 ΣΚΟΡΠΙΑ
- 9 ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΑΔΒΙΦΟΥ
- 10 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΕ KIN/ΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

ΠΡΟΦΗΤΙΚΑ

- 11 ΕΝΑΣ ΟΜΗΡΟΣ [Ται βρύνει ΒΤΩΜΑ]
- 12 Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ Γιάννης Καραϊσκάζης
- 13 ΜΑΤΙΣΗ ΠΟΛΗ, Ιωάννης Λιτόργος, Mik. Karayannidis
- 14 ΣΙΚΙΡΕΣ ΚΥΚΛΩΠΟΙ, Οδυσσεας Ερίκς
- 15 ΠΟΛΙΤΕΙΑ Β, Κωνστ. Βαζαράκης, Δ. Χειροπόλις, T. Ασβατής
[Πάνω Κακκίνοντα]
- 16 ΚΥΚΙΔΙΟ ΦΑΡΑΓΓΙΩΝ ΡΑ, Τασος Λευβεντής, Δημήτρης Χειροπόλις
- 17 ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ [Ται βρύνει η Ταριχογράφη
Κείμενο ΣΟΝ ΒΤΩΜΑ]
- 18
- 19
- 20
- 21

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Μελοποιημένη από τον Μίκη Θεοδωράκη Ποίηση θα περιληφθεί εξ ολοκλήρου μέσα σε τρεις Τόμους.

Στον Πρώτο Τόμο έχουν συμπεριληφθεί όλα τα Τραγούδια που δισκογραφήθηκαν από το 1960 μέχρι σήμερα.

Στον Δεύτερο οι μεγάλες φόρμες τα Λαϊκά Ορατόρια, τα Μετασυμφωνικά και Συμφωνικά Ορατόρια. Ο Θεοδωράκης επιχειρεί την κατάκτηση μιας φόρμας που να σπρίζεται στην ελληνική παράδοση, ποίηση και μελωδία χρησιμοποιώντας άλλοτε πιο λαϊκότροπη ορχήστρα, όπως στο "Άξιον Εστί" ή στο "Canto General" και άλλοτε πιο συμφωνική όπως στα συμφωνικά.

Στην περίοδο αυτή υπάγονται και μελοποιήσεις χορικών αρχαίων τραγωδών από τις "Φοίνισσες" μέχρι τον "Οιδίποδα", με τις οποίες ασχολείται επτά 36 ολόκληρα χρόνια. Έτσι μελοποιούνται μεταφρασμένοι οι αρχαίοι τραγικοί.

Ο Δεύτερος Τόμος είναι κατά κάποιο τρόπο μια άποψη ανθολόγησης της ελληνικής ποίησης μέσα στους αιώνες. Από τον Αισχύλο μέχρι τον Καρατζά.

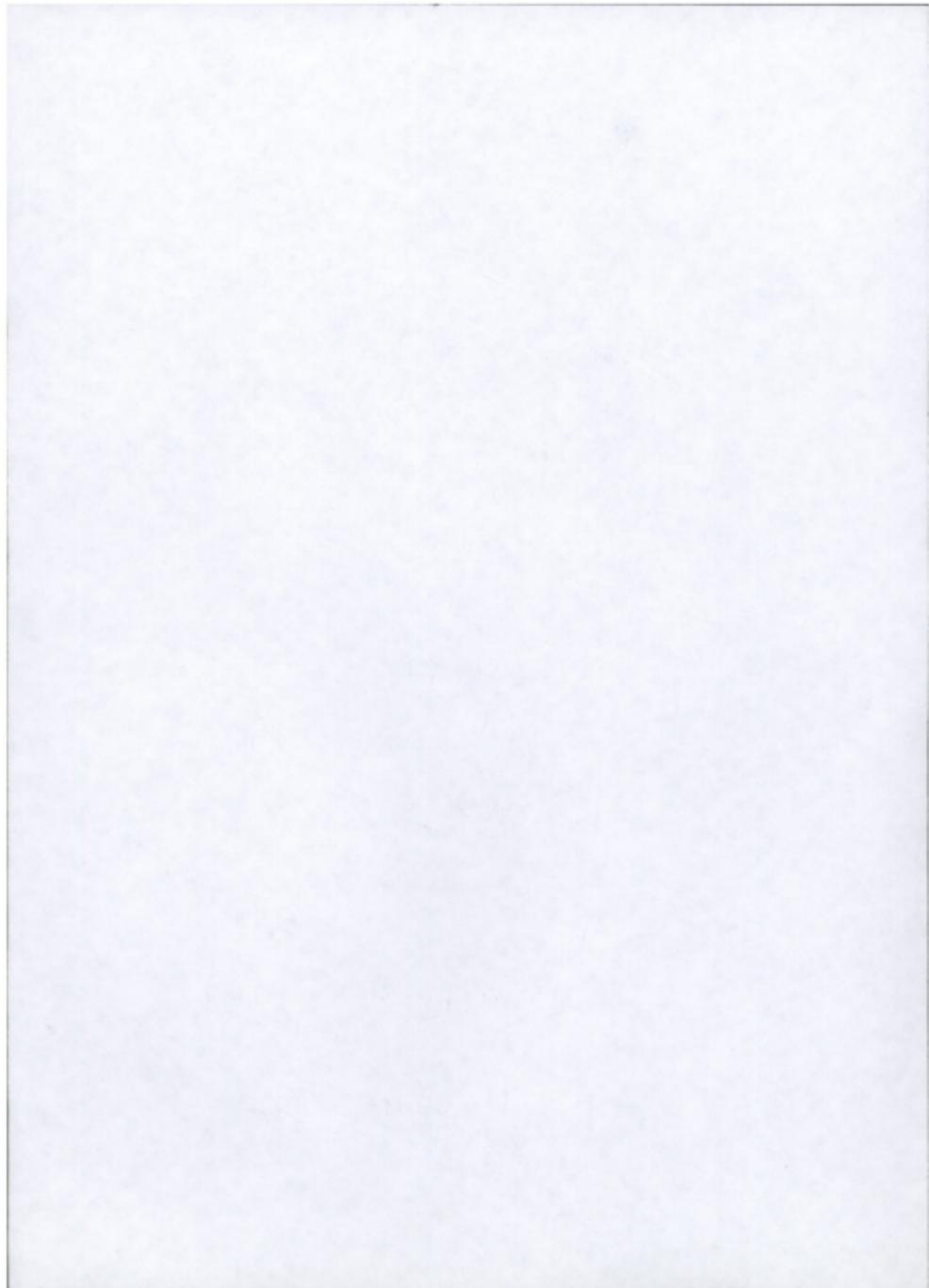
Στον Τρίτο οι τέσσερις Λυρικές Τραγωδίες (Όπερες): "Καρυωτάκης", "Μήδεια", "Ηλέκτρα", "Αντηγόνη", που μπορούν να χαρακτηρισθούν σαν το απόσταγμα αλλά και το αποκορύφωμα της εμπειρίας του στο Τραγούδι, στη Μετασυμφωνική αλλά και στη Συμφωνική Μουσική. Πέρα από το Λυρικό στοιχείο προστίθεται εδώ και το Τραγικό.

Μαζί με τα "Παιδικά" που θα μπουν στο τέλος του Πρώτου Τόμου και που η σύνθεσή τους ξεκίνησε γύρω στα 1937, συμπληρώνονται φέτος εξήντα χρόνια δημιουργικής σχέσης του Θεοδωράκη με την Ποίηση, κυρίως την ελληνική. Από τον Αισχύλο έως τον Καρατζά. Από τον όγκο και μόνο αυτής της προσπάθειας βγαίνει το συμπέρασμα ότι η μελοποίηση της ποίησης υπήρξε ο βασικός άξονας πάνω στον οποίο στηρίχτηκε όχι μόνο η μουσική του αλλά και η ίδια η ζωή του.

Στον Πρώτο Τόμο ακολουθήσαμε τη διαίρεση σε έξι περιόδους, που επέβαλαν τα ιστορικά γεγονότα και οι συνθήκες μέσα στις οποίες υποχρεώθηκε ο Θεοδωράκης να ζήσει και να δημιουργήσει.

Λ. 1960-65

Η Πρώτη Περίοδος (1960-65) είναι η κυριως αναγεννητική. Τον διακατέχει ο ενθουσιασμός μετά την επιτυχή του προσπάθεια και την απήχησή της στα πλατειά στρώματα του ελληνικού λαού. Στα περισσότερα απ' τα τραγούδια αυτής της περιόδου διακρίνεται η μεγάλη ψυχική δύναμη, η ανάταση, η αισιοδοξία και η πίστη που αντανακλούν το κλίμα της εποχής. Όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και διεθνώς η δεκαετία του '60 υπήρξε η εποχή της τελευταίας Μεγάλης Ουτοπίας. Ο νέοι και οι νέες ξεσηκώθηκαν σε όλο τον κόσμο για τελευταία φορά στα 1968, ενώ στην Ελλάδα είχε προλάβει ένα χρόνο πιο πριν να πνίξει οριστικά τα όνειρα η Στρατιωτική Δικτατορία.

Για όλους αυτούς τους λόγους αυτή η πρώτη περίοδος ήταν και παρέμεινε μοναδική. Ακόμα και σήμερα η ποίηση και η μουσική εκείνων των τραγουδιών εκπέμπουν λάμψη και καθαρότητα, γεγονός που δεν μπορεί να γίνει ανεκτό σε εποχές παρακμής.

B. 1965-67

Όμως ήδη από το 1965, με τη δολοφονία του Σωτήρη Πέτρουλα, μπαίνουμε στη διαδικασία που θα μας οδηγήσει στη Δικτατορία. Εξ ου και ο ελεγειακός είπε ο αντιστασιακός χαρακτήρας των τραγουδιών αυτής της περιόδου, όπως είναι το "Μαουτχάουζεν" και η "Ρωμηοσύνη", που λειτουργούν, θά 'λεγε κανείς, προφητικά.

Με τη Δικτατορία διακόπτεται βίαια η φυσική και άμεση σχέση του με τον ελληνικό λαό που ως τότε -όπως πολλές φορές έχει γράψει ο ίδιος ο συνθέτης- υπήρχε όχι μόνον ο εμπνευστής του αλλά και ο μοναδικός του συνομιλητής.

G. 1967-70

Από τον Μάιο του 1967 η μουσική του απαγορεύεται με στρατιωτικό νόμο και ο ίδιος βρίσκεται στην παρανομία. Μπορούσε να πιαστεί ή να μην πιαστεί, όπως τόσοι και τόσοι άλλοι, όμως δεν περιορίστηκε σ' αυτό αλλά ξεκίνησε αμέσως τον αγώνα κατά της Χούντας.

Το γεγονός αυτό ήταν επόμενο να τον επηρεάσει βαθιά. Πρώτον γιατί υπήρχε ο διαρκής κίνδυνος της σύλληψης και της τιμωρίας και δεύτερον γιατί η σκέψη του και το θυμικό του ολόκληρο ήσαν αφοσιωμένα στην οργάνωση της πάλης.

Μ' άλλα λόγια είναι φανερό ότι έπινξε ηθελημένα μέσα του τον καλλιτέχνη και για ένα διάστημα σκότωσε κυριολεκτικά όση μουσική υπήρχε στη σκέψη του για να μπορέσει να δοθεί ολοκληρωτικά σ' αυτό που είχε θέσει σαν πρώτο χρέος στον εαυτό του, την αποκατάσταση της Δημοκρατίας.

α)

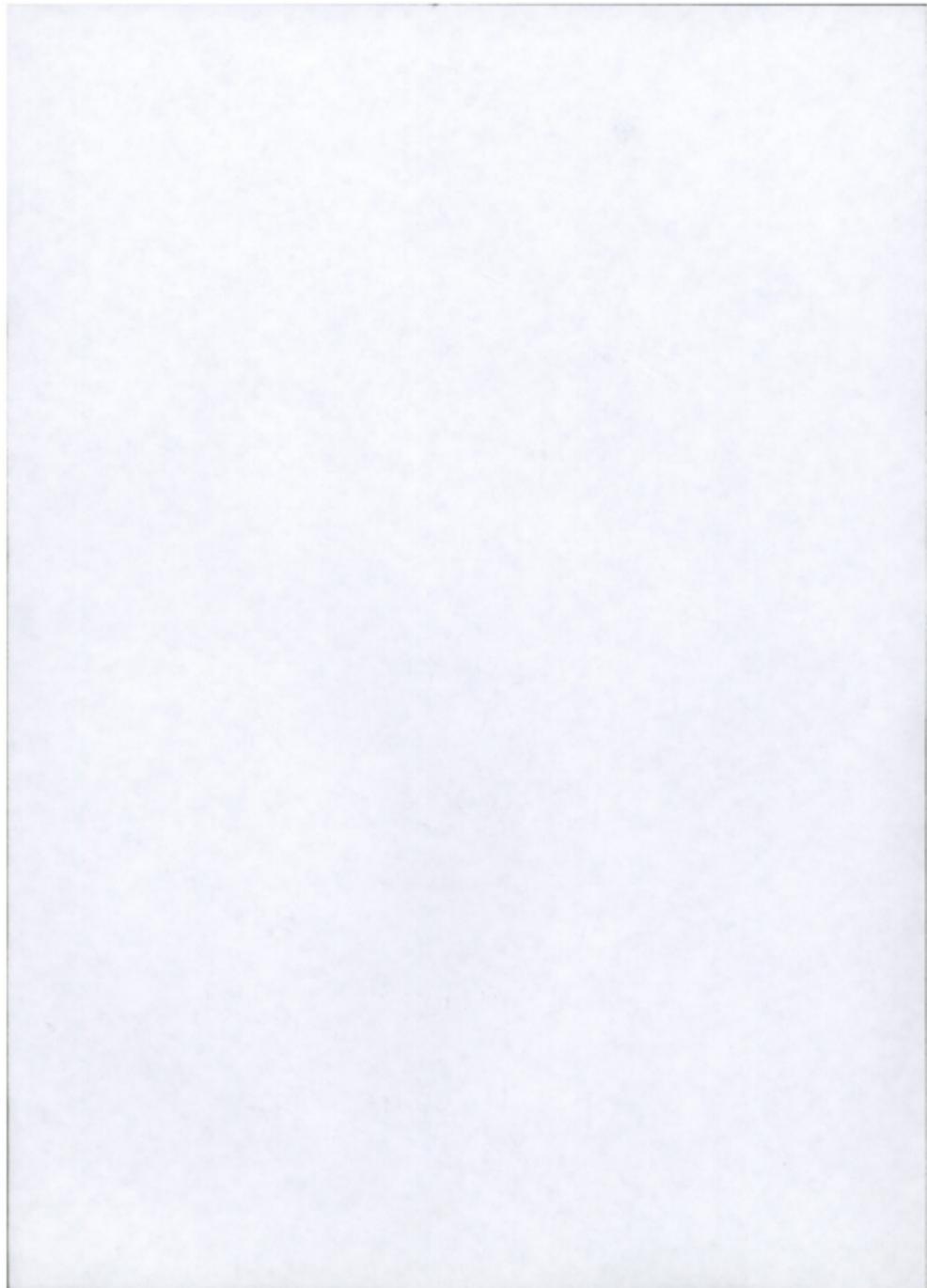
ΑΠΡ. '67 - Έγραψε στην Παρανομία (Απρίλιος-Αύγουστος '67) διακρίνονται κι αυτά από τον γνωστό λυρισμό των μελωδιών του Θεοδωράκη και δεν ήσαν αγωνιστικά μανιφέστα, αν και υπηρετούσαν τον κύριο στόχο της εποχής.

β)

ΑΥΓ. '67 - Ιδιαίτερη σημασία έχει το έργο του "Ηλίος και ο Χρόνος", του οποίου δεν είναι δύσκολο να μουσική όταν βρέθηκε κρατούμενος στη Γενική ΔΕΚ. '67 Ασφάλεια Αθηνών (Αύγουστος-Δεκέμβριος '67).

Κατ' αρχήν με το έργο αυτό αρχίζει ο **ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ** που σιγά-σιγά θα τον απομακρύνει από το μεγάλο ελληνικό κοινό. Όντας φυλακή και με το έργο του απαγορευμένο, αρχίζει να συνομιλεί με τον εαυτό του είτε με κάποιον ιδεατό συνομιλητή. Δεν είναι όμως μόνο η καλλιτεχνική απογοήτευση που τον ταλανίζει εκείνη την εποχή ούτε οι τρομερές συνθήκες της Γενικής Ασφάλειας που είχε μεταβληθεί σε τραγουδιστικό σφαγείο. Το κακό έρχεται να τριτώσει η αμφιβολία που γίνεται σιγά-σιγά βεβαιότητα ως προς το πολιτικό μέλλον της χώρας του. Με δύο λόγια -όπως προκύπτει από κείμενά του εκείνης της εποχής- τα γεγονότα τον είχαν πείσει ότι η προδοσία που έζησε εκείνον τον καιρό δεν θα άφηνε να πραγματοποιηθεί ούτε και στο πιο μακρινό μέλλον το άρμα της Εθνικής Αναγέννησης που τον είχε κατακυριεύσει έως εκείνη την εποχή. Μάρτυρας για όλα αυτά η ποίηση στον Ήλιο και τον Χρόνο που δείχνει καθαρά πως "δεν έχουμε τίποτα να λύσουμε - δεν υπάρχει διαφυγή από τον κύκλο - τον πύρινο κύκλο - του Ήλιου και του Θανάτου".

Τότε θα ρωτήσει κανείς: Πώς έγινείται το γεγονός ότι παρ' ότι γνώριζε ότι όλα έχουν τελειωτικά προδοθεί εξακολουθούσε να παλεύει; Ισως ο

αναγνώστης-ακροατής να βρει την απάντηση στη Μουσική που συνθέτει ο Θεοδωράκης την εποχή αυτή.

Τέλος ένα ενδιαφέρον και ανεξήγητο στοιχείο υπήρξε η ποιότητα της μελωδικής του έμπνευσης στο έργο αυτό, που παραπέμπει σε άλλα είδη μουσικής και που γίνεται κυρίως το λόγο παρέμενε σαν ένας μετεωρίτης μέσα στο σύνολο του έργου του.

γ)

ΔΕΚ. '67 -
ΜΑΡΤ. '68

Όταν σε λίγο θα βρεθεί ξανά μαζί με άλλους (Φυλακές Αβέρωφ Δεκέμβριος '67 - Μάρτιος '68) η καρδιά του ξαναζεσταίνεται σιγά-σιγά τόσο που να γράψει την τρυφερή μελωδία "Ο ύπνος σε τύλιξε" πριν ξαναδοθεί στης μεγάλες φόρμες, τα Τραγούδια-Ποταμός, όπως τα "Επιφάνια Αβέρωφ" και η "Κατάσταση Πολιορκίας" που φαίνεται πως ανταποκρίνονταν περισσότερο στη διπλή αγωνία που είχε πια εγκατασταθεί στην ψυχή του: Το μέλλον της πτατρίδας του και η σχέση του με τη Μουσική.

δ)

ΜΑΡΤ. '68 -
ΑΥΓ. '68

Από τον Μάρτιο έως τον Αύγουστο του '68, στο διάστημα δηλαδή που ζούσε μέσα σ'ένα νόθο κλίμα μεταξύ ελευθερίας και στενής παρακολούθησης, είναι σαφές από τα κείμενά του ότι εκείνο που κυριαρχούσε μέσα στη σκέψη του δεν ήταν η μουσική. Ισα-ίσα, η αποστροφή του προς την δικτατορία, τους δικτάτορες και τα έργα τους είχε μεγαλώσει. Ήτσι που το μυαλό του να μένει καρφωμένο πάνω σε μια μοναδική σκέψη: με ποιον τρόπο θα μπορούσε να απαλλαγεί η Ελλάδα απ' αυτό το άγος της εθνικής ζωής.

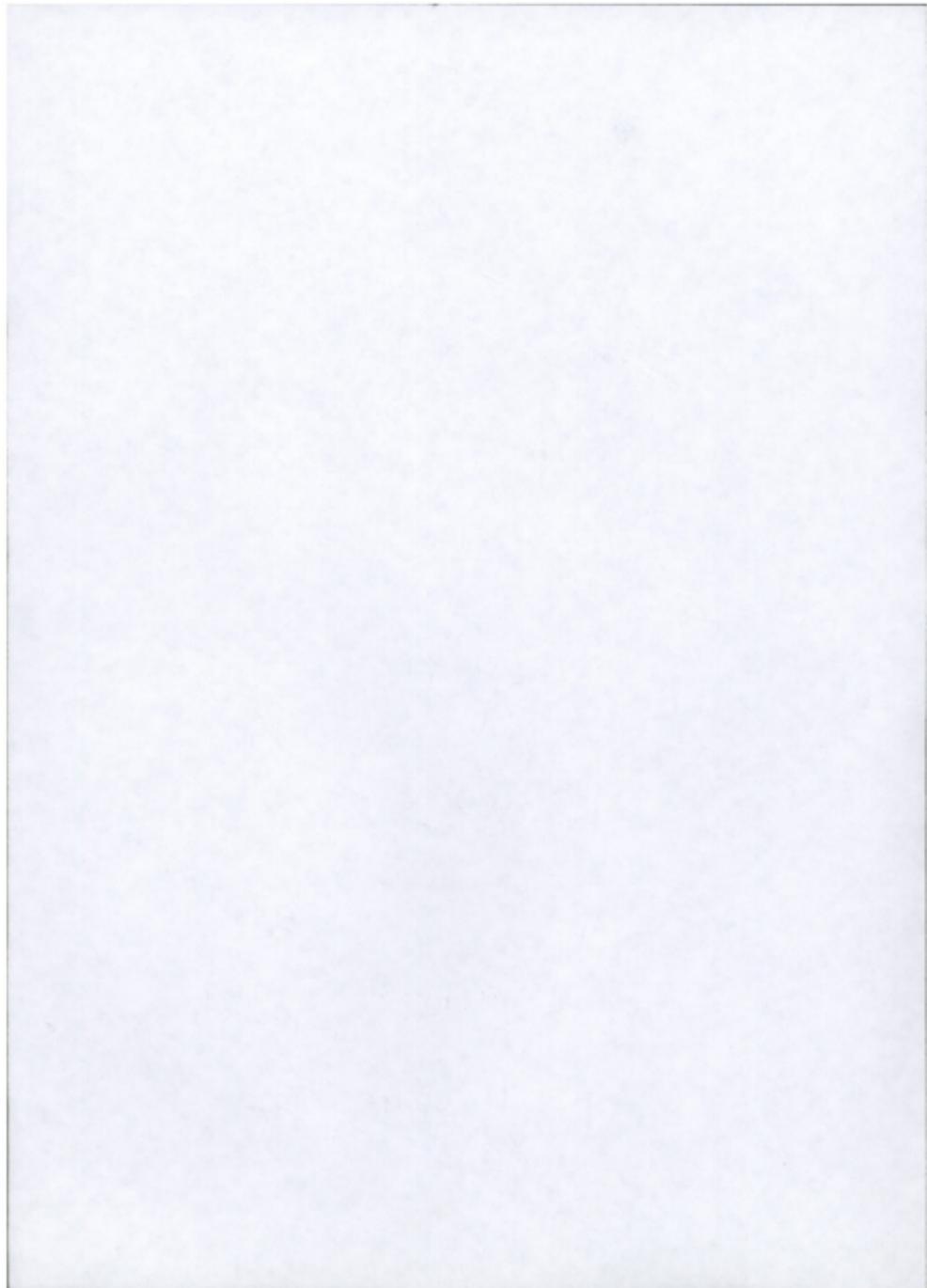
ε) ΑΥΓ. '68-ΝΟΕΜ. '69

Με παραλλαγές οφειλόμενες στις ειδικές συνθήκες η βασική του στ) ΝΟΕΜ. '69-ΑΠΡ. '70 ψυχολογία φαίνεται ότι παρέμεινε η ίδια και στις δύο επόμενες περιόδους: Ζάτουνα και Ωρωπό έως τον Απρίλιο του '70.

Επομένως η μουσική παραγωγή αυτής της εποχής και ειδικά τα τραγούδια, πρέπει να κριθούν κάτω από το πρίσμα αυτών των συνθηκών και κυρίως αυτής της συγκεκριμένης ψυχολογίας που περιγράφονται λεπτομερώς στα βιβλία του.

Είναι αλήθεια ότι η μουσική και οι ιδέες μου λειτουργούσαν την εποχή εκείνη μέσα στο λαό μας καταλυτικά. Και φαίνεται ότι ο Θεοδωράκης το εγγύωριζε αυτό. Με χίλιους δυό τρόπους τα καινούρια τραγούδια ξεκινώντας από το Βραχάπι, τη Ζάτουνα και τον Ωρωπό, πτάνανε σε όλο και περισσότερα σπίτια αιφνιδώντας τα δρακόντεια μέτρα της χουντάς.

Είναι χαρακτηριστικές οι περιγραφές στο ημερολόγιο του Θεοδωράκη που δείχνουν πόσο συναρπαστικό ήταν για τον ίδιο και τους δικούς του που βρισκόταν πολιορκημένοι στη Ζάτουνα (τους φρουρούσαν 18 χωραφώλακες) ν'ακούν από τους ξένους σταθμούς, Μόσχα, Λονδίνο, Παρίσι, Ντώντος Βέλλε, τραγούδια που μόλις είχε συνθέσει και μαζί τους να τ'ακούνε εκατομμύρια άνθρωποι. Αυτή η αίσθηση, το ότι δηλαδή η μουσική φωνή του διεδραμάτιζε ένα σημαντικό ρόλο σ'εκείνη τη δραματική περίοδο, δεν μπορούσε παρά να επιτρέπει την αισθητική του ως προς το τραγούδι βασικά και τις ευρύτερες φόρμες γενικώτερα. Λ.χ. το "Πνευματικό Εμβατήριο" ("Αρκαδία V") είχε σίγουρα αφετηρίες πολιτικές, εθνικές, αγωνιστικές. Για τον Θεοδωράκη τη σπιγμή εκείνη αποτελούσε σίγουρα ένα όπλο πνευματικό, με το λόγο του Σικελιανού σε πρώτο πλάνο, που θα έπρεπε να πάει αν ήταν δυνατόν μέσα στις ψυχές όλων των ελλήνων. Όμως αυτό που πρέπει και πάλι να τονιστεί ιδιαιτέρα είναι ότι ο λυρισμός που ήταν καταπιεσμένος μέσα του εύρισκε πάντα διεξόδους, ώστε να αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο των έργων του.. Υπάρχουν σ'αυτή την περίοδο μια σειρά τραγούδια που συγκαταλέγονται σίγουρα στα πλέον λυρικά από όσα έχει συνολικά συνθέσει.

Έτσι είναι πραγματικά ανεξήγητο το ότι τα τραγούδια και τα άλλα έργα αυτής της περιόδου που λειτουργήσανε σαν σανίδες σωτηρίας για ένα λαό που βούλιαζε -γεγονός που εξηγεί και τη στάση της χούντας απέναντι τους έχοντας όμως ως κύριο χαρακτηριστικό ένα διάχυτο λυρισμό που δεν εξέφραξε μόνο την εποχή τους, βυθίστηκαν αμέσως μετά την μεταπολίτευση (1974) στην απόλυτη λησμονιά. Η ποιότητα και η διαχρονικότητα των έργων αυτών δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες για τις αιτίες αυτού του φαινομένου. Πρόκειται για μια φυσιολογική εξέλιξη ή αντίθετα για κάπι το αφύσικο και υπαγορευμένο από κάποια κέντρα και κάποια συμφέροντα; Όπως και νά' χει το πράγμα, είναι αναμφισβήτητο ότι ο λαός και κυρίως οι νεότερες γενιές αποκόπηκαν από ένα έργο-γνήσια ποιοτική πνευματική τροφή και γενικά από έναν άνθρωπο-σύμβολο καθαρότας και έμπρακτης αφοσίωσης σε αξεις και ιδανικά και μάλιστα σε μια εποχή κατάρρευσης των πάντων, στην οποία η νεολαία που άρχισε να βομβαρδίζεται με πάστης φύσεως ασχημίες, ίσως να τον χρειαζόταν περισσότερο κι από την προηγούμενη εποχή της Δικτατορίας.

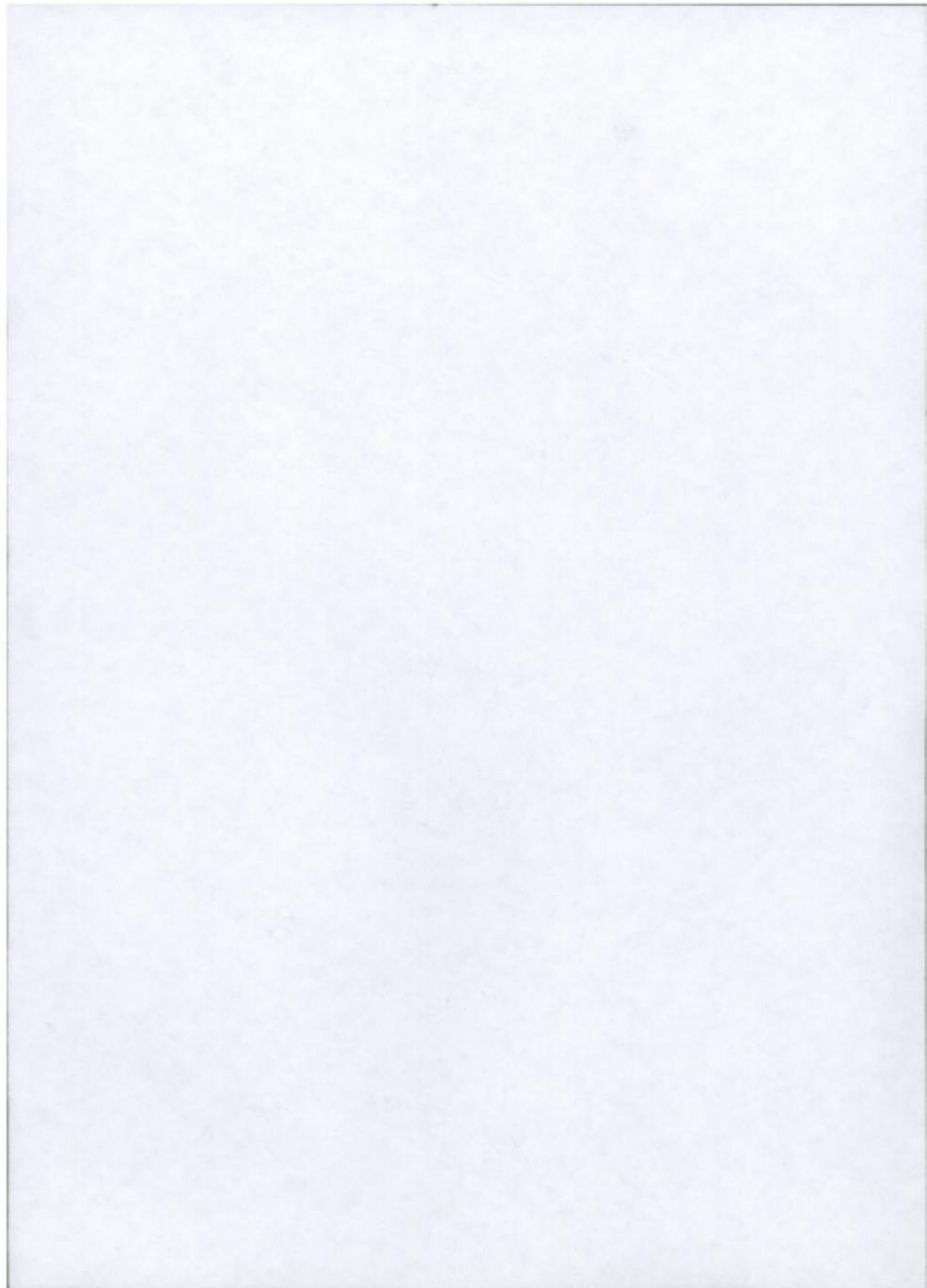
Δ. 1970-74

Το έργο αυτό συνεχίστηκε και στην επόμενη περίοδο Δ' του "Εξόριστου στο Εξωτερικό" (Απρίλιος '70 - Ιούλιος '74). Όμως από την άποψη της ποσότητας ήταν αρκετά περιορισμένο, δεδομένου ότι το 90% των δυνάμεων του ήταν δοσμένο στην Αντίσταση, κατά της Δικτατορίας. Την εποχή εκείνη ήταν Πρόεδρος του Πατριωτικού Μετώπου, γεγονός που τον υποχρέωνταν σε διαρκείς μετακινήσεις, συναντήσεις και συμμετοχή σε εκδηλώσεις στις περισσότερες χώρες του κόσμου. Παράλληλα οι Λαϊκές Συναυλίες είχαν τεθεί κι αυτές κάτω από τον αστερισμό της Αντίστασης, γεγονός που επηρέαζε βαθειά το πεπεριόδον του προγράμματος, ακόμα και τους τρόπους ερμηνείας. Το κοινό του συνήθως ήταν νεανικό, πολυυπληθές, πολυεθνικό και ενθουσιώδες. Σε όποια χώρα, σε όποια ήπειρο κι αν βρισκόταν, υπήρχαν εκτός από τους έλληνες και χιλιάδες ένθερμοι σπαδοί του αντιδικτατορικού αγώνα, που είχε υψωθεί σε διεθνές σύμβολο. Είναι αμφίβολο αν υπήρξε εποχή κατά την οποία η Ελλάδα να ήταν ψηλότερα μέσα στις συνειδήσεις των λαών.

Έχουμε τη γνώμη ότι τα δυο κορυφαία έργα αυτής της περιόδου, τα "Λιανοτράγουδα" και το "Canto General" εκφράζουν πιστά αυτό το κλίμα. Το πρώτο δίνοντας την ελληνική διάσταση αυτής της μέθης για ελευθερία και το δεύτερο τη διεθνή. Το τρίτο μεγάλο έργο, οι "Μπαλλάντες", υποδηλώνει ότι κάτια από τη βουή και τη λάμψη όλων αυτών των συναρπαστικών σπιγμών υπήρχε άγρυπνη και διψασμένη η ποιητική ευαισθησία και ο τραυματισμένος λυρισμός που οι στίχοι του Μανώλη Αναγνωστάκη ήρθαν να ξυπνήσουν. Έτσι στο τέλος μιας νέας συναρπαστικής επαναστατικής περιόδου, όπου για μια ακόμα φορά ο Θεοδωράκης είχε διθεί ψυχή τε και σώματι στην ουτοπία της συλλογικής ευτυχίας, επανελήφθη αυτό που συνέβη με τον "Ηλίο και το Χρόνο", όταν δια μιας αποκαλύψθηκε μέσα του η Αλήθεια, δηλαδή το Μηδέν και το Μάταιο των προσπαθειών για ένα φωτεινό μέλλον. Έτσι και τώρα με τις "Μπαλλάντες" απαντά καταφατικά στον Ποιητή που μη συμμειζόμενος, ως φαίνεται, τις δικές του αυταπάτες ήθελε να τον απαλλάξει από ένα βίαιο και οδυνηρό χτύπημα της πραγματικότητας που τον περίμενε στο σταυροδρόμι της ιστορίας...

Ε. 1974-86

Ο τίτλος της Περιόδου Ε' (1974-1986) "Εξόριστος στο Εσωτερικό", δεν είναι υπερβολικός. Τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τον συνθέτη-καλλιτέχνη και δη τον τραγουδοποιό. Ευθύς μετά την απαλλαγή της χώρας από τη χούντα, το

μεγάλο κοινό στράφηκε προς τα απαγορευμένα τραγούδια, γεγονός που οι Εταιρίες δίσκων δεν άφησαν φυσικά ανεκμετάλλευτο. Τα εργοστάσια δίσκων τύπωναν σε τρεις βάρδιες τους δίσκους του Θεοδωράκη και όλα τα κέντρα σε όλες τις πόλεις και τις κωμοπόλεις έπαιζαν ασταμάτητα τραγούδια του. Αυτό κράτησε πάνω από δύο χρόνια. Ήταν μπορούμε να πούμε ότι η νέα του παραγωγή σ' αυτή την περίοδο έγινε κάτω απ' τη σκιά του παλιού εαυτού του! Πριν προλάβει να απαλλαγεί απ' τον απόχρο των παλιών του τραγουδιών, ζεκίνησαν διάφορα πογκρόμ από πολλές κατευθύνσεις. Τα πιο σημαντικά και καταστρεπτικά υπήρξαν αυτά που είχαν κίνητρο πολιτικές διαφωνίες και που χτυπώντας το έργο του επεδίωκαν την μείωση έως εξαφάνιση της πολιτικής του παρουσίας.

Μέσα σ' όλα αυτά έγινε κι ένα εκπληκτικό πισωγύρισμα προς την ρεμπετομανία, ως αντίποδα ίσως μουσικά και κυρίως υπαρξιακά, συναισθηματικά και ιδεολογικά στη μουσική του Θεοδωράκη και σε ό,τι αυτή εξέφραζε.

Η επίθεση αυτή, είχε ως αποτέλεσμα -μεταξύ άλλων- να εξοβελιστούν τα τραγούδια του από τα μαγαζά που έπαιζαν λαϊκή μουσική στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Εκτενείς αναφορές σε όλα αυτά υπάρχουν στον Ε' Τόμο των "Δρόμων του Αρχάγγελου", της αυτοβιογραφίας του Μίκη Θεοδωράκη.

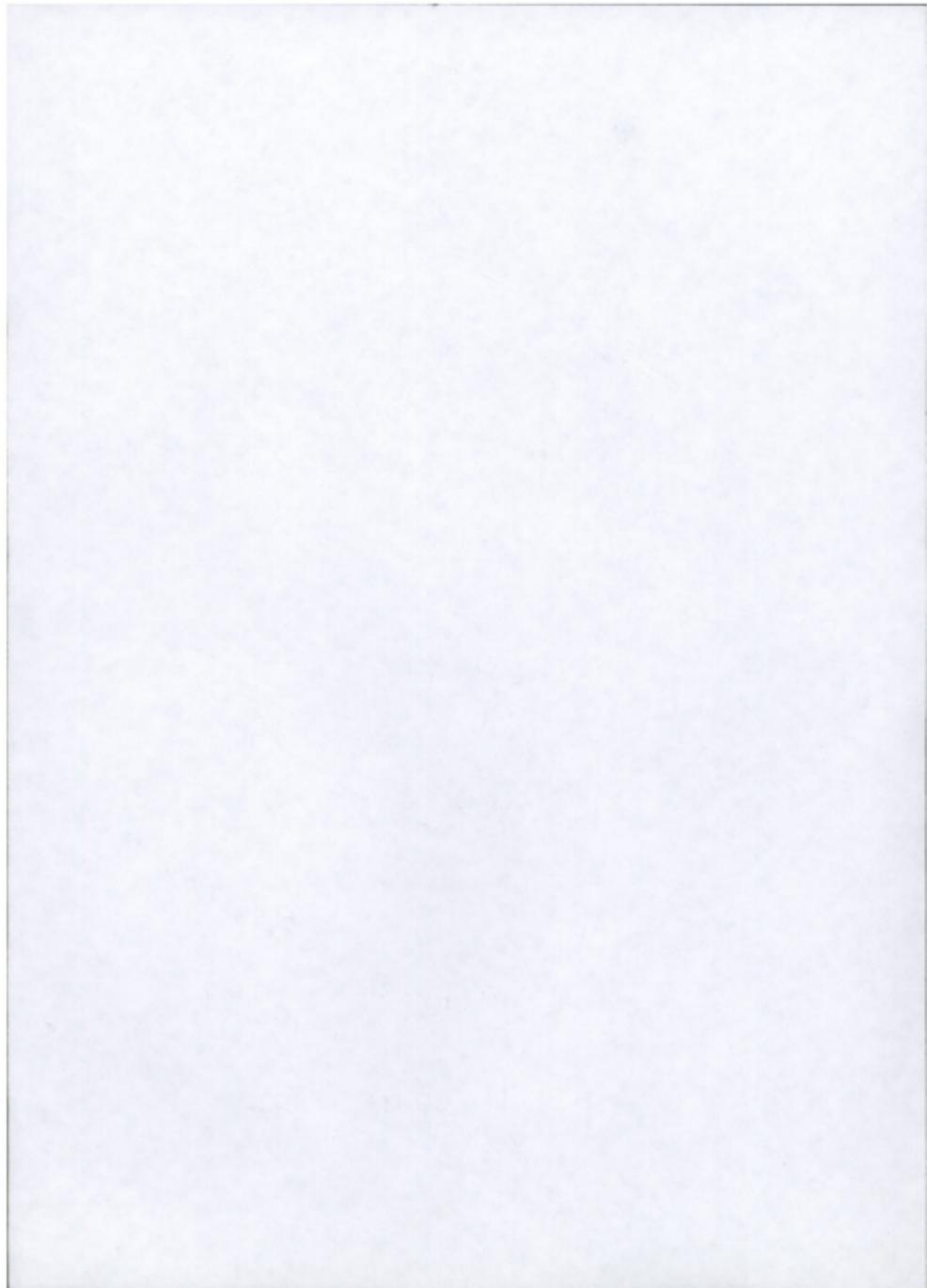
Στον πολιτικό βίο της χώρας, καθ' όλο το διάστημα που ακαλούθησε την πτώση της χούντας και έως τον θάνατο του Ανδρέα Παπανδρέου (1996), ουσιαστικά συνεπελέσθη σιγά-σιγά μία αλλαγή φρουράς ως προς τον έλεγχο της Εξουσίας. Κάτι που πήγε να γίνει δειλά-δειλά στα 1984 και το ανέκοψε το βασιλικό πραξικόπημα και η χούντα. Επί δεκαετίες η Δεξιά είχε το μονοπώλιο της πρόσβασης στον κρατικό μηχανισμό. Μετά τη χούντα η κατάσταση ήταν ώριμη για να ανοίξει ο δρόμος και προς την άλλη πλευρά. Όμως προς ποιούς; Μόνο προς τους "εθνικόφρονες" κεντρώους και κεντροαριστερούς, που έσπευσαν να δημιουργήσουν τον αντίστοιχο πολιτικό φορέα. Για τους Αριστερούς δεν έμενε ρόλος, περά μόνο ίσως του υποστηρικτή της Νέας Εξουσίας. Καταλαβαίνει λοιπόν εύκολα κανείς τί περίμενε όποιον -όπως ο Θεοδωράκης- δεν θα δεχόταν το νέο πολιτικό παιχνίδι και πηγαίνοντας όπως πάντα αντίθετα στο ρεύμα θα τολμούσε να υπερασπίσει τα δικαιώματα της Αριστεράς υπενθυμίζοντας στο Λαό τα Μεγάλα Οράματά της. Πολιτική, ηθική, επαγγελματική, ακόμα και ανθρώπινη εξόντωση.

Έτσι πριν προλάβει να συνέλθει από τις διώξεις της χούντας, μπήκε αρμέσως σε νέο μαυροπίνακα. Με διώκτες όμως "ούγχρονους" αυτή τη φορά, που ποτέ δεν παραδέχθηκαν το ρόλο τους και με "μοντέρνες" μεθόδους..

Κάπως έτσι άρχισε αυτή η δύσκολη και σκληρή για τον Θεοδωράκη περίοδος της Εξορίας στο Εσωτερικό.

Επειδή η μουσική του είχε συνδεθεί άρρεκτα μέσα στην ψυχή του Λαού μας με τις Μεγάλες Σπηλιές του Έθνους σηματοδοτώντας νέα οράματα, ήταν φυσικό να αποτελεί πάντα έναν μεγάλο αντίπαλο της κάθε Τάξης πραγμάτων που χρησιμοποιεί τα οράματα αυτά μόνο για προπέτασμα, για να ξεγελάει τους αφελείς και να καμουφλάρει την πραγματική της φύση, δηλαδή τον έλεγχο της εξουσίας και την κατάληψη του Κράτους και των μηχανισμών του από τους ημετέρους.

Έτσι λοιπόν, κατά τη συνήθη πλέον μέθοδο των αντιπάλων του, τα πυρά δεν εστράφησαν μόνο κατά του πολιτικού αλλά και κατά του μουσικού.

Κι επειδή, όσο περνούσαν τα χρόνια, ελεγχόταν όλο και πιο ασφυκτικά από την Εξουσία το πολιτιστικό υπόβαθρο, που μεταφραζόμενο στη μουσική, σημαίνει Εταιρίες Δίσκων. Δισκοπωλεία, Μουσικά κέντρα, Τραγουδιστές, Προγραμματιστές, Δημοσιογράφους, Ραδιόφωνα, Τηλεοράσεις κ.λ.π. , ο πόλεμος εναντίον του σιγά-σιγά έγινε ολοκληρωτικός. Με αποτέλεσμα ο Θεοδωράκης να παράγει 100 και ο ελληνικός λαός να εισπράττει μετά βίας 10. Ήμως ανεξάρτητα από τις πολιτικές ή όποιες άλλες απόψεις του καθενός, είναι αναμφισβήτητη η προσπάθεια να εμποδίζεται ένα πνευματικό-καλλιτεχνικό έργο να πάει στο λαό που έστι κι αλλοιώς διψάει για γνησιότητα, για αλήθεια, για ποιότητα και που αντίθετα τρέφεται με όλο και πιο βρώμικα σκουπίδια. Για να οδηγηθούμε στις μέρες μας σ' αυτό που βλέπουμε γύρω μας... Πύρρειος λοιπόν η νίκη της Εξουσίας, μια που πλέον κυβερνά μια χώρα χωρίς έλληνες, αφού η σημερινή Ελλάδα ανήκει στους τέχναστόρους κάθε ειδούς.

Έτσι ο κατάλογος των έργων της Ε' περιόδου είναι κατάλογος μουσικής αντίστασης με όπλο τον λυρισμό. Σαν ένας πόλεμος, μια πολιορκία πανιάς εποχής. Η μάχη να μαίνεται γύρω από τα τείχη και πάνω στις επάλξεις. Φωτά και λάβα, μπαρούτη, καπνοί και αίμα. Και ξαφνικά μια λιτανεία να διασχίζει το πεδίο της μάχης και αγγελικές φωνές να σταματούν στιγμιαία τον αχό των κανονιών και των γώνων. Κάπως έτσι θα πρέπει να φανταστεί ο αναγνώστης τη λειτουργία των γνήσιων πνευματικών έργων πην εποχή αυτή. Σαν μια στιγμιαία λάμψη που την καλύπτουν αμέσως οι άναρθρες κραυγές αυτών που ήθελαν να κρατήσουν για τους εαυτους τους την εξουσία κι αυτών που επεδίωκαν να τους διώξουν για να πάρουν οι ίδιοι τη θέση τους. Κι όλα αυτά πάνω στα ερείπια, όπως είπαμε, της Ελλάδας.

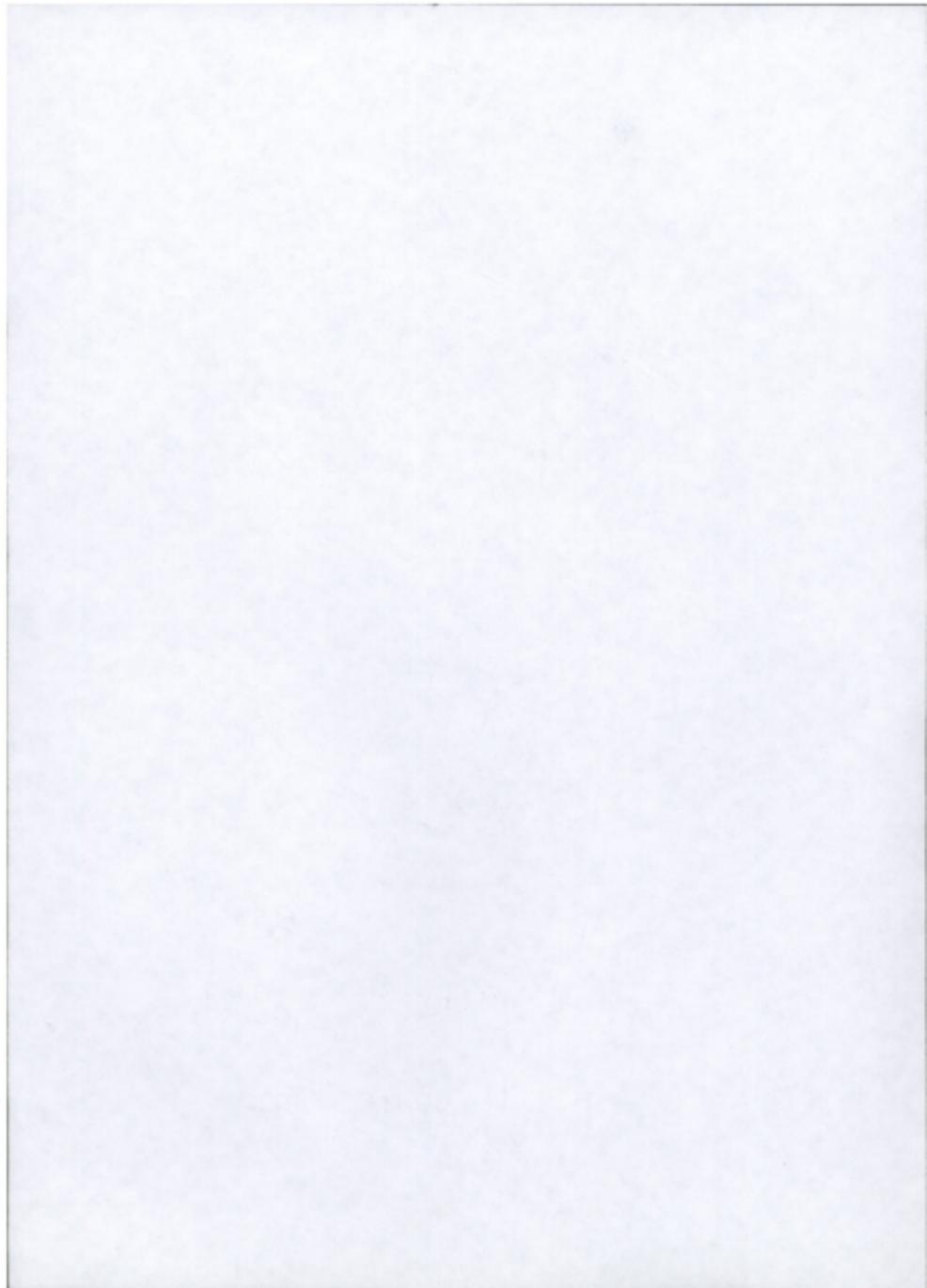
Τώρα όλο και πιο πλούτοι φωνάζουν: Να προβάλουμε την Πολιτιστική μας διάσταση! Ξεχνώντας ότι οι μισοί την έπινγιαν συστηματικά κι οι άλλοι μισοί τους παρακολουθούσαν χωρίς να αντιδρούν, εάν δεν τους χειροκροτούσαν.

Έτσι σήμερα γίνεται όλο και περισσότερο κατανοητή η προφητική διάσταση, το νοημα και η σημασία του "Διόνυσου" και του "Καρυωτάκη", μιας προσπάθειας του Θεοδωράκη να πει τα πράγματα με το όνομά τους, αν κι μέσα σε μια συνωμοσία σιωπής. Χαρακτηριστικό είναι ότι ο "Διόνυσος" έρμηνευθήκε από ένα νέο και άγνωστο τραγουδιστή κι κυκλοφόρησε από μια εραστική Εταιρία, τον "Σείριος", που μετά από λίγους μήνες έκλεισε.

Αποτέλεσμα αυτού του ολοκληρωτικού, όπως είπαμε, πολέμου είναι ότι τα περισσότερα έργα αυτής και της επομένης περιόδου ανακαλύπτονται σιγά-σιγά από τους ακροατές σήμερα. Αυτή είναι άλλωστε κι η βαθύτερη ικανοποίηση του Δημιουργού: Να γελάει τελευταίος...

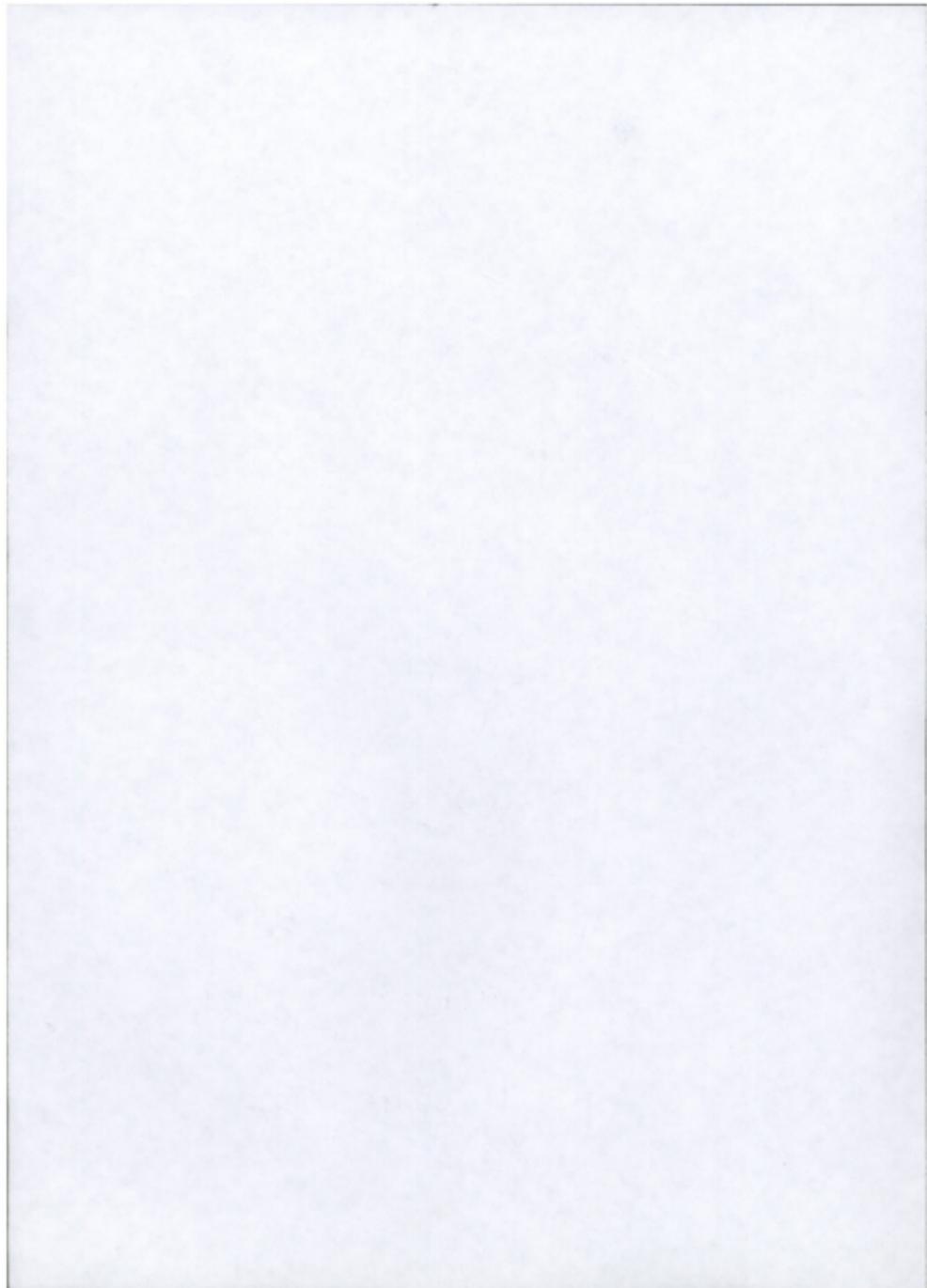
Υπήρξε όμως και μια ακόμα συνέπεια: η νέα στροφή του Θεοδωράκη προς τη συμφωνική μουσική στη δεκαετία του '80, η εγκαινίαση της πρόσφατης περιόδου του "Λυρικού Βίου" (1986 έως σήμερα), που την αποτελούν κύκλοι τραγουδιών που παραμένουν σχεδόν άγνωστα στο μεγάλο κοινό της Ελλάδας αλλά κι η συνθετική περίοδος με αντικείμενο τη Λυρική Τραγωδία (μετά το 1988).

Έτσι ο Θεοδωράκης "κέρδισε" σε τρεις τομείς: στον συμφωνικό, στον λυρικό κι στον τραγικό, δημιουργώντας μερικά από τα πιο σημαντικά έργα της ζωής του.

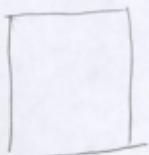
Εμείς, προχωρώντας στην έκδοση του πλούσιου αυτού έργου, είμαστε βέβαιοι ότι σύντομα θα το γνωρίσει ο ελληνικός λαός και κυρίως οι νέες γενιές, που το έχουν ανάγκη περισσότερο από κάθε άλλον. Και φιλοδοξούμε, τα βιβλία μας αυτά, να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση αποτελώντας κατά κάποιον τρόπο "εργαλεία" δικαιοσύνης και αποκατάστασης της ιστορικής μνήμης.

Όλους δύσους εργάσθηκαν και συνέβαλαν στην έκδοση αυτή, τους ευχαριστούμε θερμά.

1

| ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ |

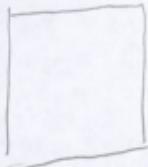

ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΕΣ

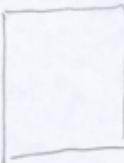
Μικρό βιογραφικό -
Σχετικά με τη σημερινή

Ημερομηνία Τάφησης : 1958, Ναύπλιο

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΤΡΑΦΗΣΗ

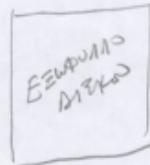
ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΟΥ
DAKIS

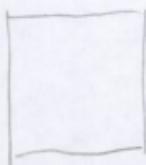
NANA MATE
ΧΑΡΗ

[Αυγούστου 1962]

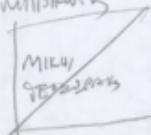
STUDIO COLUMBIA
Ηχογράφηση =
Nikο, Καναδικός

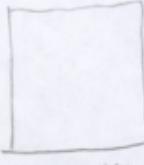
F. MORRANT

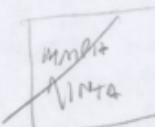
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΜΠΛΕΚΙΔΗΣ

MICHA
ΣΤΕΦΑΝΟΥ

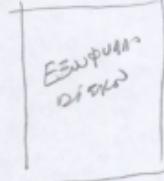
ΜΑΝΩΛΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣ

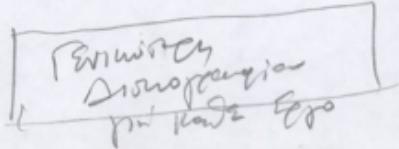
ΜΗΜΗ
ΒΙΝΤΑ

[Σεπτεμβρίου 1962]

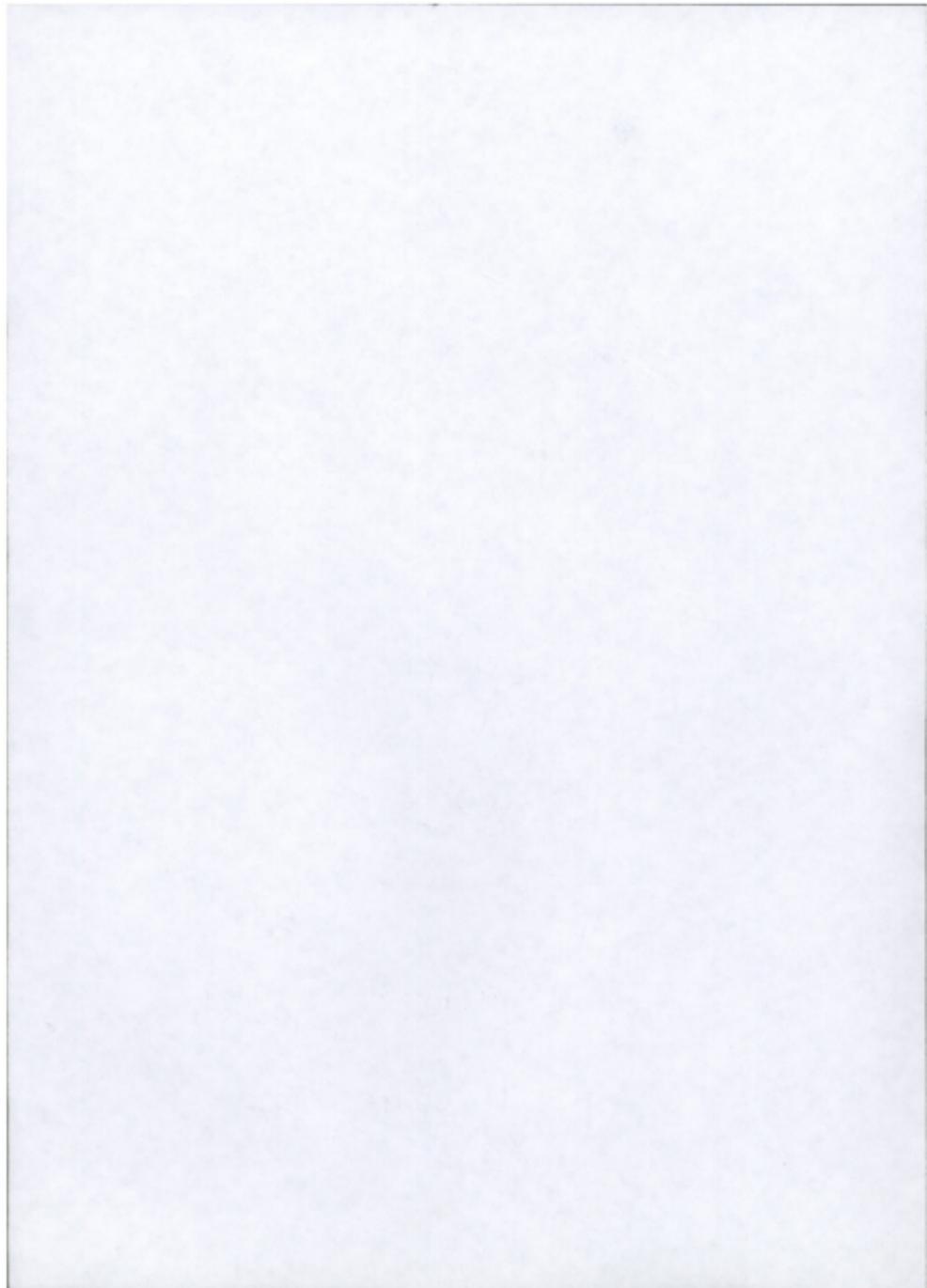
STUDIO COLUMBIA
Ηχογράφηση
Nikο, Καναδικός

MΠΟΣΤ

ΠΕΡΙΨΤΑΣΗ
ΔΙΑΣΟΦΡΟΓΙΑ
ΜΕ ΒΑΣΙΣ ΕΓΟΥ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΙ

Γιάννη Ρίτσου - 1958/1959

I

Γιέ μου, σπλάχνο τών σπλάχνων μου, καρδιόλα της καρδιᾶς μου,
πουλάκι τῆς φτωχειᾶς αύλης, ἀνθέ τῆς ερημιᾶς μου.

Ποῦ πέταξε τ' ἄγδρι μου; ποῦ πῆγε; ποῦ μ' ἀφήνει;) *Bold*

Χωρὶς πουλάκι τό κλουβί, χωρὶς νερό;) *h* κρήνη.

Ποῦ πέταξε τά ματκά σου καὶ δέ θωρεῖς ποῦ κλαίω
καὶ δέ σαλεύεις, δέ γροικάς τά πού πικρά σου λέω;

Ποῦ πέταξε τ' ἄγδρι μου; ποῦ πῆγε; ποῦ μ' ἀφήνει;) *Bold*

Χωρὶς πουλάκι τό κλουβί, χωρὶς νερό;) *h* κρήνη.

II

Μαλλιά σγουρά πού πάνω τους τά δάχτυλα περνοῦσα
τίς νύχτες πού κοιμόσουνα καὶ πλάι σου ξαγρυπνοῦσα.

Φρύδι μου, γαϊτανόφρυδο καὶ κοντυλογραμμένο,
-καμάρα πού τό βλέμμα μου κούρνιαζε ἀναπαυένο.) *Bold*

Μάτια γλαρά πού μέσα τοὺς ἀντίφεγγαν τά μάκρη
πρωτινοῦ ουρανοῦ, καὶ πάσκιζα μήν τά θαμπάσει δάκρυ.

Χειλί μου μοσκούμιστο πού ὡς λάλαγες ἀνθίζαν
λιθάρια καὶ ἔρδοντρα κι ἀδόνια φτερουγίζαν.) *Bold*

III

{ Μέρα Μαγιοῦ μοῦ μίσεψες, μέρα Μαγιοῦ σέ χάνω,
ἀνοιξη, γιέ, πού ἀγάπαγες κι ἀνέβαινες ἀπάνω

Στό λιακωτό καὶ κοίταζες καὶ δίχως νά χορταίνεις
ἄποιεγες μέ τά μάτια σου τό φῶς τῆς οικουμένης
Καὶ μου ιστορούσες μέ φωνή γλυκειά, ζεστή κι ἀντρίκια
τόσα δσα μήτε του γιαλοῦ δέ φτάνουν τά χαλίκια.

{ Καὶ μοῦλεες, γιέ, πώς ὅλ αύτά τά ὠραῖα θάνατοι δικά μας,
καὶ τώρα ἐσβήστης κι ἐσβήσεις τό φέγγος κι ή φωτιά μας.

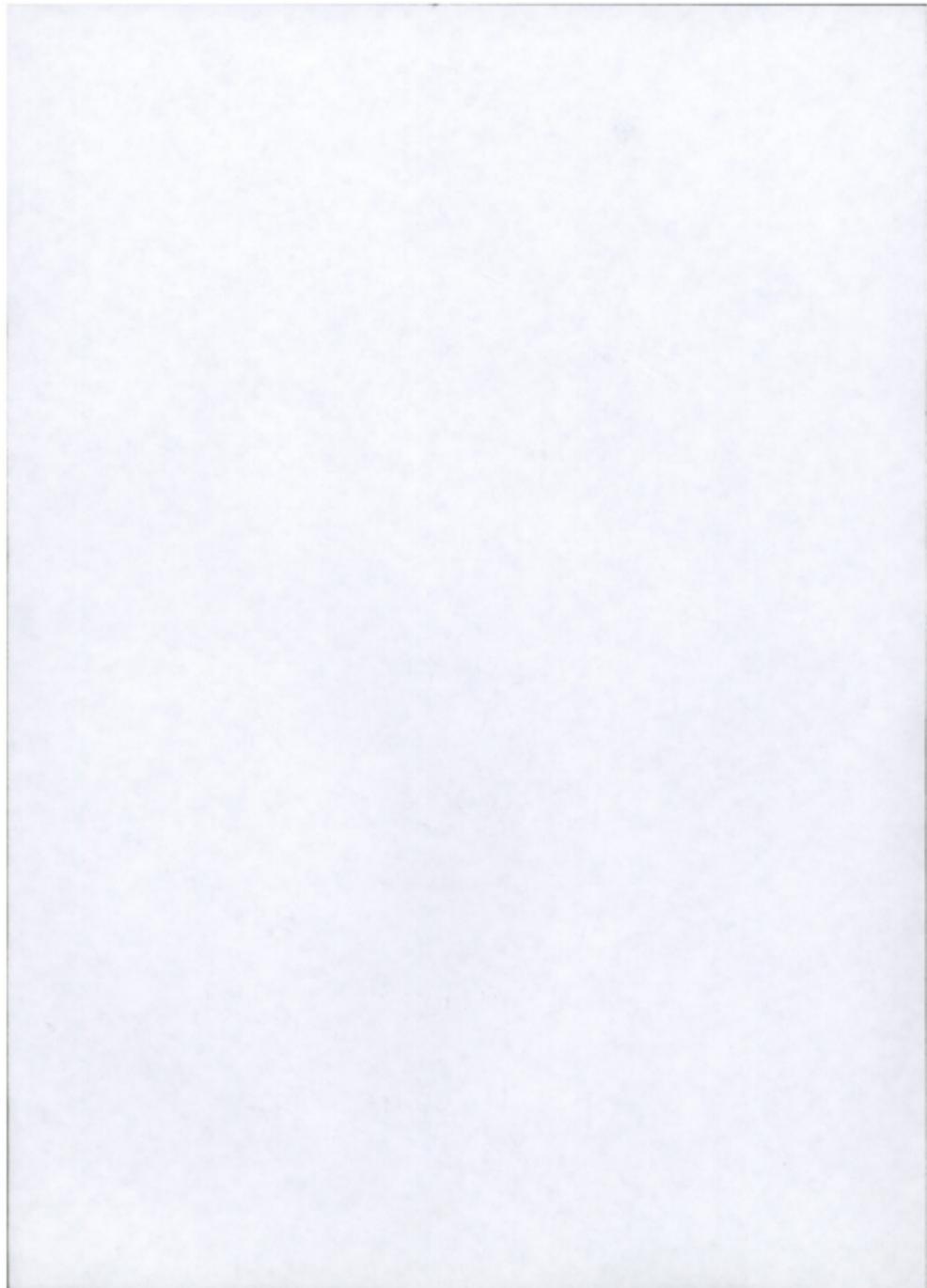
IV

Βασίλεψες, ἀστέρι μου, βασίλεψε ὅλη ή πλάστη,
κι ὁ ἥλιος, κουβάρι ὀλόμαυρο, τό φέγγος του ἔχει μάσει.

Κόσμος περνᾶ καὶ μέ σκουντᾶ, στρατός καὶ μέ πατάει) *Bold*
κι ἔμε τό μάτι οὐδέ γυρνά κι οὐδέ σέ παρατάει.

Καὶ νά πού ἀνασηκώθηκα τό πόδι στέκει ἀκόμα
φῶς ἰλαρό, λεβέντη μου, μ' ἀνέβασε ἀπ' τό χῶμα.

Τώρα οι σημαῖες σέ ντύσανε. Ναιδί μου, ἐσύ, κοιμήσου,) *Bold*
καὶ γώ τραβάω στ' ἀδέρφια σου καὶ παίρνω τή φωνή σου.

V

Εἴσουν καλός κι είσουν γλυκός, κι είχες τίς χάρες δλες,
ὅλα τά χάδια τοῦ αγερού, τοῦ κήπου δλες τίς βιόλες.

Τό πόδι ἐλαφροπάτητο σάν τρυφερούλι ἐλάφι,) *Balal*
πάταγε τό κατώφλι μας κ' ἔλαμπε σά χρυσάφι.

Νιότη ἀπ' τή νιότη σου ἑπαιρνα κι ἀκόμη ἀχνογελοῦσσα,
τά γερατελά δέν τρόμαζα, τό θάνατο ἀψηφοῦσσα.

Καὶ τώρα ποῦ θά κρατηθῶ, ποῦ θά σταθῶ, ποῦ θάμπω,) *Balal*
ποῦ ἀπόμελνα ξερό δεντρό σε χιονισμένο κάμπο;

VI

Στό παραθύρι στέκοσουν κι οἱ δύνατές σου οἱ πλάτες
φράζαν ἀκέρια τήν μπασιά, τή θάλασσα, τίς τράτες.

Κι ὁ ἴσκιος σου σάν ἀργάγγελος πλημμύριζε τό σπίτι
καὶ κεῖ στ' αὐτή σου σπίτιζε ἡ γαζία του ἀποσπερίτη.

Κι εἴταν τό παραθύρι μας ἡ θύρα δλου τοῦ κόσμου
κι ἔβγαζε στόν παράδεισο ποῦ τ' ἄστρα ἀνθίζαν, φῶς μου.

Κι ὡς στέκοσουν καὶ κοιτάζες τό λιόγερμα ν' ἀνάβει,
σάν τιμονιέρης φάνταζες κ ή κάμπαρα καράβι.

Καὶ μές στό χλιό καὶ γαλανό τό ἀπόβραδο -Ἔγια-λέσσα-
μέ ἀρμένιζες στή σιγαλιά τοῦ γαλαξία μέσα.

Καὶ τό καράβι βούλιαξε κι ἔσπασε τό τιμόνι
καὶ στοῦ πελάγου τό βυθό πλανιέματα τώρα μόνη.

VII

Νάχα τ' ἀθάνατο νερό, ψυχή καινούρια νάχα,
νά σοῦδινα, νά ξύπναγες γιά μιά στιγμή μονάχα,

Νά δεῖς, νά πεῖς, νά τό χαρεῖς ἀκέριο τ' ὅνειρό σου
νά στέκεται δλοσώντανο κοντά σου, στό πλευρό μου.

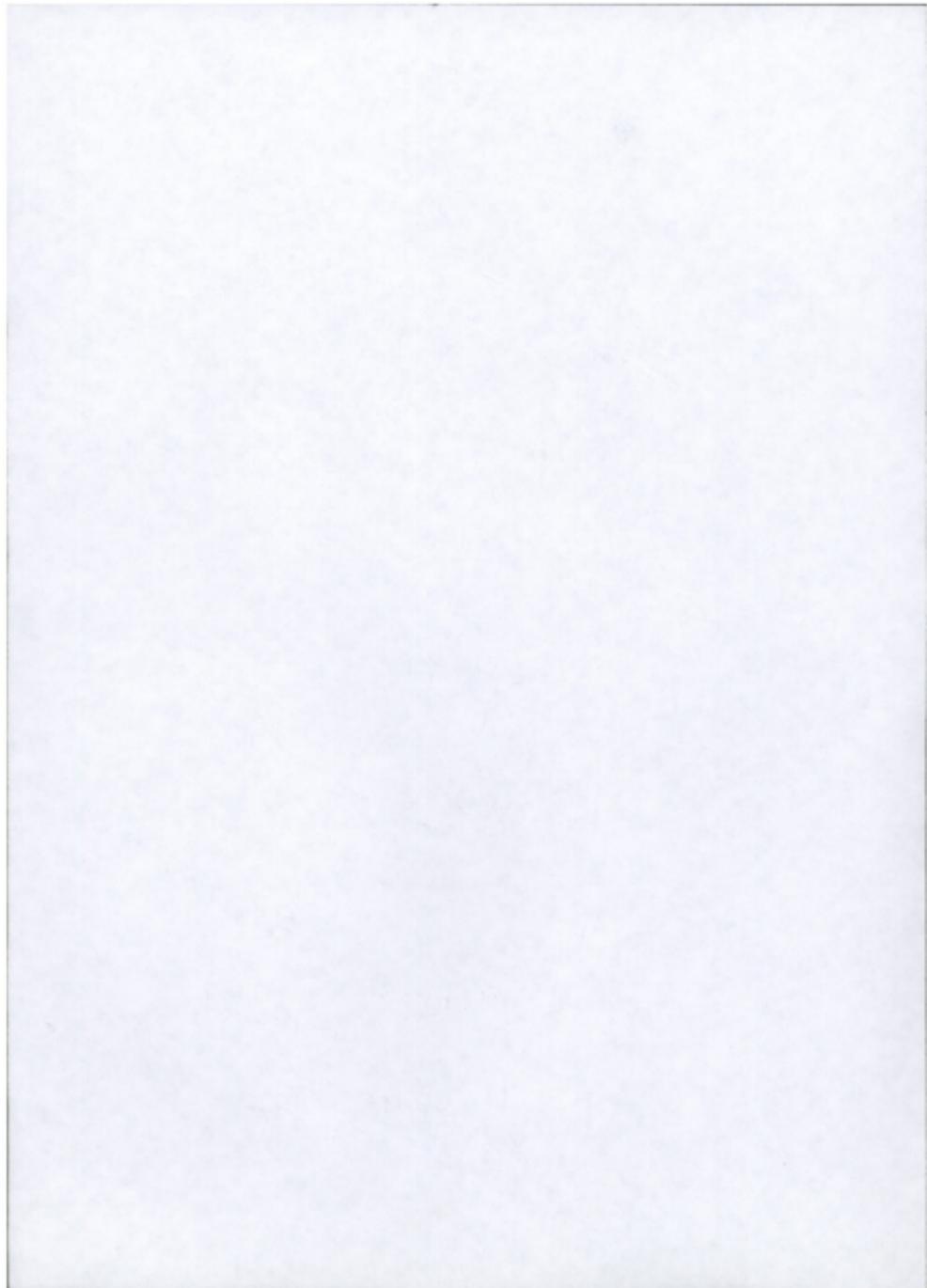
Βροντάνε στράτες κι ἀγορές, μπαλκόνια καὶ σοκάκια) *Balal*
καὶ σοῦ μαδάνε οἱ κορασίές λουλούδια στά μαλλάκια.

Μέ τά χεράκια σου τά δυδ, τά χιλιοχαϊδεμένα,
ὅλη τή γῆς ἀγκάλιαζα κι ὅλ' εἴτανε γιά μένα.

VIII

Γιέ μου, ποιά Μοίρα στόγγραφε καὶ ποιά μοῦ τόχε γράψει
τέτοιον καπιμό, τέτοια φωτιά στά στήθεια μου ν' ἀνάφει;

Γλυκέ μου, ἔσύ δέ χάθηκες, μέσα στίς φλέβες μου εἴσαι.
Γιέ μου, στίς φλέβες δλουνῶν, ἔμπα βαθιά καὶ ζῆσε.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ Α

Η σύνθεση τοῦ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ έγινε στά 1958 στό Παρίσι
στό μεικόδ. διαιμέρισμα πού είχαμε νοικιά-
σει σέ μιά " Pension de famille " στήν δόδο Mizomesnil.

Στά 1954 είχα κερδίσει τήν ύποτροφία γιά σύνθεση τοῦ Ιδρύ-
ματος Κρατικῶν Υποτροφιῶν καί άμεσως φύγαμε μέ τή Μυρτώ γιά τή γαλ-
λική πρωτεύουσα. Τόν διο χρόνο γράφτηκα στό Conservatoire de Paris
στήν τάξη τῆς μουσικῆς άναλυσης τοῦ Olivier Messiaen καί τῆς διεύθυν-
σης δροχήστρας τοῦ Eugene Bigot.

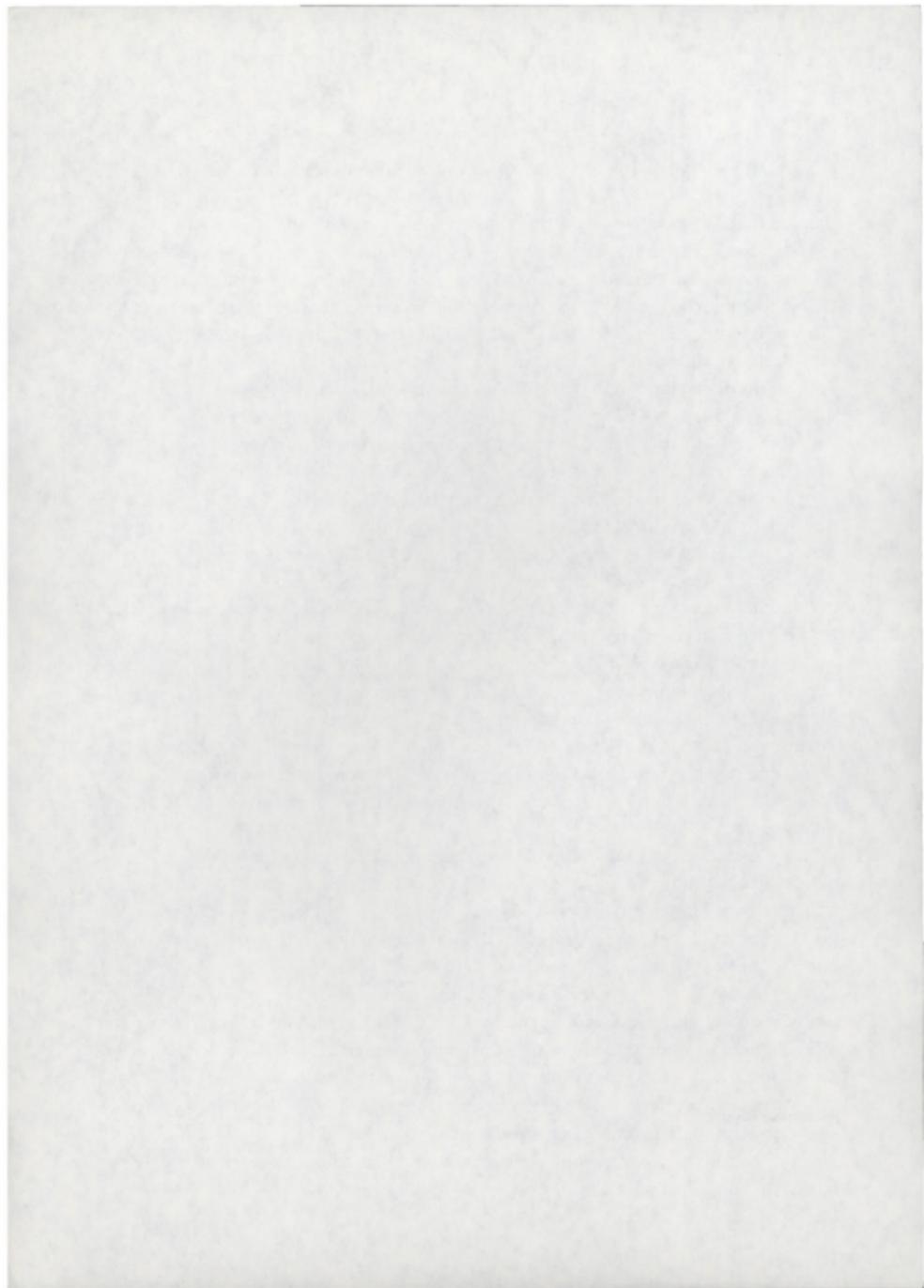
Περισσότερο άπό κάθε δλλο μέρος τοῦ κόσμου τό Παρίσι (τό
μουσικό φυσικά) ζούσε τότε υπό τόν άστερισμόν τῆς διαδεκάφθογγης
μουσικῆς. Ολοι οι συμφοιτητές μου στό Conservatoire γλυστροῦσαν δ
ένας μετά τόν δλλο στή " σειραϊκή μουσική ".

Εγώ γιά πρώτη φορά στά τελευταῖα δύο χρόνια μετά τήν έξορία
καί τή στρατιωτική θητεία είχα άπαλαγεῖ άπό τό δίγχος τό οίκονο-
μικό. Μέ τή Μυρτώ παντρευτήκαμε στά 1953, μόλις είσεπραξα τήν προ-
καταβολή (πέντε χιλιάδες δραχμές) άπό τό έλληνοαμερικανικό φίλιο
" ΣΥΠΟΛΗΤΟ ΤΑΓΜΑ ". Ήως τότε ζούσαμε μαζί μέ τόν άδελφό μου τό Γιάν-
νη καί τόν Μιχάλη Κατσαρό, πρώτα στό Χαλάνδρι καί μετά στήν δόδο Κο-
ρυζῆ στοῦ Μακρυγιάννη. Τά έσοδά μου ήταν πολύ χαμηλά. Πενήντα δραχ-
μές γιά κάθε κομμάτι (κυρίως μουσική κριτική) άπό τήν ΑΥΓΗ καί τήν
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΛΑΛΑΓΗ. Άλλα τόσα μοι δεινες ή " θεία λένα " μέσω τῆς
Μαυροειδῆ Παπαδάκη γιά κάθε παιδικό τραγούδι πού έγραφα πάνω σέ στί-
χους τῆς τελευταίας. Επαιξα έπισης σάν έκτακτος μουσικός στή συμφω-
νική τῆς EPT (δταν είχε δουλειά καί γιά μένα) καί στό ΒΑΣΙΛΙΚΟ
ΘΕΑΤΡΟ.

Εκανα άντιγραφα μουσικῆς (3 δραχμές τή σελίδα), ένορχηστρώ-
σεις, δψως λ.χ. τῆς μουσικῆς τοῦ Χατζηδάκι γιά τό ONEIRO ΘΕΡΙΝΗΣ ΝΥ-
ΚΤΟΣ γιά τό ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ καί μουσικές έπενδυσεις γιά ραδιοφωνι-
κά σκέτες. Ο άδελφός μου σπούδαζε κινηματογράφο στή σχολή Σταυράκου,
δπου δίδασκα κι έγώ μιά φορά τή βδομάδα.

Θυμάμαι, δτι συχνά μαζί μέ τόν Τσαρούχη, πού δίδασκε κι αύτός
σκηνογραφία, παίρναμε προκαταβολικά τό έκατοστάρικο (τόση ήταν ή
άμοιβή μας κατά μάθημα) καί μετά σπεύδαμε στά Χαυτεῖα, γιά ένα κα-
λό γεῦμα, πού τόσο τό είχαμε καί οι δυσ άναγκη. Ο Κατσαρός είχε χά-
σει λόγω καρφώματος τή θέση του στό ραδιόφωνο τῶν ENOPΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
καί έτσι πείνα μεγάλη είχε πέσει στήν δόδο Κορυζῆ.

Εντούτοις δέ χάναμε τό κέφι μας. Κάθε πρωί χορεύαμε σέ ρυθμό
σουίνγκ τό " Λαλα τά χείλη τῶν άσεβῶν ", γιά νά μήν Εεχνάμε τήν

ενδοη Βυζαντινή μας καταγωγή και μετά βγαίνουμε στούς δρόμους γιά κανένα μεροκάματο. Στό τέλος δ' αδελφός μου δέν διντεξε. Αφοῦ έφαγε και τά τελευταῖα ψίχουλα, άκόμα και τίς σουλφαμίδες, μᾶς άφησε σημείωμα, διτε πάει στόν Γαλατά στήν Κρήτη, γιά νά χορτάσει.

Μείναμε μόνοι μέ τόν Μιχάλη. Οχι δημας γιά πολύ. Υστερα άπο μιᾶς βδομάδας πείνα έκανε αἰμόπτυση και τόν μεταφέραμε σέ κακά χάλια στό Σανατόριο στήν Πάρνηθα.

Οταν βρέθηκα στό Παρίσι, νοίκιασα ἔνα πιάνο, άγοράσαμε γιά δέκα φράγκα ἔνα τεράστιο ξύλινο τραπέζι από τή Salle Drouot (πλειστοριασμό) μιά ιταλική καφετιέρα, μπόλικο χαρτί μουσικῆς και σινική μελάνη και στρώθηκα στή δουλειά. Καθαρόγραψα τήν ΠΡΩΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ και μετά Εεκινώντας νά κάνω τό διδιο μέ τό ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ, μετά τή δεύτερη σελίδα βαρέθηκα νά άντιγράψω τά διδια και τά διδια. Άλλωστε οι μουσικές γνώσεις μου είχαν πολλαπλασιαστεῖ τά τελευταῖα δέκα χρόνια και ή τεχνική τής σύνθεσης είχε κατά πολύ βελτιωθεί...

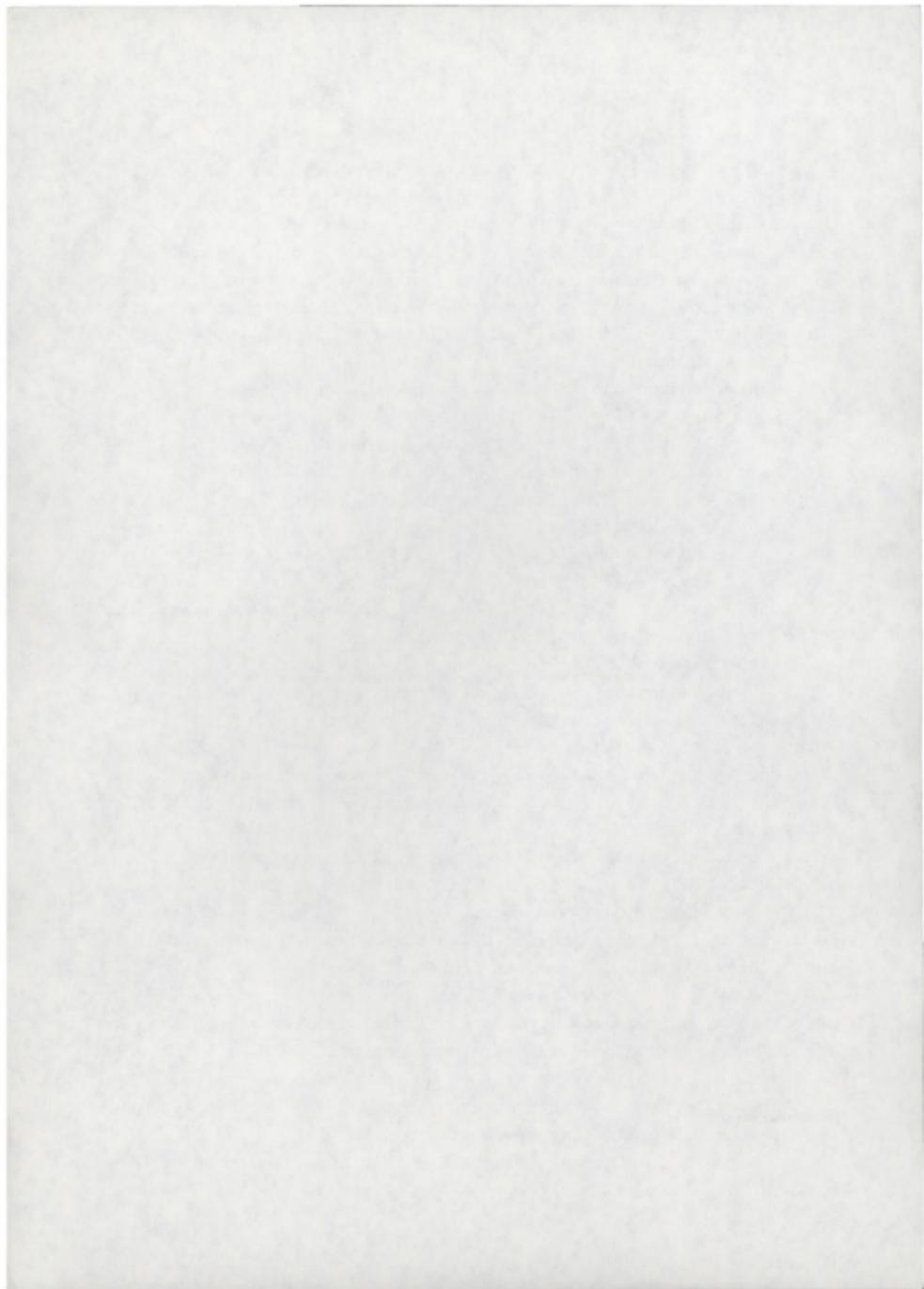
ΕΕ δάλλου τώρα στό Παρίσι είχα πολλά και ἔνδιαφέροντα άκοντσιματα τόσο μέσα στό Conservatoire, δοσ και στίς συναυλίες πού παρακολουθούσαμε. Ήτοι ή άντιγραψή έξελίχθηκε σέ άνασυνθεση και στή συνέχεια σέ καινούρια σύνθεση, πού κατέληξε στήν ΠΡΩΤΗ ΣΟΥΙΤΑ γιά πιάνο και δρχήστρα, καύνη αύτή στά 1952 διντάχθηκε στή ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ.

Καθώς ή πρώτη μουσική δηλη είχε τίς οίζες της μέσα στή διμοτική μας μουσική, στράφηκα σέ μια προσπάθεια καταγραφῆς και συστηματοποίησης τών μουσικῶν " τρόπων " ἐπιδιώκοντας μέσα ἀπ' αύτή νά κωδικοποιήσω κατά τό δυνατόν τήν άρμονική μου γλῶσσα.

Παράλληλα ή διδασκαλία τοῦ Messiaen σέ σχέση μέ τήν άνάπτυξη τών ρυθμῶν μέ βοήθηση στίς ρυθμικές μου άναζητήσεις. Ηχητικά βρισκόμουν μέσα στό κυρίαρχο χρῶμα τής μουσικῆς modale (" τροπικῆς "), πού διακρίνει τά γνησιότερα δημοτικά μας τραγούδια και διδιάτερα τά κρητικά.

Σέ κάποια στιγμή, δημος είναι φυσικό, χρησιμοποιῶ τή " σειρά " στό δεύτερο μέρος τής ΠΡΩΤΗΣ ΣΟΥΙΤΑΣ. Όμως μέ τόπο έλευθερο. Τό διδιο πράγμα δά κάνω στά 1958 μέ τό άργο μέρος τοῦ έργου KONTSEPTO ΓΙΑ PIANO. Καρποί αύτῆς τής " δημοτικῆς ", δάς τήν ποῦμε, ἐποχῆς (1954 - 1958) ύπηρεαν δ' ΚΥΚΛΟΣ γιά φωνή και πιάνο και οι δύο ΣΟΝΑΤΙΝΕΣ γιά Βιολί και πιάνο, ~~καθώς και~~ ή ΣΟΝΑΤΙΝΑ γιά πιάνο και τό δεύτερο μέρος τοῦ έργου PIANO CONCERTO.

Γιά νά Εεκουράσω τό αύτή μου ἀπό τό πολύ modale, ἵπαιζα και τραγούδοντα διάφορες μελωδίες, πού ἀπηχούσαν τά πρώτα μου τραγούδια (1939 - 45) και φυσικά τά έλαφρά και λαϊκά μας τραγούδια.

*P Rive Gauche
Γύρω από την Βορειοδυτική πλατεία*

Εκείνη την έποχή ήρθε στό Παρίσι και ή "Στέλλα" τοῦ Κακογιάννη μέ τά υπέροχα τραγούδια τοῦ Χατζηδάκι και τή μυθική δύμορφιά τῆς Μελίνας. Πῶς μποροῦσα νά μείνω άδιάφορος;

Η ζωή μας στό Παρίσι ήταν δακητική. Η Μυρτώ Εύπναγε μές στά βαθειά χαράματα. Επρεπε νά άλλαξε δύο μετρό, γιά νά φτάσει στήν δάλλη δικρή τοῦ Παρισιοῦ στήν ~~zinegausette~~ κοντά στό ~~Rauthem~~, όπου βρι - σκότανε τό Hopital Clurie. Εκεῖ στήν άρχη είδικεύτηκε και μετά δούλεψε σάν κανονική γιατρός στή θεραπεία τοῦ καρκίνου μέ τήν τεχνική τοῦ κοβάλτιου.

Εγώ ξυπνοῦσα άργότερα. Εφτιαχνα τόν ιταλικό καφέ μου και κατά τίς έννια καθόμουν στό γραφεῖο γράφοντας και άντιγράφοντας, έως δτου μέ πιάσει ή δρεεη γιά σύνθεση. Τότε καθόμουν στό πιάνο και δέν σηκωνόδουμουν παρά μόνο δταν τελικά έμπαινα σέ κάποιο καινούριο μονοπάτι. Δούλευα έτσι έως τίς τέσσερις τό άπόγευμα, δταν δέν είχα ώδεζο. Εβγαίνα τότε, γιά νά κάνω τά ψώνια, πού μοῦ είχε άναθέσει ή Μυρτώ : Ψωμί, κρέας και στόν μπακάλη. Καί μετά είτε τήν περίμενα νά γυρίσει είτε πήγαίνα σ' ένα μπιστρό στή Rue Soufflot, όπου συχνά μαζί μέ τόν συγγραφέα και φίλο Αριστοτέλη Νικολαΐδην παρασυρόμαστε σέ κείνες τίς άπέραντες συζητήσεις, πού γεννοῦσαν οί μεταπολεμικοί καιροί. Ήως δτου ή γυναίκα μου κάνει κι αύτή τά δικά της ψώνια, γιά νά προστεθεῖ άργότερα στή συντροφιά μας.

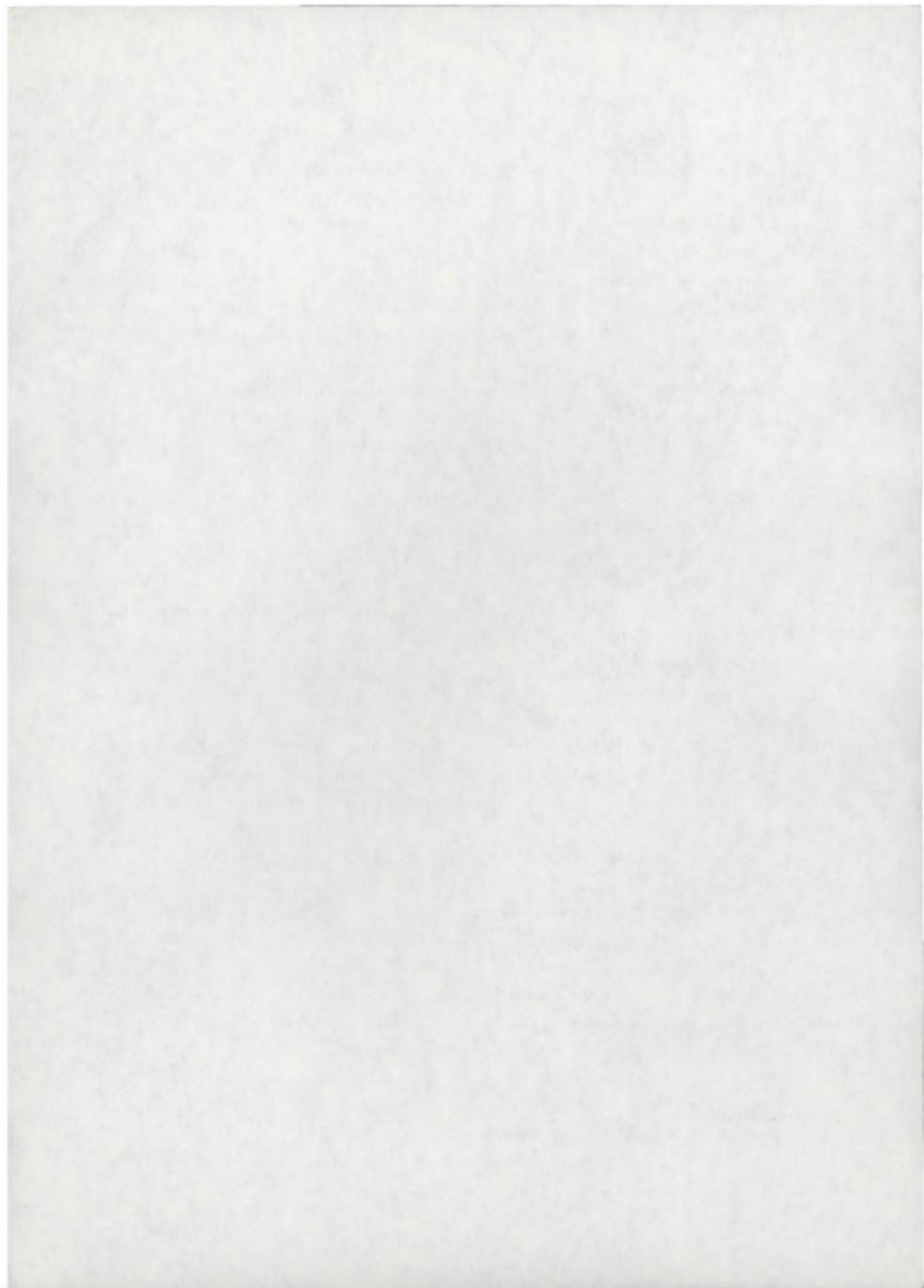
Συνήθως πηγαίναμε σέ κανένα άπ' τούς λιλιπούτειους κινηματογράφους τοῦ Quartier Latin μέ τά υπέροχα έργα και τό δμορφο νεανικό περιβάλλον.

Οταν μέναμε σπίτι, πράγμα πού γινότανε τίς πιό πολλές μέρες, μελετούσαμε και οι δυό σιωπηλοί. Μετά ή Μυρτώ έτοιμαζε τό φαγητό και τό βράδυ περνοῦσε συνήθως μέ συντροφιά τό Γιάννη και τή Μαίρη Χρονοπούλου, πού έμεναν δίπλα μας στήν Λίδια Pension και σπούδαζαν κι αύτοί βιολοντεέλο και πιάνο.

Κάπου κάπου πηγαίναμε δλοι μαζί στό σπίτι πότε τοῦ ένός και πότε τοῦ δλλου. Η συντροφιά μας ήταν δικηγόρος Γιάννης Πάσχος μέ τή γυναίκα του τή Χριστίνα. Ο γιατρός Δημητρός Βαλής και ή γυναίκα του ή Πέπη. Καί δ ψυχίατρος Τάκης Σακελλαρόπουλος μέ τή γυναίκα του Ελιά , πού σπούδαζε κι αύτή δικηγόρος.

Καθώς είμαστε λίγο πολύ ~~σπίτι~~ Αριστεροί - Εαμογενεῖς, μέ τό πλησίασμα τῶν έκλογῶν τοῦ 1958 άποφασίσαμε νά τίς γιορτάσουμε προκαταβολικά στό σπίτι μας. Σά νά προαισθανόμαστε τό 25 % τῆς ΕΔΑ.

Εκείνες άκριβῶς τίς μέρες λαβαίνω άπό τό Γιάννη Ρίτσο τό ένα

μετά τό δόλλο τά βιβλία πού άρχισε νά έπανεκδίδει μετά τήν έπιστροφή του απ' τίς έξορίες. Θυμάμαι τήν άφιέρωσή του στόν ΕΠΙΤΑΦΙΟ : " Τό βιβλίο τούτο κάπκε από τόν Μεταξά στά 1938 κάτω από τίς στήλες τοῦ Ολυμπίου Διός ".

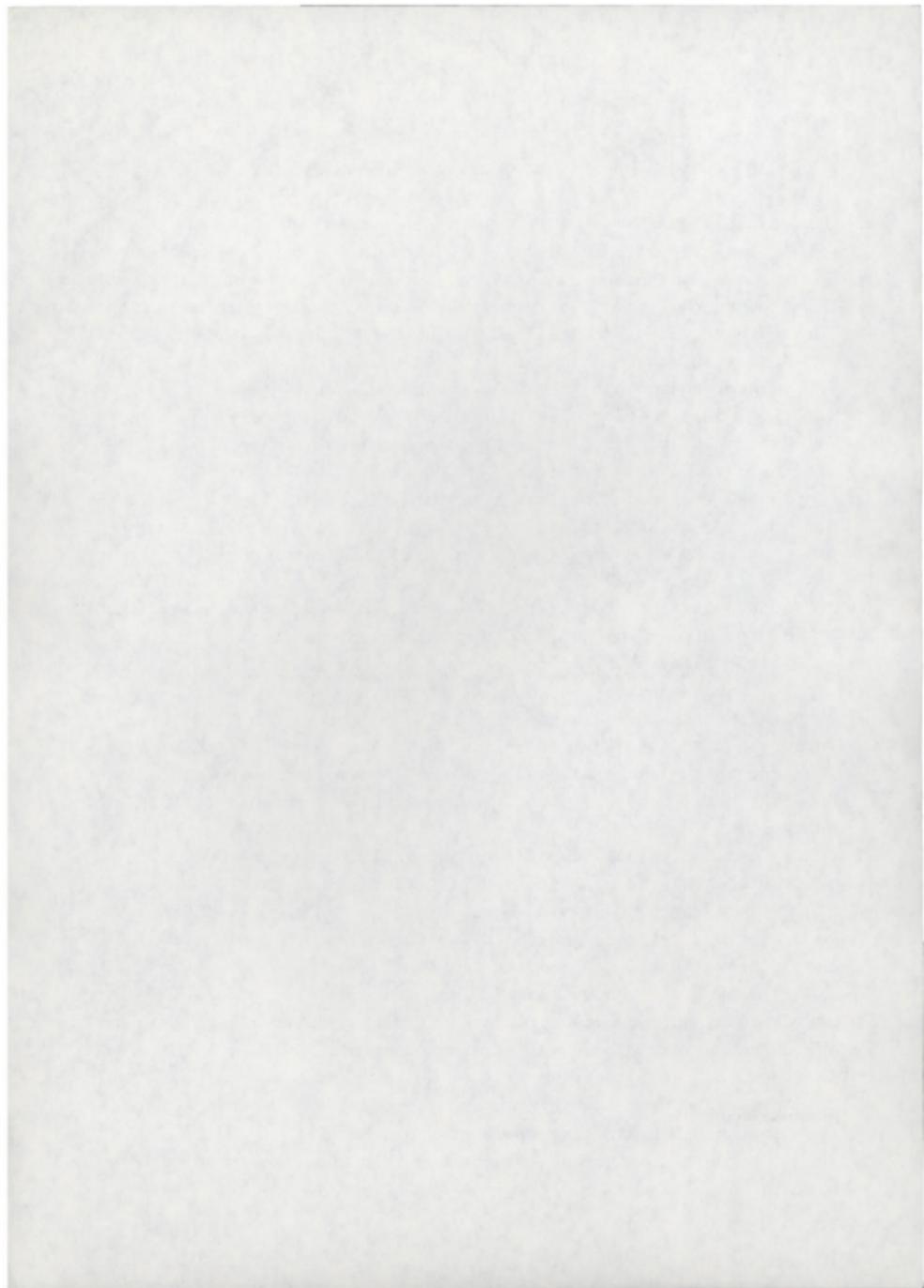
Τό βράδυ περιμέναμε τούς φίλους μας γιά βεγγέρα και έτσι τό μεσημέρι βγήκαμε μέ τή Μυρτώ γιά ψώνια. Πρίν ξνα χρόνο, μέ τό πρῶτο φίλμ πού έκανα στό λονδίνο, τήν ΑΠΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΡΑΪΠΕ (I II ME T BY MOONLIGHT), είχαμε άγοράσει ξνα πράσινο Opel, μοντέλο τοῦ 1953. Μπήκαμε μέσα και πήγαμε στό έλληνικό μπακάλικο γιά τά σχετικά. Βέω έβρεχε κι έγώ έμεινα μέσα στό αύτοκίνητο. Είχα πάρει συμπτωματικά μαζί μου τόν ΕΠΙΤΑΦΙΟ και έφευγαλίζοντας τό βιβλίο μέ έπιασε ξαφνικά μια βαθειά έπιθυμία γιά μελοποίηση.

Ούτε κι έγώ θυμάμαι πιά, πότε, πώς καί πόσα τραγούδια έγραψα από τά είκοσι μέρη τοῦ ποιήματος. Ισως καί τά είκοσι. Τό λέω αύτό, γιατί κάποιος φίλος (άνήκει κι αυτός στή στρατιά τῶν τέως φίλων μου), πού τόν υποψιάζομαι, πήρε τό βιβλίο, λίγο άργότερα, μαζί μέ τίς νότες, πού - δημιούργησε τίς είχα γράψει στά περιθώρια μέ μολύβι. Όμως δέν τοῦ κρατῶ κακία, γιατί έέρω, δτι τό έκανε από άγαπό : Άλλωστε άργότερα έγινε τό ίδιο πράγμα μέ τό βιβλίο τοῦ AEION EESTI, πού αύτή τή φορά έέρω, πώς τό πήρε δ Ανδρέας Λεντάκης.

Γυρίζοντας σπίτι άντεγραφα μερικά από τά τραγούδια και τά πρόβαρα στό πιάνο. Ήθελα νά τά τραγουδήσω τό βράδυ στή συντροφιά, γιά νά δῶ κυρίως τίς άντιδράσεις τους. Ετοι κι έγινε...

Τήν δόλλη μέρα τά καθαρόγραφα σέ διαφανές χαρτί μέ σινική μελάνη προσπαθώντας νά γεμίσω τίς τέσσερις σελίδες. Χώρεσαν μόνο έπτά τραγούδια. [Τό δγδοό, τό " Ήσουν καλός ", τό συνέθεσα στήν αθήνα, γιά νά συμπληρωθούν δύο δίσκοι (extendet) τεσσάρων τραγουδιών]. Τά άφιέρωσα στόν Βύρωνα Σάμιο, πού ήταν δύο μόνος έκείνη τήν έποχη πού νοιαζότανε γιά τήν παρουσία τοῦ έργου μου στήν αθήνα καί μέ τόν δόποιο πέρα από τή φιλία μας μᾶς συνέδεαν πολλά γεγονότα μέ κορυφώσεις τά δεκεμβριανά και τό Μακρονήσι. Στή Δικτατορία μᾶς έμελλε νά βρεθούμε στόν τέταρτο δροφο τῆς Γενικῆς Λοφάλειας. Μάλιστα ξνα πρωί συναντηθήκαμε στήν τουαλέτα. Έκείνον τόν γύριζαν καί μένα μέ πηγαίνων. Μόλις καί είχαμε τόν καιρό, δημιούργησε τόν ιδιαίτερο πρώτο πολιτικό πόνο της στήν αθήνα : Η ομάδα της Επανάστασης της Ελλάδας στήν αθήνα.

Τό διαφανές μουσικό χαρτί τό προμηθευόμουν από τόν Monsieur Vadot, πού είχε τό έργαστήριο του Ψηλά - Ψηλά στίς σκάλες πού δήγοιούν στή Sacre Coeur. Ο ίδιος ήταν άντιγραφέας από τίς άρχες τοῦ αιώνα :

Τό γραφεῖο του ήταν μουσεῖο τῆς γαλλικῆς μουσικῆς μέ τίς φωτογραφίες μέ ΐδιόχειρες άφιερώσεις τῶν Ντεμπυσόν, Ραβέλ, Μιλώ, Χούεγκερ καί ἄλλων, πού ὑπήρξαν πελάτες του.

Τήν ήμέρα πού δικάιος Vadot γύρεψε καί τή δική μου φωτογραφία, κατάλαβα, δτι είχα γίνει πιά " κάποιος " ...

Τότε δέν υπήρχαν τά σημερινά φωτοτυπικά μηχανήματα καί έτσι δικάιος Vadot είχε τό μονοπάλιο σέ δηλη τή Γαλλία : Επρεπε δημας τό πρωτότυπο νά είναι χαρτί διαφανές καί ή γραφή νά γίνεται μέ σινική μελάνη.

Πλάν στό γραφεῖο τοῦ κυρίου Vadot υπήρχε τό έργαστήριο, δημας κυριαρχοῦσε μιά τεράστια φωτοτυπική μηχανή, πού τήν δάμαζε διμπειρος κύριος Charles μέ τή φαλάκρα του καί τό εύγενικό του χαμόγελο, δηλαδή μιά πολύ σπάνια περίπτωση γιά τό Παρίσι ̄κείνης τῆς έποχῆς, είδικά ἄν τύχαινε νά είναι κανείς, δημας έγώ, Εένος, γιατί άπέναντι στούς Εένους οι καθαρότατοι γάλλοι ήσαν συνήθως υπεροπτικοί, γιά νά μήν πᾶ καθαρά ἔχθρικοί...

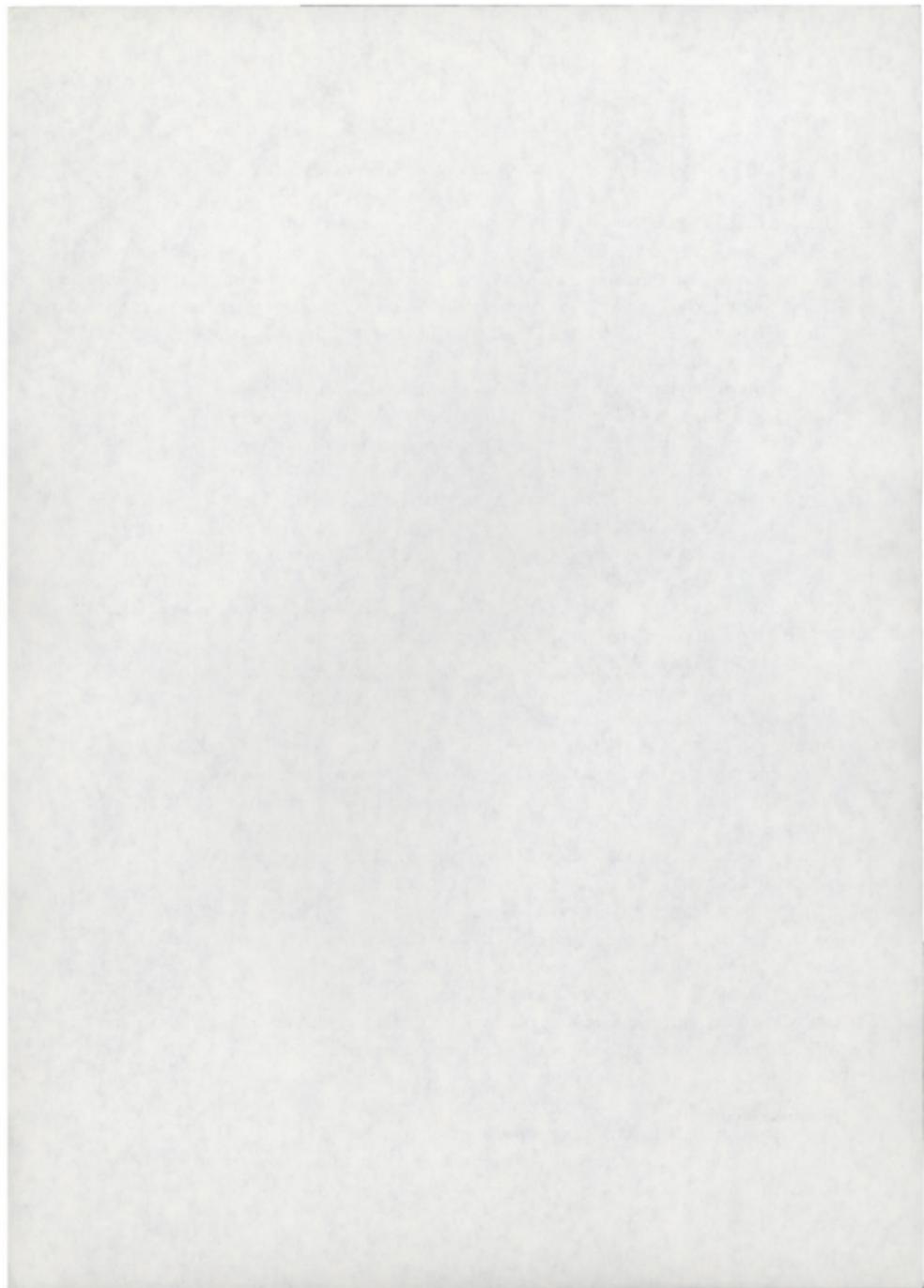
Ετείν Μπορῶ νά πά, δτι τό 50 % τῶν είσοδημάτων μας πήγαινε στήν αγορά χαρτιοῦ καί στίς έμφανίσεις. Γιά νά δώσω μιά είκόνα τῆς προσπάθειας, σημειώνω, δτι καθαρόγραψα ἑκείνη τήν έποχή τά ἔξτης ἥρα : ΠΡΩΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ, ΠΡΩΤΗ, ΔΕΥΤΕΡΗ καί ΤΡΙΤΗ ΣΟΥΙΤΑ, PIANO CONCERTO, ANTIGONE, LES AMANTS DE TERUEL (μπαλλέτο), ΠΡΩΤΗ καί ΔΕΥΤΕΡΗ SONATINA, ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ κ.λ.π. κ.λ.π. Γιά κάθε σελίδα παρτιτούρας χρειαζόμουν δύο δρες κατά μέσον δρο έργασίας. Πολλές φορές μάλιστα, δταν ή γραφή ήταν πυκνή, κατανάλωνα ἔως καί πέντε δρες γιά μία σελίδα. Καί οι σελίδες αύτῶν τῶν ἔργων ήταν πολλές ἐκατοντάδες... χιλιάδες :

Εκανα τρία διντίτυπα τοῦ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ καί τά ταχυδρόμησα στόν Γιάννην Ρίτσο, τόν Βύρωνα Σάμιο καί τόν Μάνο Χατζηδάκι.

Σέ λίγο μπαίναμε στήν Λυονή, πού είναι ή πιστό διμορφη έποχή γιά τό Παρίσι. Ομως γιά μᾶς ή κατάσταση ήταν πολύ δισχημη. Η Μυρτώ ήταν έγκυος καί γι' αύτό είχε φύγει ἀπ' τή δουλειά γιά τό φόβο τῆς ἀκτινοβολίας (δούλευε δέ τακτική γιατρός στό HOPITAL CURIE στή θεραπεία καρκίνου μέ κοβάλτιο), ή υποτροφία είχε τελειώσει, δέν θέλαμε νά ζητήσουμε χρήματα ἀπό τούς δικούς μας, γιατί Εέραμε, δτι θά τά βγάλουν ἀπό τό θάνατό τους καί τά λεφτά πού είχα πάρει τόν προηγούμενο χρόνο ἀπό τό φίλμ πού έκανα στήν Αγγλία, τελείωναν μέ γοργό ρυθμό.

Εμπαινε μπροστά μας ἐπιτακτικό τό πρόβλημα τῆς στέγης.

Ψάχναμε ἀκόμα καί γιά καμιαία παλιά μασώνα στόν Σηκουάνα, ή γιά κανένα παλιό λεωφορεῖο - σπίτι, στίς Bidon ville, δηλαδή στίς τσίγκινες συνοικίες, πού ήταν ἔξω ἀπό τό Παρίσι...

Ενας άπό τούς σπάνιους γάλλους φίλους μας ήταν ο Pierre Ancelin, άπό το ~~Midi~~, δηλαδή τη νότια Γαλλία, συνθέτης, συμφωνητής μου άπό το Conservatoire, πού κι αύτός έψαχνε για στέγη. Επειδή διθέστηκε τών συνθετῶν έχει τίς ιδιοτροπίες του και μᾶς σκέφτεται στίς δύσκολες στιγμές, δύνηγε στά βήματα τοῦ Ancelin μιά νέα κοπέλα, κόρη μεγαλοϊδιοκτήτη.

Ανάμεσα στά δύο ακόμα κτίρια διαμέρισμά ~~της~~ είχε και μιά έτοιμόρροπη λαική πολυκατοικία στήν Rue de la Fontaine au Roi άριθμός 28, άμεσως μετά τήν Place de la République, έκει πού άρχιζουν οι φτωχογειτονιές. Ήταν ένα κτίσμα τοῦ 18ου αιώνα και στήν έσωτερική του αύλη οι σταύλοι είχαν μετατραπεῖ σέ γκαράς. Πάνω από τά γκαράς διακρίθηκε είχε χτίσει τρία λιλιπούτια "διαμέρισματα" μέ δωμάτια 2x3 και κουζίνες 2x2. Η τουαλέτα χωρίς λεκάνη θοισκόταν στήν αύλη.

Έκειν ο Ancelin μπήκε χωρίς νοικια στό "διαμέρισμα" πού θοισκόταν στό τέλος τής αύλης. Στό πρώτο δεξιά, έμενε ένας Γιουγκο-σλαβός συνθέτης, πού παντρεύτηκε μιά άμερικανίδα και μετακόμιζε για τό Fontenebleau.

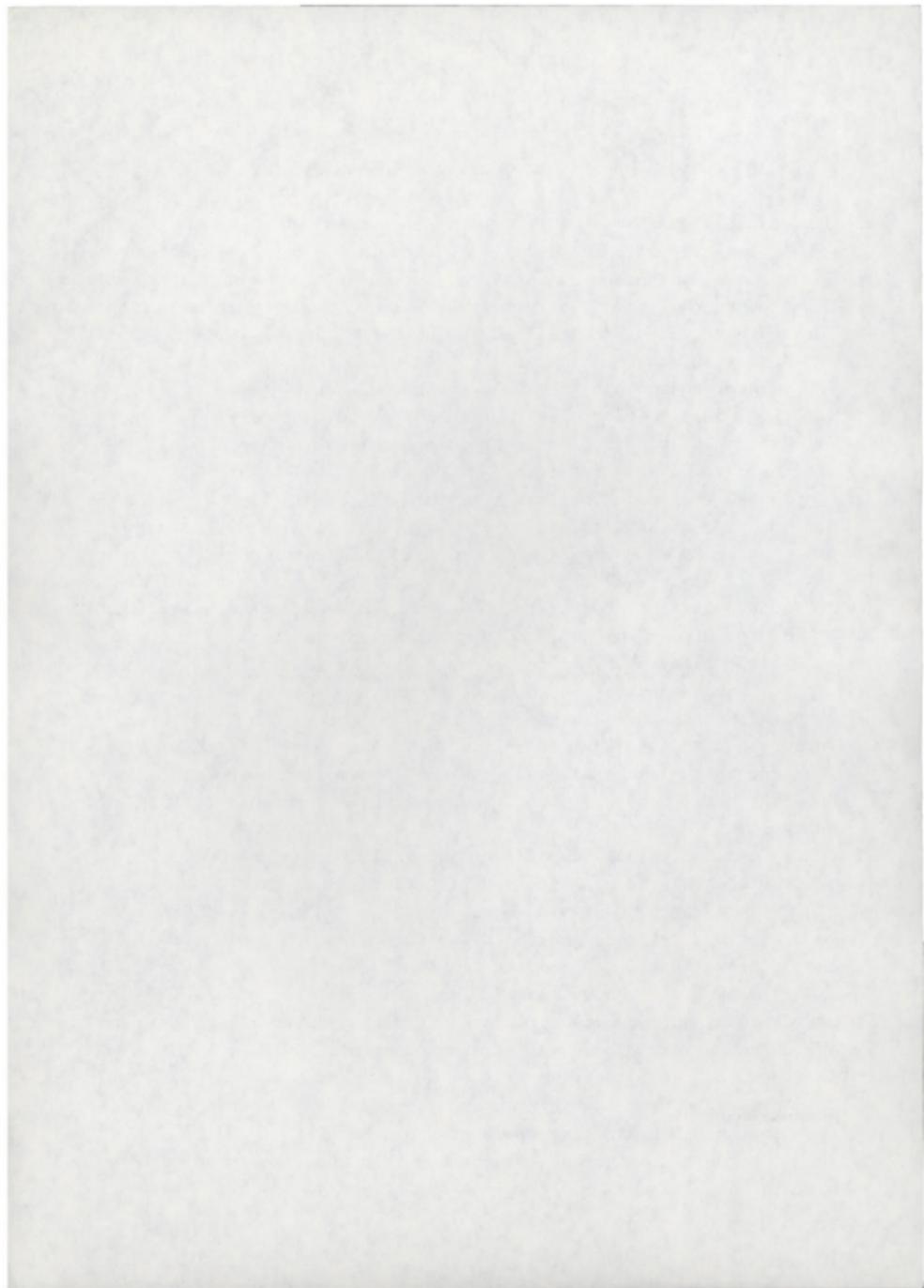
Επισκεφθήκαμε τό "διαμέρισμά" του, πού φυσικά παρ' δηλη του τήν άθλιότητα, σέ μᾶς φάνταζε σάν θεῖο δῶρο : Τό νοικια - είδική τιμή - ήταν πολύ φτηνό.

Ετσι άποφασίσαμε νά μετακομίσουμε τό συντομότερο. Μέ τόν Γιάννη Χρονόπουλο και τόν Pierre Ancelin άγοράσαμε μπογιές, πινέλα και σύνεργα κατεδάφισης : Γκρεμίσαμε δ, τι περιττό υπήρχε κι έγώ έχουσα τούς τοίχους και μετά τούς έβαψα μέ χρώματα a la Le Corbusier, ποάσινα, κόκκινα και κυρίως μαύρα : Ήταν ή έπιδραση ζενάκη, μέ τόν όποιο κάναμε συχνά παρέα.

Άγοράσαμε Ευλεία άπό τό Hotel de Ville και φτιάχαμε τό μεγάλο κρεβάτι και τή Βιβλιοθήκη. Οσο φύσκωνε ή κοιλιά τής Μυρτώς, τόσο δούλευα σκληρότερα. Ετσι πέρασα δύο τό καλοκαίρι τοῦ 1958 Εύνοντας, θάφοντας και καρφώνοντας. Ετοίμαζα δημιουργία στήν πουλιά στήν κυριολεξία τή φωλιά τής γυναίκας μου, για νά γεννήσει.

Στό μεταέντερο του μετακομίσουμε, στήν Pension, μαζί μέ τούς Χρονόπουλους, παίζαμε κάθε βράδυ ένα βλακώδες παιχνίδι, τό MONOPOLE, μόνο και μόνο για νά διοχετεύουμε κάπου τήν κοίση μας... Τά χρήματα τελείωναν και στόν δρίζοντα δέν υπήρχε ή παραμικρή δουλειά.

Θυσουν μιά μέρα έφτασε ένα τηλεγράφημα. Τό υπέγραψε δ άγγιλος σκηνοθέτης τοῦ κινηματογράφου Μάικλ Πάσουελ, μέ τόν όποιο είχαμε

συνεργαστεῖ ἔνα χρόνο πρίν. Τό θυμᾶμαι ἀκόμα ἀπ' ἔεω, γιατί μαζί μέ τή Μυρτώ τό διαβάζαμε καὶ τό ἀπαγγέλλαμε ἐκατοντάδες φορές :

"Raymon Roi veut commissioneer Ballet ..." Ο Ρεημόν Ρουά θέλει νά παραγγείλει ἔνα μπαλέτο, ἀπευθυνθῆτε στήν δόδο Μανταλέν ... κ.λ.π.

Ο κύριος Ρουά, καθαρόταν μεταξύ της λουντμίλα Τσερίνα. Ήθελε νά γράψω ἔνα μπαλέτο γιά τή γυναίκα του, πού ἐτοίμαζε μιά ἰδιόμορφη μπαλλετική - καλλιτεχνική ἔξορμητη γιά τό Φθινόπωρο /θετή Σάλα Σάρα Μπερνάρ.

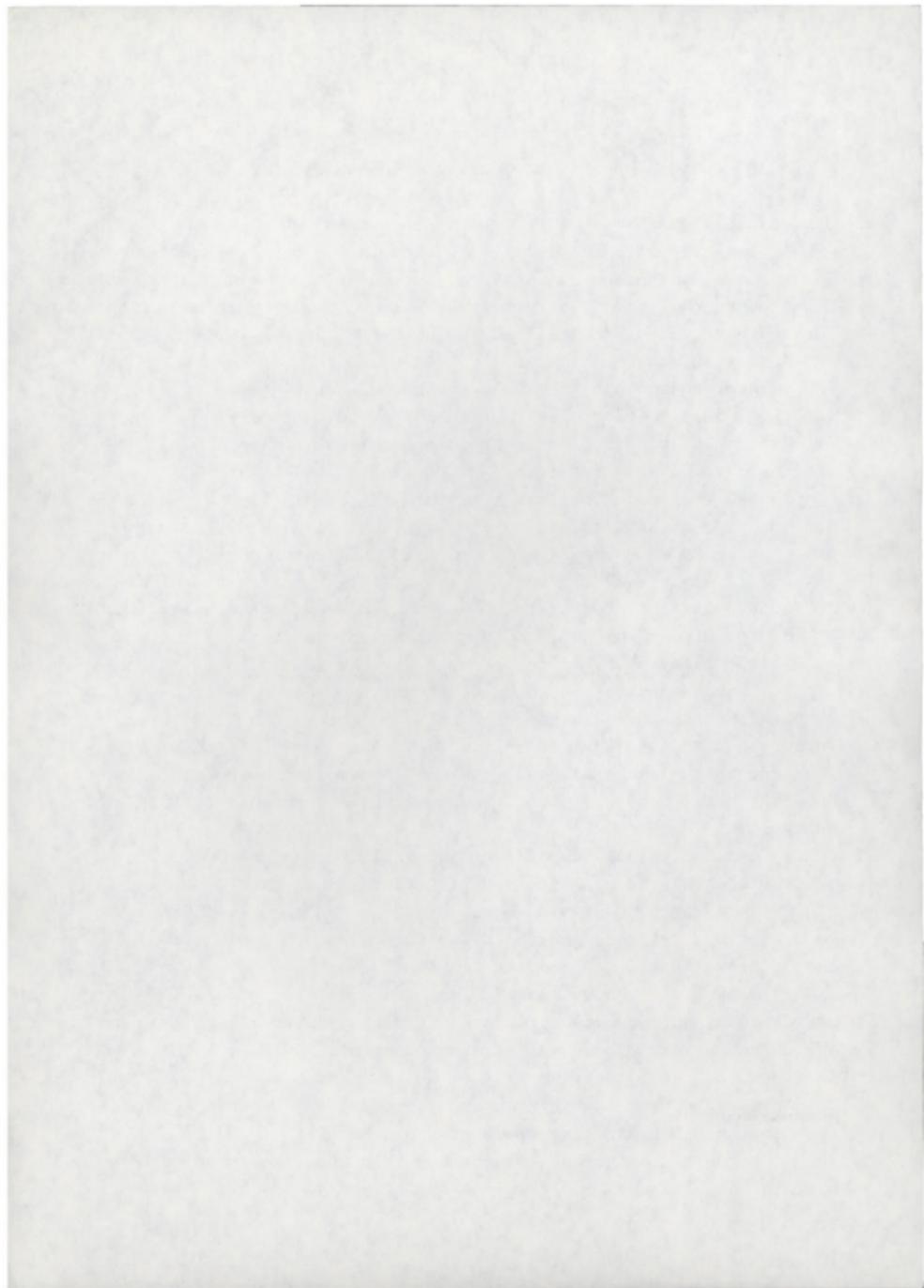
- " Θέλετε μήπως μιά μικρή προκαταβολή ; "

Ως κι αύτό ἀκόμα μέ ρώτησε : Φυσικά τήν ήθελα καὶ πῶς :

Ετσι ἀμέσως ἀποχαίρετήσαμε τήν madame Amelie, τόν κύριο Charles καὶ τούς δάλλους ἑνοίκους τής Pension, (δόλοι ήταν Σμυρνιοί καθολικοί) καὶ ἐγκατασταθήκαμε στό 28 τής δόδου τής " Πηγής τοῦ Βασιλιά " (Fontaine au Roi).

Γιά μένα ἔμελλε νά γίνει πράγματι Βασιλική πηγή, ἀν σκεφθεῖ κανείς, δτι σ' αὐτό τό λιλιπούτειο " διαιμέρισμα " γεννήθηκαν τά δυό παιδιά μου, ἐνώ στόν τουέα τής μουσικής συνέθεσα τή μουσική γιά πολλά ἀγγλικά φίλμ, πού Εεχνῶ τούς τέλους, δύο μπαλέτα (ἔνα γιά τήν Τσερίνα " Oi Eραστές τοῦ Τερουέλ " καὶ ἔνα γιά τό Covent Garden τήν " Αντιγόνη "), ἔργα συμφωνικῆς μουσικῆς μουσικῆς, δπως τή ΔΕΥΤΕΡΗ καὶ τήν ΤΡΙΤΗ ΣΟΥΙΤΑ καὶ τή ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΟΝΑΤΙΝΑ γιά βιολί καὶ πιάνο, πού τήν τελείωσα τίς μέρες πού γεννήθηκε ἡ κόρη μας Μαργαρίτα στίς 29 τοῦ Νοέμβρου τοῦ 1958, ἐνώ στόν τουέα τοῦ τραγουδιοῦ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ, ΠΟΛΙΤΕΙΑ, ΕΠΙΦΑΝΙΑ, ΑΒΙΟΝ ΕΣΣΙ Καὶ τό ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ. Όλα αὗτά ἀπό τό 1958 μέχρι τό 1962.

Παραλίγο νά Εεχάσω, δτι μέσα σ' δλη αὕτη τήν κρίση πού ζούσαμε στήν Pension, μετά τόν ΕΠΙΤΑΦΙΟ, δταν δέν μπογιάτιζα στήν καινούρια μας κατοικία, συνέθετα τό " Κοντσέρτο γιά πιάνο ", παραγγελία μιᾶς ἑκατοντρικῆς ἀγγλίδας, τής Eileen Joys, πού δημιώς ποτέ δέν τό ἔπαι- Ερ, γιατί ἀπλούστατα ποτέ δέν τής τό ἔστειλα... Δέ θυμᾶμαι πιά, γιά ποιούς λόγους. Αὕτο τό έργο ήταν ἡ τελευταία μου ἔργασία στήν δόδο Miromesnil, πρίν ἐγκατασταθούμε στή Fontaine au Roi.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

B

Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ κυκλοφόρησε ταύτοχρονα σέ τρεις φωνογραφικές έκδσεις :

Η πρώτη μέ MΟΥΣΙΧΟΥΡΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΙ - ΜΟΡΑΛΗ (Εξώφυλλο) (Σεπτέμβριος 1960)

Η δεύτερη μέ ΜΠΙΘΙΚΩΤΗΝ - ΧΙΩΤΗ - ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ - ΜΠΟΣΤ (Εξώφυλλο) (Σεπτέμβριος 1960)

καί ή τρίτη μέ ΜΑΙΡΗ ΛΙΝΤΑ, ΧΙΩΤΗ, δρχήστρα έγχροδων, ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, ΜΠΟΣΤ (Εξώφυλλο) (Ιανουάριος 1963)

Η πρώτη άπ' τήν Εταιρία FIDELITY (Διευθυντής Αλ. Πατσιφάς)

καί οι δύο άλλες άπ' τήν Εταιρία COLUMBIA (Διευθυντής Τάκης Β. Λαμπρόπουλος).

Οι δύο πρώτες φωνοληψίες έγιναν στό παλιό στούντιο τής COLUMBIA, στόν Περισσό από τόν Αδγούστο τοῦ 1960. Η τρίτη στό ίδιο στούντιο τό καλοκαίρι τοῦ 1963.

Θυμάμαι χαρακτηριστικά, πώς γράφαμε δηλη τή νύχτα καί άμεσως μετά έφυγα μέ τό αύτοκινθο γιά τή λευκάδα. Οδηγούσα δις τό άπογιο με συντροφιά τόν Μπόστ καί τίς άδελφές Δημοπούλου, τήν ΕΝΤΑ καί τήν Τζωτζα. Μόλις φτάσαμε, καταλύσαμε σ' ένα φτωχό Εενοδοχεῖο κι έγιν έπεσα Εερός. Όμως σέ λίγο μέ Εύπνυσαν, γιατί ή ΕΔΑ είχε συγκέντρωση στήν κεντρική πλατεία μέ διμιλητή τόν Βασίλη Εφραιμίδη. Εγώ θά χαιρετούσα στήν άρχη.

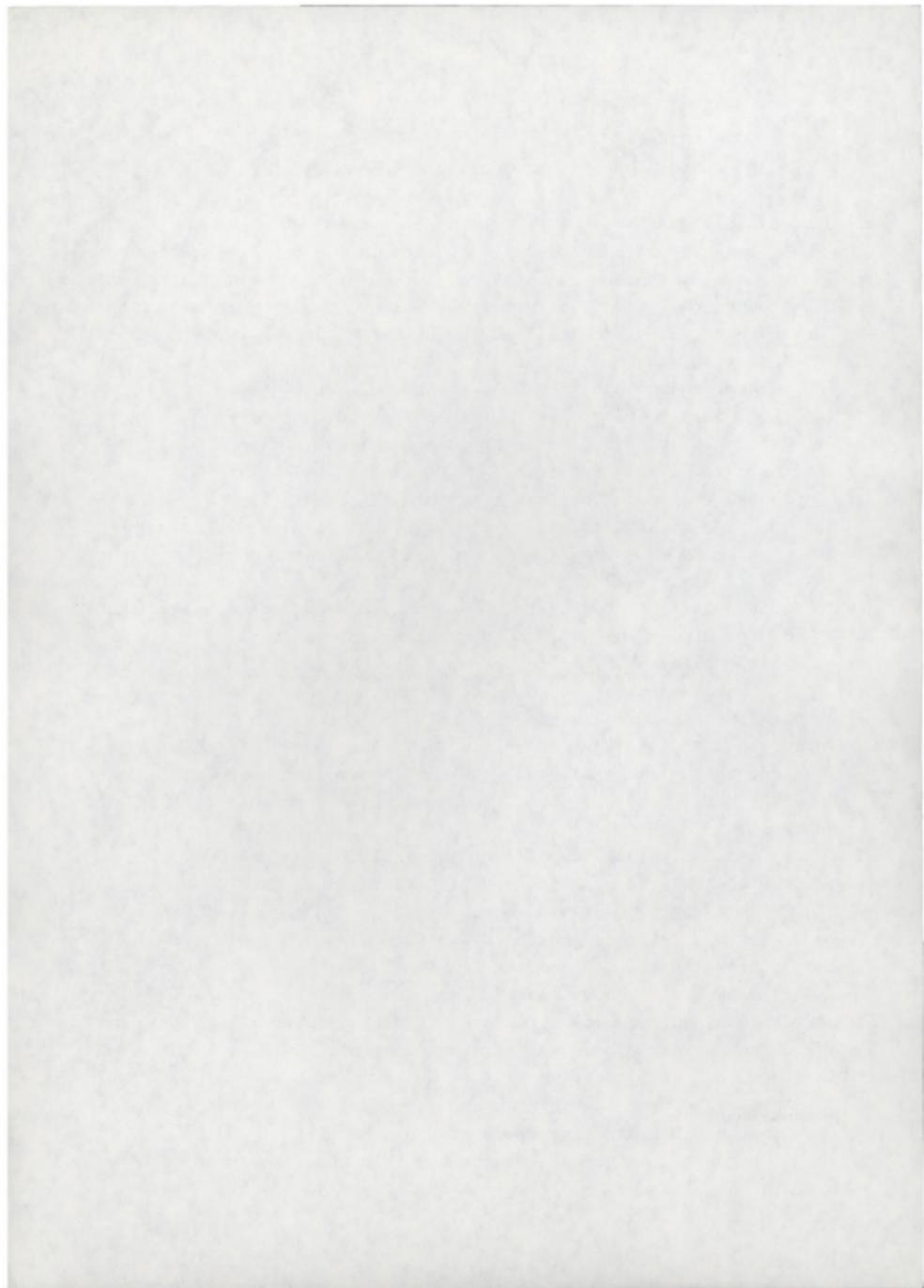
Ήρθαν οι ύπερθυνοι τής ΕΔΑ, γιατί νά μᾶς διδηγήσουν στήν πλατεία. Όλη ή πόλη ήταν σέ κατάσταση πολιορκίας. Ο χώρος τής συγκέντρωσης ζωμένος από χωροφύλακες, πού έμποδίζαν τόν ιόσμο νά μᾶς πλησιάσει. Τελικά άνεβήκαμε πάνω σέ μιά καρέκλα, γιατί νά μιλήσουμε. Μπροστά μας καμιά είκοσιαριά, δηλαδή τά στελέχη τής ΕΔΑ καί πίσω άπ' τούς χωροφύλακες τά... πλήθη. Φωνάζαμε γιά νά μᾶς άκουσουν.

Ήταν γιά μένα τό πρώτο κάλεσμα στήν Επαρχία, γιά νά δργανωθούν οι νέοι στούς Λαμπράκηδες.

Τό βράδυ φάγαμε δηλοι μαζί σέ μιά φτωχική ταβέρνα. Ήπιαμε καί τραγουδήσαμε μέ τήν καρδιά μας, χωρίς νά μᾶς έπιπρεάζει τό τείχος τῶν χωροφύλακων πού είχε ζώσει τό κέντρο έμποδίζοντας τούς κατοίκους νά μᾶς πλησιάσουν.

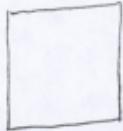
Παρ' δλα αύτά έκει έγιναν οι πρώτες έπαφές μέ Λαμπράκηδες. Τήν άλλη μέρα φύγαμε χαράματα μέ τόν Μπόστ. Τά κορίτσια έμειναν, *Παντρό*, γιατί νά βοηθήσουν στήν δργάνωση.

Λίγους μῆνες άργότερα μετρούσαμε τούς Λαμπράκηδες στό υπόστη σέ χιλιάδες. Δέν θά Εεχάσω ποτέ τίς θριαμβευτικές περιοδείες πού κάναμε στά χωριά, δησου τό σύνολο σχεδόν τῶν νέων είχε δργανωθεῖ. Καί φυσικά δηλοι καί δλες τραγουδούσαν τά τραγούδια μου.

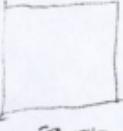

(2)

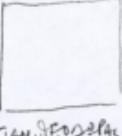
ΑΧΙΛΕΑΤΟΣ

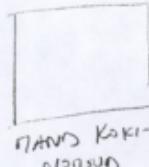
ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΤΣΟΣ

ΟΩ. ΕΠΙΤΗΛΙ

ΠΑΝ. ΣΩΔΕΡΑΣ

ΔΗΜ. ΧΡΙΣΤΟΣ
ΣΩΔΗΣΠΑΝΟΣ ΚΑΚΙ-
ΝΟΥΣΟΝ

- Η πολιτική

- Μηνυματικός
- Προσωπικός
- Εικαστικός
- Ηλεκτρονικός
- Αρχιτεκτονικός

ΜΙΚ ΣΕΩΣΟΛΗΣ

- Μάρκος ΜΗΤΣΟΣ
- Ναζήλης
- Δ. Αναγνωστίδης
- Ναστέρης Βασιλείου
- Ξενίας

ΕΠΙ ΔΙΕΘΝΗΣ: 1959-1965 1961
 [Αργυρούδης Ιωάννης: 1757]
 Ηλεία

Μετα-θρηνο-θρηνο

ΗΡΩΑ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ

Μηχανικός

Πλούτων

Μηχανικός

Απόδοσης ταινίας ή

Σε Οκτώβρη 1960 STUDIO COLUMBIA
ΗΧ. ΝΙΚΗ

Άριθμ. πλ.

Τελ. Μαζ.

Άριθμ. Χιλιών

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

Οκτώβρη 1960 STUDIO COLUMBIA
ΗΧ. ΝΙΚΗ Κανέλλος

FIDELITY

ΕΘΝΟΣ ΘΑΛΛΟΣ

?

COLUMBIA

ΜΠΟΣΤ

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ
(1959/1960)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (Μίκης Ζελένης)

Η Μαργαρίτα, ή Μαργαρώ περιστεράκι στόν ούρανό τόν ούρανό μές στά δυό σου μάτια κοιτάζω βλέπω τήν πούλια καλ τόν άστερισμό.

{ Η μάνα σου είναι τρελή καὶ σέ κλειδώνει μοναχή σάν θέλω νάμπω στήν κάμαρή σου μοῦ ρίχνεις μεταξύτο σκοινί. Καὶ κλειδωμένους μᾶς βλέπ' ἡ νύχτα μᾶς βλέπουν τ' ἄστρα κι ἡ χαραυγή.

Η Μαργαρίτα, ή Μαργαρώ βαρκούλα στό Σαρωνικό. Σαρωνικέ μου τά κυματάκια σου δῶσ' μου δῶσ' μου τ' ἀγέρι, δῶσ' μου τό πέλαγο.

Η Μαργαρίτα ή Μαργαρώ δεντράκι στό Βοτανικό πάρε τό τράμ μόλις δεῖς πώς πέφτεις ἡ νύχτα πέφτουν οἱ ὥρες, πέφτω λιποθυμῶ.

Η μάνα μου είναι τρελή καὶ μέ κλειδώνει μοναχή σάν θέλω νάμπεις στήν κάμαρή μου σοῦ ρίχνω μεταξύτο σκοινί. Καὶ κλειδωμένους μᾶς βλέπ' ἡ νύχτα μᾶς βλέπουν τ' ἄστρα κι ἡ χαραυγή.

ΕΙΧΑ ΦΥΤΕΨΕΙ ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ
(Νίκου Γκάτσου)

Μέ τ' ἄστεράκι τῆς αύγης στό παραθύρι σου νά βγεις κι ἂν δεῖς καράβι τοῦ νοτιαῖ νά 'ρχεται ἀπό τὴν ξενιτιά στείλε μέ τ' ἄσπρο σου πουλιά γλυκά φιλιά.

Κι ἂν δεῖς καράβι τοῦ νοτιαῖ νά 'ρχεται ἀπό τὴν ξενιτιά στείλε μέ τ' ἄσπρο σου πουλιά χίλια γλυκά φιλιά.

Είχα φυτέψει μιά καρδιά στού χωρισμοῦ τήν ἀμμουδιά καὶ τώρα πούρθα νά σέ βρού με δαχτυλέδι καὶ σταυρό γίνε τό φῶς μου

καὶ τοῦ κάσμου ἡ ξαστεριά, Κι ἀπ' τό παιλί μας τό κρασί δῶσ' μου νά πιώ καὶ πιέσεις κι ἐσύ νά ζήσω ἀγάπη μου γιά πάντα στήν πικρή στεριά.

Belief

Belief

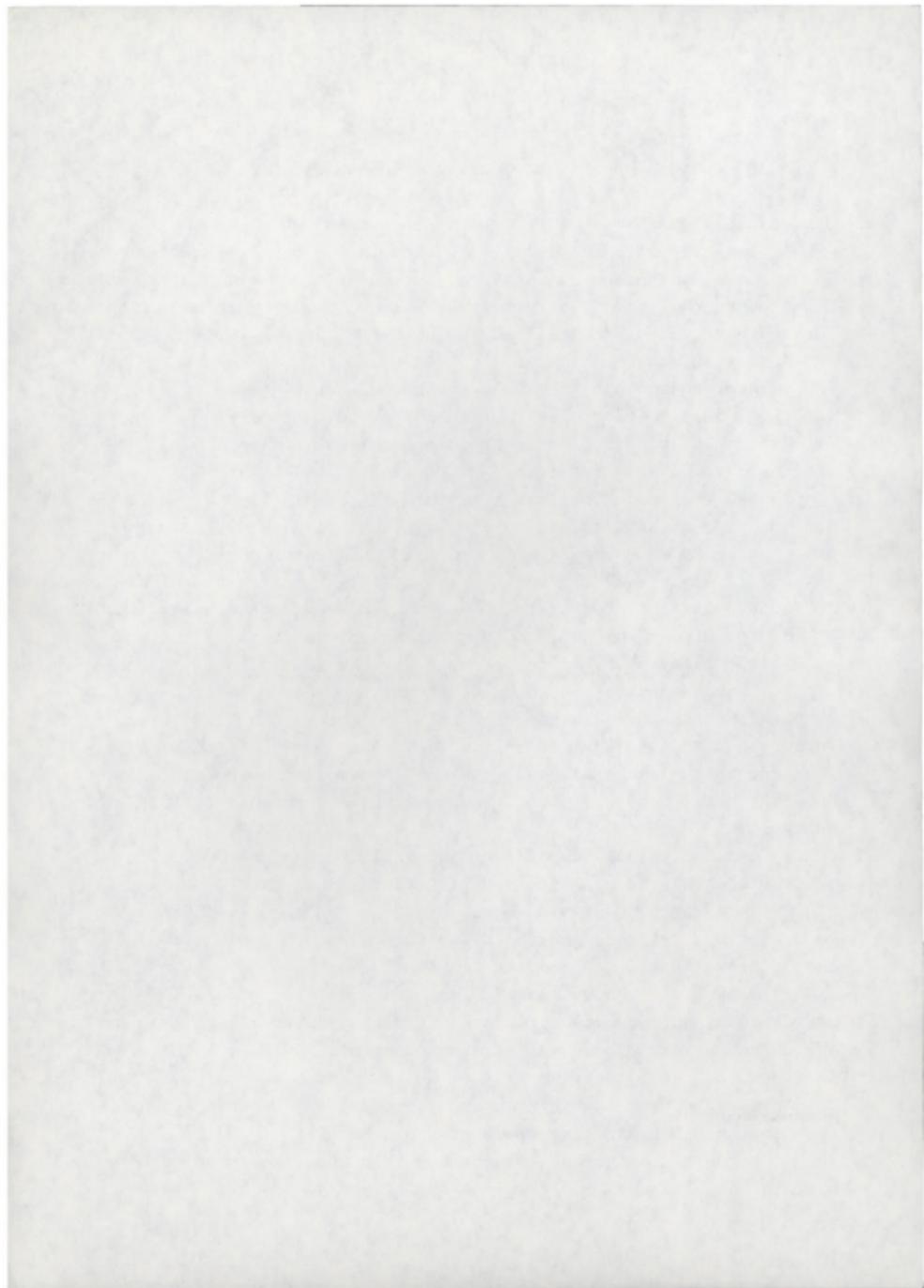
11

Belief

2

Belief

ΑΠΑΓΩΓΗ
(Μίκη Θεοδωράκη)

Θά πάρω μιά βαρκούλα, μανούλα μου, στόν κάτω Γαλατά
καὶ στήν Ἀθήνα βάρθω, καρδούλα μου, καβάλα στό νοτιά.
Καὶ σάν θέρθει τό δειλινό
στόν κῆπο σου θά μπώ νά κόψω τριαντάφυλλα
νά κόψω τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ καὶ τόν Αύγερινό.

Θά βάλω στή βαρκούλα, μανούλα μου, λουλούδια καὶ φιλιά
δύο γλάροι ταξιδεύουν, καρδούλα μου, καβάλα στό βοριά.
Καὶ νά ἡ Κρήτη φάντε γαλάζια καὶ ξανθιά
τή θάλασσα στά μάτια της
τόν ούρανό στήν ἄγκαλιά, τόν ήλιο στά μαλλιά.

12

Θ' ἄρδειν τή βαρκούλα, μανούλα μου, μπροστά σέ μιά σπηλιά
θά σέ ταίω χάδια, καρδούλα μου, καβάρια καὶ φιλιά.
Στή μάνα μου, στόν κύρη μου λέω καὶ τραγουδῶ
σᾶς φέρνω τήν τριανταφυλλιά
σᾶς φέρνω τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ καὶ τόν Αύγερινό.

ΠΑΝΕ ΒΟΛΤΑ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ
(Μίκη Θεοδωράκη)

Τό Σαββάτο τό βράδυ φτάνει
δῶσ' μου μάνα καινούρια ἀλλαξιά.
Τά παιδιά μέ προσμένουν στό λιμάνι
στό μπαλκόνι καθισμένη ἡ κοπελιά.

Μοσχοβολούν οἱ γλάστρες
μοσχοβολάει κι ὁ σγουρός βασιλικός
μοσχοβολάει κι ἡ ἀγάπη
κύμα μέ κύμα μεγαλώνει ὁ ὥκεανός.

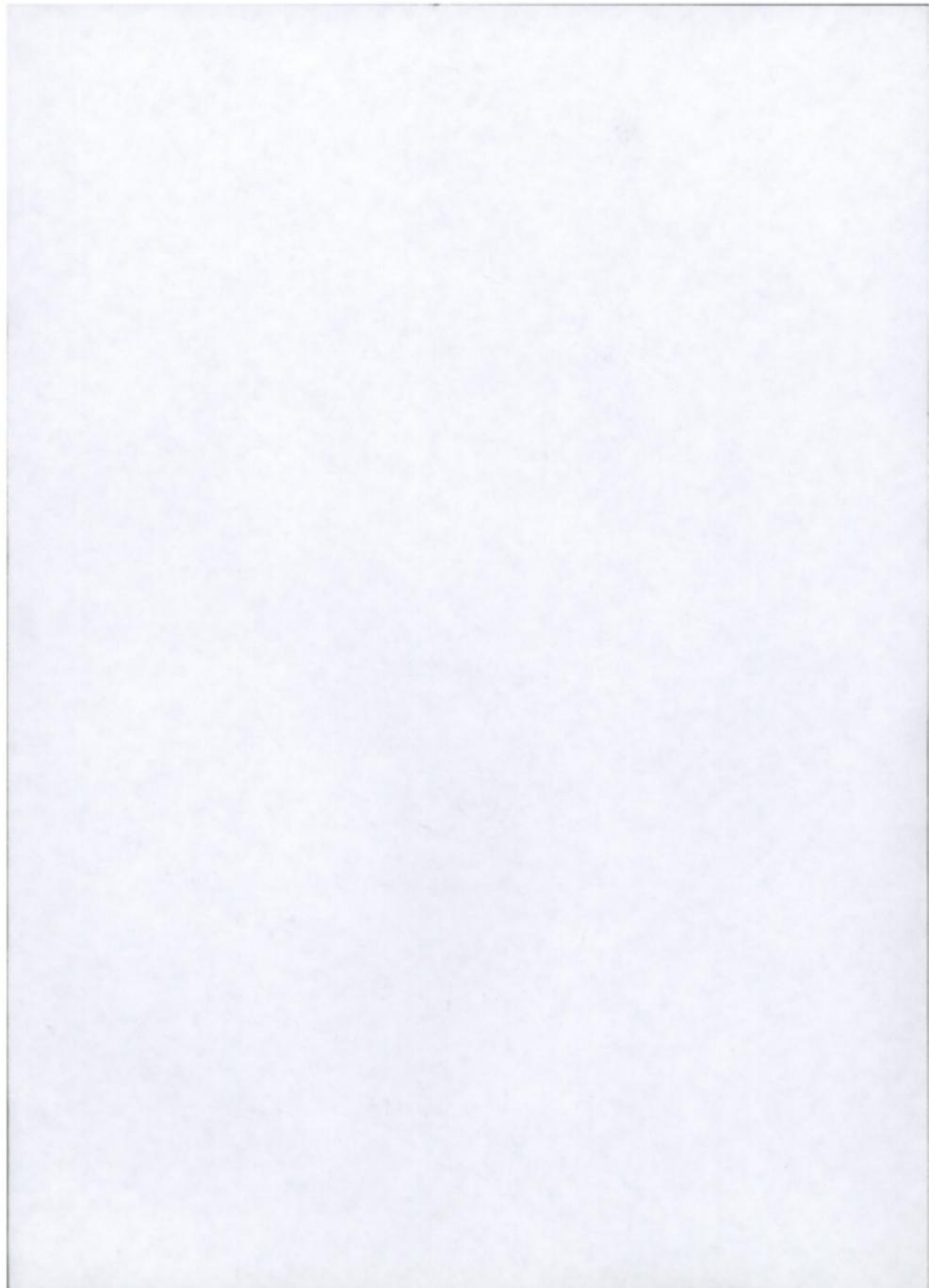
Bald

{ Πάμε βόλτα στά Χανιά, στήν κάτω γειτονιά
νά πάρουμε μιά βάσκα μέ πανιά.
Πάμε βόλτα στά Χανιά, στήν κάτω γειτονιά
στή θάλασσα νά βγούμε στ' ἀνοιχτά.

13

Τό Σαββάτο τό βράδυ, φῶς μου
είμαι πρίγκηπας, είμαι ὑπουργός
ἔχω ὅλα τά πλούτη τοῦ κόσμου
δικιά μου ἡ θάλασσα κι ούρανός δικός.

Τό μπαλκονάκι σου δικό μου
δικές μου οἱ γλάστρες κι ὁ σγουρός βασιλικός
κι ἂν μέ κοιτάξεις μές στά μάτια
σκλάβος σου γίνομαι κι ὑπήκοος πιστός.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
(Γιαννη Θεοδωράκη)

Στήν ἐκκλησιά ἐμπῆκα γιά νά λειτουργηθώ
ᾶχ, καί σέ θωού
γύρισε ὁ κόσμος, ἄλλαξ' ή πλάστη,
μούφυγε τό μυαλό.

Bild [ ]

"Ἄγιε μου μεγάλη ἡ χάρη
"Ἄγιε μου σέ παρακαλῶ
χάρισέ μου χίλια μάτια γιά νά τή θωρᾶ,
χάρισέ μου χίλια χείλια γιά νά τή γλυκοφιλῶ.
Στό Χερουβέλιον ἔπειν
δύσ μάτια σαίτιες μ' ἄναψαν φωτιές,
ἄλλαξε ὁ κόσμος, γύρισε ή πλάστη,
εἶμαι γιά νά μέ κλαῖς.

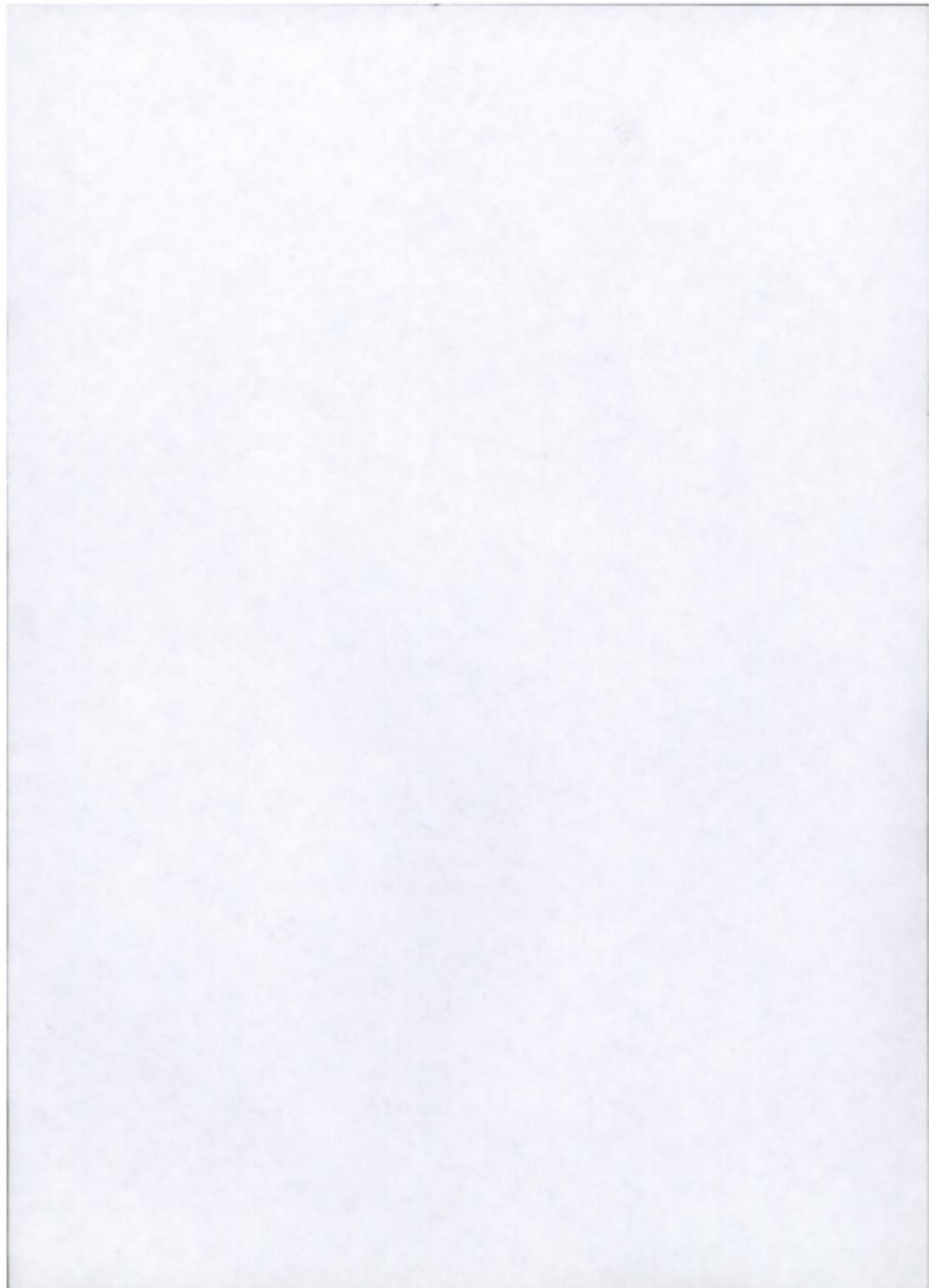
Στήν ἐκκλησιά ἐμπῆκα γιά νά λειτουργηθώ
"Ἄγαπη σ' αγαπῶ,
ὅλος ὁ κόσμος έζηνε δικός μου
φτάνει νά σέ θωρά.

9

Θ'ΑΦΗΣΩ ΤΗ ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Θ' ἀφήσω τή μανούλα μου καί τό φιλί μου πίσω
καθώς τ' ἀστέρι πού κυλά στήν Εενιτιά θά σβήσω.
Θά τίς θυμάμαι τίς στιγμές ἀργά Σαββάτο βράδυ
πού λάμπανε τά χέρια της ἀστέρια στό σκοτάδι.
Μέ τάις γλυκό ψωμί καί μούστρωνε νά γείρω
κι ήταν τά χέρια της φτερά καί τό φιλί της μύρο.
Καί τό μικρό μας σπιτικό ὡς ἐμπαινεί ή μέρα
γινόταν ἥμινος καί ψαλμός κι είχε ζωῆς ἀέρα.
Κι ήταν η θάλασσα φιλί καί ὁ ἀφρός ἀγάπη
κι ήταν παλινίδιο ὁ ἀνεύμος καί τό τραγούδι ἀλάτι
κι ήταν εύχη ὁ ούρανός κι ὁ ὄριζοντας ἐλπίδα
εύχη ὁ μᾶλος κι ὁ γιαλός πού δέν τόν ξαναεῖδα.

8

ΦΕΥΓΩ ΜΑΚΡΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Φεύγω μακριά πατρίδα μου - φεύγω
και τό μαντίλι / νά μήν το φέρεις στό γιαλό^A
νά μήν τό φέρεις δεῖλι.

Bald {

Πικρά είν' τά μάτια τού γιαλού γι' αύτόν πού ταξιδεύει
γι' αύτόν πού πάει στήν ξενιτιά
και μιά φωνή γυρεύει.

Νά τού φωνάξει απ' τή στεριά
καλέ μου, γύρνα πίσω
θά σου χαρίσω τήν αύγη
μ' αστέρια θά σέ ντυσω.

Άσειδσανε τά χέρια μου και γέμισαν τά μάτια
δάκρυα, πόνο, μοναξιά και ή καρδιά φαρμάκια.

A

F

Ότα ται τετραγωνο = ομοιότητα
ABC

ΡΟΔΟΣΤΑΜΟ
(Νίκου Γκάτσου - 1960)

Στόν άλλο κόσμο πού θά πάς, [κοίτα μή γίνεις σύννεφο]
κι άστρο πικρό τής χαραγής
και σέ γνωρίσει ή μάνα σου πού καρτερεί στήν πόρτα.

Πάρε μιά βέρα λυγαριά, μιά ρίζα δεντρολίβανο,
και γίνε φεγγαροδροσιά.

Vai fηνω
Ανηγεν
γραπτω

3

Νά πέσεις τά μεσάνυχτα στή διψασμένη αύλή σου.
Σέ πότισα ροδόσταμο, μέ πότισες φαρμάκι
τής παγωνιάς άπτόπουλο, τής έρημιας γεράκι.

Bald {

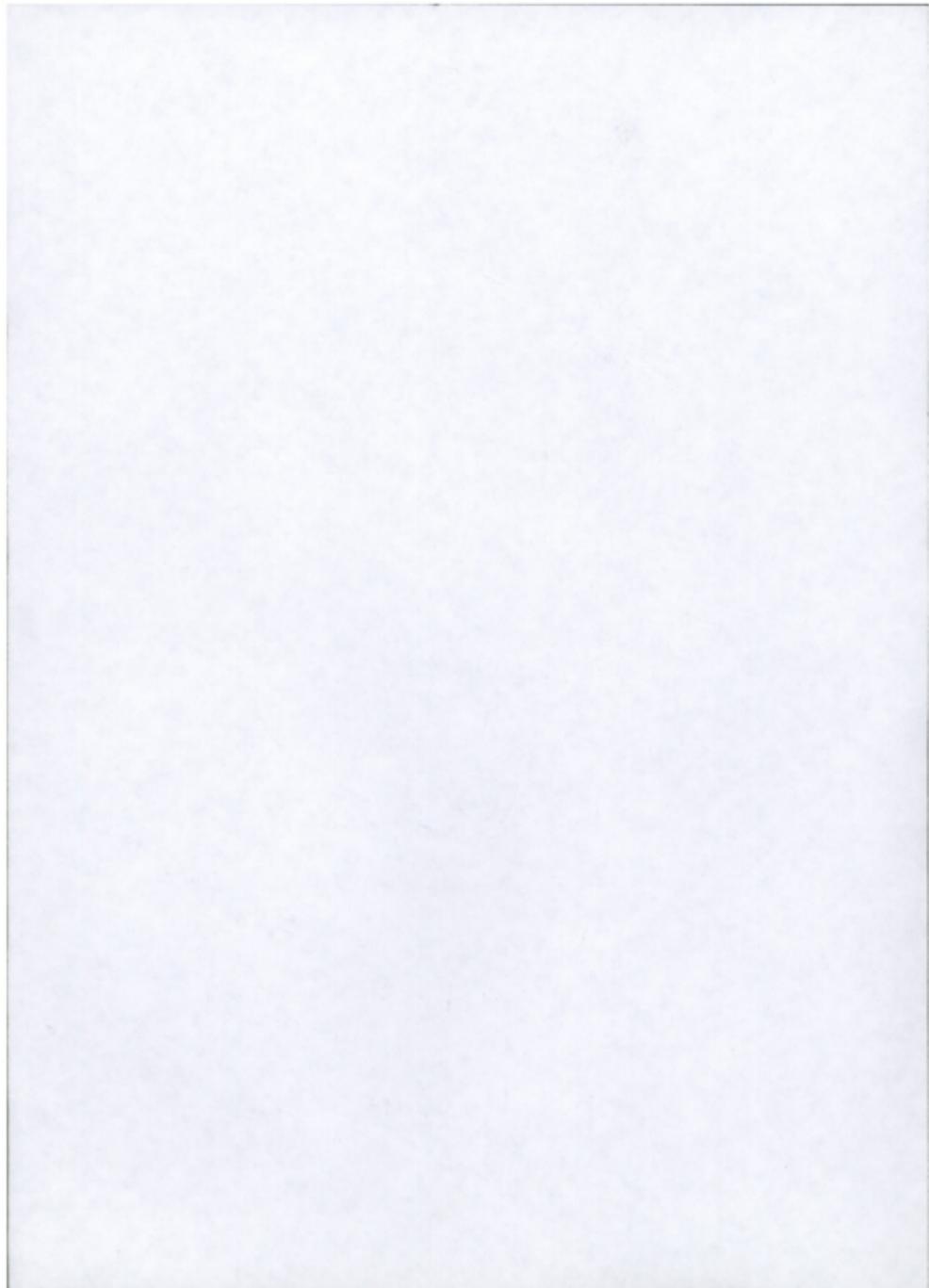
ΑΝ ΒΥΜΗΘΕΙΣ Τ' ΟΝΕΙΡΟ ΜΟΥ
(Νίκου Γκάτσου - 1959)

Στήν άγκαλιά μου κι άπόψε σάν άστρο κοιμήσου
δέν άπομένει στόν κόσμο έλπίδα καμια
τώρα πού ή νύχτα κεντά μέ φιλιά τό κορμί σου
έχενα τόν πόνο κι άσε με μόνο στήν έρημια.

Bald {

"Αν θυμηθεῖς τ' ὄνειρό μου, σέ περιμένω να θεεῖς
μ' ἔνα τραγούδι τοῦ δρόμου νά ρθεῖς ὄνειρό μου
τό καλοκαίρι πού λάμπει τ' άστέρι μέ φῶς νά ντυθεῖς.

4

ΡΟΔΙΑ
(Πάνου Κοκκινόπουλου)

'Αχνά χαράματα
σιγά σάν τρεμοπαίζει ή πούλια
θά μαραθούν τά γιασεμιά
θά μαραθούν τά γιούλια.
Μά έσύ θά είσαι μοναχή
γερμένη στό περβάζι
καὶ θά θωρεῖς τή χρυσαυγή
τά πέπλα της ν' ἀλλάζει.

Ροδιά μου έσύ τετράκλωνη
στολίδι τής αὐλής μου
ἀνάπτη τής προσμονῆς
νεράκι τής πηγῆς μου.

θαρτεῖς ~~στό σπίτι μας ξανά
μ' έιμε νά σιξεις πάλι
καὶ δυό κρινάκια τ' Ἀπρίλιου
νά βάλεις στ' ἀνθούλαλι.~~

Μέσα ~~διά~~ χέρια μου σέ σπικωσα
σ' ἀνύψωσα ὃς τ' ἀστέρια
καὶ σμάρι ἀναφτερούγισαν
στά στήθια περιστέρια.

Μετριά Μετριά χαρεγ το γυπνή
μή τος καμήν τον πόνο
κι αυτό τοι τοττε καρτερώ
το γυριστό σου πόνο

ΑΝΑΜΕΣΙΑ ΣΥΡΟ ΚΑΙ ΤΖΙΑ
('Οδυσσέα 'Ελύτη)

'Ανάμεσα Σύρο καὶ Τζιά
μικρή φυτρώνει νεραντζιά
μικρή φυτρώνει νεραντζιά
διμορφή μου κοπελιά.

Πουχει τίς ρίζες στό βυθό
καὶ τά κλαδιά στόν ούρανό
καὶ τά κλαδιά στόν ούρανό
τό κορίτσι π' αγαπώ.

"Άντε νύφη τής Βαλλάδοσης
τί φαυλίες θά χαλδείς
μέ τόν ήλιο φορεσάδ σου
καὶ μέ τά πουλιά προικιά σου.

"Όταν καθίσει ἔνα πουλί
στήν κεφαλή της καὶ λαλεῖ
στήν κεφαλή της καὶ λαλεῖ
"Ω! φουρτούνα μου κι αύτή.

Χάνω τιμόνι καὶ πανιά
μέ πλημμυράνε τά νερά
μέ πλημμυράνε τά νερά
"Έλα χριστέ καὶ Παναγιά.

Κι αν γενελ ποτέ το θάμα
κι ἄγαπήσεις, κάνω τάμα
νά σου φέρω μιά μπρατσέρα
καὶ τόν Πολικό ἀστέρα.

⑥

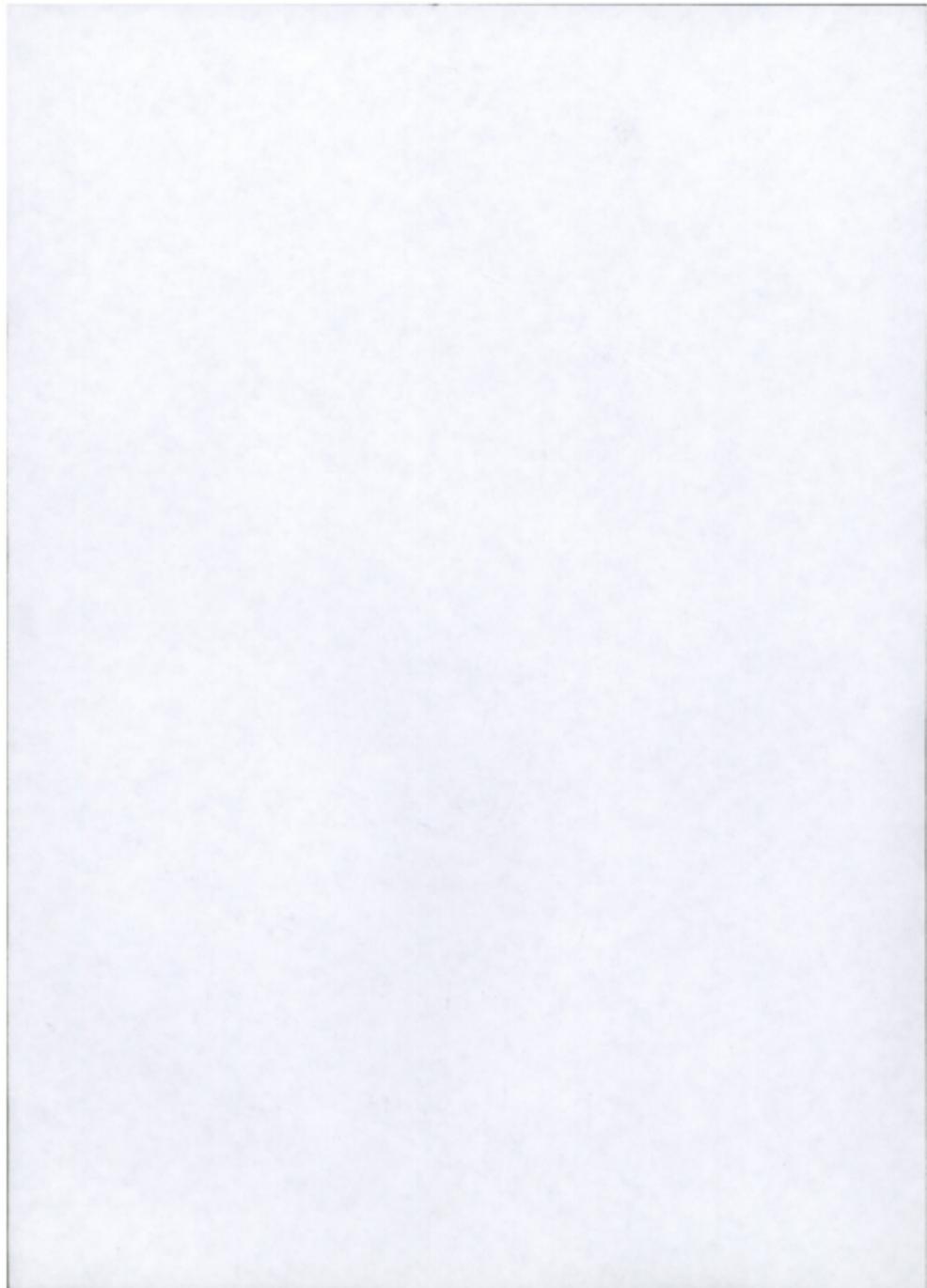
Balal

} Balal

⑤

Επιρροή σχηματισμού
σχετικού προσώπου

(Ρωμή της Νέας Αγίας
προσάρτη της Εγγύτων
1993)

ΜΥΡΤΙΑ
(Νίκου Γκάτσου)

Εἶχα μιά θάλασσα στό νοῦ
κι ἔνα περβόλι τ' οὐρανοῦ,
τὴν ὥρα πάνοιγα πανιά
γιά τὴν ἀπάνω γειτονιά.

Babbel { Στά παραθύρια τά πλατιά
χαυγελοῦσε μιά μυρτιά.
Κουρδάστηκα νά περπατῶ
και τή ρωτῶ καὶ τή ρωτῶ.

①

"Πές μου μυρτιά νά σέ χαρώ,
ποὺ θάβρω χώμα καὶ νερό
νά δαναχτίσω μιά φωλιά
γιά τῆς ἀγάπης τά πουλιά;"

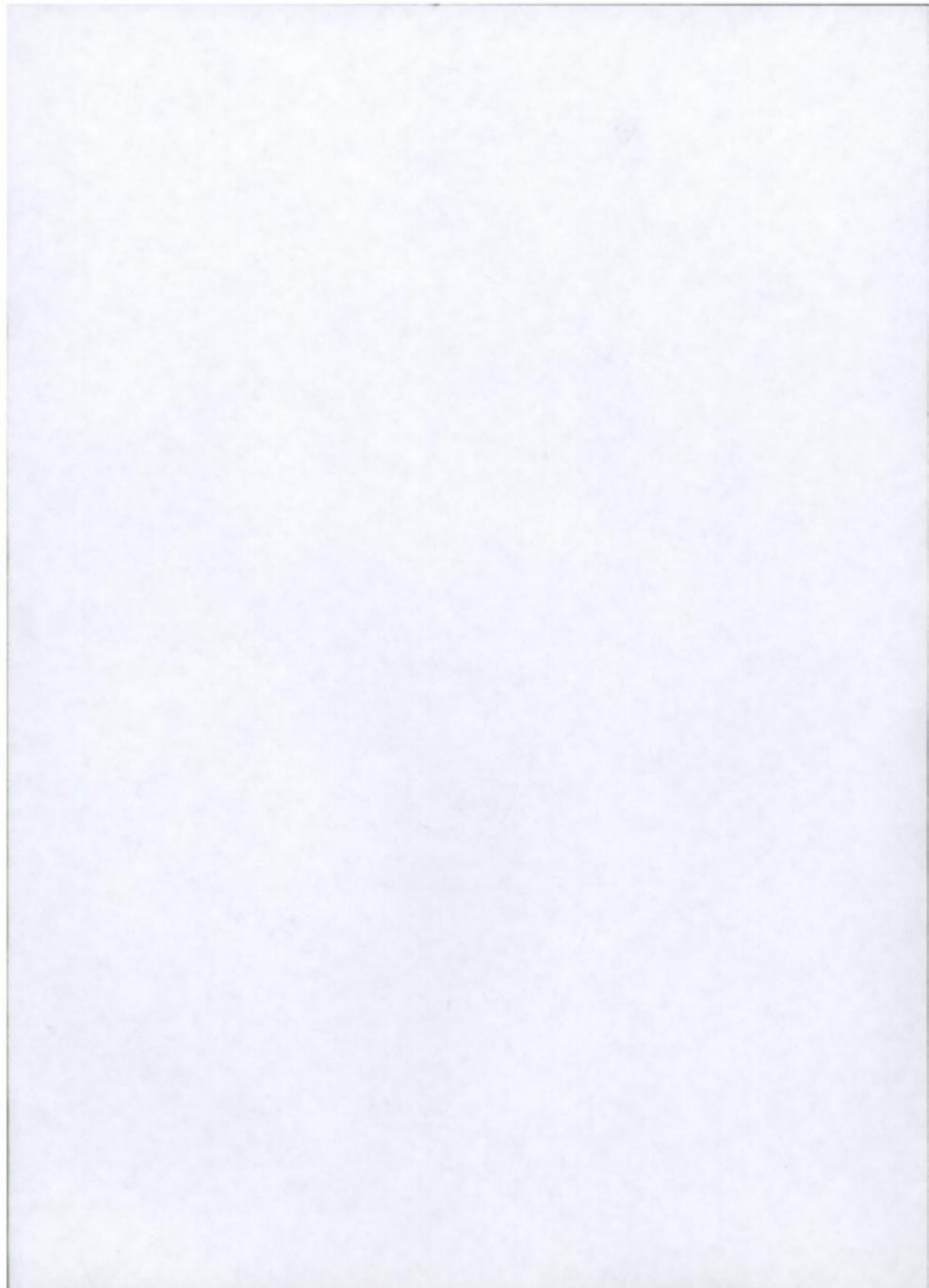
Babbel { Στά παραθύρια τά πλατιά
είδα καὶ δάκρυσε ἡ μυρτιά.
Τήν ὥρα πάνοιγα πανιά
γιά τήν ἀπάνω γειτονιά.

ΠΑΛΙΚΑΡΙ
(Μίκη Θοεδωράκη)

Babbel { Κλαίνε τά δέντρα
κλαίνε τά σήμαντρα
κι οἱ φίλοι σου κλαίνε.
Παλικάρι στή δουλειά στό σπίτι παλικάρι.
Μίλαγες κι ἡ γειτονιά μας γέμιζε πουλιά.
"Απλωνες τό χέρι σου κι ἔκοβες τό φεγγάρι
ῶς σ' ἔκοψε σά λούλουδο ὁ Χάρος μιά νυκτιά.

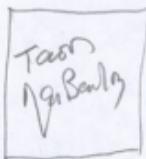
10

Babbel { Κλαίνε οι τράτες
κλαίνε τά κύματα
κι οἱ φίλοι σου κλαίνε.
Παλικάρι στά κουπιά στό γλέντι παλικάρι.
Οι κοπελιές κεντούσανε γιάδ σένανε κρυφά
κεντούσανε τά ὄνειρα, τόν ὥλιο, τό φεγγάρι
κεντούσαν τήν ἀγάπη τους, τῆς βάζανε πανιά.
Κλαίνε οι νάυτες - κλαίνε τά σύννεφα
κι οἱ φίλοι σου κλαίνε.
Παλικάρι ἡ μάνα σου τυλίχτηκε στά μαύρα.
Τούς φίλους σου τούς τύλιξε φουρτούνα, συννεφιά
τό λιμανάκι ἐρήμωσε κι ἡ θάλασσα ἐρημάθη
κι ὁ ὥλιος ἔκαρφώθηκε καὶ δέ σαλεύει πιά.

(3)

ΠΟΛΙΤΕΙΑ

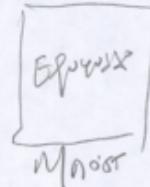
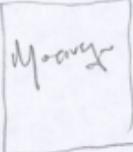
Μήτρα βιβλιοθήκης

Μήτρα βιβλιοθήκης

Η περιοδική έκδοση 1960-61 Παρίσιο, Αθήναις

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ

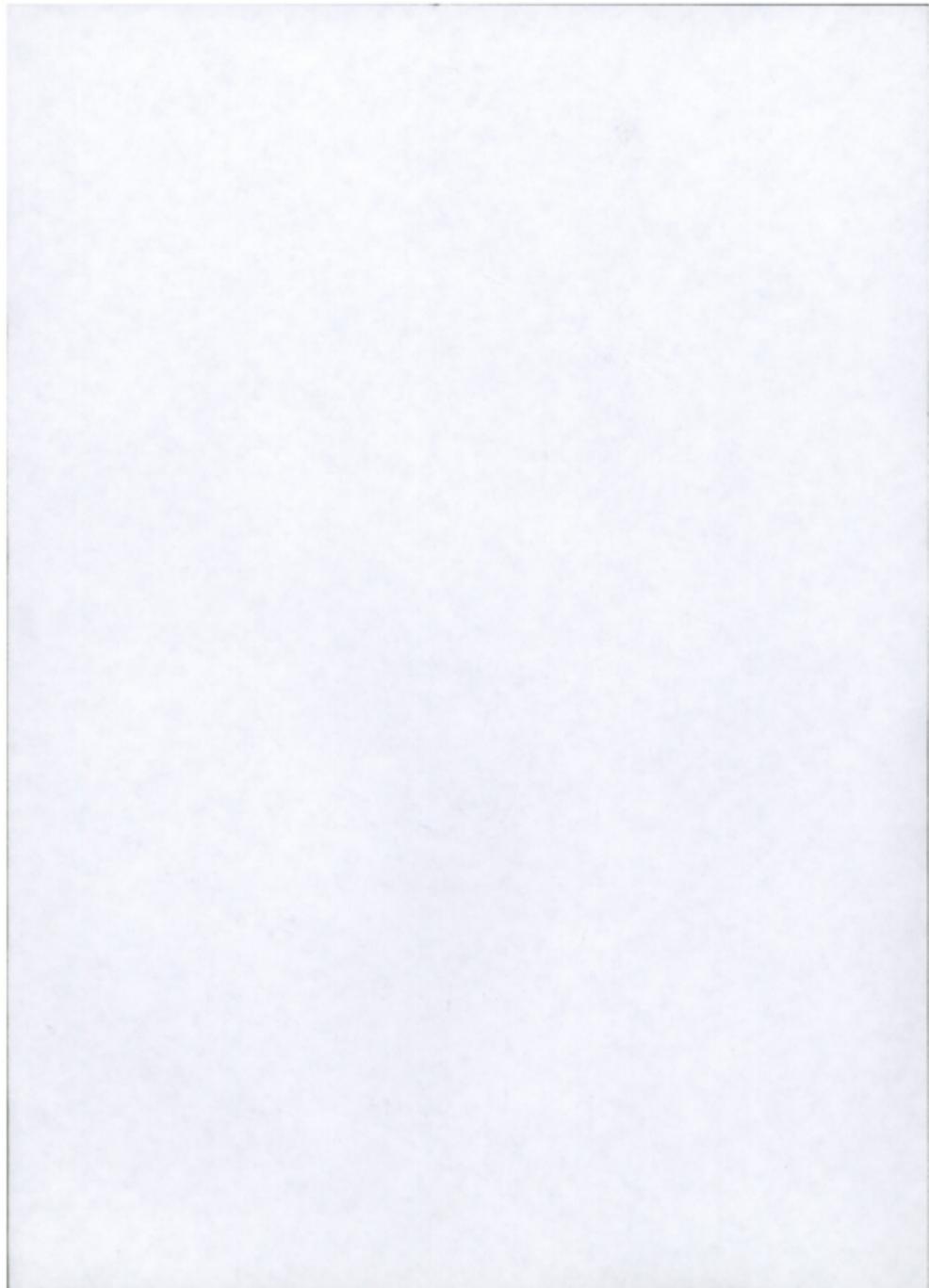

Μαρούσι

{ Άριο Οκτωβρίου 1960
Οκτωβρίου 1961
Studio COLUMBIA

Ηχογραφημένη από την Νίκη Καρυδάρη

ΒΡΑΧΟ - ΒΡΑΧΟ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Είναι βαριά ἡ μοναξιά
είναι πικρά τά βράχια
παράπονο ἡ θάλασσα
καὶ μοῦ 'πνιξε τά μάτια.

Bela (Βράχο-βράχο τόν καημό μου
τόν μετράω καὶ πονῶ
κι είναι τό παράπονό μου
πότε, μάνα, θά σέ δώ.

Πάρε με θάλασσα πικρή
πάρε με στά νερά σου
πάρε με στό γαλάζιο σου
στή δροσερή καρδιά σου.

Πάρε με νά μήν ξαναδῶ
τά βράχια καὶ τό ξάρο
κάνε τό κύμα ὄνειρο
καὶ τή σιωπή σου φάρο.

Γίνε ἀστέρι κι οὐρανός
γίνε καινούριος δρόμος
νά μή βαδίζω μοναχός
νά μήν πηγαίνω μάνος.

7

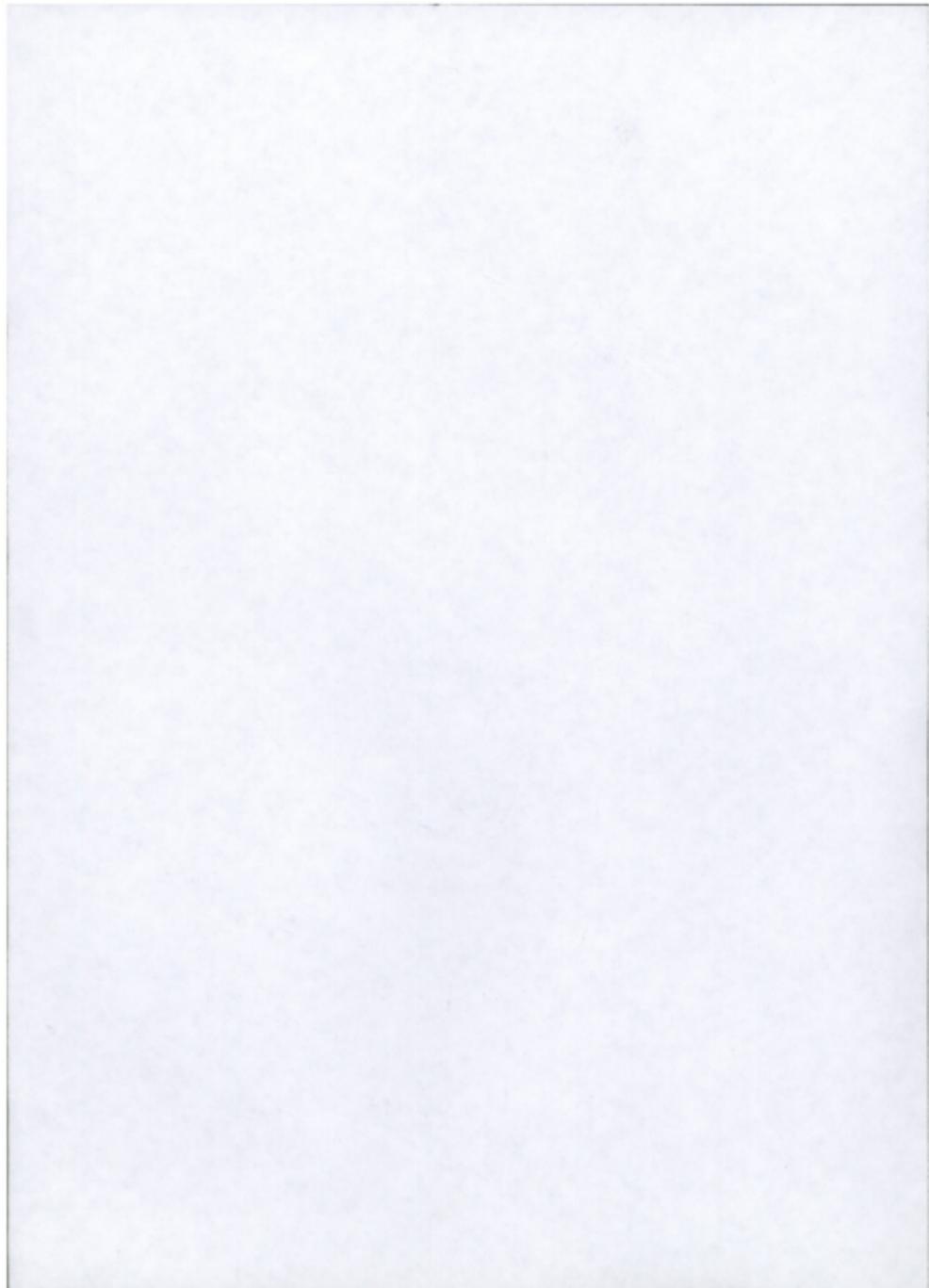
ΠΑΡΑΠΟΝΟ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Τί θέλεις ἀπ'τά νιάτα μου πού είναι πικραμένα;
Δέν ξέρεις τί θά πεῖ καημός, τί θέλεις ἀπό μένα;

Bela (Έγώ περπάτησα γυμνός, ἐγώ βαδίζω μάνος.
Μούγινε ρούχο ὃ σπαραγμός καὶ σπίτι μου ὃ πόνος.

Δέν ξέρεις τί 'ναι παγωνιά, καρδιά πού κλαίει τή νύχτα
ὅσα τραγούδια σουγραψα στήν κρύα νύχτα ρίχτα.

8

METANASTHIS
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

- 1 Καρδβί ποιός σέ κέντησε
2 ποιός σού 'βαψε τά ξάρτια
3 γιατί νά μέ πάρεις μακριά
4 και νά δακρύζουνε πικρά (τής μάνας μου τά μάτια.)

ΠΕΝΤΑΜΠΛΧ

Bell (Φεύγω γιατί μέ πίκρανε
ή φτώχεια και ό πόνος
είχε πνιγεῖ ή έπλειδα μου
είχε σβηστεῖ ή ήλιος μου
κι είχε χαθεῖ ή δρόμος.

- 1 Μέ δέρναν άλοι οί καρδοί
2 μού πάγωναν τά μάτια
3 μού κάναν πέτρα τό φωμί
μού κάναν βούρκο τό νερό
4 και τήν καρδιά κομμάτια.
5 Δέ μού 'χαν μείνει ν'άγαπω
6 δυό χέρια ν'αγκαλιάζω
7 μόνο τά χείλη μέ καπυό
8 και μιά φωνή μέ πυρετό
9 τόν πόνο νά φωνάζω.

9

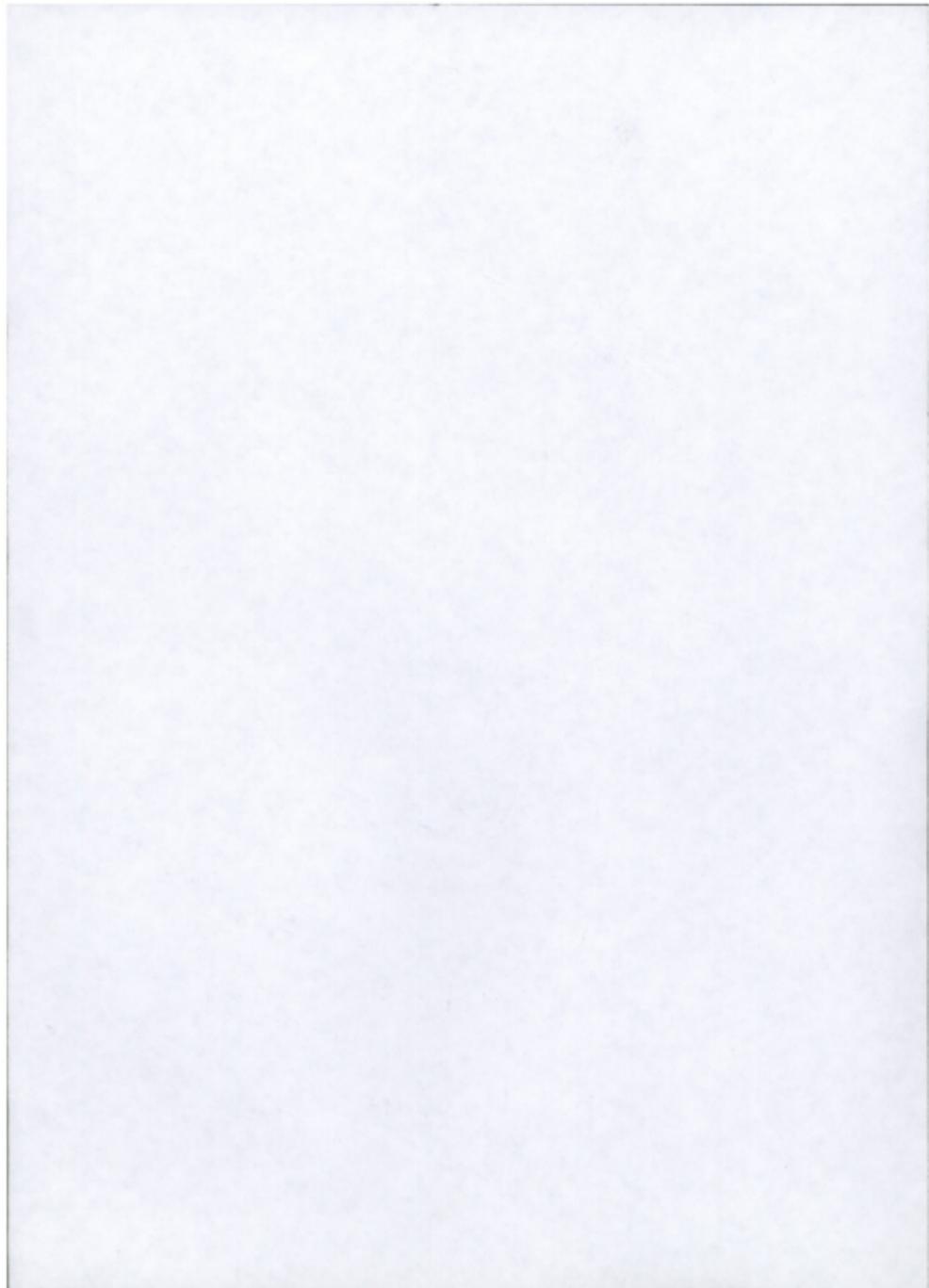
ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ
(Τάσου Λειβαδίτη)

Μ' αἷμα χτισμένο, κάθε πέτρα και καπυός
κάθε καρφί του πίκρα και λυγυός
μά άταν γυρίζαμε τό βράδυ ἀπ' τή δουλειά
έγω κι έκεινη δνειρα, φιλιά.
Τόδερνε ή άγέρας κι ή βραχή
μά ήταν λιμάνι κι άγκαλιά και γλυκαπαντοχή.
"Αχ! τό σπιτάκι μας κι αύτό είχε ψυχή.

Bald (Πάρ' τό στεφάνι μας, πάρ' τό γεράνι μας
στή Δραπετσώνα πιά δέν έχουμε ζωή.
Κράτα τό χέρι μου και πάμε ἀστέρι μου
έμεις θά ζήσουμε κι ἄς είμαστε φτωχοί.

2

"Ενα κρεβάτι και μιά κούνια στή γωνιά
στήν τρύπια στέγη του ἀστέρα και πουλιά.
Κάθε του πόρτα ίδρωτας κι ἀναστεναγμός
κάθε παράθυρό του κι ούρανός.
Κι άταν ἐρχόταν ή βραδιά
μές στό στενό σοκάκι ξεφαντώναν τά παιδιά.
"Αχ! τό σπιτάκι μας κι αύτό είχε καρδιά.

ΠΟΛΙΤΕΙΑ Α (1959/1960)

ΕΧΩ ΜΙΑ ΑΓΑΠΗ
(Τάσου Λειβαδίτη)

"Έχω μια άγαπη όλοδόικη μου
τριλαντάφυλλο, οστρο μου κι αύγή μου
χίλιοι οι άντρες δέν θά το μπορούσαν
όπως έγώ νά σ' άγαπουσαν.

Bald (Μέσα στά μάτια σου γλυκές
τ' "Αη Γιάννη άνδρουν οι φωτιές.

Στό στόμα σου σάν είμαι άπανω
πιά δέ φοβήμαι νά πεθάνω
στά χέρια σου σάν είμαι μέσα
τότε έγια μόλα - έγια λέσα.

Bald (Χωρίς καράβι και πανιά
άλι ταξιδεύω τό ντουνιά.

(3)

"Εχεις τόν ήλιο στά μαλλιά σου
και τό φεγγάρι στήν ποδιά σου
καλ ένα τζιτζίκι έκει στά στήθια
πού σου λέσε παραμύθια.

Bald (Άπ' τά δικά σου τά φιλιά
μάθαν τραγούδι τά πουλιά.

ΣΑΒΒΑΤΟΒΡΑΔΟ
(Τάσου Λειβαδίτη)

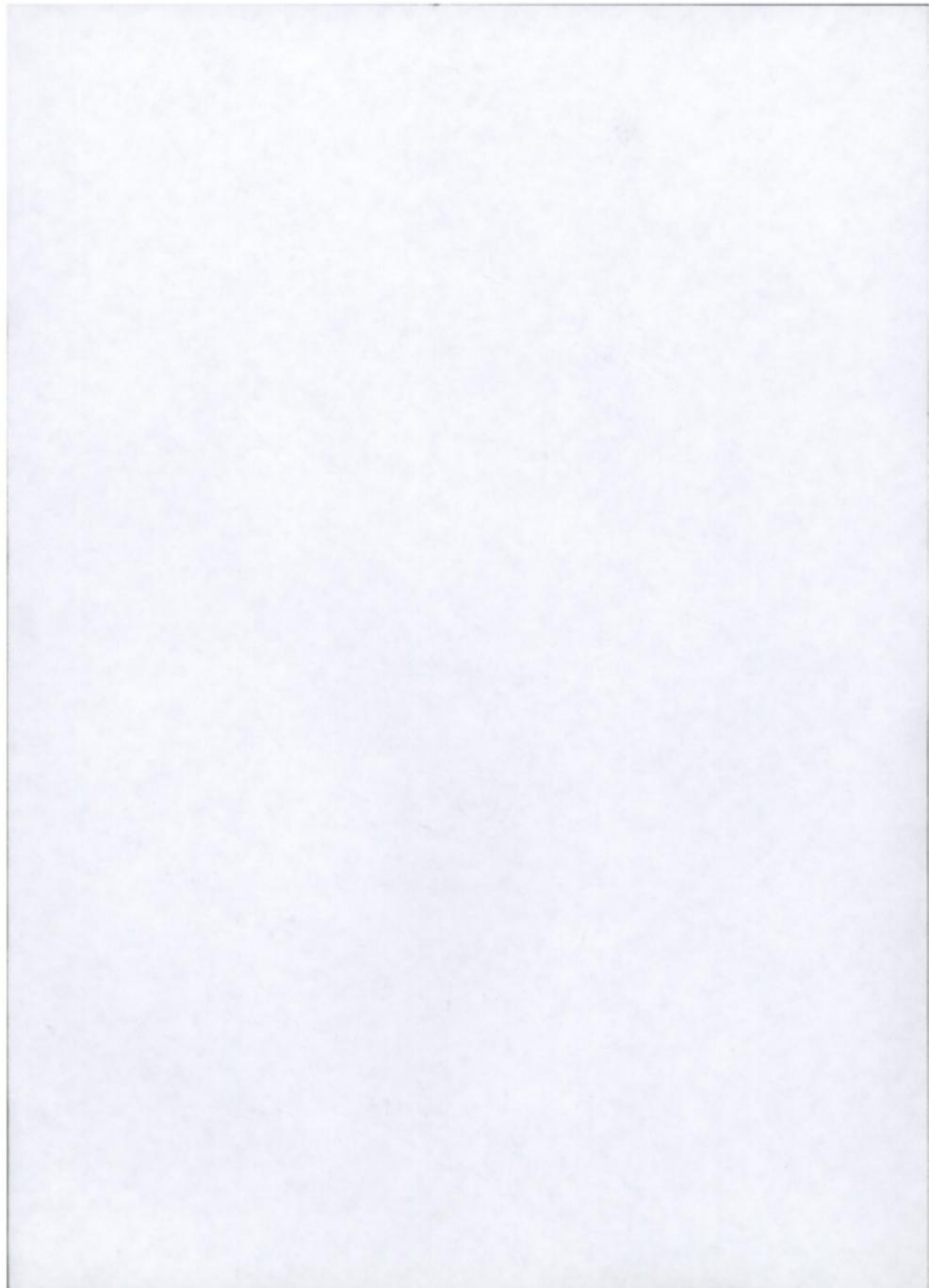
Μοσχοβολοῦν οι γελούντες βασιλικό κι άσβέστη
παίζουν τόν θρωτα κρυφά στίς μάντρες τά παιδιά.
Σάββατο Βράδυ μου έμορφο
ΐδιο Χριστός 'Ανέστη
κι ένα τραγούδι τού Τσιτσάνη
κλαίει κάπου μακριά.

Ο θριάμβος
αντε το
τητεροχο
μν ηλλα

Bald (Πάει κι άπόψε τ' θμορφο, τ' θμορφο τ' άπόβραδο
άπο Δευτέρα πάλι πίκρα καί σκοτάδι
άχ, νάταν ή ζωή μας Σαββατόβραδο
κι ο Χάρος νάρχονταν μιά Κυριακή τό βράδυ.

(4)

Οι άντρες σχολῶν ἀπ' τή δουλειά καί τό βαρύ καπνό τους
νά θάψουν κατεβαίνουνε στό ίππογειο καππολειό
καδ τό φεγγάρι ντύνει λές μέ τ' άσπρο νυφικό του
τίς κοπελές πού πλένουνται στό φτωχοπλυσταριό.

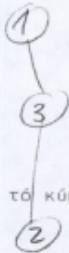

MAMA MOY KAI PANAGIA
(Τάσου Λειβαδίτη)

Ο ήλιος ήσουν κι η αύγη
της νύχτας μου φεγγάρι
της μάνας μου, ήσουν η εύχη
της Παναγιάς η χάσο.

Στόν πυρετό ήσουνα δροσιά
κερί μές στό σκοτάδι
άστρο στήν κοσμοχαλαστιά
Βασιλικός στόν "Αδη".

Babu (Έφυγες και κλαίει ο άνεμος, τό κύμα
κλαίνε τ' αστοα κι η νυχτιά
κλαίει ή μάνα μου στό μνήμα
κλαίει, κλαίει κι η Παναγία.

ΚΑΗΜΟΣ
(Δημήτρη Χριστοδούλου - 1960)

ΠΗΓΑ

Είναι μεγάλος ο γιαλάς είναι μακρύ τό κύμα
είναι μεγάλος ο καπνός κι είναι τό κρίμα.

Babu (Ποτάμι μέσα μου πικρό τό αίμα της πληγῆς σου
κι από τό αίμα πιο πικρό στό στόμα τό φιλί σου.

Δέν ξέρεις τι' ναι παγωνιά βραδιά χωρίς φεγγάρι
νά μη γνωρίζεις ποιά στιγμή ο πόνος θά σέ πάρει.

~~ΒΡΕΧΕΙ ΣΤΗ ΦΤΩΧΟΓΕΙΤΟΝΙΑ~~
(Τάσου Λειβαδίτη - 1959)

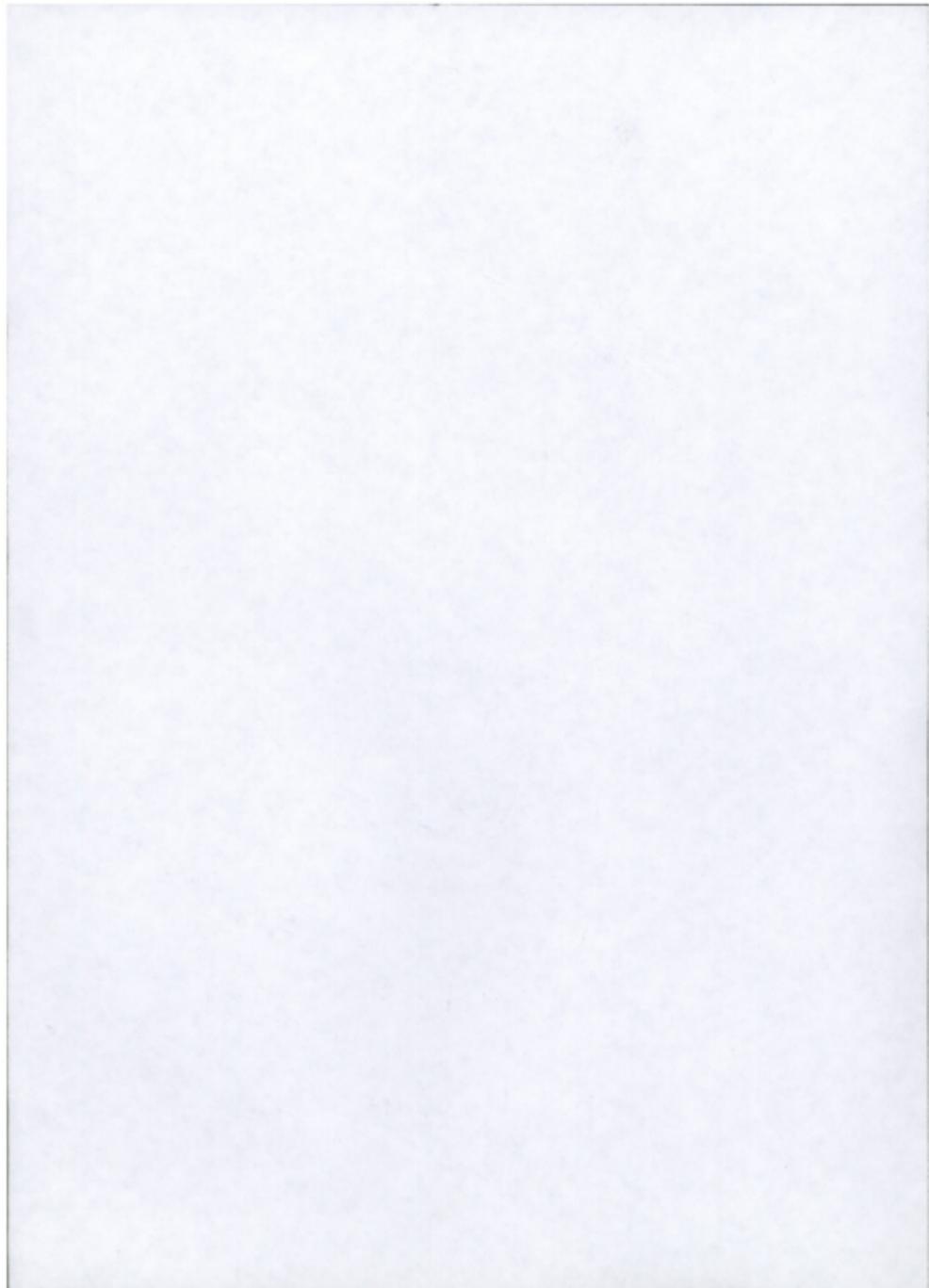
Μικρά κι άνηλια γα στενά και σπίτια χαμηλά μου
Βρέχει στή φτωχογειτονιά, βρέχει και στήν καρδιά μου.

Babu (Αχ φεύτη κι άδικε ντομνιά π' άναψες τόν καπνό μου
είσαι μικρός και δέν χωράς τόν άναστεναγιό μου.

Οι συγχορές άμετρητες, δέν έχει ο κόσμος άλλες
φεύγουν οι μέρες μου βαριά σάν της βροχής τίς στάλες.

ΠΗΓΑ 6715
ταυτες

3.- ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ - ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ανδρουστος και Σεπτέμβριος τοῦ 1960. Στήν Επίδαυρο παίζονται οι "ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ" μέ τήν πρώτη μουσική όπόκρουση πού γράφω γιά τραγωδία.

Πρίν ξει μῆνες, τόν χειμώνα τοῦ 1959, δ Μινωτής ήρθε στό Παρίσι είδικά γιά μένα. Συναντηθήκαμε στό Εενοδοχεῖο του, στό Γκράντ-Οτελ, κοντά στήν Οπερα κι δόλο τό άπόγευμα μοῦ μιλούσε γιά τό έργο.

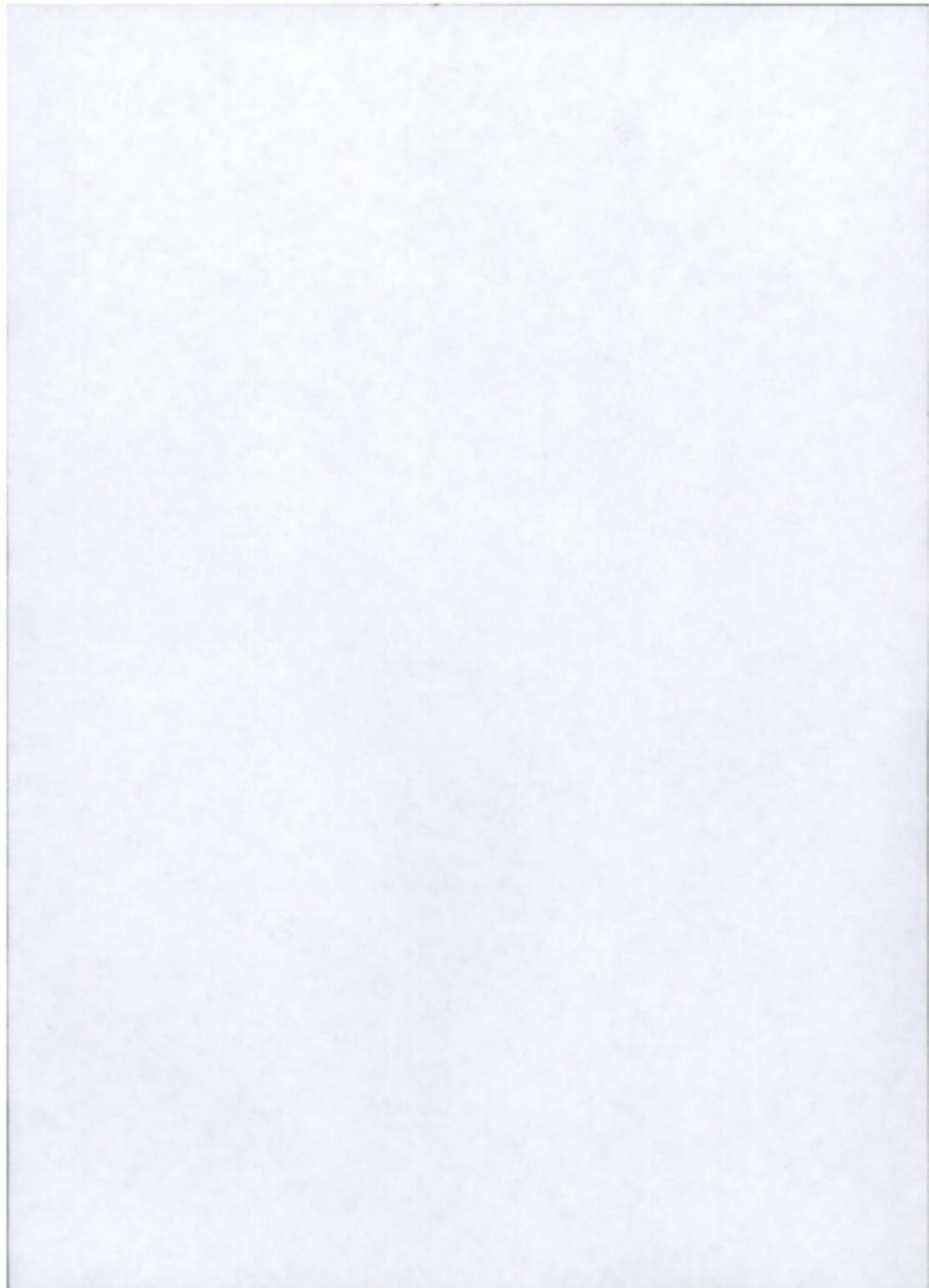
Ο Μινωτής, δ Ρίτσος κι δ Τσαρούχης ήταν οι Έλληνες μέ τόν άρτιώτερο και πιό μεστό προφορικό λόγο. Οταν μιλούσαν, μπορούσα νά τούς άκονύ μέ τίς δρες μή τολμώντας νά διακόψω τόν είρμο στόν υπέροχο κόσμο τών γνώσεων και τών ιδεῶν τους.

Μόλις έφυγε, στρώθηκα στή δουλειά. Μέναμε τότε στή Rue de la Fontaine au Roi, 28, στό ξννατο διαμέρισμα μετά τήν place de la République. Η Μαργαρίτα ήταν μόλις ένός έτους και ή Μυρτώ ήταν πάρτη έγκυος. Ο Γιώργος γεννήθηκε στίς 5 Μαΐου τοῦ 1960. Τό μεγάλο γιά μᾶς γεγονός είναι άποτυπωμένο στό κάτω μέρος τής παρτιτούρας. Οπως και ή δολοφονία τοῦ μαύρου ήγέτη τοῦ Κογκό, λουσιούμπα.

Οι "ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ" άνέβηκαν μέ σκηνοθεσία τοῦ Αλέξη Μινωτή και μέ πρωταγωνιστές τήν Κατίνα Παξινού, τόν θάνο Κωτσόπουλο, τήν Λιννα Συνοδινού και τόν ίδιο τόν Μινωτή. Τόν γυναικεῖο Χορό τόν άποτελούσαν 25 υπέροχα κορίτσια, πού τά είχε ντύσει δ Φωκάς. Τό σκηνικό ήταν τοῦ Κλωνη. Η δρχήστρα ζωντανή, κρυμμένη κάτω απ' τίς Εύλινες κατασκευές τοῦ Ανακτόρου τών Θηβῶν, μέ δική μου διεύθυνση.

Ήταν δραία έποχή νά κάνεις πρόθες στό μαγικό τοπίο τής Επιδαύρου και μετά τούς μαθικούς ήρωες κλεισμένος στό στούντιο τής Κολούμπια, μιά τσιμεντένια άποθήκη πού έκαιγε τό καλοκαίρι σάν φουρνος, νά διευθύνεις τόν Μανώλη Χιώτη και τούς διλλους λαϊκούς μουσικούς και μπροστά στό μικρόφωνο νά τραγουδᾶ δ Γρηγόρης Μπιθικώτσης μέ σεκόντο τήν Καίτη Θύμη άρθρώνοντας μέ τόν δικό του μοναδικό τρόπο τούς στίχους τοῦ Ρίτσου.

Μιλῶ γιά τόν "ΕΠΙΤΑΦΙΟ". Οι δύο έκδόσεις, ή μιά μέ Χατζεδάκι-Μούσχουρη και ή διλλη μέ Χιώτη-Μπιθικώτση, δέν είχαν καλά-

καλά κυκλοφορήσει, δημως στήν Αθήνα έκείνης της έποχης -άνθρωπινη άκομα- δ, τι συνέβαινε στόν χώρο της Τέχνης, γινόταν άμεσως γνωστό. Ετοι δύο μιλούσαν για τόν "Επιτάφιο" κι ας μήν τόν είχαν άκούσει. Λίγο άργότερα δ' άρχιζε δ "πόλεμος τῶν Επιταφίων". Οποιος θέλει νά μάθει λεπτομέρειες, δέν έχει παρά νά διαβάσει τό βιβλίο πού έγραψα τότε μέ τέτλο "ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ".

Από τό Παρίσι ή μέν Μυρτώ μέ τό νεογέννητο ήρθαν άεροπορικῶς στήν Αθήνα (τή Μαργαρίτα τήν είχα φέρει λίγο πιό πρίν), έγώ δέ Εκείνησα μέ τό "Μποργκουαρντ" φορτωμένα βαρειά μέ βιβλία καί νότες δύσιως. Λίγο πρίν τή σιών στήν Ελβετία παρά λίγο νά σκοτωθῶ... Τελικά μέ φόρτωσαν σέ άεροπλάνο τής Suissafl στή Γενεύη, ένω τό αύτοκίνητο, άφοῦ τό έπισκεύασαν, μᾶς τό έστειλαν άργότερα.

Ετοι μέ τό "Μποργκουαρντ" μέ άνοιγμένη τή σκεπή διασχίζαμε τήν πλατεία Κολωνακίου, ή Μυρτώ κι έγώ, κάποιο άπόγευμα τοῦ Σεπτεμβρίου. Τήν έποχή έκείνη κυκλοφορούσαν πολύ λίγα αύτοκίνητα καί δέν υπήρχαν άκομά τά κόκκινα καί πράσινα φανάρια. Στό πεζοδρόμιο ένός ζαχαροπλαστείου στή γωνία τής πλατείας μέ τήν Πατριάρχου Ιωακείμ, κάθονταν γύρω άπό ένα τραπέζι, δ Χατζιδάκις, δ Γκάτσος καί δ Σπυρομήλιος, πλούσιος έν αποστρατεία καί Γενικός διευθυντής τοῦ Εθνικοῦ Ιδρύματος Ραδιοφωνίας (ΕΙΡ), προσωπικός φίλος τοῦ πρωθυπουργοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ.

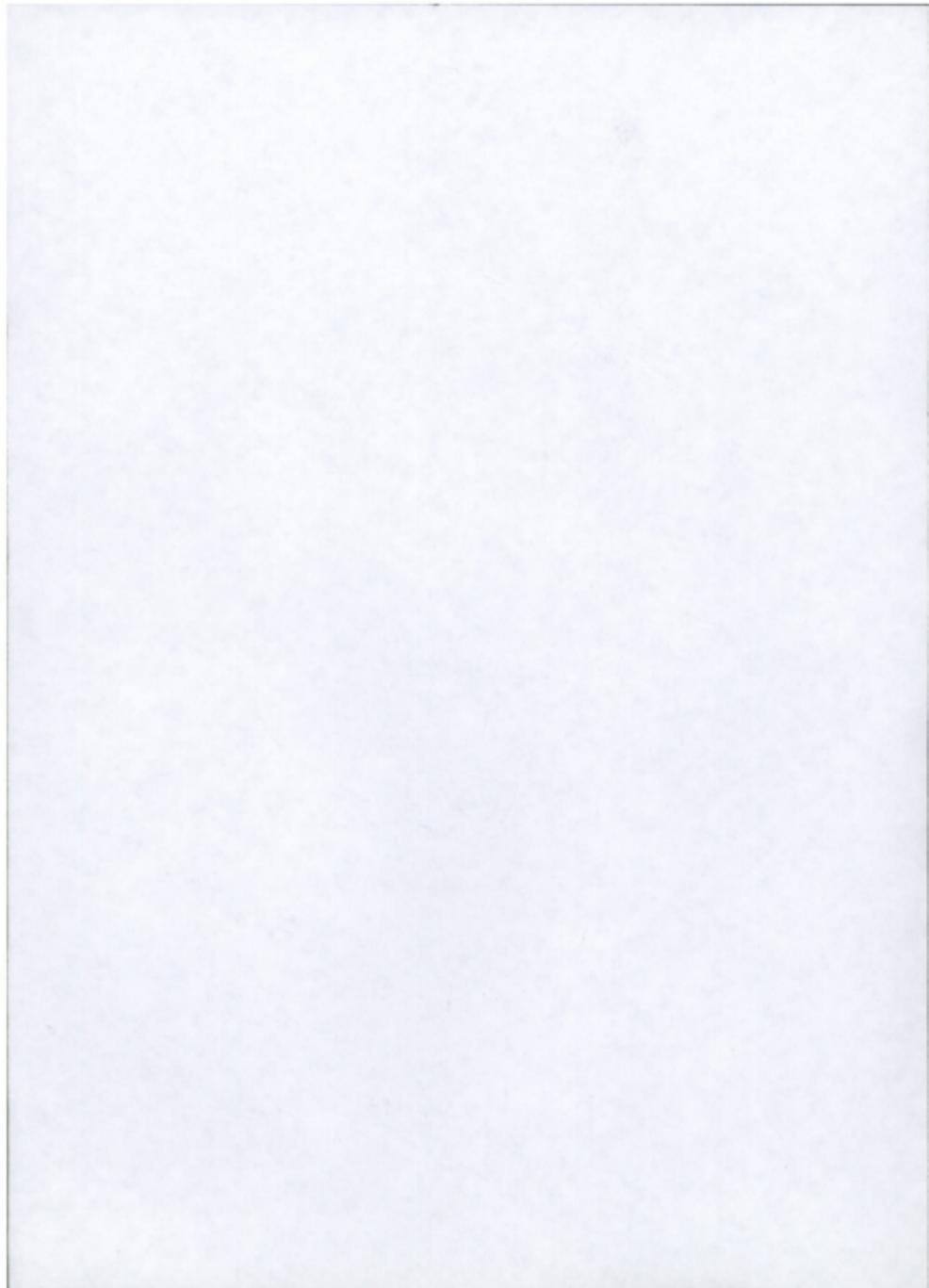
Καθώς προσπερνούσαμε, μᾶς κάλεσαν νά πάρουμε κάτι μαζί τους. Ετοι δ Νίκος Γκάτσος γνώρισε τή Μυρτώ.

Τήν δάλλη μέρα τό μεσημέρι στό "στέκι" τοῦ ΦΛΟΚΑ μοῦ δίνει ένα ποίημα καί μοῦ έξηγει: "Μ' ἀρεσε πολύ ή γυναίκα σου καί τής έγραψα αύτούς τούς στίχους πού έχουν τόν τέτλο MYPTIA". Τό πήρα λέγοντάς του θαρρώ "Άδριο θά στό τραγουδήσω".

Ετοι γεννήθηκε ή MYPTIA, πού ζευγέλλε νά γίνει τό πρώτο μου μεγάλο "σουξέ". Τό τραγούδησε πρώτα ή Γιοβάνα μέ ένορχήστρωση καί διεύθυνση τοῦ Μάνου Χατζιδάκι. Απ' τήν δάλλη πλευρά τοῦ δίσκου βάλαμε, τέ δάλλο, τή "Νύχτα Γάμου", πρώτη διεθνή μου έπιτυχία, διού δ Νίκος Γκάτσος προσάρμοσε έλληνικούς στίχους μέ τόν τέτλο "Λν θυμητεῖς τ' δνειρό μου".

Σέ λίγο διηγόθυνα κι έγώ γιά τήν Columbia αύτά τά δύο τραγούδια σέ δική μου διασκευή μέ τή Μαίρη Λίντα καί τόν Χιώτη. Ο Μάνος συνεργάζόταν πάντα μέ τόν Πατσιφά., *Fidelity*.

Μετά τή Λίντα άκολουθησε ή Λαϊκή version τής "Μυρτιάς" μέ τόν

Μπιθικώτηση. Ομως τό ζευγάρωμα έγινε μ' ένα δύλλο τραγούδι γιά τό δύποτο είδικά έγραψε τούς στίχους δ' Γκάτσος: "Είχα φυτέψει μιά καρδιά".

Τό τέταρτο τραγούδι μέ τή συνεργασία τοῦ Νίκου Γκάτσου πού υπάρχει στόν κύκλο "Αρχιπέλαγος" είναι τό "Ροδόσταμο". Νά μέ λίγα λόγια ποιά είναι ή ίστορία του:

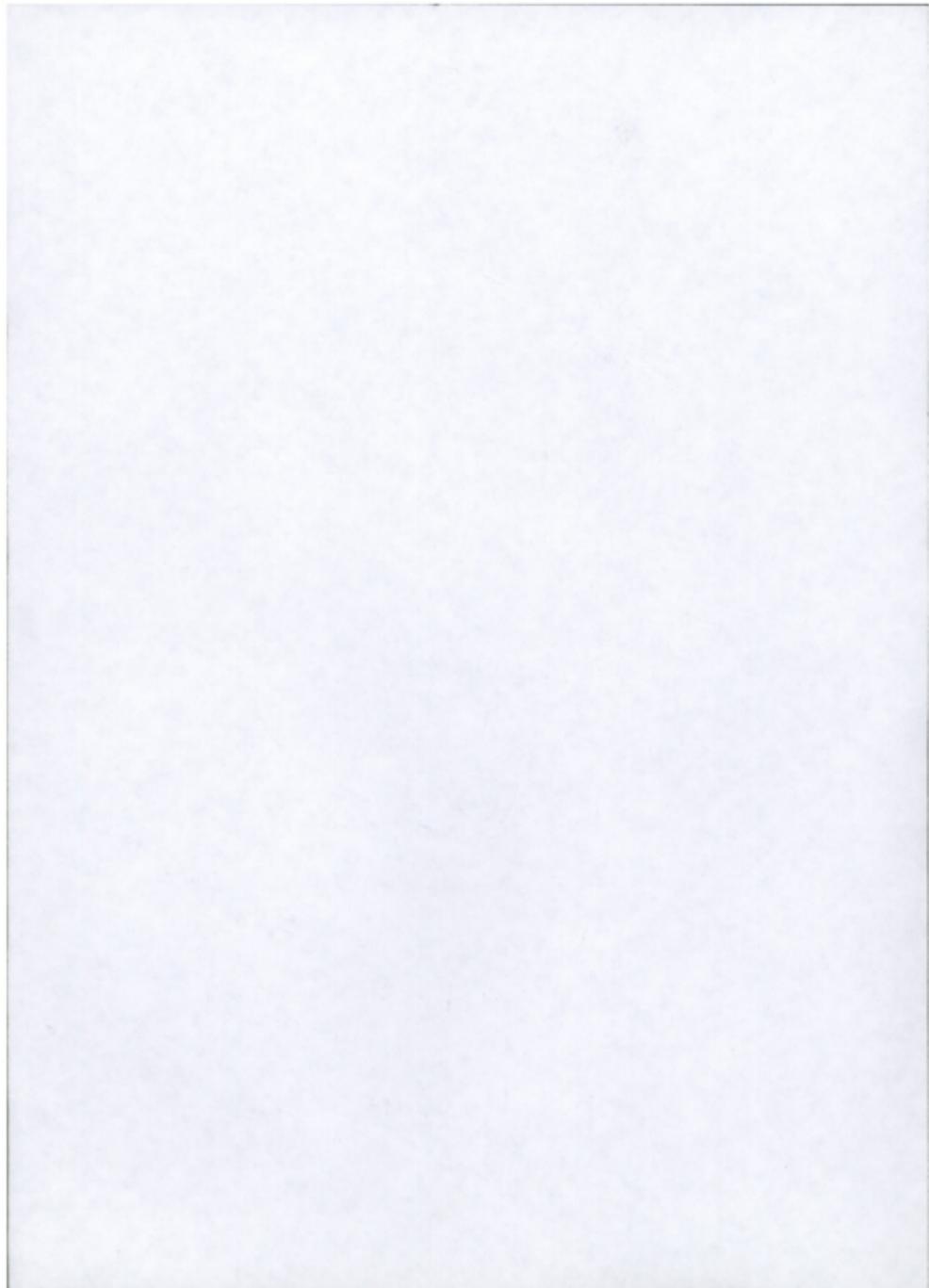
Είχα έρθει γιά λίγες μέρες στήν Αθήνα από τό Παρίσι τόν Γενάρη-Φλεβάρη τοῦ '61. Η οίκογένειά μου ήταν πάντα στή Rue de la Fontaine au Roi κι έγώ διούλευα πιό πολύ στό λονδίνο γράφοντας μουσική για ταινίες.

Τό φιλικό ζεύγος θέμελη πού έίχε ένα μικρό δισκάδικο, τόν ΚΥΚΛΟ, στήν δόδο Καραγιώργη Σερβίας, δργάνωσε μιά δεξιώση πρός τελευτήν μου. Θυμάμαι πώς βρισκόμαστε δλοι μαζί στριμωγμένοι σ' ένα μικρό καί ζεστό ύπόγειο μέ πίνακες στούς τοίχους, δταν δ' Γκάτσος μέ πλησίασε καί μοῦ είπε: "Γνωρίζοντας πώς θά σέ συναντήσω έγραψα αύτούς τούς στίχους. Ιως νά σέ έμπνεύσουν..." Οποιος γνωρίζει τόν Νίκο Γκάτσο, μπορεῖ νά φανταστεῖ πόση άδιαφορία θάζει στή φωνή του προκειμένου νά πει άκομα καί τά πιό σημαντικά πράγματα. Εκείνο τό "Μπορεῖ νά σέ έμπνεύσουν", θάλεγα πώς τό 'λεγε είρωντας γιά τό δύο του τό ποίημα...

Μετά τή δεξιώση θυμάμαι πώς πήγα στό κέντρο πού έμφανιζόταν ή Μαίρη Λίντα καί δ' Μανώλης Χιώτης. Ήταν άπεναντιά πά' τό Μουσείο στήν δόδο Σκαραμαγκά έκειν πού σήμερα βρίσκεται τό Studio Poly-sound. Βημερώματα μέ πήγαν στό άεροδρόμιο. Ο ούρανός πεντακάθαρος έλαμψε μέ τίς πρώτες άκτινες τοῦ ήλιου. Η θάλασσα γαλάζια. Η θάλασσα κάτασπρη. Υστερά άπό πέντε δροες ταξίδι -μέ τά τετρακινητήρια ~~ροπή~~ τής έποχης- φτάνω σ' ένα λονδίνο σκοτεινό ~~μαύρο~~ μαύρη κατάμαυρη όμιχλη... Ο παραγωγός καί δ' σκηνοθέτης μέ βάζουν γρήγορα γρήγορα στό τεράστιο Austin. Καθώς μοῦ μιλούν, ή καρδιά μου σφύγγεται. Ο νοῦς δέν μπορεῖ νά τό χωρέσει, πώς άπό τό τόσο φῶς βρίσκομαι ξαφνικά σέ τόσο σκοτάδι...

Μπαίνουμε στό δόχο καί σταματάμε μπροστά σ' ένα άπ' τά πολλά λιλιπούτεια κινηματογραφικά στούντιο. Η ταινία όνουμάζεται "Τά μάτια τής γάτας". Σκηνές φρίκης Εετυλίγονται μπροστά μου, έτσι πού κλείνω τά μάτια. Βάζω τό χέρι στήν τσέπη καί βγάζω τό χαρτάκι μέ τούς στίχους τοῦ Γκάτσου. Αίσθανομαι διμορφα. Ανοίγω τό φωτάκι κι ένω τά μάτια τής γάτας άνακαλύπτουν τό δολοφόνο, έγώ τραγουδῶ μέσα μου τό "Ροδόσταμο". Χαράζω πεντάγραμμο καί γράφω τίς νότες.

Γ° Φεντισμός Ημέρας

Γράφω το φίλη

Οι παραγωγοί ένθουσιασμένοι νομίζουν ότι είναι τό φίλη πού μέ
έμπνεει. Μόλις άναβουν τά φώτα, τούς λέω: "Είναι τόσο ένδιαφέρουσα
ή ταινία σας, πού θα πρέπει νά τήν Εαναδῶ".

Στό Παρίσι θά γράψω μιά άπ' τίς ώραιότερες μουσικές μου
για φίλη, πού λίγο άργότερα στό Studio Sheperston στό Λονδίνο θά τή
διευθύνω δ' ίδιος έχοντας μποστά μου μιά μεγάλη συμφωνική όρχηστρα.
Δυστυχώς ή παρτιτούρα χάθηκε καί μόνο ή μουσική μένει, δημος τό φίλη
πού νά βρίσκεται; Στήν Αθήνα ήρθε τό καλοκαίρι τοῦ '62. Πήγαμε
στό Σινε-Paris στήν Πλάκα σέ μιά ταράτσα νά τό δοῦμε. Εγώ ήμουν
σκαστός άπ' τό Σανατόριο στήν Πεντέλη.

Τό "Ροδόσταμο τό ήχογραφήσαμε μέσα στούς πρώτους μῆνες τοῦ
1961 μέ τή Μαίρη Λίντα καί τόν Χιώτη καί έγινε άμεσως μεγάλη έπι-
τυχία, δυσα πορών νά πᾶ καί ή "Μυρτιά".

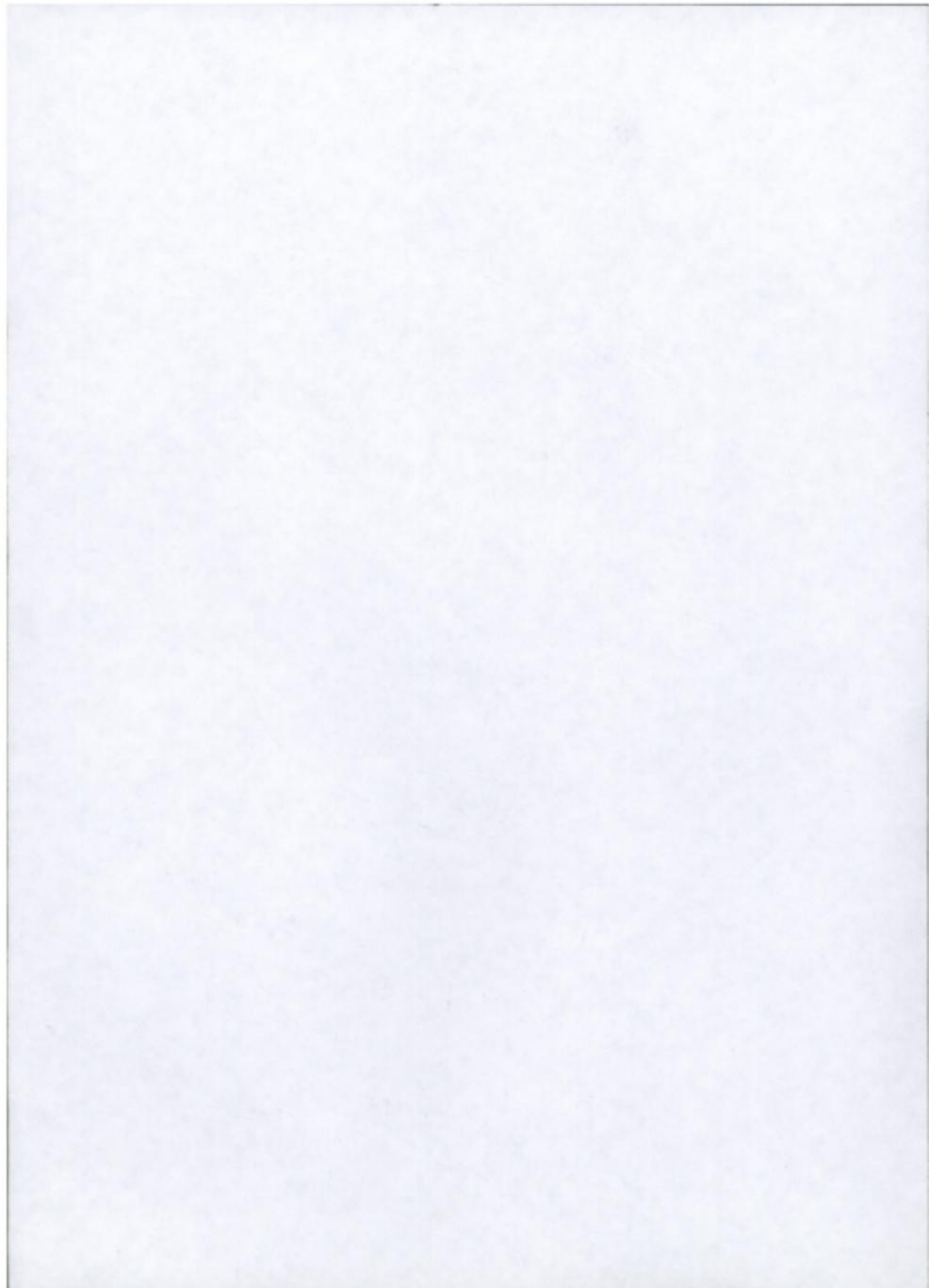
Στό μεταξύ ή συνάντησα καί ή συνεργασία μου μέ δυό νεότε-
ρους ποιητές - τόν Τάσσο Λειβαδίτη καί τόν Δημήτρη Χοιστοδούλου -
θά βοηθούσε τή μουσική μου ν' άκολουθήσει νέους δρόμους. Μαζί τους
δλοκλήρωσα δύο μεγάλους λαϊκούς κύκλους τραγουδιών μου, τό ΑΡΧΙ-
ΠΕΛΑΓΟΣ καί τήν ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ομως πρίν άναφερθῶ σ' αύτούς, θά πρέπει νά υπογραμμίσω τήν *Ιστρατική*
άστραπιαία δά λέγα συνεργασία μου μέ τόν Οδυσσέα Ελύτη. Βρισκό-
μαστε πάντα σέ κείνες τίς γόνιμες μέρες τοῦ τέλους τοῦ '60 μετά
τήν κυκλοφορία τών δύο ΕΠΙΤΑΦΙΩΝ. Πολλά μεσημέρια τά περνούσαμε
στοῦ ΦΛΟΚΑ καί συχνά μετά πηγαίναμε στό σπίτι τοῦ Μάνου, στό *Πέργκο*
Παγκράτι. Φαίνεται πώς κάποιο φθινοπωρινό άπόγευμα ήπαιξα στό πιά-
νο ένα άπό τά τραγούδια σέ στίχους Βαλαωρίτη, πού τά προδριζα
για τούς μαθητές. Είχε γράψει μερικά κι δ Χατζιδάκις κι δλα μαζί^{την}
τά υποβάλλαμε στό Υπουργεῖο Παιδείας γι' αύτό τό σκοπό. Απάντηση
δημιώς δέν πήραμε άκομα κι έτσι οί μουσικές μας χάθηκαν... Ομως τό
τραγούδι πού μού είχε έμπνεύσει δ Βαλαωρίτης δταν ήμουν 13 έτῶν
στόν Πύργο τής Αθηνας, δρεσσε στόν Ελύτη, πού έβαλε νέους στίχους.
Ετού γεννήθηκε τό "Ανάμεσα Σύρο καί Τζιά", πού δισκογράφησαν άμε-
σως ή λέντα καί δ Μπιθικώτσης.

Στό Παρίσι άπ' τόν Οκτώβριο τοῦ '60 δε τήν Ανοιξη τοῦ '61
έγραψα κι έγώ τούς στίχους σέ τραγούδια πού μπήκαν στό "Αρχιπέλα-
γος", δημιώς ή "Μαργαρίτα-Μαργαρώ", ή "Ηετούργεια", τό "Παληκάρι",
ή "Απαγωγή" καί τό "Πλάι με βόλτα στά Χανιά".

Ο Πάνος Κοκκινόπουλος, καθηγητής, δούλευε έργατης στό έρ-
γοστάσιο δίσκων τής Columbia. Κάποια μέρα πού μέ πήγαν νά δῶ πως

Γέννησε αλληγόρευση στην μουσική της "Ηετούργεια"

κατασκευάζεται ένας δίσκος, σταθήκαμε μπροστά σέ μια πρέσσα παρακελουθώντας τη διαδικασία. Τότε ό κοκκινόπουλος, άφού πρώτα μοῦ σύρεται συστήθηκε, μοῦ έδωσε μιά σελίδα μέ στίχους, πού φαίνεται πώς κουβαλούσε μαζί του. Ετοι γεννήθηκε ή "Ροδιά".

Απ' τή δυάδα τῶν νέων τότε ποιητῶν πρώτος ήρθε στό σπίτι μου στή Νέα Σμύρνη δ Τάσος Λειβαδίτης. Παλιοί φίλοι καί συναγωνιστές απ' τόν καιρό τῆς ΕΠΟΝ, είχαμε χαθεῖ καί τώρα ξανασύγαμε φθινόπωρο τοῦ '60, πάντα κάτω απ' τόν άστερισμό τοῦ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ, πού δπως φαίνεται είχε έρεθίσει πολλούς ποιητές. Ποιός απ' αύτούς δέ θά 'θελε νά πάει ή ποίησή του στά χείλη τοῦ λαοῦ μέ τά φτερά τῆς μελωδίας;

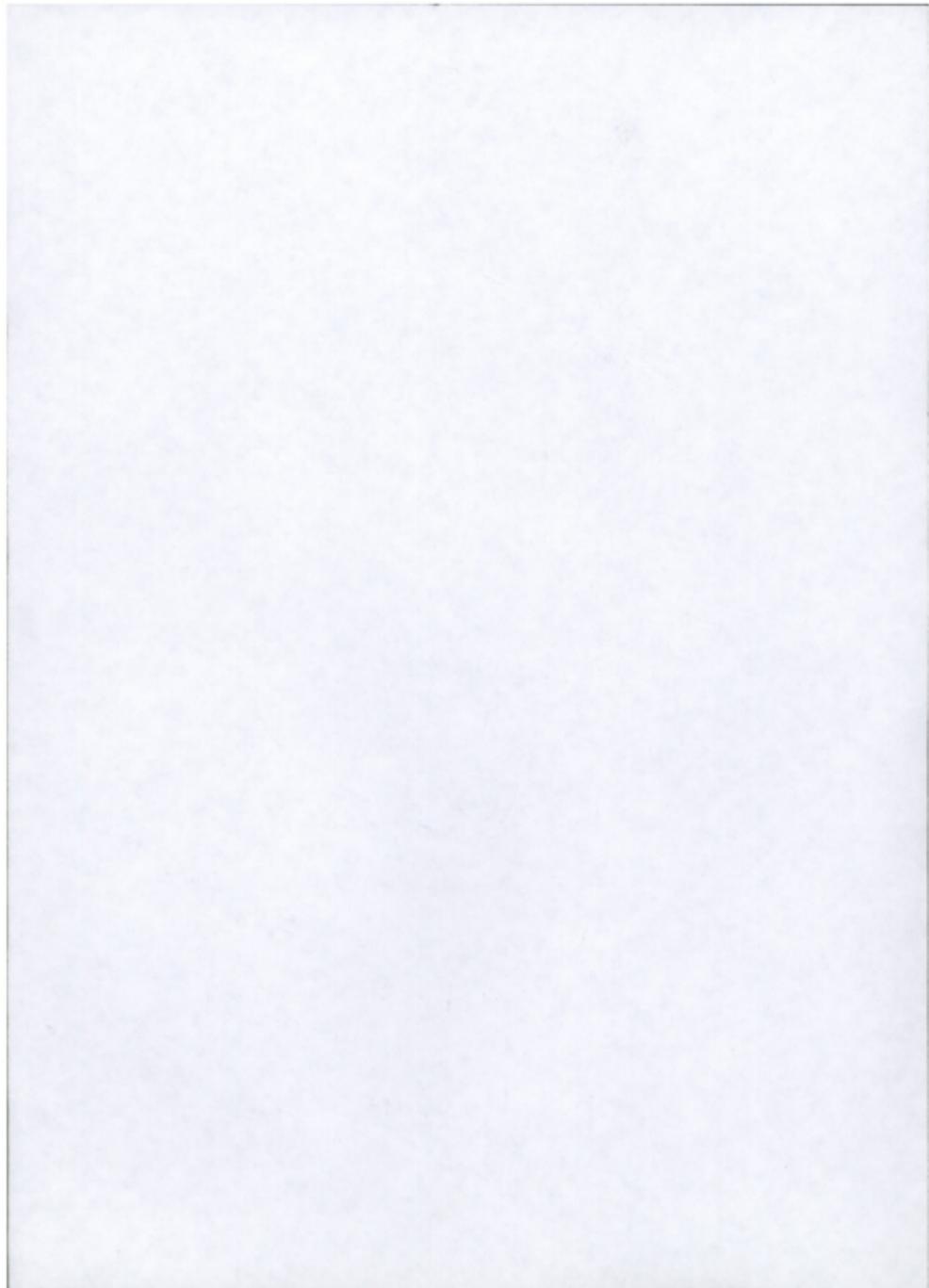
Πάντως τό πρώτο τραγούδι τῆς συνεργασίας μας μέ τόν Τάσο, ήταν τό "Μάννα μου καί Παναγιά", πού έγινε συγχρόνως ή άπαρχη τοῦ δλλού κύκλου μέ τόν τίτλο "ΠΟΛΙΤΕΙΑ". Τώρα γιατί "ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ" καί γιατί "ΠΟΛΙΤΕΙΑ", Δις πούμε πώς ήδελα νά τιμήσω τή θάλασσα καί τήν Πόλη. Η πρώτη φωτεινή, άναερη, στό ρυθμό τοῦ Συρτοῦ, ή δεύτερη βαρειά καί σκοτεινή στό ρυθμό τοῦ Χασάπικου καί τοῦ ζεύμπεκικου. Τά δύο συστατικά μου μιᾶς καί γεννήθηκα στό Αίγατο καί έξησα στήν Αθήνα, βασικά.

Θυμάμαι πώς έπαιξα στόν λειβαδίτη τό άργο μέρος ένός κοντσέρτου γιά πιάνο πού είχα συνθέσει τότε κι ό Τάσος τήν δλλή μέρα μοῦ έφερε τούς στίχους. Τό τραγούδι αύτό πού τό μηχογράφησα άμεσως μέ τόν Μπιθικώτση, έγινε διά μιᾶς ή πολύ μεγάλη λαϊκή έπιτυχία πού σκέπασε δλες τίς δλλες άναδεικνύοντας έναν δλλο Μπιθικώτση. Φυσικά στό μέλλον δ Γρηγόρης Μπιθικώτσης μᾶς ξάφνιασε δλους μέ τά έκπληκτικά δλλατά του πρός τά πάνω, πού κορυφώθηκαν στή "Ρωμιοσύνη" περνώντας από τό "ΑΕΙον Βοτί".

Τά δλλα δύο μεγάλα καί ιερατικά ζεύμπεκικα τοῦ λειβαδίτη ήταν τό "Σαββατόβραδο" καί τό "Βρέχει στή φωτοχογειτονιά".

Τό πρώτο τό τραγούδησε δ στέλιος Καζαντζίδης, βασικός θρηηνευτής τῆς "Πολιτείας". Το δωτήρο δ Μπιθικώτση

Ο Δημήτρης Χριστοδούλου μοῦ έδωσε στίχους. Εγραψε μιά σειρά ποιήματα έμπνευσμένος απ' τή μέθη έκεινης τῆς έποχής κι έγώ κουβαλούσα μαζί μου τούς στίχους του καί τούς στίχους τοῦ λειβαδίτη στίς σκοτεινές πόλεις τῆς Βύρωπης, στό Παρίσι καί στό Λονδίνο. Μέ τή μικρή Μαργαρίτα στά πόδια μου συνέθεσα έτσι πάνω στά ποιήματα τῶν Χριστοδούλου καί λειβαδίτη τά ύπόλοιπα τραγούδια τοῦ "Αρχιπέλαγους" καί τῆς "Πολιτείας", δηλαδή τά "Θ' άφησω τή

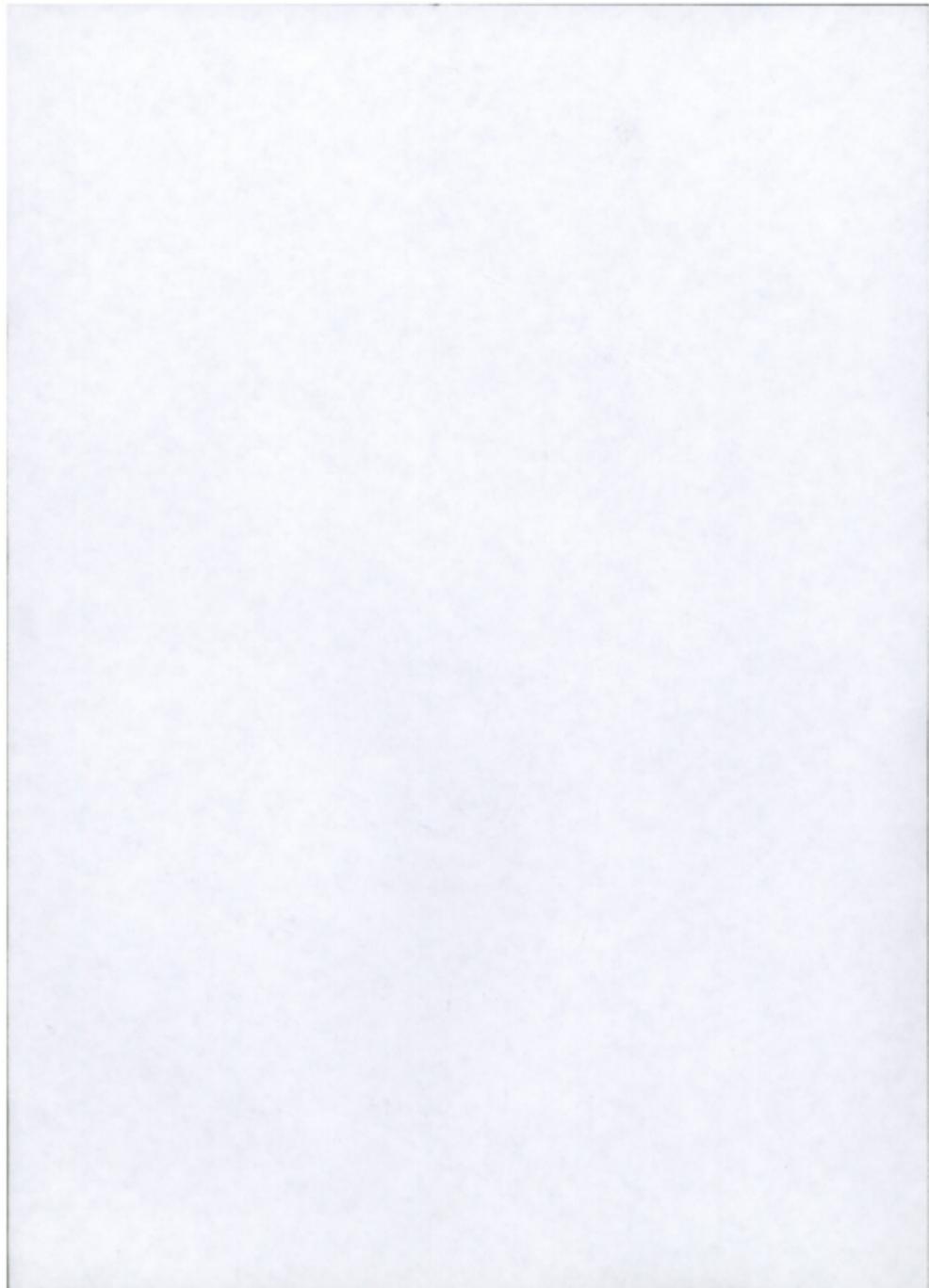

μαννούλα μου", "Φεύγω μακριά πατρίδα μου", "Καημός", "Βράχο-Βράχο", "Παράπονο" τοῦ Χριστοδούλου καὶ τὸ "Έχω μιά άγάπη" τοῦ Δειβαδίτη.

Η "Δραπετσώνα" γράφτηκε περίεργα. Θυμάμαι πώς πήγαινα πρός τὴν *Columbia* γιά ήχογράφηση, δταν μοῦ ἡρθε *Εαφινιά* ἢ μελωδία. Φρέναρα ἀπότομα μπροστά στό θέατρο Καλούτα, γιά νά σημειώσω στό πεντάγραμμο τή μουσική. Ο ἀδερφός μου δ Γιάννης, δημοσιογράφος στήν "Αύγη", μοῦ 'χε μιλήσει γιά τόν άγώνα πού ἔκαναν οἱ πρόσφυγες νά σώσουν τίς παράγκες τους στή Δραπετσώνα. Τηλεφώνησα στόν *Λειβαδίτη* τό διότι ἀπόγευμα γιά νά τοῦ παίξω στό πιάνο τό τραγούδι καὶ κεῖνος ἔγραψε τούς στίχους. Σέ μιά βθομάδα τό ήχογράφησα μέ τόν Μπιθικώτη.

Οταν δ Στέλιος Καζαντζίδης τραγούδησε τό "Βράχο-Βράχο", πού ἐσπασε τότε δλα τά ρεκόρ τῶν πωλήσεων, ἡταν ἥδη ἔνας βασιλιάς τοῦ λαϊκοῦ τραγουδιοῦ. Ομως μαζί μου θυμήθηκε τόν ἀλλο ἑαυτό του, τόν καταπιεσμένο, τῆς προσφυγιᾶς καὶ τῆς Μακρονήσου, ἔτσι πού ἔβγαλε δλη τήν τρυφερότητα καὶ τήν άγάπη πού τόν πλημμαρίζανε. Γίναμε φίλοι κολλητοί. Μαζί φυσικά καὶ ἡ *Μαρινέλα*. Συχνά κοιτάμασταν κάτω ἀπ' τήν έδια στέγη, έδιαίτερα μετά τά λουκούλεια γεύματα στή δροσιά μέ πεινιρλί καὶ δλες τίς ποντιακές λιχουδιές.

Σκέφτομαι πώς ἔκεινες οἱ μοναδικές ἐρμηνεῖες τοῦ Μπιθικώτη, τοῦ Χιώτη, τῆς Λίντας καὶ τοῦ Καζαντζίδη δέν δά μποροῦσαν νά γίνουν, ἀν δέν ὑπῆρχε διάχυτο καὶ ίσχυρό τό αἰσθημα τῆς φιλίας καὶ τοῦ ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ. Πίστευα στίς φωνές καὶ στήν τέχνη τους σάν νάτανε θεοί. Ισως τά έδια αἰσθήματα νά γέμιζαν τότε τίς καρδιές τους γιά μένα, γιά νά τά τραγουδήσουν μέ κείνη τήν ἀπάραμιλλη τέχνη πού ἔκανε δλους τούς ἔλληνες κυριολεκτικά νά μεθύσουν μέ τό τραγούδι.

ΕΠΙΦΑΝΙΑ

πινελή^η
εαρών

Μήκος βρόγχων

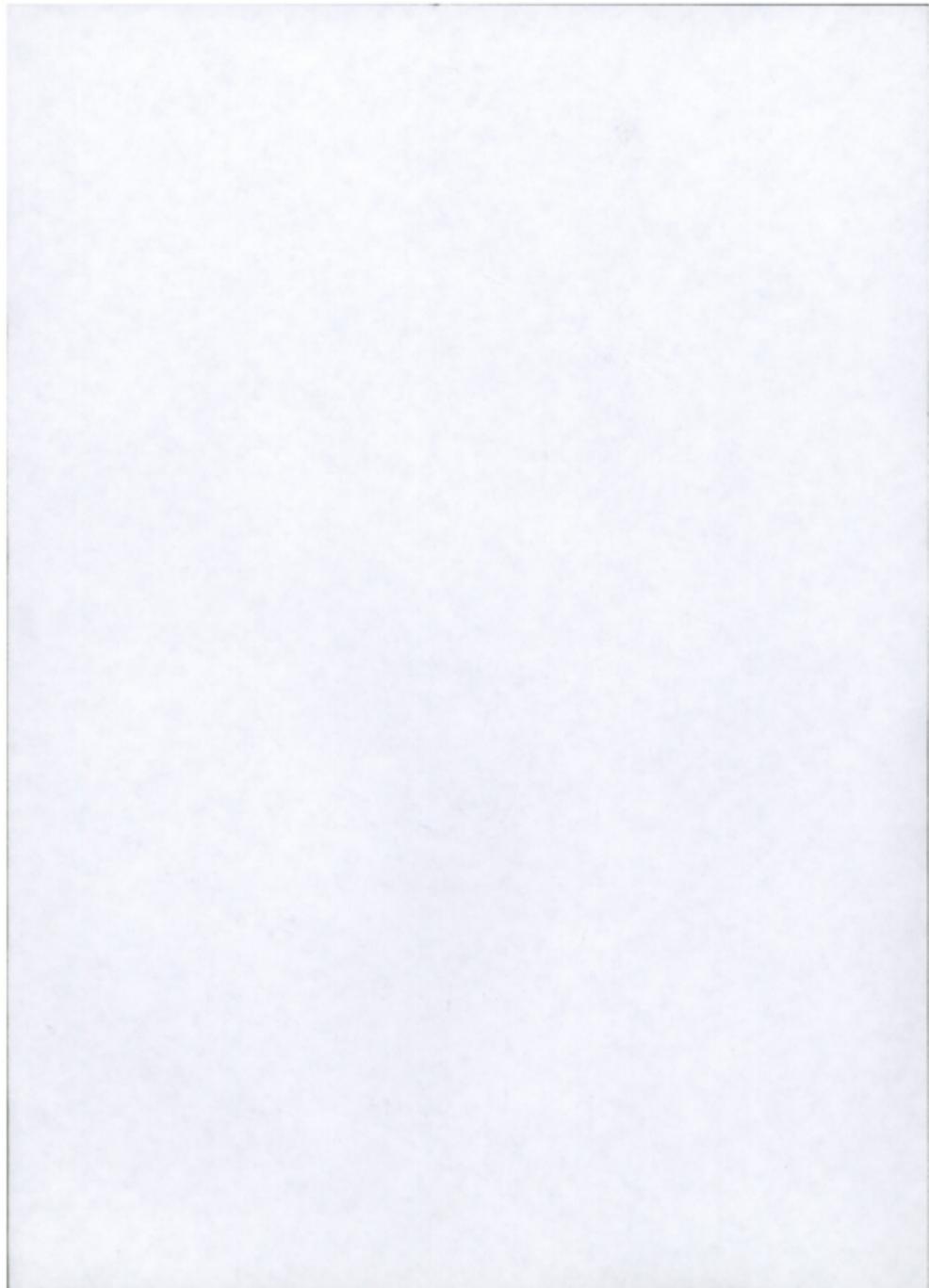
Εμμάτηση: Δεκτέρες 1961, Ρωσία

Πλευρή ΗΧΟΘΡΑΦΗΣΗΣ

Φεβρουάριος 1962, Ο
ΣΤΟΝΤΟ ΚΟΥΒΑΝΒΑ
Ηχείοντας Νίκη Κανελόνη

Μαρίκη
Χιλιών

Επιφάνεια
Μαρί

ΕΠΙΦΑΝΙΑ

(Γιώργου Σεφέροπη - 1959)

~~Στό περιγιάλι τό κρυφόκι λίσπερο σάν περιστέοι
διψάσαις τό μεσημέρι μαζί τό νερό γλυφό.~~
~~Πάνω στήν άμμο τήν ξανθή/γράφαμε τ'όνομά της
ώραια πού φύσηκεν ό μπάτης/καὶ σβήστηκε ἡ γραφή.
Με τί καρδιά, με τί πνοή, τί πόθους καὶ τί πάθος
πήραμε τή ζωή μας λάθος κι ἀλλάξαμε ζωή.~~

~~Κράτησα τή ζωή μου
κράτησα τή ζωή μου ταξιδεύοντας ἀνάμεσα στά κίτρινα δέντρα
στό πλάγιασμα τῆς βασιχῆς
σέ σιωπηλές πλαγιές φορτωμένες μέ τά φύλλα τῆς ὄξιας
καμιαία φωτιά στήν ~~κορυφή~~ Κορυφή του —
βραδιάζει.~~

~~Ανθή τῆς πέτρας μπροστά στήν πράσινη θάλασσα
μέ φλέβες πού μού θύμιζαν ἄλλες ἀγάπες
υιαλίζοντας στ' ὅργο ψιγάλισμα~~

~~Ανθή της πέτρας, φυσιογνωμίες πού ήρθαν
ὅταν κανένας δέ μιλούσε καὶ μοῦ μίλησαν
πού μ' ἀφησαν νά τίς ἀγγίξω ὑστερά ἀπ' τή σιωπή
μέσα σέ πεῦκα, σέ πικροδάμφνες καὶ σέ πλατάνια.~~

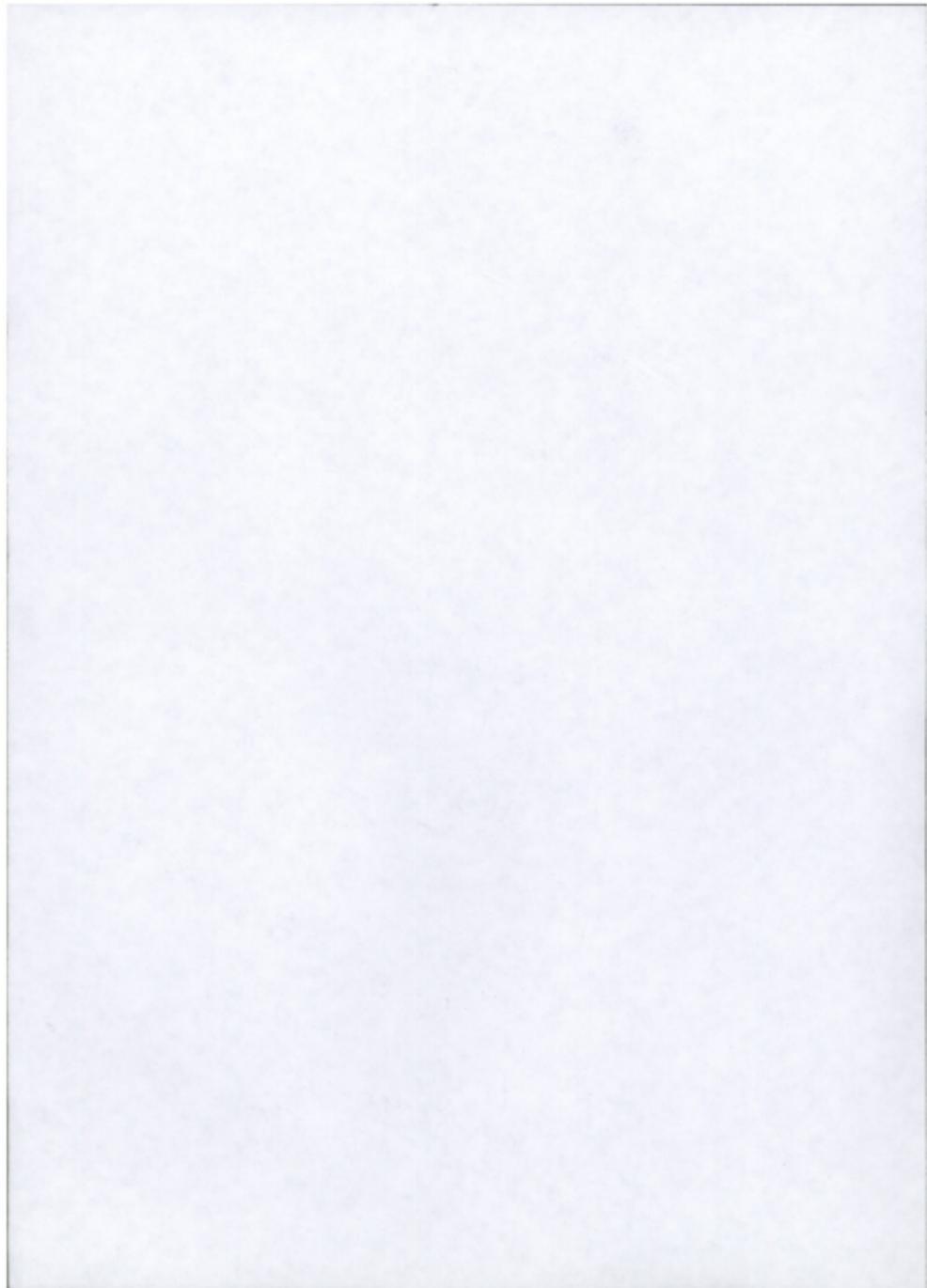

~~Μέσα στίς θαλασσινές σπηλιές
ὑπάρχει μιά διψα
ὑπάρχει μιά ἀγάπη
ὑπάρχει μιά ἔκσταση~~

~~Θλαστήρα σάν τά κοκύλια
μπορεῖς νά τά κοατήσεις μές στήν παλάμη σου.~~

~~Μέσα στίς θαλασσινές σπηλιές
μιέρες ὀλόκληρες σέ κοίταζα → Μέρη οἰκήματος στ' Κοίταζα
καὶ δέ σέ γνώριζα μήτε μέ γνώριζες.~~

στοι φέταιν

Ε Π Ι Φ Α Ν Ι Α

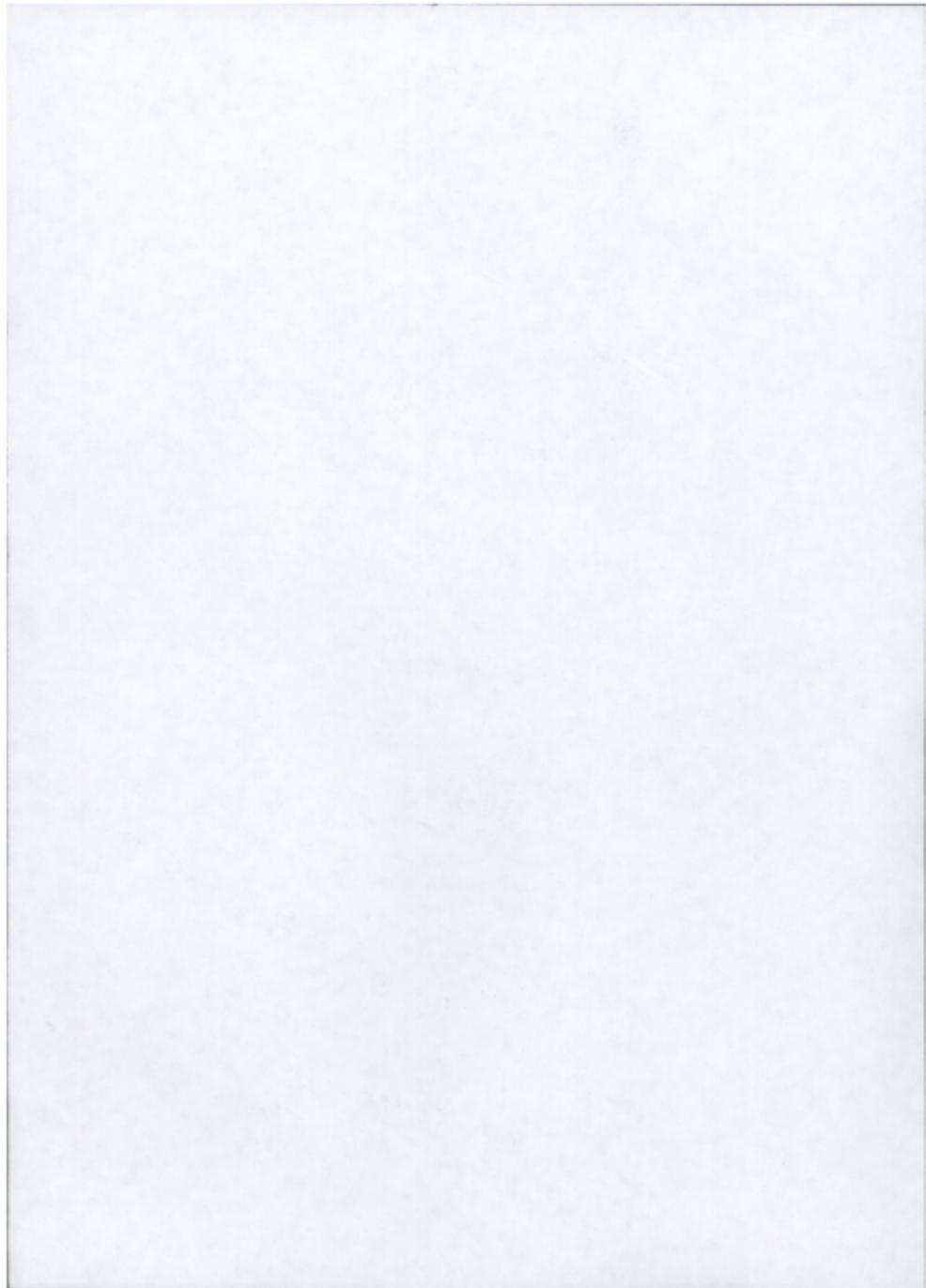
(απόσπασμα από το ανέκδοτο ημερολόγιο του Μικη^η
θεοδωράκη)

Το φθινόπωρο του 1960 δόθηκε ξανά η ΑΝΤΙΓΟΝΗ (μπαλλέτο) στο Coven Garden. Τότε συναντήθηκα για πρώτη φορά με τον Σεφέρη, που υπηρετούσε στο Λονδίνο ως πρεσβευτής. Θυμάμαι, πως τον κάλεσα να παρακολουθήσει την γενική πρόβα της ορχήστρας. Καθήσαμε στην άδεια πλατεία της εγγλέζικης θεραπείας έχοντας μπροστά μας την τεράστια ορχήστρα με τους 100 και πάνω μουσικούς, που διηγήθυνε με πάθος ο Λίντσμπεργκ. Ήταν φανερό, πως ο Σεφέρης άκουγε για πρώτη φορά συμφωνική μουσική μου. Φαινόταν σαν να μην πίστευε, ότι το έργο αυτό το έχει γράψει έλληνας συνθέτης. Βγαίνοντας από την πόρτα των ηθοποιών, πέσαμε πάνω στην αγορά λαχανικών και φρούτων. Είχε λιανάδα και οι θόρυβοι του πλήθους έρχονταν σε αντίθεση με την ατμόσφαιρα που είχαμε ζήσει λίγο πιο πριν. Του λέω:

- Θα φάεις για κανένα ταξί, να σας πάω στην Πρεσβεία...
- Τέ ταξί μου λες, θεοδωράκη, μου απαντά με βαρειά φωνή. 'Ετσι που μ'έκανες, θα χρειαστώ ώρες να συνέλθω... Προτιμώ να βαδίσουμε.

Το μέγαρο της Πρεσβείας προς την πλευρά του Χάμπτη Παρι απείχε απ' το Coven Garden μια ώρα με τα πόδια...
 - Για να σου πω την αλήθεια, δεν περίμενα ν' ακούσω αυτό που άκουσα... Θέλω να συζητήσουμε.

Η κυρία Σεφέρη είχε ανησυχήσει και μας περίμενε στο χώλ.

Καθήσαμε στο σαλόνι, στο ισόγειο δεξιά. Είχε ακόμα έξω φως. Μας σέρβηραν τούτη και τότε ο Σεφέρης άρχισε να μιλά.

‘Ηθελε να φτιάξουμε μαζί ένα μπαλέτο σε ιδέες δικές του.

Δεν το απέκλεισα, όμως τον ρώτησα ευγενικά:

- Τί θα λέγατε, αν στο μεταξύ έγραφα τραγούδια πάνω στην ποίησή σας;

- Τραγούδια;

‘Ήταν πράγματι έπιπλητος. Είχε δώμας ακούσει για τον ΕΠΙΤΑΦΙΟ.

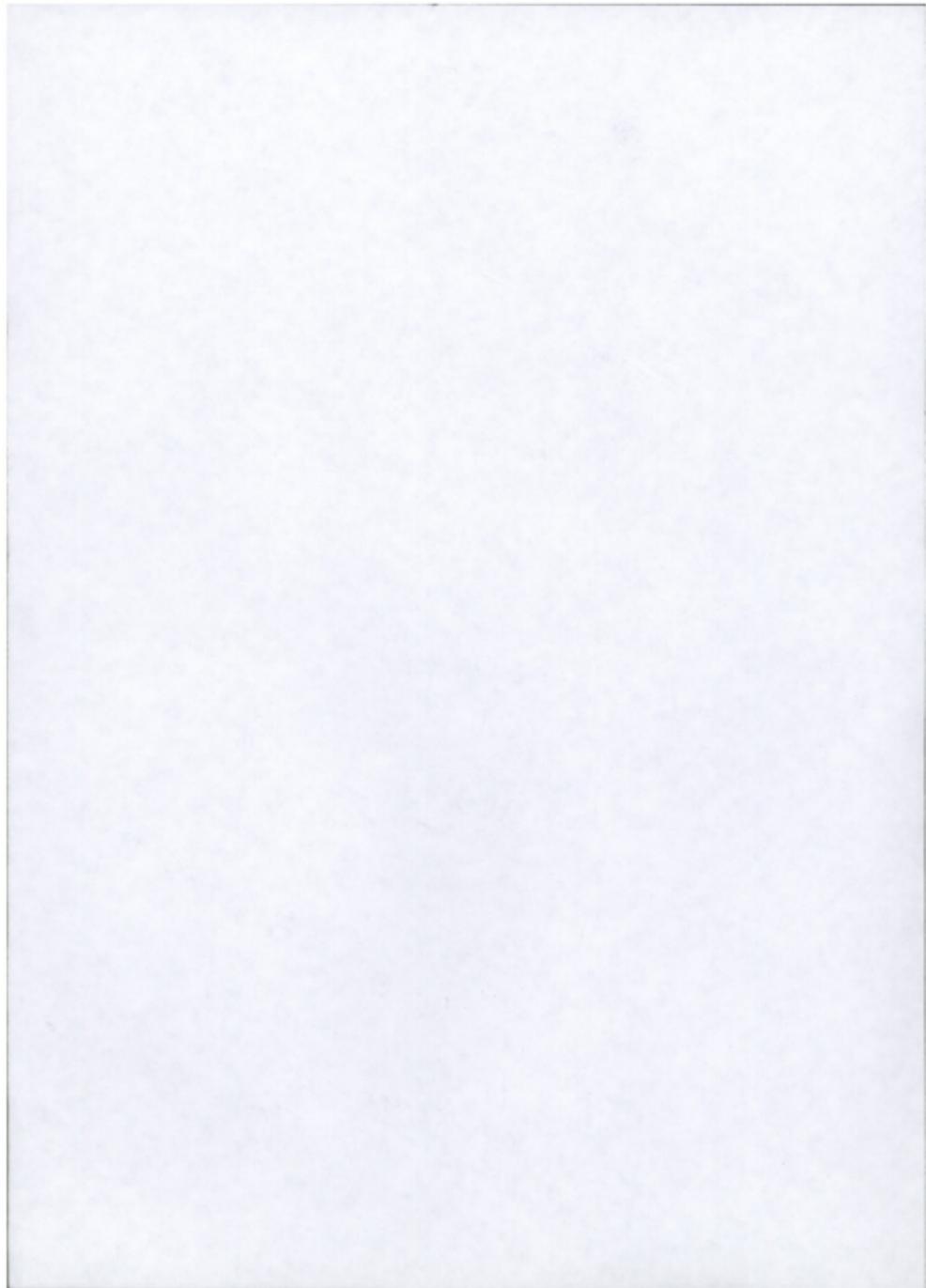
- Θα σας φέρω την άλλη βδομάδα απ' το Παρίσι να ακούσετε τη δουλειά μου. Θέλω να πιστεύω, ότι δεν προδίδω την ποίηση...

Σημώθηκε και γύρισε με μια στίβα βιβλία...

Στο Παρίσι, γεμάτος ακόμα απ' τη συγκινηση που μου είχε προξενήσει αυτή η πρώτη ζεστή και ανθρώπινη συνάντηση με τον μεγάλο ποιητή και καθώς ξεφύλλιζα τις ποιητικές συλλογές που μου είχε χαρίσει, έγραφα το ίδιο απόγυρο το "Περιγύλιλ", δηλαδή την "Άρνηση", το "Κράτησα τη Σωή μου", "Άνθη της πέτρας", και τέλος το "Μέσα στις θαλασσινές σπηλιές". Η κακομοίρα η Μυρτώ, με τα δυό μωρά να τα παλεύει στο λιλιπούτελο δωμάτιο, στο οποίο ξόσαμε την εποχή εκείνη, ήταν υποχρεωμένη ν' ακούει την ίδια και την ίδια μουσική απ' το πρώτη ως το βράδυ. Πράγματι, μόλις τελείωνα κάποιο τραγούδι, μου άρεσε τόσο, που μπορούσα να το τραγουδώ παίζοντας συγχρόνως πιάνο επί μία και δύο βδομάδες συνεχώς. Ήξερα, ότι μετά την ηχογράφηση και την κυκλοφορία του δίσκου δεν θα ήταν πια δικό μου και γι' αυτό, ως φαίνεται, το χαρδόμουν για δύο διάστημα μου ανήκε αποκλειστικά. Πράγματι, άπαξ και τελείωνε η διαδικασία της δισκογράφησης, δεν γύριζα σχεδόν ποτέ στα παλιά μου τραγούδια. Ούτε τ' άκουγα, όπως δόλοι, στο πικ-απ. Το μιαλό μου βρίσκεται πάντα σ' αυτό που θα γράψω...

Αφού καθαρόγραφα τα τέσσερα τραγούδια, τηλεγράφησα στον Σεφέρη: "Είμαι έτοιμος. Έρχομαι την προσεχή εβδομάδα στο Λονδίνο για πρόβες. Ορίστε μου, σας παρακαλώ, μέρα και ώρα, για να σας τα παρουσιάσω". Ο Σεφέρης μου απάντησε "Σε περιμένουμε για να δείπνο στην Πρεσβεία... Διαθέτουμε υπέροχο πιάνο".

Η κυρία Μαρώ Σεφέρη είχε ετοιμάσει η ίδια το γεύμα. Ο Σεφέρης ρώτησε "πού είναι το πικ-απ;". "Ήταν ένα άθλιο κουτί της δεκατίας, που μ' έκανε ν' ανατριχιάσω για τον ήχο που θα έβγαζε. Κρατούσα στο χέρι τον ΕΠΙΤΑΦΙΟ στην έκδοση Χατζιεράκη-Μούσχουρη, γιατί φοβόμουν, ότι η λαϊκή εικόνη με τον Μπιθιώτα σώας να τρύπαγε τ' αυτιά του... Βλέπω τον Σεφέρη ν' αρκουδίζει και να χώνεται κάτω απ' το τραπέζι, για να βάλει την πρίζα... Κουράστηκε. Φαίνεται,

- 3 -

δτι τα τραγούδια του ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ τον ξάφνιασαν. Προς το καλό...
Έτσι έφυγε από μέσα μου ένα μέρος από την αγωνία. Το υπόλοιπο
αφορούσε τα ΕΠΙΦΑΝΙΑ.

- Πολύ δμορφα τα τραγούδια αυτά... Η Μαρώ μας έχει ετοιμάσει να
φάμε στο σαλόνι. Μετά θα μας παίξεις στο πιάνο τα καινούρια...
Αλήθεια, πώς Βγήκαν;
- Θα τ' ακούσετε... .

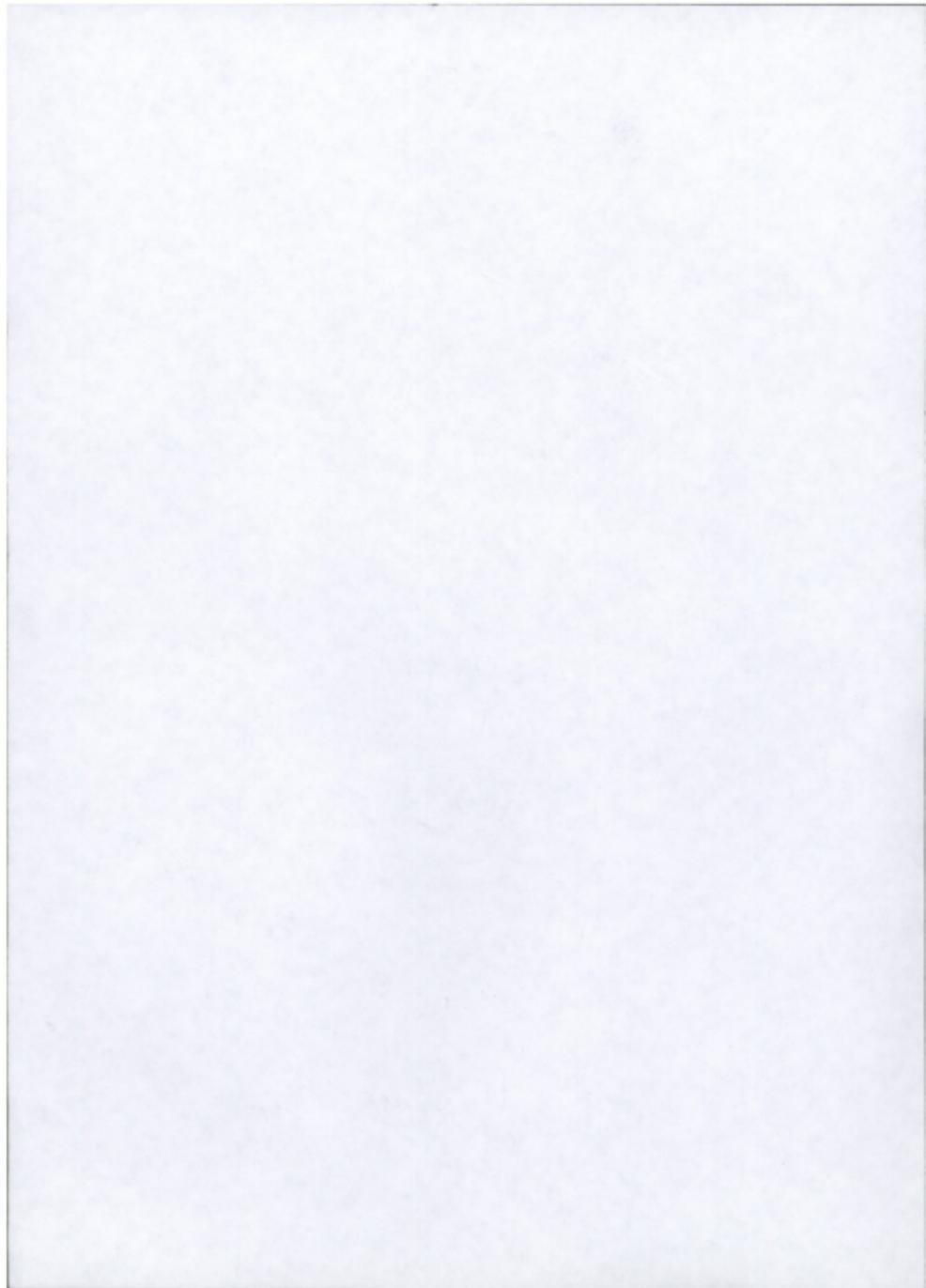
Στο τραπέζι η κυρία Σεφέρη είχε ανάφει καντηλέρια. 'Άλλο
φως δεν υπήρχε. 'Έτσι που μόνο η σκιά του πιάνου φαινόταν ανησυ-
χητική για μένα, γιατί το μιαλό μου δεν μπορούσε να ξεικολλήσει
απ' το ερώτημα "Άραγες θα του αρέσουν; "

Τέλος ήρθε η μεγάλη στιγμή. Κάθησα στο πιάνο κι άρχισα να
τραγουδά και να παίζω την ΑΡΝΗΣΗ. Μετά τον δεύτερο στίχο η κυρία
Μαρώ γέλασε νευρικά. Σταμάτησα.

- Τί συμβαίνει, Μαρώ; τη ρωτά ο Σεφέρης αυστηρά.
- Με συγχωρείτε... 'Όμως αυτό το ποίημα το έχω ακούσει τόσες και
τόσες φορές να το απαγγέλλει ο Γιώργος, που μου φαίνεται τόσο πε-
ριέργο να το ακούω με μουσική... Μ' αρέσει πολύ.

'Όταν τελείωσα και το τελευταίο τραγούδι, το ζεύγος ήταν
ικανοποιημένο. Ο Σεφέρης πάντα μετρημένος και βαρύς. 'Όμως στα
μάτια του είδα τη λάμψη του δημιουργού, που χαιρόταν για τη νέα
μορφή που έπαιρνε ξαφνικά η ποίησή του. Τώρα βιαζόταν να το δει
τραγουδισμένο... .

'Ηθελα τα ΕΠΙΦΑΝΙΑ -ακριβώς γιατί ο στίχος
ήταν τόσο διανοούμενός τικος - να τα περάσω σε δύο το δυνατόν πιο
πλατύ κοινό με λαϊκό μουσικό ένδυμα. 'Άλλωστε αυτή ήταν η πρώτη

φορά που ελεύθερος στίχος φιλοδοξούσε να γίνει απλό λαϊκό τραγούδι. Να συντροφεύει δηλαδή τον κοσμάκη παντού. Στο γιαπί, στην ταβέρνα, στην ειδρομή, στην παρέα...

“Οταν ηχογραφούσαμε, λέω στον Μπιθικάτο:

- Πρόσεξε την άνω τελεία. Εκεί που λές “πήραμε τη ζωή μας”, βάλε πάνση, πριν πεις “λάθος”.

Στ’ αυτιά μου είνα την προτροπή-παράκληση του ποιητή:

-Την άνω τελεία! Την άνω τελεία! Άλλοιωντικα μου αντιστρέφεις το νόρμα.

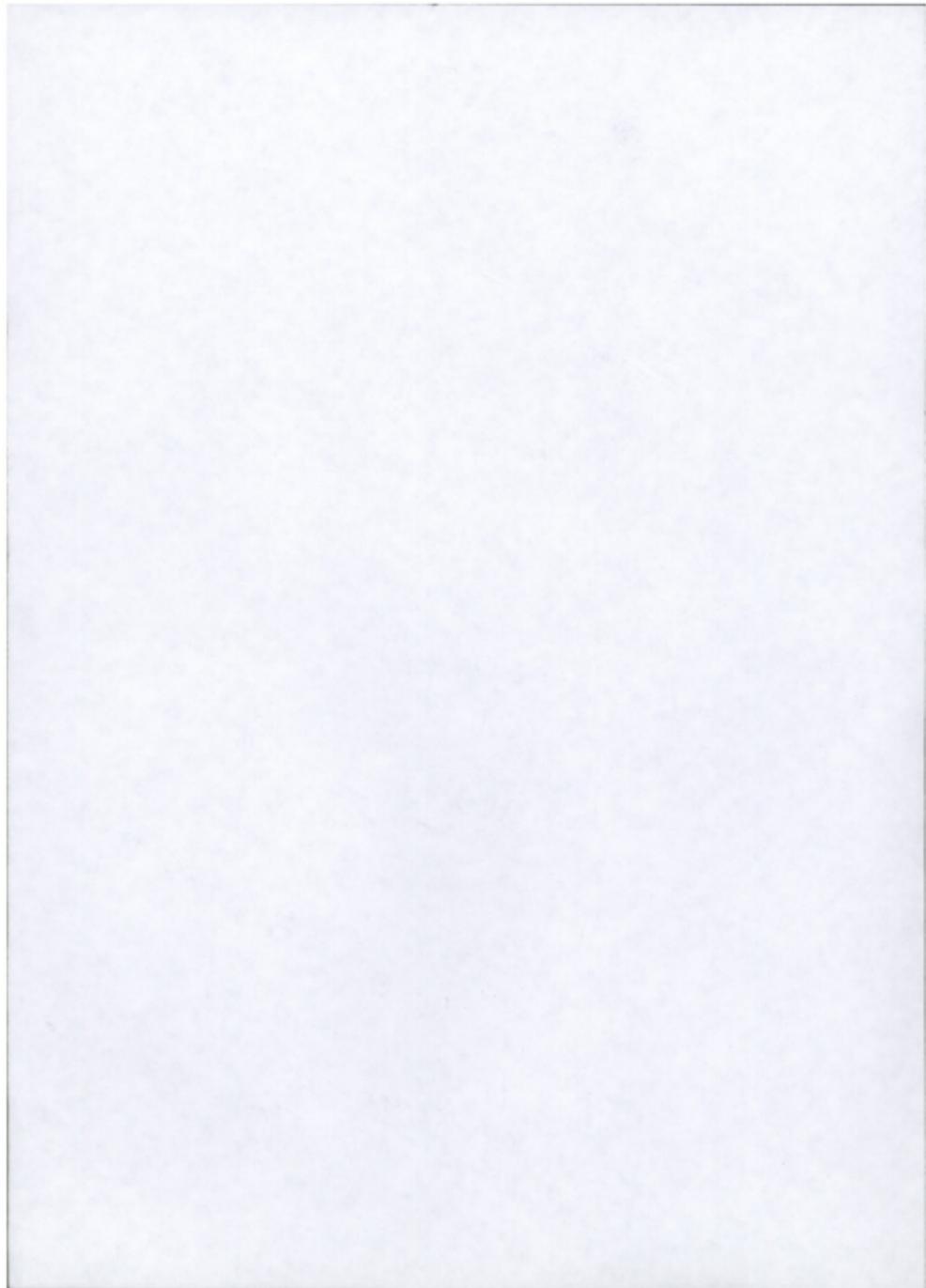
Τελικά όμως αυτό αποδείχθηκε ανεφάρμοστο στην πράξη, με αποτέλεσμα να ακουστεί η λέξη “λάθος” κολλητά στο “πήραμε τη ζωή μας”, δίνοντας αντίθετο νόημα στο ποίημα. ‘Ομως πόσο κατανοητό ήταν για το λαδ, που ποιός λέγο, ποιός πολύ, είχε πάρει τη ζωή του λάθος...

Ο πιστός φίλος του ποιητή Γιώργος Σαββίδης θα γράφει:

- Το Περιγιάλι έγινε μια καινούρια “Ξανθούλα”.

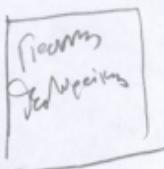
Έτσι το θέρος του '62 μαζί με τον Σεφέρη, τον Σαββίδη, τον Γιωργάκη Παπανδρέου και τον πατέρα μου τριτυρνάγαμε ένα ολόκληρο βράδυ στην Πλάκα από ταβέρνα σε ταβέρνα, γιατί ο ποιητής ήθελε να δει με τα ίδια του τα μάτια και ν' ακούσει με τα ίδια του τ' αυτιά τους καλλιτέχνες και το κοινό σε όλα τα μαγαζιά να τραγουδούν το // Περιγιάλι το κρυφό //..

Ποτέ ίσως ένας Σεφέρης δεν είχε γίνει σαν μικρό παιδί. Γελούσε, έλαμπε ολόκληρος από ευτυχία και νομίζω, πως εκείνη τη βραδυά επέτρεψε στην τόσο αυστηρή του καρδιά να με αγαπήσει. Στο μέτρο φυσικά του επιτρέπτον για έναν διπλωμάτη...

(5)

TAPOTAKTES

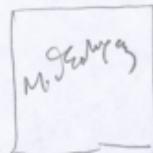
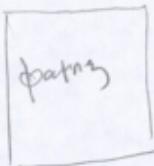
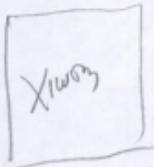

Μήπη διγράμμιον

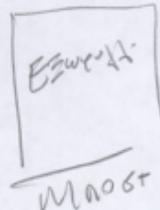
ΕΤΟΣ Ιωνίστας

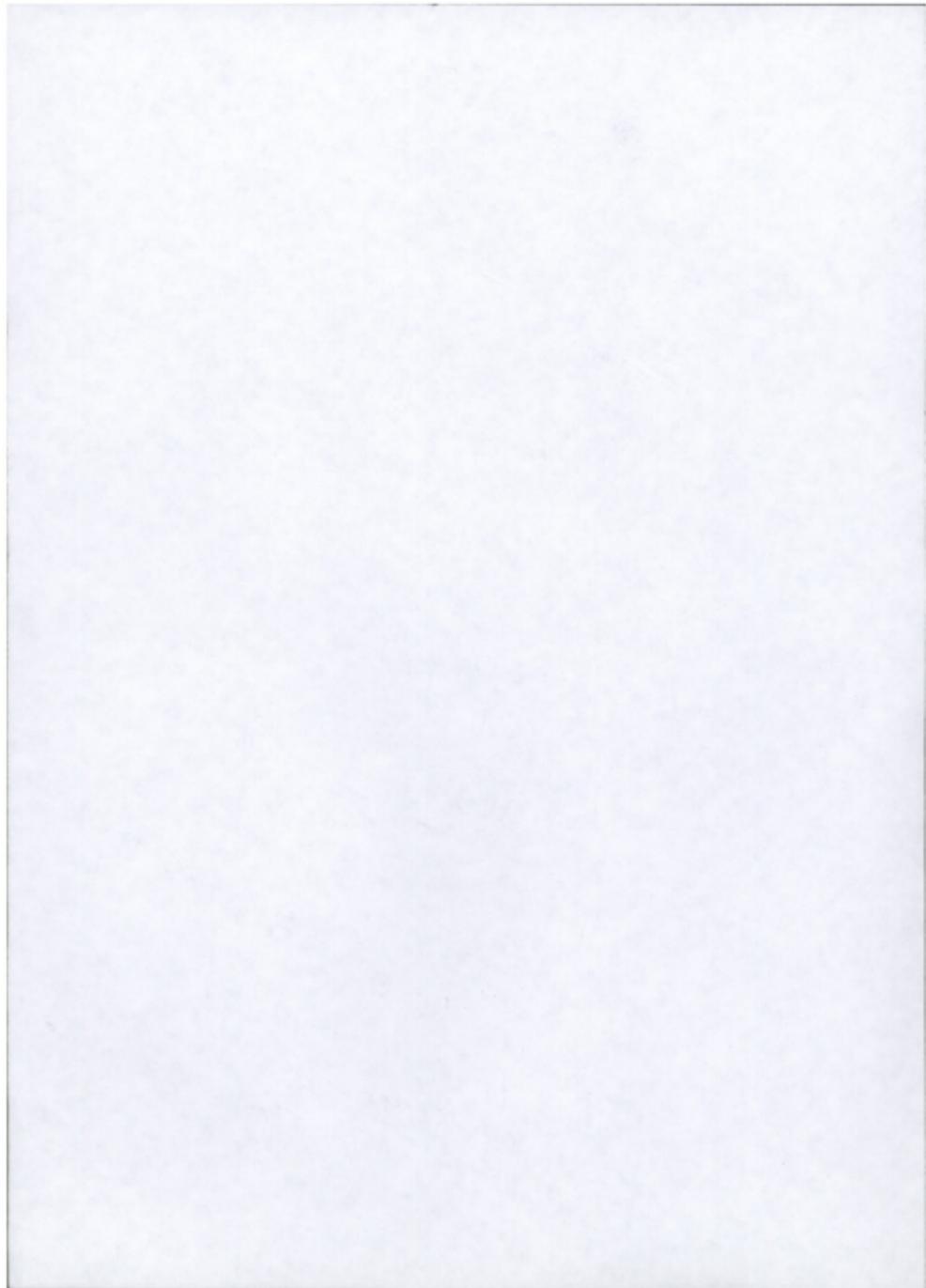
1954
1952, Χανιά
Αγρια
Ναρκίσσιον

ΤΗΧΟΒΡΑΦΗΣΙΣ

OKINAWA 1960
Studio COLUMBIA
Ιαπωνία
Νίουκαρχινίδης

~~ΔΙΑΤΡΟΦΗ~~

Γιάννη Θεοδωράκη - 1958

"Ομορφη πόλη, φωνές μουσικές
ἀπέραντοι δρόμοι, κλεψυδές ματιές.
Ο ήλιος χρυσίζει, χέρια σπαρμένα,
βουνά και γιατπιά, πελάγη ἀπλωμένα.

Θά γίνεται δίκια μου πρίν ἔρθει η νύχτα,
τά χλωμά τά φώτα πρίν ρίξουν δίχτυα.
Θά γίνεται δίκια μου.

"Η νύχτα έφτασε, τά παράθυρα κλείσαν,
ή νύχτα ἔπεσε, οι δρόμοι χαθήκαν.

(Αυτολλογή με το επόμενο!!!)
Αύγη ἀφράτη, τσεκουριά στήν πλάτη
ἀπ' τίς καινιάδες ξέψυγε ή καπνιά
και κρεμάστηκε στά παράθυρά μας
σκέπτασε ἀτιός/τὸν ἔρωτά μας.

Τή νύχτα ἀδόλυτη γαλήνη
στά κρεμαστάρια σφαχτάρια τά ρούχα μας.

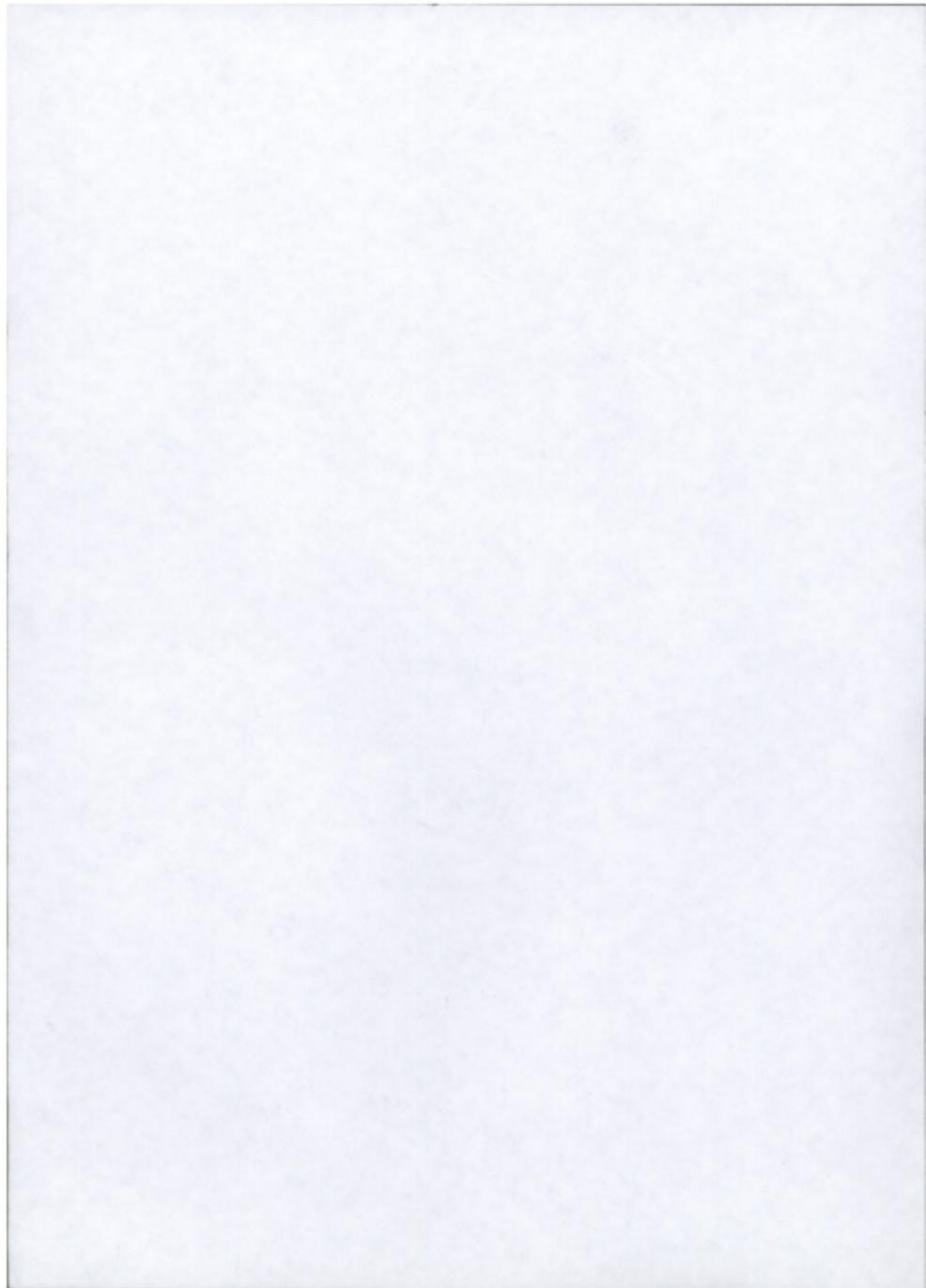
(Αυτολλογή με το προηγούμενο!!!)
Δακρυσμένα μάτια
νυσταγμένοι κῆποι
ὄνειρα κομμάτια
ἄς ήτανε νά ζω
στούς μεγάλους δρόμους
κάτω ἀπ' τίς ἀφίσες
στά χιλιάδες χρώματα
ἄς ήτανε νά βρεθώ.

Νάταν ή καρδιά μου·
λαμπερό ἀστέρι
νάταν ή ματιά μου·
δίκοπο μαχαίρι
ἀστραφτερό σπαθί·
μές στό μεσημέρι.

αστραφτήρος σπαθί^{της γατούτης}
Χάθηκα
μέσα στούς δρόμους πού μ' ἔδεσαν γιά πάντα
μαζί μέ τά σοκάκια μαζί μέ τά λιμάνια.

Χάθηκα
καὶ εἶχα καὶ σένα Κατινιά
γιατί δεν εἶχα τά στερά
γιατί εἶχα όνειρα πολλά
καὶ τό λιμάνι εἶναι μικρό
γιατί θμουν πάντα μόνος
καὶ θάματα πάντα μόνος.

Γραπτός

ΠΡΩΤΗ ΒΙΟΤΗΤΑ : ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ - ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ - ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΕΙΑ - ΕΠΙΦΑΝΙΑ - ΤΟ ΑΣΙΟΝ ΒΕΓΙ

(1)

ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ

Πρώτα συνέθεσα τό τέταρτο τραγούδι, τό " ΧΑΘΗΚΑ ", όταν υπηρετούσα στρατιώτης στά Χανιά, στά 1952.

Ήταν ένα ποίημα πού μου τού Γιάννη. Έκείνος ήταν τότε είνασι χρονών κι έγραψε ποίηση. Θυμάμαι, δτι συχνά μάζευα τά χειρόγραφά του, πού τά σκορπούσε ανέμελα στόν κήπο μας στό Γαλατά. Ήταν διάλεξα καί τά υπόλοιπα, πού τά μελοποίησα στήν Αθήνα καί στό Παρίσι. Παράλληλα φρόντισα νά τά δώσω στόν έκδότη Νίκο Γουδέλη, μέ τόν όποιο ίππηρετούσαμε γιά ένα διάστημα μαζί στό Κέντρο Διερχούμενων στήν Αθήνα κι έτσι είδε τό φῶς ή πρώτη ποιητική συλλογή τού Γιάννη θεοδωράκη " ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ ".

Η δεκαετία τού '50 ήταν γιά μένα μιά περίοδος έντονης μελέτης καί σύνθεσης συμφωνικής μουσικής.

Εργα : ΠΡΩΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ (1952), ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΚΡΙΑ (1953), ΠΡΩΤΗ ΣΟΥΙΤΑ (1954), ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ (1954), ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΟΥΙΤΑ (1955), ΠΙΑΝΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ (1957), ΤΡΙΤΗ ΣΟΥΙΤΑ (1958).

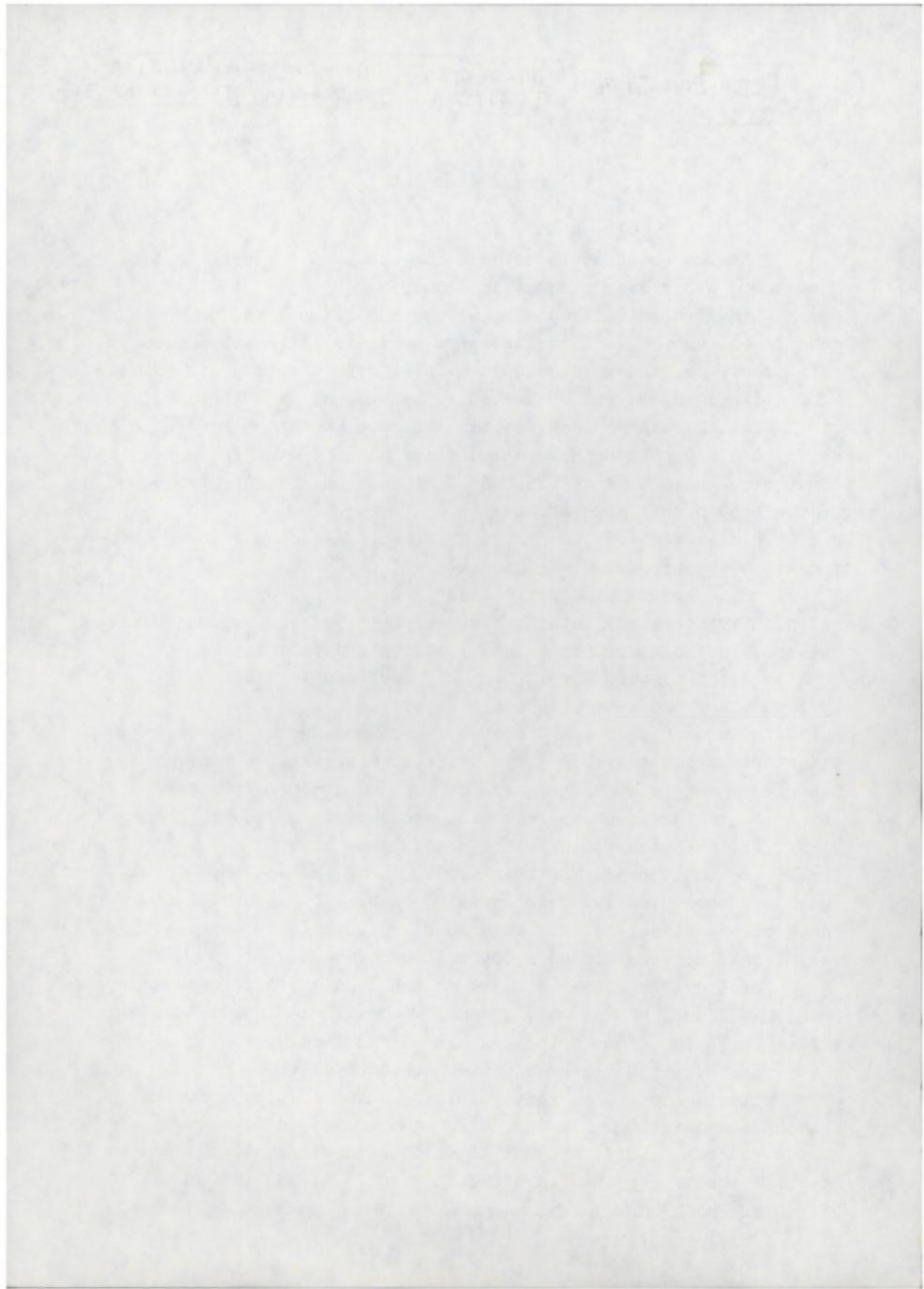
ΜΠΑΛΛΕΤΑ : ΟΙ ΕΡΑΣΤΕΣ ΤΟΥ ΤΕΡΟΥΕΛ καί ΑΝΤΙΓΟΝΗ (1958)
ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΤΡΑΓΟΔΙΑ : ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ (1959).

Ανάμεσα σέ δυο σελίδες συμφωνικής μουσικής μοῦ δρεσέ νά παίξω στό πιάνο καί νά τραγουδῶ. Αύτό μέ Εκκούραζε. Υπήρχαν τραγούδια πού είχα γράψει στήν Τρίπολη καί στήν Αθήνα στή δεκαετία τού '40. Αύτό ήταν τό βασικό μου ρεπερτόριο, στό όποιο πρόσθεσα τούς ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ καί δρυγότερα τόν ΕΠΙΤΑΦΙΟ (1958).

Εως τά 1960 μοῦ είχε περάσει ποτέ άπ' τό νοῦ, πώς τά τραγούδια αύτά, πού έκτός άπό μένα τ' άκουγε μόνο ή Μυρτώ καί δυότες στενοί φίλοι, θά μπορούσαν ποτέ νά ένδιαφέρουν ένα εδρύτερο κοινό. Πολύ περισσότερο νά βγοῦν σέ δίσκους.

Παρ' δτι στά 1958 τό τραγούδι πού έγραψα γιά τό φίλμ HONEY-MOON (LUNE DE MIEL) τού Μάικλ Πάουελ μέ τή Λουντμίλα Τσερίνα είχε διεθνή έπιτυχία μέ τήν Πετούλα Κλάρκ καί τόν Μαρίνο Μαρίνη^{πολύτελης} σέ ποδές έκτελέσεις, πού τίς διαδέχθηκαν χωνεύσεις δλλες.

Στόν πρώτο κιδλας χρόνο δ δίσκος αύτός είχε πουλήσει έφτά έκατομμύρια διάτετα. Εγώ διμως είχα παραχωρήσει τά δικαιώματά μου στόν κ. Πάουελ, γιατί τότε μοῦ έδινε δουλειά στό λονδίνο. Είχα κάνει μαζί του τή μουσική γιά δύο φίλμ : τό I 'LL MEET BY MOONLIGHT καί τό HONEYMOON. Αύτό μέ έκανε γνωστό κι έτσι συνέχισα διά τά 1962

μέ διλλους σκηνοθέτες.

Τό τραγούδι " HONEYMOON SONG ", μεταφρασμένο απ' τόν Νίκο Γκάτσο, Βγήκε στήν Ελλάδα σέ δύο έκτελέσεις μέ τόν τίτλο " ΑΝ ΘΥΜΗΘΕΙΣ Τ' ONEIRO MOY " στά 1960. Η πρώτη μέ τή Γιοβάνα καί μέ διευθυντή δροχήστρας τό Μάνο Χατζηδάκι καί ή δεύτερη μέ τή Μαίρη Λίντα καί τό Χιώτη καί διευθυντή δροχήστρας τόν ύποφαίνομενο.

Τήν ίδια έποχή ήχογραφήθηκαν καί οι ΔΙΠΟΤΑΚΤΕΣ στό παλιό στούντιο τής Κολούμπια μέ βασικούς έκτελεστές τό Μανώλη Χιώτη, τόν Δημήτρη Φάμπα (κιθάρα) καί τόν Καζαντζήνη (κρουστά).

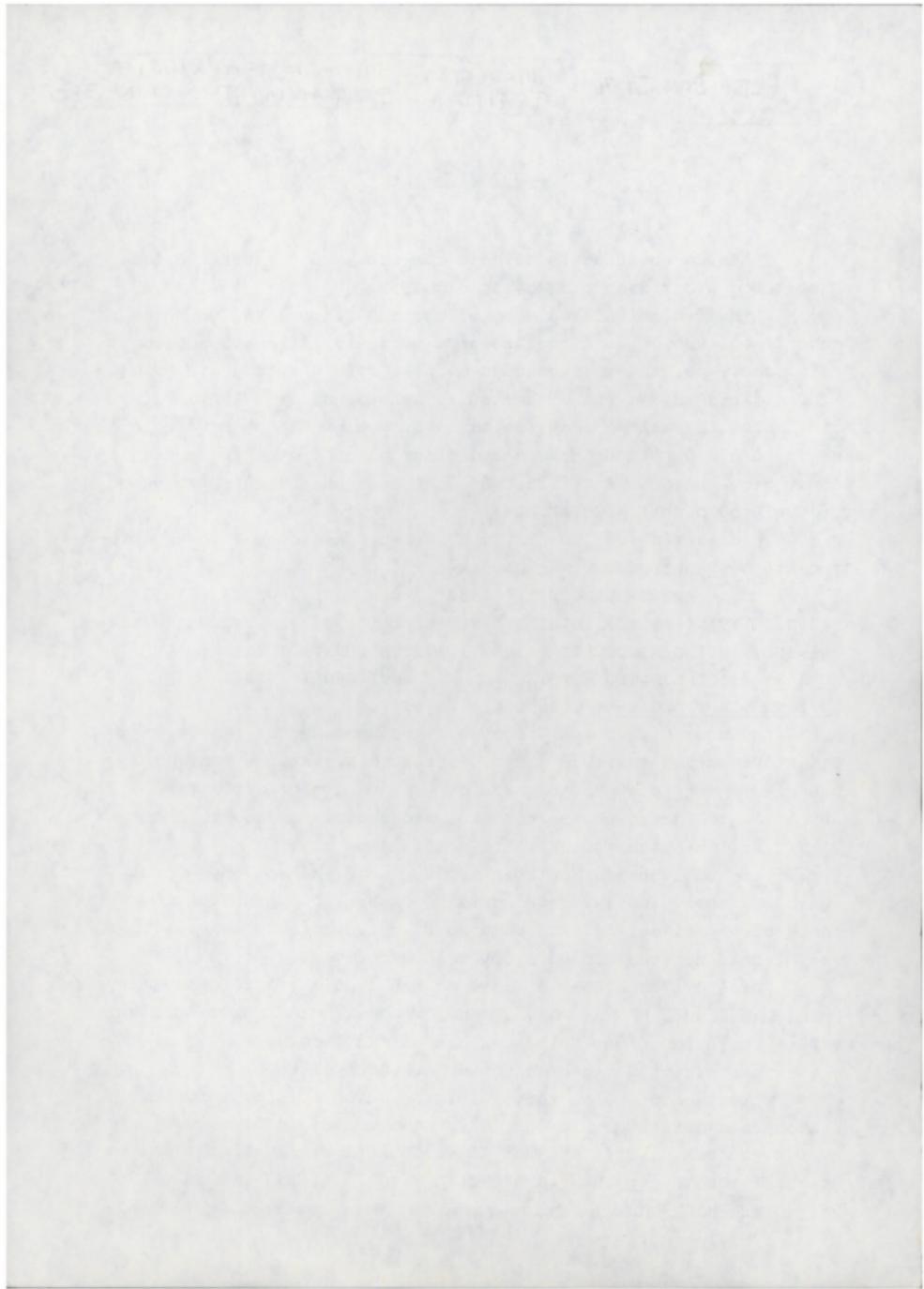
Ηθελα πολύ τή μουσική μου νά τήν χορεύουν τά νεαρά ζευγάρια στά πολύ ρουμαντικά κέντρα τής έποχής. Θυμάμαι ένα στή Γλυφάδα, άναμεσα στά πεύκα, πλάνη στή θάλασσα. Εκείνο τό κέντρο φανταζόμουν, δταν προσπαθούσα νά· βγάλω στήν έπιφάνεια τής ένορχήστρωσης τά κρους στά δίνοντας δσο γίνεται περισσότερο χορευτικό ρυθμό στό έργο.

~~τραγούδησα~~ διάδοσα. διάδοσα γιά πρώτη φορά. Αύτό δρεσε σέ πολλούς, ένων άνθρωποι πολλοί βρήκαν τή φωνή μου άπαντα. Ένας απ' αύτούς κι ο διάκης Πεπονής, πού διευθυντής τάσσε τού ΕΙΡ, μού δήλωσε, δτι διέταξε νά μή μπαίνουν οι ΔΙΠΟΤΑΚΤΕΣ, γιατί ήμουν φάλτσος... Σανατραγούόδησα δμως τό ΕΝΑΣ ΟΜΗΡΟΣ (1962) καί τά ΛΥΡΙΚΑ (1977), ίσως γιατί ήπηρχαν δρισμένοι στίχοι - δρισμένα τραγούδια - πού τά θεωρούσα πολύ προσωπικά. Δέν ήταν κάτι λογικό, άλλα πιέτερο συναίσθηματικό.

Ο μπόστ άνέλαβε νά ζωγραφίσει τό έξωφυλλο τού μικροῦ δίσκου (extendet 45 στροφών), πού κυκλοφόρησε ή COLUMBIA [ ]. Είχε φιλοτεχνήσει έξι διλλους τά έξωφυλλα στόν ΕΠΙΤΑΦΙΟ, τό ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ, τήν ΠΟΛΙΤΕΙΑ καί τά ΕΠΙΦΑΝΙΑ, πού είχαν κυκλοφορήσει τόν ίδιο καιρό.

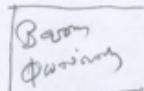
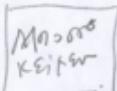
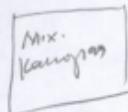
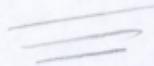
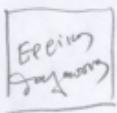
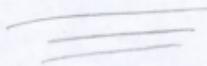
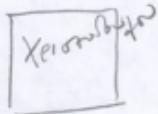
Άργότερα στά 1964 τραγούόδησε τούς ΔΙΠΟΤΑΚΤΕΣ διάδοσα. Τήν έποχή έκείνη συνεργαζόμαστε στενά σέ συναυλίες πού δίναμε κάθε κυριακή πρωί σέ κινηματογράφους τών συνοικιῶν τής Αθήνας μαζί μέ τόν Γρηγόρη Μπιλικάτση καί τή Σούλα Μπιλιμπέλη.

Στά 1966, στόν πρώτο ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΥΓΟΥΣΤΟ στόν Λυκαβηττό, έμφαντα μιά *"νέα τραγούδιστρια* τή Μαρινέλλα. Είχε μεγάλη άνασφάλεια, φοβόταν τό κοινό κι έκανα μεγάλη προσπάθεια, γιά νά τήν πείσω, δτι είναι γεννημένη τραγουδίστρια. Όχι άπλως νά συνοδεύει τόν Στέλιο Καζαντζήδη, άλλα μόνη, αύθύπαρκτη, μέ μεγάλη φωνή καί προσωπικότητα. Ετσι ή Μαρινέλλα τραγούόδησε γιά πρώτη φορά σέ μεγάλο κοινό στό Λυκαβηττό υπό τήν διεύθυνσή μου τούς ΔΙΠΟΤΑΚΤΕΣ, πού άμεσως μετά τούς τραγούόδησε καί σέ δίσκο τής " MINAE ", πού νομίζω, δτι ήπηρε καί διάδοσα.

(6)
⑦

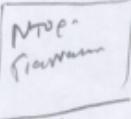
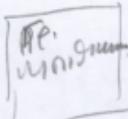
ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΗ

από τον Τάσο

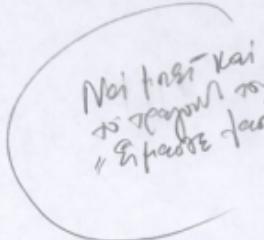
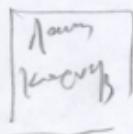
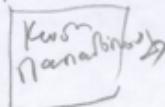
Εκδόσεις

Ενδειγματικό - Γεώργιος Πάρκη, Καζαντζής, 1962

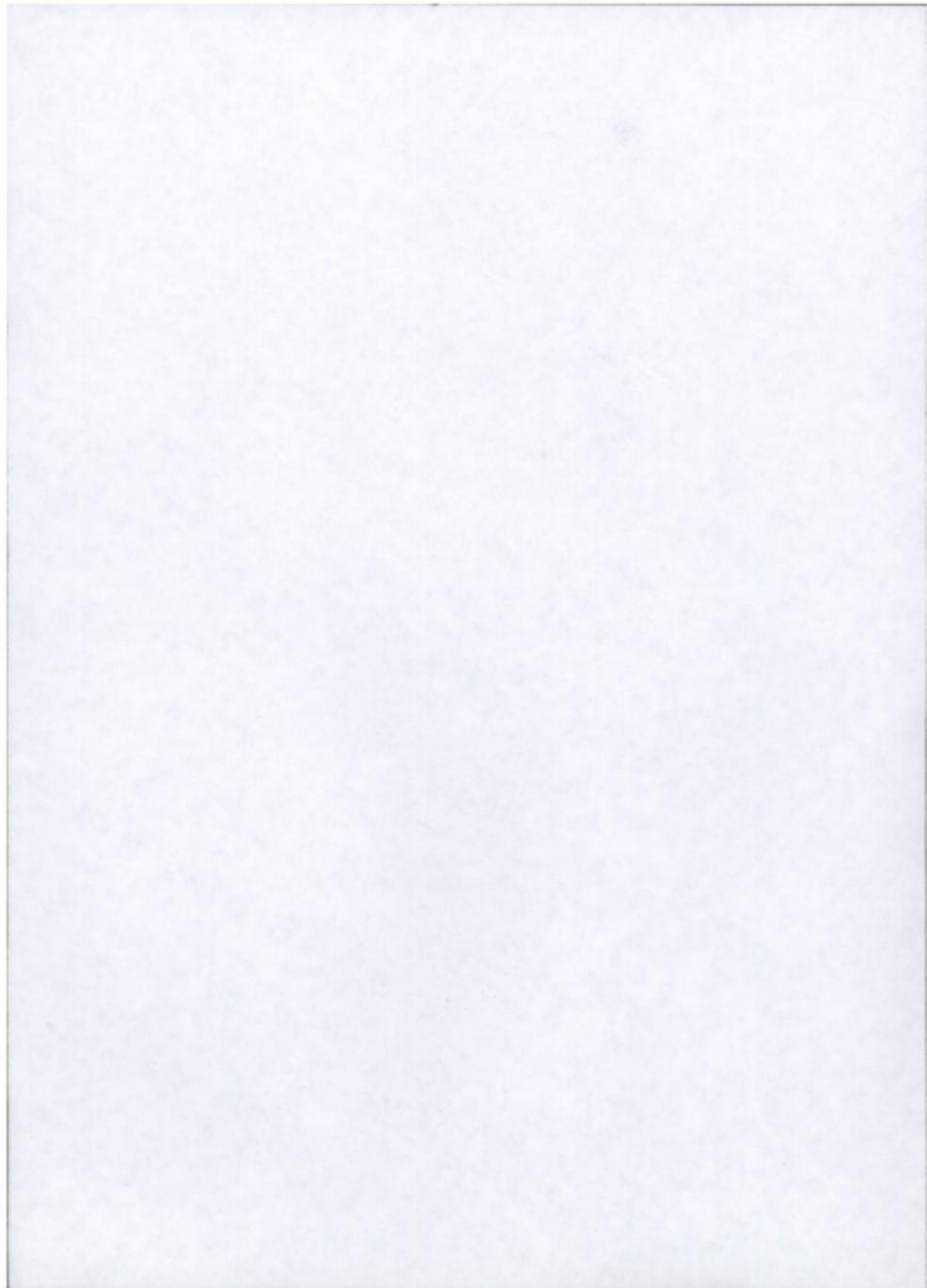

Η Χρήστης Σ. Καζαντζής, 1962
Studio COLUMBIA

Χρ. Νίκη Καζαντζής

Ναι της και μπορεί
το σχεδιασμό του να είναι
„επαρκείας“

ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΗ

ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΗ

(Γιάννη Θεοδωράκη)
 Ομορφή πόλη
 φωνές μουσικές,
 ἀπέραντοι δρόμοι
 κλεψυδένες μαστίξ.
 Ό γύνος χρωσίζει
 χέρια σπαράμενα
 βουνά και γιαπά
 πελάγη απλωμένα.
 Θά γίνεις δικιά μου
 πρίν έρθει η νύχτα
 τά γλωμάτα φώτα
 πρίν ρίξουν δίχτυα
 θά γίνεις δικιά μου.
 Η νύχτα έφτασε
 τά παράθυρα κλείσαν
 ή νύχτα ξέπεσε
 οι δρόμοι χαθῆκαν.

~~Θα γίνεις;~~
~~Είναι στοιχείο λιποτάκτισης.~~

①

ΣΕΡΕΝΑΤΑ

(Μπόστ)

Πτωχός έγώ, πτωχή κι έσύ,
 πτωχή κι ή γειτονιά σου,
 πτωχά τά ρούχα που φορώ
 και τά ένδυματά σου

�λλά παρά τόν πτωχισμόν
 και πού στερείσαι προίκας,
 ἐπιφυλάσσω δι' έσε
 καλύτερας συνθήκας.

Χειμώνας, θέρος, ἄνοιξις
 κι δλων τών ἐποχῶν
 καθώς και τό Φθινόπωρον

πού πίπτουν τών βροχῶν

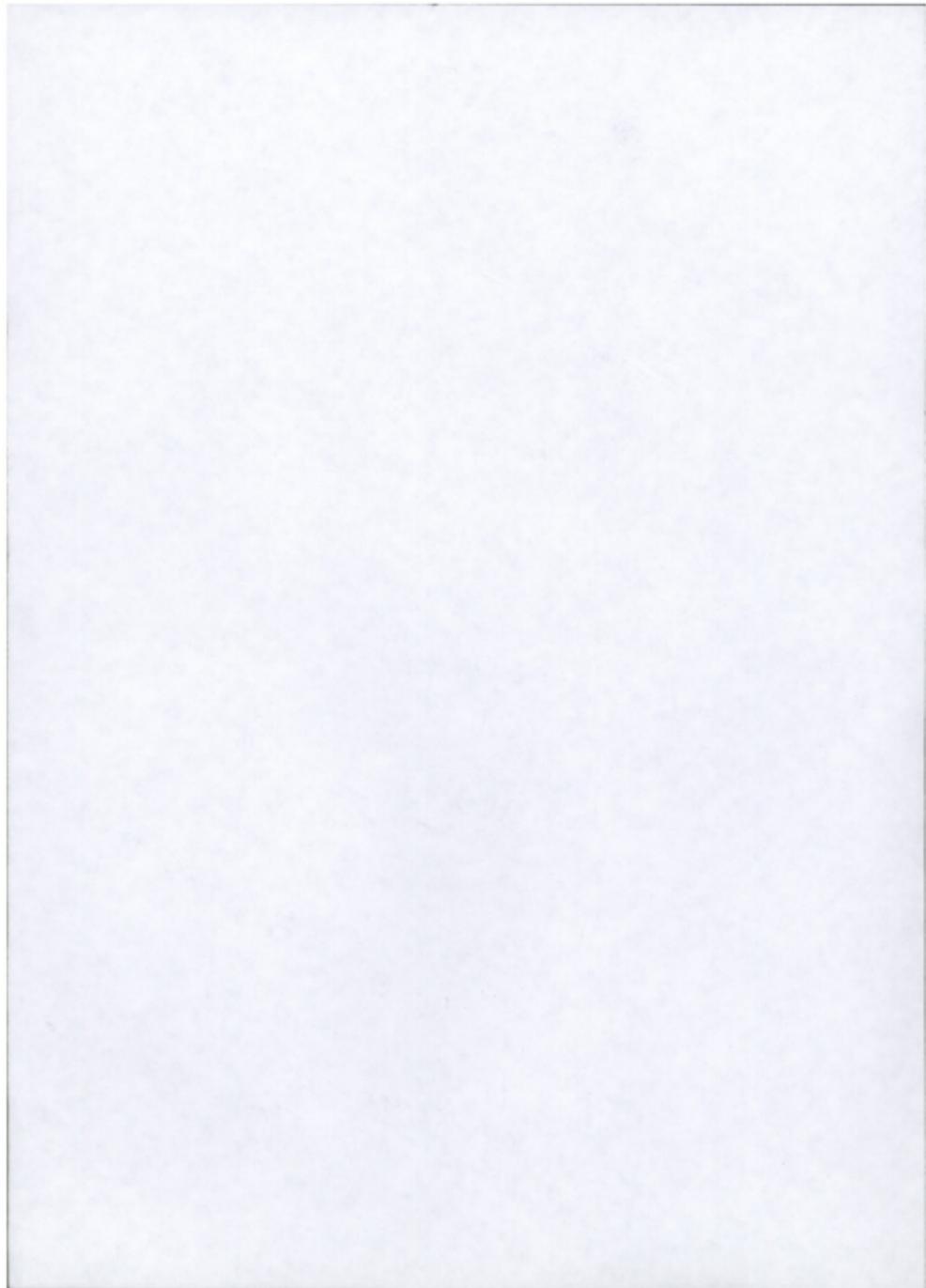
θά κάνω πάν τό δυνατόν

διά νά σέ ἀποκτήσω

και ὅποιαδήποτε δουλειά,

νάρθω νά σέ ζητήσω.

Μή μέ ποτίζεις στεναγμοί
 πρό τής κλειστής σου θύρας
 και μοῦ πετάς γι' ἀνταμοιβή
 όγκώδεις ποτιστήρας.

ΟΤΑΝ ΜΕ ΔΕΙΤΕ ΝΑ ΜΙΛΩ

(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Όταν μέ δείτε νά μιλώ
μ' ἔνα χαμένο ούρανό
μ' ἔνα σφαγμένο ἀστέρι
είναι πού μέ πονάει βαθιά
αὐτό πού πήρε ὁ ἄνεμος
κι ἐκεῖνο πού θά φέρει.
Όταν μέ δείτε νά ρωτώ
ποῦ πάνε τά μικρά πουλιά
ποῦ πάει τό περιστέρι
είναι πού μέ πονάει βαθιά
αὐτό πού πήρε ὁ ἄνεμος
κι ἐκεῖνο πού θά φέρει.

(3)

ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

(Έρρικου Θαλασσινοῦ)

Φεγγάρι στρογγυλό ταψί¹
στό ράφι τοῦ σπιτιοῦ μας,
πού καθρεφτίζεις τίς χαρές,
τίς πίκρες και τίς συμφορές
βοτάνι τοῦ καημοῦ μας.

(6)

Φεγγάρι, τόπι τοῦ παιδιοῦ,
τοῦ κήπου πορτοκάλι,
πρώτο λυχνάρι τοῦ χωριοῦ
συντρόφι τοῦ παλικαριοῦ
τῆς μάνας προσκεφάλι.

Φεγγάρι κάτσε στήν αὐλή,
ρακί νά σέ φιλέψω,
τό μυστικό μου νά σοῦ πώ
πώς τό κορίτσι π' ἀγαπῶ
ἀπόψι θά τό κλέψω.

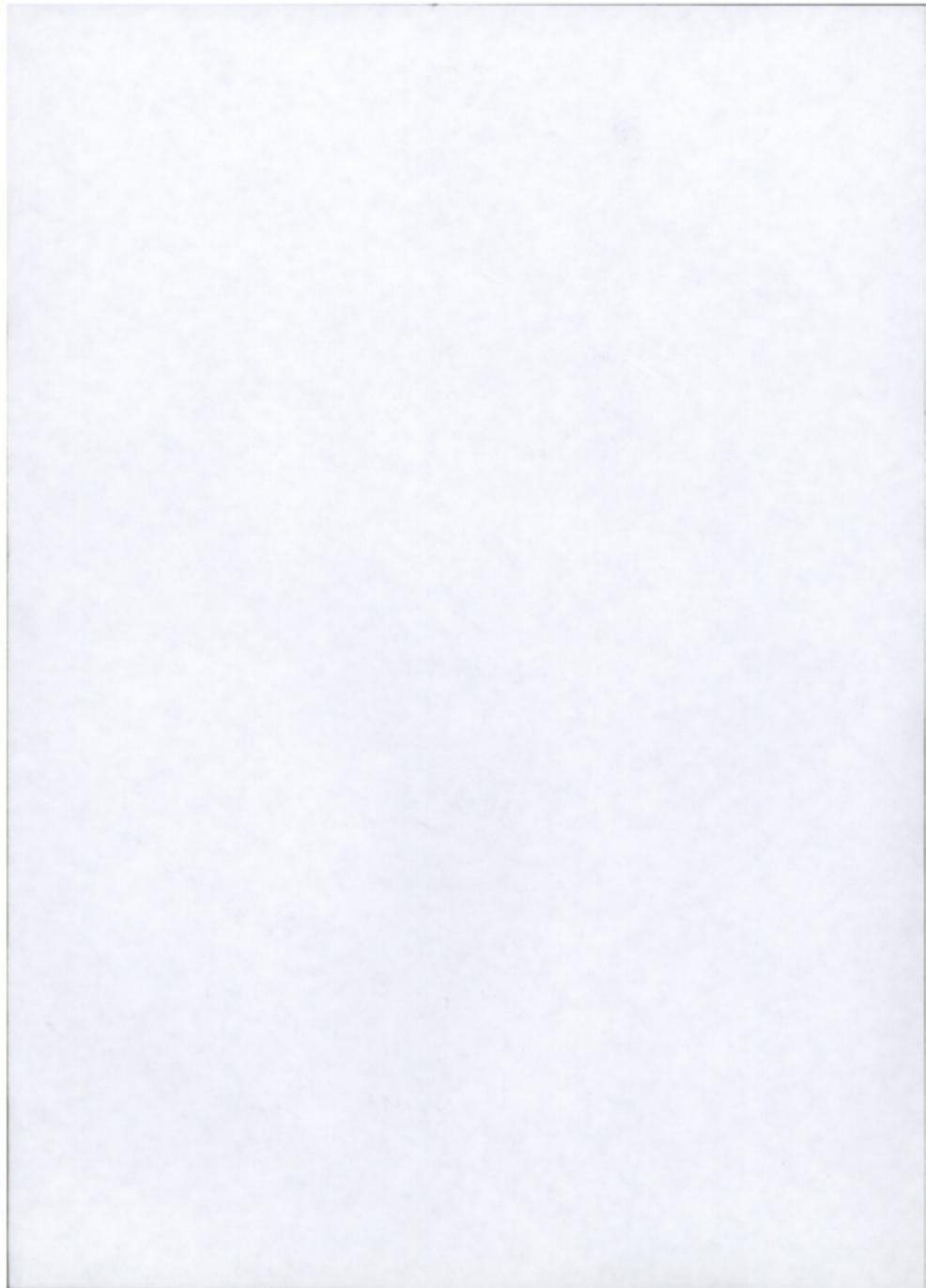
ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΕΙΑΣ

(Έρρικου Θαλασσινοῦ)

Φεγγάρι μάγια μούκανες
και περπατώ στά ξένα.
Κι είναι τό σπίτι όρφανό
ἀβάσταχτο τό δειλινό
και τά βουνά κλαμένα.
Στείλε ούρανέ μου ἔνα πουλί
νά πάει στή μάνα ύπομονή.

(11)

Στείλε ούρανέ μου ἔνα πουλί
ἔνα χελιδονάκι,
νά πά νά χτίσει τή φωλιά

στοῦ κήπου τήν κορομηλιά
δίπλα στό μπαλκονάκι.
Στειλε ούρανέ μου ἑνα πουλί
νά πάει στή μάνα ύπομονή.

Νά πάει στή μάνα ύπομονή
δεμένη στό μαντίλι
προικιά στήν άδελφούλα μου
καί στή γειτονοπούλα μου
γλυκό φιλί στά χειλη.

NANOYRISMA

(Ερρίκου Θαλασσινού)

Κοιμήσου ήσυχο νερό, κοιμήσου νιό φεγγάρι,
στρώμα νά κάνεις τό βουνό
και σκέπασμα τόν ούρανό
νά γίνεις παλικάρι.
Σάν κυπαρίσσι νά γενεῖς
σά στάχυ νά καρπίσεις
ν' άνθει ὁ δρόμος πού πατᾶς
καί περιστέρια νά κρατᾶς
στόν κόσμο νά χαρίσεις.

9

ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΜΑΥΡΑ ΣΟΥ ΜΑΛΛΙΑ

(Χριστοφέλη) ;

Στή γειτονιά τοῦ φεγγαριοῦ
βγήκα νά σεριανίσω
νά δῶ τά μάτια τ' ούρανοῦ
τά χειλη νά φιλήσω.
Μέσα στά μαῆρα σου κυρά μου τά μαλλιά
φωλιάζουν ἀστρα, φωλιάζουν ἀστρα
κι ἀνοιξιάτικα πουλιά.
Μές στή καρδιά μου ἑνα πουλί
δέν βλέπεις πού σπαράζει
κι ἀν κελαηδεῖ κι ἀν κελαηδεῖ
τό λιώνει τό μαράζι.
Είσαι πριγκίπισσα σωστή
και προίκα σου τά μάτια
ή ἀρχοτιά δέν κατοικεῖ
μές στά χρυσά παλάτια.

10

ΚΑΗΜΟΣ

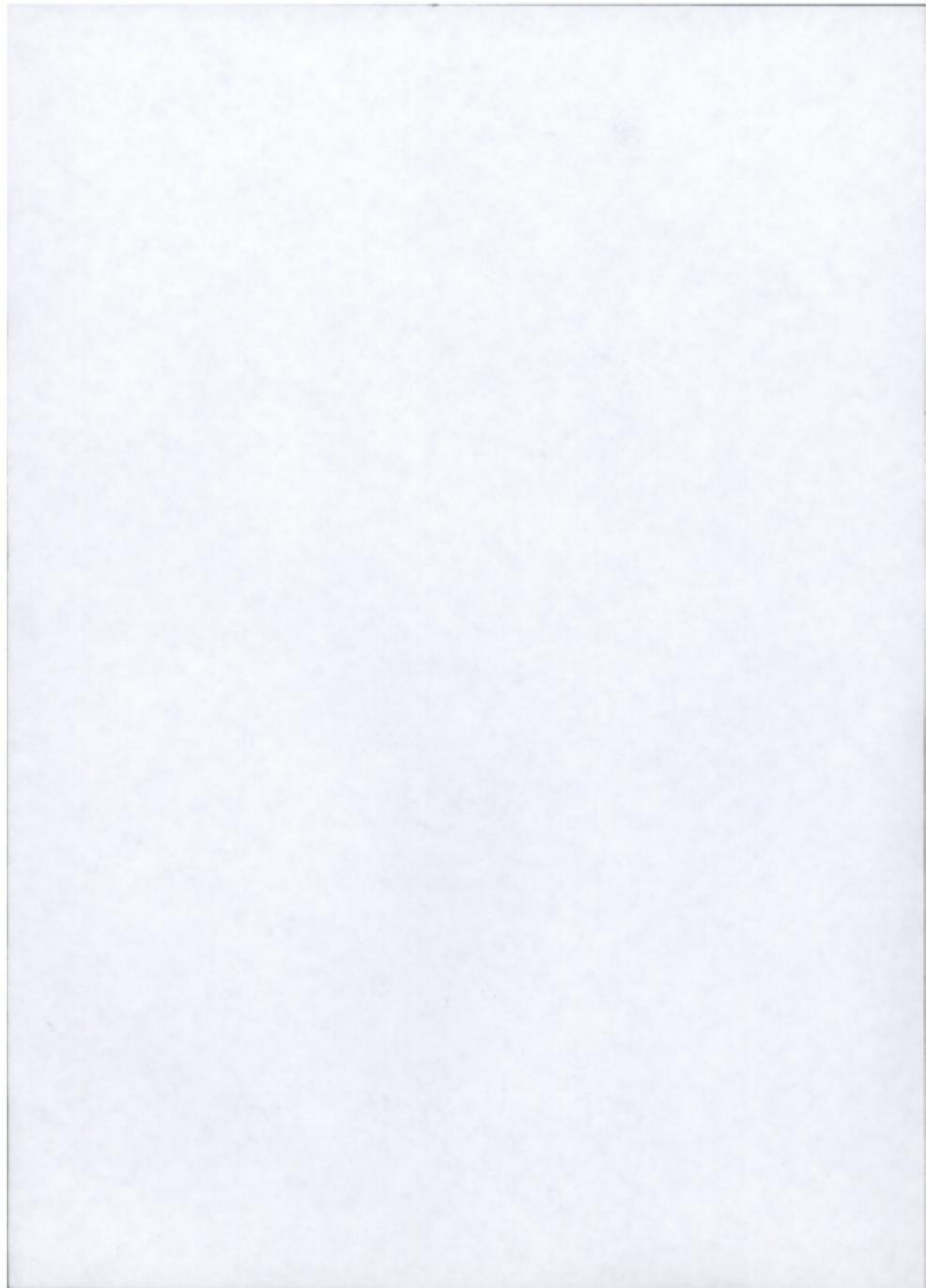
(υπάρχει στήν ΠΟΛΙΤΕΙΑ. Θα ξαναμπει;)

EKEINOS ΠΟΥ ΜΑΣ ΧΑΘΗΚΕ

(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Ἐκείνος πού μᾶς χάθηκε μήν εἶναι μέσα στό κρασί
μήν εἶναι μέσα στό φιλί καί στ' ἄγιο μεσημέρι

4

μήν είναι αύτός ό ανεμος που μᾶς μιλάει βαθιά
 μήν είναι αύτός ό ανεμος μήν είναι ποιός τό ξέρει.
 Έκεινος που μᾶς έφυγε μήν είναι μές στην άνοιξη
 μέσα σε σύννεφα βαριά μήν είναι πρωτοβρόχι
 μήν είναι μέσα στις ιτιές και στά πικρά τραγούδια
 μήν είν' ό χτύπος τής καρδιᾶς
 κι ή ρίζα στά λουλούδια.

Δάκρυ - δάκρυ θά τόν βροῦμε τό χαμένο ούρανό
 πόνο - πόνο θά τόν πούμε τό θαμμένο μας καμμό.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

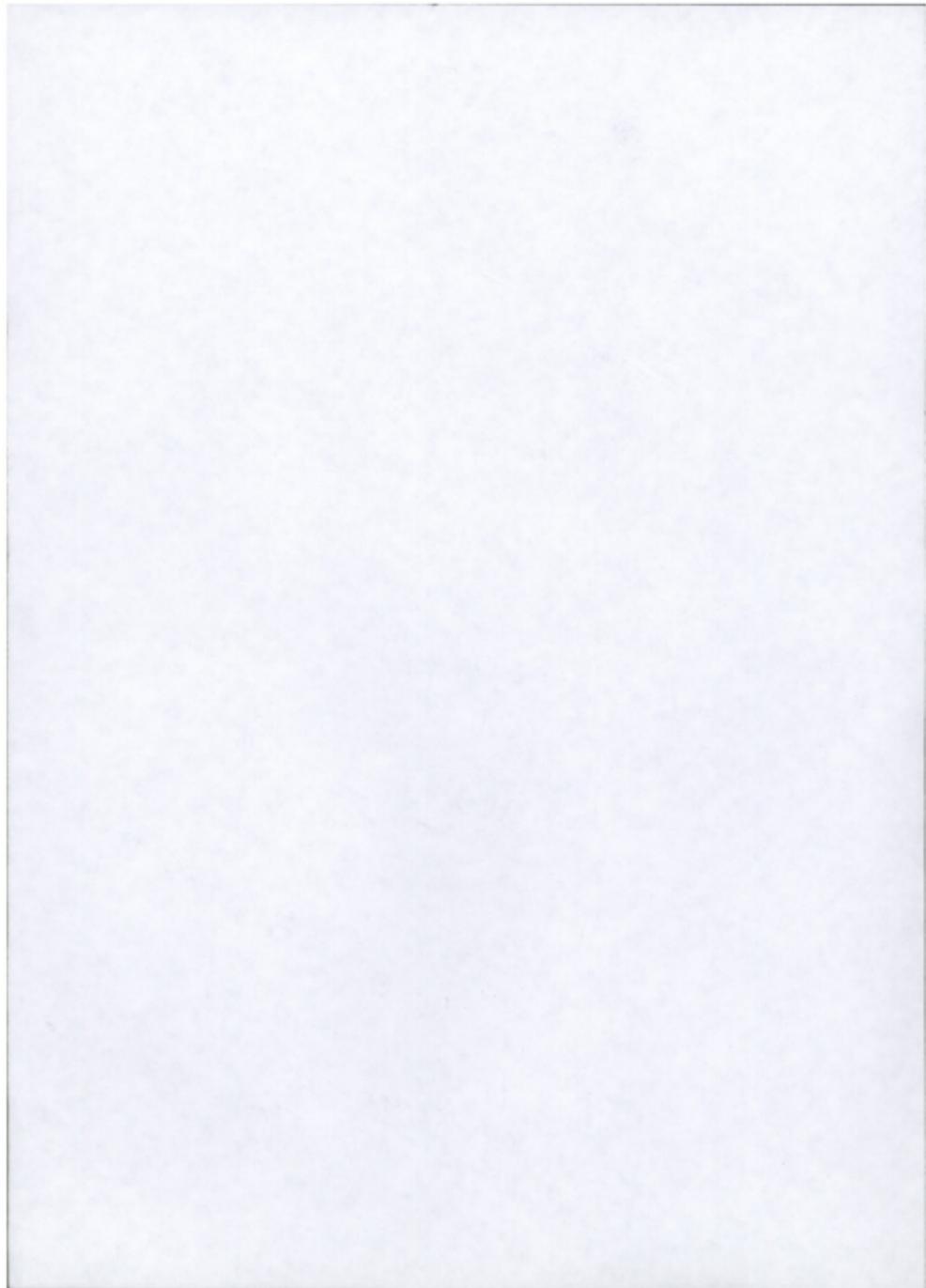
(Ερρίκου Θαλασσινού)
 Φεγγάρι μου χρυσό φλουρί
 στής νύφης τό γιορντάνι
 άποψε τά μεσάνυχτα
 τά ούρανια ειν' όρθανοιχτα
 κι ό χάρος θά πεθάνει.
 Άποψε σκύβει ό ούρανός
 στής νιόνυφης τό στρώμα
 ή γη ρουφά χρυσή βροχή
 και σμίγει μέλι και κρασί¹
 μές στοῦ γαμπροῦ τό στόμα.
 Λάμπει τό ρόδι στήν αύλη
 στή σκάφη τό ζυμάρι
 και περπατοῦν λεβέντικα
 ή νύφη πετροπέρδικα
 άητός τό παλικάρι.

8

ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

(Ερρίκου Θαλασσινού)
 Τό χάρο τόν αντάμωσα
 ένα Σαββάτο βράδυ
 είχε σκολάσει απ' τή δουλειά
 και στοῦ σπιτιοῦ μου τά σκαλιά
 τόν βρήκε τό σκοτάδι.
 Κρύο νερό δέ ζήτησε,
 ούτε ψωμί νά φάει
 τά νιάτα μου εζήλεψε
 κι ήρθε γιά νά μέ πάρει.
 Χάρε ἄν είσαι μερακλής
 παράτα με νά ζήσω.
 Γιατί έχω μάνα κι άδελφή
 κι άγαπη στήν καρδιά κρυφή
 πού δέν μπορώ ν' άφήσω.

12

ΘΛΙΜΜΕΝΗ MATIA

(Δημήτρη Χριστοδούλου)

Τί ἔγινε τό σύννεφο

Τί ἔγινε ὁ κεραυνός

Τί ἔγινε ὁ πόνος

Καὶ τώρα πᾶς χωρίς φωνή

Ἐδώ στήν ὅκρη τοῦ καιροῦ

καὶ πίσω σου ὁ δρόμος.

(5)

Θλιμμένη ματιά

Θλιμμένη φωνή

ἡ ζωὴ μου πεθαίνει

κάθε πρωΐ.

Ἐσύ ἡσουν ἀπό ὄνειρο
ἐσύ ἡσουν ἀπ' τὴν ἀνοιξῆ
κι ἀπ' τῆς ἑλπίδας τό θυμό
γιά ποῦ πηγαίνεις μόνος;

Σέ περιμένει ἡ θάλασσα
σέ περιμένει ὅλη ἡ γῆ
σέ περιμένουν τά νερά
κι ὅλα τά περιστέρια.

Δῶσ' τους λοιπόν παρηγοριά
Δῶσ' τους ξανά τὴν ἀνοιξῆ
Δῶσ' τους ξανά τ' ἀστέρια.

ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

(Έρρικου Θαλασσινοῦ)

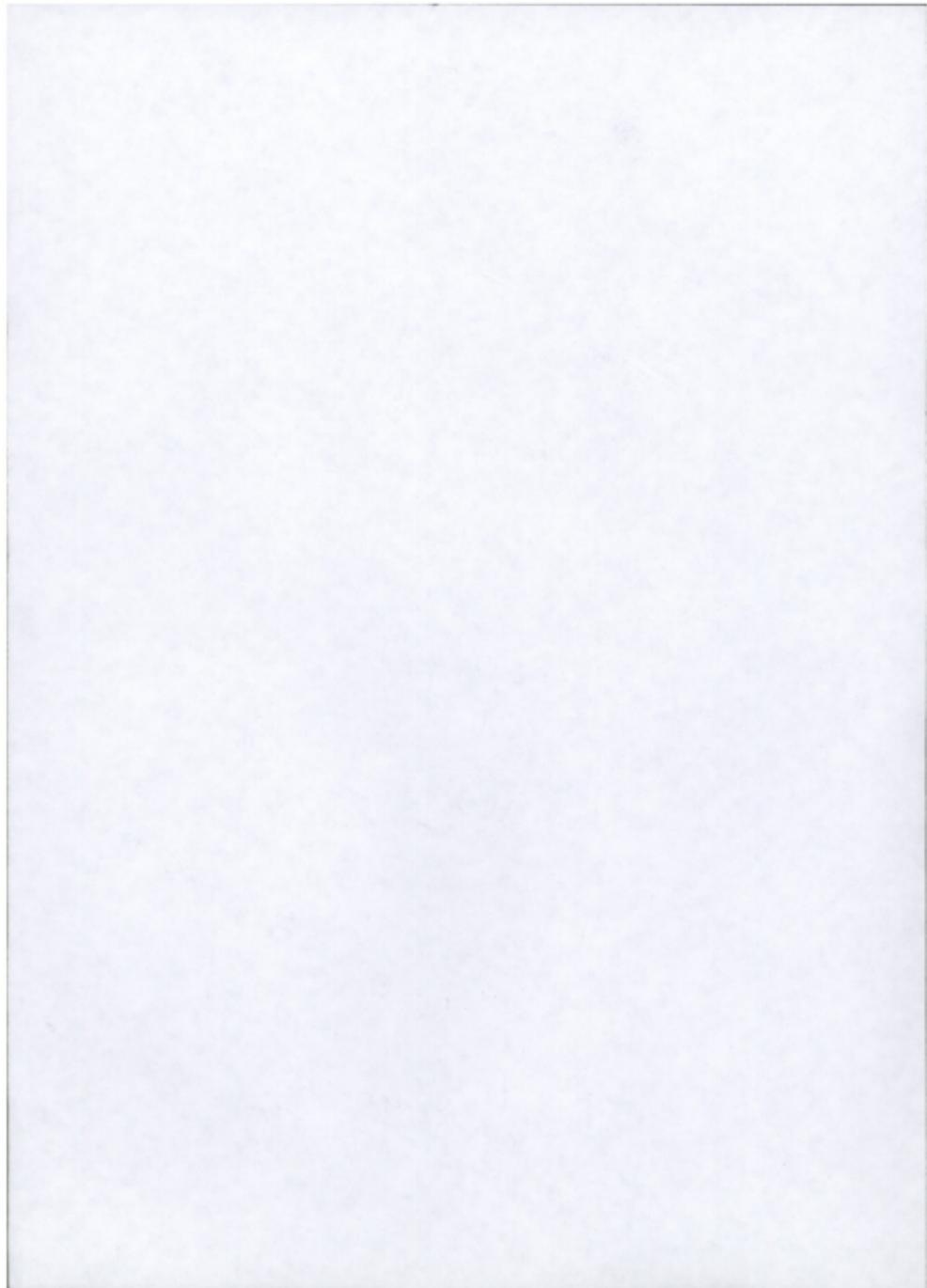
Φεγγάρι κρύψου στό βουνό
κατέβα απ' τό μπαλκόνι
νά κοιμηθεῖ ὁ γιόκας μου
ποῦχει δουλειά στ' ἀλώνι.

(7)

Τό χώμα θέλει σκάψιμο
τ' ἀμπέλι θέλει χέρια
θέλει ἡ ἐλιά μέση γερή
τό κλάδεμα μαχαίρια.

Θέλει τραγούδι ὁ τρυγητός
ἀπό δροσάτα χειλιά
θέλουν τά χειλιά φίλημα
κόψιμο τά σταφύλια.

Ἡ μάνα κάνει τό παιδί
κι ἡ βρύση τό πλατάνι

κι οισώτας τοῦ παλικαριοῦ
στό μέτωπο στεφάνι.

ΜΠΟΥΡΝΑΖΙ

(Μπόστ)

Πάψε κόρη μου νά κλαῖς
μήν ἀναστενάζεις
τῆς γριᾶς τῆς μάνας σου
τήν καρδιά σπαράζεις.

Σύ δέν είσαι ἄσχημη,
μ' ἄσχημη κι ἀν είσαι
ἄν σκεφτεῖς τὴν κατοχή,
θά παρηγορεῖσαι.

Σκέψου πόσες ἄσχημες
παντρευτήκαν τότε,
ὅταν ἡρθαν Βρετανοί
κι Αυστραλοί στρατιώται.

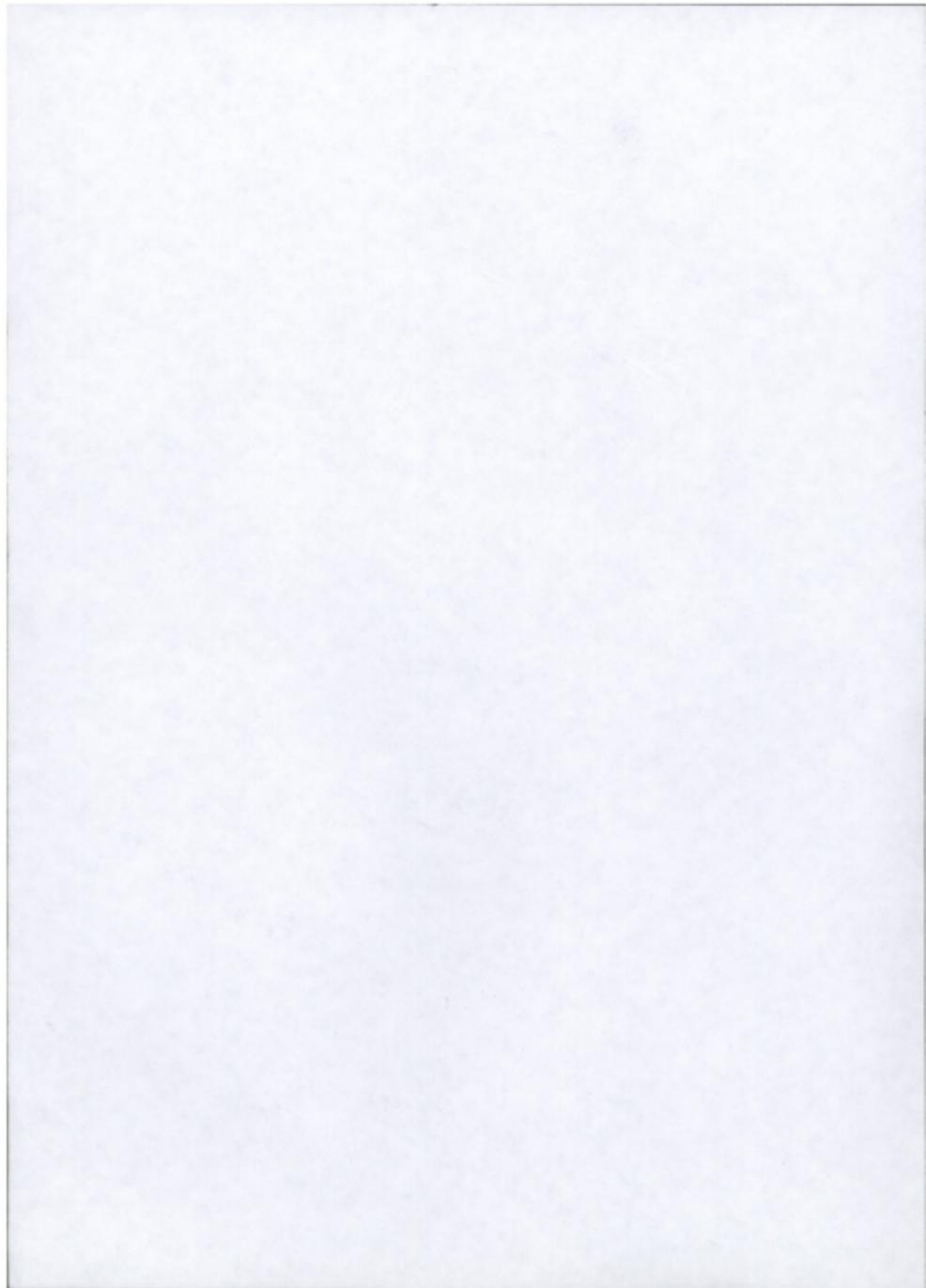
Όταν όλος ὁ στρατός
κατά δῶ ἐστράφη
σκέψου πόσες ὅμορφες
μείνανε στό ράφι
καὶ χορίταια, καλλονές,
πού δὲν τα γνήσαν.

0.12

Ἄν καθένας πού πονεῖ
κι ἔνα δάκρυ βγάζει,
ἡ Ἀθήνα - Πειραιάς
θά γενεῖ Μπουρνάζι
κι ὅταν τά ύπόγεια
ὅλα πλημμυρίσουν
θάναι λίγο δύσκολο
νάρθουν νά τ' ἀντλήσουν.

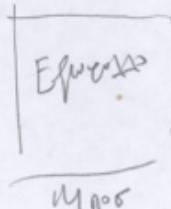
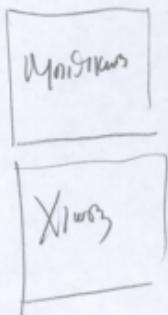
Είμαστε λαός φτωχός,
μήν ἀνοίγουμε δουλειές
πλάκωσαν κι οι ζέστες
μέ τούς πυροσβέστες.

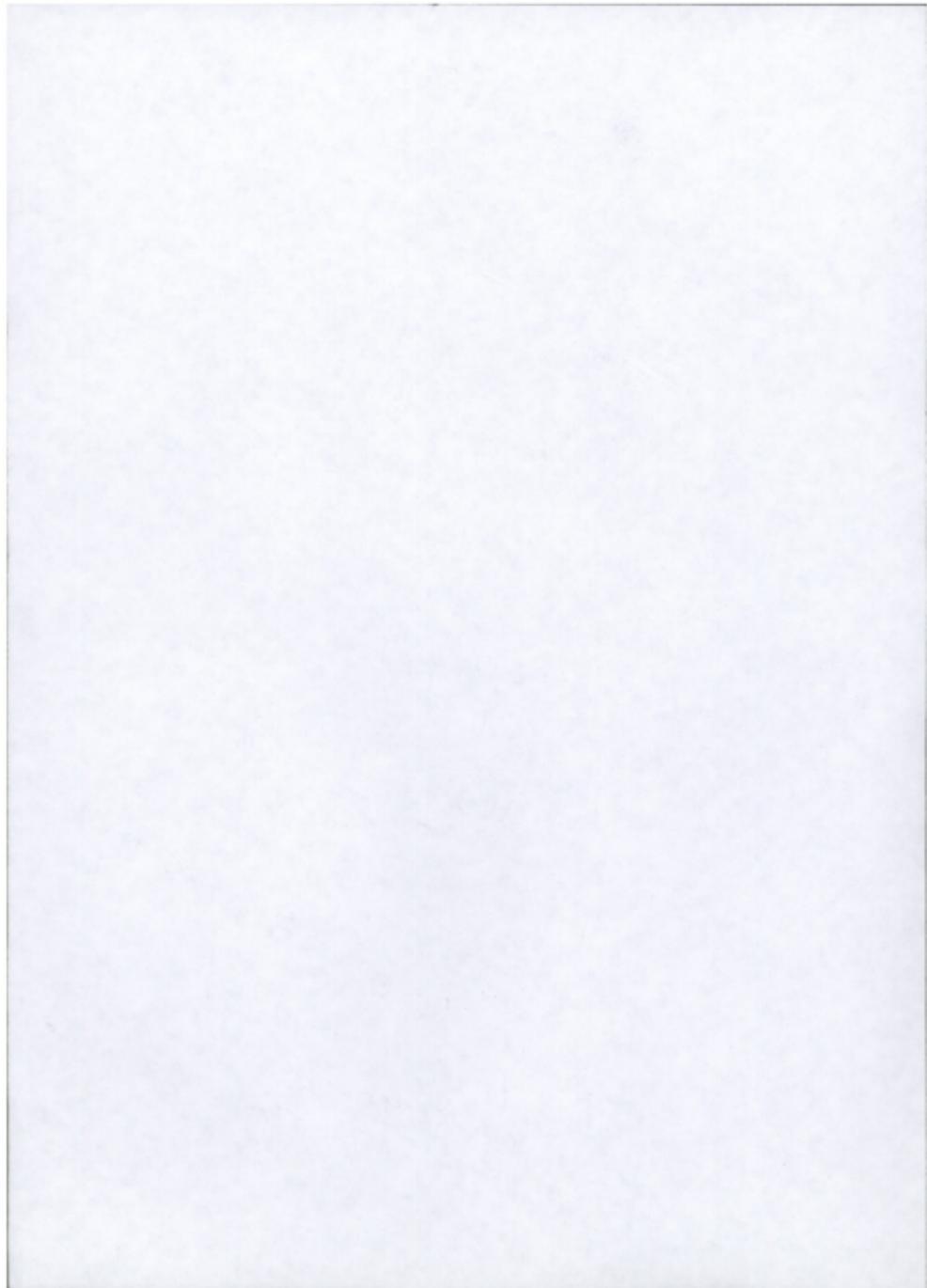
Πλάκωσαν κι οι ζέστες } πούροι }

New York
Sep 1961
Columbia
Held New York

[ΜΠΟΣΤ]

ΝΗΣΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΩΝ
~~ΘΕΑΤΡΟ~~

②

H ROMBIA

'Η ρομβία ἀφιχθέντος καὶ σταθέντος στή γωνιά μελωδίας μας παράγει εύφρανθείς στή γειτονιά.

Βγαίνει πρῶτον ὁ μπακάλης καὶ μετά ὁ γαλατάς πλὴν ἄργεις ἔξερχομένη καὶ πολὺ τό μελετᾶς.

Χαῖρε ἡχηρά ρομβία, δυστυχής εἶμαι κι ἐγώ καὶ ἀναχωρεῖς ἐν βίᾳ ἡ νεάνις εἰν' ἑδῷ.

Τήν ἐπαύριον ἡμέραν στή γωνιά μου σταθείς καταπλεύσας ἡ ρομβία ήτο πάλι ἀφιχθείς.

'Απόδονες τῆς ἐωάλλαν παραδείσια πουλιά φτερουγίζουν καρδερίνες στά ξανθά της τά μαλλιά.

Χαῖρε εύθυμος ρομβία ἡ νεάνις κατελθών δῆθεν πῆγε διά κουβία καὶ ἐθεάθη ἐξελθών.

H NHΣOSTON AZOPHN ①

"Ενα πλοίον ταξιδεύον μέ υπέροχον καιρόν αἰφνιδίως ἐξοκείλει ἀνοιχτά τῶν 'Αζορῶν.

Κι ἔνας νέος μέ μιάν νέαν, ὥραιότατα παιδιά φθάνουν κολυμβών γενναίως εἰς πλησίον ἀμμουδιάν.

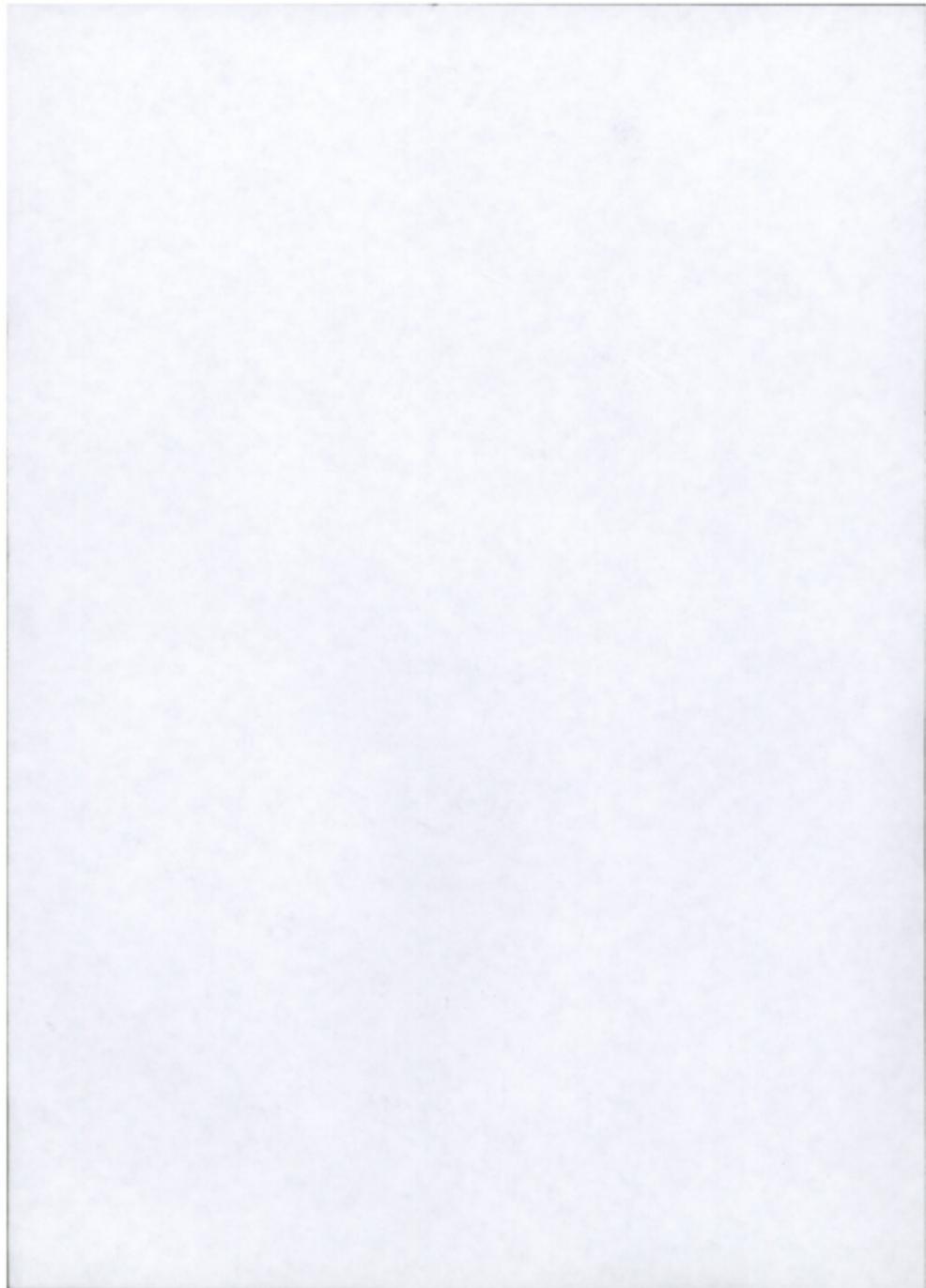
Ζώντας βίον πρωτογόνων καὶ ὁ νέος μέ τήν κόρη κοίταζαν καὶ κάπου κάπου ἔαν ἐρχεται βαπόρι.

'Αλλά φθάσαντος χειμῶνος καὶ μή φθάσαντος βαπόρι ἀπεβίωσεν ὁ νέος καὶ ἀπέθανεν ὁ κόρη.

'Αργότερα ἀργότερα πλησίασαν δυο κότερα ἦρθε κι ἔνα βαπόρι ματαίως ψάχνον γιά νά βρει τόν νέον καὶ τήν κόρη.

Balal (Κατηραμένη νῆσος, νῆσος τῶν 'Αζορῶν πού καταστρέψεις νέους καὶ βάπτεις τῶν κορῶν.

Balal (Νά πέσει τιμωρία ἀπό τόν ούρανόν γύν λείψεις ἀπ' τούς χάρτας καὶ τῶν ὀκεανῶν.

ΝΗΣΟΣ ΤΩΝ ΑΖΟΡΩΝ

Φαίνεται εκ πρώτης όψεως παράξενο πώς μετά τον όγκο και τη σημασία του "Άξιον Εστί" τοποθετώ με αυτοτελή αριθμηση τα δύο τραγούδια σε ποίηση του Μποστ. Μήπως τα τραγούδια αυτά είχαν τόσο μεγάλη απήχηση που να δικαιολογεί αυτή τη μεταχείριση; Μάλλον όχι. Εκείνο που μέσα μου δικαιολογεί την ξεχωριστή θέση αυτών των έργων είναι η σημασία του Μέντη Μποσταντζόγλου, ο ρόλος του και η απήχηση του έργου του στα τέλη του 1960 και στις αρχές της δεκαετίας του '60 και η επίδραση της φιλίας μας πάνω στο έργο και στη δράση μου.

Απ' την πρώτη στιγμή που συναντηθήκαμε με τον Μποστ γινήκαμε φίλοι και παραμένουμε ως αυτή τη στιγμή φίλοι. Έγώ τον ήξερα απ' τα σκίτσα του απ' την εποχή που βρισκόμουν ακόμα στο Παρίσι. Η μεγάλη δύναμη σε κάθε ιστορικό κίνημα μετριέται απ' την ικανότητά του να παράγει χιούμορ. Τελικά εκεί που κατάντησε ο άνθρωπος, το μόνο που τον ξεχωρίζει απ' τα ζώα είναι η δυνατότητά του να γελά. Με την τολιτική και κοινωνική σάτιρα οι άνθρωποι και τα γεγονότα παίρνουν τις αληθινές τους διαστάσεις. Ιδιαίτερα σε εποχές φτηνής μυθοπλασίας -για να μένει μ' ανοιχτό στόμα ο "χοντρός λαός"- η απομιθωποίηση αποτελεί ένα ισχυρό όπλο στα χέρια όσων πταλεύουν για να πάρει η ζωή μπροστά.

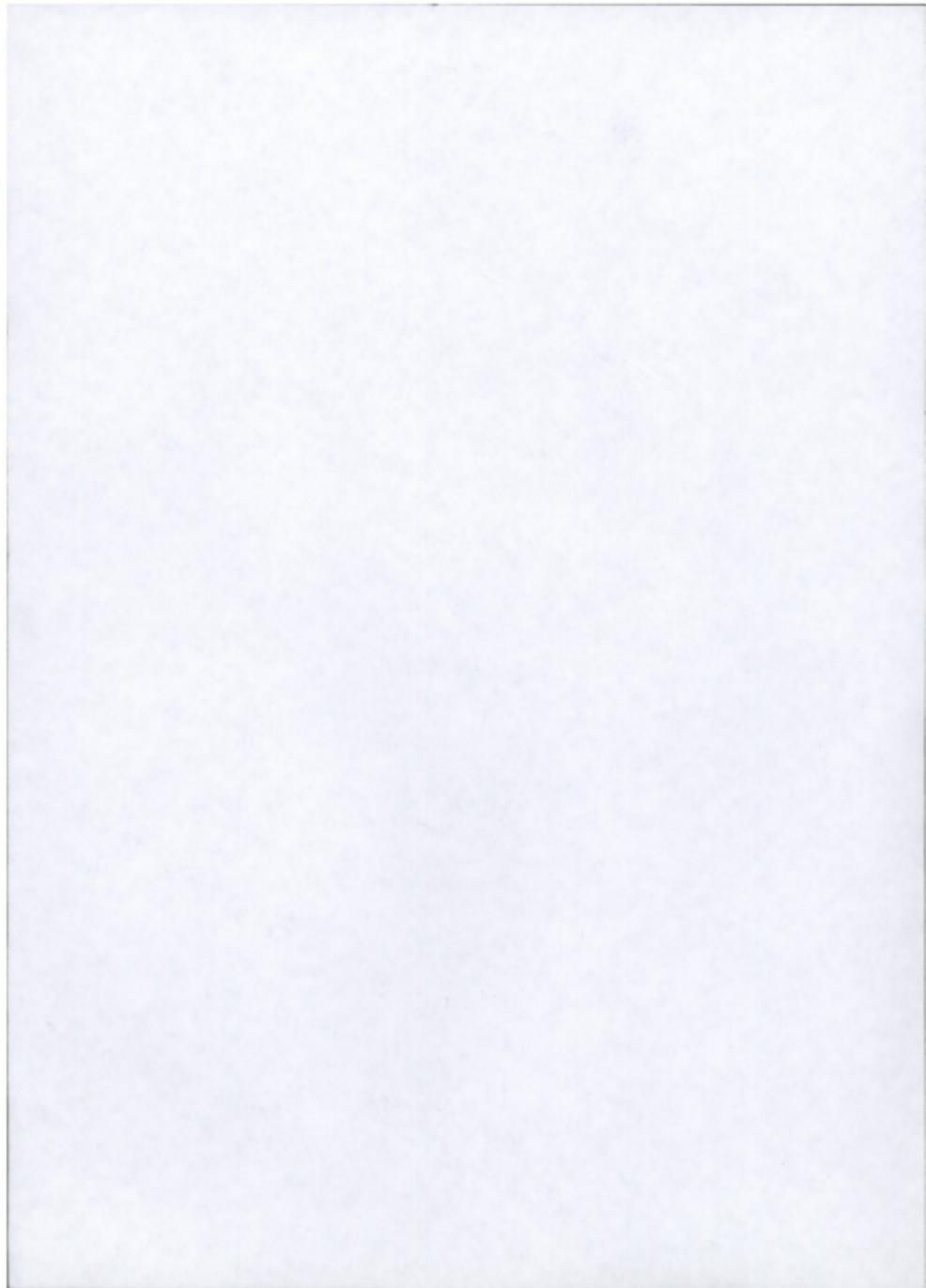
Έτσι πλάι στα φοιτητικά κινήματα της εποχής, του 1-1-4, του 15%, της Κύπρου και της Ειρήνης, θα πρέπει να τοποθετήσουμε το "κίνημα" του Μποστ, που δούλευε προς την ίδια κατεύθυνση: την κατεύθυνση της Δημοκρατίας.

Γιατί αυτό ήταν το μέγια ζητούμενο από την εποχή εκείνη έως σήμερα. Και σ' αυτό παρέμεινε πιστός.

Με τον ερχομό μου στην Αθήνα στα 1959 γνωριστήκαμε και συνδεθήκαμε. Του ζήτησα να φιλοτεχνήσει τα εξώφυλλα των πρώτων μου δίσκων 45 στροφών με την COLUMBIA. "Επιτάφιος", "Λιποτάκτες", "Επιφάνια"... Μαζί φτιάχαιμε το κέντρον διασκεδάσεων "Η MYRTΙΑ" στο Καλαμάκι όπου παρουσιάζα "από σκηνής" τα πρώτα μου έργα. Ο Μποστ ήταν μέσα στους 20 ίδρυτές της Δημοκρατικής Κίνησης Νέων Γρηγόρης Λαμπτράκης. Μετά το χούντα Βρεθήκαμε και πάλι μαζί στο Πολιτιστικό Κίνημα (1975), στην Κίνηση για την Ενότητα της Αριστεράς (1978), στην Κίνηση για την Ενότητα της Αριστεράς (1978) και πολύ αργότερα στο άτυπο "κόμμα" των Ανεξάρτητων που στήριξε την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας (1990). Ήταν άλλωστε ένας απ' τους συνδαπόμονές του Πρωθυπουργού σε κείνο το θρυλικό γεύμα, μετά το οποίο δηλώστε ότι "δόταν ένας πρωθυπουργός με καλεί εις δείτνον με συναγρίδα, συνηθίζω να δέχομαι την πρόσκληση"...

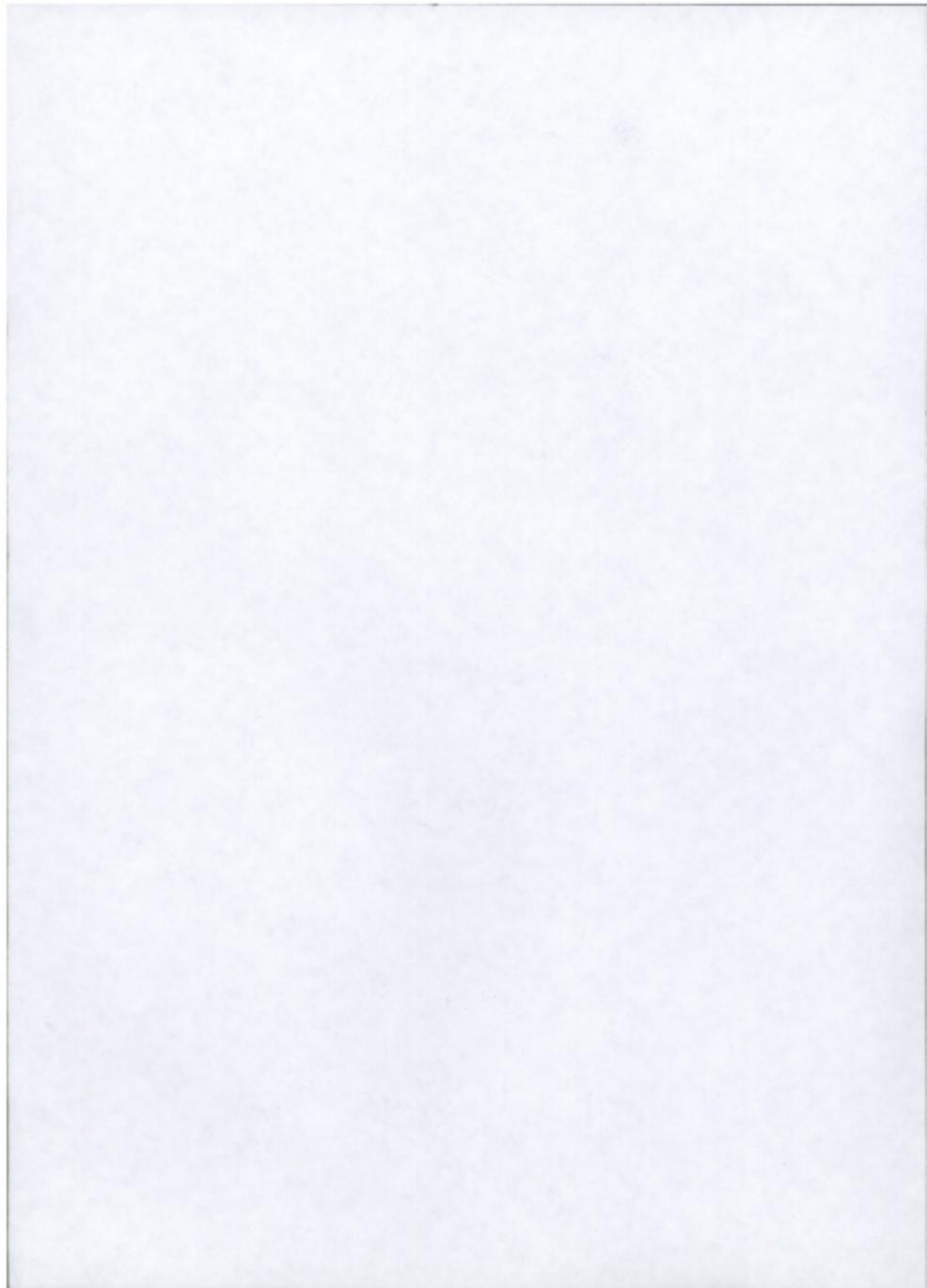
Μέσα σε κείνα τα πρώτα χρόνια της γενικής ευφορίας γύρω από το τραγούδι, στα 1960 συγκεκριμένα, του ζήτησα να μου γράψει δύο ποιήματα στο δικό του το στυλ εκφράζοντας έτσι την επιθυμία μου, η σάπιρά του ντυμένη με τους πήχους της λαϊκής μουσικής να πάρει όσο πιο μακριά γίνεται.

Τα τραγούδια αυτά στην αρχή αρνήθηκε να τα πει ο Μπιθικώτσης. Οι παλιοί του φίλοι ήσαν "Βαρείς" και δεν θα του συγχωρούσαν να βάλει στο στόμα του "σαχλαμάρες"... Έτσι έβλεπαν οι μάγκες το χιούμορ του Μποστ. Στο "Κέντρον Η MYΡΤΙΑ" έγιναν ομηρικοί καυγάδες. Τα πνεύματα άναψαν. Φράσεις σκληρές εκστομίστηκαν εκατέρωθεν. Με αποτέλεσμα να χαλάσουν οι

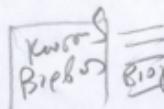
σχέσεις Μποστ-Μπιθικώτση και ο τελευταίος να μη τα συμπεριλάβει στο πρόγραμμά του.

Λίγο αργότερα κι ύστερα από παρέμβαση της Εταιρίας που μπροστά της οι λαϊκοί τραγουδιστές είχαν δέσι, ο Γρηγόρης σχεδόν αναγκάστηκε να ερμηνεύσει σε δίσκο τις "Αζόρες" και τη "Ρομβία". Για να εκδικηθεί, έβαλε όσο μπορούσε πιο πολύ το σοβαρό του ύφος συμβάλλοντας άθελά του στην επιτυχία της ερμηνείας που απαιτούσε σοβαροφάνεια... Έτσι αι "τραγικαί ιστορία" πήραν όλη τους τη δραματική διάσταση με την καταγγελία των Αζορών σαν υπεύθυνων περίπου για όσα μας συμβαίνουν από τον αδιαμφισβήτητο βάρδο του ελληνικου τραγουδιού όπως είχε αναδειχτεί τότε ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης.

(9)

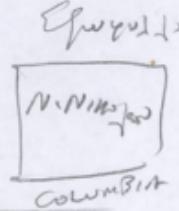
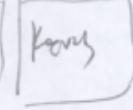
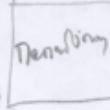
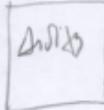
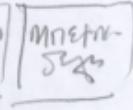
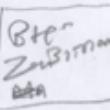
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

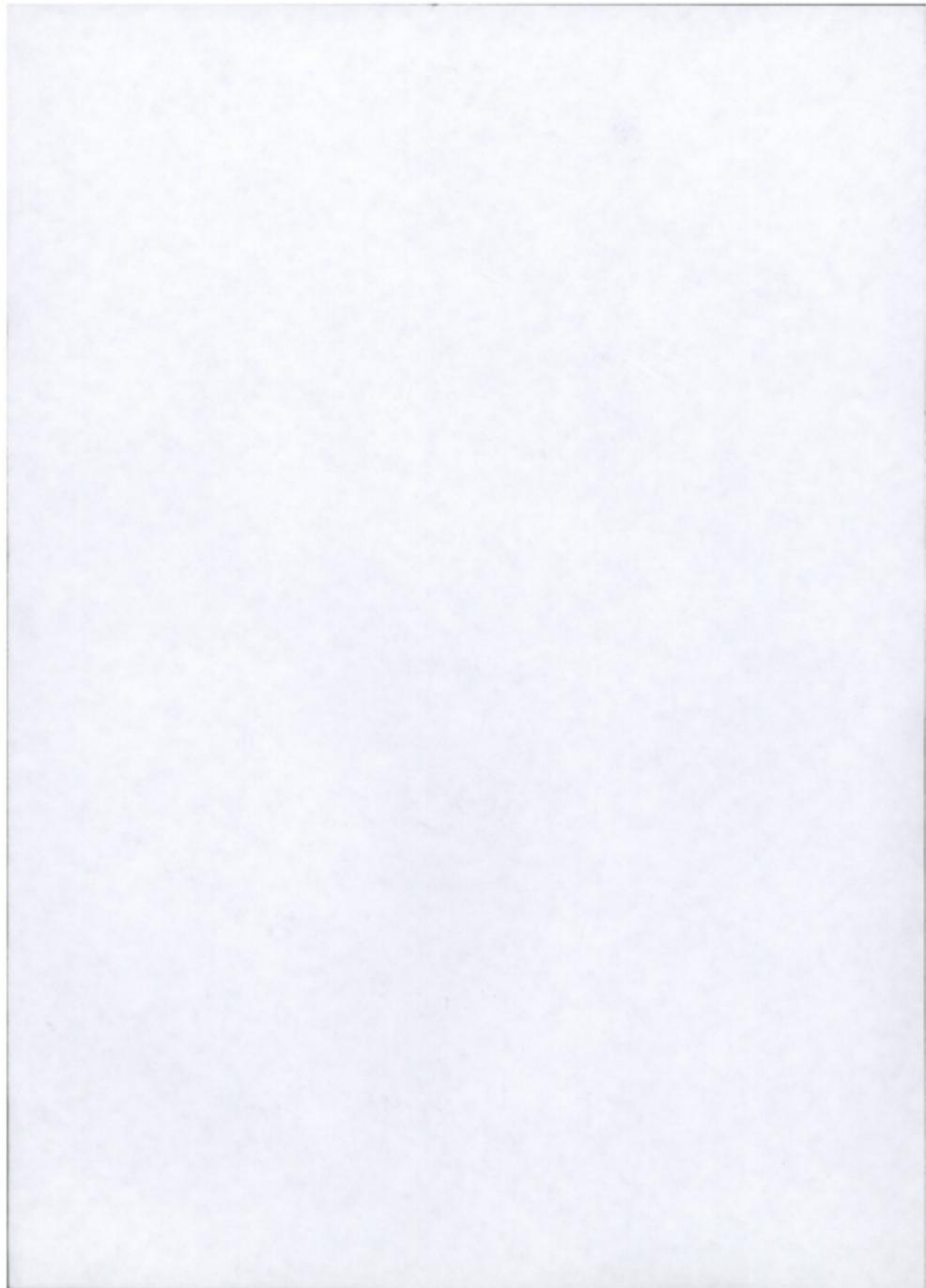
ΑΓΕΡΑΦΟΥ

(Λοιμών Τραύματα) *

Κείμενο και Λόρη: Μίκης Ελευθερίου

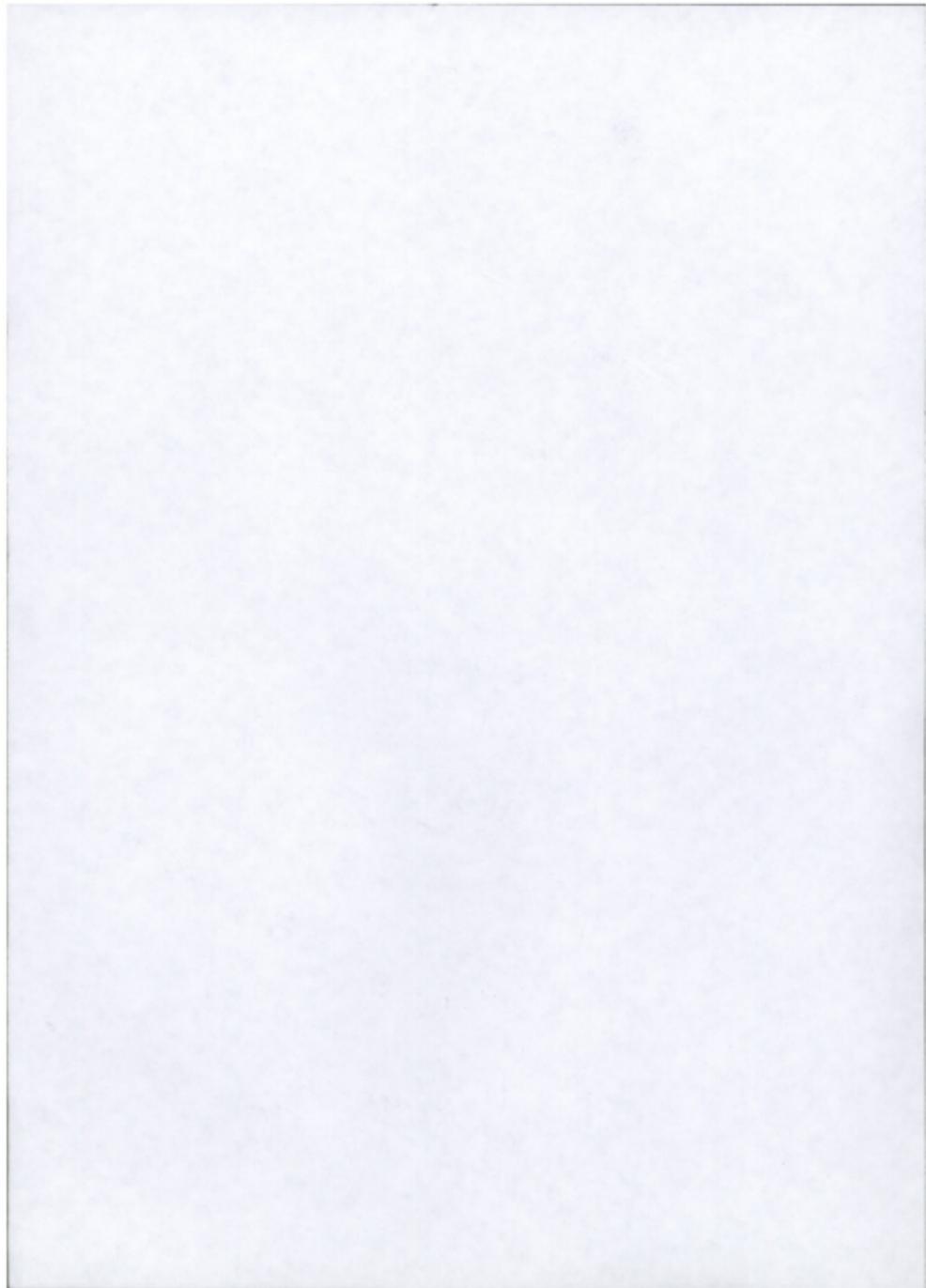
ΠΡΩΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Θεοφάνεια Καλογέτα. Οκτώβριος 1962Έκπληξη στην Καρούζο. Έκπληξη / Νίκος Χαροκόπειος
Ζαγού ΝικοφόροςΠαρατελέσμα: Μήτη Καρούζος. Βράχος Ζαρβαζιών
Μήτη Καρούζος - Νίκη Σαρδινίδη
Δημήτρης Καρούζος - Μην ΑρβανίτηςXοριά: Γρ. Μαντικώνια - Καρούζος Λαζαρίδηνος
- Λαζαρίδη ΚαρούζοςΠΡΩΤΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ: Οκτώβριος 1962. Studios Columbia
Ηχολ. Νίκη Καρούζος

* Οδοκύρος της Κείμενος στο ΒΤΟΜΟ

NEKRO ADEΛΦΟΣ
(ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ)

Αντίτη
Το στρας
Εγκα Ράγινα
Αλεξανδρία
Προλόγιο στην Αρχαία
Το Λαζαρίσιο Νίκαια³
Στην Ηθοβούλω
Εμπειρία

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ
(Μίκη Θεοδωράκη)

ΑΠΡΙΛΗΣ

Άπριλή μου ξανθέ/ και Μάτη μυρωδάτε
 καρδιά μου πώς άντεχεις
 μέσος στήν τόση άγαπη
 και στις τόσες όμορφιές.

Γιομίζει η γειτονιά
 τραγουδία και ρούμια, φιλιά
 τήν κοπελιά μου τή λένε Λενιώ
 μά τόχω μυστικό.

Αστέρι μου χλωμό/ τού φεγγαριού άχτιδα
 στό γαιτανόφρυδο σου
 κρεμάστηκε η καρδιά μου
 σάν τό πουλάκι στό ξόβεργο.

Λουλουδί μου, λουλουδί μυριστό
 και ρόδο μυρωδάτο,
 στή μάνα σου θάρθω
 νά πάρω τήν εύχή της
 και τό ταΐρι π' αγαπώ.

(1)

) B.R.D

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Δυό γιούς είχες μανούλα μου,
 δυό δέντρα, δυό ποτάμια.
 Δυό κάστρα βενετσιάνικα,
 δυό δυόσμους, δυό λαχτάρες.

Ένας γιά τήν Άνατολή
 κι άλλος γιά τήν Δύση
 και σύ στή μέση μοναχή,
μιλάς, κοιτάς, ρωτάς τόν Ήλιο.

-Ήλιε πού βλέπεις τά βουνά,
 πού βλέπεις τά ποτάμια,
 όπου θωρείς τά πάθη μας
 και τίς φτωχές μανούλες.

"Αν δεῖς τόν Παῦλο φώναξε
 και τόν Άντρέα πές μου.
 Μ' ένα καπιό τ' άναστησα,
 μ' ένα λυγμό τά έγέννα.

Μά κείνοι παίρνουνε βουνά,
 διαβαίνουνε ποτάμια.

"Ένας τόν άλλο ψάχνουνε
 γιά ν' άλληλοσφαγούνε.

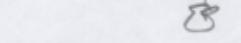
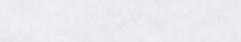
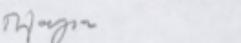
Καί κεί στό πό ψηλό βουνό,
 τήν πό ψηλή ραχούλα
εγγέκοντά πλαγιάζουνε
 κι άνειρο ίδιο βλέπουν.

Στής μάνας τρέχουνε κι οι δυό

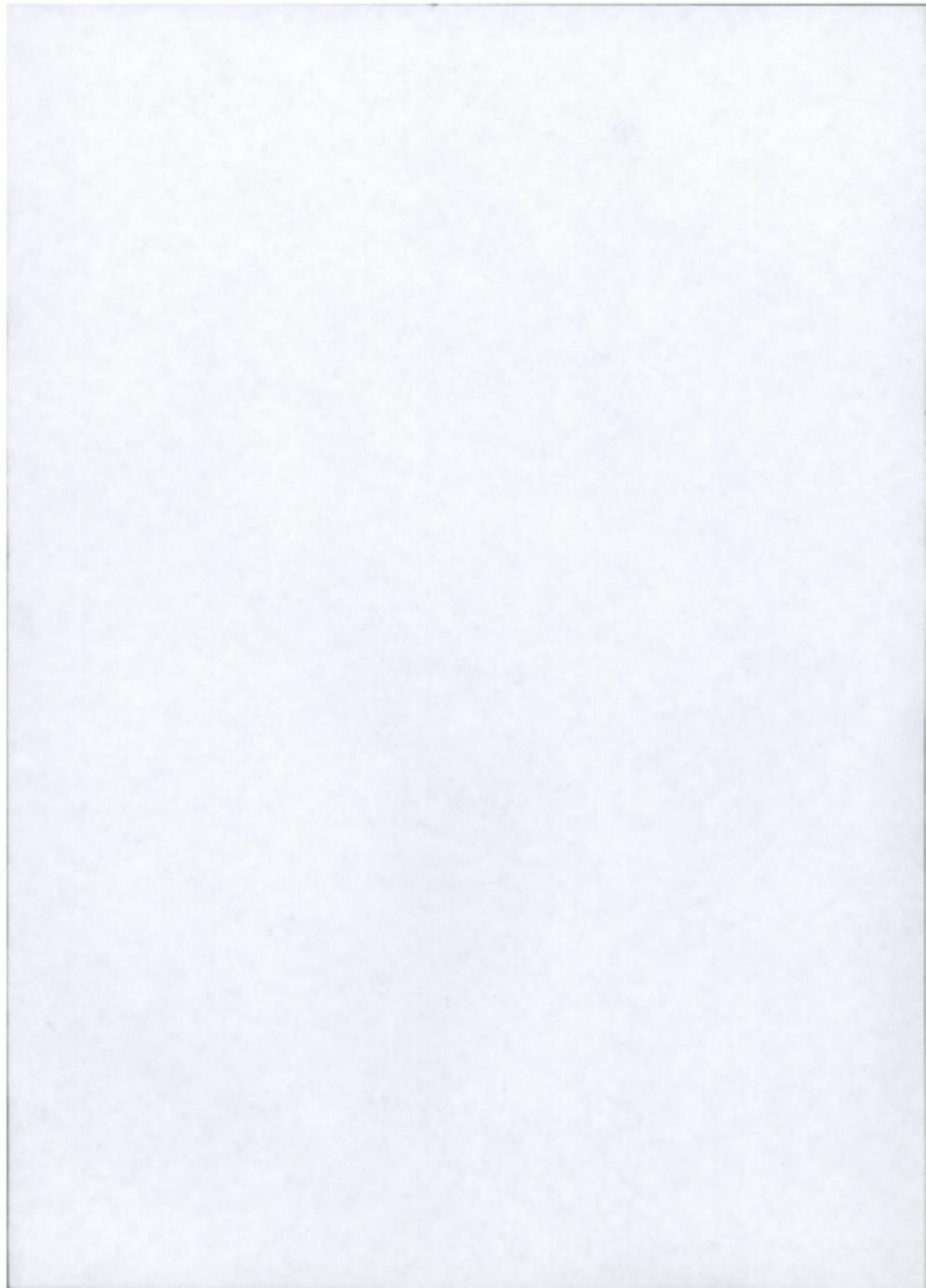
(2)

Πηγή

cima

τό νεκρικό κρεβάτι,
μαζί τά χέρια δίνουνε,
τής κλείνουνε τά μάτια
και τά μαχαίρια μπήγουνε
βαθιά μέσα στό χώμα
κι άπ' έκει άνάβλυσε νερό,
νά πιεῖς, νά ξεδιψάσεις.

ΕΝΑ ΔΕΙΛΙΝΟ

"Ένα δειλινό, σέ δέσαν στό σταυρό.

Σοῦ κάρφωσαν τά χέρια σου,

μοῦ κάρφωσαν τά σπλάχνα.

Σοῦ δέσανε τά μάτια σου,

μοῦ δέσαν τήν ψυχή μου.

"Ένα δειλινό μέ τοσάκισαν στά δυό.

Μοῦ κλέψανε τήν όραση,

μοῦ πήραν τήν άφή μου

μόν' μετένε ή ακοή,

νά σ' άγροικώ παιδί μου.

"Ένα δειλινό, ώσάτ τόν σταυραετό,

χύμηξε πά στίς θάλασσες,

χύμηξε πά στούς κάμπους,

κάνε ν' άνθισουν τά βουνά

και νά χαροῦν οι άνθρωποι.

80ο

(3)

80ο

80ο

(4)

ΑΛΥΣΙΔΑ

Τήν άλυσίδα τή βαριά

τήν κάνω χειλιδόνι

τή φυλακή τή σκοτεινή

τήν κάνω ξαστεριά.

Τήν άλυσίδα τή βαριά

έγώ και σύ κι έσύ κι έσύ

τήν κόβουμε μαζί.

Σπάσε τήν άλυσίδα μέ τά σιδερά

φτιάξε τήν άλυσίδα μέ τά σύννεφα.

Σπάσε τήν άλυσίδα μέ τά σιδερά

φτιάξε τήν άλυσίδα μέ τά κύματα.

Σπάσε τήν άλυσίδα μέ τίς ντροπές

φτιάξε τήν άλυσίδα μέ τίς Πασχαλιές.

Σπάσε τήν άλυσίδα μέ τόν άγκυλωτό

φτιάξε τήν άλυσίδα μέ τόν Έωθινό.

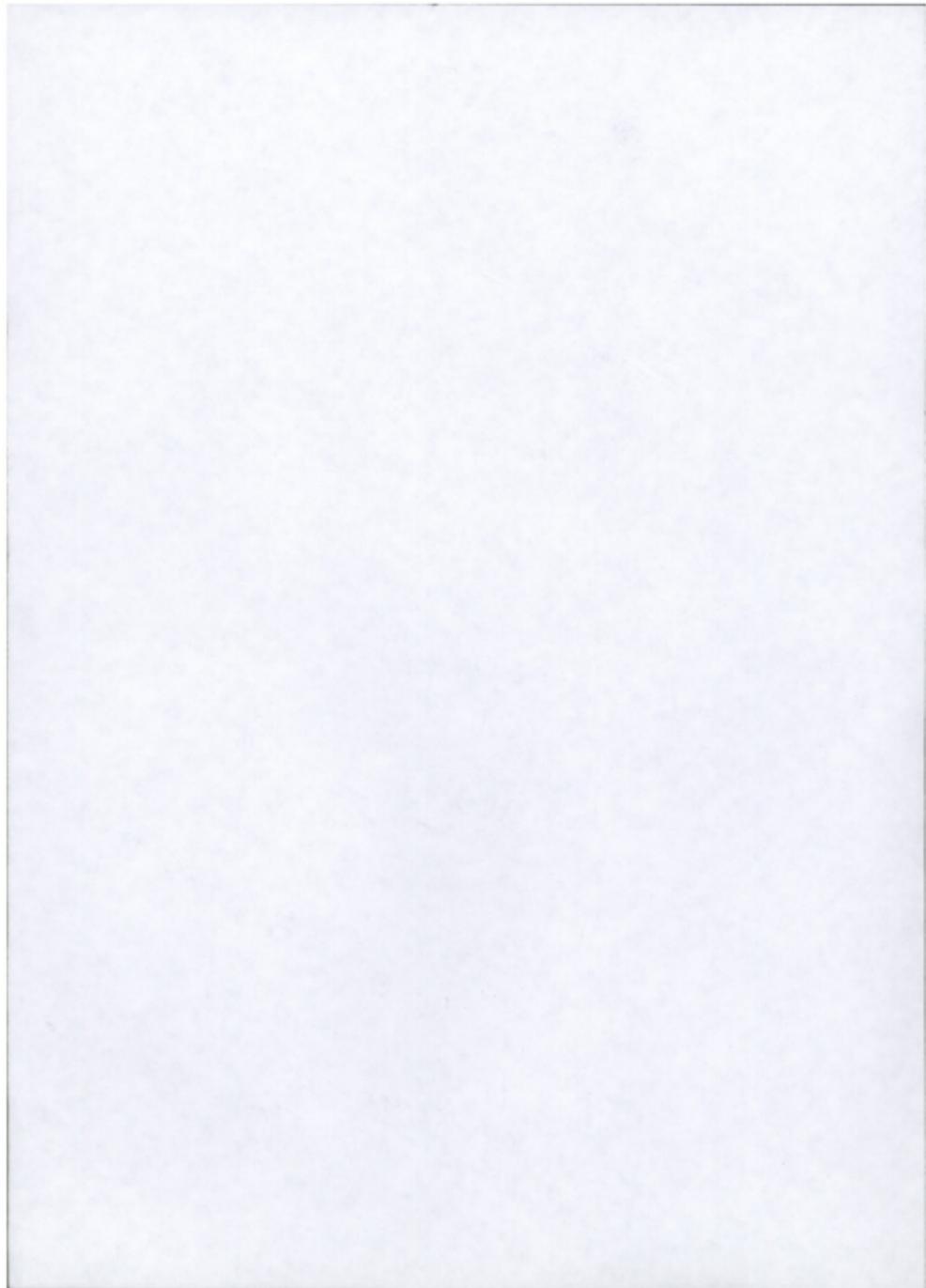
Σπάσε τήν άλυσίδα και τή φυλακή

φτιάξε τήν άλυσίδα κορμί μέ κορμί.

Τήν άλυσίδα πού μιλά

τήν κάνω άστροπελέκι

τῶν παλατιών σου τή χλιδή

σοῦ κάνω φυλακή.
Τήν ἀλυσίδα πού μιλᾶ
έγώ και σύ κι ἐσύ κι ἐσύ
τῇ φτιάχνουμε μαζί.

Η λευτεριά κερδίζεται
ραγιάδες σηκωθείτε,
φωνάζει ο Κίτσος.

) *BnB*

(5)

ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ ΑΓΑΠΗ

Τά μεσάνυχτα πού σμίγουνε οι ώρες,
προδομένη μου ἀγάπη
τά μεσάνυχτα πού σμίγουν οι καρδιές μας,
προδομένη μου ἀγάπη

Ντάν, ντάν, ντάν σημαίνει
ντάν τό τέλος τῆς ἀγάπης.

Δυό πουλιά, δυό περιστέρια,
ταξιδεύουνε μέσα στ' ἀστέρια.

Τά μεσάνυχτα πούναι μακριά ὁ ἥλιος,
προδομένη μου ἀγάπη.

Τά μεσάνυχτα πούναι κοντά οι ζωές μας,
προδομένη μου ἀγάπη.

Ντάν, ντάν, ντάν σημαίνει
ντάν τό τέλος τῆς ἀγάπης.

Δυό πουλιά, δυό περιστέρια,
ταξιδεύουνε μέσα στ' ἀστέρια.

Τά μεσάνυχτα θά σέ περιμένεις;
(η ποιημένω ;)
προδομένη μου ἀγάπη
σά θά φύγει τό φεγγάρι στό σκοτάδι,
προδομένη μου ἀγάπη.

) *BnB*

8

ΤΟΝ ΠΑΥΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΝΙΚΟΛΙΟ

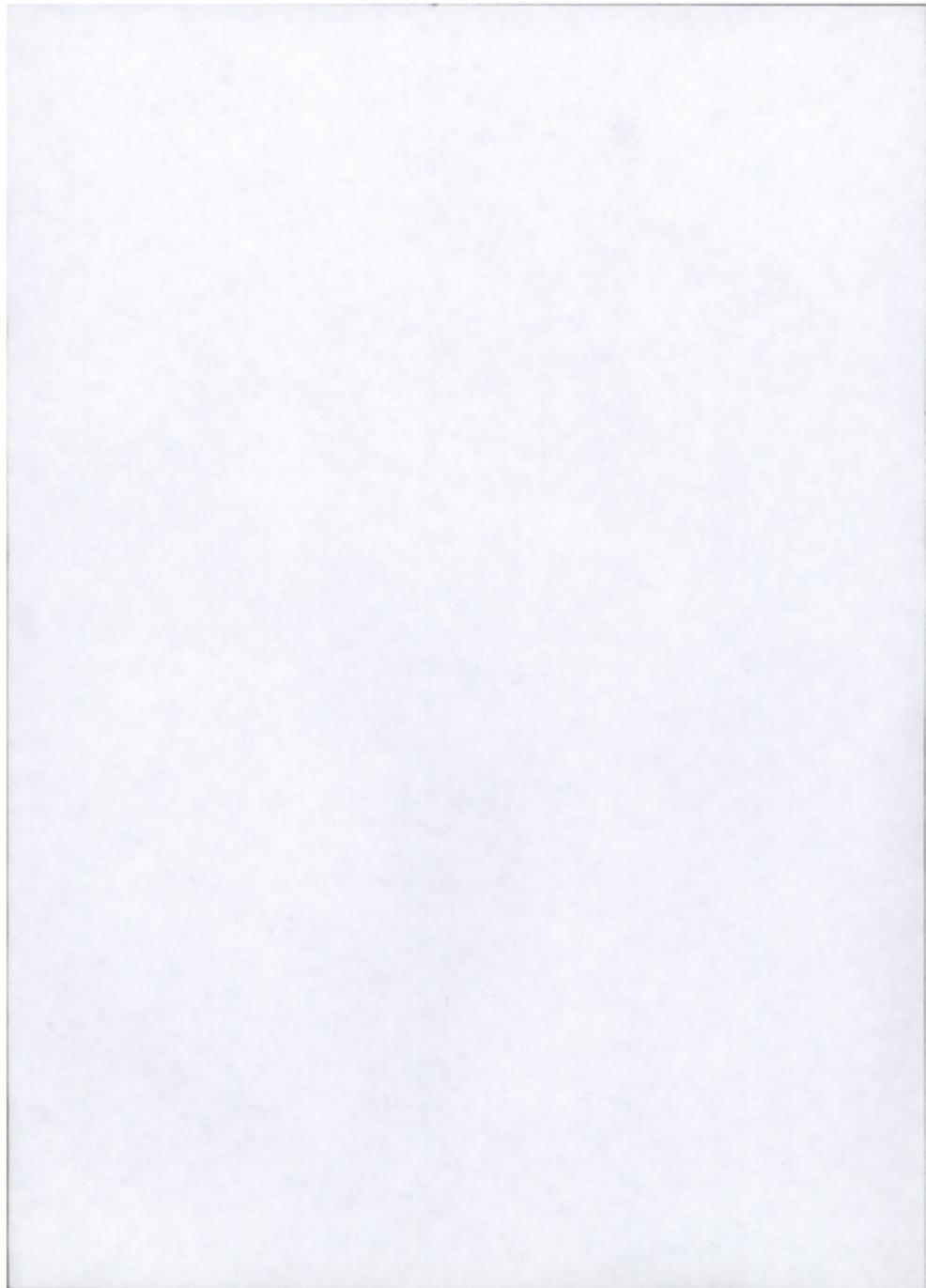
Τόν Παῦλο καὶ τό Νικολιό,
τούς πάνε γιά ταξίδι
μέ βάρκα δίχως ἄρμενα,
μέ πλοιο δίχως Εάρτια.

Τ' ἄρμενα τάκαψε φωτιά,
τά Εάρτια καταγίδα
καὶ τό ταξίδι θάνατος,
πού γυρισμό δέν ἔχει.

Τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Νικολιοῦ,
οἱ μάνες πᾶν ἀντάμα
ρωτοῦν τό χῶμα νά τούς πεῖ
καὶ κείνο στάζει αἷμα.

Δέν είναι ἀναστεναγμός
πού βγαίνει ἀπ' τό χῶμα
μόνο πηγή λαχταριστή,
νά πιεῖς νά ξεδιψάσεις.

(6)

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟ

Ένωθείτε βράχια - βράχια.

Ένωθείτε χέρια - χέρια.

~~Στά βουνά και στά λαγκάδια πιάστε τό τραγούδι.~~

~~Πολιτείες και λιμάνια μπείτε στό χορό.~~

~~Σήμερα παντρεύουμε τόν "Ηλιο,~~

τόν "Ηλιο μέ τή νύφη τή μονάκριβη τήν Πασχαλιά!

~~Πασχαλιά μας, κοπελιά μας~~

κάμποι, θάλασσες, βουνά μας,

μάνες, κόρες, σκοτωμένα άδελφια, πατεράδες
ένα δέντρο μέ μιά ρίζα, μιά πηγή, μιά βρύση.

~~Σήμερα παντρεύουμε τόν "Ηλιο,~~

τόν "Ηλιο μέ τή νύφη τή μονάκριβη τήν Πασχαλιά!

~~Πολυχρόνιος ήμερα - Υπερμάχω - Υπερμάχω.~~

(9)

(~~"στά~~ " ^{τή} " ^{τη} " Ta ^η ;)

↑

BND

ο

BND

BND

ΣΤΑ ΠΕΡΒΟΛΙΑ

Στά περβόλια μές στούς άνθισμένους κήπους

σάν άλλοτε θά στήσουμε χορό

και τό Χάρο θά καλέσουμε

νά πιούμε άντάμα και νά τραγουδήσουμε μαζί.

Κράτα τό κλαρίνο καί τό ζουρνά

και γώ θάρθω μέ τό μικρό μου μπαγλαμά.

"Αχ! καί γώ θάρθω.

Μές στής μάχης τή φωτιά μέ πήρες Χάρες

πάμε στά περβόλια γιά χορό.

Στά περβόλια μές στούς άνθισμένους κήπους

άν σέ πάρω Χάρε στό κρασί

άν σέ πάρω στό χορό και στό τραγούδι

τότες χάρισέ μου μιᾶς νυχτιάς ζωή.

Κράτα τήν καρδιά σου μάνα γλυκιά

κι έγιν' ειμ' ό γιός πού γύρισε γιά μιά σου ματιά

άχ! γιά μιά ματιά.

Για το μετώπο σάν έφυγα μανούλα

έσύ δέν ήρθες νά μέ δεῖς.

Ξενοδούλειες και πήρα μόνος μου τό τρένο

πού μέ πήγε πέρ' απ' τή ζωή...

(8)

ο

ΚΟΙΜΗΣΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ ΜΟΥ

(Κώστα Βίρβου)

Κοιμήσου άγγελούδι μου, παιδί μου νάνι νάνι

νά μεγαλώσεις γρήγορα, σάν τ' άψηλό πλατάνι,

νά γίνεις άντρας στό κορμί και στό μυαλό

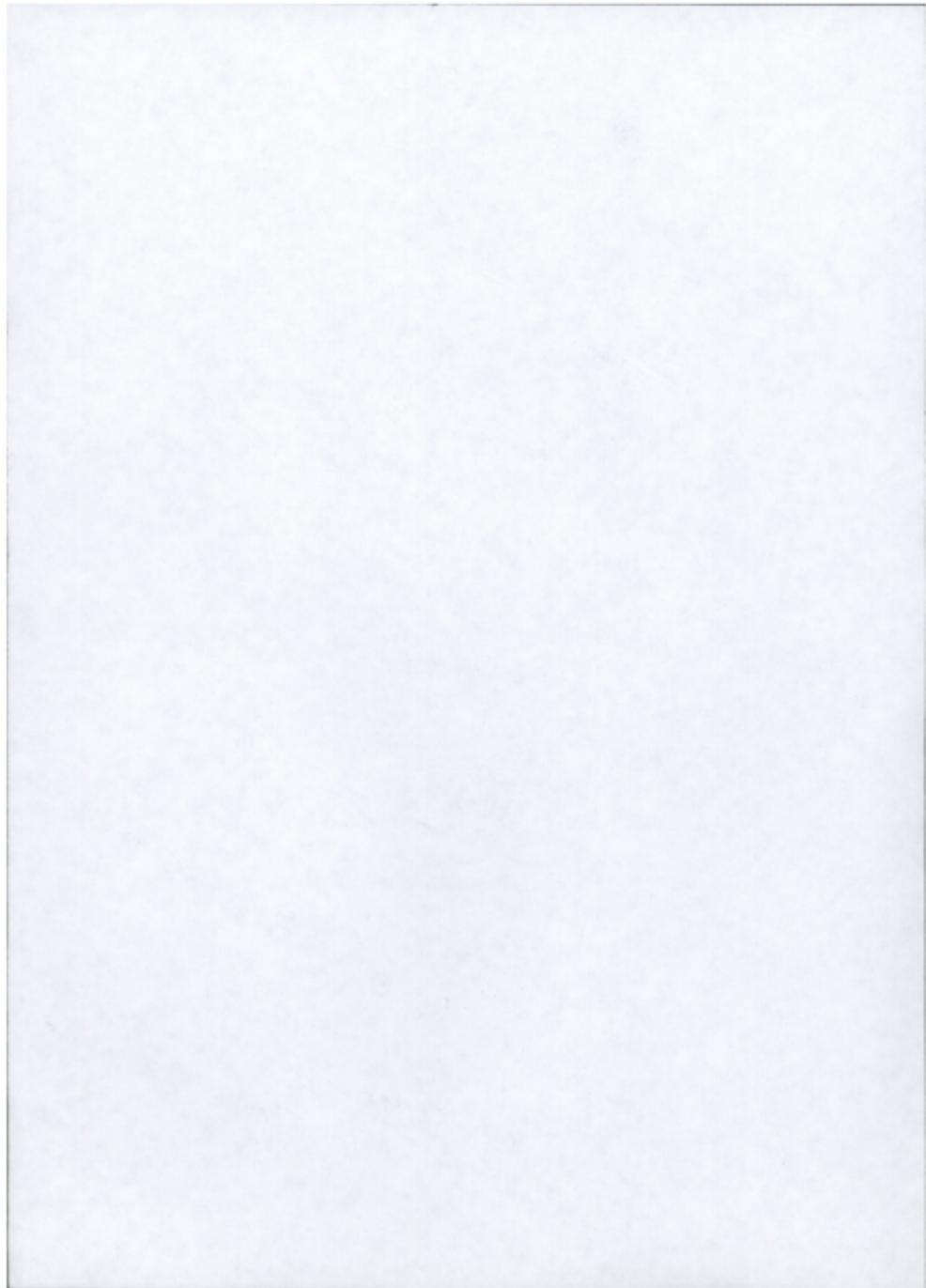
και νάσαι πάντα μές στό δρόμο τόν καλό.

Κοιμήσου άγγελούδι μου, γλυκά μέ τό τραγούδι μου.

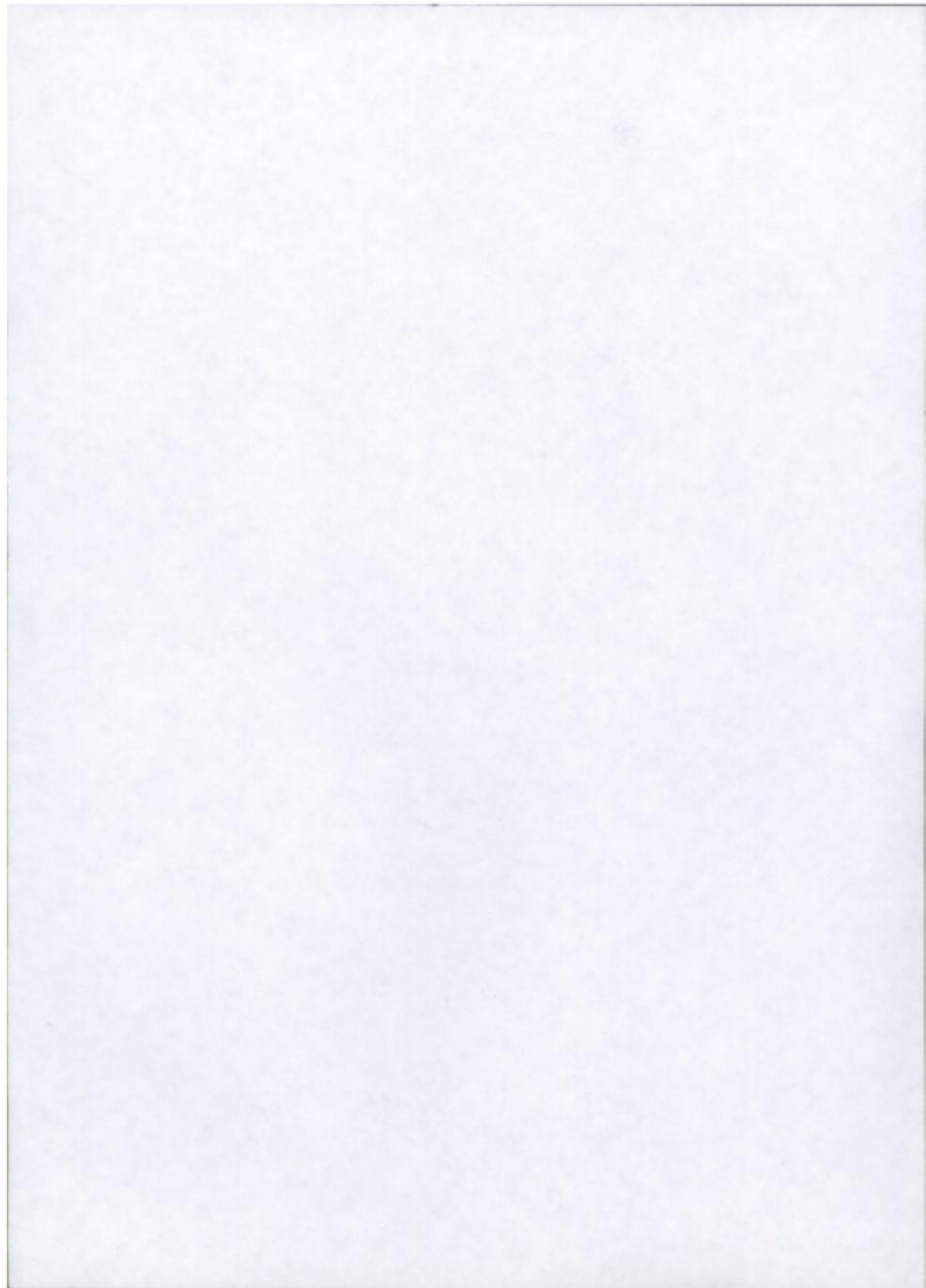
(7)

Κοιμήσου περιστέρι μου, νά γίνεις σάν άτσάλι.

Νά γίνει κι ή καρδούλα σου σάν τού Χριστοῦ μεγάλη

γιά νά μήν πεῖς μές στή ζωή σου «δέν μπορώ»
κι ἀν πρέπει ἀκόμα νά σηκώσεις και σταυρό.
Κοιψήσου ἀγγελούδι μου, γλυκά μέ τό τραγούδι μου.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ

Για να πω την αλήθεια πιστεύω πως ο πάγος που σκέπτασε τη μουσική μου στην Ελλάδα θα λιώσει κάποτε. Κάποτε θα ξανάρθει και για μένα η Άνοιξη... Οι λόγοι του γενικευμένου μποϊκοτάζ δεν είναι αισθητικοί αλλά πολιτικοί-κομματικοί. Κι αυτό είναι το μυστικό για την ανάμεξη μου στην πολιτική. Θα μου πείτε: φαύλος κύκλος. Αν δεν έκανες πολιτική δεν θα υπήρχαν πογκρόμ στο έργο σου. Σωστά. Αφού όμως υπάρχουν και μάλιστα γενικευμένα πογκρόμ, δεν μου μένει παρά η πολιτική για να τα πολεμήσω. Πάντως αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει κλωνάρι του έργου μου που να μην είναι σκεπτασμένο με παγετό. Στην Ελλάδα φυσικά. Γιατί "έχω πάμε καλά"...

Τα γράφω αυτά γιατί καθώς γύρω μου (Δεκέμβριος του 1991 στο Βραχάπι), στην ίδια τη χώρα μου, υπάρχει αυτή η περιφρονητική αδιαφορία για το έργο μου, προκειμένου να γράψω για το "Τραγούδι του Νεκρού Αδελφού", θυμητήκα πόσα όνειρα έκανα την εποχή εκείνη και πόσες προσπάθειες και ελπίδες με εμπνευστή και αποδέκτη των ελληνικού λαού.

Θέλει λ.χ. να διανύσω σε διάλογο με το λαό τη διαδρομή από το τραγούδι στο συμφωνικό έργο. Όπως έγινε στη Δύση. Μόνο που εκεί η διάρκειά της ήταν μεγάλη. Εμείς, φιλοδοξούσα, θα μπορέσουμε να την ολοκληρώσουμε μέσα σε μερικές δεκαετίες.

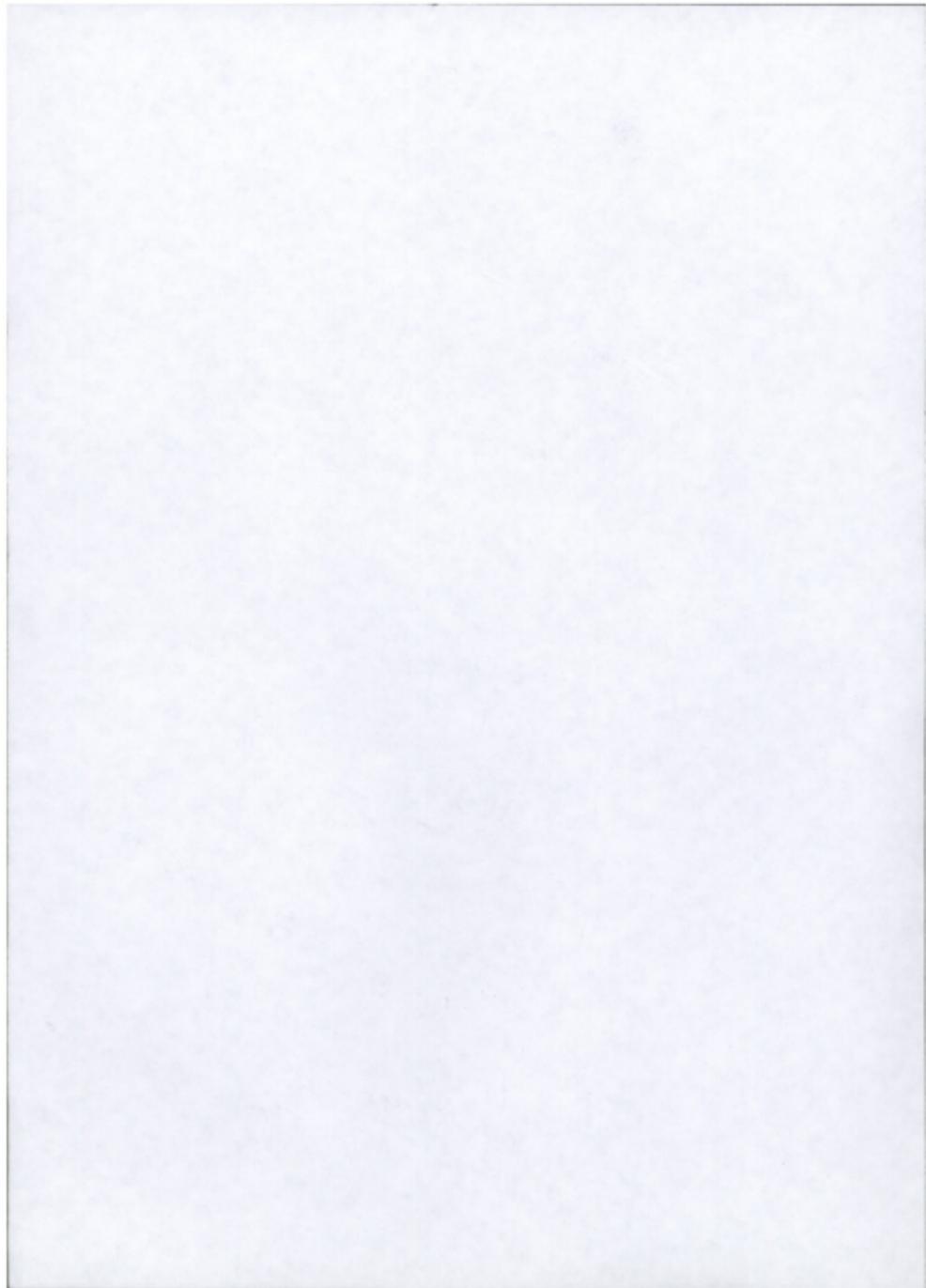
Από το τραγούδι λοιπόν πήγα στον "ΚΥΚΛΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ" και μάλιστα τους Κύκλους τους υποδιάρεσα ανάλογα με την πυκνότητά τους και την ενότητά τους, ποιητική και μουσική.

Από κει πήδηξα στο ΛΑΪΚΟ ΟΡΑΤΟΡΙΟ με το ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ. Κι αυτό θα το ονομάσω "Μετασυμφωνική Μουσική".

Να που τώρα με το ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ονειρέυμαί ένα είδος σύγχρονης Λαϊκής Τραγωδίας. Μήπως το τραγούδι δεν έδωσε τη ρίζα στο όναμα Τραγωδία; Ποιό άλλο στοιχείο προστέθηκε; Ο Μύθος, η Ποίηση, οι Τραγικοί Ήρωες και ο Χορός.

Στο Παρίσι μένανε στη Rue de la Fontaine au Roi. Κάτω στην Ελλάδα ο λαός είχε αρχίσει να τραγουδά τα τραγούδια μου. Πράγμα που μου έδινε μια απίστευτη ψυχική ευφορία που με οδηγούσε σε συνεχή γονιμότητα. Το 1960 γράφω το πρώτο τραγούδι, το "Ένα δειλινό"... Η ψυχή μου κάτω απ'το αστήκωτο βάρος του Εμφύλιου, γεμάτη μορφές που ζητούσαν να αναστηθούν. Φίλοι χαμένοι στους τόπους του θανάτου γύρευαν να μιλήσουν... Έτσι γιλιστρούσα προς τον Τηνεύτερης Ελλάδας, έως ότου σμίξω και γίνω ένα μ'αυτόν... Ο εκτελεσμένος στο "Ένα δειλινό", ο Παύλος (πρόκειται για τον Παύλο Παπαμερκούριο - βλ. "Δρόμοι του Αρχάγγελου" τόμος 2ος), με τον οποίο είχαμε ζήσει μαζί στην παρανομία του 1948, βρήκε στη φαντασία μου έναν αδερφό, τον Ανδρέα, που ήταν δεξιός. Ανάμεσά τους στέκει η Μάνα τους, όπως συνέβη σε πολλές οικογένειες και όπως ουσιαστικά έγινε με όλους τους εχθρούς-αδελφούς, όπως ήσαν όλοι οι Έλληνες στον εμφύλιο.

Από τότε φάρδυνε η ψυχή μου για ν' αγκαλιάσει όλα τ' αδέρφια, δεξιούς κι αριστερούς. Τους γνώριζα και τους μεν και τους δε. Για μένα η μορφή τους μου ήταν οικεία. Παιάζαμε κάποτε στις ίδιες γειτονιές. Μετά μπήκαμε στις ίδιες παρέες. Ερωτευόμαστε τα ίδια κορίτσια. Στο Γυμνάσιο καθόδασμε στα ίδια θρανία κι αργότερα στο Πανεπιστήμιο ανταλλάσσαμε τα βιβλία και τις σημειώσεις μας. Όταν βρεθήκαμε αντιμέτωποι, πολεμήσαμε ο ένας τον άλλο με λύσσα. Τί όμορφο που είναι το μίσος! Ένα κτήνος έχεις μέσα σου που

ηδονίζεται με το αίμα και το θάνατο. Νικάς. Νικίεσαι. Το μίσος σε κρατά γερά.

Έτσι κρατήθηκα κι εγώ δέκα ολόκληρα χρόνια μετά το Μακρονήσι. Απομονώθηκα στην Αθήνα πρώτα, στο Παρίσι μετά. Έμενα σε σπηλιά. Στο δωμάτιό μου, με τροφή τη μουσική. Η αλλαγή ήρθε μόνη της. Δεν την σκέφθηκα. Δεν την επιδίωξα. Το μίσος γινότανε αγάπη χωρίς να το καταλάβω. Όταν ήρθε ο Ανδρέας μέσα στο ποίμα και στήθηκε δίπλα στον αδερφό του τον Παύλο, ήταν σαν να ήρθαν όλοι οι παλιοί μου φίλοι στη γειτονιά και στο σχολείο... Πολλοί απ' αυτούς σκοτώθηκαν στα βουνά. Ακόμα κι ο τελευταίος νεκρός του Εθνικού Στρατού στον Εμφύλιο έτυχε να είναι συμμαθητής μου. Ο καλλίτερός μου φίλος, ο Μάκης Καρλής, κι αυτός ανθυπολοχαγός του Εθνικού Στρατού, έγινε κόκκινη βροχή όταν το τζήπ έπεσε πάνω σε νάρκη των ανταρτών. Πώς να με νοιώσουν οι άλλοι, όσοι δε ζήσανε αυτές τις καταστάσεις; Για όσους Αριστερά-Δεξιά είναι αδειες, κούφιες ιδέες χωρίς πρόσωπα, χωρίς σάρκες και πόνο;

Περνούσα απ' τα μίσος στην αγάπη με τη γονιμότητα. Οι νέοι ήρωές μου χτυπούσαν με τα μαχαίρια τους τη γη ν' ανοίξει τις φλέβες της να ξεπηδήσει νερό "να πιεις να ξεδιψάσεις".

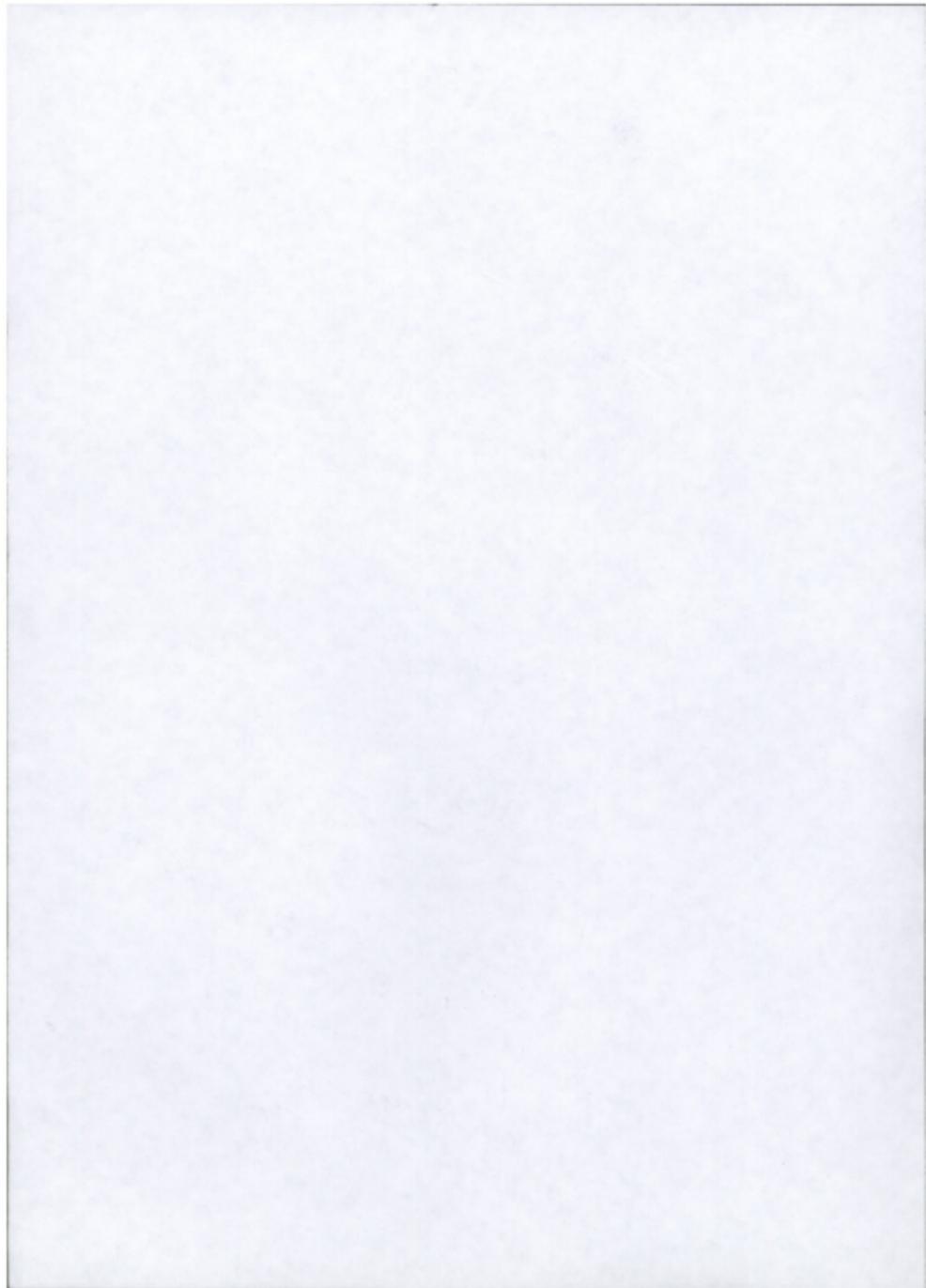
Μετά το ΟΝΕΙΡΟ "είδα" τον Παύλο καθώς τον πηγαίνουν στον θάνατο με συντροφιά το Νικολίδι. "Τους πάνε για ταξίδι με βάρκα δίχως άρμενα". Όμως πριν, ο Εμφύλιος θα περάσει πάνω κι απ' την Αγάπη. Η Ιαμήνη, η αγαπημένη του Παύλου, θα τον προδώσει για να εκδικηθεί την απαγωγή του πατέρα της απ' τους αντάρτες.

Πριν απ' το τέλος ο νεκρός Ανδρέας θα χορεψει με το Χάρο μπροστά στη Μάνα του "στα ΠΕΡΒΟΛΙΑ στους ανθισμένους κήπους". Κι όταν όλα τελείωσουν, όταν όλοι θάνατο νεκροί, θ' αναστηθούν πασμένοι χέρι και θα βαδίσουν πίσω απ' τον Ήλιο που θα κρατά ένα μικρό παιδί, Δεξιοί-Αριστεροί, εχθροί-αδελφοί, όλοι τώρα αδέλφια, όλοι "ένα δέντρο με μια ρίζα, μια πηγή, μια βρύση" πασμένοι χέρι-χέρι πίσω απ' την Πασχαλιά, την Ελλάδα.

Πού να ήξερα τότε πως με το έργο αυτό, δηλαδή μ' αυτές τις ιδέες που γκρεμίζανε τα φράγματα "δεξιά-αριστερά" και προφητεύοντας την ενύπτια του λαού σαν τη μόνη πραγματικότητα και τη μοναδική εθνική ελπίδα, θα υπέγραφα την οριστική μου καταδίκη από όλα τα κατεστημένα που ζουν, υπάρχουν και ευδοκιμούν στη μεταχουντική Ελλάδα τρώγοντας τις σάρκες της εμφύλιας διαίρεσης...

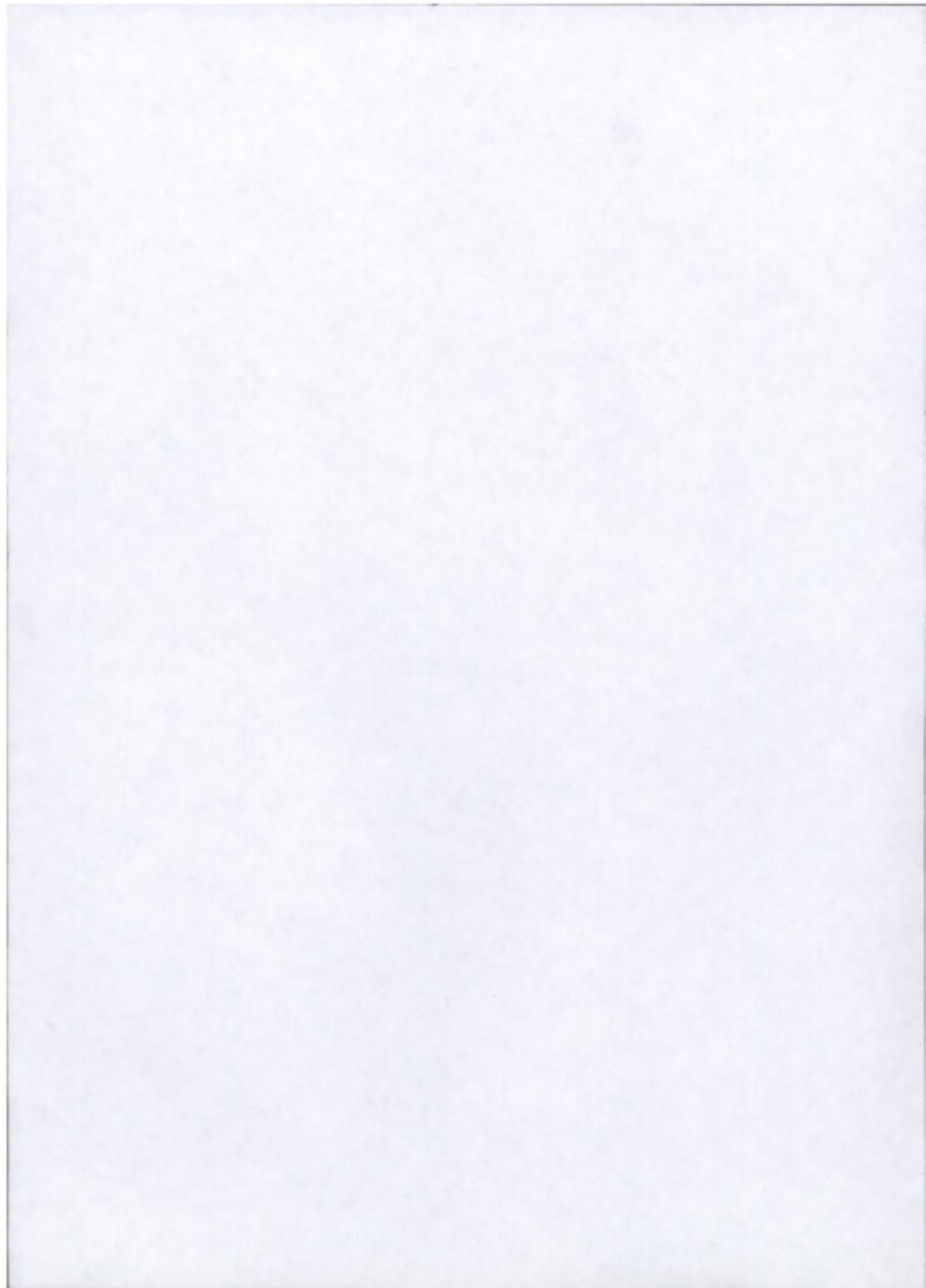
Τελικά αποδείχθηκε πως ο δρόμος της Τέχνης, ο δρόμος της Μουσικής γονιμότητας που ταυτίζεται με το δρόμο της Αγάπης είναι ο σωστότερος. Όχι μόνο για την Τέχνη. Άλλα κι για τη Ζωή. Αποδεικνύεται πως η ενόραση και η διαίσθηση του δημιουργού μας πάγε σε ορθότερους δρόμους από την κρίση του πολιτικού. Γιατί η πρώτη ακολουθεί την ανάγκη της φυσικής εξέλιξης, ενώ η δεύτερη επηρεάζεται απ' τις σκοπιμότητες, τα εφήμερα πάθη και τα στενά αντικρουόμενα συμφέροντα των ολοένα μεταλλασσομένων κοινωνικών ομάδων. Η πρώτη υπηρετεί το "γενικό". Η δεύτερη το "μερικό". Η πρώτη το "απέραντο". Η δεύτερη το "πεπερασμένο". Γι' αυτό η δεύτερη μισεί την πρώτη όταν πιστεύει πως χαλά τα σχέδιά της, ότι θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντά της, την ίδια της την υπόσταση που στηρίζεται πάνω στη φτιαχτή διαίρεση του λαού.

Μέσα στο 1961 είχα συνθέσει όλα τα τραγούδια. Πώς θα τα παρουσιάζα; Σε κύκλο τραγουδιών; Είτε με κάποια θεατρική μαρφή; Την εποχή εκείνη θυμάμαι πως συνάντησα τυχαία τον Ιάκωβο Καμπανέλλη σε

κάπποιο φιλικό σπίτι στο Λονδίνο. Μαζί του είχα δουλέψει σε ραδιοφωνικά σκετς στο Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας. Θυμάμαται κάποια διασκευή του στην "Κάρμεν" όπου είχα γράψει τη μουσική στα 1952 ή 1953... Του μίλησα για τα τραγούδια που μάλις συνέθεσα και που δημοσιεύσαν... συγγραφέα... Για να πούμε την αλήθεια, ο Καμπανέλλης δεν είχε το πάθος αυτών που έζησαν στο πετσί τους τον Εμφύλιο. Ήταν προοδευτικός χωρίς να έχει περάσει απ' το "λούκι" των δικών μας παθών... Δεν ξέρω... Ισως να έφταιξε και η έλλειψη επαφής. Έγώ τότε ζύσα ανάμεσα στο Παρίσι και στο Λονδίνο, χωρίς να έχω εκείνη την εποχή σύτε καν τηλέφωνο στο σπίτι μου! Αναγκάστηκα λοιπόν να προχωρήσω ο ίδιος στη συγγραφή του έργου..."

Στα 1961, όταν στην Επιδαύρου ανεβάζαμε τον AIANTA του Σοφοκλή, θυμάμαται ότι μείναμε με τον Ανδρικό Χορό στο άδειο θέατρο. Ήταν μεσημέρι, όμως ο καυτός ήλιος του Ιουλίου δεν μας εμπόδισε να τραγουδήμε έως όπου τελειοποιήσουμε σε τριφωνία το πρώτο τραγούδι: το "Όνειρο". Είναι λοιπόν συμβολικό το ότι τα κυριώτερα τραγούδια από τον NEKRO ΑΔΕΛΦΟ πρωτοακούστηκαν στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου και μάλιστα απ' τον Ανδρικό Χορό του Εθνικού (Βασιλικού τότε) Θεάτρου. Απ' το Θέατρο έως τις ταβέρνες στο Λυγούριγιό, οι νέοι ηθοποιοί τραγουδούσαν σε παρέες αγκαλιασμένοι το "Ένα δειλινό", τον "Παύλο και τον Νικολιό" ή "Στα περβόλια", με κορυφαίο το "Ένωθείτε βράχια-βράχια". Ήταν τότε που μέσα σε γενικό ενθουσιασμό τους υποσχέθηκα πώς αν κέρδιζα το πρώτο βραβείο αξίας 70.000 δραχμών, το Β' Φεστιβάλ Τραγουδιού που οργάνωνε το EIP εκείνες τις μέρες στον Ιππόδρομο, θα διέθετα όλο το ποσόν στις ταβέρνες του Λυγούριου που μετά την δεύτερη παράσταση του AIANTA θα ήταν ανοιχτές σε όλους... Ωστε να γίνει η Γιορτή απ' την μια ως την άλλη άκρη του χωριού. Με κεντρικό πυρήνα φυσικά τον Χορό που θα παρουσίαζε σε πρώτη εκτέλεση τα τραγούδια του NEKROΥ ΑΔΕΛΦΟΥ.

(No)

ΤΡΑΠΕΖΙΑ οντοτάσης
~~επιτραπές~~

ΗΛΕΚΤΡΑ

Κανονικός

Επίπεδη
λεπτή

Νησιών

ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Ταξίδια

Βράχια σε φωτεινότητα

IL
Βίβες

Μαύρο

Τερματικός Επιμελητής Μαζικών

Προδρόμη Αργυρού

Επίκειος
διαγωνισμός

Επίκειος
διαγωνισμός

Ο αυριανός
αγοράς Καζαζίστα

Γενική
μεταρρύθμιση

Καρκινί, καρκοτοίχιση

ΤΤΦ Νησιος Αγροπλη

N. Γκατσ

A.
Μαζίνης

M.
Ζεμπέρης

Γε
Μαζίνης

ΙΦΑΙΑΡΑ

Γεων
Γεωλόγων

Μαζίνη
Μαζίνης

I O A ΣΥΝΒΙΒΑΣΗΣ

Μαζίνη Φαρμα

Χρυσοπράσινο φύλλο
Το Χειρίσιμο

Μαζίνη π. πρίν αν

O-A-N-T-H

Διχρόνια

1962 CORUMBIA
Κεντρικής

1962, Τεριν

Άριστη π. Άριστη π.

ΧΡΥΣΟΠΡΑΣΙΝΟ ΦΥΛΛΟ
(1963)

ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ Ο ΓΙΟΚΑΣ ΣΟΥ
(Μίκη Θεοδωράκη)

1

Μανούλα μου ό γιόκας σου
πού έψυγε στά ξένα
βλέπει τή νύχτα μοναχός
βλέπει τόν πόνο μόνος
τόν λιγένει ό ξενυτεμός
και τόνε δέρνει ό πόνος.

BB
Μανούλα, μανούλα πού'ν'ό γιόκας σου
μανούλα, μανούλα πού'ν'ό βασιλικός σου
πού'ναι τ'άστερα τ'ούρανού
πού'ν'ή ζωή κι ό βιός σου;

) *Bell*

BB
Μανούλα στείλε τά πουλιά
μανούλα στείλ'τ'άηδόνια
νά μέ ξυνάνε τήν αύγή
νάρχονται στά θύειρά μου
νά μή με δέρνει ή άπαντοχή
νάναι βουνό ή καρδιά μου.

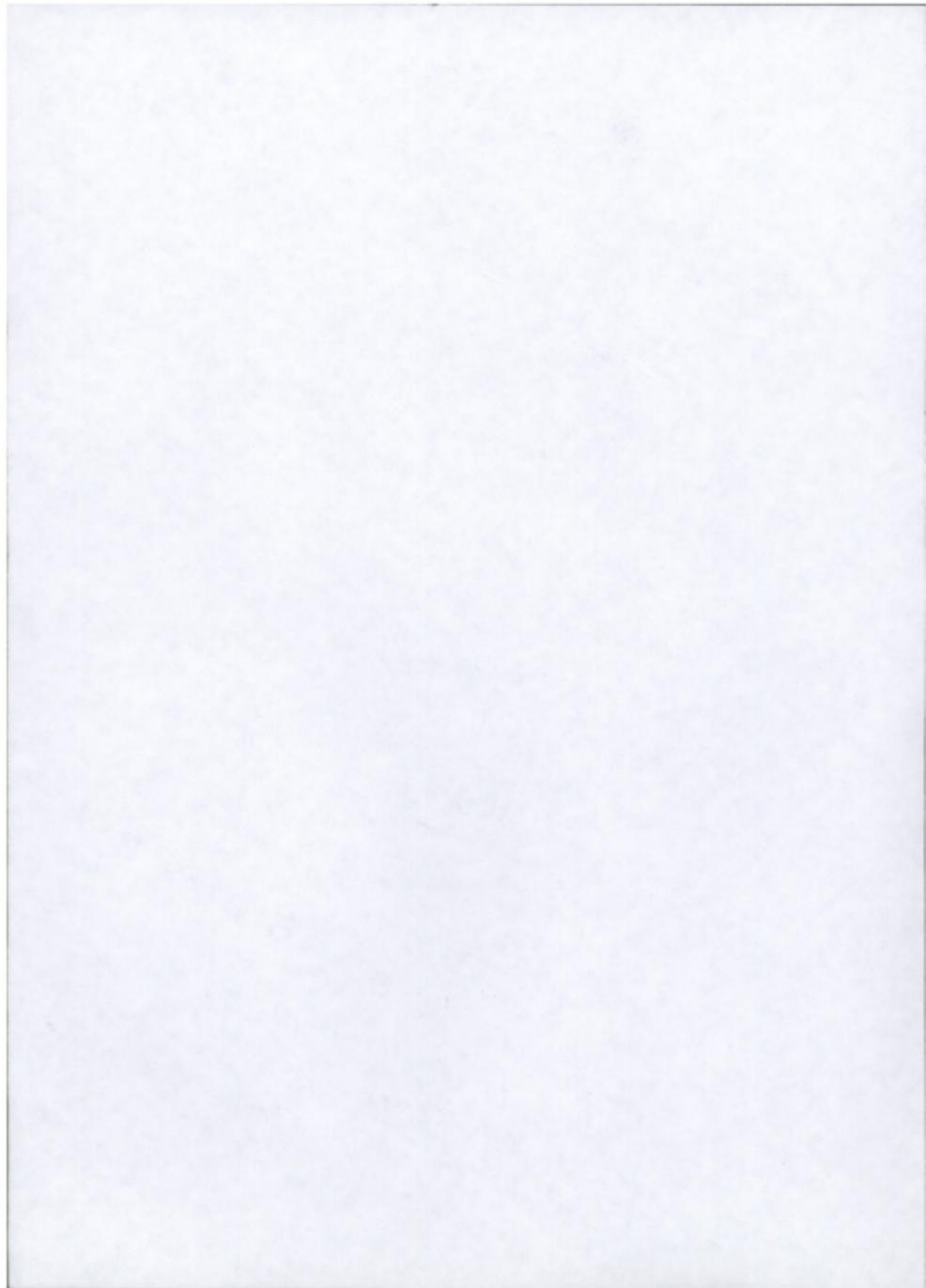
ΜΑΤΩΜΕΝΟ ΦΕΓΓΑΡΙ
(Νίκου Γκάτσου)

"Ενας κρατοῦσε τό μαχαίρι
ἄλλος κρατοῦσε τό σπαθί -
κι έγώ σοῦ κράταγα τό χέρι
τό χέρι μου νά ζεσταθεί.

BB
'Αγάπη μου άγάπη μου θά σου μιλήσω τώρα
γιά τής χαρᾶς τήν ώρα καί γιά τή λευτεριά
άγάπη μου άγάπη μου στήν πικραμένη χώρα
θά σταματήσει ή μπόρα καί θάρθει ή ξαστεριά.

) *Bodol*

Εἴν' τό φεγγάρι ματωμένο
κι ό ήλιος είναι σκοτεινός
και μές στή νύχτα περιμένω
ν' ἀνοίξει πάλι ό ούρανός.

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΑΚΙ
(Λ.Μαλένη) :

(2)

Κρασί νά δώσεις της κυράς τό στήθος της τεντώνει
σάν τή φιλάς στόν υπνό της και σκίζει τό σεντόνι.
Δώσε και στόν 'Αρχάγγελο σάν θάρβει νά σέ πάρει
νιά νά σου κάνει τήν καλή τήν ύστερην του χάρη.

Babu

Πιές χελιδονάκι, πιές γλυκό κρασί¹
πιές γιά νά μεθύσεις μέσα στό φιλί.

Κρασί νά δώσεις της αυγής ν' ἀργήσει νά ξυπνήσει
τή νύχτα νά τή χαίρεσαι μή φυγει και σ' ἀφήσει.
Δώσε και στόν 'Αρχάγγελο σάν θάρβει νά σέ πάρει
γιά νά σου κάνει τήν καλή τήν ύστερην του χάρη.

Babu

"Αχ χελιδονάκι, πίνεις τό κρασί¹
κι είσαι μεθυσμένο ἀπό τό φιλί.

ΤΟ ΧΡΥΣΟΠΡΑΣΙΝΟ ΦΥΛΛΟ
(Λ.Μαλένη)

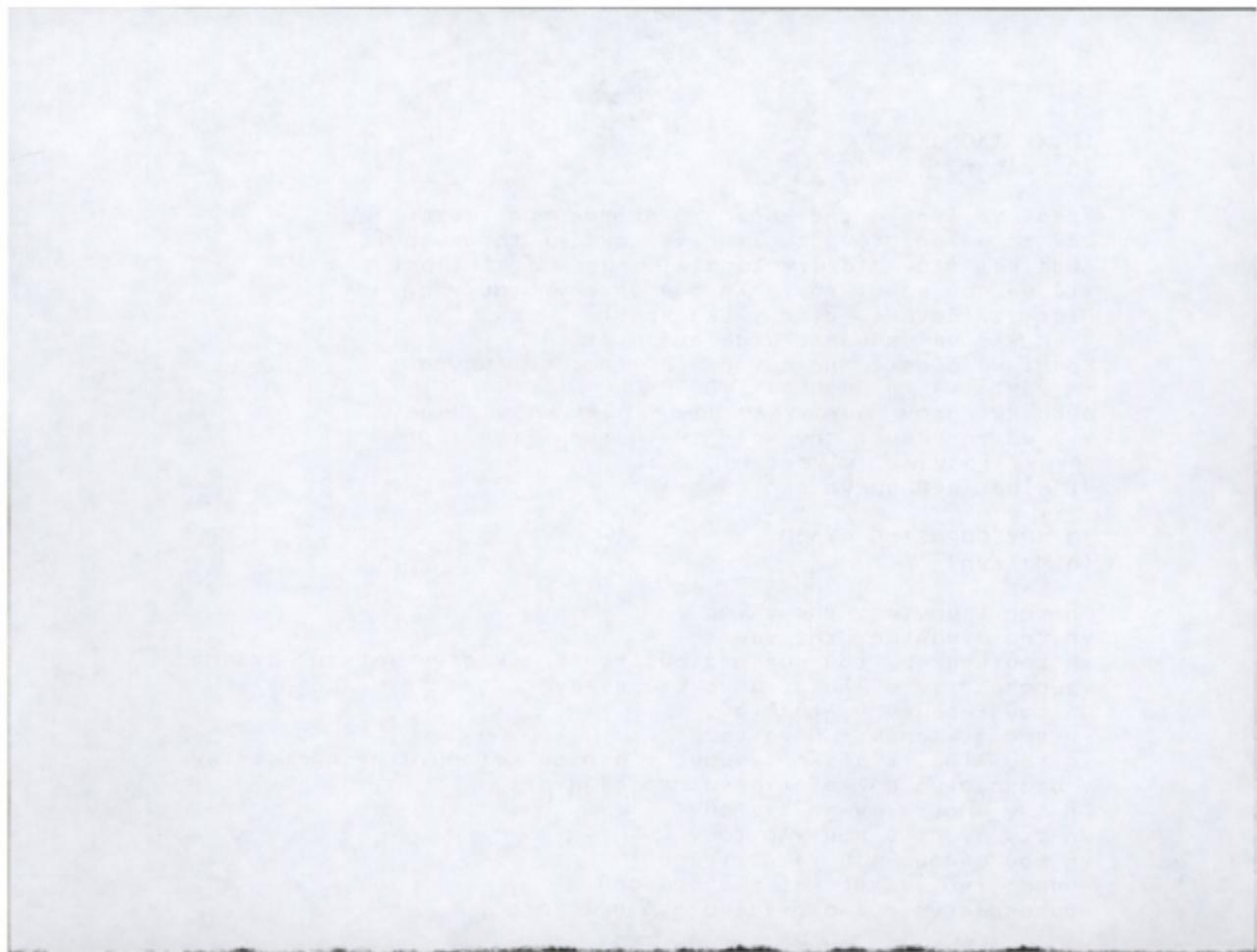
:

(3)

Γῆ τῆς λεμονιάς, τῆς ἑλιάς
γῆ τῆς ἄγκαλιάς, τῆς χαρᾶς
γῆ του πεύκου, τοῦ κυπαρισσοῦ, / τῶν παλικαριῶν και τῆς ἀγάπης
χρυσοπράσινο φύλλο ριγμένο στό πέλαγος.

Γῆ του ξεραμένου λιβαδιοῦ,
γῆ τῆς πικραμένης Παναγιάς
γῆ τοῦ λίβα, τ' ἄδικου χαμοῦ, / τ' ἄγριου καιροῦ, τῶν ἡφαιστείων
χρυσοπράσινο φύλλο ριγμένο στό πέλαγος.

Γῆ τῶν κορτισιῶν πού γελούν
γῆ τῶν ἀγοριῶν πού γλεντούν
γῆ τοῦ μύρου, τοῦ χαϊρετισμοῦ
Κύπρος τῆς ἀγάπης και τοῦ ὄνείρου
χρυσοπράσινο φύλλο ριγμένο στό πέλαγος.

ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Κι εδώ δεν έχουμε πολλά πράγματα: Δύο τραγούδια, το "Βρέχει στη φτωχογειτονιά" σε στίχους του Τάσου Λειβαδίτη και τη "Μάνα" σε στίχους Κώστα Βίρβου και ένα χορό, τον "Κρητικό", που έμελλε αργότερα, μέσω του φιλμ "Ζορμπάς", να πάρει τη διάδοση και τη σημασία που πήρε...

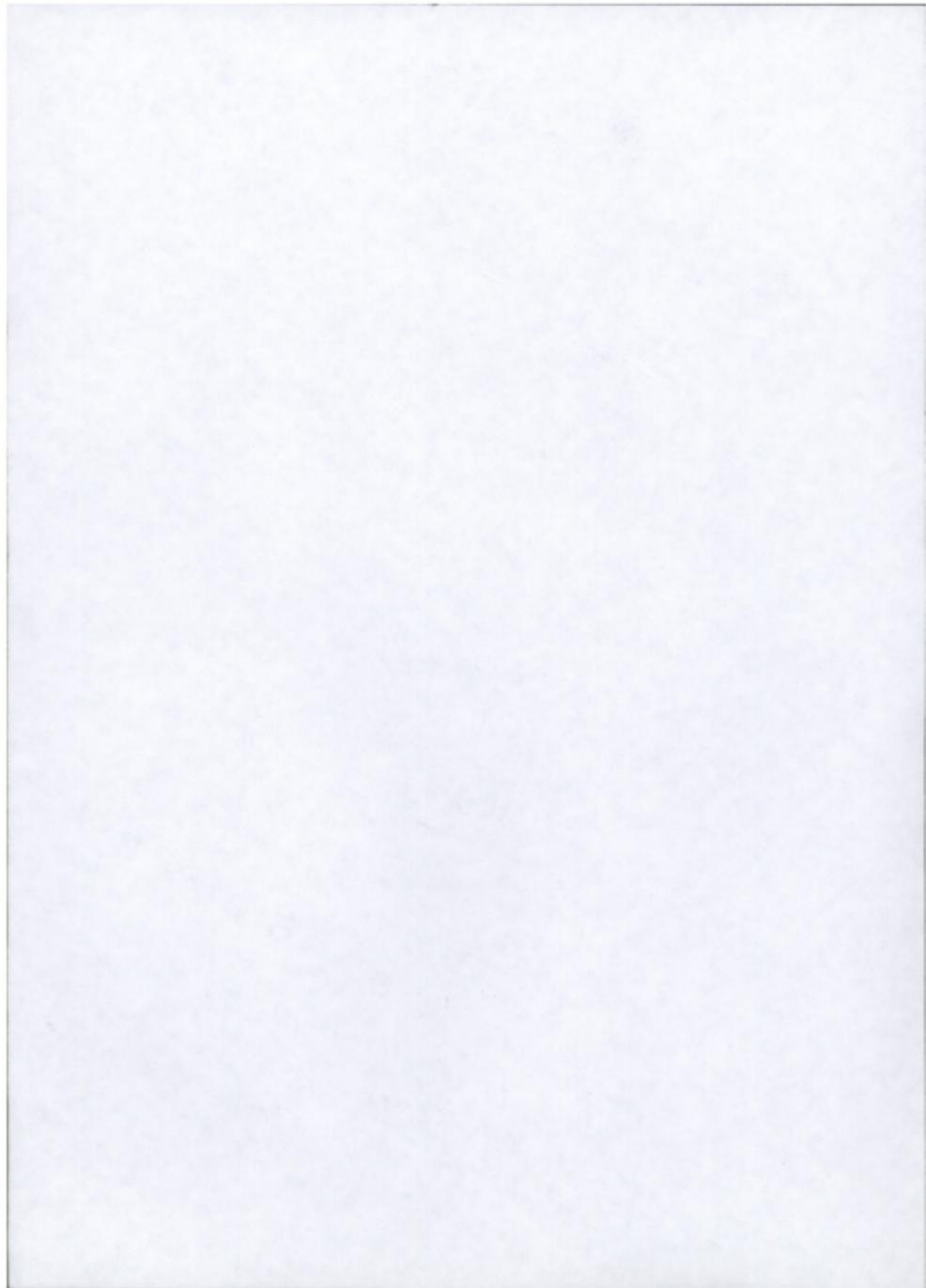
Όμως, όπως με την περίπτωση Μποστ κι εδώ η σημασία των τραγουδιών αντανακλά ένα σταθμό καλλιτεχνικό και κυρίως ιδεολογικό που ήταν το φιλμ "Συνοικία το όνειρο". Ισως η ταινία αυτή καθεαυτή να μην είχε τόσο μεγάλη αξία, όμως η απήχησή της ήταν καταλυτική.

Για πρώτη φορά μετά το τέλος του Εμφύλιου κι ενώ οι φυλακές και οι εξορίες ήσαν γεμάτες με αριστερούς, τόσοι επώνυμοι καλλιτέχνες της Αριστεράς ενώνουν τις δυνάμεις τους μέσα με μα κοινή προσπάθεια: Κώστας Κοτζιάς, Τάσος Λειβαδίτης, Μάνος Κατράκης, Γρηγόρης Μπιθικώντσης. Και ο Βενιαμίν σ' αυτόν τον ταλαπίωρο ιδεολογικό χώρο, ο Αλέκος Αλεξανδράκης. Και φυσικά κι ο υποφαινόμενος. Η θεματολογία επίσης που έσκυψε με μάτι καθαρό -καθόλου τουριστικό ή ηθογραφικό- στις συνοικίες με τις παράγκες, που τις κατοικούσαν "παιδιά του λαού", αποτελούσε πρόκληση στην παντοδύναμια του αστυνομικού κράτους της εποχής. Έτσι γρήγορα δημιουργήθηκε γύρω απ' την ταινία ένας μύθος με καθαρές πολιτικές διαστάσεις.

Στην πρώτη προβολή γέμισε η Πατησίων με τους αριστερούς που ξεθάρρεψαν λόγω του καλλιτεχνικού άλλοθι που τους θωράκιζε μπροστά στις δυνάμεις καταστολής, που όπως ήταν φυσικό έσπευσαν κι αυτές για να εφαρμόσουν επί τόπου την απόφαση της Αστυνομίας να απαγορεύσει την είσοδο στον κινηματογράφο. Τα επεισόδια που έγιναν ανέβασαν κατακόρυφα τον θρύλο της ταινίας.

Η πρόκληση μεγάλωσε όταν το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης επέλεξε την ταινία. Σκηνές απέιρου κάλλους διαδραματίσθηκαν στους διαδρόμους που συνεδριάζει η Επιπροπή. Παραπήσεις και διορισμοί από το παράθυρο για να εμποδισθεί η βράβευσή της. Ιαχές αντηχούσαν στην αιθουσα προβολής και σκηνές λατρείας για τους παράγοντες του φιλμ. Σφυρίγματα και αποδοκιμασίες για τους εκπροσώπους της Ξουσίας.

Ο μύθος εδραιώθηκε χωρίς κανένας να θελήσει να προχωρήσει βαθύτερα διερωτώμενος: "Μπας και οι συγγραφείς και ο σκηνοθέτης επιχείρησαν ένα είδος "ρεαλιστικού σοσιαλισμού α - λα - ελληνικά". Άλλωστε για κείνη την εποχή η ταινία λειτούργησε θετικά. Όπως επίσης και η Αριστερά που ξέχωρα από τα όποια ιδεολογήματα των ηγετών της δεν μπορούσε να έχει άλλο στόχο παρά μονάχα ένα: τη Δημοκρατία. Κι αυτό ήταν καλό για τον ελληνικό λαό και την Ελλάδα.

ΤΟ ΕΧΟΥΜΕ ΣΤΗΝ "ΠΟΛΙΤΕΙΑ" ΚΑΙ ΣΤΑ FILM.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΕΙ;

ΕΝΩΣΗ ΗΜΑΤΙΑΣ
ΤΟ ΔΝΕΙΡΟ

↓ ΣΤΙΓ ΤΑΙΝΙΕΣ

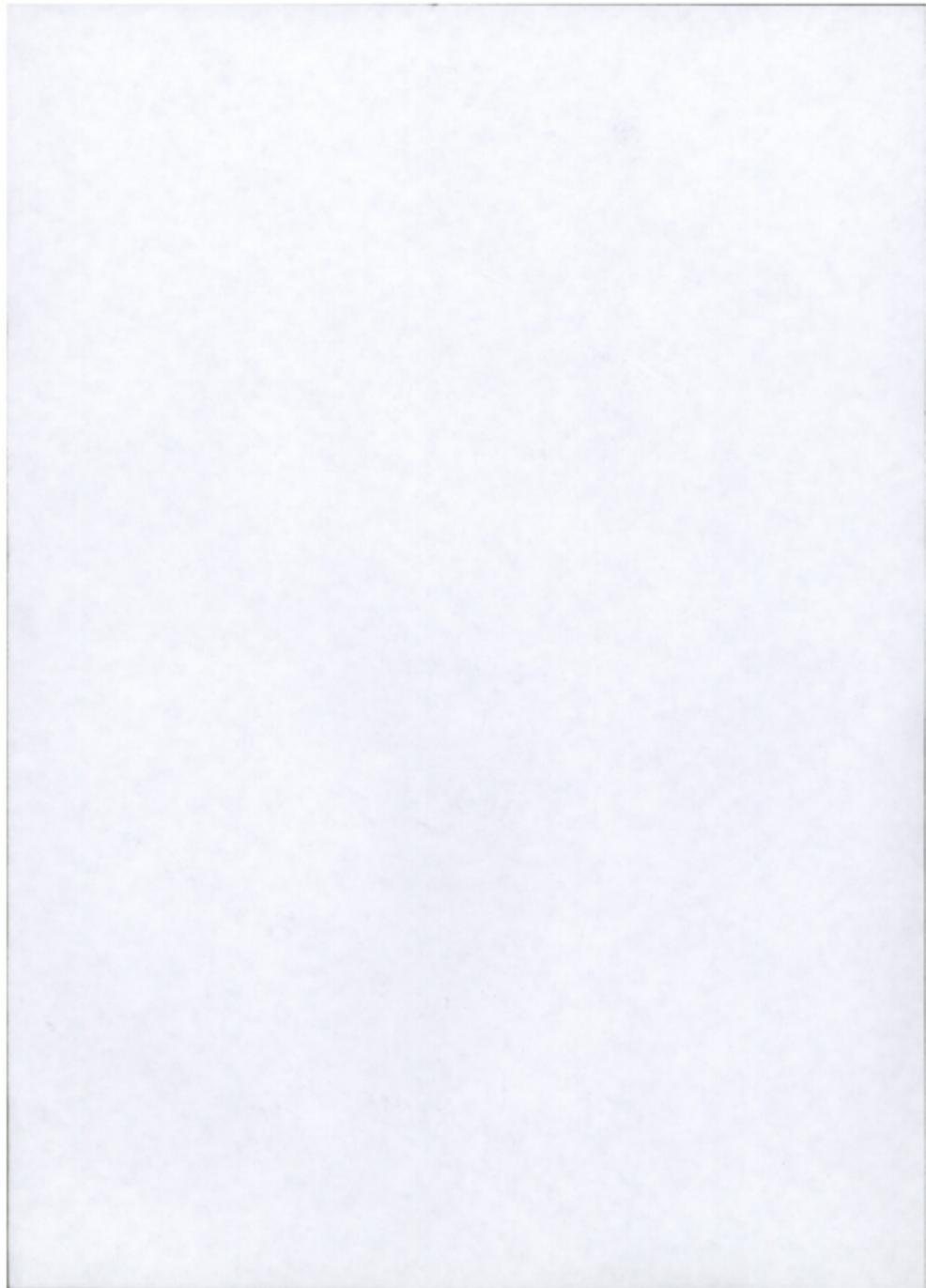
Ⓐ ΒΡΕΧΕΙ ΣΤΗ ΦΤΩΧΟΓΕΙΤΟΝΙΑ
(Τάσου Λειβαδίτη - 1959)

Μικρά κι άνηλια γα στενά και σπίτια χαμηλά μου
βρέχει στή φτωχογειτονιά. βρέχει και στήν καρδιά μου.

Ⓑ Οι ψεύτη κι ἀδικε ντουνιά π'άναψες τόν. καπιό μου
είσαι μικρός και δέν χωράς τόν άναστεναγμό μου.

Οι συμφορές ἀμέτοπτες. δέν έχει ὁ κόσμος ἄλλες
ψεύγουν οι μέρες μου βαριά σάν τῆς βροχῆς τίς στάλες.

(2)

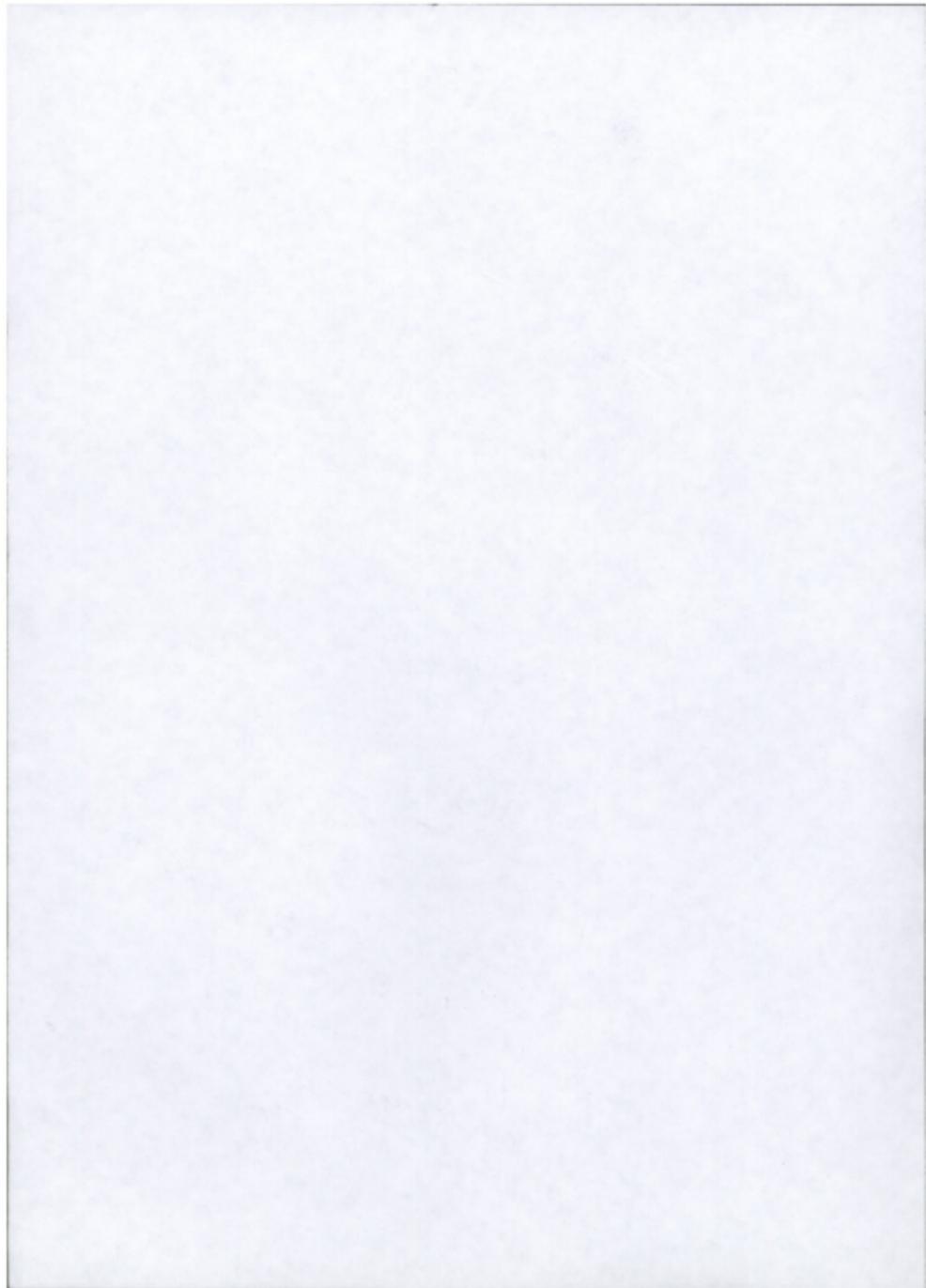
MANA

(Κώστα Βίρβου)

Είναι τής μάνας τ' όνομα
άγαπη και λατρεία
ό ίσιος δρόμος στή ζωή
κι ή ζεστασιά στά κρύα.

"Οποιο σπιτάκι δέν έχει μάνα
μοιάζει" έκκλησιά χωρίς καμπάνα.

Είναι τής μάνας τ' όνομα
στόν άρρωστο κουράγιο
μέσα στόν κίνδυνο εύχη
στό ναυαγό μουράγιο.

ΚΑΡΑΒΙ ΚΑΛΟΤΑΞΙΔΟ

(Ερρίκου Θαλασσινού)
 Λευκό καράβι γύρισε
 τήν δύκυρα στηκώνει
 εἰν' ὁ ἀφρός του ἀνθόγαλο
 μάλαμα τό τιμόνι.

ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ
 ΑΓΑΠΗ

OK.

BOLD

Καράβι καλοτάξιδο
 καράβι μέ τή χρυσή καδένα
 πού φέρνεις τήν ἀγάπη μου
 ἀπ' τά πικρά τά ξένα.

Θά ρίξω λάδι στό γιαλό
 και ρῦδα στό λιμάνι
 νά ρθει ὁ καλός μου στό νησί¹
 νά βάλουμε στεφάνι.

Στό χρόνο ἀπάνω γύρισε
 και λάμπει τ' ἀκρογιάλι.
 Σήμερα είναι Κυριακή
 είναι γιορτή μεγάλη.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΛΕΙΣΤΟΣ

(Ερρίκου Θαλασσινού)
 Τόν ἥλιο είχα πρόσωπο
 μά σβήστηκε στή δύση
 κι ἔνα πουλί, μαύρο πουλί
 στά στήθια ἔχει καθήσει.

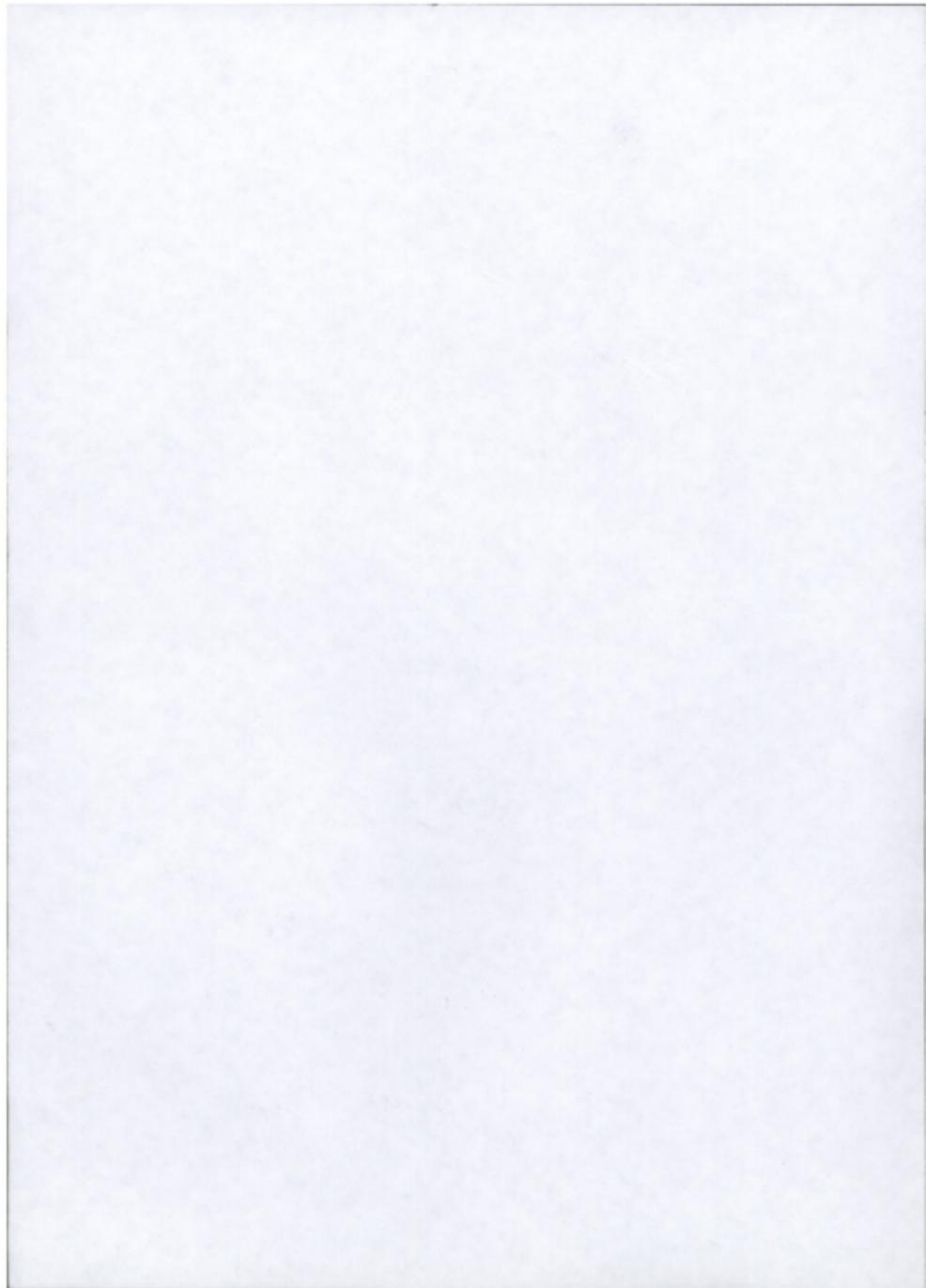
ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ ΑΓΑΠΗ

OK.

'Ο ουρανός είναι κλειστός
 κι είναι κλειστοί κι οι δρόμοι
 κι αὐτός πού ἔχω στήν καρδιά
 δέν φάνηκε ἀκόμη.

BOLD

Είν' ή καρδιά μου θάλασσα
 κι ἡ ἀγάπη μου καράβι
 πού ταξιδεύει στ' ἀνοιχτά
 βραδυά χωρίς φεγγάρι.

Film

ΦΑΙΔΡΑ

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ (ΦΑΙΔΡΑ)

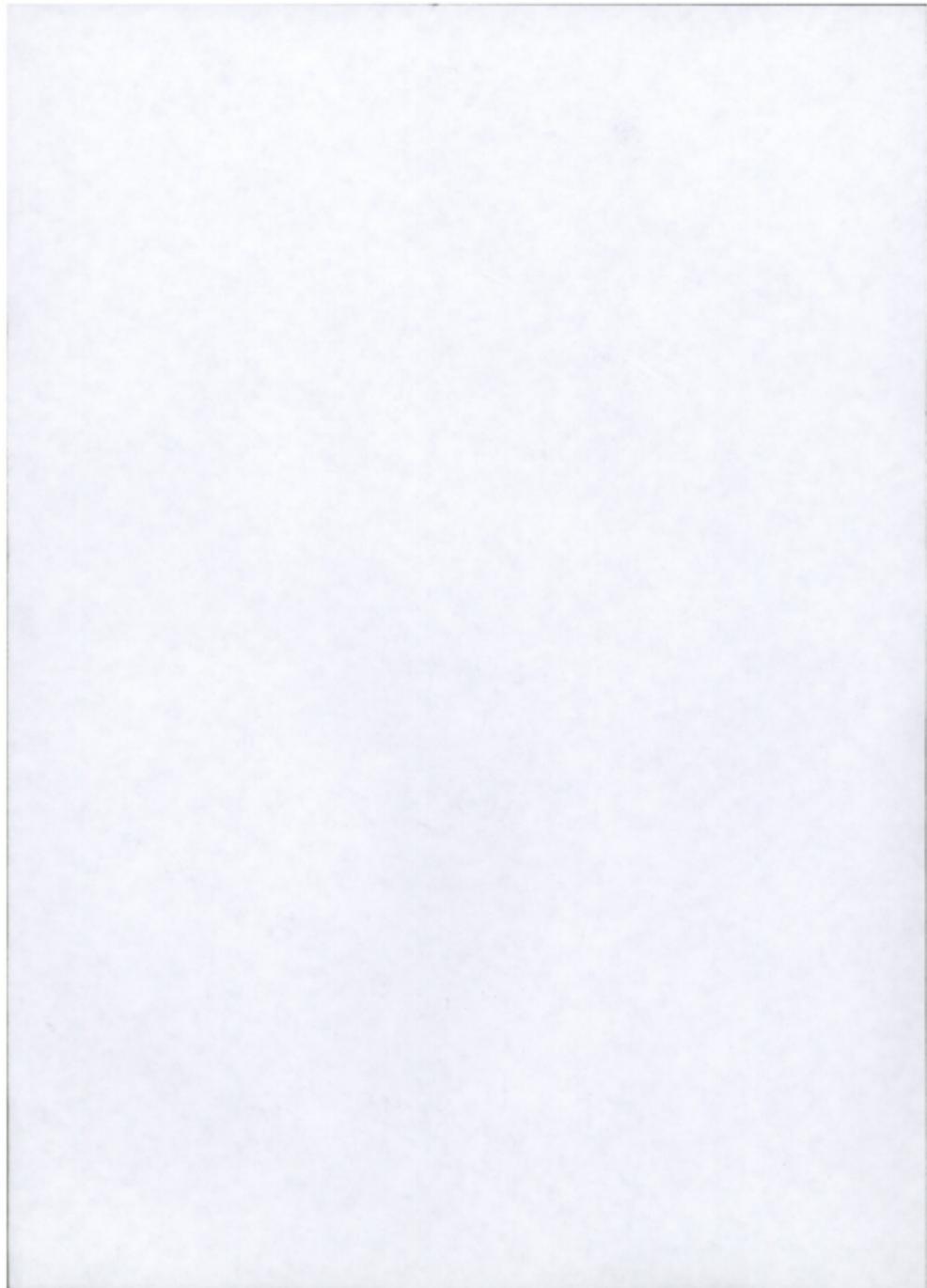
Άστερι^{βου}, φεγγάρι μου
τής Αναιξής κλωνάρι μου
κοντά σου θάρθω πάλι.

Κοντά σου θάρθω μιάν αύγη
γιά νά σοῦ πάρω ένα φιλί
καί νά μέ πάρεις πάλι.

Άγαπη μου, άγαπη μου
ή νύχτα θά μᾶς πάρει,
τ' άστρα κι ο ούρανός
τό κρύο τό φεγγάρι.

Θά σ' άγαπω, θά ζώ μές στό τραγούδι
θά μ' άγαπάς, θά ζείς μέ τά πουλιά
θά σ' άγαπω, θά γίνουμε τραγούδι
θά μ' άγαπάς, θά γίνουμε πουλιά.

Τραγούδι
Φεγγάρι

ΚΑΠΟΤΕ ΘΑ 'ΡΘΟΥΝ ΝΑ ΣΟΥ ΠΟΥΝ

(Λευτέρη Παπαδόπουλο)

Κάποτε θά 'ρθουν νά σοῦ πούν
πώς σέ πιστεύουν, σ' άγαπούν
και πώς σέ θένε.

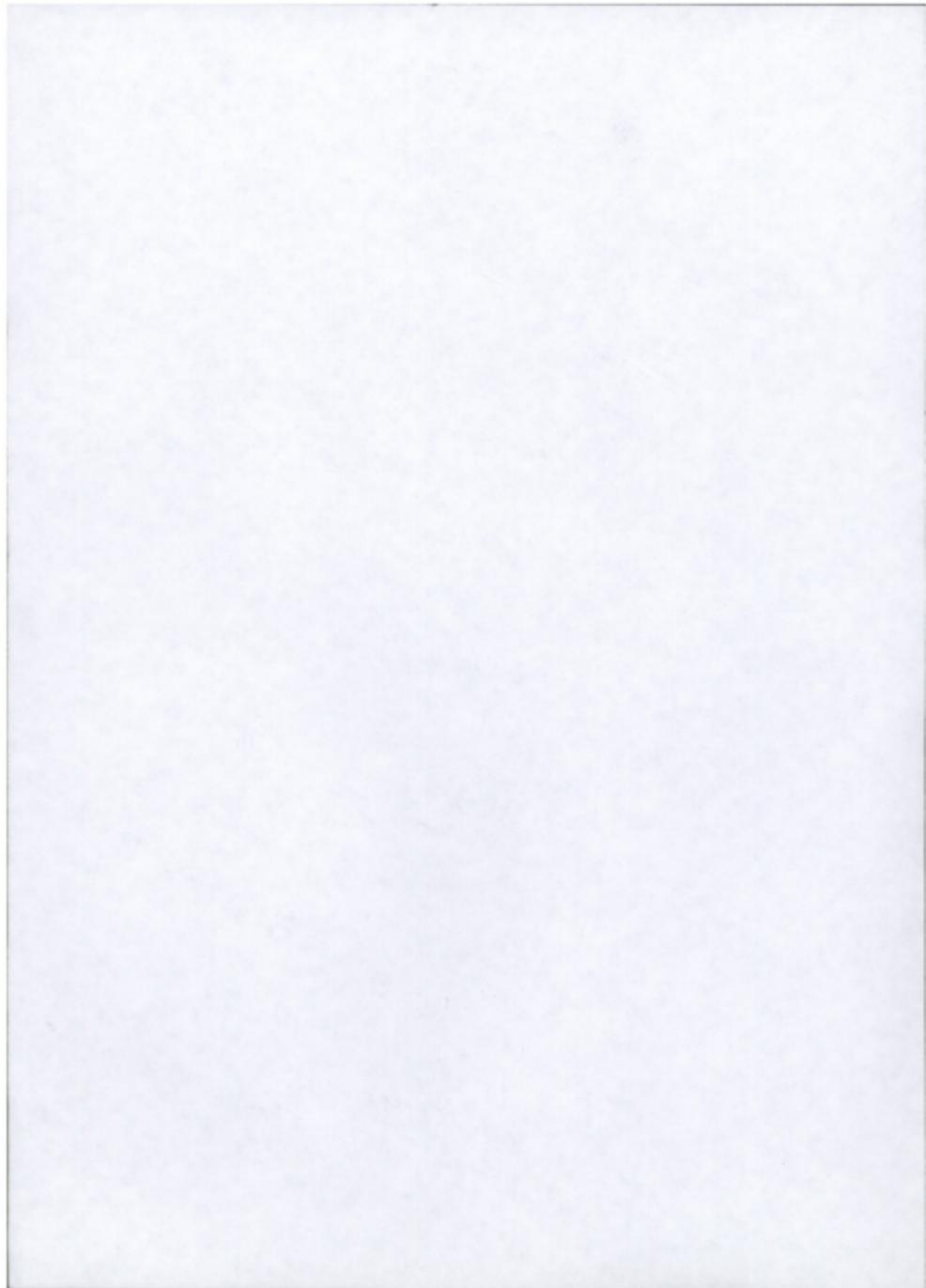
'Έχε τό νοῦ σου στό παιδί
κλείσε τήν πόρτα μέ κλειδί,
ψέμματα λένε.

Κάποτε θά 'ρθουν γνωστικοί
λογάδες και γραμματικοί
γιά νά σέ πείσουν.

'Έχε τό νοῦ σου στό παιδί
κλείσε τήν πόρτα μέ κλειδί,
θά σέ πουλήσουν.

Kai ὅταν θά 'ρθουν οἱ καιροὶ
ποὺ θὰ 'χει σβήσει τό κερί¹
στήν καταγίδα
ύπερασπίσου τό παιδί
γιατί ἀν γλιτώσει τό παιδί²
ύπάρχει ἐλπίδα.

O AΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΣ

ΣΟ ΤΕΓΩΝ
ΜΑΓΙΚΗ
ΟΥΛΙΑ
//ΠΡΟΦΗΤΙΚΑ//

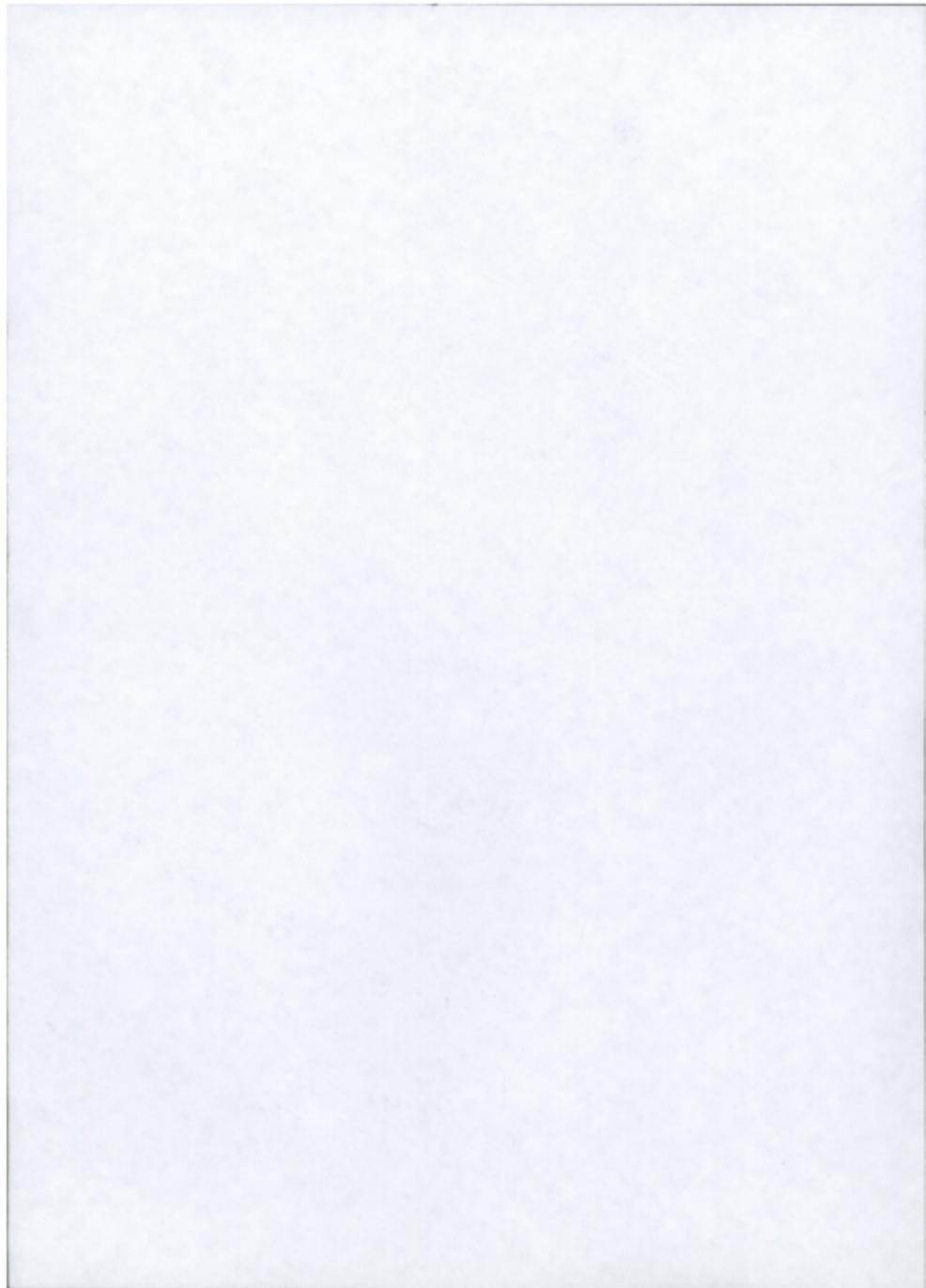
Επίλεγε Αριθμός 1963
Ηχογράφηση 1963

[Επίλεγε την πιο σημαντική]
από Μαζικότερο

- „Ο Καθηγητής & φίλων,
- „Πούτο αποστολές,

Τοι οι οποίοι προφητεύουν μαζί με τις αντίστοιχες προφητείες της Αγίας Βιβλίου. Συμβουλεύεται να το κάνει ο πρόσδιος απαραίτητον. Οι οποίες δεν το θέλουν πανταχός γιατί από την άποψη της Αγίας Βιβλίου η επιστολή της Αγίας Βιβλίου προφητεύει την έρευνα της Αγίας Βιβλίου. Η επιστολή της Αγίας Βιβλίου προφητεύει την έρευνα της Αγίας Βιβλίου. Η επιστολή της Αγίας Βιβλίου προφητεύει την έρευνα της Αγίας Βιβλίου. Η επιστολή της Αγίας Βιβλίου προφητεύει την έρευνα της Αγίας Βιβλίου.

ΠΕΝΤΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Πέντε στρατιώτες ξεκινήσανε
τό βουνό νά βάψουν ξεκινήσανε
τό βουνό νά βάψουν, σταματήσανε
τό βουνό νά βάψουν, κοιμηθήκανε.

Πέντε στρατιώτες ξεκινήσανε
τό βουνό τους τρώει, κοιμηθήκανε
τό βουνό τους πίνει, όνειρευτήκανε
τό βουνό τους φτύνει, διαλυθήκανε.

Πέντε στρατιώτες διαλυθήκανε
τό βουνό άνθίζει, όνειρευτήκανε
τό βουνό χιονίζει, κοιμηθήκανε
τό βουνό στενάζει, άγαπηθήκανε.

Ο ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ Τ' ΟΥΡΑΝΟΥ

(Μίκη Θεοδωράκη)

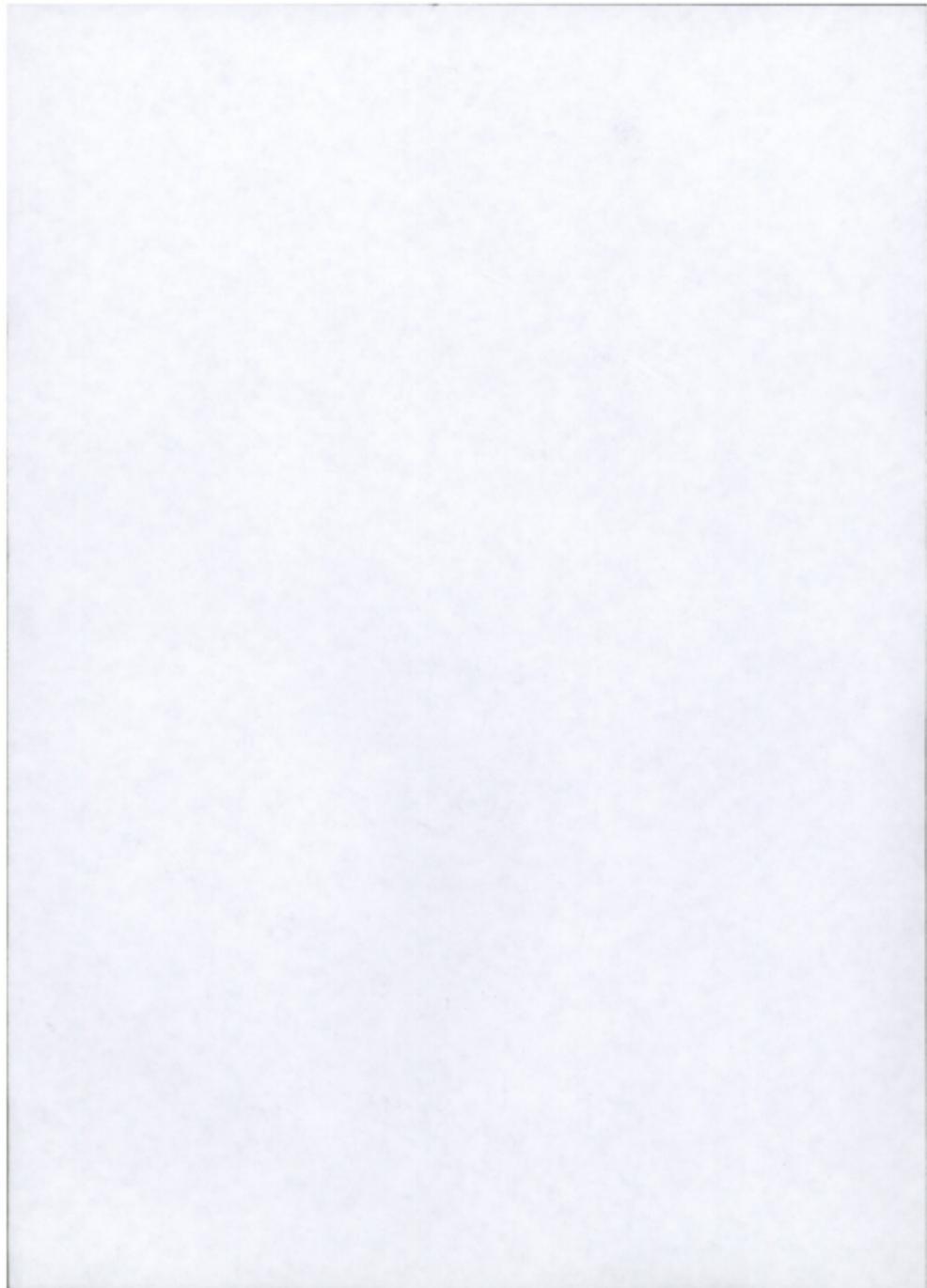
'Ο καβαλάρης τ' ουρανοῦ
φάνηκε πάνω στήν κορφή
κρατᾶ στό χέρι τήν αύγή
και στ' άλλο τή ζωή μου.

Τό παλικάρι, τό παλικάρι
θάρθει τό βράδυ στις έννια
βόηθα Χριστέ καί Παναγιά.

'Ο καβαλάρης τοῦ βουνοῦ
φάνηκε στά σκοκάκια
κρατᾶ στό χέρι κεραυνούς
και στ' άλλο άναστεναγμούς.

'Ο καβαλάρης τ' ουρανοῦ
πήρε μαζί του τήν αύγή
πήρε τό χέρι πού σκορπά
και τ' άλλο πού θερίζει.

ται γιο
Αυτοί ται
μαστη ρο
τηρο μ
τηρο μπειντη
τηρο φητικα
ηρο φητικα

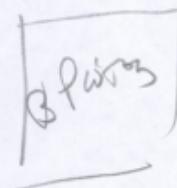

(12)

TENAS OMHPOS

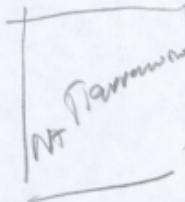
Βιογραφία

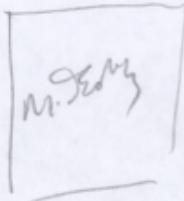
Βιογραφία

Επίτημα Σεπτεμβρίου 1962, Ναύπλιον

ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ

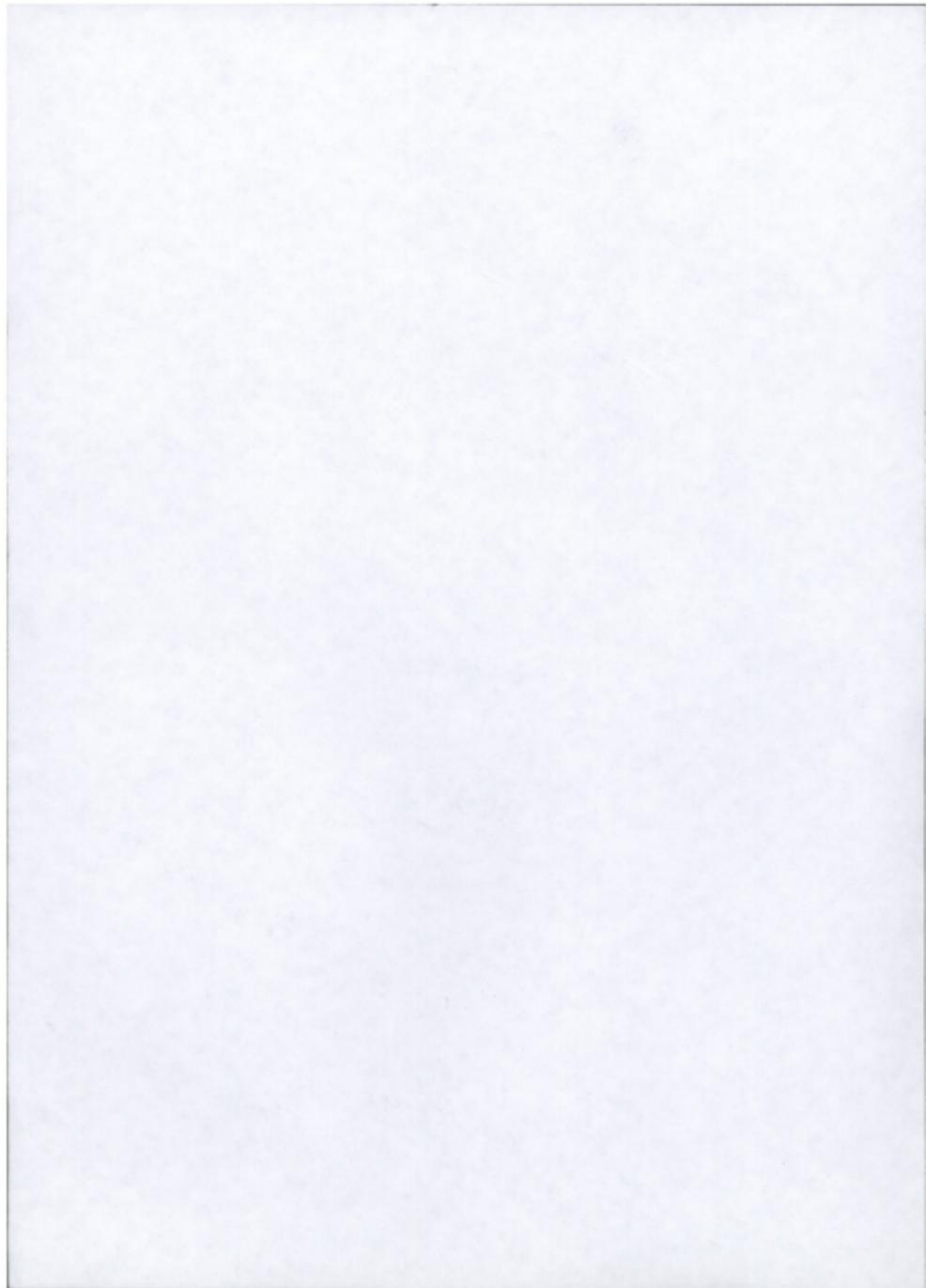
Το γέγος των θερινών

COLUMBIA 1962
Ηχογρ. NIK. KaryogianniΟλυμπία
= Λυκός

STUDIO ERA 1962

Ηχογρ. Παναγ. Ερυζανίδη

Να την σω απόι φορά
 Το περαστό την φίσιον να τηγανώσει στο σινεμά με
 (στιλο π. ζεψη)

ΕΝΑΣ ΟΜΗΡΟΣ

(Μπρένταν Μπίαν-
μετάφραση Βασίλη Ρώτα
και Βεύλας Δαμιανάκου.)

ΗΤΑΝ 18 ΝΟΕΜΒΡΗ

Ήταν δεκαοχτώ Νοέμβρη
πέρα στό Μακρούν μπροστά
φτάσαν ταχτικοί χακένιοι
με τά μεταγωγικά.

Τά παιδιά τούς καρτερούσαν,
τού στρατού τού λαικού
και μέ τίς χειροβομβίδες
τούς έκαμαν τ' άλαπιού.

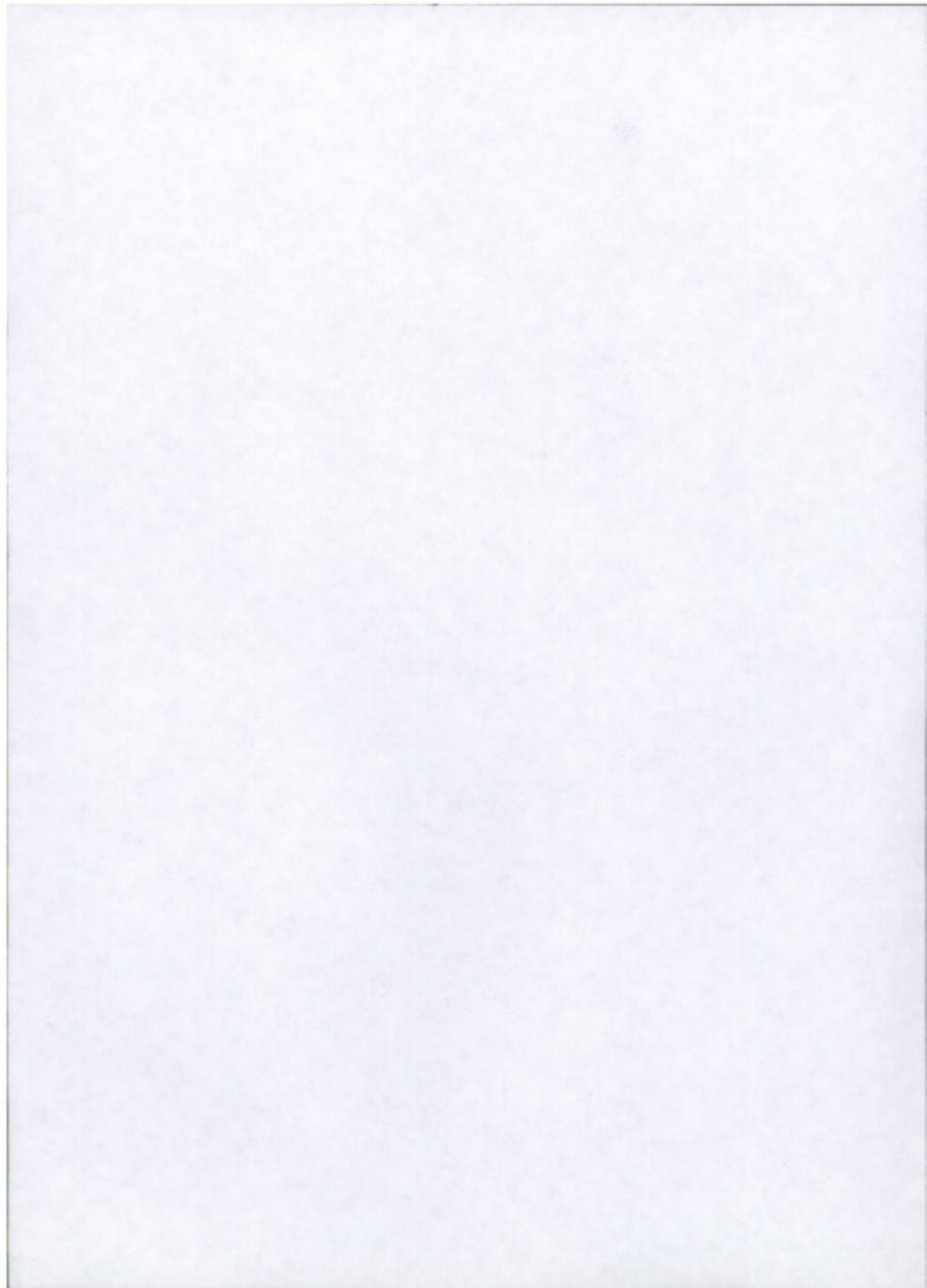
ΤΟ ΓΕΛΑΣΤΟ ΠΑΙΔΙ

Ήταν πρωί τ' Αύγουστου
κοντά στή ροδαυγή
βγήκα νά πάρω άγέρα
στήν ανθισμένη γη.
Βλέπω μιά κόρτη κλαίει
σπαραχτικά θρηνεῖ
σπάσε καρδιά μου έχαθη
τό γελαστό παιδί.

Είχεν άντρειά και θάρρος
κι αιώνια θά θρηνώ
τό πηδηχτό του βήμα,
τό γέλιο τό γλυκό.
Άναθεμα τήν ώρα
κατάρα τή σπιγμή
σκοτώσαν οι δικοί μας
τό γελαστό παιδί.

Ω, νάταν σκοτωμένο
στού άρχηγού τό πλάι
και μόνο άπό βόλι
Έγγλεζου νάχε πάει.
Κι άπ' άπεργία πείνας
μέσα στή φυλακή,
θάταν τιμή μου πούχασα
τό γελαστό παιδί.

Βασιλικά μου άγάπη,
μ' άγάπη θά στό λέω
και γιά τό τέλεσις-κάνει *δ, γι Εναρετ*
αιώνια θά σέ κλαιώ.
Γιατί δόλους τούς έχθρούς μας

Θά ξέκανες έσύ,
δόξα τιμή στ' αξέχαστο,
τό γελαστό παιδί.

ΑΝΟΙΞΕ ΛΙΓΟ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ

"Ανοιξε σιγά την πόρτα
κλεισ"

τη γιά νά μήν τραβάσει
δηλη τή ζωή μου χύνω δάκρυα, δάκρυα
τό στόμα μου δέν ξέρει νά γελάει.

"Ανοιξε λίγο το παράθυρο
κι ἄστ τό φυρό γιά τό Χριστό.

"Έμπα καί κάτσε κι ύστερα
θά σου τό πώ τό μυστικό.

Mόν' μιά φορά σάν έπεσες ή εικόνα
κι ἀφήσε τή γηριά τή βάβη μου Ξερή
κει πούλεγε παλιό ίρλανδέζικο τραγουόδι
πώς πούλησαν προδότες τόν όδηγητή.

"Ανοιξε λίγο το παράθυρο
κι ἄστ τό φυρό γιά τό Χριστό.

"Έμπα καί κάτσε κι ύστερα
θά σου τό πώ τό μυστικό.

'Από τούς μπάσταρδους τούς ξένους
κρύψε καλή μου τό χάλι σου
ἐμείς λιοντάρι και λυκόρνιο
και ρόδο στό κεφάλι σου.

"Ανοιξε λίγο το παράθυρο
κι ἄστ τό φυρό γιά τό Χριστό.

"Έμπα καί κάτσε κι ύστερα
θά σου τό πώ τό μυστικό.

ΔΕΝ ΕΧΕΙ Η ΓΗ ΚΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΘΕΣΗ

Δέν έχει ή Γή κι ο Κόσμος θέση σάν κι αύτή
άνάμεσα σέ μᾶς τούς δύο.

Δέν έχει ή Γή κι ο Κόσμος θέση σάν κι αύτή
Άκούσλα, ταίρι μου ψλυκά: *Χρυσό*

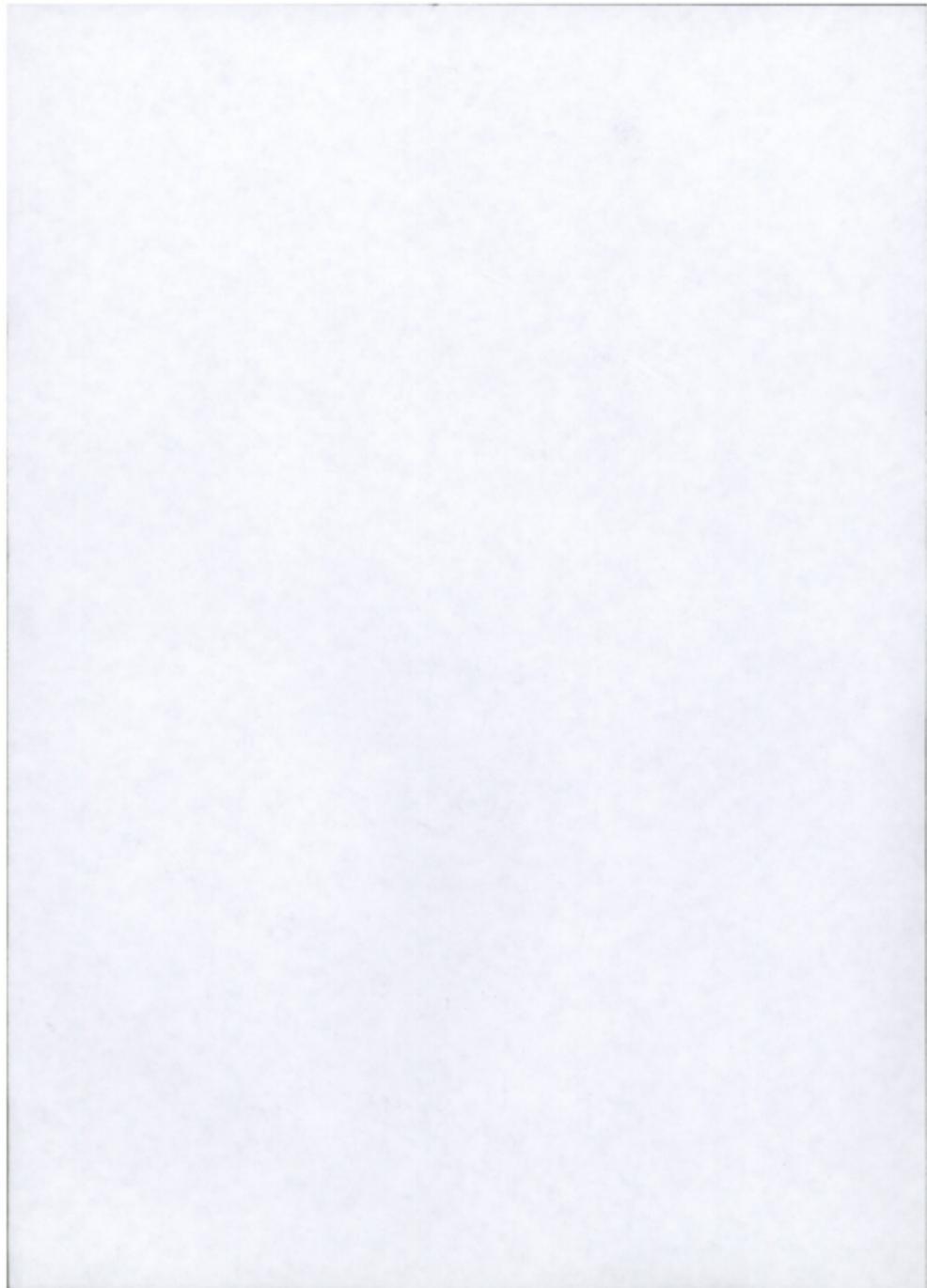
ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΘΕΣΗ Η ΓΗ

Δέν έχει θέση ή Γή παρά γιά τή ζωή,
δέν έχει θέση όπου κι ἄν πάς.

Δέν έχει θέση ή Γή παρά γιά τή ζωή:
στό λέω και νιώστο το ἄν αγαπᾶς.

Τή μάνα σου μήν τήν πετροβολᾶς,
ὅταν πεθάνει, αύτό θά σέ πονάει.

Τή μάνα σου μήν τήν πετροβολᾶς-

κάλλιο ό πατέρας σου πετρίες ύδρφάει.

as

ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ

Διαβάζεις στήν Άγια Γραφή χρυσές σελίδες,
διαβάζεις λόγια ώραια πού μιλάν γι' άγάπη,
διαβάζεις και τών Πλάτωνα, όλους τούς σοφούς
πού λένε γιά έλπιδα, γιά χαρά, γι' άγάπη, γιά ειρήνη.

Μά αυτά λέω, σάν άνοντα τά νιωθει ὁ νοῦς,
σάν νά λένε γιά λεπτρούς ή γιά νεράδες.

Καλά τό βλέπεις, όταν ἀνθρωπο χρειαστεῖς,
πώς σάν τών έαυτό σου ἐσέ δέ σ' άγαπάει κανείς.

Ἐπάσκισα κι ἔγώ νά γίνω κάποιος
στά δεκατρία μου δουλεψα καλά στό τράμ,
μά κι ἀν δέν ἔγινα γιατρός, στρατιωτικός
τών βασιλιά τών υπηρέτησα πιστά.

Ποτέ στούς χαλεπούς καιρούς δέν πρόδωσα,
ούτε όταν οι "Ἄγγελοι τάκαναν σμπαράλια ἐδῶ,
κι ὅταν ἔγιναμε ἀνεξάρτητοι ἡμουν νομιμόφρων.

Μά σάν τών έαυτό σου ἐσέ δέ σ' άγαπάει κανείς.
Πράγματι, τούς μικρούς ἐμάς, τῆς μεσαιας τάξεως
μᾶς φέρνουν γύρω σάν καφέδες σέ ἀγρυπνία,
οι ὑπάλληλοι μᾶς ἔχουν σά γαιδουρία στή σειρά,
μᾶς κοροϊδεύει ὁ ὄχλος δόταν προσπαθούμε
νάχουμε τρόπους, νά μιλάς καθαρεύουσα.

Ξετσούσας σύλλογο ἔχουμε καί είναι νά μᾶς κλαίς.
Μά, μολοντούτο ξέρουμε καλά κι ἐμεῖς
πώς σάν τών έαυτό σου ἐσέ δέ σ' άγαπάει κανείς.

ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΘΥΜΑΜΑΙ

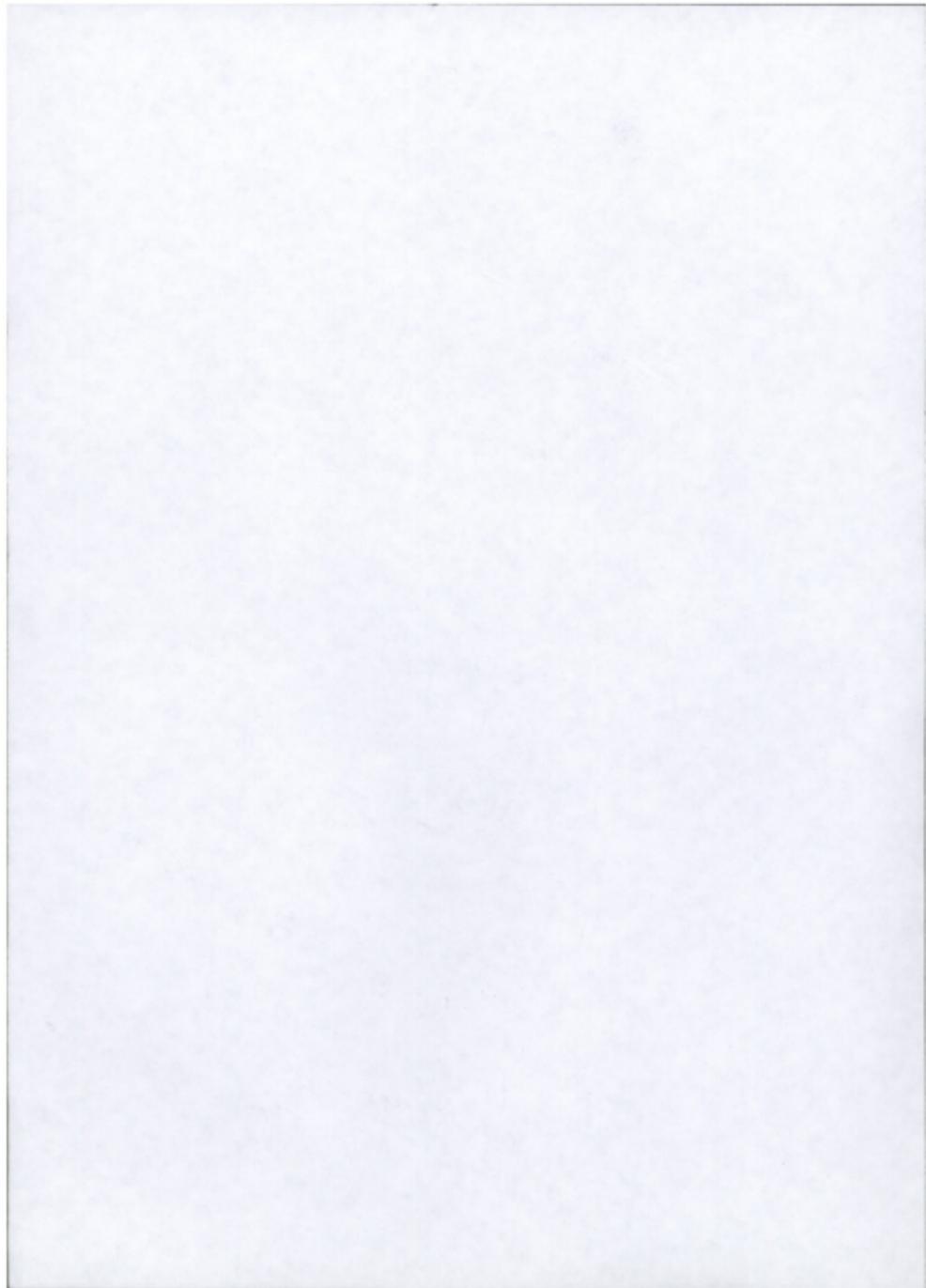
Τό Σεπτέμβριο θυμάμαι
ὅταν ἀδειασαν οι πάγκοι
κι ἐπαψε η βουή τοῦ κόσμου
πήγαν τά παιδιά γιά τασάι.

"Ἄσε μας, Θεέ Φηλά,
νά θυμόμαστε τ' ἀπλά
τώρα πού ἔχουν πιά πεθάνει
ὅλοι πού μᾶς ἀγαπάντες,"

αγαπάντες

λοχαγοί καί βασιλιάδες.

Πέρα στήν παλιά μας Κύπρο
καί στήν Κένυα τήν καημένη
ὅλοι ἔκει βασανισμένοι
μαῦροι κι ἀσπροι ἀπό τούς ἀσπρους
ἶκαί στά ξωτικά τά μέρη
κι ὅπου ρίξουμε τό μάτι
τό κουδούνι τοῦ σχολείου
στό μισό Μπελφάστ σημαίνει
κι ἄχ η Ἀγγλία μας η καημένη

λοχαγοί και βασιλιάδες.

Σκόνταφα σ' ἑνα βραχνά μου/
καὶ στὸ πάρκο κεῖ τοῦ Οὐίνσορ,
τί θαρρεῖτε κεῖ πώς ηύρα
περπατώντας στὸ σκοτάδι;
Μισοδαγκωμένο μῆλο
καὶ τὸ πιό ἀστειό ἀπ' ὅλα
χαραγμένα πέντε δόντια
πέντε δόντια ἀπό παιδάκι,
λοχαγοί και βασιλιάδες.

ΘΑ ΣΟΥ ΔΩΣΩ ΕΝΑ ΤΟΠΙ ΧΡΥΣΟ

Θά σοῦ δώσω ἑνα τόποι χρυσό
γιά νά παιζεις στὸ χόλ μέ παιδιά
ἄν μέ πάρεις, μέ πάρεις, μέ πάρεις
νάμαι ταίρι σου πιά.

Θά σοῦ δώσω τά κλειδιά τῆς καρδιᾶς μου
και τά χρήματα δσα κι ἄν ἔχω,
ἄν μέ πάρεις, μέ πάρεις, μέ πάρεις
νάμαι ταίρι σου πιά.

Θά σοῦ δώσω ρολόϊ μέ καδένα
νά τό δειχνεῖς κρυψά στά παιδιά,
ἄν μέ πάρεις, μέ πάρεις, μέ πάρεις
νάμαι ταίρι σου πιά.

Θά σοῦ δώσω χρυσάφι, χρυσάφι
νά γεμίζεις τίς χοῦφτες φλωριά,
ἄν μέ πάρεις, μέ πάρεις, μέ πάρεις
νάμαι ταίρι σου πιά. *(ταιρι ντ' φατε οια)*

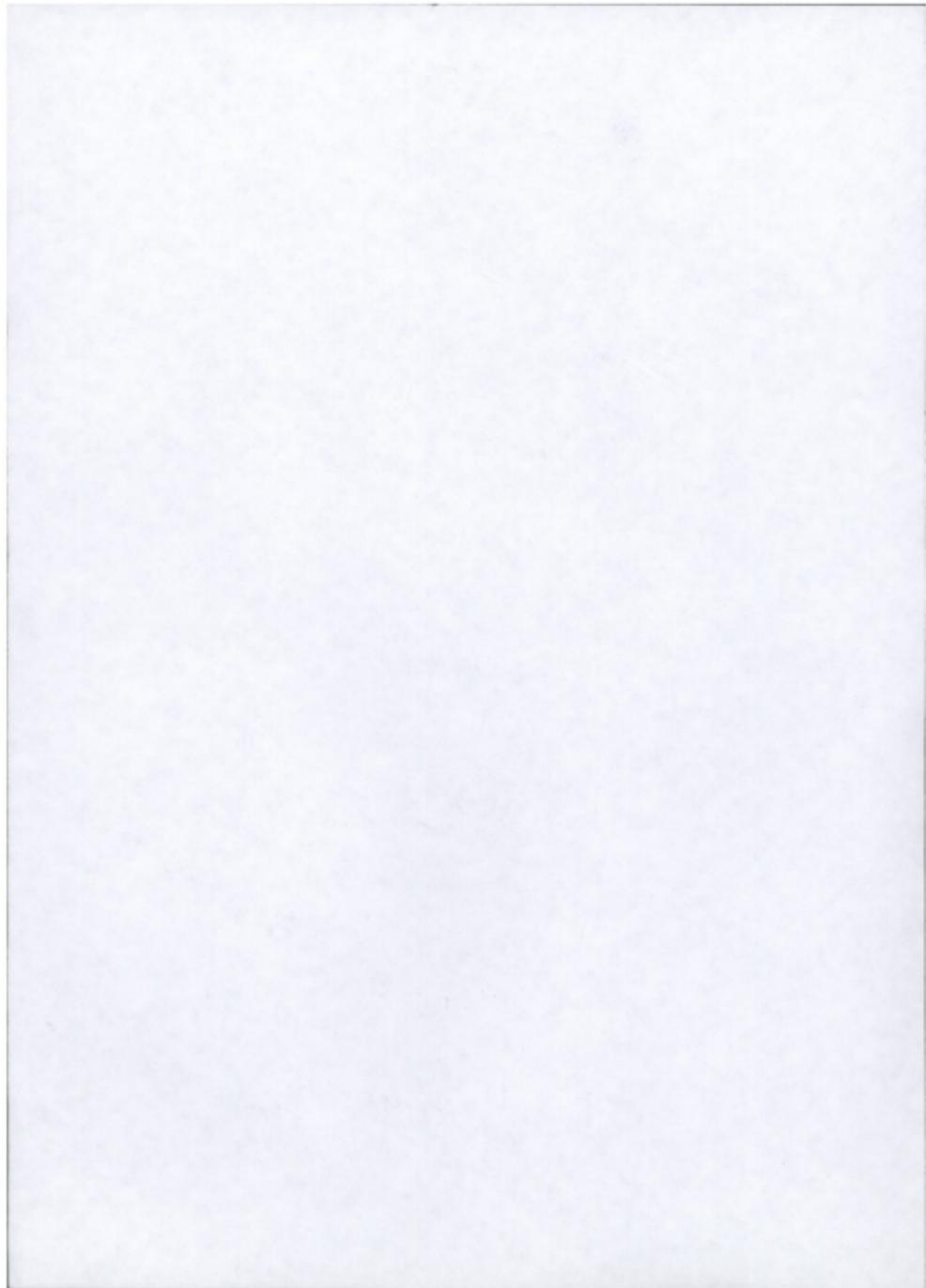
Θά σοῦ φτιάξω μιά πίτα μέ κρέας,
Θά σέ κρύψω ώς νά φύγουν οι μάγκες,
ἄν μέ πάρεις, μέ πάρεις, μέ πάρεις
γάμαι ταίρι σου πιά. *ταιρι ντ' φατε οια*

"Ομως πρώτα νά δοῦμε ἀν ταιριάζουμε,
ἄν ταιριάζουμε οι δυό μας σωστά.

ΘΕΣ ΝΑ ΖΕΙΣ ΑΠ' ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

→ Θές νά ζεις ἀπ' τίς γυναικες
και ποτέ νά μή δουλεύεις;
νάσαι σωματέμπορος;
- Nai, τή μαύρη ἀλήθεια, θέλω. *παίστη*
→ Θές τό στέκι στό Σόχο
νάσαι Γουέστ "Εντ νταβατζής;

*Διαίρεση =
Ορθια
και αριγτα -*

- Καλοπέραση γουστάρω ←
 και γι' αύτό νά γίνω εύθυς.
- Τά πορνόφυλλα διαβάζεις
 και γι' άνθρώπους σάν κι αύτούς; ←
- Πού λένε γι' άσέλγειες καλι γιά φόνους.
 Δέ μοῦ λές, μοῦ τά χαρίζεις;
- Ναι, μ' άρέσει νταβάτζης ←
 θά βαλθώ μέ τά σωστά μου
 νά πιάσω έγγλεζικο παρά
 πούχει πέραρη παντοῦ.
ΓΙΕΙ ΗΣΩ ΓΕΙΩΣ
 Φειάσσου, γιέδι ό Θεός μαζί σου
 πρωΐ βράδυ προσευχή
 και στέλνε στή μητέρα σου
 ένα κάλπικο φλουρί.

ΕΙΜΑΙ ΑΓΓΛΟΣ, ΝΙΟΣ ΚΑΙ ΤΥΧΕΡΟΣ

Εἰμ' Ἀγγλος, νιός και τυχερός
 θέλω τό βασιλιά
 κι ἀς ἀκριβάνουν τόν καπνό
 φτάνει πού μέ ρωτᾶν.

Τή γριάν Ἀγγλια τήν ἀγαπῶ
 ἀπό Δύση σ' Ἀνατολή
 ἀπ' τόν Ἰορδάνη τόν ποταμό
 ώς τοῦ Ἀτλα τήν ἀκτή.

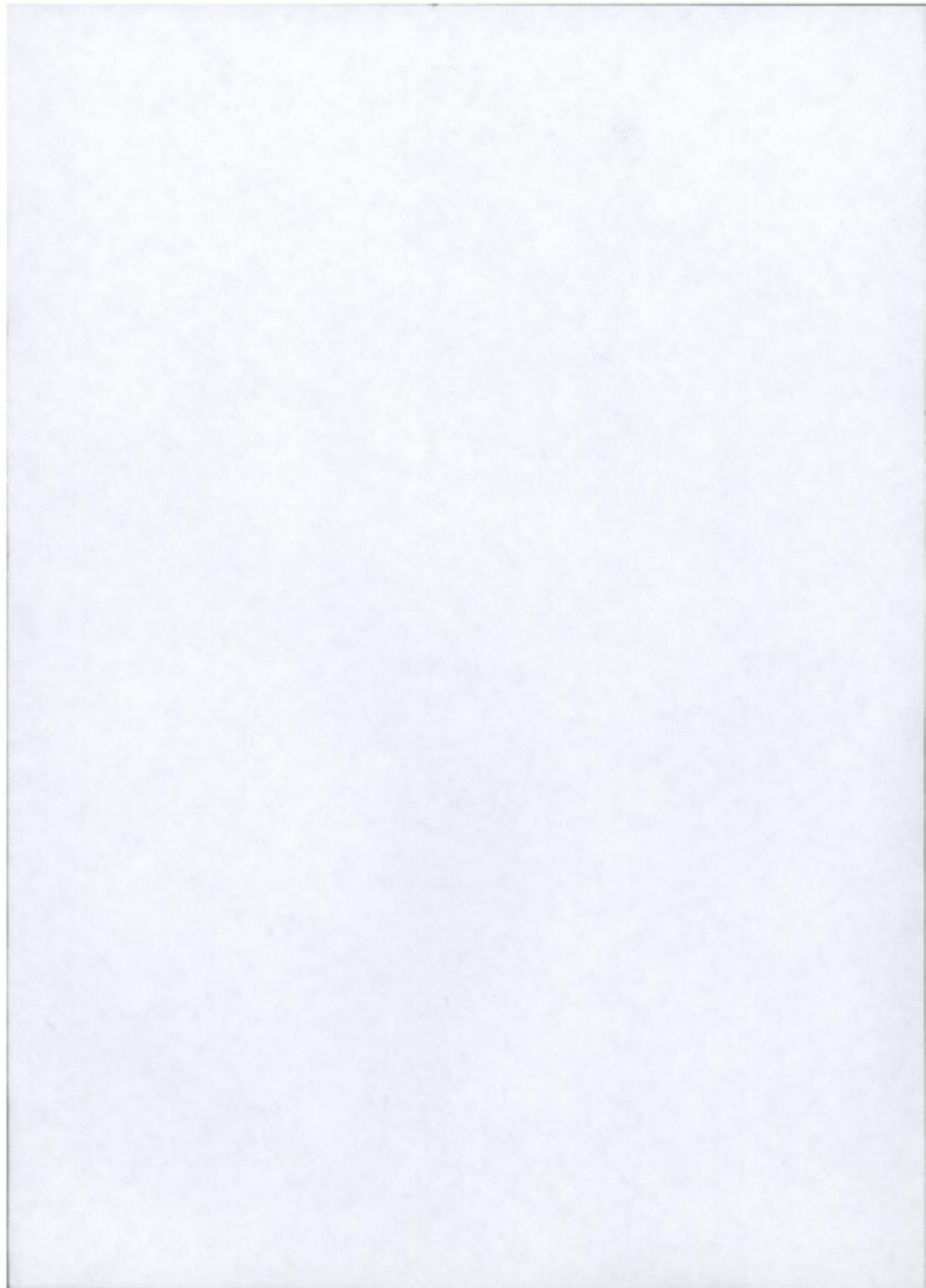
Εἰμ' Ἀγγλος, νιός και τυχερός
 θέλω τό βασιλιά
 κι ἀς ἀκριβάνουν τόν καπνό
 φτάνει πού μέ ρωτᾶν.

Τή γριάν Ἀγγλια ὅπου βρεθώ
 τήν ἔχω στήν καρδιά
 μόνο αύτούς τούς νέγρους νᾶδιωχνα
 δέω μέ μιά κλοτσιά.

ΛΑΤΡΕΥΩ ΤΟ ΣΩΤΗΡΑ ΜΟΥ

Λατρεύω τό Σωτήρα μου,
 τόν Πλάστη μου ἀγαπώ,
 στήν κόλαση είναι ή θέση
 γιά τόν Ὁξαποδῶ.

Και λέω στόν μίστερ Ντάλλες,
 παρακαλῶ πολύ
 γιά μιά μεγάλη χάρη
~~όχι~~ ~~όχι~~ άστεια
 οχι άστεια μέ τό φεγγάρι.

Είμαι μικρούλα Χριστιανή
τά πόδια μου άσπρο χιόνι
καθημερνά προσεύχομαι
γιά τής Λαμπρής τ' άρνι.

Φωνάζω στόν Μακμίλλαν,
πού μοιάζει ~~βαλκάρης~~ — *μενιτέρης*
άχ! όχι άστεια
όχι άστεια μέ τό φεγγάρι.

ΘΑ ΣΟΥ ΣΤΕΙΛΩ MANA

Θά σου στείλω μάνα
ένα κουτί μέ σπίρτα
από τήν Ιρλανδία.
Ένας τοκογλύφος σκούζει
«φτάσε χάρε, πάρε με
πάρε με, ένας «Αγγλος
μούφαγε τά βόλια».

ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΕΙ ΕΔΩ ΚΑΝΕΙΣ
Δέν παίρνει έδω κανείς
τή θέση τής μητέρας
γιά νά τής δώσει ένα φιλί
γλυκό γιά μένα.

ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΗΣ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Τής κόλασης καμπάνες
γιά σᾶς, όχι γιά μένα.
‘Ω θάνατέ μου, έλα.
Ποῦ είναι ή έλπιδα,
ποῦ νάναι, τάφε, ή νίκη σου;

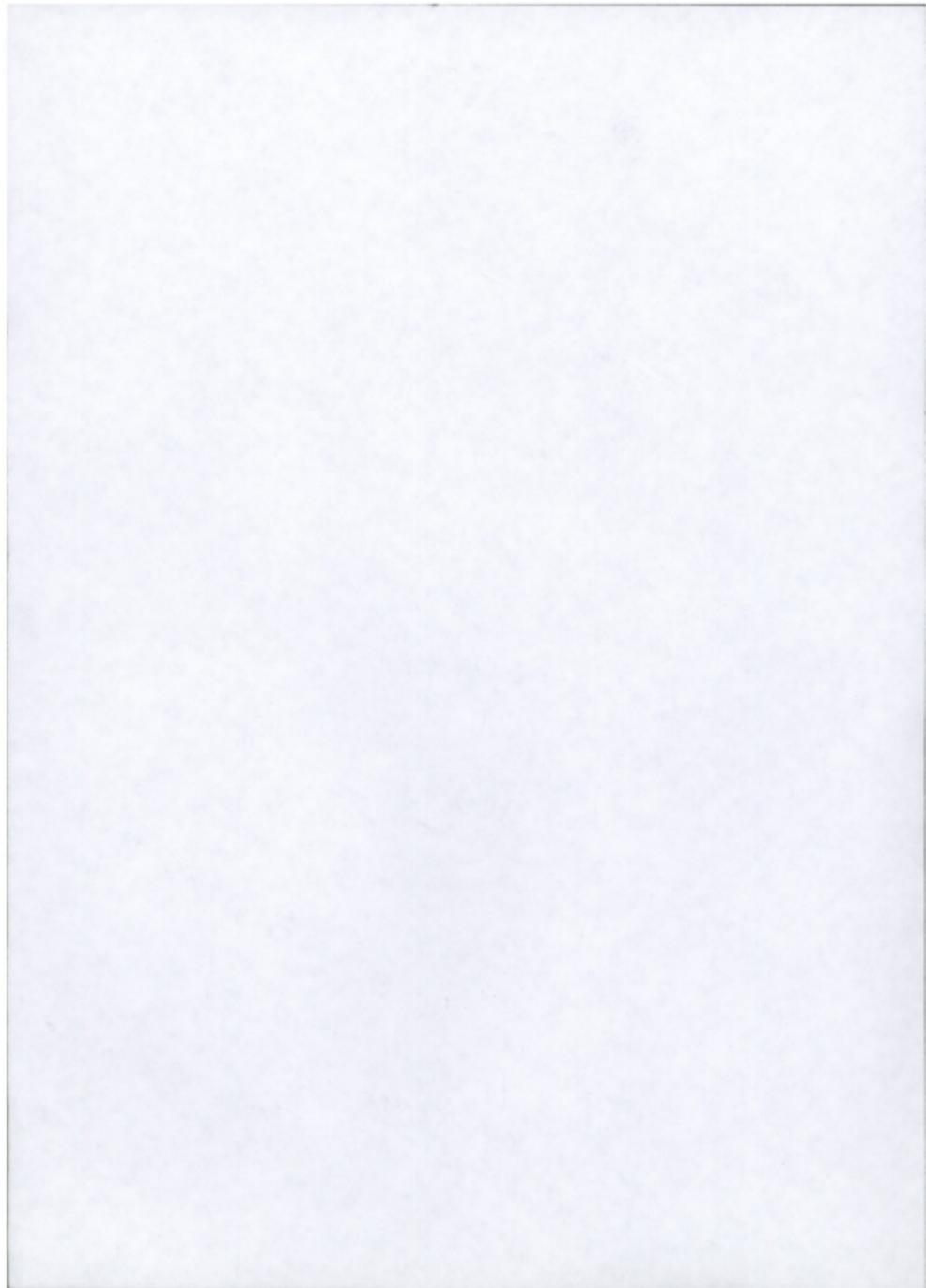
‘Αν δεῖς τόν έργολάθο,
ἄν δεῖς τόν οδηγό
νά πιεῖτε μιά μ' ὅ,τι έμεινε·
τώρα σᾶς χαιρετῶ.

Η ΛΑΜΠΡΗ

Ποιός δέ μιλά γιά τή Λαμπρή,
γιορτή ξαναϊμοῦ,
πάν τά παιδιά στόν πόλεμο
και πάν τοῦ σκοτωμοῦ.

Μέ θάρρος οι τρανές καρδιές
έπιάσαν τά στενά,
ψηλά ή σημαία άνεμιζε
ή αντάρτισσα μπροστά.

Δέκα χιλιάδες φτάσανε
χακένιοι ταχτικοί
γιά νά σκοτώσουν τά παιδιά

ΕΣ ΕΚΕΙ-

μά μείνανενεκροί— (.)

Μέ πολυβόλα κι ἄρματα

κανόνια τους σωρό,

κανένας τους δέ γύρισε,

δέ φταιμε μείς γι' αὐτό.

Ἐνας μὲ δέκα, ἡμέρες ἔξι,

κρατήσαμε γερά

καὶ δέν περάσαν τίς γραμμές,

μ' ὅλα τους τὰ πυρά.

Μᾶς ρίξαν καὶ φαρμακερά

ἀέρια καὶ καπνούς,

μᾶς κάψαν τὴν πρωτεύουσα

ώσαν τούς Γερμανούς.

Σκοτώσαν τούς ἡγέτες μας

χωρὶς ἀπολογία τους,

γυναίκες μας, μικρά παιδιά

στά γόνατα μπροστά τους.

Τούς τάφους ἀνοιγαν κρυφά

καὶ θάβαν τούς νεκρούς

δέν πιάσαν οὔτε σκότωσαν

ἀντάρτες μας πιστούς.

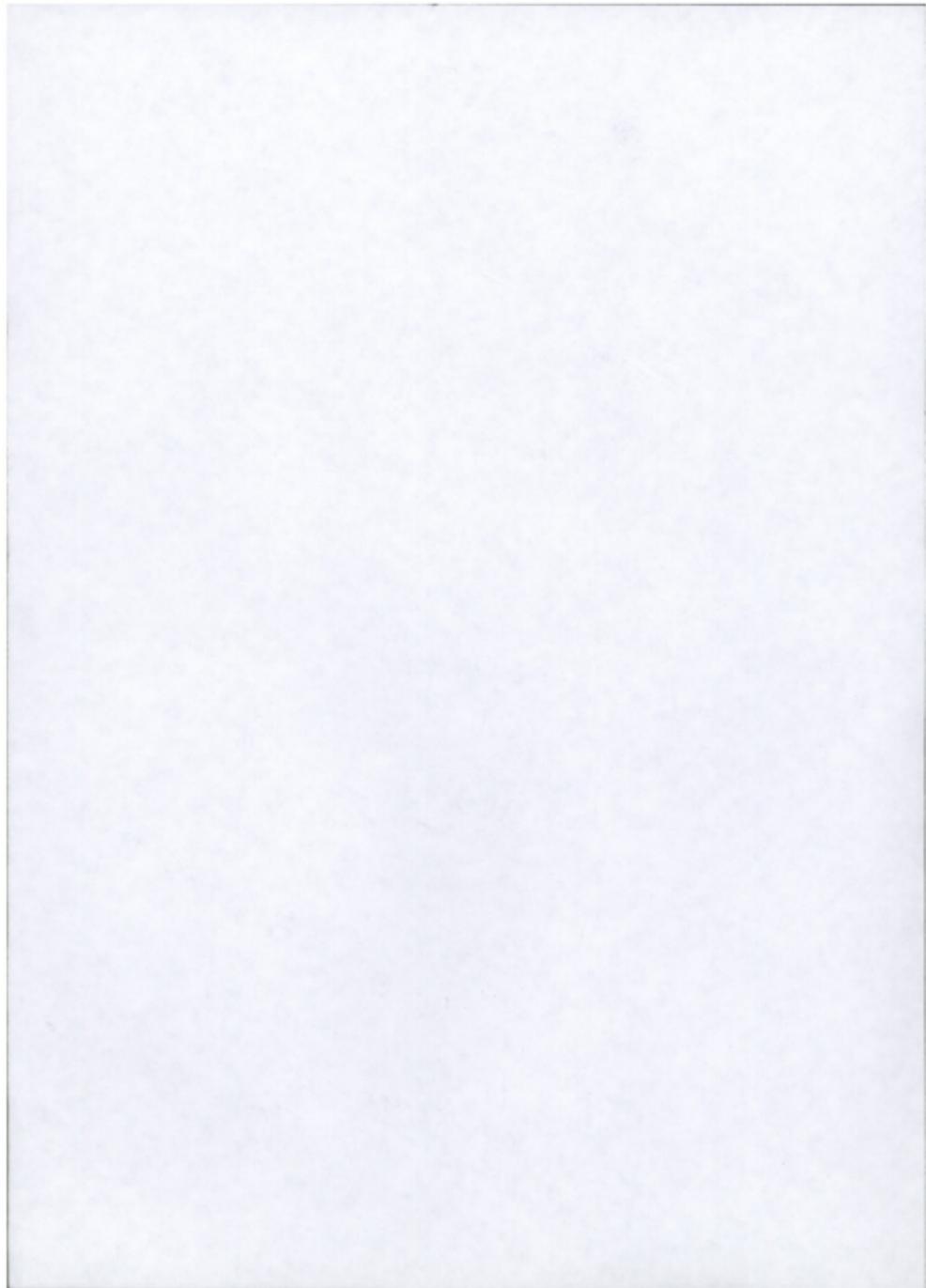
Ποιός δέ μιλᾶ γιά τῇ Λαμπρή

γιορτῇ ξανανιωμοῦ,

πᾶν τὰ παιδιά στόν πόλεμο

καὶ πᾶν τοῦ σκοτωμοῦ.

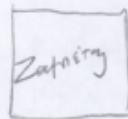
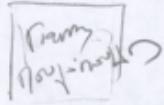
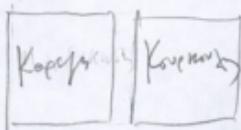
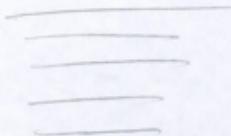
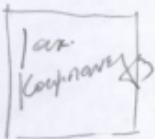
B20

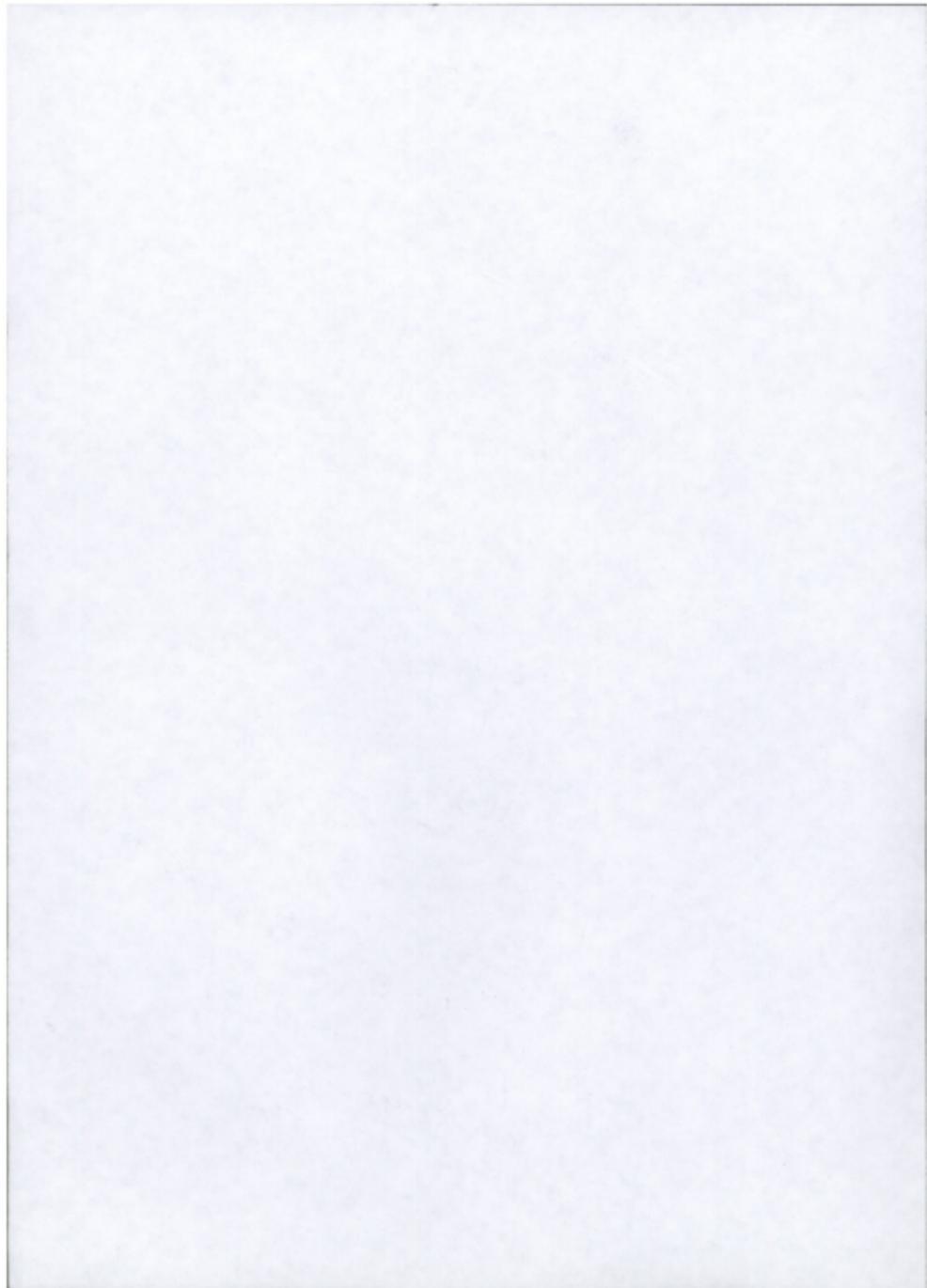
(13)

H. GEITONIA TΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ

1. Αντίσσε παραδύος αων
2. Το γυνι, ναι στο τραπέζι
3. Διάφα της Γεω
4. Στρωτός το σκεύα σαν

Πλακή Ηχογραφημ.
1963. COLUMBIA
ντι. Κορεζίνας

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ
(Ιάκωβου Καμπανέλλη - 1962)

ΣΤΡΩΣΕ ΤΟ ΣΤΡΩΜΑ ΣΟΥ

'Ο δρόμος είναι σκοτεινός
ώσπου νά σ' άνταμώσω
ξεπρόβαλε μεσσοστρατίς
τό χέρι νά σου δώσω.

(4)

Σ' άγκάλιασα μ' άγκάλιασες
μού πήρες και σου πήρα
χάθηκα μές στά μάτια σου
και στή δική σου μοίρα.

Στρώσε τό στρώμα σου γιά δυό^ς
γιά σένα και γιά μένα
ν' άγκαλιαστοῦμε άπ' τήν άρχή
νάναι όλα άναστημένα.

) BSLD

(3)

ΔΟΞΑ ΤΩ ΘΕΩ

'Απ' τό πρωī μές στή βροχή
και μέσα στό λιοπύρι
γιά μιά μπουκιά κι ένα ποτήρι
και Δόξα τώ Θεώ.

Πέτρα τήν πέτρα ολημερίς
χτίζω και δέ σέ φτάνω
Ήλιε μου πόσο είσαι πάνω
και Δόξα τώ Θεώ.

Παράθυρο γιά τ' ζωειρό

— *κι Εθ αύλη γιά τό σεργιάνι*
δίσκιος σου νά μή σέ ~~χάνεται~~ φταινεται
και Δόξα τώ Θεώ.

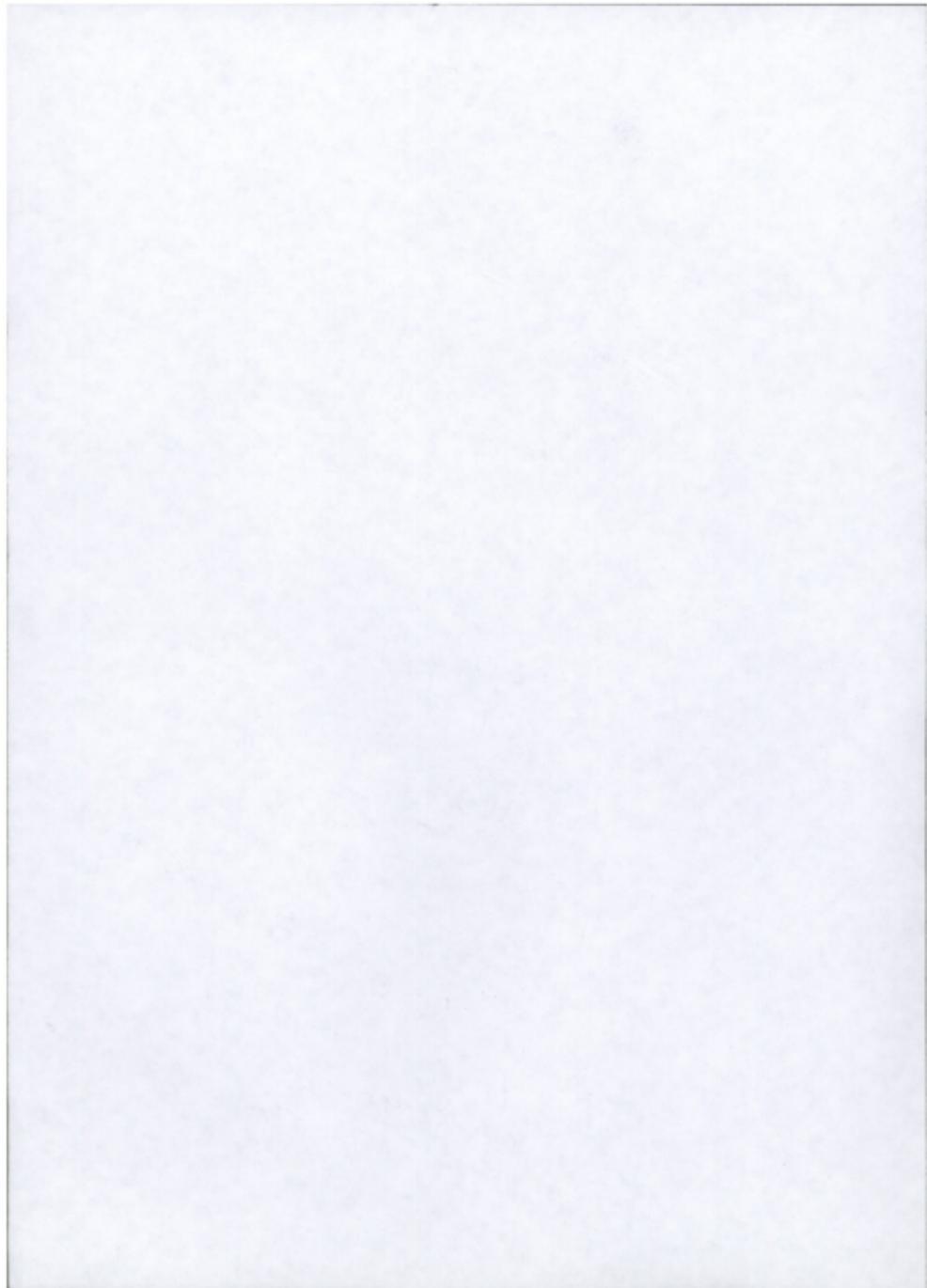
(2)

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΣΟΥ

'Από τό παράθυρό σου
πέρασε τό καλοκαίρι
πέρασε κι ή συννεφιά
πέρασε όλη μας ή άγάπη
πέρασε όλη μας ή πίκρα
πέρασε και ή χαρά.

Είμαι μιά βροχή στόν ήλιο
μιά φωτιά μές στή βροχή
μιά φωνή μές στόν άγέρα
μιά σιωπή μές στή σιωπή.

) Ναγρ-

Σ' ἀγαπῶ μά δέ θάρθω
νά σέ βρῶ, γιατί τό ξέρω
τό φαρμάκι θά σου φέρω.

) Μαρ-

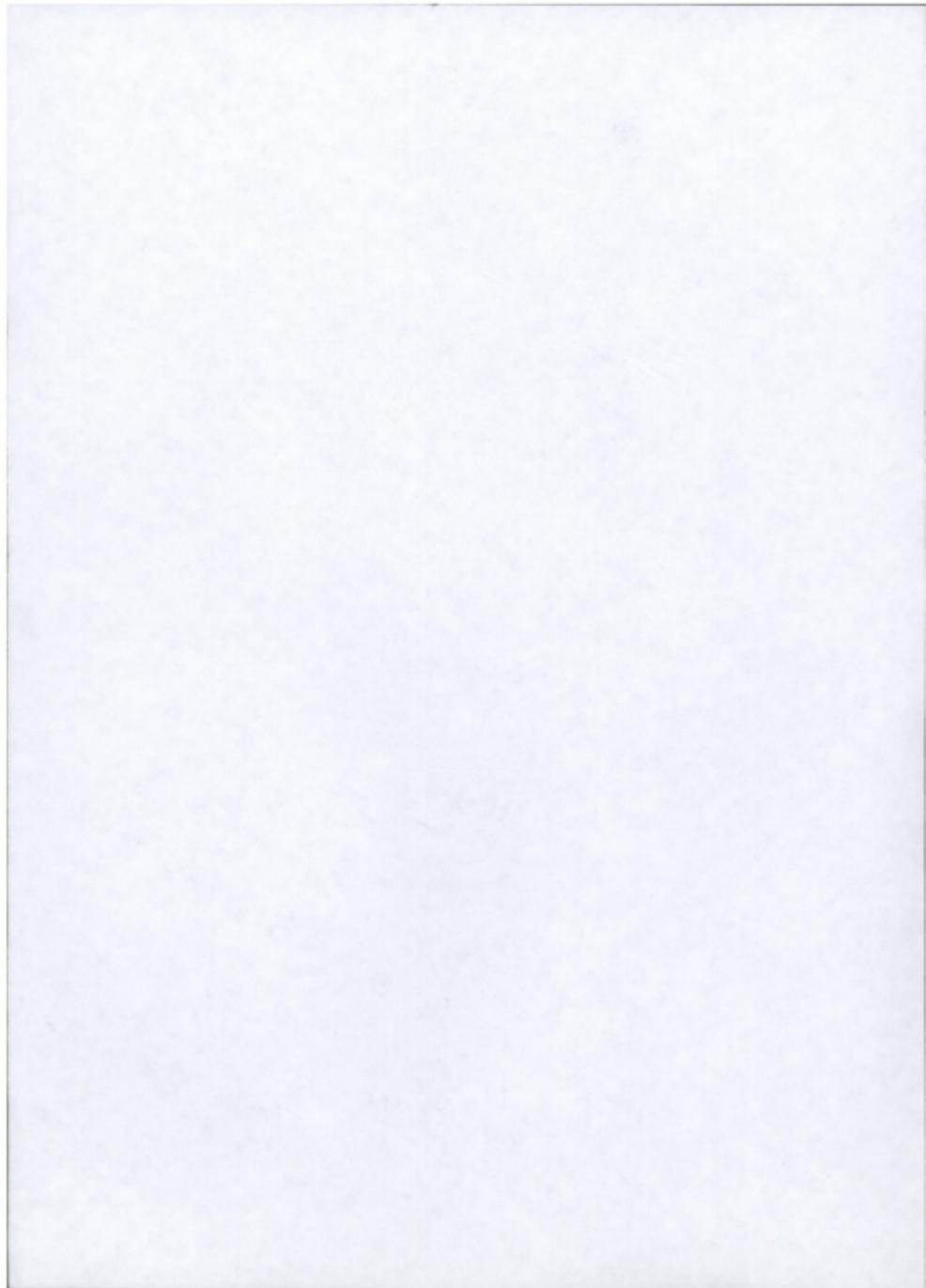
ΤΟ ΨΩΜΙ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Τό ψωμί είναι στό τραπέζι
τό νερό είναι στό σταμνί
τό σταμνί στό σκαλοπάτι
δώσε τοῦ ληστῆ νά πιεῖ.

(1)

Τό ψωμί είναι στό τραπέζι
τό νερό είναι στό σταμνί
τό σταμνί στό σκαλοπάτι
δώσε τοῦ Χριστοῦ νά πιεῖ.

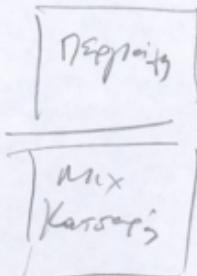
Δῶσε μάνα τοῦ διαβάτη
τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ ληστῆ
δῶσ' του μάνα νά χορτάσει
δῶσ' του ἀγάπη μου νά πιεῖ.

(X)

МАГИЧН ПОРН

1. Варка саа рода > М. Георгиев
2. то чеерес, коян бойтан
3. Ти вариан коян си хера
4. Чагрии - Чагрии

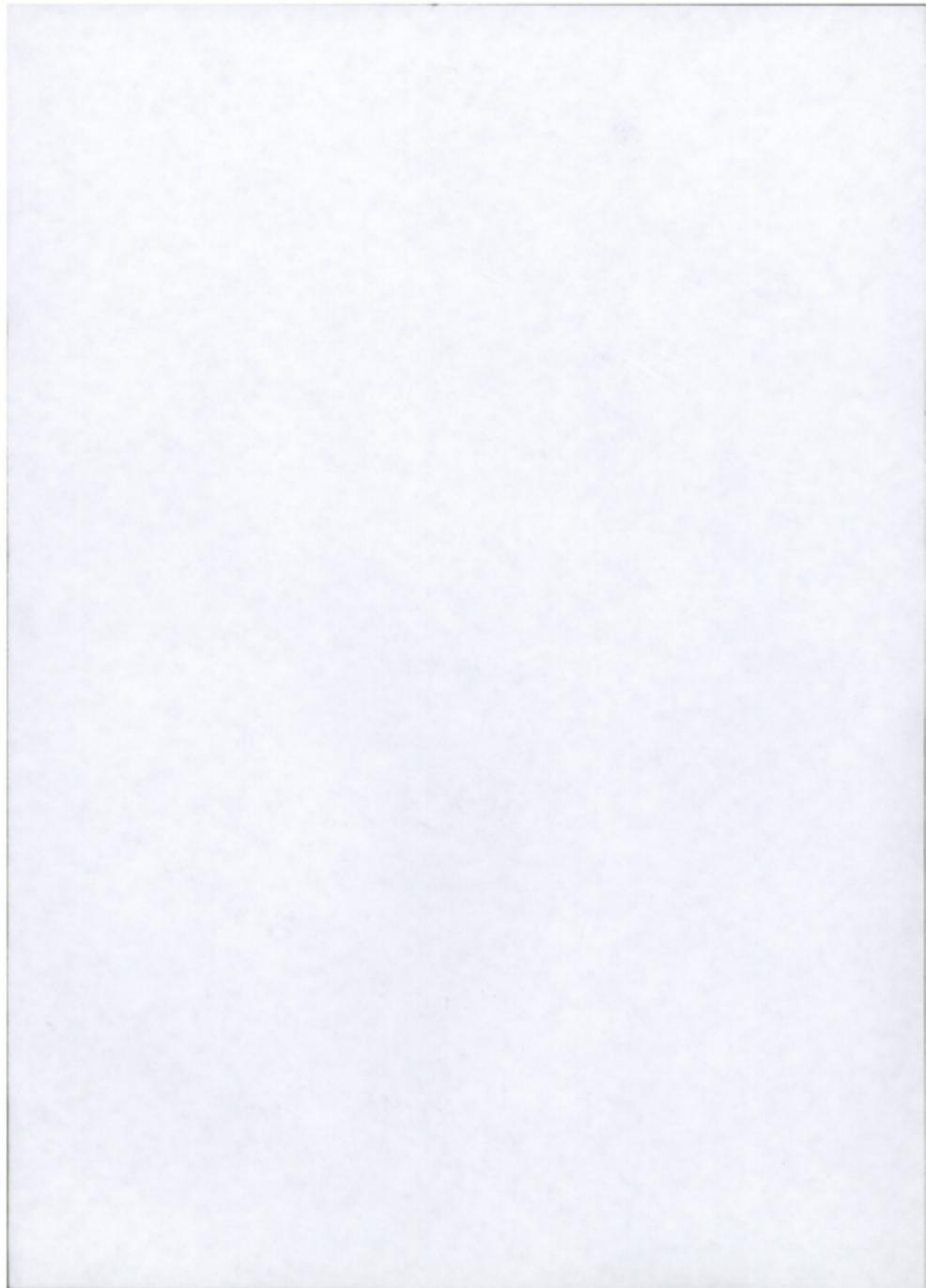

New Mex. 1963 - COLUMBIA

МакБриарътъз

Мак
Бриар

Преди ви
Епизодът
Най-този Епизодът
Дан във
бъдуще в АНТВ

ΜΑΓΙΚΗ ΠΟΛΗ

ΒΑΡΚΑ ΣΤΟ ΓΙΑΛΟ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Πέντε - πέντε, δέκα
 δέκα - δέκα άνεβαίνω τά σκαλιά
 γιά τά δυό σου μάτια
 γιά τίς δυό φωτιές
 πού όταν μέ κοιτάζουν
 νιώθω μαχαιριές.

Βάρκα στό γιαλό
 βάρκα στό γιαλό
 γλάστρα μέ ζουμπούλι
 και βασιλικά.

Πέντε - πέντε, δέκα
 δέκα - δέκα θά σου δίνω τά φιλιά.
 Κι όταν σέ μεθύσω
 κι όταν θά σέ πιώ
 θά σέ νανουρίσω
 μέ γλυκό σκοπό.

Πέντε - πέντε, δέκα
 δέκα - δέκα κατεβαίνω τά σκαλιά
 φεύγω γιά τά ξένα
 γιά τήν ξενιτεία
 και μήν κλαίς γιά μένα
 άγαπη μου γλυκιά.

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Τό φεγγάρι κάνει βόλτα
 στής κυράς μου τά μαλλιά.

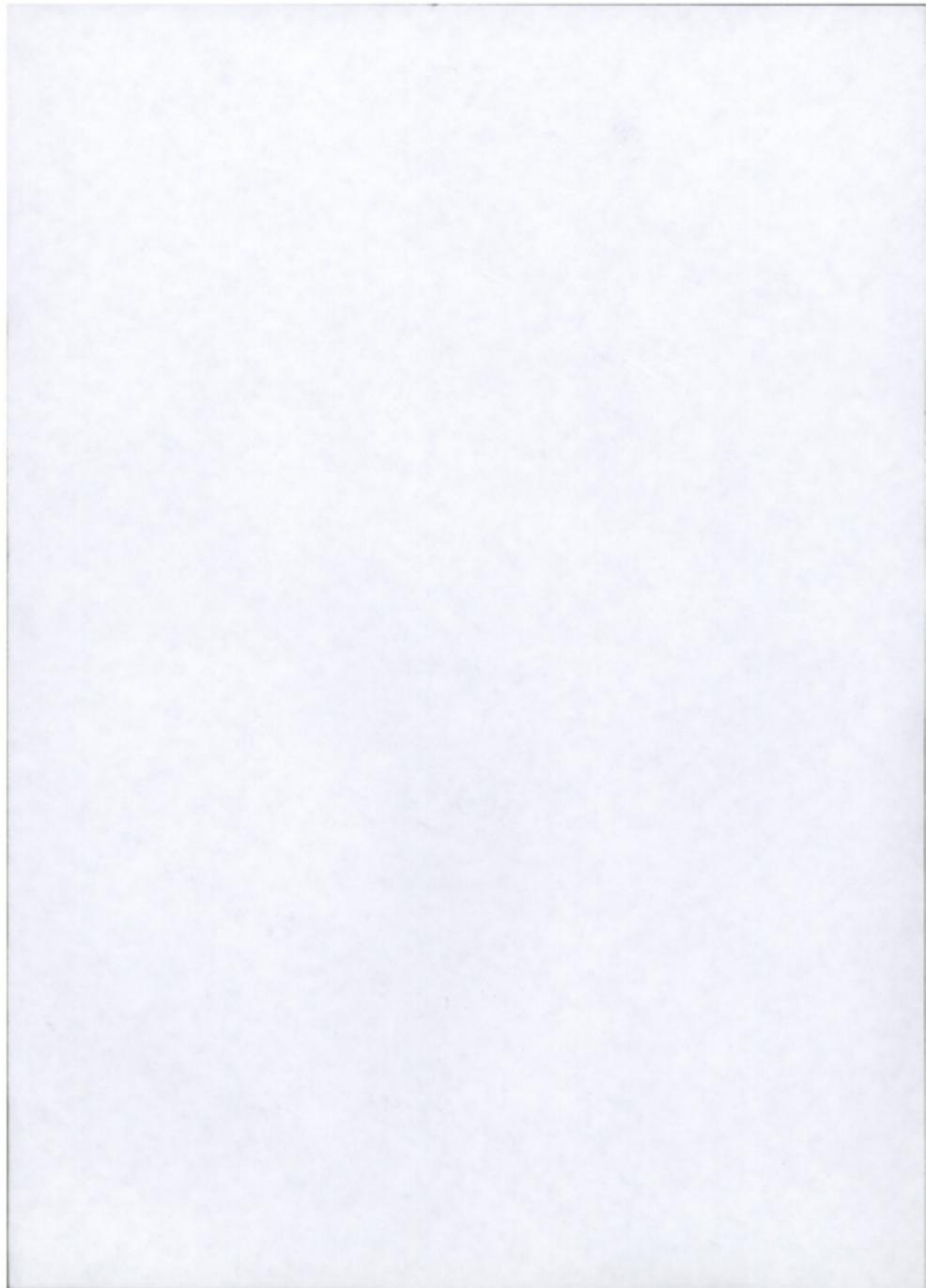
Τοιτσάνη

Παιξε ~~βασιλιά~~ μου, τό μπουζουκάκι
 παιξε μου μά γλυκιά πενιά,
 παιξε Τσιταάνη μου, τό μπουζουκάκι
 νά θυμηθούμε τά παλιά.

Τό φεγγάρι κάνει κύκλο
 στής κυράς μου τήν καρδιά.

Παιξε Μανόλη μου μου, τό μπουζουκάκι
 παιξε μου μά γλυκιά πενιά,
 παιξε Μανόλη μου, τό μπουζουκάκι
 νά θυμηθούμε τά παλιά.

Τηγρος

Τό φεγγάρι κάνει βόλτα
μά ή κυρά δέν μ' ἀγαπᾶ.

Παιές Γρηγόρη μου, τό μπουζουκάκι
~~ρίζες~~ μου μά γλυκιά πενιά,
παιές Γρηγόρη μου, τό μπουζουκάκι
νά ξεχαστοῦνε τά παλιά.

ΤΙ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΝΩ ΤΗΝ ΧΑΡΑ

(Νότη Περγιάλη)

Καρδιά μου ποιός τήν πόρτα σου χτυπά
χτυπά καὶ σύ δέ βγαίνεις.

Ήρθ' ή χαρά κοντά σου μά βραδιά
καὶ σύ δέν κατεβαίνεις.

Τί νά τήν κάνω τή χαρά
χαρά στόν πού τήν έχει
νά τή σηκώσω στά βουνά
στό κρύο δέν ἀντέχει.
Στό σπιτικό μου είναι στενά
καὶ μέσα μου όλο βρέχει.

η.αγ^η

Τή στόλισα στεφάνι στά μαλλιά
καὶ πάω νά τραγουδήσω
μά ὁ στεναγμός μου πνίγει τή μιλιά
κι όλο γυρίζω πίσω.

ΔΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΒΛΕΠΕΙΣ

(Μιχάλη Κατσαρού)

Αύτούς πού βλέπεις πάλι θά τούς ξαναδεῖς

θά τούς γνωρίσεις πάλι,
ἄλλον θά λένε Κωνσταντή κι ἄλλον Μιχάλη.

Αύτούς πού βλέπεις πάλι θά τούς ξαναδεῖς

θά τούς γνωρίσεις πάλι,
σ' αὐτόν τόν κόσμο θά γυρνοῦν

μέ περηφάνια πιό μεγάλη.

Αύτούς πού βλέπεις πάλι θά τούς ξαναδεῖς

θά τούς μισήσεις πάλι.

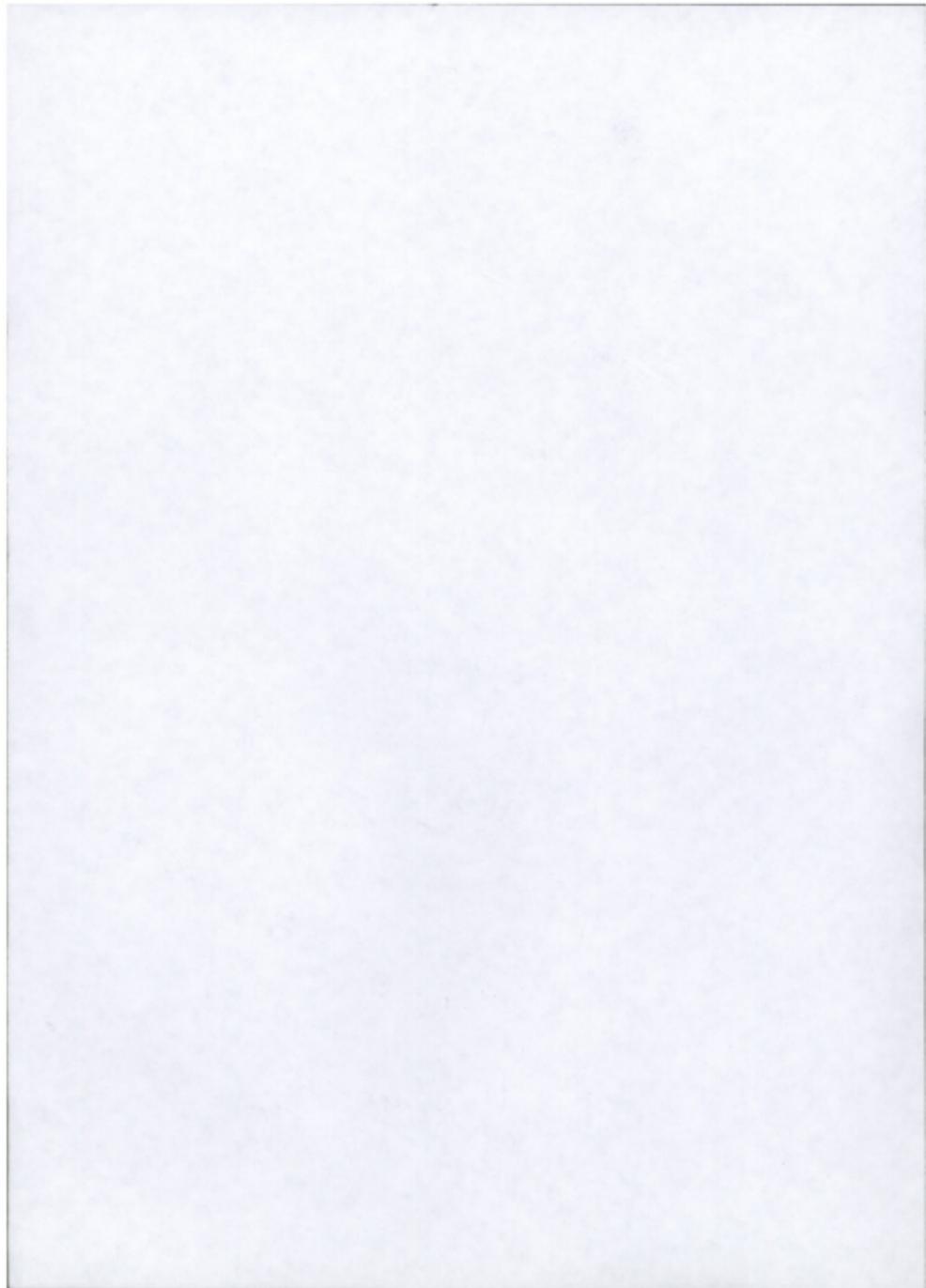
Ἐναν μονάχα δέν θά βρεῖς
τόν πιό μικρό, τόν πιό πικρό, τόν πιό ἀγαπημένο,
τό μοναχό, τό δυνατό καὶ τόν ἀντρειωμένο.

Αύτόν μονάχα δέν θά βρεῖς νά τόνε βασανίσεις
καὶ τή μεγάλη του καρδιά νά τήνε σκίσεις.

Αύτόν δέν θά τόν ξανθρεῖς τί τόν φυλάνε τ' ἄστρα

Τόν ε ~~δίπλων~~ φυλάει ο ἥλιος του
τόνε φυλάει τό φεγγάρι

Αύτόν πουχει τή χάρη
τόν πιό μικρό, τόν πιό πικρό καὶ τόν ἀγαπημένο
αύτόν μονάχα έγω, μονάχα έγω προσμένω.

ΜΑΓΙΟΠΟΥΛΑ

(Μιχάλη Κατσαρού)

Είχα φυτέψει μιά πορτοκαλιά

που τήν έζήλευε δόλη ή γειτονιά.

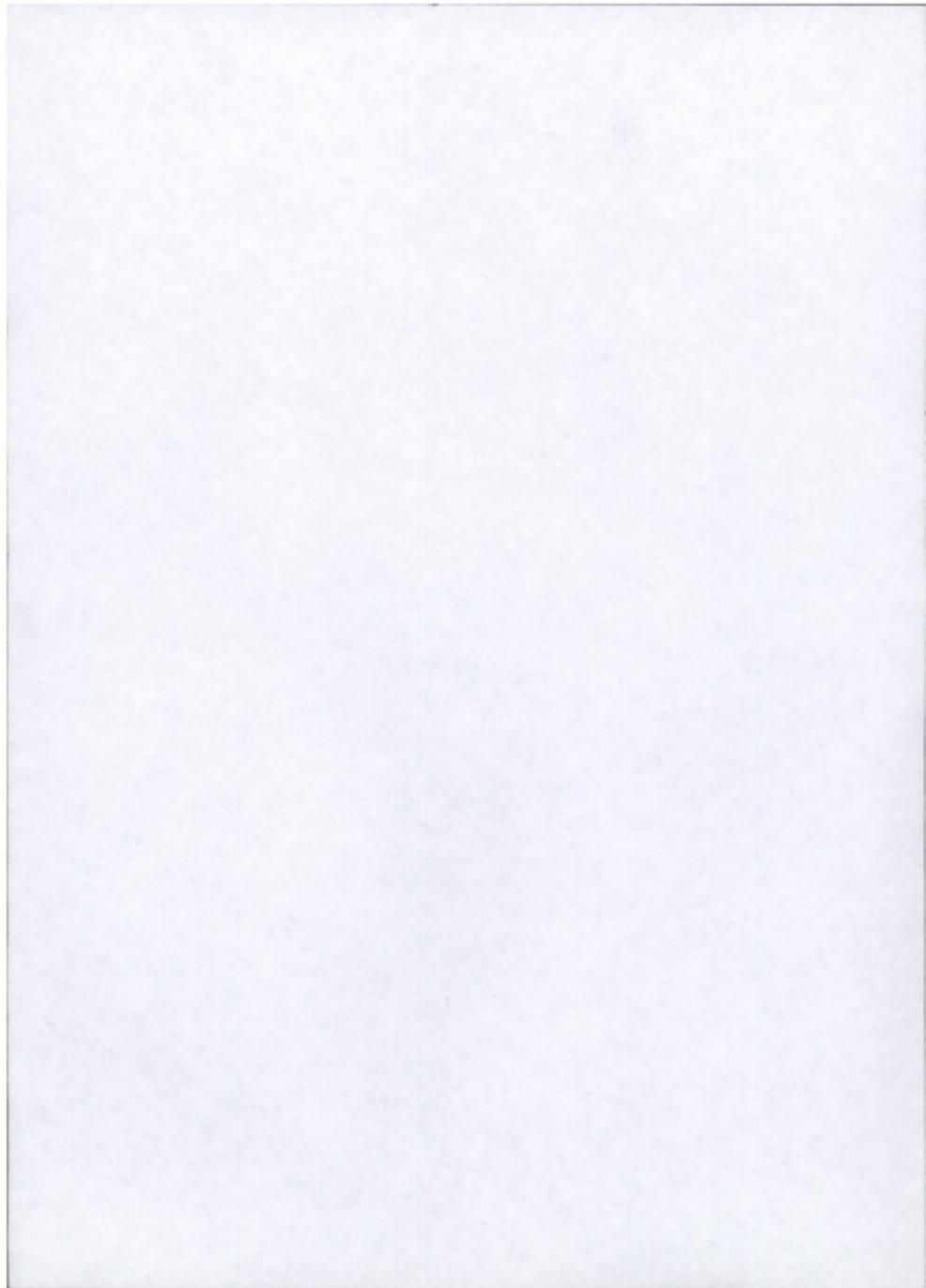
Πρωτό πρωτό τήν πότιζα φιλιά

τό δειλινό τήν πήραν τά πουλιά.

Άχ! Μαργαρίτα Μάγιοπούλα

Άχ! Μαργαρίτα Μάγισσα.

103

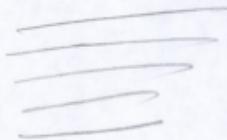

(X)

(15)

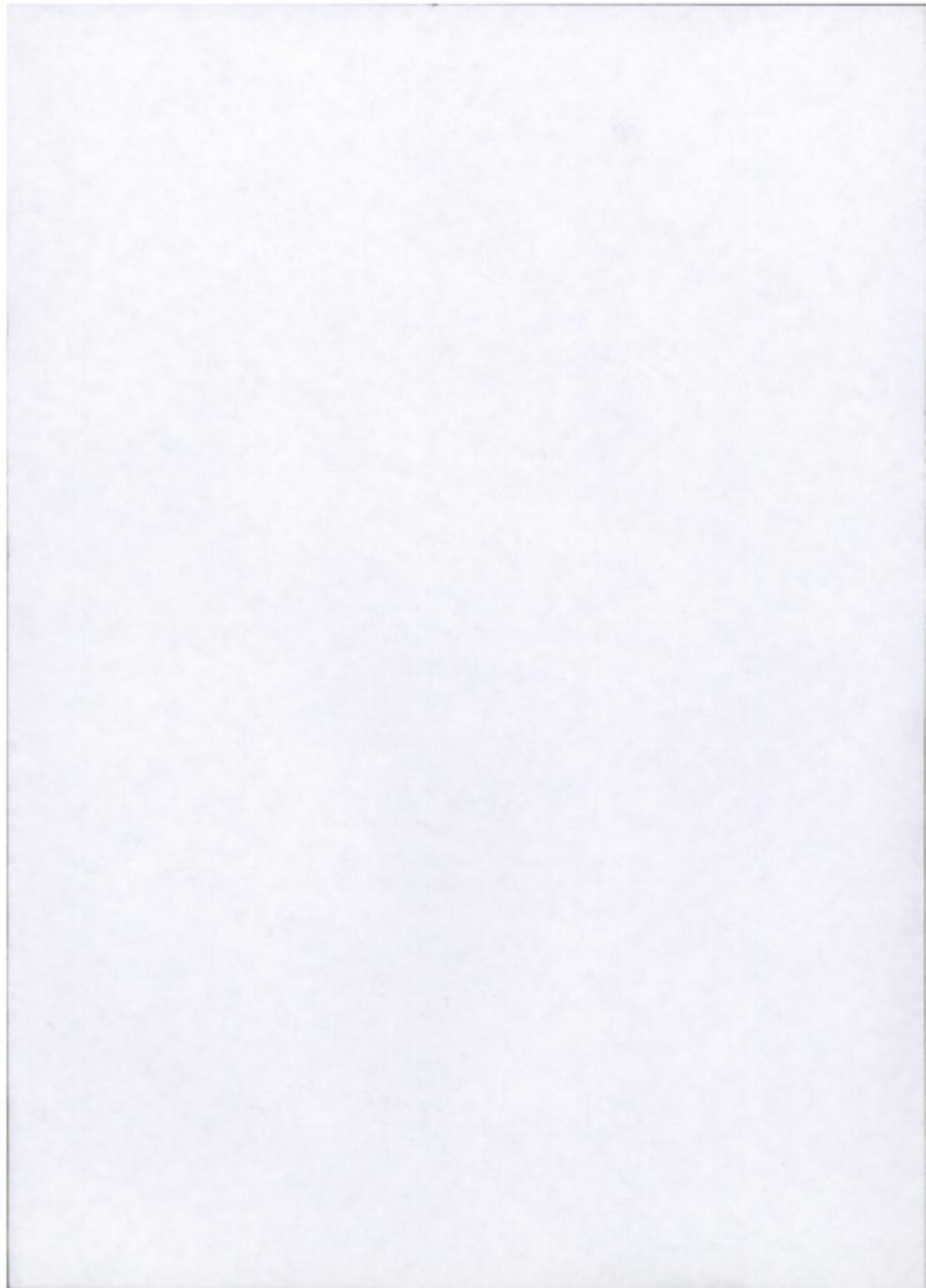
ΜΙΚΡΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ]

Οδυσ
Ελανη

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ
1963, Studies COLUMBIA

Ντόρ
Παναγιώτης

(3)

ΤΟ ΤΡΙΖΟΝΙ

Κοιμήθηκα /

στοῦ γιασεμιοῦ τήν εύωδιά /

στήν ἐρημάτι τοῦ φεγγαριοῦ / στό κυματάκι τοῦ γιαλοῦ /

Οἱ ἄνθρωποι μὲν ἀρνήθηκαν / κανεὶς δέ μου σιμάνει /

μάνα μου κάνει συντροφιά τῆς νύχτας τὸ τριζόνι.

Ἐννοία σου, λέει, ἐννοία σου κι ἐγώ εἰμ' ἐδῶ κοντά σου
γιὰ συντροφιά στήν ἔγγονα σου καὶ γιὰ παρηγορά σου.Τρὶς τρὶς καὶ τρὶς καὶ τρὶς

τὶ πικρή πούν' ἡ ψύχη

τὶ γλυκιά καὶ τὶ πικρή

τρὶς καὶ τρὶς καὶ τρὶς

Κοιμήθηκα /

κοιμήθηκα στῶν Ἀρχαγγέλων τῇ σκιά /

στῶν φύλλων τό μουρμουρτό / στῶν ἀστόνων τό χρυσό γιαλό /

Τί νάψταιγα τῆς μοίρας μου / Εἶται μὲ φαρμακώνει.

Μονάχα μου ἀποκρίνεται τῆς νύχτας τὸ τριζόνι.

Είμαι μικρό, πολὺ μικρό μά είναι ὁ θεός μεγάλος

αὐτό ποτέ δέ βά στό πῶ μῆτρα κανένας ἄλλος.

Τρὶς καὶ τρὶς καὶ τρὶς καὶ τρὶς

Τὶ πικρή πούν' ἡ ψύχη — Τὶ γλυκιά καὶ τὶ πικρή —

Τρὶς καὶ τρὶς καὶ τρὶς καὶ τρὶς

MAPINA

(1)

Δῶσε μου δυόσμο νά μυρίσω

λουίζα καὶ βασιλικό

μαζί μ' αὐτά νά σέ φιλήσω

καὶ τί νά πρωτοθυμηθώ.

Τή βρύση μέ τά περιστέρια

τῶν Ἀρχαγγέλων τό σπαθι

τό περιβόλι μέ τ' ἀστέρια

καὶ τό πηγάδι τό βαθύ.

Τίς νύχτες πού σέ σεργιανοῦσα

στήν ἄλλη ἄκρη τ' οὐρανοῦ

καὶ ύπανεβαίνεις σέ θωραῦσα

σάν ἀδελφή τοῦ Αύγερινου.

Μαρίνα, πράσινό μου ἀστέρι

Μαρίνα, φώς τοῦ Αύγερινου

Μαρίνα μου, ἄγριο περιστέρι

καὶ κρίνο τοῦ καλοκαριοῦ.

ΤΑ ΕΛΛΗΝΑΚΙΑ

(5)

Τό Μάρτη περικάλεσσα καὶ τό μικρό Νοέμβρη

τόν Αύγουστο τό φεγγαρό, κακό νά μή μάς εύρει.

Γιατί είμαστε μικρά παιδιά, είμαστε δύο Ἑλληνάκια

μές στά γαλάζια πέλαγα καὶ στ' ἀσπρά συννεφάκια.

Γιατί είμαστε μικρά παιδιά κι η ἀγάπη μας μεγάλη

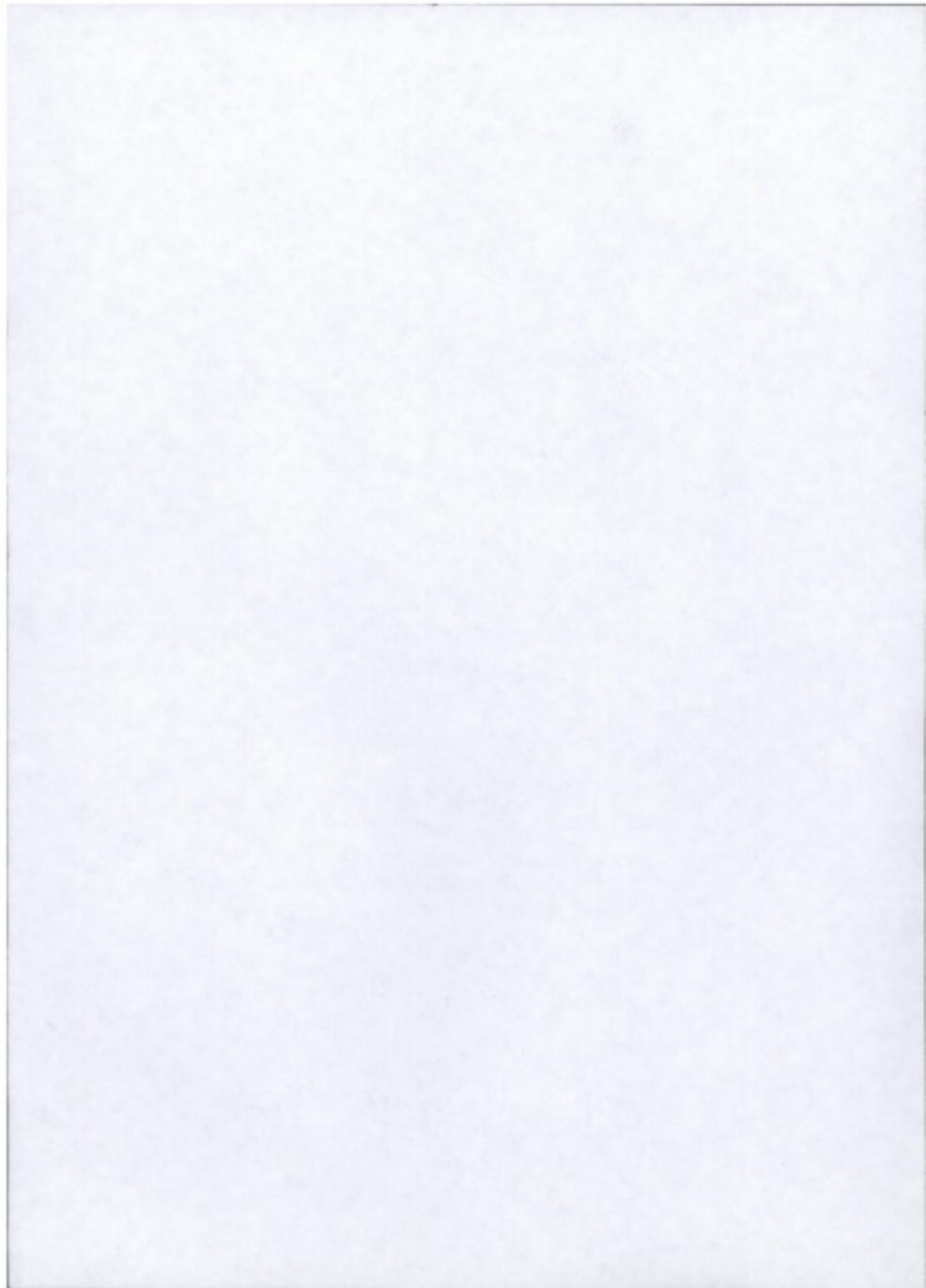
πού ἀν τήν χωρέσσωμε ἀπ' τήν μιά, περσεύει ἀπό τήν ἄλλη.

Ποιός έχει λόγια νά τήν πει τέτοιαν ἀγάπη

ποιός έρει μάγια νά τήν κάνει βουητό

μές στούς αιώνες νά κτυπάει σάν ἄγριο κύμα

καὶ νά μήν έχει, νά μήν έχει τελειωμό.

(2)

Η ΜΑΓΙΑ

‘Η Πούλια πούχει ἑφτά παιδιά
μέσα ἀπ’ τούς οὐρανούς περνᾶ
κάποτε λίγο σταματᾶ
στό φτωχικό μου καί κοιτᾶ.

—Γειά σας, τί κάνετε, καλά;
—Καλά. Πώς είναι τά παιδιά;
—Τί νά σας πώ, ἐκεῖ η Φηλά
τά τρώει τ’ ἄγιαζι κι ἡ ἐρυμά.
—Γι’ αυτό πικραλίνεσσαί Κυρά;
Δέν μοῦ τά στέλνεις ἔδων.
—Ευχαριστώ μά είναι πολλά.
Θά σου τή φάει τή σοδειά.
—Δώσε μου κάν τήν πιό μικρή
τήν Μάγια τήν ἀστραφτερή.
—Πάρ’ ετη λοιπόν κι ἔχε στό νοῦ
πώς θάσαι ὁ ἄντρας τ’ οὐρανού.

Εἶπε καί ποίν βγάλω μιλιά
μοῦ τήν καρφώνει στά μαλλιά.

Babu Λάμπουνε γύρω τά βουνά
τά χέρια μου βγάνουν φωτιά
κι ἡ Πούλια πούχει ἑφτά παιδιά,
φεύγει καί μ’ ἀποχαρετά.

(4)

ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΒΟΡΙΑ

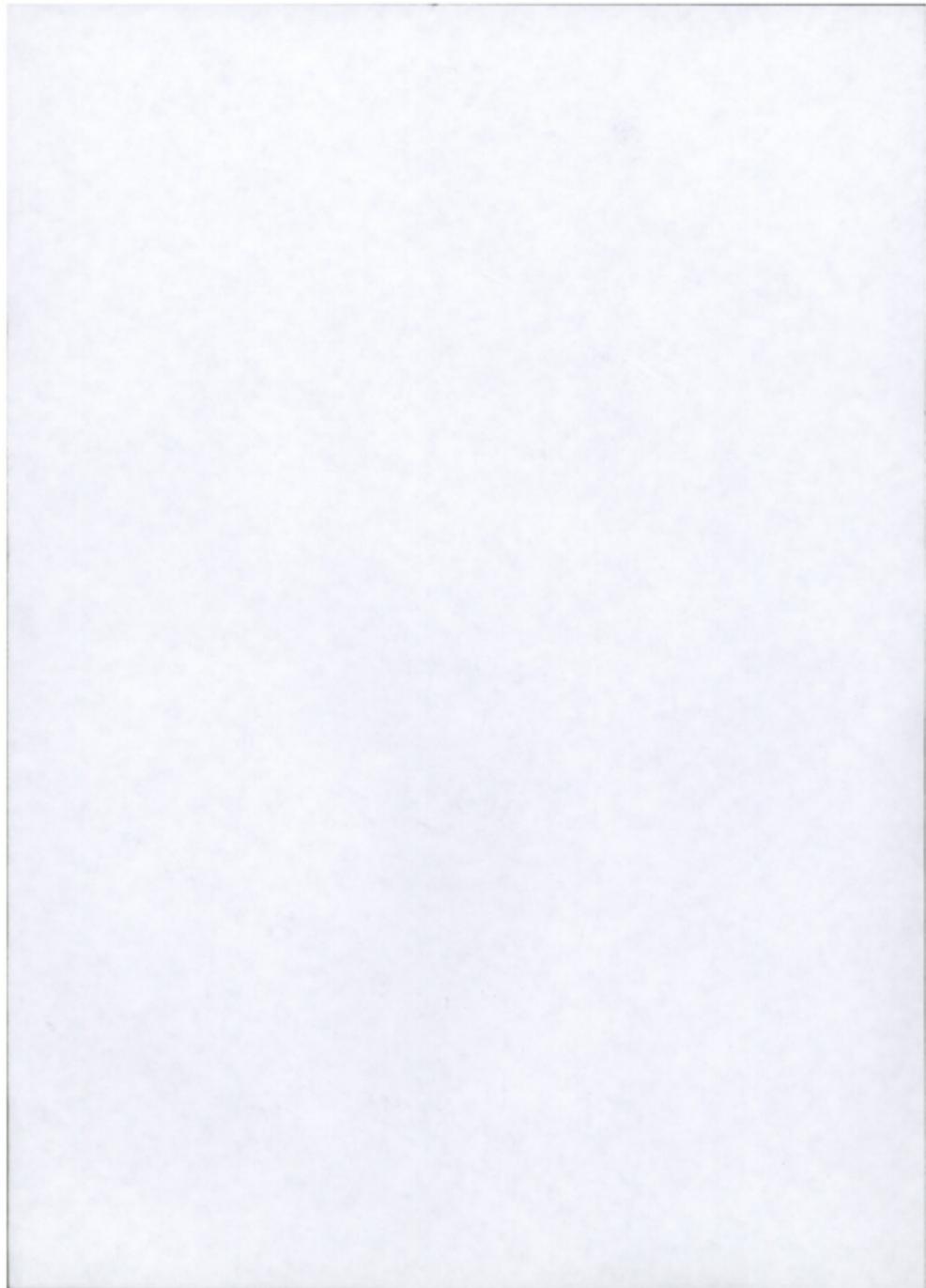
Τοῦ μικροῦ βοριᾶ παράγγειλα
νάναι καλό παιδάκι
μή μοῦ χτυπέι πορτόφυλλα
καί στό παραθυράκι.

Γιατί στό σπίτι π’ ἄγρυπνο
ἡ ἀνάπη μου πεβαίνει
καί μές στά δάκρυα τήν κοιτῶ
πού μόλις ἀνασάίνει.

Babu { Γειά σας περβόλια, γειά σας ρεματιές
γειά σας φιλιά καί γειά σας ἀγκαλιές
γειά σας οἱ κάβοι κι οἱ ξανθοί γιαλοί
γειά σας οἱ ὄρκοι οἱ παντοτίνοι.

Μέ πνίγει τό παράκοντο
γιατί στόν κόσμο αὐτόνα
τά καλοκαίρια τάχασσα
κι ἑφτασσα στόν χειμώνα.

Σάν τό καράβι π’ ἀνοιξε
τ’ ἄρμενα κι ἀλαργεύει
θωρῷ νά χάνονται οἱ στεριές
κι ὁ κόσμος λιγοστεύει.

ΜΙΚΡΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ
('Οδυσσέα 'Ελύτη -1963)

Ο ΚΗΠΟΣ ΕΜΠΑΙΝΕ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

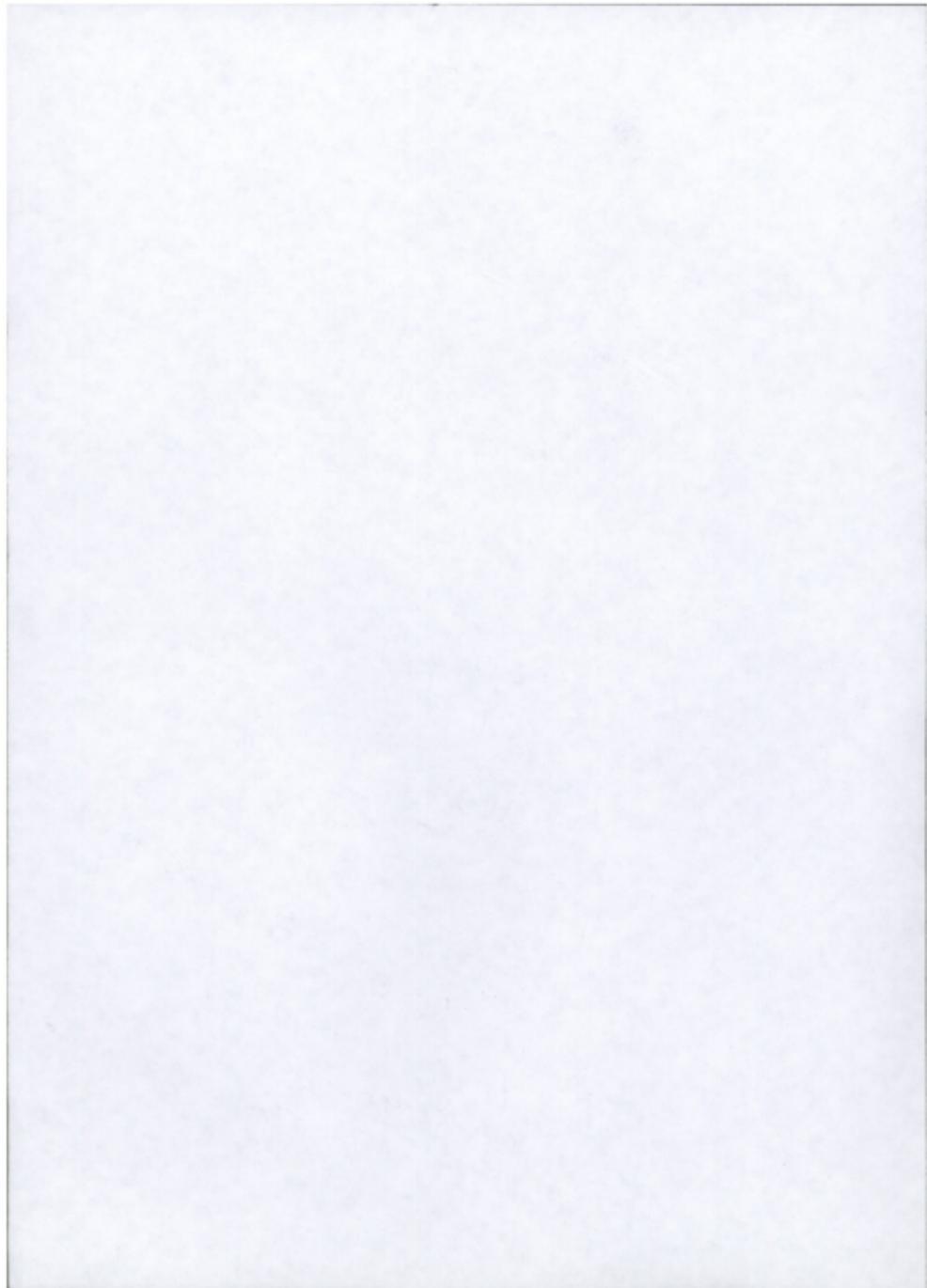

'Ο κήπος ἔμπαινε στή θάλασσα
βαθύ γαρούφαλο ἀκρωτήρι
τό χέρι σου ἐψευγε μέ τό νερό
νά στρώσει νυφικό τό πέλαγος - το χέρι σου ἄνοιγε την σύρανα

"Ἄγγελοι μ" ἔντεκα σπαθιά
πλέανε πλάι στ' ὅνομά σου
σκίζοντας τ' ἀνθισμένα κύματα
στούς κόρφους σου ἔκρυθες μιά χάρη
πού ήταν ἴδιο τό φεγγάρι.

Φεγγάρι ἔδω, φεγγάρι ἔκει
αἰνιγμα διαβασμένο ἀπό τή θάλασσα
γιατί τό δικό σου τό χατίσι
ό κήπος ἔμπαινε στή θάλασσα
βαθύ γαρούφαλο ἀκρωτήρι.

(6)

ΤΑ ΔΑΤΕ ΤΑ ΜΑΘΑΤΕ

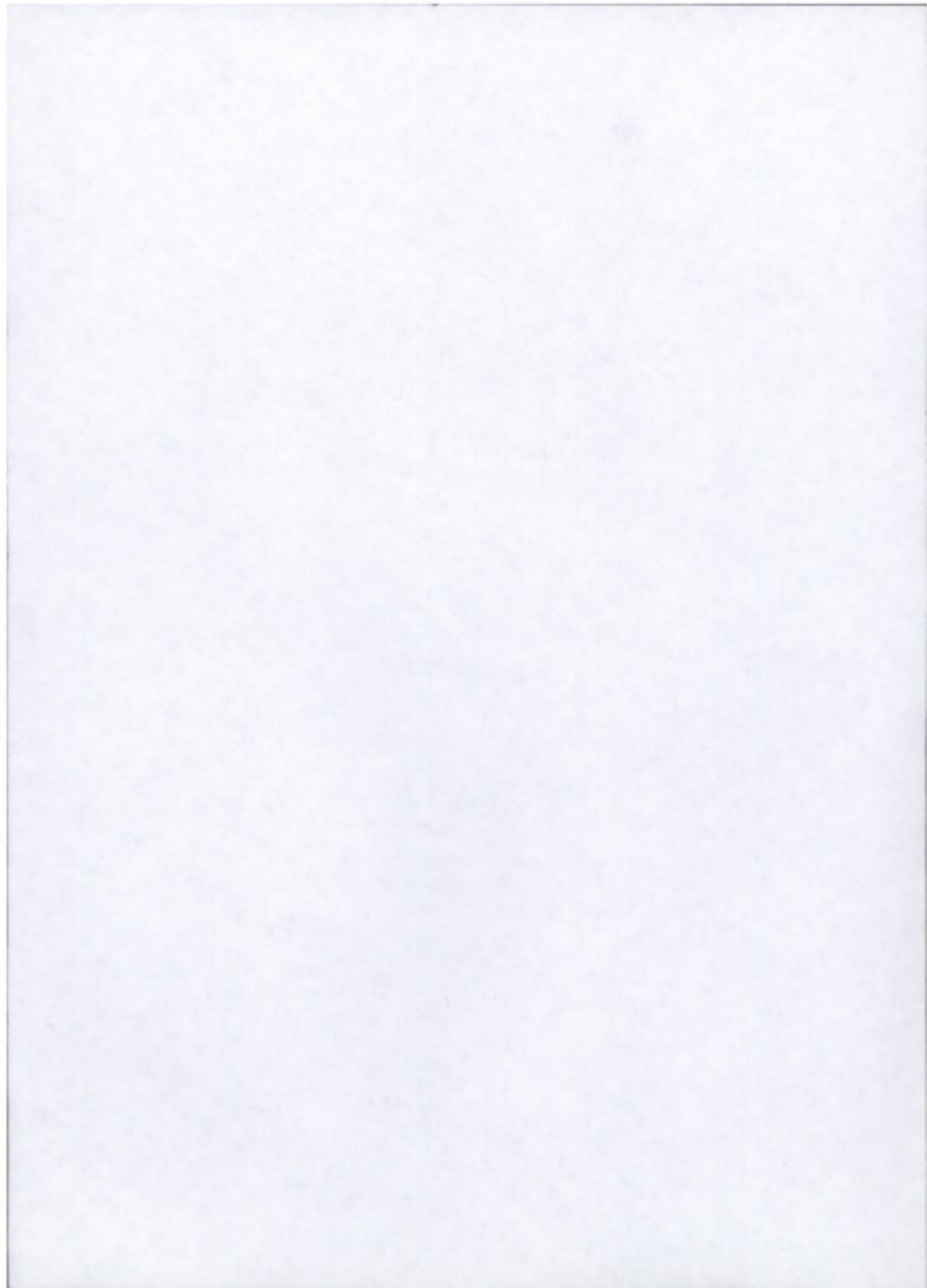
"Ηταν μιά θεία θέληση κι ένος άγιου τάμα
έμεις οι δυό νά συλέουμε και νά γενεί τό Βάμα.

Οι βάρκες ν' ἀνεβαίνουνε ώς τά φηλά μπαλκόνια
κι οι ὄρτανσίες νά πετούν καθέως τά χελιδόνια.

Ν' ανδύουν οι άγιοι κεριά στή χάρη των δυονών μας
και τά φαρδίτα νά φιλούν τήν άκοπη τών ποδιών μας.

"Όλος ο κόσμος ν' απορεί, μωρέ τί νάν' και τούτο
μέ τό μπουζούκι νά καλεί και τό μικρό λαγούντο.

Ταδάτε τά μάθατε μιά άγαπη πού έγεννήθη
"Ανθρωπος δέν τήν καρτερεῖ κι ό "Αδης ένικήθη. *Balal*

(A6)

ΠΟΛΙΤΕΙΑ Β

Kwans
Baptists

Anti
Christianity

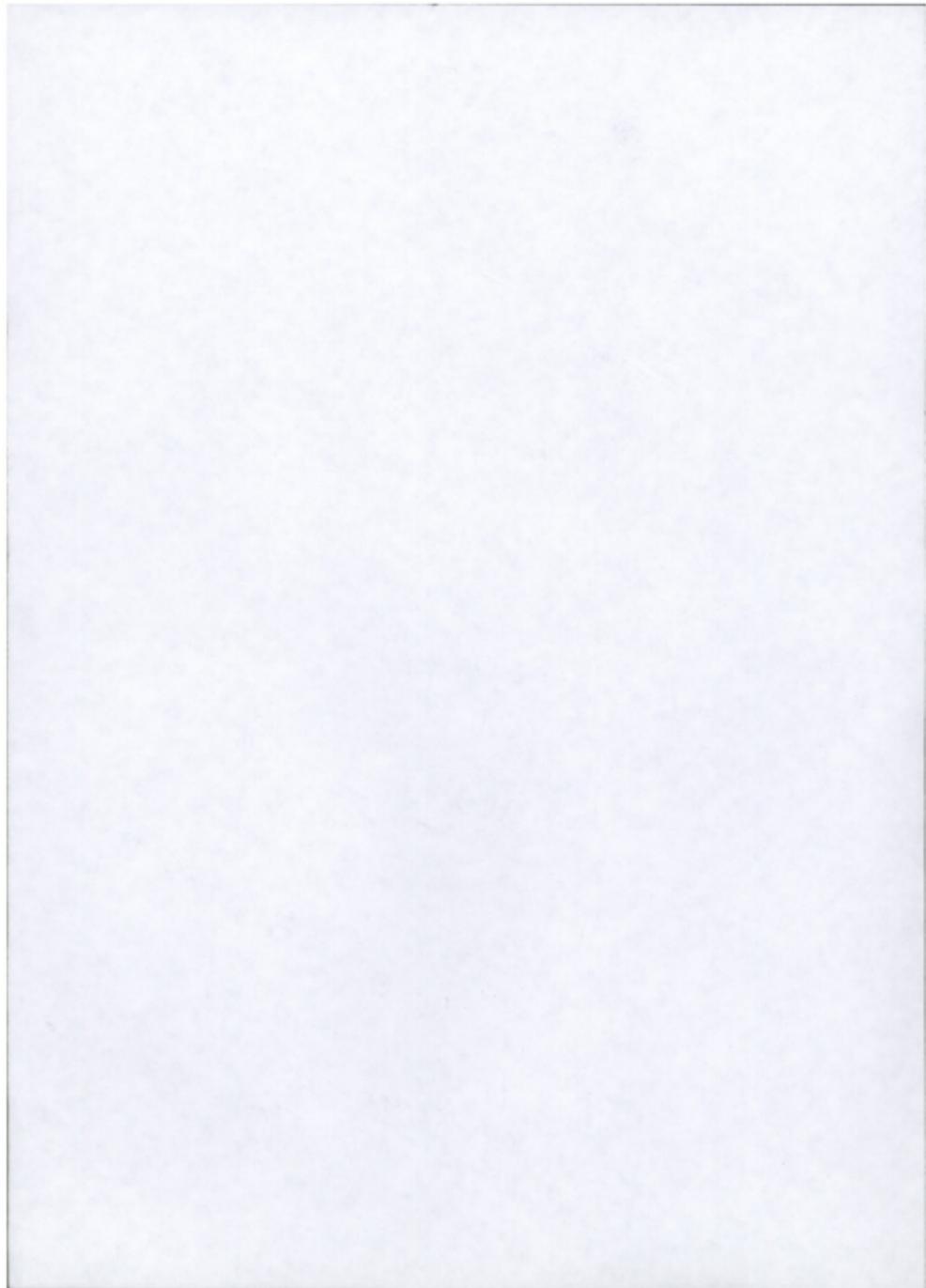
Power
Liberation

Nile
Flood

Re
Mathew

Narrative
Studies

Columbia

ΠΟΛΙΤΕΙΑ Β'

ΟΙ ΜΟΙΡΑΙΟΙ
(Κώστα Βάρναλη)

Μές στήν υπόγεια τήν ταβέρνα
μές σέ καπνούς καί σέ βρισιές
(ἀπάνου στρίγγλισε ἡ λατέρνα)
Όλη ἡ παρέα πίναμε ἐψές
ἐψές σάν ὅλα τά βραδάκια
νά πάνε κάτω τά φαρμάκια.

Σφίγγονταν ὁ ἔνας πλάι στόν ἄλλον
καί κάπου ἐφτυσούσε καταγῆς
ὅ, πόσο βάσανο μεγάλο
τό βάσανο εἶναι τῆς ζωῆς
ὅσο κι ὁ νοῦς νά τυραννιέται
ἄσπρην ἡμέρα δέ βυμιέται.

"Ηλιε καί θάλασσα γαλάζια
καί βάθος τοῦ ἀστου οὐρανοῦ
ῷ, τῆς αὔγης κροκάτη γάζα
γαρούφαλα τοῦ δειλινοῦ
λάμπετε, σβήνετε μακριά μας
χωρίς νά μπείτε στήν καρδιά μας.

Η ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΙΚΟΥ
(Κώστα Βάρναλη)

Εἶχε τήν τέντα ξομπλιαστή
ἡ βάρκα τοῦ καμπούρη Αντρέα.
Γερμένος πλάι στήν κουπαστή
ὄνειρατα ἔβλεπεν ὥραῖα.

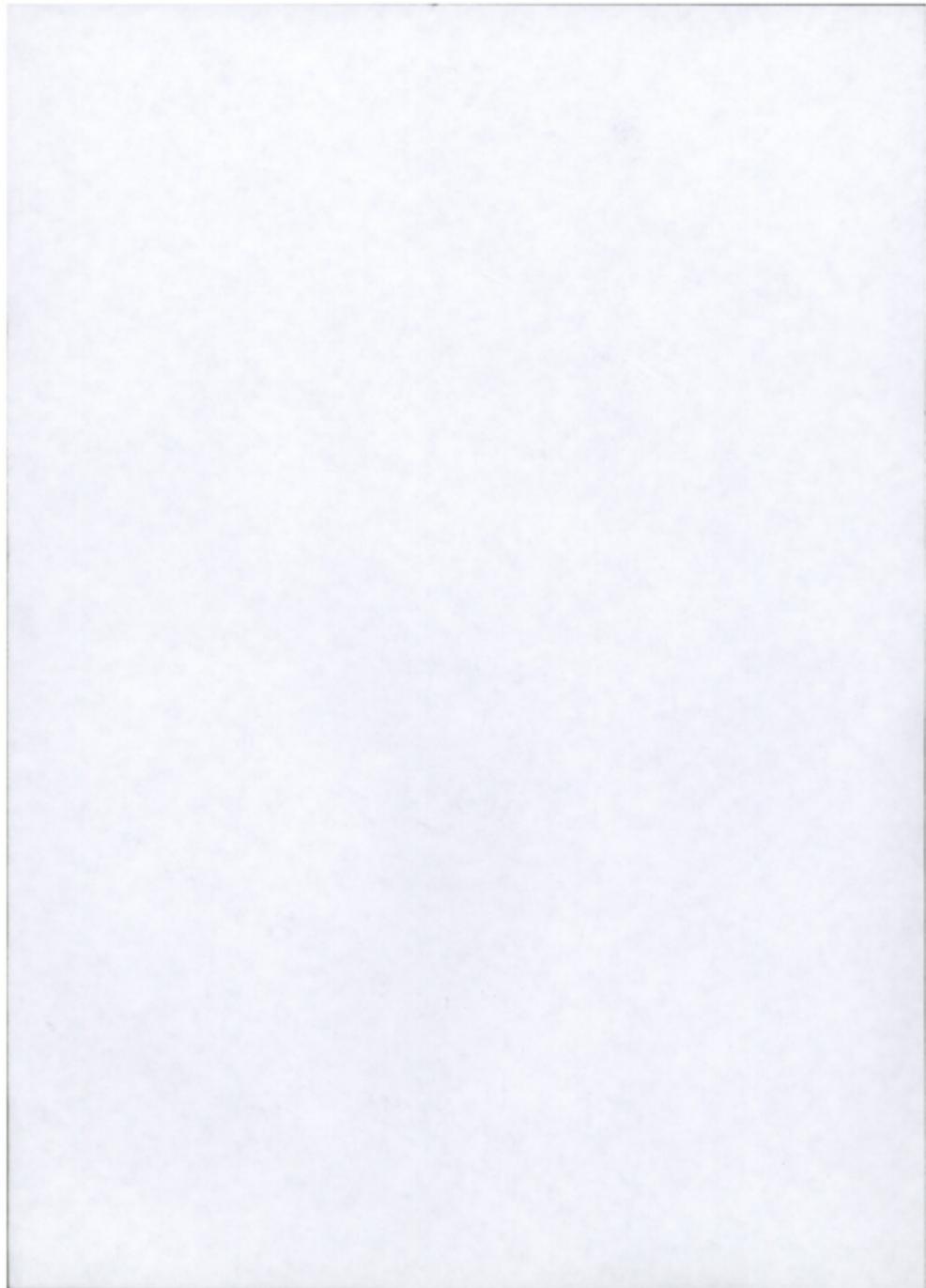

"Η Κατερίνα, ἡ Ζωή,
τ' Ἀντιγονάκι, ἡ Σηνοβία.
"Ω τέ χαρούμενη ζωή!
Χτυπᾶς φτωχή καρδιά μέ βία.

) Balal

Τά μεσημέρια τά ζεστά
τή βάρκα παίρνανε τ' Ἀντρέα
γιέ νά τίς πάει στ' ἀνοιχτά
όλες μαζί τρελή παρέα.

Μά ἥρθ' ὁ χειμώνας ὁ κακός
καί σκόρπισ' ἡ τρελή παρέα
καί σένα βήχας μιστικός
σ' ἔριξε χάμω μπάρμπα-Ἀντρέα.

ΓΩΝΙΑ ΓΩΝΙΑ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

③

Γωνιά γωνιά σέ καρτερώ
γωνιά γωνιά σέ Φάχνω
Φάχνω νά βρώ τά μάτια σου
κι ἀπ' τόν καπυό τά χάνω.

Άλλους ἀπλώνεται δροσιά
κι ἀλλούς χιονιάς σφυρίζει
καὶ τ' ὄνειρο πού χάνεται
πάει καὶ δέ γυρίζει.

Balab

Γωνιά γωνιά σέ ζήτησα
γωνιά γωνιά σέ βρηκα
σου φίλησα τά μάτια σου
καὶ στούς καημούς σου μπῆκα.

and the number of species per genus were used to calculate the mean species richness per genus and the mean species richness per area.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

The relationship between the mean species richness per genus and the mean species richness per area was tested using a linear regression analysis.

ΕΙΝΑΙ ΜΑΚΡΥΣ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΣΟΥ
(Πάνου Κοκκινόπουλου)

(5)

Σκίσε γλυκά τόν ἔλατο
καὶ πάρ' του τό ρετσίνι
γλυκό κρασί μέ τόν καϊρό^ό πόνος σου νά γίνει.

Είναι μακρύς ὁ δρόμος σου
κι ἡ ὑπομονή σου λίγη
χτυπῶ διπλά τήν πόρτα σου (δειλά;) ?

Κι ἂν εἰν' τό τζάκι σου σβηστό^ρ
κι ἀρνιέματ νά τ' ἀνάψω
μούγινε χάρη ἀπ' τό θεό
νά μή μπορώ νά κλάψω.

ΒΡΑΔΙΑΖΕΙ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

(4)

Ξημέρωμα σέ γύρεψα
τό δειλινό σε βρήκα
μές στήν καρδιά σου μίλησα
στήν μαύρη μοίρα μπῆκα.

Βοριάς χτυπά τήν πόρτα μου
καὶ στήν ψυχή μου ἄγιαζει
καὶ στά πικρά τά μάτια μου
στιγμή στιγμή βαθδιάζει.

Τά μάτια σου ἔγύρεψα
στό φῶς νά περπατήσω
νά γίνω δινειρό γλυκό^ρ
καπηλούς παλιούς νά σβήσω.

ΣΤΡΑΤΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΑ
(Νίκου Γκάτσου)

(6)

Σ' αὐτό τό δρόμο πού διάλεξες νά πᾶς
κοίτα νά προφτάσεις τόν καϊρό^ρ -κόπτω να προφτάσεις τήν καμπά^ρ
πού είναι σάν τό κύμα τό ἀλμυρό.

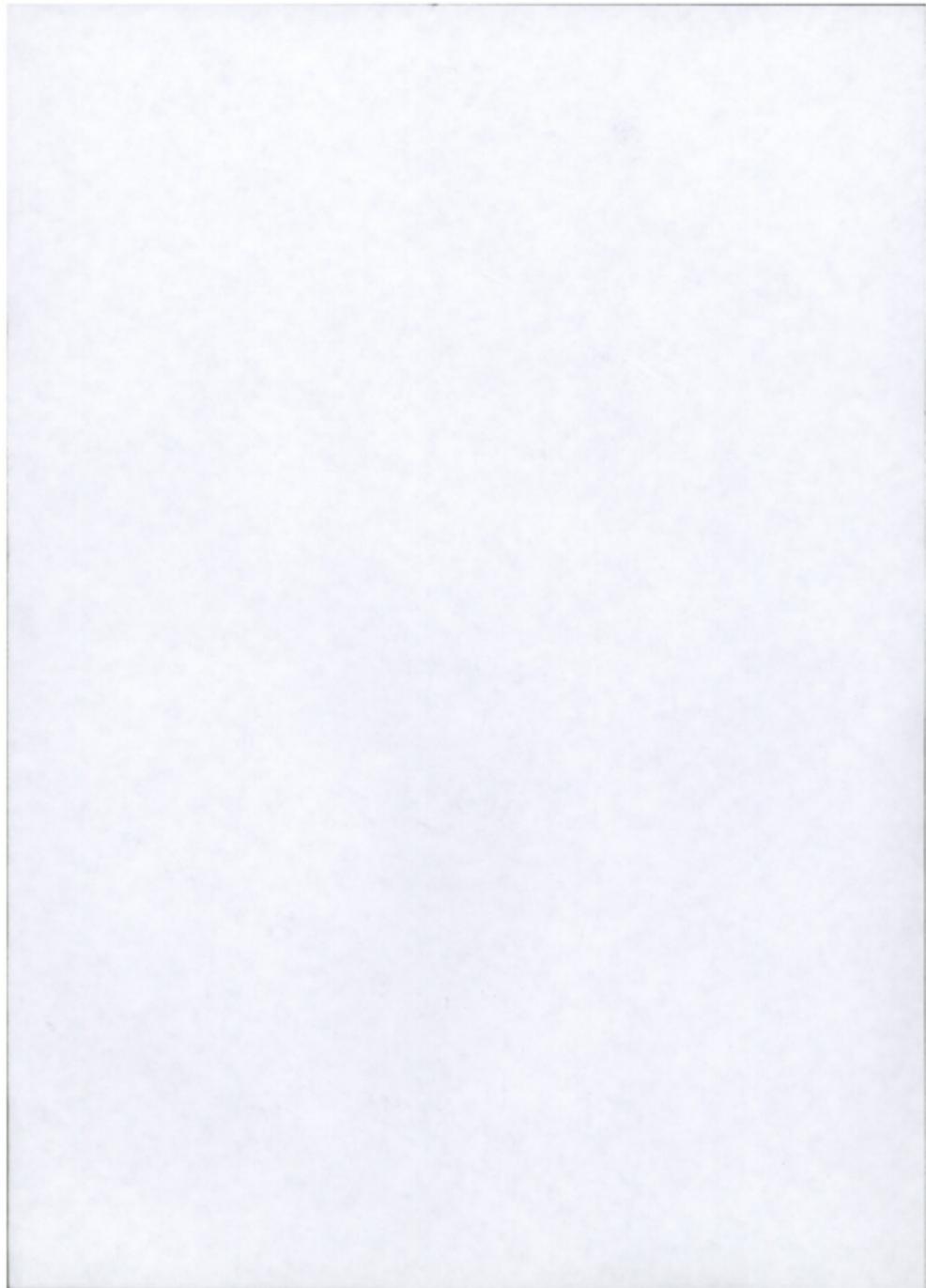
Στράτα τή στράτα σου τόχω πει φεύγουν τό νιάτα σάν ἀστραπή.

Σ' αὐτό τό δρόμο πού διάλεξες νά πᾶς
πέρασα κι ἔγω κάποια βραδιά
γιά τοῦ φεγγαριού τήν ἀμμουδιά.
Ο Ερωτευτής Κέργυ Κεληποίας Βρασσίοι.

? BOLD

BOLD

BOLD

(17)

KUKILOS ΦΑΡΑΝΤΟΥΡΗ

NIKOS
ΦΑΡΑΝΤΟΥΡΗ

Disk
X(1000-1000)

(Ερασ
Στραντζή)

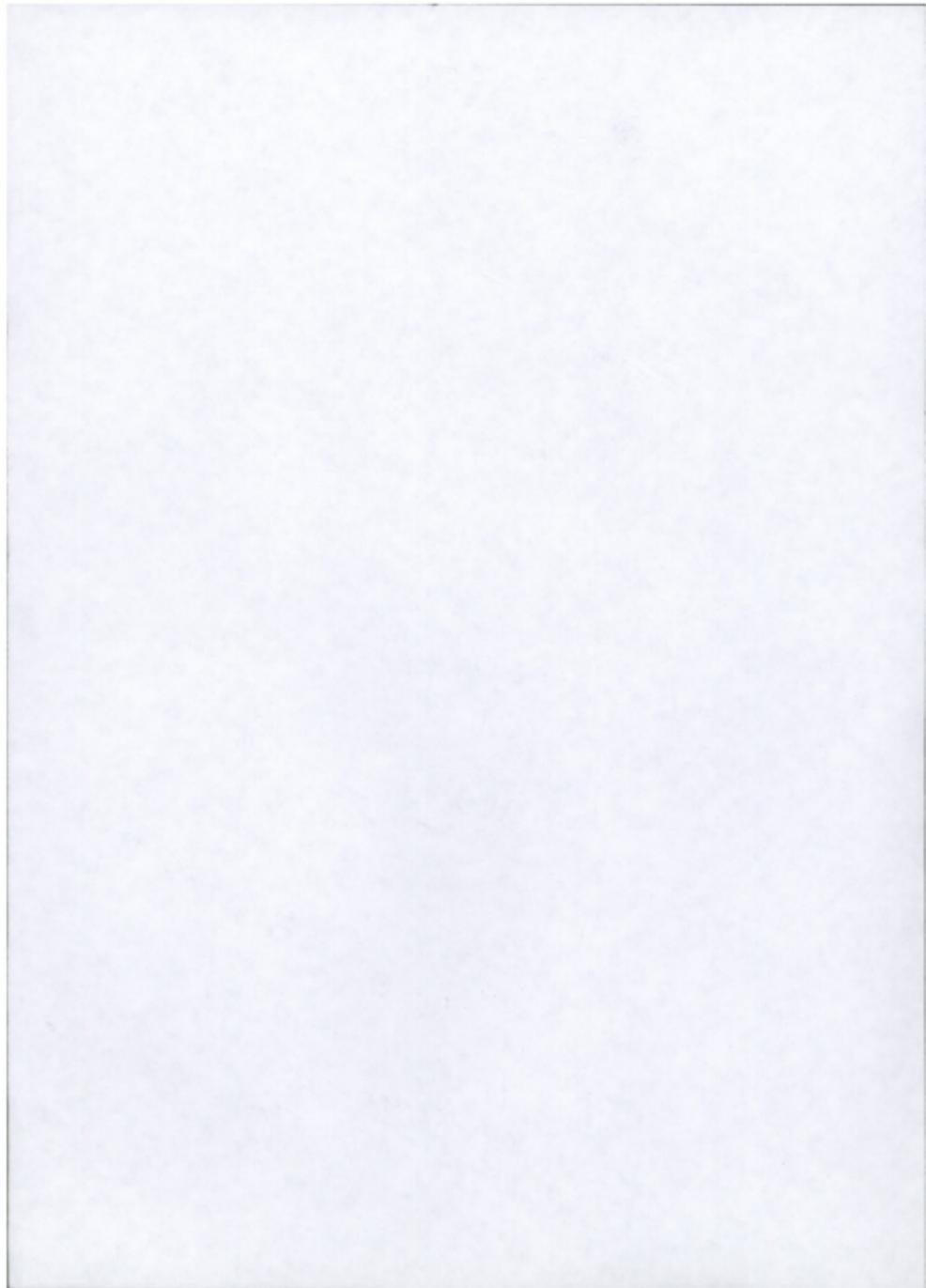
Tour
Afrika)

Μεσιν
φωτογραφία

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ
1964 COLUMBIA

ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ
1965 Columbia

Γερμ
Μουσική

ΚΥΚΛΟΣ ΦΑΡΑΝΤΟΥΡΗ

(1)

Τ'ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΠΝΟΣ^Κ
(Νίκου Γκάτσου)

*Εσπειρα στόν κηπού σου χωρτάρι
νάρχονται τό βράδυ τά πουλιά
τώρα ποιό φεγγάρι σ'έχει πάρει
κι αδειάσει τού κόσμου ή αγκαλιά.

Στης νύχτας τό μπαλκόνι
παγώνει ό σύρανός
κι είν' ή αγάπη σκόνη
καί τ' ὄνειρο καπνός.

Κύλισαν τά νιάτα στό ποτάμι
κι έγινε ό καρδος ἀνηφοριά
ήμουνα στόν ἄνευτο καλάμι
κι ήσουνα στήν μπόρα λυγαριά.

bold

ΣΤΟΥ ΚΟΙΣΜΟΥ ΤΗΝ ΑΝΗΦΟΡΙΑ
(Νίκου Γκάτσου)

(2)

Μές στήν ζωή περπάτησα
κι είχα τόν ήλιο προίκα.
Μόνο πού φώς δέν κράτησα
παρηγοριά δέν βρῆκα.

Στου κόσμου τήν ἀνηφοριά
μού στήσανε καρτέρι
κι ήταν ό φίλος πυρκαγιά
ο ἀδερφός μαχαίρι.

Πήρα δροσιά καί πότισα
τά μαραμένα στήθη
μόνο ή καρδιά πού ρώτησα
ποτέ δέν μ' ἀποκρίθη.

bold

ΤΟ ΕΚΚΡΕΜΕΣ
(Νίκου Γκάτσου)

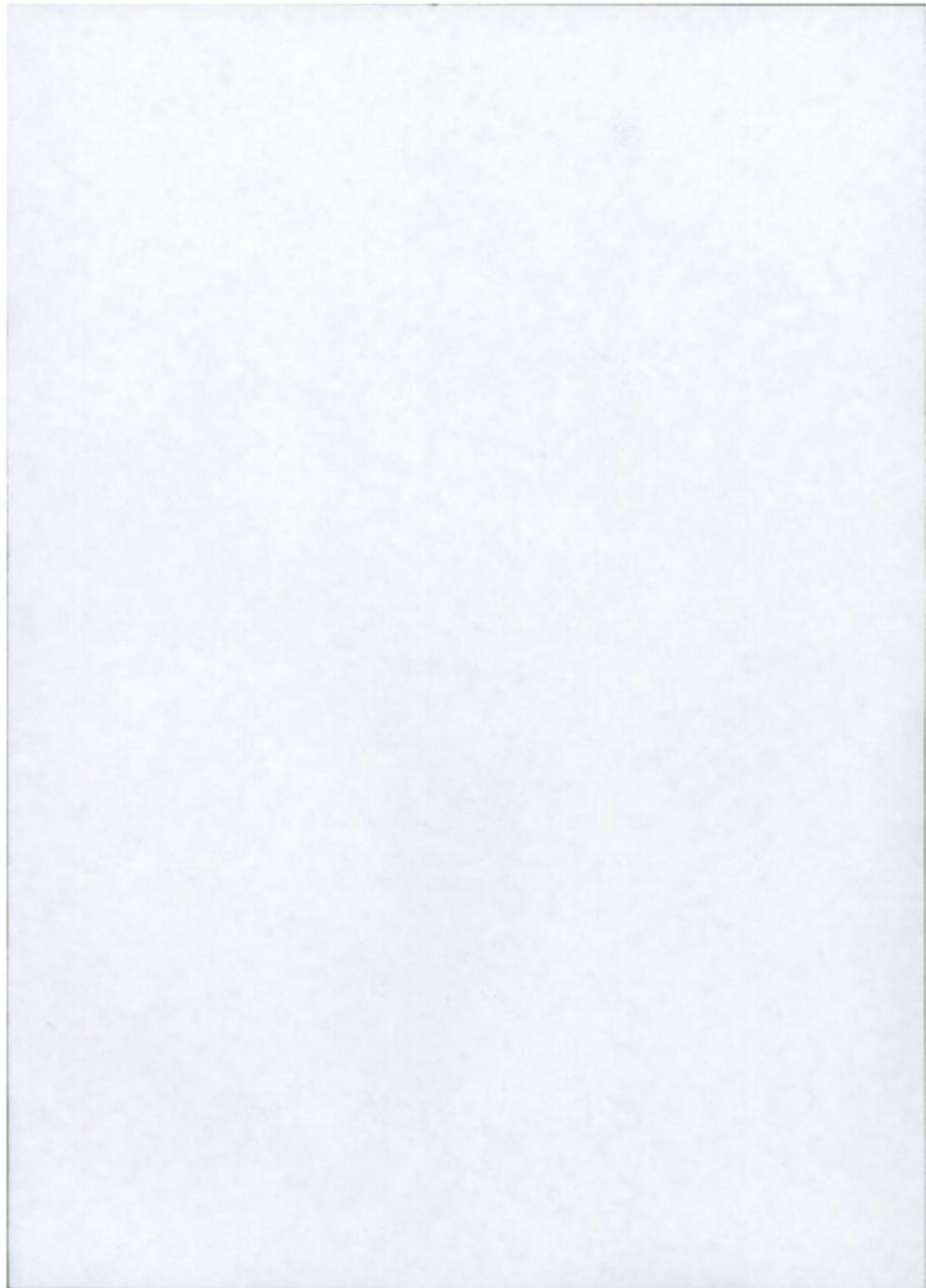
(3)

*Ηρθα σάν τό γλάρο στήν ἀκρογιαλιά
ήρθα νά σέ πάρω μ' ἔκατο φιλιά.

[Είν' ή ζωή μέ τ' ὄνειρο δεμένη
έλα κι ἐσύ, χαρά μάς περιμένει.] bold

Στ' ὅμορφο ταξίδι καί τ' ἀλαργινό
ἔχω γιά στολίδι τόν Αύγερινό.

Τά φτερά μου ἀνοίγω βόηθα με κι ἐσύ
φτάνουμε σέ λιγο στ' ἀσπρό μας νησί.

ΚΟΥΡΑΣΤΗΚΑ ΝΑ ΣΕ ΚΡΑΤΩ
(Δημήτρη Χριστοδούλου)

(4)

Κουράστηκα νά σέ κρατώ, πόνε, ἀπό τό χέρι
τό δρόμο νά βαδίζουμε μαζί χωρίς χαρά
νά' χουμε γιά παρηγορά ένα θλιμμένο ἀστέρι
πουλιά πού τά' δειρε ή βροχή και χάσαν τά φτερά.

Κάνε φωνή μου ύπουμονή, τραγούδι μου κρατήσου
έχασε τήν παλιά πληγή και παίξε τήν ψυχή σου.

BOLD

Βαρέθηκα τόν πόνο μου νά μοῦ μιλάει γιά πόνο
δέν τήν ἀντέχω τή φωνή νά λέει γιά τήν πληγή
νά μου μιλάει γιά συμφορά και γιά τόν πόνο μόνο
γιά τή μεγάλη ώρα μας πού θά μας πάρη ή γη.

Ο ΙΣΚΙΟΣ ΕΠΕΣΕ ΒΑΡΥΣ
(Γεράσιμου Σταύρου)

(5)

Ο ίσκιος ἔπεσε βαρύς στό κάθε μας δρομάκι
νά τραγουδήσεις δέν μπορεῖς σέ πνιγει τό μεράκι.

Κλειστά τά σπίτια σκοτεινά κι οι τοῖχοι ραγισμένοι
μά ή καρδιά πού ἀγρυπνά χωρίς χαρά δέ μένει.

BOLD

Μαράθηκε τό γιασεμί και στέρεψε ή βρύση
πικρό γιά ὅλους τό ψωμί κι ο ἡλιος πάει νά σβήσει.

ΠΗΡΑ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ Τ ΟΥΡΑΝΟΥ
(Τάσου Λειβαδίτη - 1964)

(6)

Νά' χα δυό χέρια, δυό σπαθιά
νά σέ σκεπάσω ἀγάπη μου
νά μή σ' ἀγγίζει πόνος.

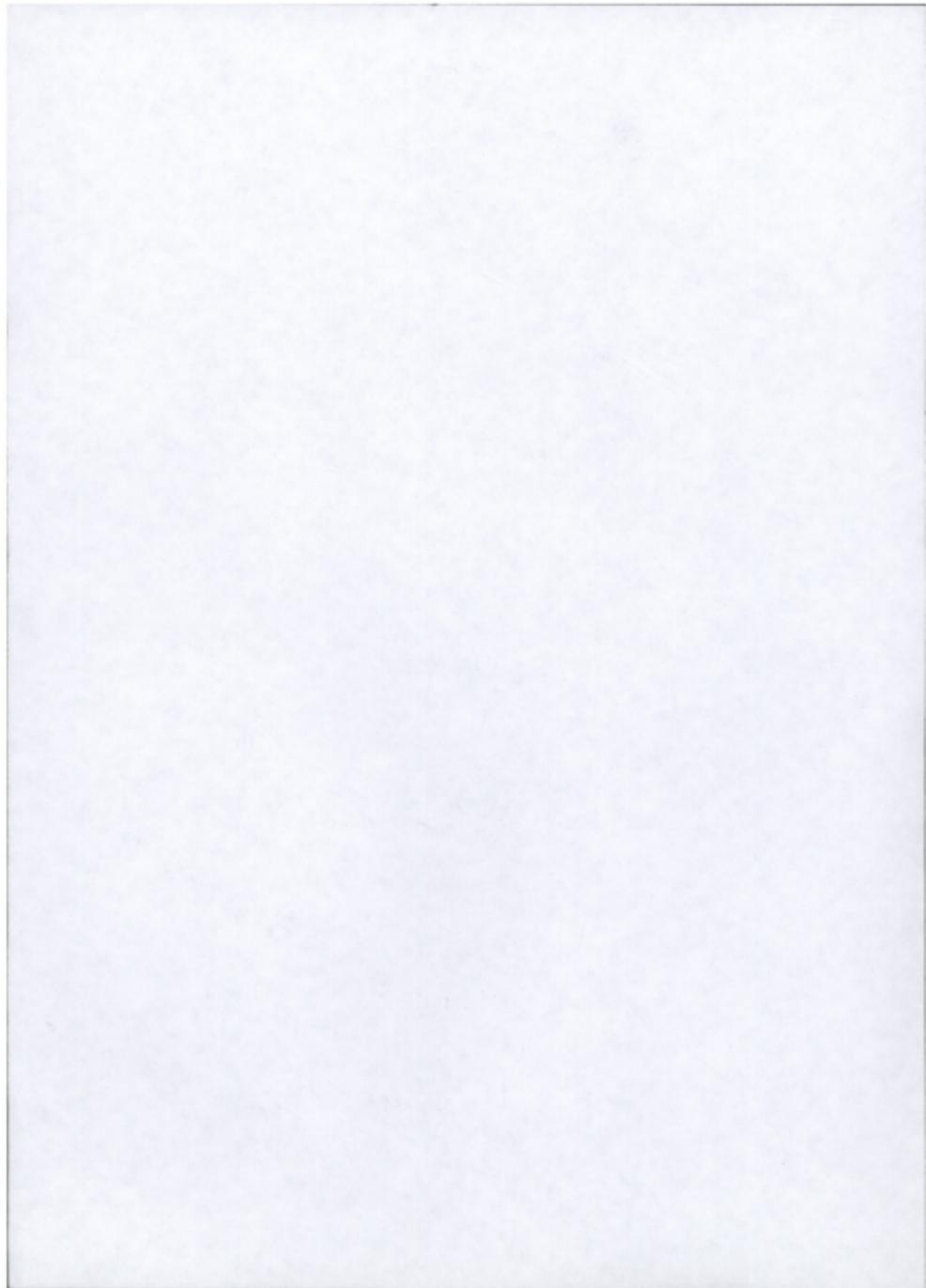
Νά' μουν ἀητός, νά' χα φτερά
γιά νά σέ πάρω μακριά
νά μή σέ βρίσκει ὁ χρόνος.

BOLD

*Εψυγε ή μέρα μας πικρή
κι ἀρχισε νά βραδιάζει
μές στό τραγούδι τό αἷμα μου
κόμπο τόν κόμπο στάζει.

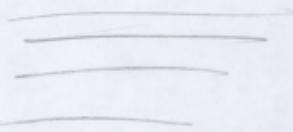
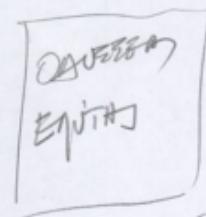
Πήρα τούς δρόμους τ' ούρανού
τά σύννεφα κυνήγησα
μίλησα μέ τ' ἀστέρια.

*Έψαξα νότο και βοριά
γιά νά σου φέρω τή χαρά
μά ἐμεινα μ' ἄδεια χέρια.

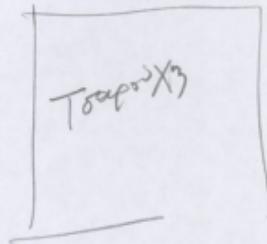
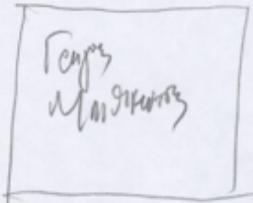

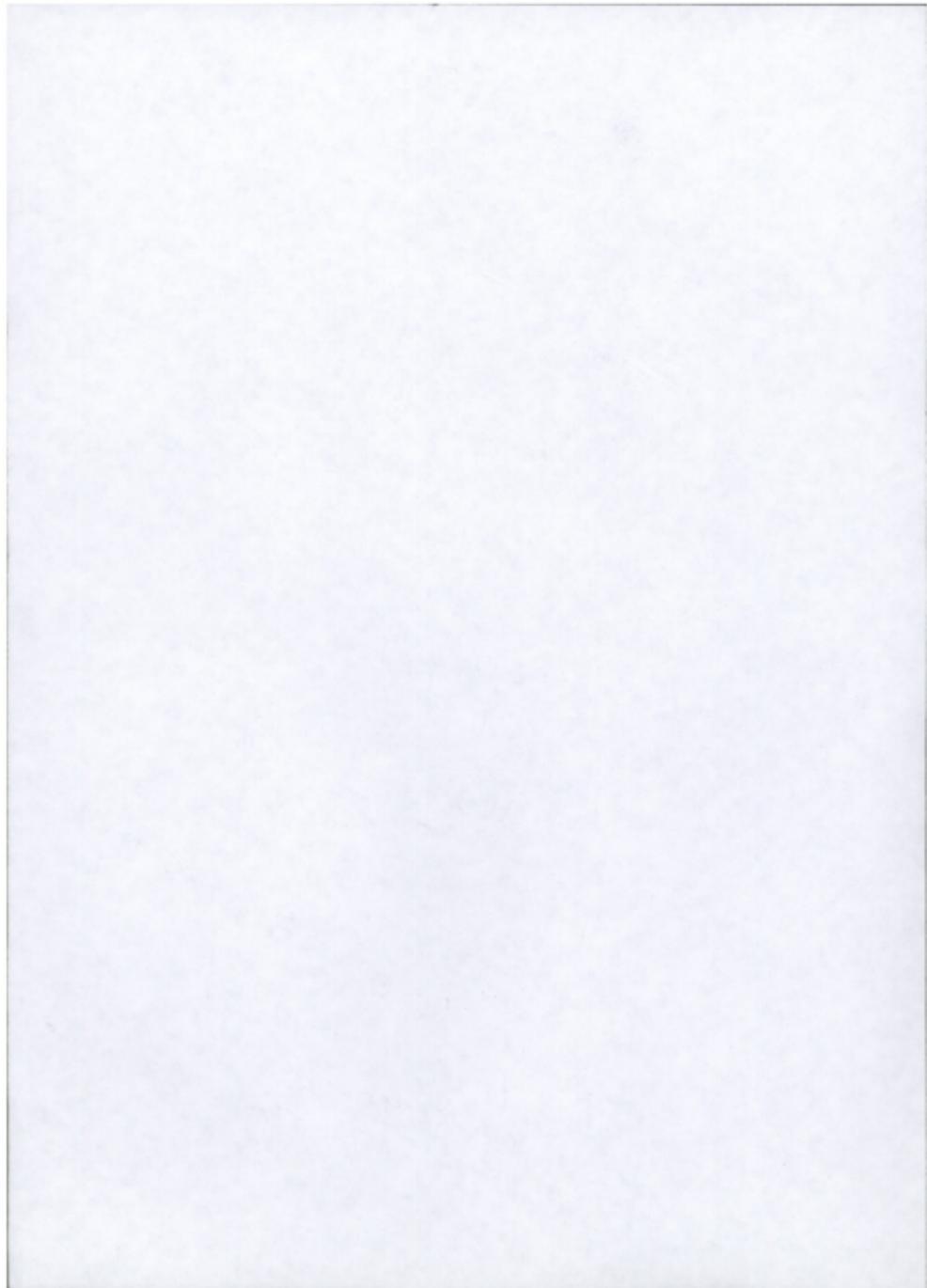
(18)

TO AΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

Η ενίσχυση για το 1960-61
Η πρόγραμμα σε άρθρο το 1964
στην Αθήνα
Studio . . .
ΔΕΟΜΟΥΣΙ

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ
(Οδυσσέα Έλύτη)

ΕΝΑ ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

Ένα τό χελιδόνι
κι ἡ Ἄνοιξη ἀκριβή
ἵνα νά γυρίσει ὁ ἥλιος
θέλει δουλειά πολλή.

Θέλει νεκροί χιλιάδες
νάναι στούς τροχούς
Θέλει κι οι ζωντανοί
νά δίνουν τό αἷμα τους.

Θέ μου Πρωτομάστορα
μ' ἔχπισες μέσα στά βουνά
Θέ μου Πρωτομάστορα
μ' ἔκλεισες μές στή θάλασσα.

Πάρθηκεν ἀπό μάγους
τό σῶμα τοῦ Μαγιοῦ
Τόχουνε θάψει σ' ἐνα
μνῆμα τοῦ πέλασου. πέλασου

Σ' ἔνα βαθύ πηγάδι
τόχουνε κλειστό
μύρισε τό σκοτάδι
κι δλη ἡ Ἀβυσσο.

Θέ μου Πρωτομάστορα
μέσα στίς πασχαλιές και Σύ }
Θέ μου Πρωτομάστορα
μύρισες τήν Ἀνάσταση.

ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΗΛΙΕ ΝΟΗΤΕ

Τῆς δικαιοσύνης ἡλιε νοητέ
και μυρσινη ἐσύ διξαστική
μή παρακαλώ σας μή
μή λησμονάτε τή χώρα μου.

Ἄετόμορφα ἔχει τά ψηλά βουνά
στά ἡφαιστεια κλήματα σειρά
και τά σπίτια πιό λευκά
στοῦ γλαύκου τό γειτόνεμα.

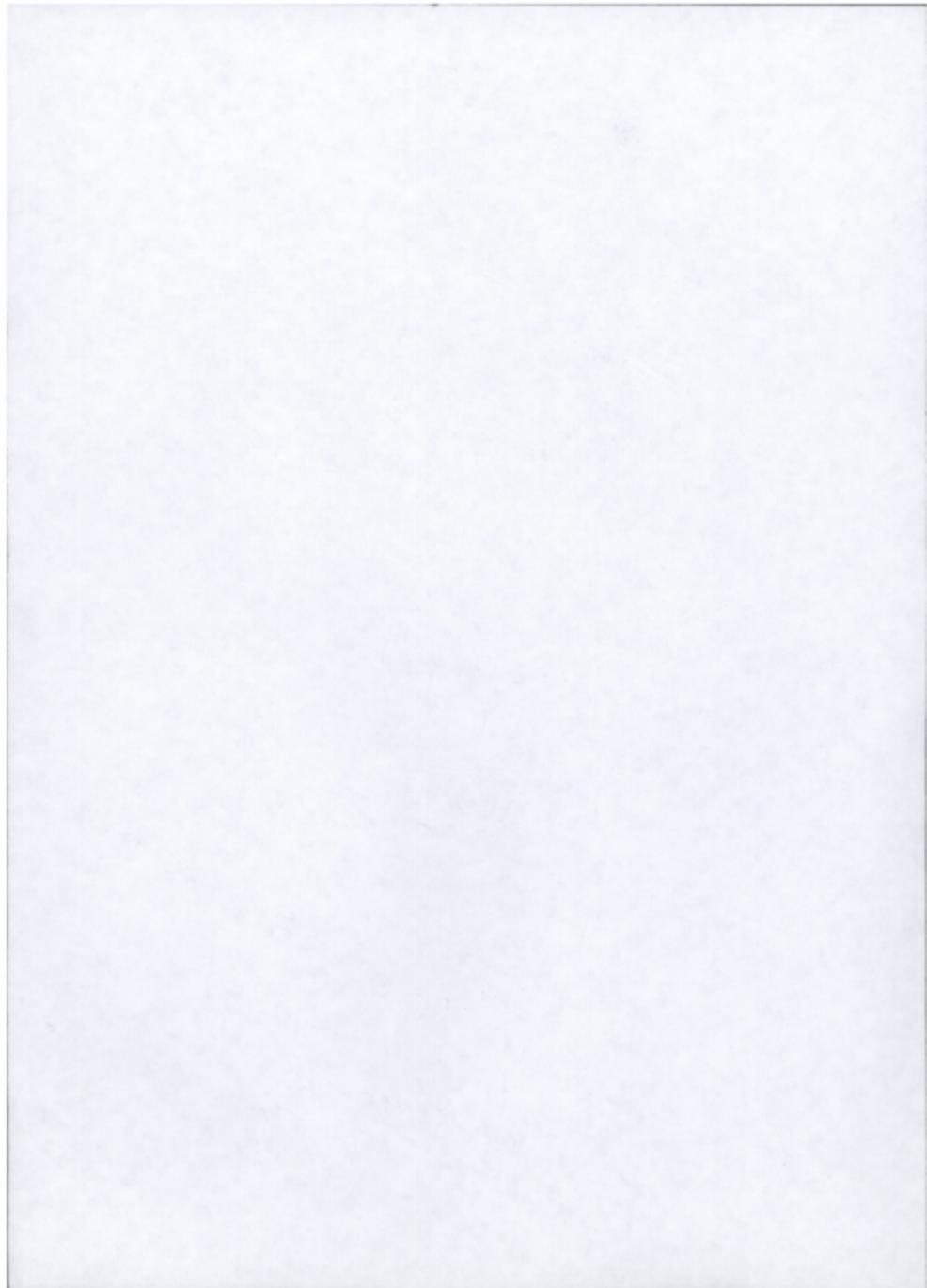
Τά πικρά μου χέρια μέ τόν Κεραυνό
τά γυρίζω πίσω ἀπ' τόν Καιρό
τούς παλιούς μου φίλους καλώ
μέ φοβέρες και μ' αίματα.

Πρέπει να πνιγρασεῖς
πόση τη Βίβλο τους έγινε

(έχουτε μαρεις γωνιστούς)

Ἐχει σημασία και ειρήνη
και τη διαμαστική και τη
νεσαλαγα και σα.

Λείπει τη
ΜΕ το Ιυχρά του δισρού ?

Τής Δικαιοσύνης ήλιε νοητέ
καὶ μυρσίνη σύ δοξαστική
μή παρακαλῶ σας μή
μή λησμονάτε τῇ χώρᾳ μου.

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΑΙΜΑΤΑ

Τῆς ἀγάπης αἷματα μέ πορφύρωσαν
καὶ χαρές ἀνείδωτες μέ σκιάσανε
ὅξειδώθηκα μές στή νοτιά τῶν ἀνθρώπων
μακρινή μητέρα, ρόδο μου ἀμάραντο.

(μητρός ?)

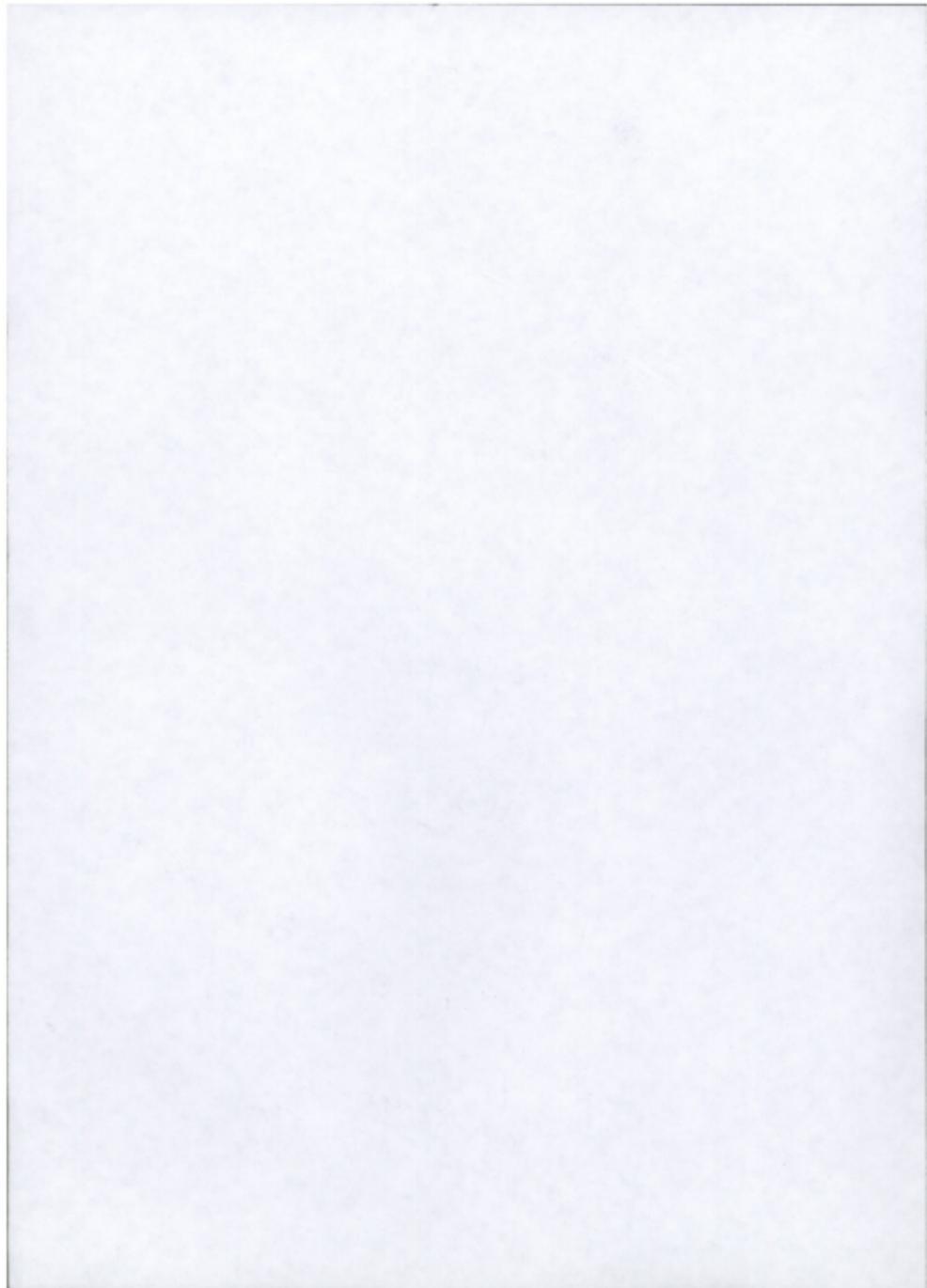
Στ' ἀνοιχτά τοῦ πέλαγου μέ καρτέρεσαν
μέ μπομπᾶδες τρικάταρτες καὶ μού ρίξανε
ἀμαρτία μου νά 'χα κι ἐγώ μιάν ἀγάπη
μακρινή μητέρα, ρόδο μου ἀμάραντο.

Τὸν Ἰούλιο κάποτε μισανοίξανε
τά μεγάλα μάτια τῆς μές στά σπλάχνα μου
τὴν παρθένα ζωή μά σπιγμή νά φωτίσουν
μακρινή μητέρα, ρόδο μου ἀμάραντο.

ΑΝΟΙΓΩ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΜΟΥ

Άνοιγω τό στόμα μου
κι ἀναγαλλιάζει τό πέλαγος
καὶ παίρνει τά λόγια μου
στίς σκοτεινές του τίς σπηλιές
καὶ στίς φώκιες τίς μικρές τά ψιθυρίζει
τίς νύχτες πού κλαίν
τῶν ἀνθρώπων τά βάσανα.

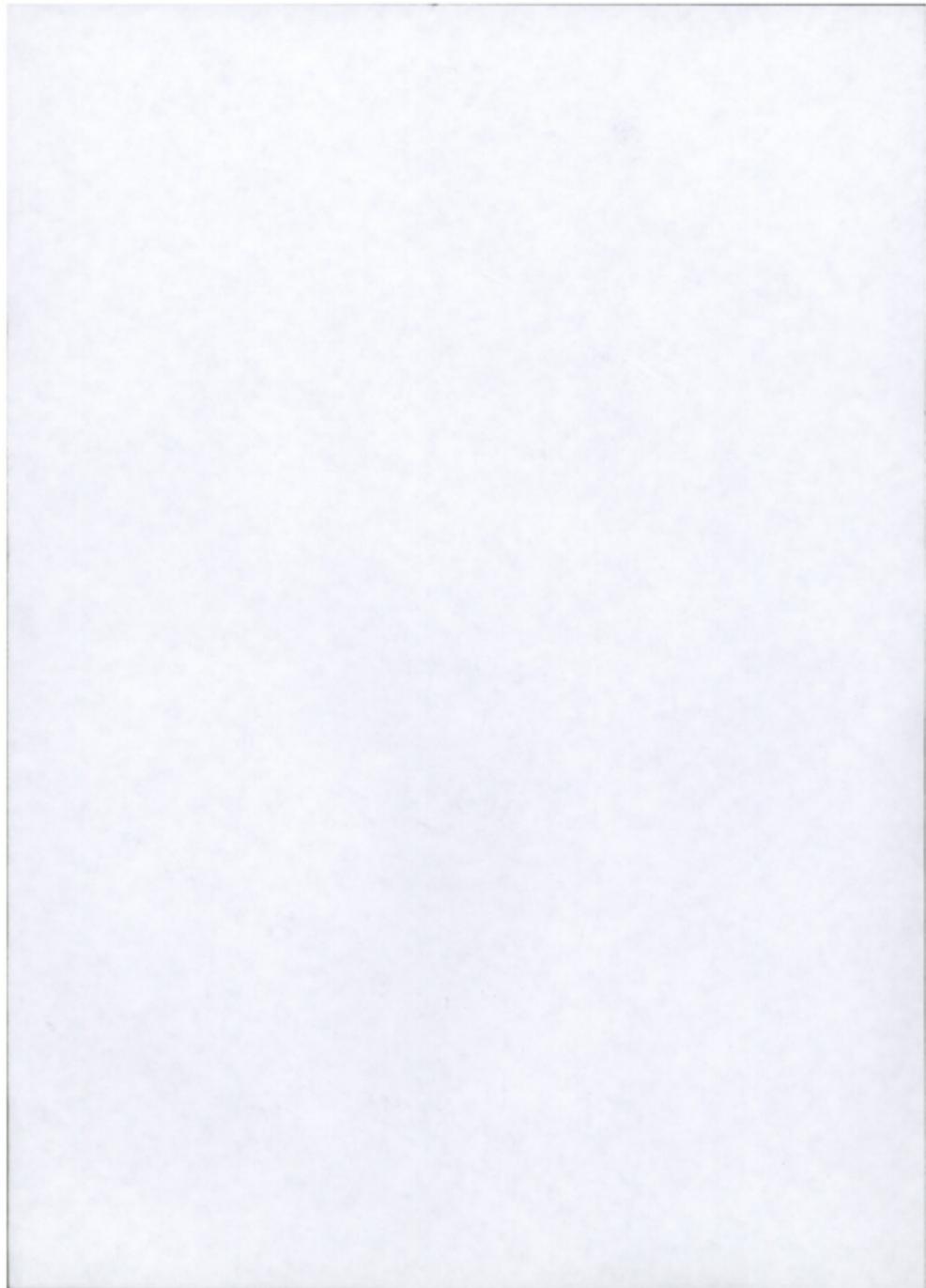
Χαράζω τίς φλέβες μου
καὶ κοκκινίζουν τά ὄνειρα
καὶ τσέρκουλα γίνονται
στίς γειτονιές τῶν παιδῶν
καὶ σεντόνια στίς κοπέλες πού ἀγρυπνοῦνε
κρυφά γιά ν' ἀκούν
τῶν ἐρώτων τά θαύματα.

PERIOD Β

1965 - 1967

- 1 ΣΩΤΗΡΗ ΠΕΤΡΟΥΛΑ
ΜΑΟΥΤΧΑΝΖΕΝ, Ηλληνο-Γερμανική
- 2 Ρεμπτοζυνθί, Γιάννης Είτος
- 3 ΓΡΑΜΜΑΤΑ απ' ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ, φωνή
Ιωάννης
- 4 ΔΑΙΑΣΣΕΙΝΑ ΦΕΡΓΑΡΙΑ, Νίκος Γκαϊτός
- 5 ROMANCERS ΟΙΤΑΝΟΣ, Θ. Εφένδης

~~(7)~~

ΕΠΙΟΔΟΣ Β

(1)

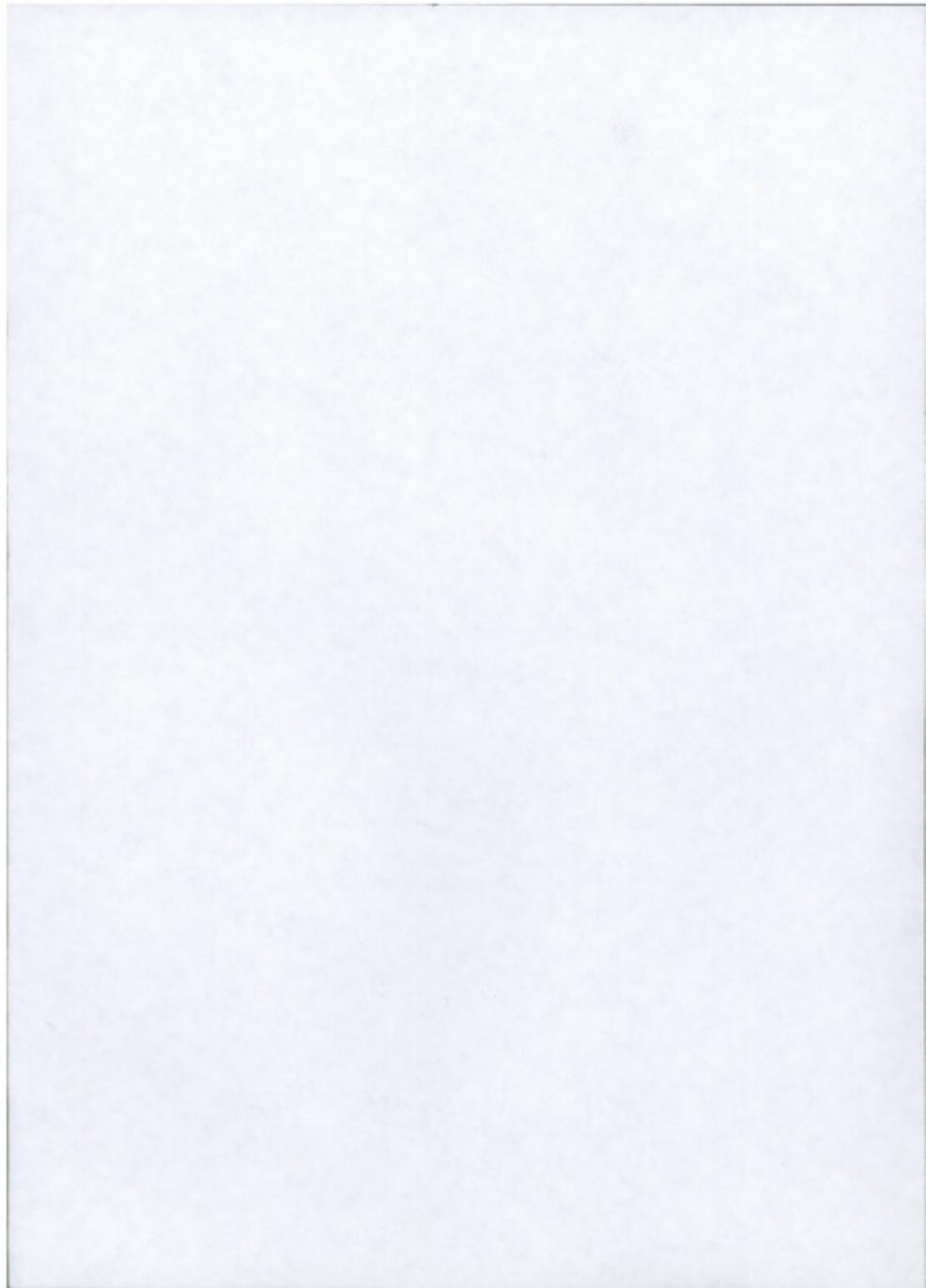
ΣΩΤΗΡΗ ΜΕΤΡΟΥΑΤ

Τραγουδίστε την επόμενη στη Ρέθυμνη.

τον Ιούνιο του 1965

από την αγορά

~~Στα~~ Τραγουδίστε ~~αισθάνεται~~
από όλην την πόλη

~~(1)~~

T MABUTXAOZEN

(2)

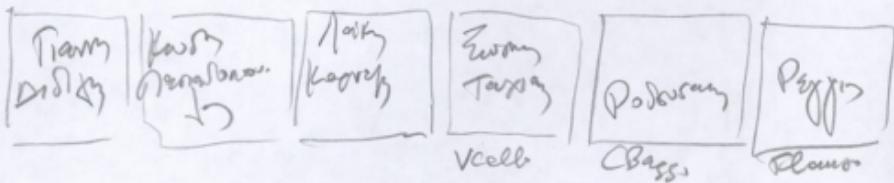
ЛасиВъ
Карпачо

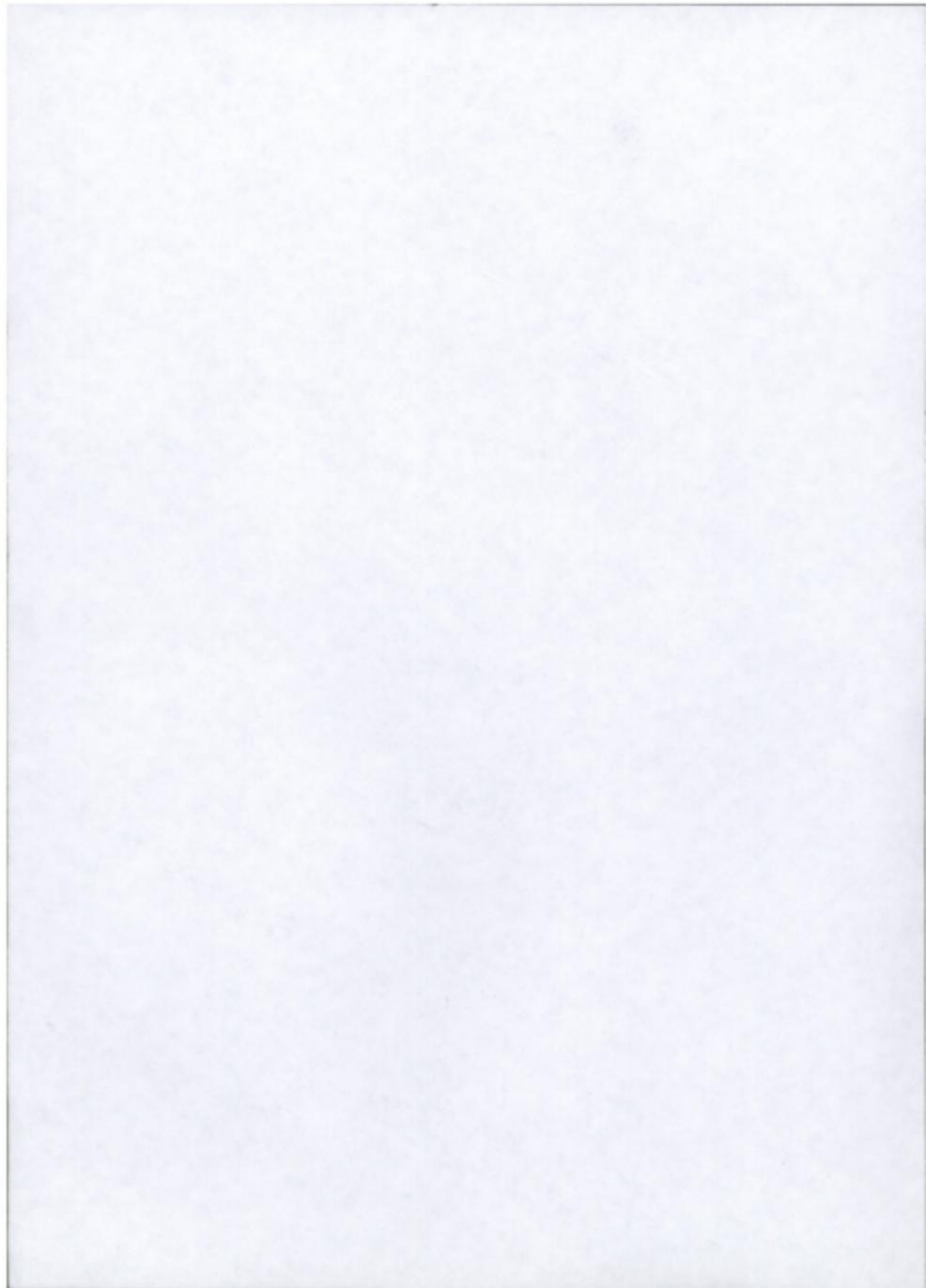
Дир
Дензел

Андрэ Примо и АРХАГГЕНО

Прот НХОКРАФИЯ -
1965 Studio COLUMBIA
Нью Йорк

Р.Маки Фотограф

Η ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΜΑΟΥΤΧΑΟΥΖΕΝ
('Ιάκωβου Καμπανέλλη 1964/1965)

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

Τι λόρδαία πού είν'ή ἀγάπη μου
μέ τό καθημερινό της φόρεμα
κι ἔνα χτενάκι στά μαλλιά.
Κανεὶς δέν ἔξερε πώς είναι τόσο λόρδα.

Κοπέλες του Ἀουσβίτες
τοῦ Νταχάου κοπέλες
μήν είδατε τὴν ἀγάπη μου.

BSD

Τὴν είδαμε σὲ μακρινό ταξίδι
δέν είχε πιά τό φόρεμά της
οὐτε χτενάκι στά μαλλιά.

Τι λόρδαία πού είν'ή ἀγάπη μου
ἡ χαιδεμένη ἀπό τή μάνα της
καὶ τ' ἀδελφοῦ της τά φιλιά.
Κανεὶς δέν ἔξερε πώς είναι τόσο λόρδα.

Κοπέλες του Μαουτχάουζεν
τοῦ Μπέλσεν κοπέλες
μήν είδατε τὴν ἀγάπη μου;

BSD

Τὴν είδαμε στὴν παγερή πλατεία
μ' ἔνα ἀριθμό στό ἀσπρό της τὸ χέρι
με κίτρινο ἄστρο στὴν καρδιά.

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ

'Εκεῖ στή σκάλα τὴν πλατιά
στή σκάλα τῶν δακρύων
στό Βίνερ Γκράμπεν τό βαθύ
στό λατομεῖο τῶν θρήνων.

BSD

'Εβραιοι κι ἀντάρτες περπατοῦν
'Εβραιοι κι ἀντάρτες πεφτουν
Βράχο στή ράχη κουβαλοῦν
Βράχο σταυρό θανάτου.

'Έκει ὁ 'Αντώνης τή φωνή
φωνή, φωνή ακούει
ὦ καμαράντ, ὦ καμαράντ
βοήθα ν' ἀνέβω τή σκάλα.

BSD

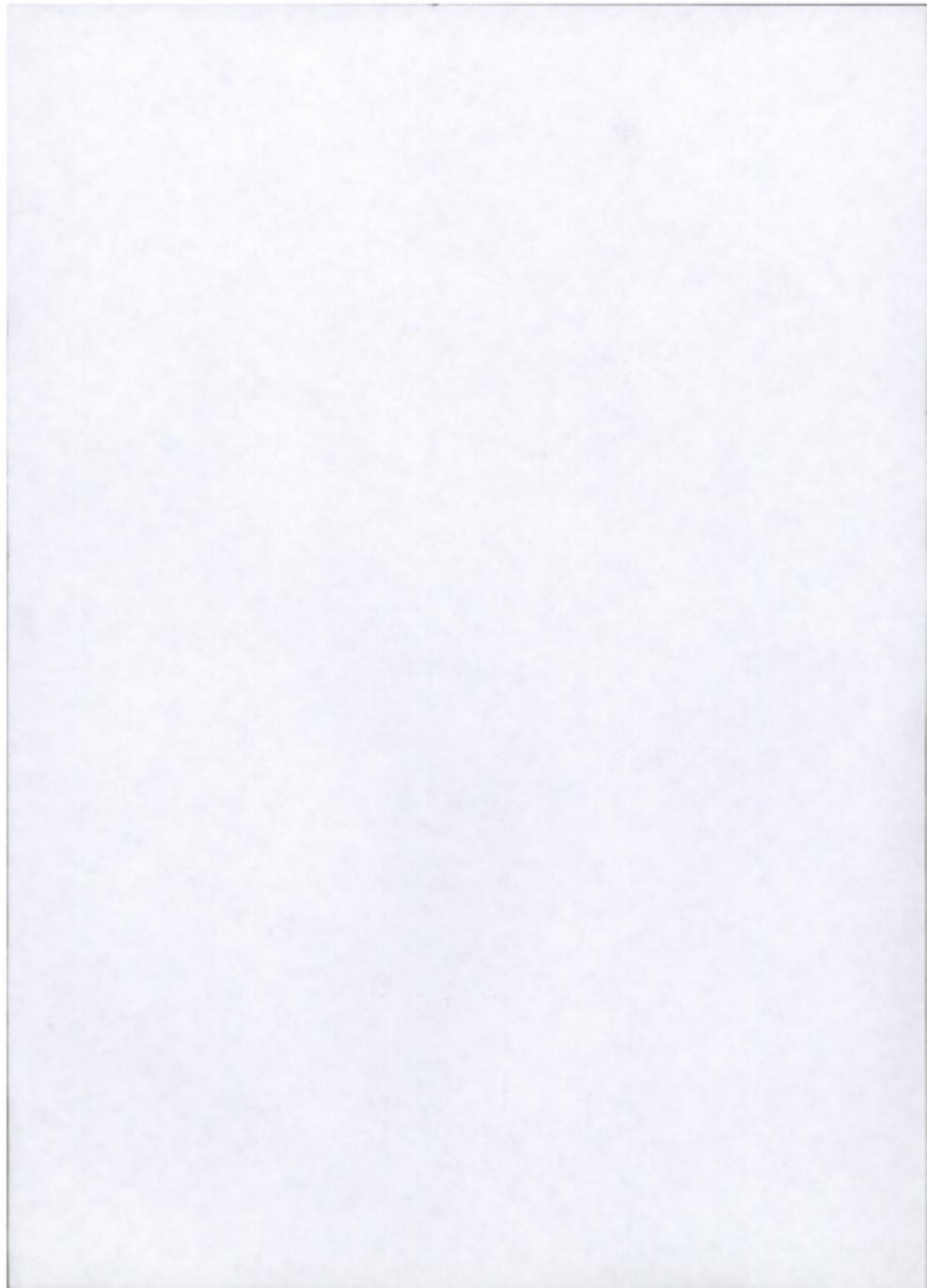
Μά κει στή σκάλα τὴν πλατιά
καὶ στῶν δακρύων τή σκάλα
τέτοια βοήθεια είναι βρισιά
τέτοια σπλαγχνιά είν' κατάρα.

'Ο 'Εβραιος πέφτει στό σκαλι
καὶ κοκκινίζει ἡ σκάλα
κι ἔσυ λεβέντη μου ἔλα ἐδῶ
Βράχο διπλό κουβάλα.

BSD

Παίρνω διπλό, παίρνω τριπλό
μένα μέ λένε 'Αντώνη
κι ἀν είσαι ἀντρας, ἔλα ἐδῶ
στό μαρμαρένιο ἀλώνι.

Ο ΔΡΑΠΕΤΗΣ

'Ο Γιάννος Μπέρ απ' τό Βοριά
τό σύρμα δέν αντέχει
κάνει καρδιά, κάνει φτερά
μές στά χωριά τού κάμπου τρέχει.

Δώσε κυρά λίγο ψωμί
και ρουχά γιά γ' αλλάξω
δρόμο νά κάνω έχω μακρύ
πάν' από λίμνες νά πετάξω.

Φοντας δέν είμαι, χριστιανόι,
θεριό γιά νά σάς φάω
έφυγ' από τή φυλακή
στό σπίτι μου νά πάω.

"Όπου διαβει κι οπου σταθει
φόβος και τρόμος πέφτει
και μια φωνή, φρίκη φωνή
κρυφτείτε απ' τό δραπέτη.

"Α, τι θανάσιμη έρημιά
στού Μπέρτολτ Μπρέχτ τή χώρα
δίνουν τό Γιάννο στούς "Ες- "Ες
γιά σκότωμα τών πάνε τώρα.

ΑΜΑ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Κορίτσι μέ τά φοβισμένα μάτια
κορίτσι μέ τά παγωμένα χέρια
άμα τελειώσει ο πόλεμος μή μέ ξεχάσεις.

Χαρά του κόσμου έλα στήν πύλη
νά φιληθούμε μές στό δρόμο
γ' άγκαλιαστούμε στήν πλατεία.

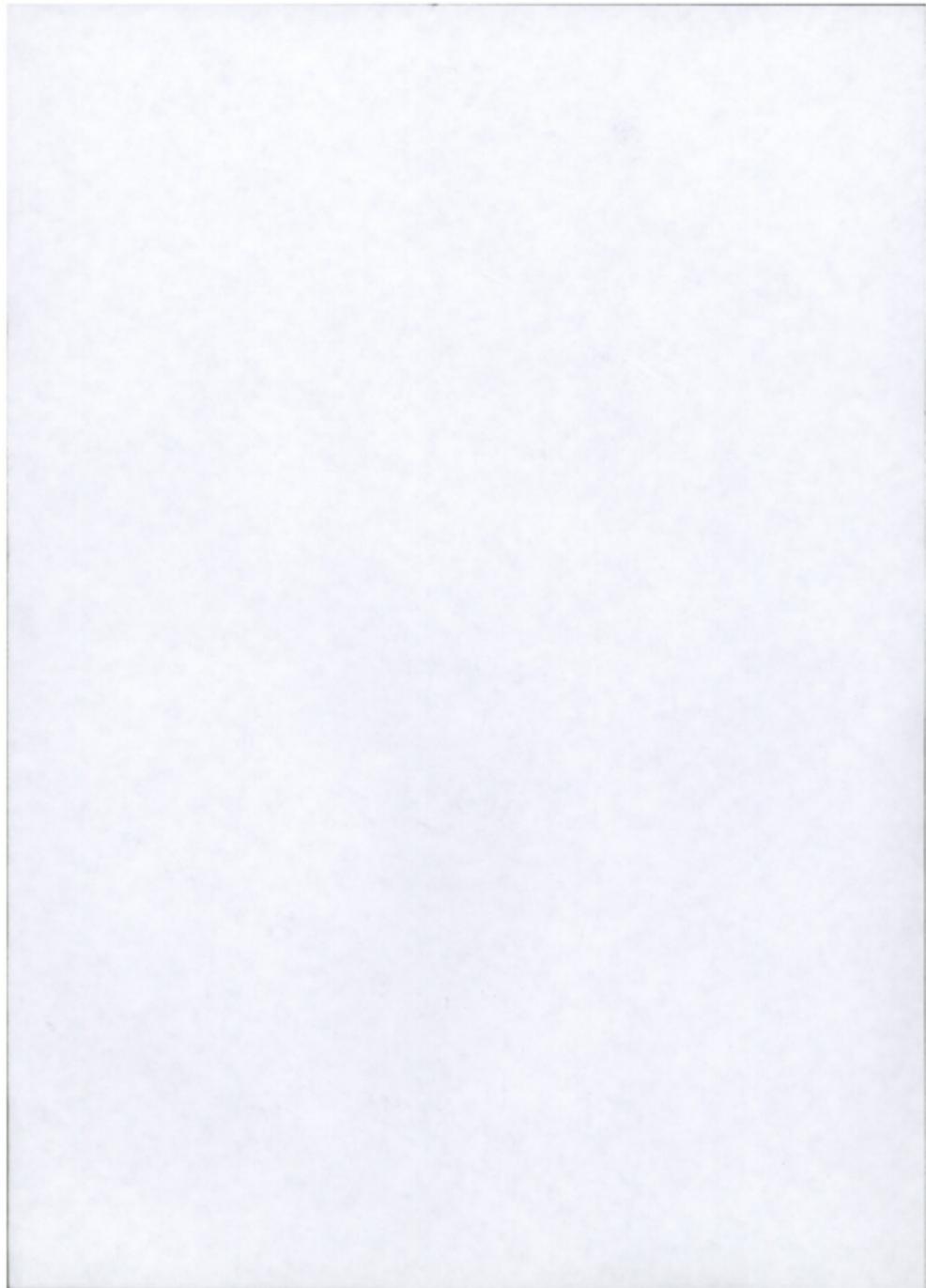
Στό λατομείο ν' αγαπηθούμε
στής κάμαρες τών άεριών
στή σκάλα, στά πολυβολεία.

"Ερωτα μές στό μεσημέρι
σ' όλα τά μέρη τού θανάτου
ώσπου ν' αφανιστεί ή σκιά του.

Κορίτσι μέ τά φοβισμένα μάτια
κορίτσι μέ τά παγωμένα χέρια
άμα τελειώσει ο πόλεμος μή μέ ξεχάσεις.

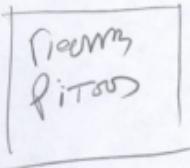
BOLD

BOLD

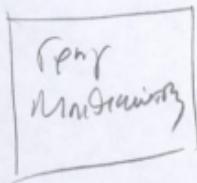

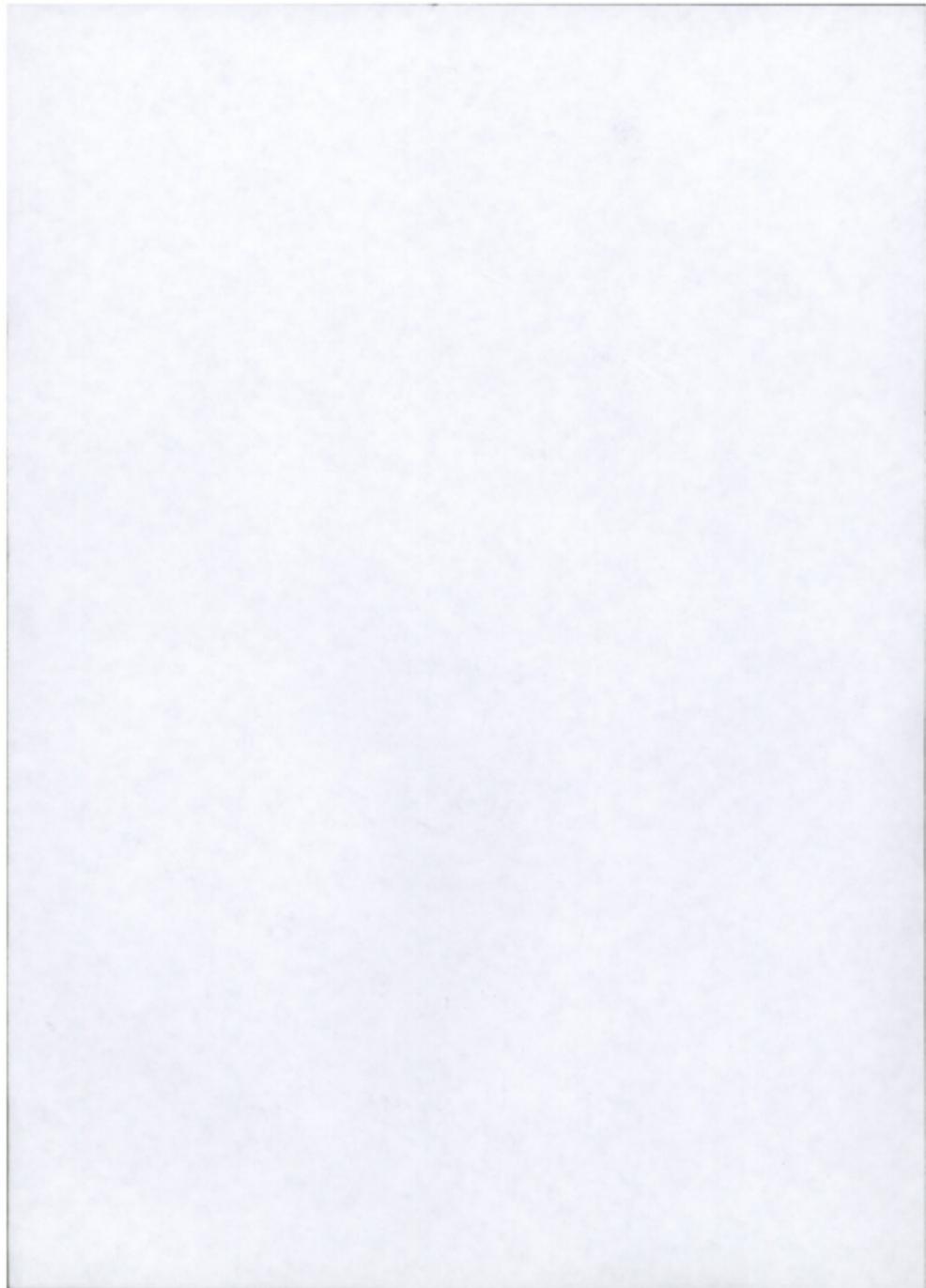
(X)

PWMHOΣUNI+ (3)

Πρώτη Ηχογράφηση - 1966
Στούδιο Σαλομή
Ηχ. Μικ Καντζαράσης

ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ
(Γιάννη Ρίτσου - 1966)

I
Αύτά τα δέντρα δέ βολεύονται μέ λιγότερο ούρανο,
αύτές οι πέτρες δέ βολεύονται κάτω από τα ξένα βήματα,
αύτά τα πρόσωπα δέ βολεύονται παρά μόνο στό θίλιο,
αύτές οι καρδιές δέ βολεύονται παρά μόνο στό δίκιο.

'Ετουτο τό τοπίο είναι σκληρό σάν τη σιωπή,
σφίγγει στόν κόρφο του τά πυρωμένα του λιθάρια,
σφίγει στό φῶς τίς όρφανες ξέλιξ του και τ' ἀμπέλια του.

BOLD C
Δέν υπάρχει νερό. Μονάχα φως.
'Ο δρόμος χάνεται στό φως κι ὁ ίσκιος τῆς μάντρας είναι σίδερο.

II

"Ολοι διψάνε. Χρόνια τώρα. "Ολοι πεινάνε.
Τά μάτια τους είναι κόκκινα ἀπ' τὴν ἄγρυπνια,
Μιά βαθειά χαρακλά σφυνωμένη ἀνάμεσα στά φύδια τους
σαν ἔνα κυπαρίσσιο ἀνάμεσα σε δυό βουνά τό λιόγερμα.

Τό χέρι τους είναι κολλημένο στό ντουφέκι,
τό ντουφέκι είναι συνέχεια τού χεριού τους,
τό χέρι τους είναι συνέχεια τῆς ψυχῆς τους—
ἔχουν στά χείλη τους ἀπόνου τό θυμό
κ έχουνε τόν καπνό βαθιά-βαθιά στά μάτια τους
σάν ἔνα ἀστέρι σέ μια γούβα ἀλάτι.

III

"Όταν σφίγγουν τό χέρι
ὅ πλίος είναι βέβαιος γιά τόν κόσμο.
Όταν χαμογελανε
ἔνα μικρό χελιδόνι φεύγει μές ἀπ' τ' ἄγρια γένια τους.
BOLD C

Η ζωή τραβάει τήν ἀνηφόρα μέ σημαῖες και μέ ταμπούρλα.

IV

Τόσα χρόνια ὅλοι πεινάνε, ὅλοι διψάνε, ὅλοι σκοτώνονται
πολιορκημένοι ἀπό σεριά και θάλασσα (ανω τελεία)
ἔφαγε η κάμψη τά χωράφια τους κ' ἢ ἀλμύρα πότισε τά σπίτια τους,
ἀπό τίς τρύπες τού πανωφοριού τους μπαίνονται ὁ θάνατος.

Πάνω στά καρσούλα πέτρωσαν βιγλίζοντας
τό μανιασμένο πέλαγο ὅπου βούλαζε
τό σπασμένο κατάρτι τού φεγγαριού.

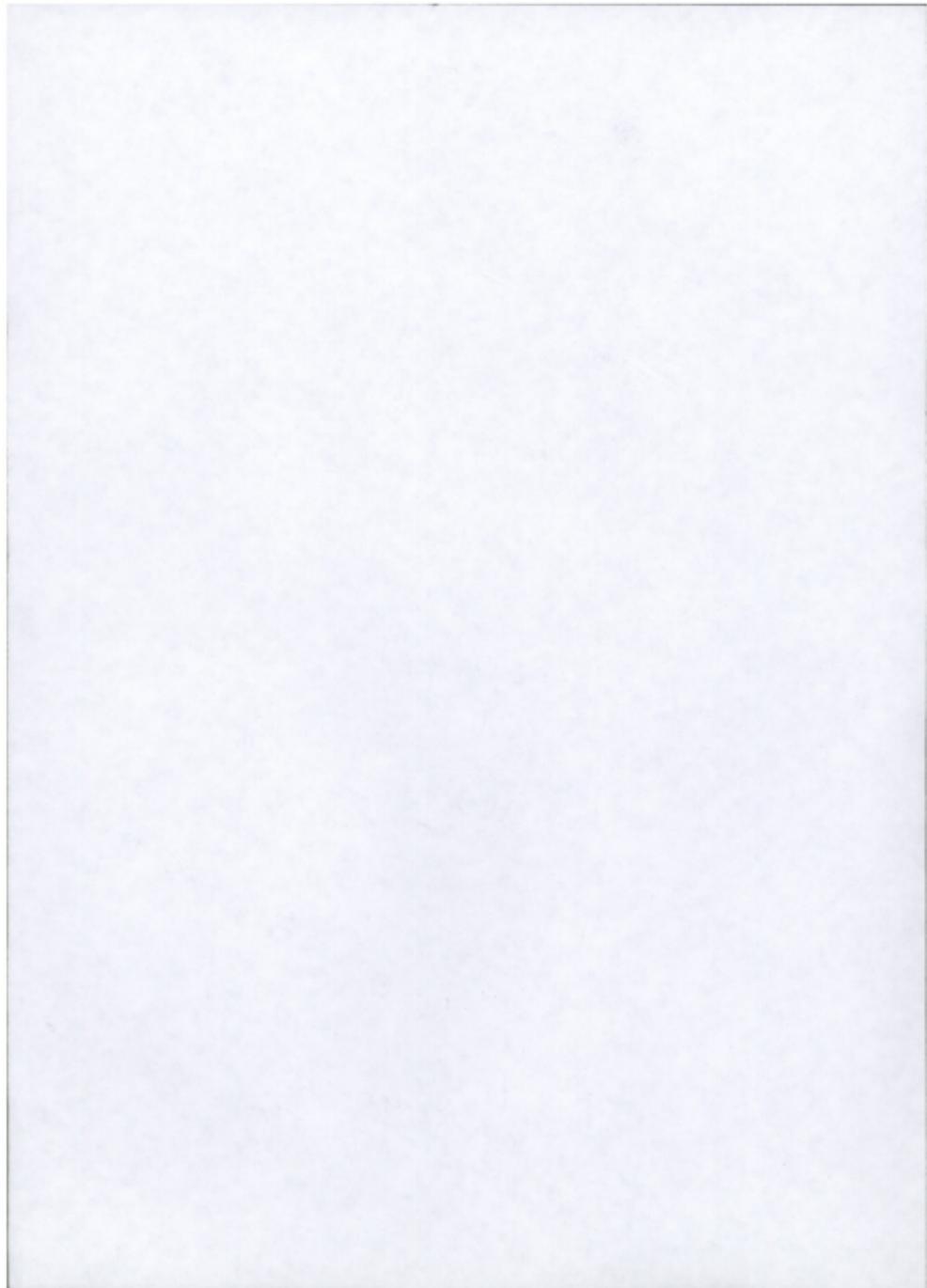
Τό φωμι σώθηκε, τά βάλια σώθηκαν,
τώρα γεμίζουν τά κανόνια τους μόνο μέ τήν καρδιά τους.

V

Μπήκαν στά σίδερα και στή φωτιά, κουβέντιασαν μέ τά λιθάρια,
κεράσανε ρακί τό θάγμα στό καύκαλο τού παπουούλη τους.
στ' Ἀλένια τά ίδια ἀντάμωσαν τό διγενή και στρώθηκαν στό δεῖπνο
κόβοντας τόν καπνό στά δυό^{τό}
Ἒτσι πού κόβανε στό γόνατο τό κριθαρένιο τους καρβέλι.

VI

Δέντρο τό δέντρο, πέτρα-πέτρα πέρασαν τόν κόσμο,
μ' ἀγκάθια προσκεφάλι πέρασαν τόν υπνο.
Φέρναν τή ζωή στά δυό στεγνά τους χέρια σάν ποτάμι. **BOLD C**
Σέ κάθε βήμα κέρδιζαν μιά ὄργια ούρανο γιά νά τόν δώσουν.
Κι ὅταν χορεύαν στήν πλατεία,
μέσα στά σπίτια τρέμαν τά ταβάνια
και κουδουνίζανε τά γυαλικά στά ράφια.

VII

Καὶ τώρα, πῶς κλειδώσανε τήν πόρτα τους τ' ἀμπέλια μας.
Πῶς λίγυνεψε τό φῶς πάνω στίς στέγες καὶ στά δέντρα,
ποιός νά τό πει πώς βρέσκονται οἱ μισοί κάτω ἀπ' τό χῶμα
κ'οὶ ἄλλοι μισοί στά σίδερα;

VIII

Μέ τόσα φύλλα σοῦ γνέφει ὁ ἥλιος καλημέρα,
μέ τόσα φλάμπουρα λάμπει, λάμπει ὁ οὐρανός
καὶ τούτοι μές στά σίδερα καὶ κείνοι μές στό χῶμα.

BOLD

Σώπα, ὅπου νάναι θά σημάνουν οἱ καμπάνες.

Αύτό τό χῶμα εἶναι δικό τους καὶ δικό μας.

Κάτω απ' τό χῶμα
μές στά σταυρωμένα χέρια τους
κρατάνε τῆς καμπάνας τό σκολινί-
προσμένουνε τήν ὥρα

BOLD

Τούτο τό χῶμα εἶναι δικό τους καὶ δικό μας—
δέ μπορει κανεὶς νά μάς τό πάρει,

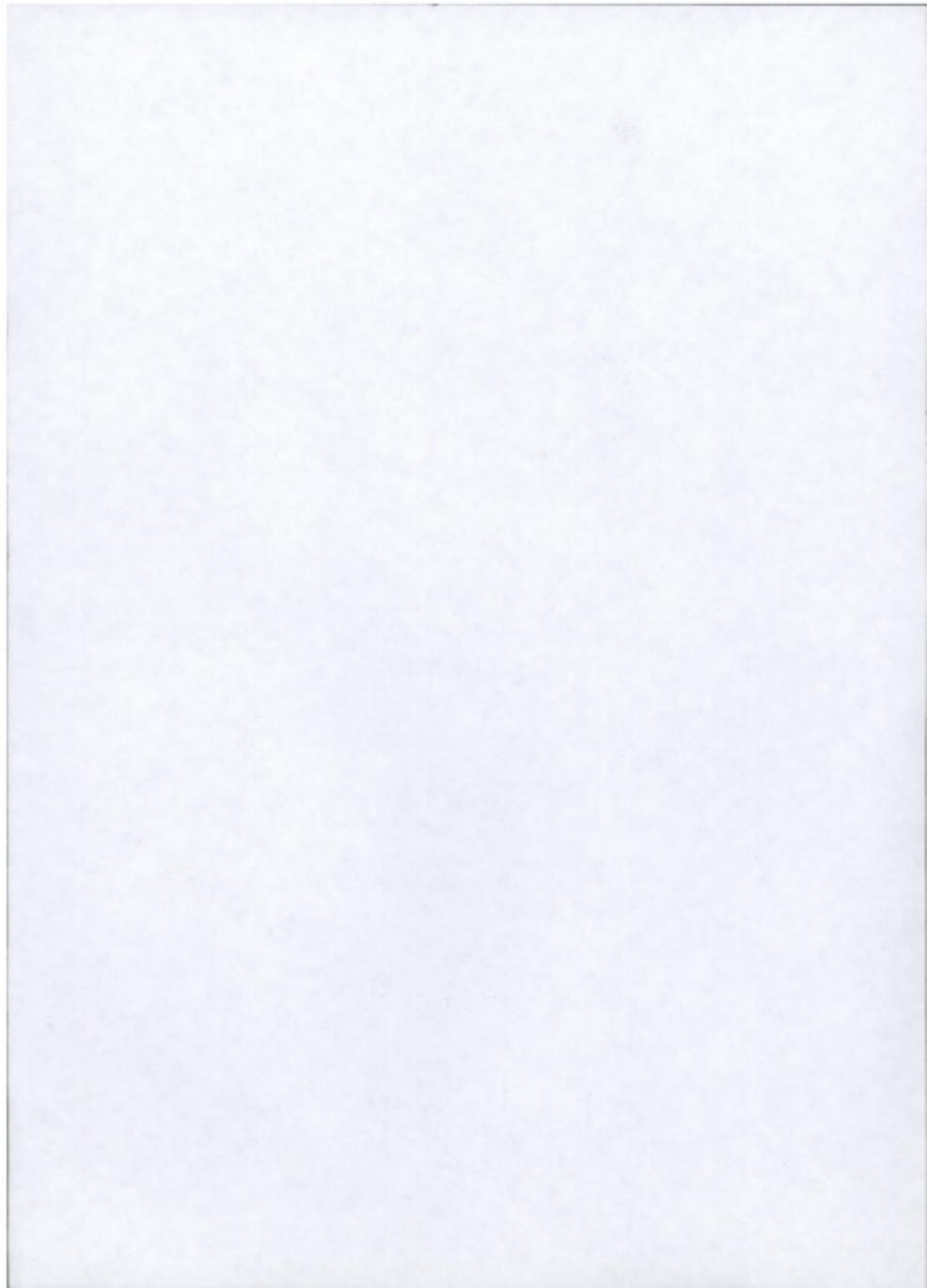
Ιώπα, ὅπου νάναι θά σημάνουν οἱ καμπάνες.

Αύτό τό χῶμα εἶναι δικό τους καὶ δικό μας.

IX

↑
Τραβήξανε ψηλά, πολύ ψηλά.
Δύσκολο πιά νά καμηλώσουνε.
Δύσκολο καὶ νά ποῦν τό μπόι τους.
Μέσα στ' ἄλινια ὅπου δειπνήσαν μιά νυχτιά τά παλικάρια
μένουνε τά λιοκούκουτσα
καὶ τό αἷμα τό ξέρδ τοῦ φεγγαριοῦ
κι ὁ δεκαπενταύλλαθος ἀπ' τ' ἄρματά τους.
Μένουν τά κυπαρίσσια κι ὁ δαφνώνας.

BOLD

(1)

ΤΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΩΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

(4)

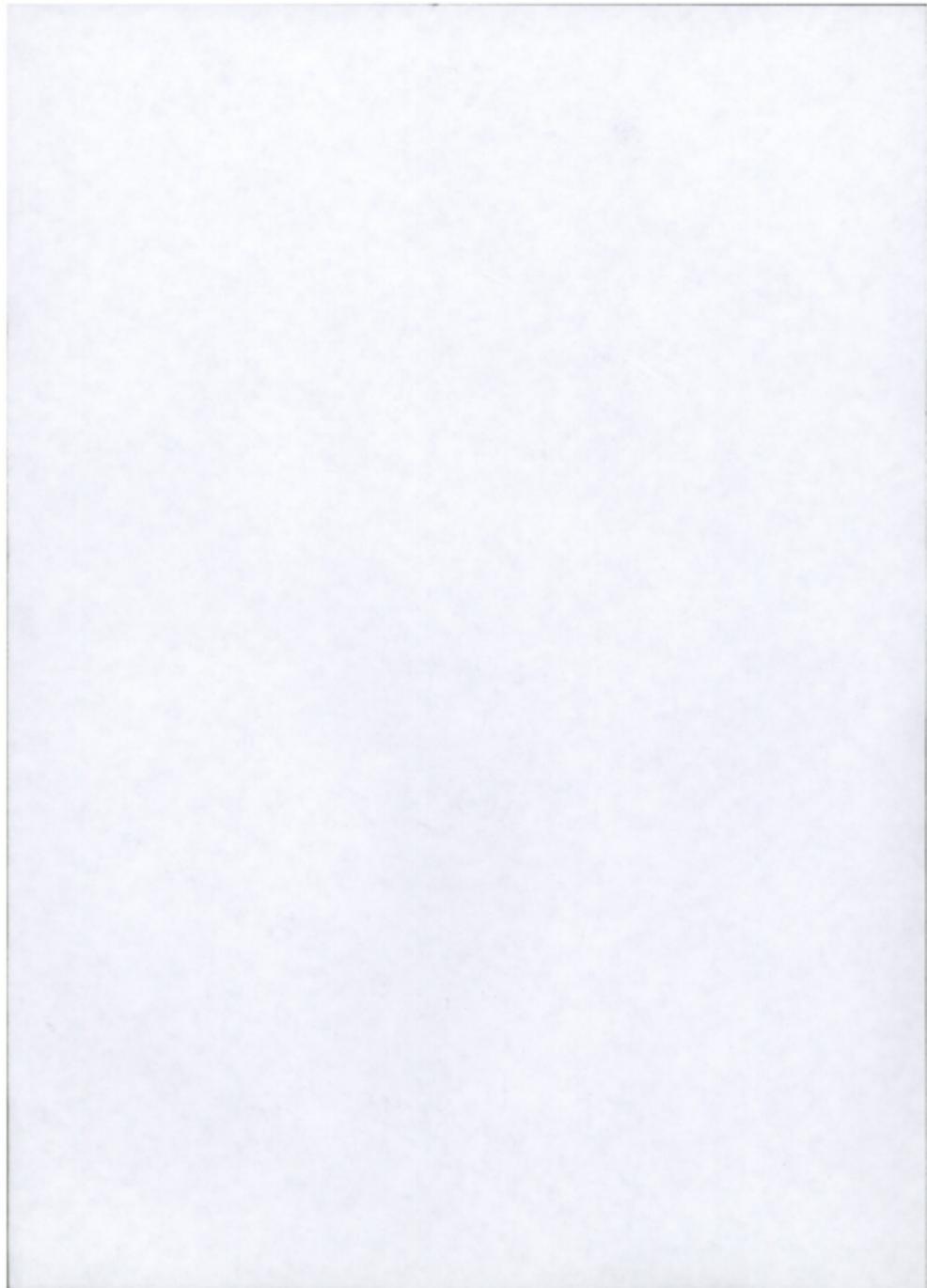
φερμ
καύς

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΙΕΣΗ 1966 - ΗΥΔΡΟΒΟΣ
// A Missing Argument,
Πινερζ Συγγραφέας

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ 1979
COLUMBIA -
ΜΙΚ Καντζίνογλου

Πινερζ
Συγγραφέας

Άριαν
Βίσων

File Mīk 2 (1-10)

129

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ
(Φώντα Λάδη - 1966)

I

ΣΟΥ 'ΣΤΕΙΛΑ

Σού 'στειλα δυότρεις στυλούς καί πενήντα μάρκα,
έκανα μιά τσάρκα, σούφρωσα δυό Γερμανούς.

~~"Όταν Βούλεις λίγο καιρό, πέρνα ἀπ' την 'Ασφάλεια,~~
~~πές τους νά μου στείλουν τό πιστοποιητικό.~~

II

ΜΙΑ ΞΑΝΘΙΑ

Μιά ξανθιά ἀπ' τό Βισμπάντεν τούς Ρωμιούς τούς ἀγαπάει
γιατί έζερουν στό κρεβάτι νάναι ντούροι καί βαρβάτοι.

Μιά καλή ἀπ' τό Βισμπάντεν τούς Ρωμιούς τούς ἀγαπάει,
έδω καὶ μισό φεγγάρι, γίναμε τρελό ζευγάρι.

Μιά καλή στή μπυφαρία τούς Ρωμιούς τούς ἀγαπάει
πιό πολύ κι ἀπό τό Χίτλερ, πιό πολύ κι ἀπ' τό Βισμπάντεν.

III

ΒΓΗΚΕ Η ΖΩΗ ΜΑΣ ΣΤΟ ΣΦΥΡΙ

Βγήκε ή ζωή μας στό σφυρί,
μας παίρνουν, μας πουλανε,
στά ξένα χάνεται ή ζωή,
μας στίβουν, μας πετάνε.

Βγήκε ή ζωή μας στό σφυρί^{σ'},
Αμερική κι Ευρώπη,
ἄνθρωποι μας γεννήσανε
καὶ μας πουλάν άνθρωποι.

Γιά μεροκάματο διπλό^{BOLD}
τόν ούρανο μας κρύψανε,
δέν έχει φώς νά ζήσουμε.

Η φτώχεια έκει, η νυχτα έδω,
μάνα, οι τόποι λείψανε
τή μοίρα μας νά χτίσουμε.

BOLD

BOLD

IV

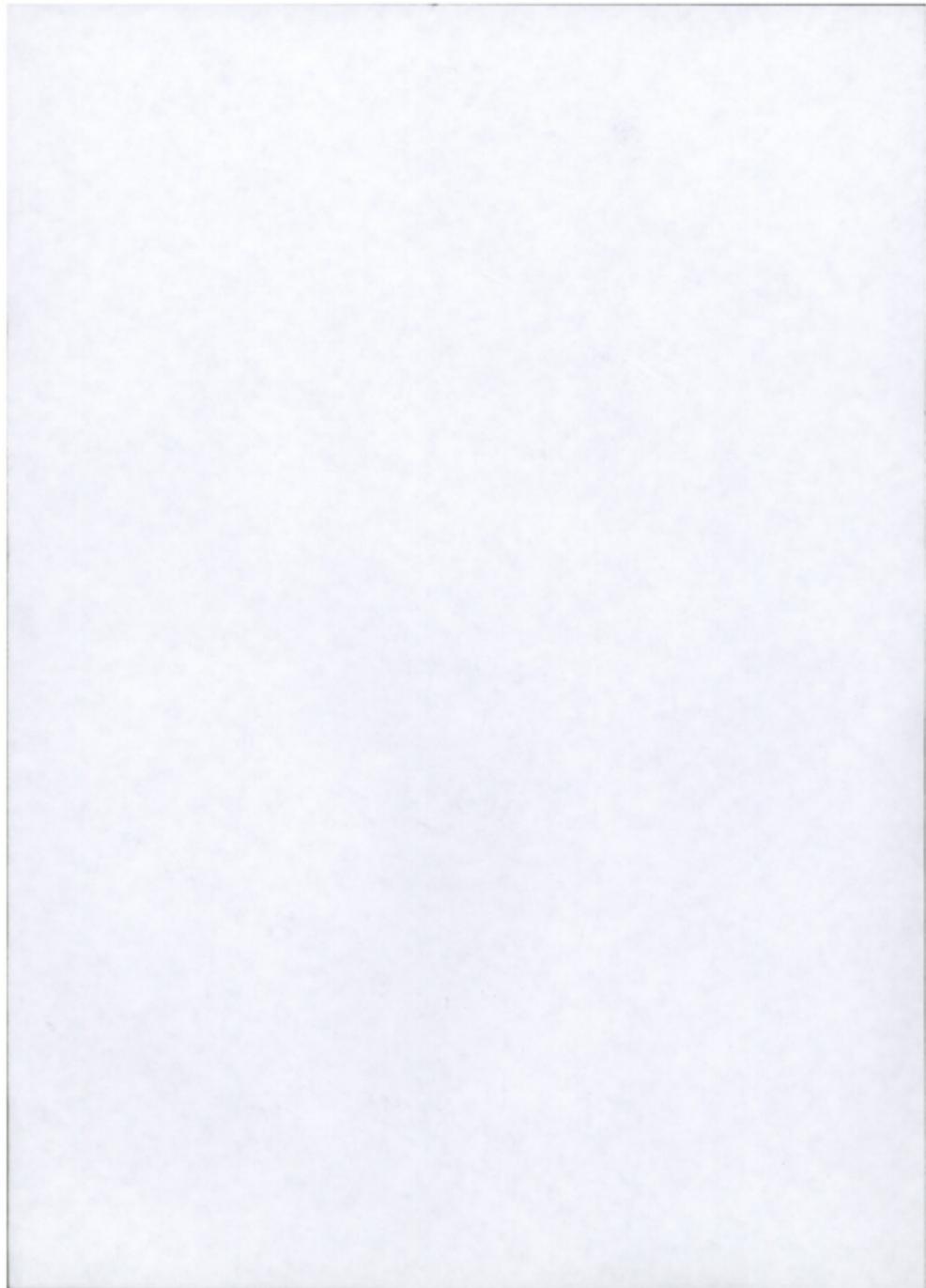
ΚΙΝΗΣ' Ο ΜΑΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΡΘΕΙ

Κίνησ' ο Μάης γιά νά ρθεῖ
κι έχει μεγάλη στράτα,
τι νά του πάρω πόδα μου,
τόν ήλιο ή τά μαντάτα!

Πρόφτασέ τον, μάνα μου, μή φύγει μ' ἄδεια χέρια,
φόρτωσέ τον μέ φιλιά καὶ μέ καλά χαμπέρια.

Ηθεν ο Μάης κι ἀπό σδ.
Μάης κακός καὶ φεύτης,
μας εἶπε γιά τό φονικό,
τοῦ γέλιου μας ο κλέφτης.

Τέτοιο Μάη, μάνα μου, ἀλλο νά μή μας στείλεις,
νά λέει πώς στήν 'Ελλάδα μας σκοτώθηκε ο 'Απολίης. ^{BOLD}

ΙV ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ (ΒΕΡΟΛΙΝΟ-ΑΑΧΕΝ)

Χτέσις τ' ἄπογευμα στό "Ααχεν" ἦρθε κάποιος σοβαρός,
εἶδε τό κακό μας χάλι, τό κουτσό μας τό κρεβάτι
κι εἶπε πώς θά κάνει κάτι.

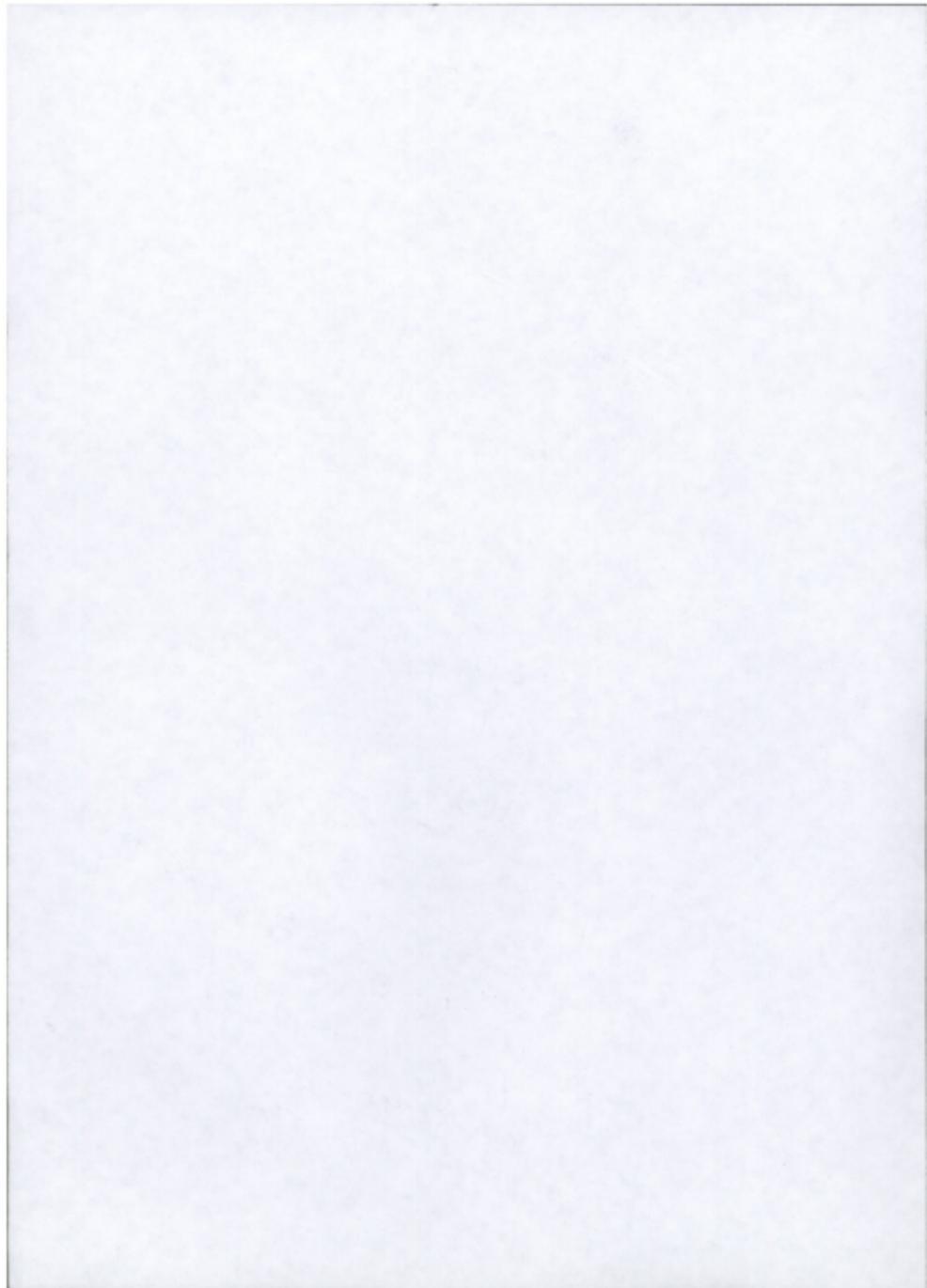
BVD Βρέ μανούλα, μή σέ νοιάζει καί δέν τρώμε λάχανα.
Ξέρουμε ποιός ἔχει δίκιο καί ποιός φταίει γιάδ ὅλ' αὐτά.
Σάν καί τουτό τό χοντρό πέρασαν καμπιλά ντουζίνα,
ἔρχονται γι' ἀποστολή, πέντε πέντε κάθε μέρα
καί τήν κάνουν κρουαζίέρα.
BVD Βρέ μανούλα, μή σέ νοιάζει καί τούς ξέρω τούτους δῶ.
Ξέρω γάρ ποιοί μ' ἀγαπάνε
Ξέρω γάρ ποιούς ἀγαπῶ.

ΓΕΙΑ ΣΟΥ ΜΑΝΑ, ΓΕΙΑ ΣΟΥ ΣΤΡΑΤΟ

Γειά σου μάνα, γειά σου Στράτο ἔχω εἶδησθη καλή
τώρα δέ δουλεύω κάτω στή στοά τή σκοτεινή.
Στέλνω μιά φωτογραφία πού' βγαλα μέ τή στολή
είμαι μπρός στά μεταλλεία κι ἄλλοι δυό ἐργοδηγοί.
Τά φιλιά μου στή Μαρία καί στά ἄλλα τά παιδιά
ἔδω ἔχουμε ὅλο κρύα καί μεγάλη συννεφία.

VII ΕΣΤΕΙΛΑ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ

"Εστειλα στό κόμμα
δέκα μάρκα ἀκόμα.
Μή γράψουν τ' ὄνομά μου,
μόνο τ' ἀρχικά μου.
Όχι πώς φοβάμαι
-τί ἐργάτης θά μιατ-
γιάδ τόσσο δύως δέν κάνει
νά γαλάν μελάνι.
Τά πολλά σάν πάρτε,
τ' ὄνομά μου βάλτε
καί πλάνο καί τομέα
καί μέ κεφαλαῖα.

VIII ΣΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ "ΕΛΛΗΝΙΚΟ"

Στό καφενεῖο "Ελληνικό"
μαζευόμαστε τά βράδια
πέντε-πέντε στά τραπέζια
καὶ διαβάζουμε "Αύγήν"
"Βῆμα", "Νέα", "Αλλαγή".

"Οποιος θέλει "Ακρόπολη"
κι εἶναι κάτι λίγοι,
τέλιμπα τίς μοιράζουνε,
ὅς Κοσμάς τίς μάζεψε
νάχει νά τυλίγει.

Τοῦ Καζαντζίδη τό καινούριο
δέ μού τό στειλες ἀκόμα,
"Τό δικό μου πάπλωμα"
πάρ' το καὶ μαζί μ' αὐτό
στεῖλ' τό "Στρώμα σου γιά δυό".

Τό δικό μου πάπλωμα,
τό δικό σου στρώμα,
μήν κοροϊδευόμαστε,
θά μᾶς βλέπουν χωριστά
γιάδ καιρό ἀκόμα.

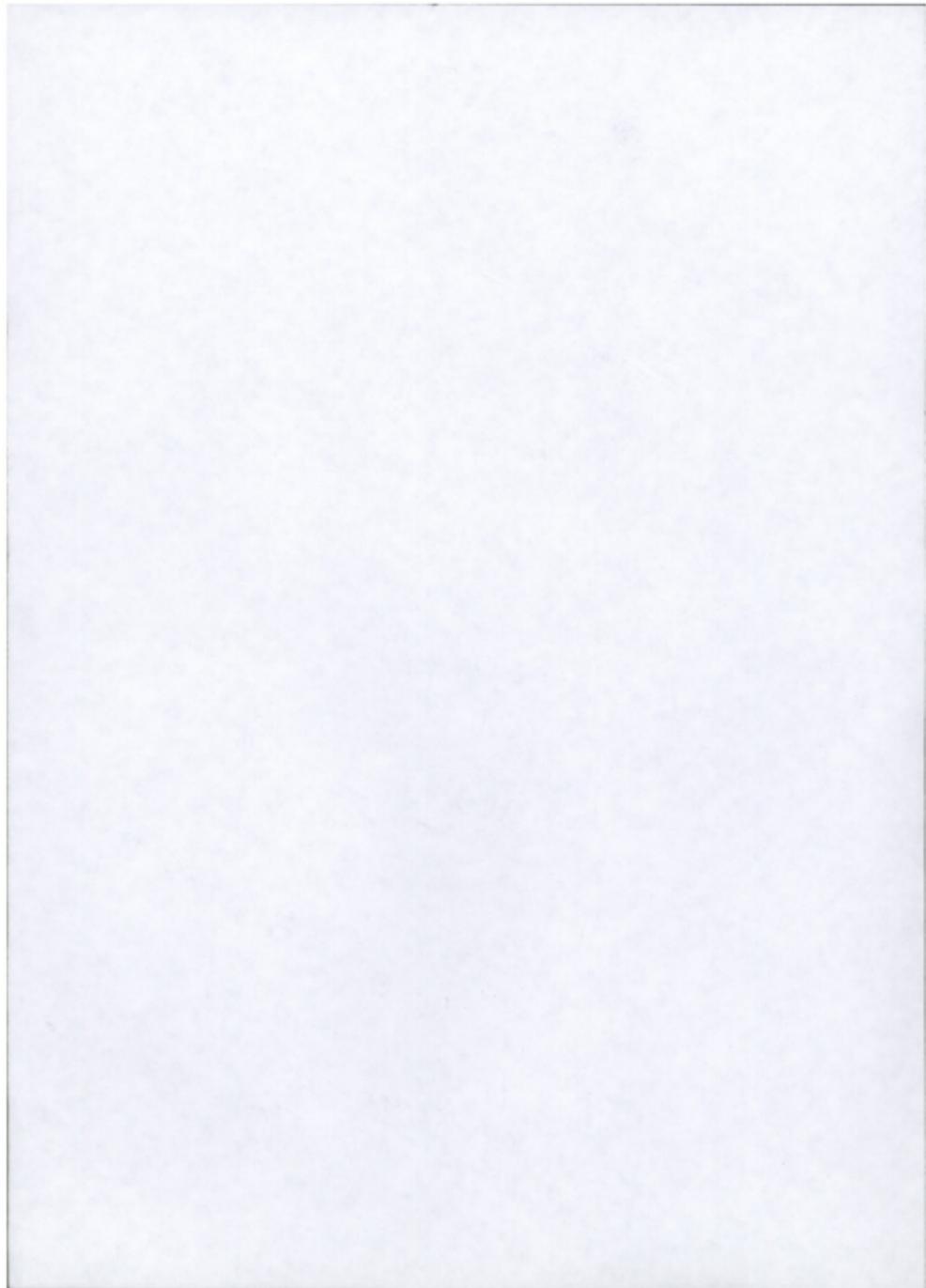
852D

IX Ο ΜΗΤΣΟΣ

'Ο Μητσος ἀπ' τά Φάρσαλα ἔγινε ἀρχιγάγκοστερ
καθαρίζει πέντε-πέντε καὶ μιλάει γερμανικά.
'Ο Μητσος, τό καλό παιδί, κρυψά πουλάει τή μαύρη,
ἔχει γκόνενα μιά μαύρη καὶ μιά μαύρη λιμουζίνα.
'Ο Μητσος ἔβρει υπουργούνς, κάνει πώς δέ μᾶς ξέρει,
δουλειά σέ μᾶς δέ δίνουνε καὶ στ' ὄνομά του φτύνουμε.

X ΧΤΕΣ ΣΤΗΝ ΒΙΛΕΛΜΙΣΤΡΑΣ

Χτές στήν Βιλελμιστράσ
πέφτω σ' ἔναν Γερμανό
κάτω ἀπό τό πέτο
είχε ἀγκυλωτό σταυρό.
Καὶ τοῦ λέω, ἀν εἴσαι ἄντρας,
φόρα τὸν στά φανερό
σάν καὶ τότε στήν 'Ελλάδα
πού χτυποῦσες τά μωρά.
Πήξαμε ἀπό δαύτους,
πάνε σ' εἰδικές σκολές,
φτιάχνουνε σημαίες,
σταυτοπράσινες στολές.
Καὶ τοῦ λέω, πές ἀλεύοι
καὶ τά βρίσκουμε μετά
ὁ Μανόλης σέ γυρεύει
καὶ ὁ Σάντας σέ ζητά.

XI ΕΝΑ ΔΑΣΟΣ ΚΛΑΡΕΣ

"Ενα δάσος κλάρες
πάνε κι έρχονται στό χώλ
για τό Παλομάρες,
τό Βιετνάμ και τόν Ντέ Γκώλ.

Τόν αχάριστο, τόν κλέφτη,
τό χωριάτη, τόν άλητη,
μέ τή μύτη τή μεγάλη
πού τούς έχει μπει στή μύτη.
Νά χα τόσες κλάρες
θά καθόμουν στό χωριό,
θά "βγαζα λαδάκι,
δέ θά μ' ένοιαζε ό Ντέ Γκώλ.

ΗΡΩΑΝ ΚΑΤΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ

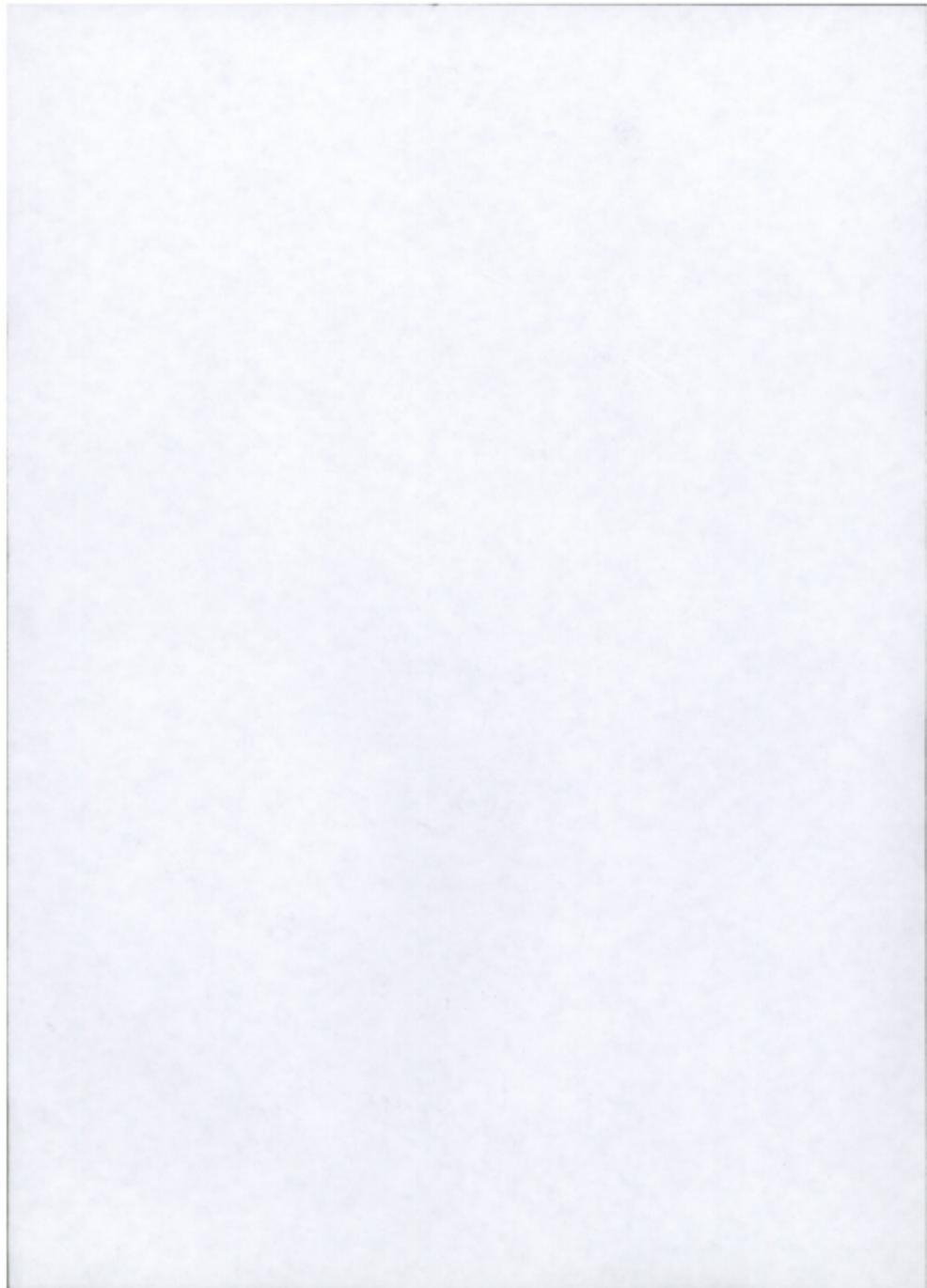
~~*Ηρθαν κάτι στρατηγοί
κάτι ύποστράτηγοι.
Γιά τό ΝΑΤΟ είπανε
κι οί κυράδες λείπανε.
Γιά τη Μόσχα είπανε.
Σκυλοθαρεθήκανε!
τίς κυράδες βρήκανε
και στ' αμάξια μπήκανε.~~

XII ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

"Εμεῖς οι "Ελληνες έργατες πού είμαστε στή Γερμανία
ζητάμε μέ υαρτόσημο νά πάψει η κοροιδία.
'Απ' τά πολλά πού υπόσχεστε, άφησαμε γενειάδα,
κάντε κάνα έργοστάσιο, νά ρθούμε στήν 'Ελλάδα.

XIII ΕΛΛΗΝΕΣ, ΤΟΥΡΚΟΙ ΚΙ ΙΤΑΛΟΙ

"Ελληνες, Τούρκοι κι 'Ιταλοί πήξανε τή Γερμανία
λέσ καί κάναν κατοχή έξω άπ' τήν καγκελαρία.
"Ελληνες, Τούρκοι κι 'Ιταλοί παρατήσαν τούς καυγάδες,
σκέφτονται τά σπίτια τους και τίς δόλιες τίς μανάδες.
"Ελληνες, Τούρκοι κι 'Ιταλοί κατεβήκαν σ' απεργία
γιατί δύο 'Ισπανοί θάφτηκαν στά μεταλλεία.
Πές στόν παπά-Σταύρο προσευχή νά κάνει, **Βρούτ**
πές στόν μουεζίνη, πές και στόν ίμανη.

(X)

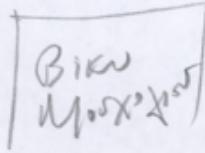
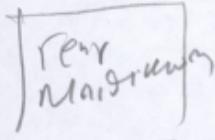
(5)

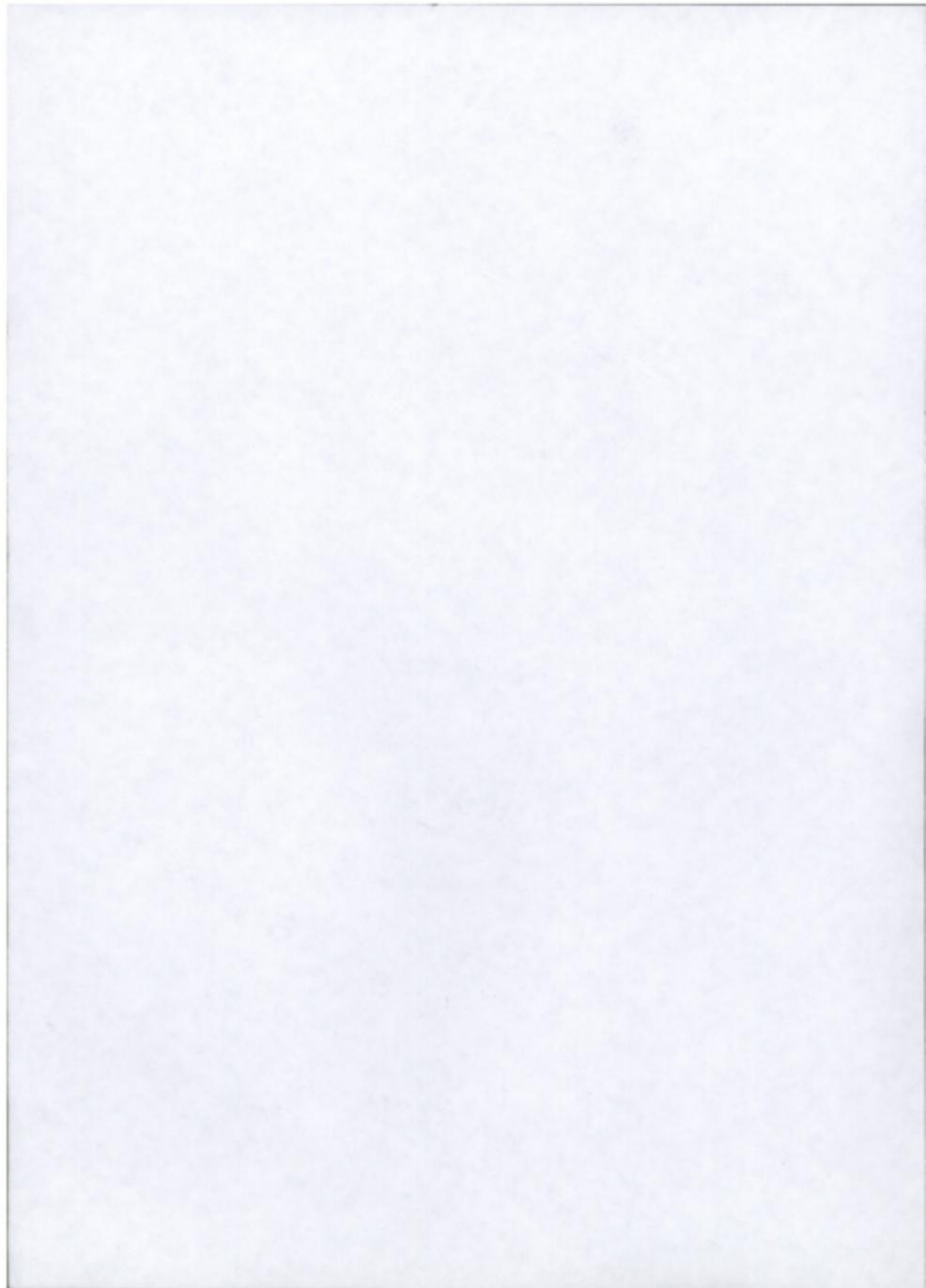
ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΦΕΓΓΑΡΙΑ

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΦΡΑ COLUMBIA 1967

Ο Δίσκος κυκλοφόρησε τον Ιούνιο
φέρει στη δικτυοπλαΐα 21 Απριλίου 1967
και βέβαια είναι μιαν απογοητευτικής
μορφής που οδήγησε σε
την θεωρητική

ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΦΕΓΓΑΡΙΑ
(Νίκου Γκάτσου 1967)

ΣΗΜΕΡΑ ΒΡΑΔΙΑΣΙΕ ΝΩΡΙΣ

Σήμερα βράδιασε νωρίς καὶ μάτι δέ σέ βλέπει
νά ξαγρυπνήσεις δέ μπορεῖς, νά κοιμηθεῖς δέν πρέπει.

Φεγγάρι μου θαλασσινό, πουλί μου πελαγίσιο
θάρθω νά σ' ἀναστήσω.

Βαρύ

Εἶδα στήν ἔρημη ἀκρογιαλιά του χωρισμού τά φωτα
μήν κατεβαίνεις τά σκαλιά νά σέ φιλήσω πρώτα.

Φεγγάρι μου θαλασσινό, πουλί μου πελαγίσιο
θάρθω νά σ' ἀναστήσω.

Βαρύ

ΑΓΑΠΗ ΔΙΧΩΣ ΑΚΡΗ

Βαρύ
"Αγάπη δίχως ἄκρη κι ἡ θάλασσα πλατιά
καὶ τῆς καρδιᾶς τό δάκρυ πικρή σταλαγματιά.

Κοιμήσου παλικάρι στό κύμα τ' ἄλμυρο
θ' ἀλλάδει τό φεγγάρι κι ἐγώ θά καρτερῶ.

"Αστροφεγγιά του Μαρτη, τ' Ἀπρίλη ξαστεριά
δέ σούμελλε γλυκέ μου νά ξαναδεῖς στεριά.

Κοιμήσου παλικάρι στό κύμα τ' ἄλμυρο
θ' ἀλλάδει τό φεγγάρι κι ἐγώ θά καρτερῶ.

Βαρύ
Φύλλο ξερό στό χωμα, φτερό στή λησμονιά (~~θα μητε~~)
πάρθες τά φύκια στρώμα, τά σύννεφα πανιά.

Κοιμήσου παλικάρι στό κύμα τ' ἄλμυρο
θ' ἀλλάδει τό φεγγάρι κι ἐγώ θά καρτερῶ.

ΦΕΡΤΕ ΜΟΥ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Φέρτε μου τή θάλασσα νά τήν προσκυνήσω
φέρτε μου τόν ήλιο της νά προσευχηθώ.

Βαρύ

"Έβρεψα τά σπλαχνά σου κύμα πελαγίσιο
μέ χιλιάδες μνήματα μέσα στό βυθό.

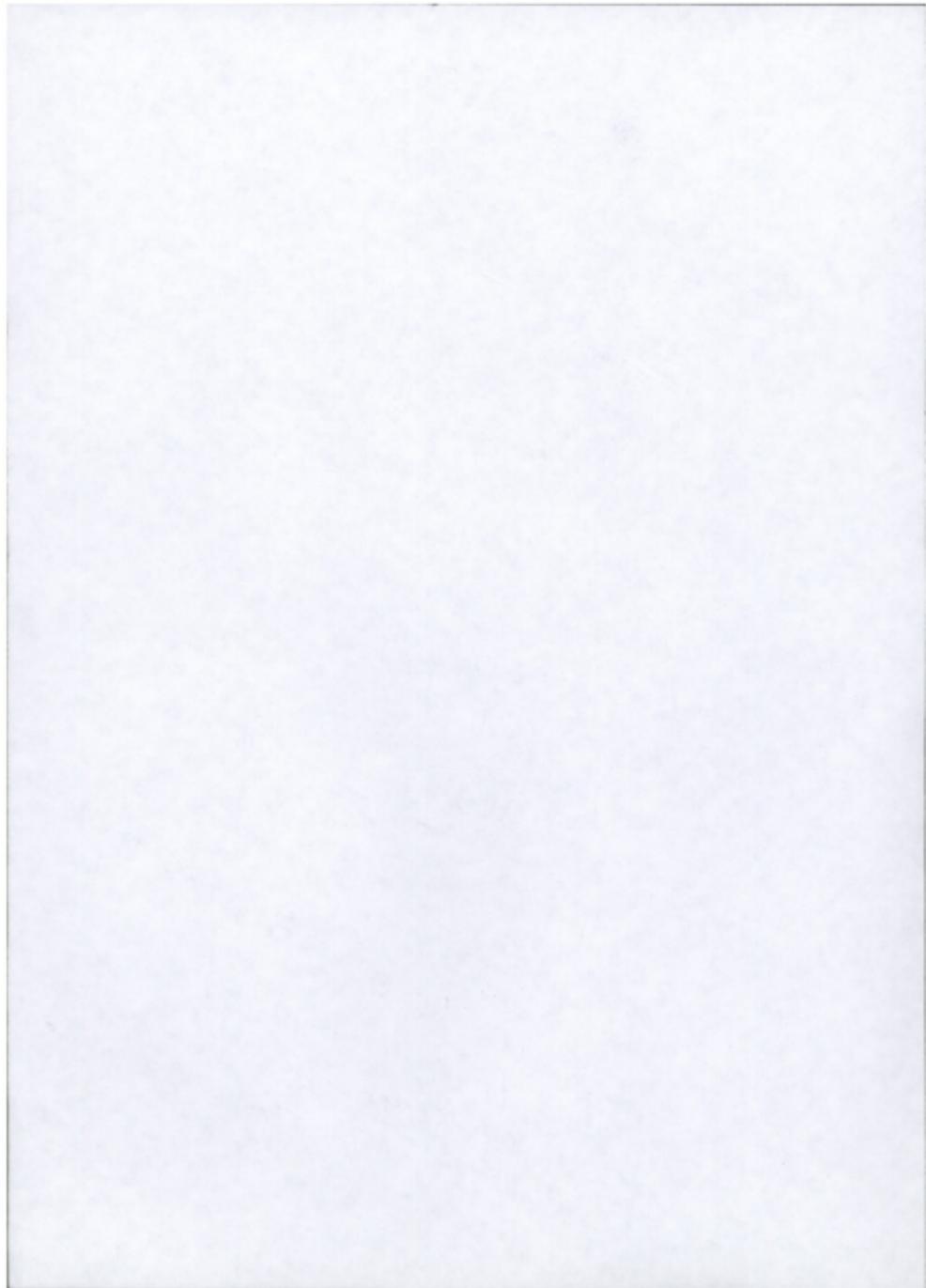
Φέρτε μου τή θάλασσα νά τήν τραγουδήσω
φέρτε μου τόν ήλιο της γιάδ νά ζεσταθώ.

Βαρύ

Οι νεκρες ἀγάπες μου δέ βάρθουνε πίσω
βάλτε με στόν κόρφο της ν' ἀποκοιμηθώ.

Φέρτε μου τή θάλασσα νά τήν προσκυνήσω
φέρτε μου τή θάλασσα νά προσευχηθώ.

Βαρύ

ΝΥΧΤΑ ΔΙΧΩΣ ΑΚΡΗ

Μαχαίρι πάρε καὶ θηλειά
κι ἀστραφτερό δοξέρω
καὶ γίνε στήν ἀκρογιαλιά
παρηγοριάς φεγγάροι.

Βράχος ἡ ἄγδη καὶ γκρεμός
κι ἡ νύχτα δίχως ἄκρη
δικός μου ὁ ἀναστεναγμός
δικό μου καὶ τὸ δάκρυ.

BND

Αὐτός ὁ δρόμος ὁ παλιός
σάν ἀστρο σ' ὁμορφίνει
μά τῆς καρδιᾶς ὁ ἀργαλειός
πάντα καπνιώς θά ύψαινει.

Βράχος ἡ ἄγδη καὶ γκρεμός
κι ἡ νύχτα δίχως ἄκρη
δικός μου ὁ ἀναστεναγμός
δικό μου καὶ τὸ δάκρυ.

BND

ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Βάλ' τό μαχαίρι σου στό θηκάρι
δέ σου χρείζεται τώρα πιά
πήρε ἡ ρουφήτης τό παλικάρι
κι ἔχει σταυρό τέλα δυό κουτιά
βάλ' τό μαχαίρι σου στό θηκάρι.

Κάτω ἀπ' τῶν ἀστρων τό πανηγύρι
στάσου γιά λίγο στήν κουπαστή
κοίτα τή νύχτα πώς ἔχει γείρει
τό στεναγμό του ν' ἀφουγκραστεῖ
κάτω ἀπ' τῶν ἀστρων τό πανηγύρι.

Φύκια κοκκύλια νεκρά κοράλια
στό προσκεφάλι του κατοικοῦν
τής προσμονής σου τά παρακάλια
δέ λογαριάζουν καὶ δέν ἀκοῦν
φύκια κοκκύλια νεκρά κοράλια

ΘΑ ΡΙΞΩ ΠΕΤΡΑ ΣΤΗ ΖΩΗ

Βάρκα στήν ξέρα μοναχή κι ἡ ἄγκυρα σπασμένη
τί νά σου κάνει μιά ψυχή στόν κόσμο ἀπελπισμένη.

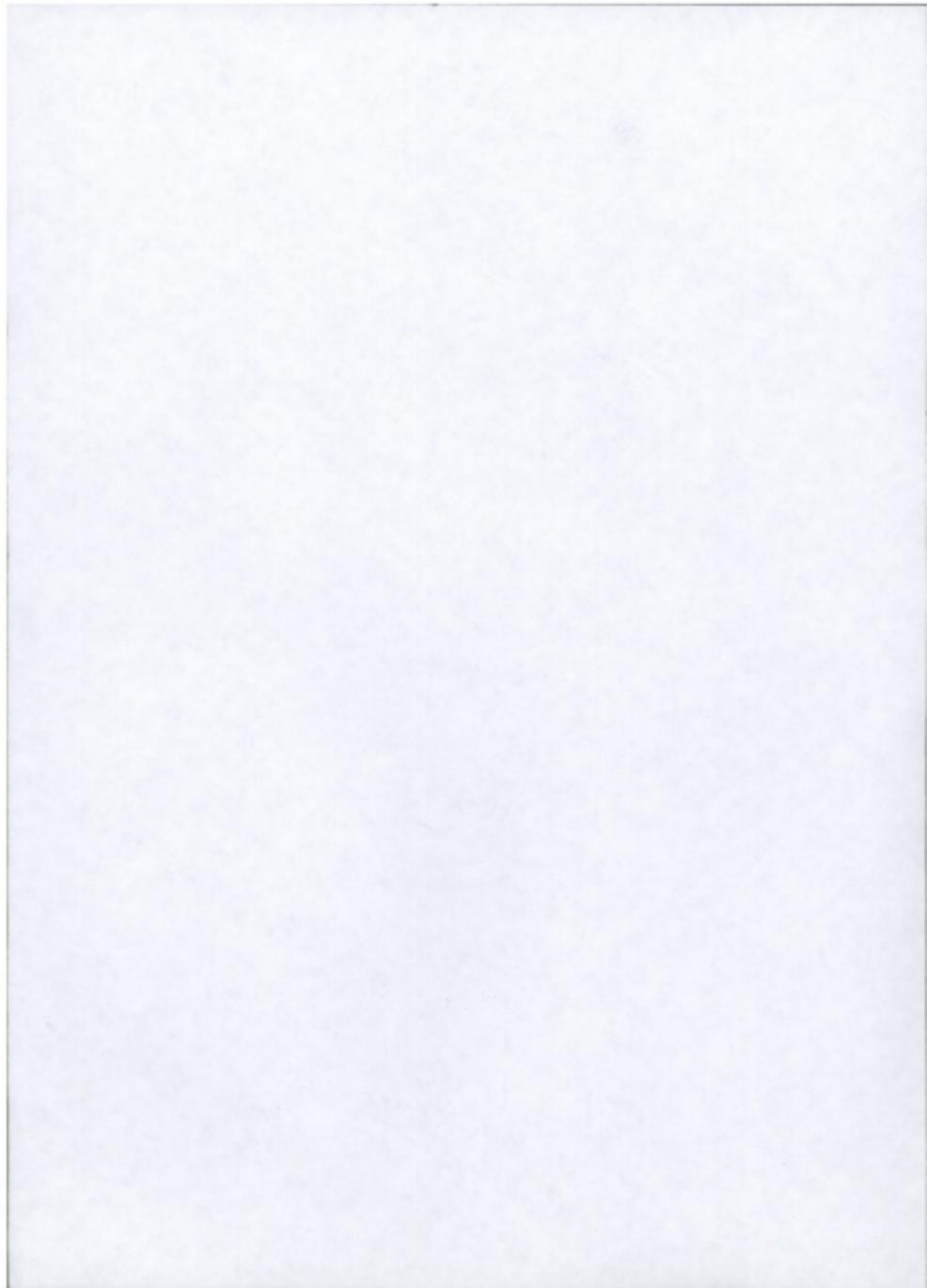
Θά ρίξω πέτρα στή ζωή θά βρω καίνουριο στόχο
κι ἀν πάλι τ' ὄνειρο καεὶ παράπονο θά τόχω.

BND

*Άστρο θολό στήν ἀμμουδιά κι ἡ νύχτα πικραμένη
τί νά σου κάνει μιά καρδιά στόν κόσμο προδομένη.

Θά ρίξω πέτρα στή ζωή θά βρω καίνουριο στόχο
κι ἀν πάλι τ' ὄνειρο καεὶ παράπονο θά τόχω.

BND

⑥ ROMANCERO GITANO

LORCA

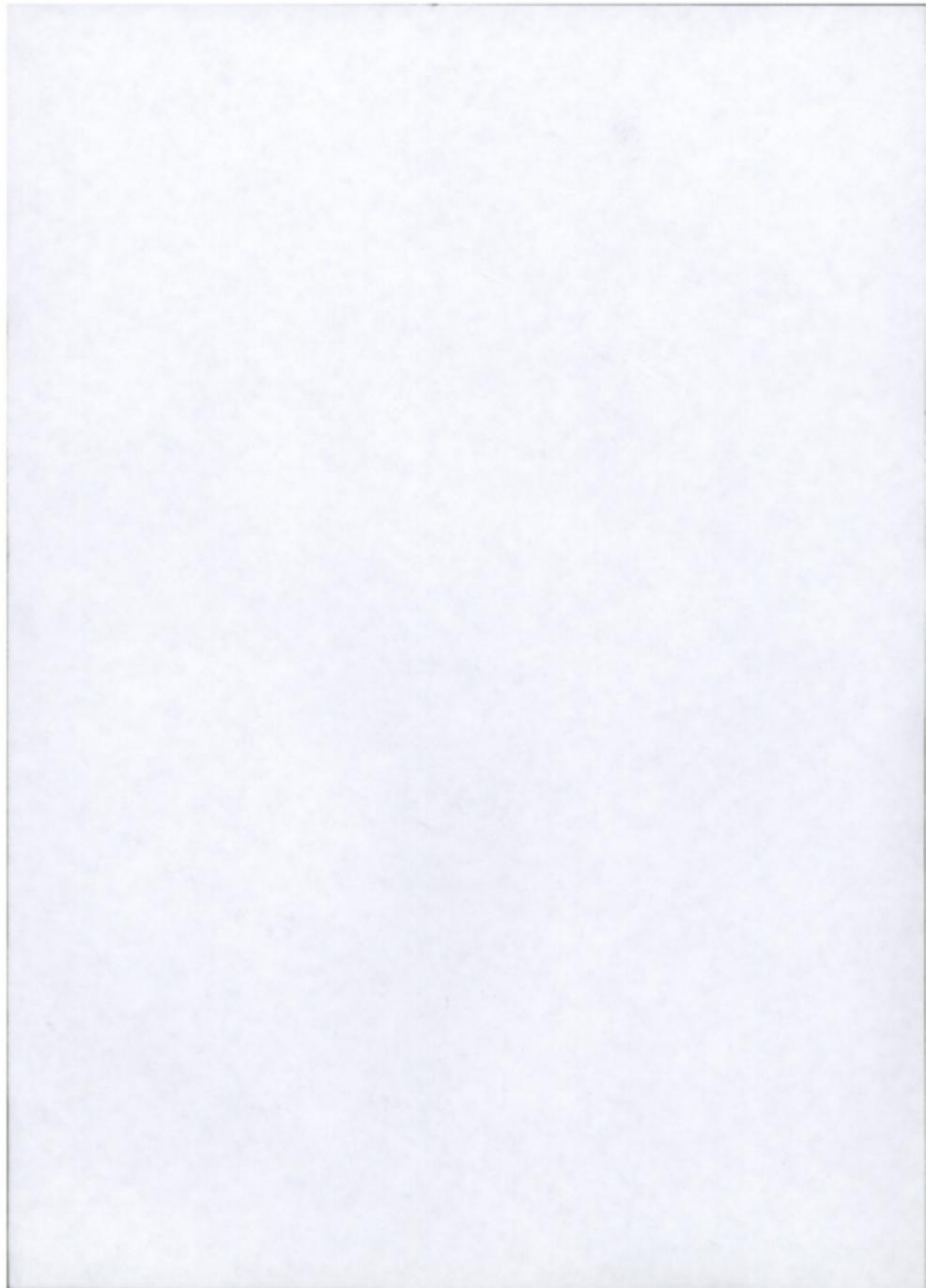
Eugen

На гитаре записан в 1967
[Моск.-Бакхар 1967]

Хордировка по Пегину
в 1970

Моск.
Федотович

Моск.-
Пегин

ROMANCERO GITANO

(Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα-άπόδοση 'Οδυσσέα 'Ελύτη 1967/1971)

ΤΟΥ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ

Είκοσιτρεῖς τοῦ θεριστῆ
στοῦ πικραμένου τὴν αὐλή
πάνε καὶ λέν, πάνε καὶ λένε:
"Ἄν τὸ μπορεῖς δυστυχίσμενε,
στὸ περβόλι σου ἔβγα ἀπόψε
καὶ τὰ λουλούδια σου ὅλα κόψε.

Γράψε στὴ θύρα σου σταύρο
Βάλε ἀπό κάτω τὸ ὄνομά σου
τὶ θά φουντώσουν στά πλευρά σου
ταχιά τσουκνίδες κι ἄγριάδες.

Πάρε κεριά, πάρε λαμπάδες
μάθε τὰ χέρια νά σταυρώνεις
κι ἀπάνω ἀπό τὴν ἑρημιά
γένους τῆς νύχτας τὴν δροσιά
την περάσουν μῆνες διο
θά κείτεσαι στὸ σάβανο".

Στούς οὐρανούς ταχιά προβαίνει
ο ταξιάρχης καὶ πηγαίνει
πούχει τὸ σύννεφο σπαθί^{ΘΑΛΙΑ}
στράφεται καὶ πάει καὶ δέν μιλεῖ.

Είκοσιτρεῖς του θεριστῆ
μέσα στὴν ἔρημη τὴν αὐλή
τὰ μάτια ἀνοίγεις ὁ πικραμένος
τῆς μοίρας ὁ σημαδεμένος
κι είκοσιτρεῖς τ' αύγούστου
γέρνει καὶ τὰ πικροσφαλέϊ.

ANTONIO TOPRES XEPENTIA I

γε λαττινική
γράμματα

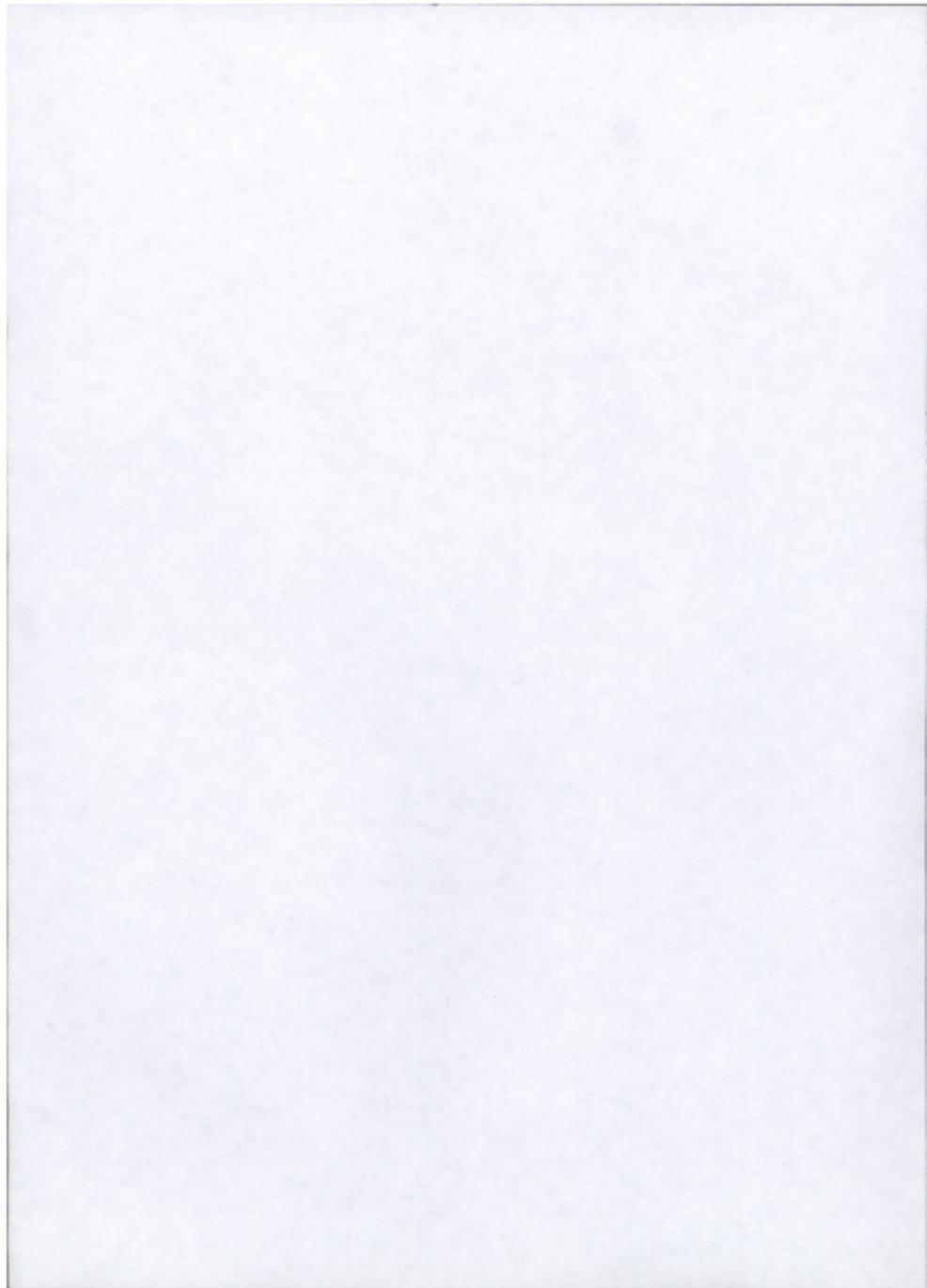
Κάτου στῆς ἀκροποταμιᾶς τὸ μονοπάτι περπατάει
κρατώντας βέργα λυγαριάς καὶ στὴ Σεβίλια πάει.

Τὰ κατσαρά του γυαλιστά πέφτουν στὰ μάτια του μπροστά
στὴν ὅψη του εἶναι μελαυψός ἀπό τοὺς φεγγαριοῦ τὸ φῶς.

Κάποτε ἀλγό σταματᾷ, κόβει λεμόνιά στρογγυλά
τὰ ρίχνει τὸ νερό νά στρώσει καὶ νά τὸ χρυσαφώσει.

'Εκει στῆς ἀκροποταμιᾶς τὸ μονοπάτι νά, τὸν φτάνουν
κάτω ἀπ' τὰ κλάνια μιᾶς φτελιᾶς χωροφυλάκοι καὶ τὸν πιάνουν.

'Αποβραδίς ή ὥρα ὄχτω τὸν σέρνουν σὲ κελί μικρό
ἀπ' ἔξω κάθονται φυλᾶνε πίνουν πακί καὶ βλαστημάνε.

με πλογήνα ANTONIO TOPPES XEPENTIA II
γράφοις

Ξέφουν στόν ποταμό ἀπό πέρα φωνές ξεσκίσαν τόν ἀγέρα.

"Εμπηγη κάπρου δαγκωνιές μές στά ψηλά ποδήματα
χύναγε κι ἔκανε βουτιές καὶ δελφινοῦ πποδήματα.

"Η τραχηλία του ή κρεμεζιά μουσκεψε μές στά αίματα
μαὶ οἱ κάμες ήταν - ήταν ἔξι καὶ δέν ἐμπόρας πιέ ν' ἀντέξει.
"Ἄχ, Ἀντονίτο Ἐλ Καμπορί, φεγγαρομελαμψέ μου
κι ἀσπρογαρούφαλέ μου.

"Ἄχ, Ἀντονίτο Ἐλ Καμπορί π' ἄξιζες μιά βασίλισσα
μυνιδνεψε τήν Παναγιά τι τώρα θά σέ φέρει τό κρύο
τεί τώρα θά πεθάνεις πιά.

Στήν ἀκρη ἔκει του ποταμοῦ τρεῖς γλώσσες Βγῆκε τό αἷμα του
τρεις γλώσσες Βγῆκε τό αἷμα του στήν ἀκρη ἔκει του ποταμοῦ
κι ἀνάγειρε τήν κεφαλή μέ τά σφιγμένα χείλη
καὶ τότε πιά καμάλ φωνή μόνο ἐφωτίστη ὁ ούρανός
κι ἄγγελος βεργολυγερός ηρθε καὶ τ' ἀναψε καντήλ.

XAMOS APO AGAPIN

ΟΡΓΙΑ
ΠΛΑΓΙΑ
ΟΡΓΙΑ
ΠΛΑΓΙΑ

-Τ' εἶναι κείνο πού φωτά, μάνα, στά δόματα ψηλά;
-Κοινήσου γιέ μου κι εἰν' ἄργα σήμανε ή ὥρα ἐντεκα.
-Μάνα, στά μάτια μου γιά δές λάμπουνε τέσσερις φωτιές.
-Δέν εἶναι τίκοτα, ἔλα πιά, εἰν' τά μπακίρια ἀστραφτερά.

B2D [Μέσα στή νύχτα καὶ στή ζέστη φέγγαν οἱ τοῖχοι ἀπ' τόν ἀσβέστη. *

ΟΡΓΙΑ -Μάνα μου, εὐθύς πού Ξεψυχήσω μήνυσετέ το στούς ἀνθρώπους
σ' ὅλη τή γῆ, σ' ὅλους τούς τόπους
κατά βοριά κατά νοτιά μαντάτα στείλετε πικρά.

B2D [Μέσα στή νύχτα καὶ στή ζέστη φέγγαν οἱ τοῖχοι ἀπ' τόν ἀσβέστη.

Κι οἱ πόρτες τ' ούρανοῦ χτυποῦσαν κι ὅλα τά δάση ἀχολογοῦσαν
ψηλά δέν ἔβλεπες κανέναν κι οἱ φλόγες φούντωναν ὄλοένα.

Τά φυσαριμόντα γλυκά πατέσανε Σεραφείμ γλυκά.

Μέσα στή νύχτα καὶ στή ζέστη φέγγαν οἱ τοῖχοι ἀπ' τόν ἀσβέστη.

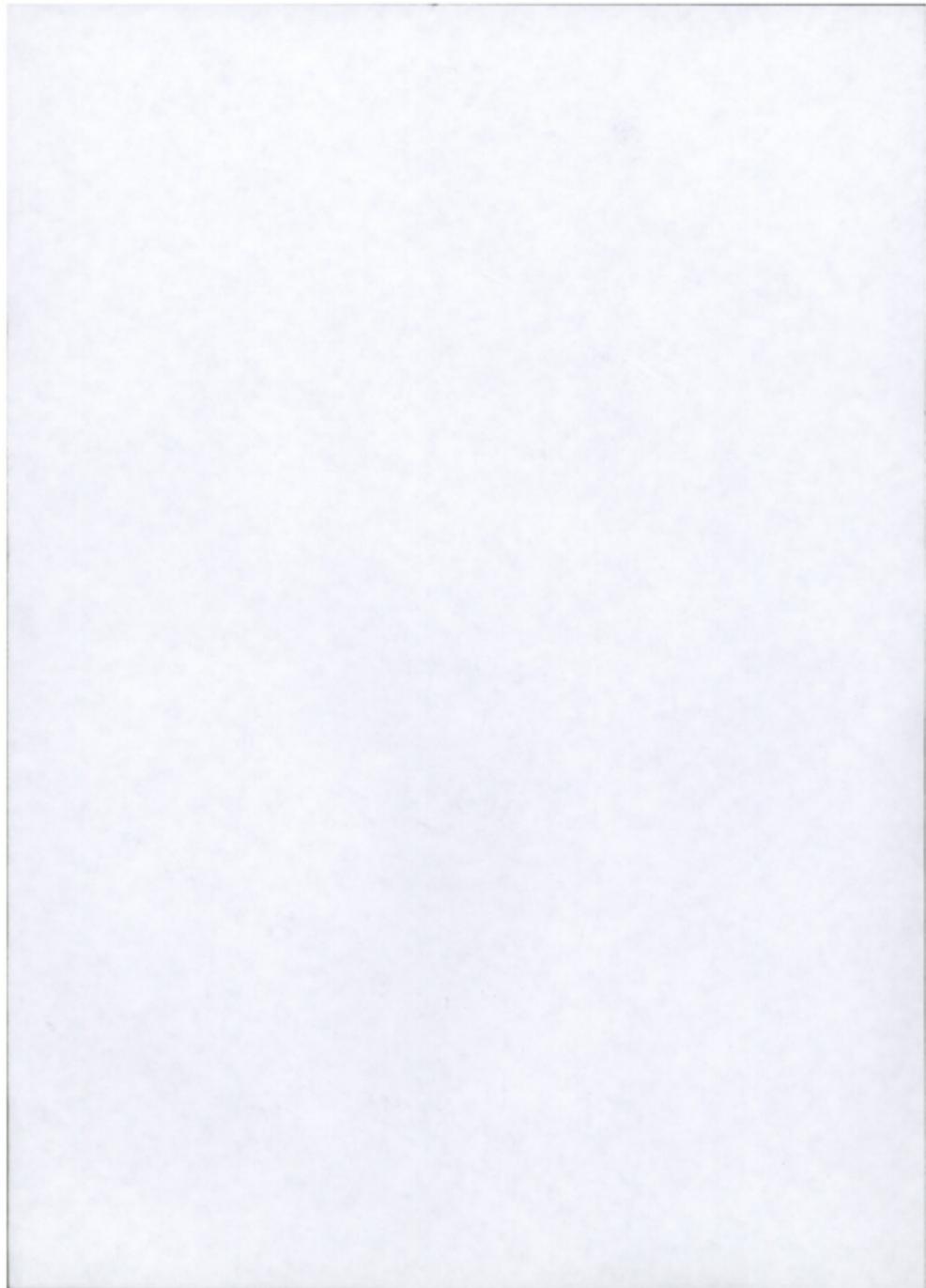
* Τι ζυσαρμόνια γλυκά

παισανε Σεραφίμ μιμρά

Μέσα στή νύχτα καὶ στή ζέστη

ζιγγάρ οἱ τοῖχοι ἀπ' τόν ἀσβέστη

B2D

Η ΚΑΛΟΓΡΙΑ Η ΤΣΙΓΓΑΝΑ

BOLD

Βουνά καί σύγνεφα μακριά σ' ὅλα τριγύρω σιγαλιά
τὰ λιόφυτα γαληνεμένα καί τὰ σπιτάκια ἀσβεστωμένα.

Σ' ἔνα αχερόχρωμο πανί κεντά τὴν καλόγρια ἡ μικρή
ἄκου, τὴν όμορφα κεντάει τὸ χεράκι τῆς πώς πάει.

Βάνει πουλιά, βάνει δεντριά, βάνει καὶ τὸ στοια τά χρυσά
βάνει στὶς τέσσερις τίς κόκκες τέσσερις ἀγριομολόχες.

Σ' ἔνα αχερόχρωμο πανί κεντάει ἡ καλόγρια ἡ μικρή
μά κάθε τόσο ἀναστενάζει καί κάτι μὲ τό νοῦ της βάζει.

Λίγο τὸ χέρι σταματά μές στὸν ἀσφα καὶ κοιτᾷ
στὰ μάτια της πάνοιγκολειούν δυό καβαλάρηδες περνοῦν.

Κι υστέρα πάλι στὸ πανί ξεσπάει ἡ καλόγρια ἡ μικρή
τι ποτάμια, τὶ χωρτάρια, τὶ λιοτρόπια, τὶ φεγγάρια
πλάσματα τῆς ἀρεσιάς της τῆς ὄνειροφαντασιάς της.

ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΝΕΜΕΝΗΣ

Ντέψι χτυπώντας τὸ φεγγάρι
χορεύει κι ἔρχεται μὲ χάρη
ἔρχεται μές στὶς ἔρημιές
ἀπὸ τὸ φῶς ἀσημωμένη
μικρή τσιγγάνα ἡ Παίνεμένη.

Ὄς τὴν θωρεὶ πετιέται πάνω
ὁ ἀνεμος ὁ ἀκούμιστος
πουνέντες ἀντρας πονηρός
κοιτάει τὴν μικρή, κοιτάει
κι ὄλογλυκα τῆς τραγουδεῖ.

-Μικρούλα μ' ἀσε νά σηκόσω
τὸ φουστανάκι σου νά ἰδω
ἀσε με λίγο νά σ' ἀγγίξω
καὶ τῆς κοιλίτσας σου ν' ἀνοίξω
τὸ ρόδο τὸ γαλαζοπό.

Πετάει τὸ ντέψι τρουαγμένη
καὶ τρέχει, τρέχει ἡ Παίνεμένη
ξοισίω της ἀκολουθεῖ
ἀνεμος ἀντρας πού κρατεῖ
μιά σπάθα σπάθα ἀστραφτερή.

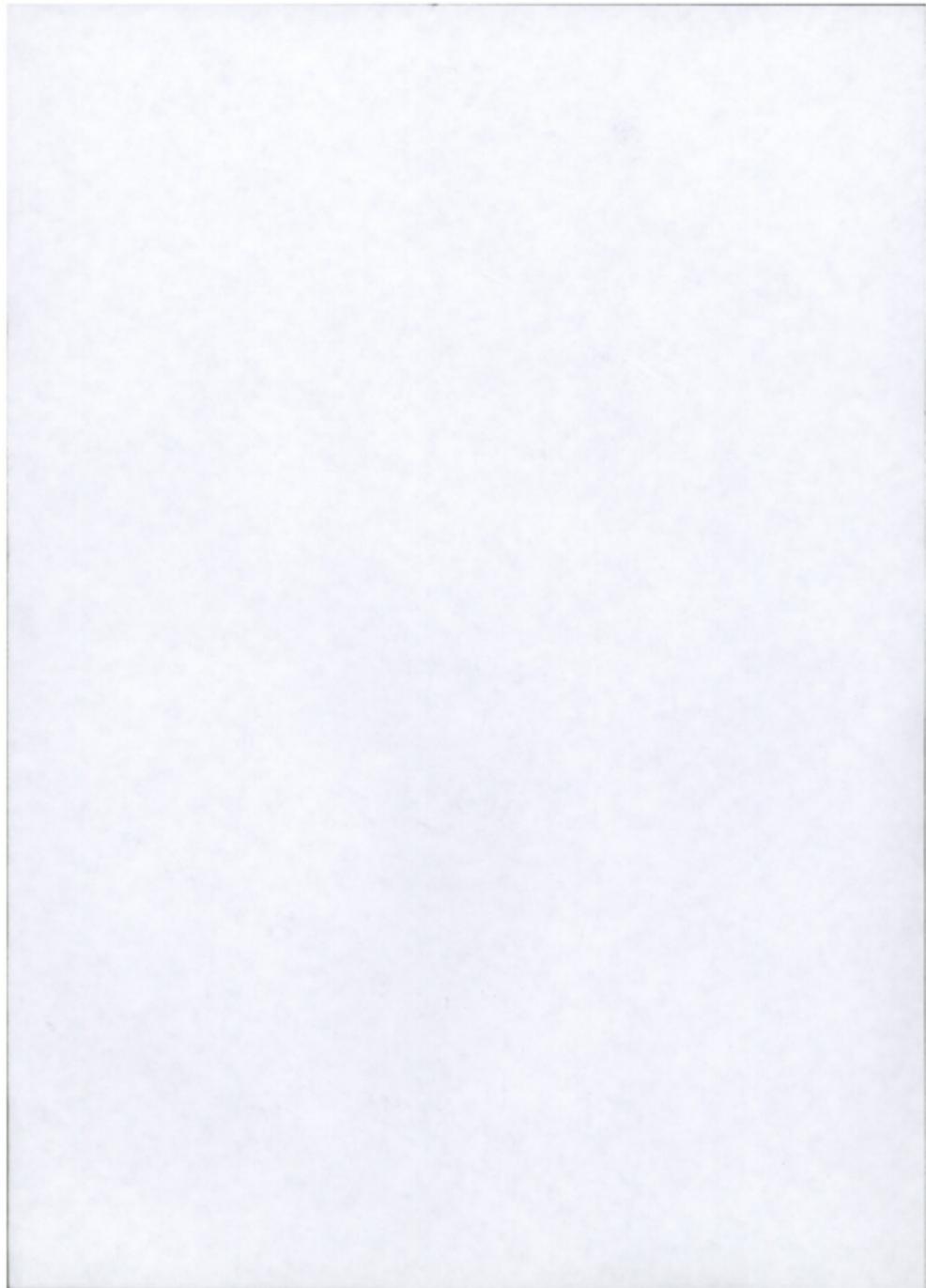
Ἄχου, τὸ κύμα ποὺς στενάζει
ὁ κάμπος, ἄχου, πῶς χλωματίζει
παίζει τῶν ἵσκιων τὴν φλογέρα
μέσσα στὸ σκοτεινό ἀγέρα.

-Τρέχα, Παίνεμένη, τρέχα
τι ὅπου νάναι θά προφτάξει
ὁ ἀνεμος καὶ θά σ' ἀρπάξει
νά τος, χυμάει ἀπὸ Ψηλά
γλεψεται γλώσσες τίς ἔννιά.

Ἐτο πρωτο σπίτι τη Παίνεμένη
χώνεται μέσα ἀλαφιασμένη
την ἐρωτάνε νά τούς πεῖ
κι ἔκεινη λέει κι ἀνιστορεῖ.

Ἐνώ ἀπ' τὴν λασσά του θερό
ὁ ἀνεμος γυρνάει στὸ κρύο
δέρνει τὸ σπίτι καὶ τὸ ζώνει
τὰ κεραμίδια του δαγκώνει.

μείρηση οικ

Η ΠΑΝΤΕΡΜΗ

61

Σκάβουν τό χῶμα πετεινοί
σκάβουν ζητώντας τήν αύγή
τήν ώρα πού στά σκοτεινά
βγαίνει ή Παντέρμη καί γυρνά.

Μαύρη μαυρίδα είν' ή ψυχή της
κι ώχρο μπακέρι τό πετσι της
τά στήθη της ώσάν τ' αυδόνια
πού τά χτυπούν χωρίς συμπόνια.

ΠΛΑΓΙΑ

-Παντέρμη, τί ζητάς έδω
μόνη σου δίχως σύντρομο;

BOLD

-Κι άν είναι κάτι πού ζητώ
πέ μου, σέ γνωιάζει έσενανε;
Ζητάω έκεινο πού ζητώ
Ζητάω τήν ίδια έμένανε.

ΠΛΑΓΙΑ

-Παντέρμη, πές ποιός ο καημός σου
ποιός ο αγιατρευτός καπύδας σου;

BOLD

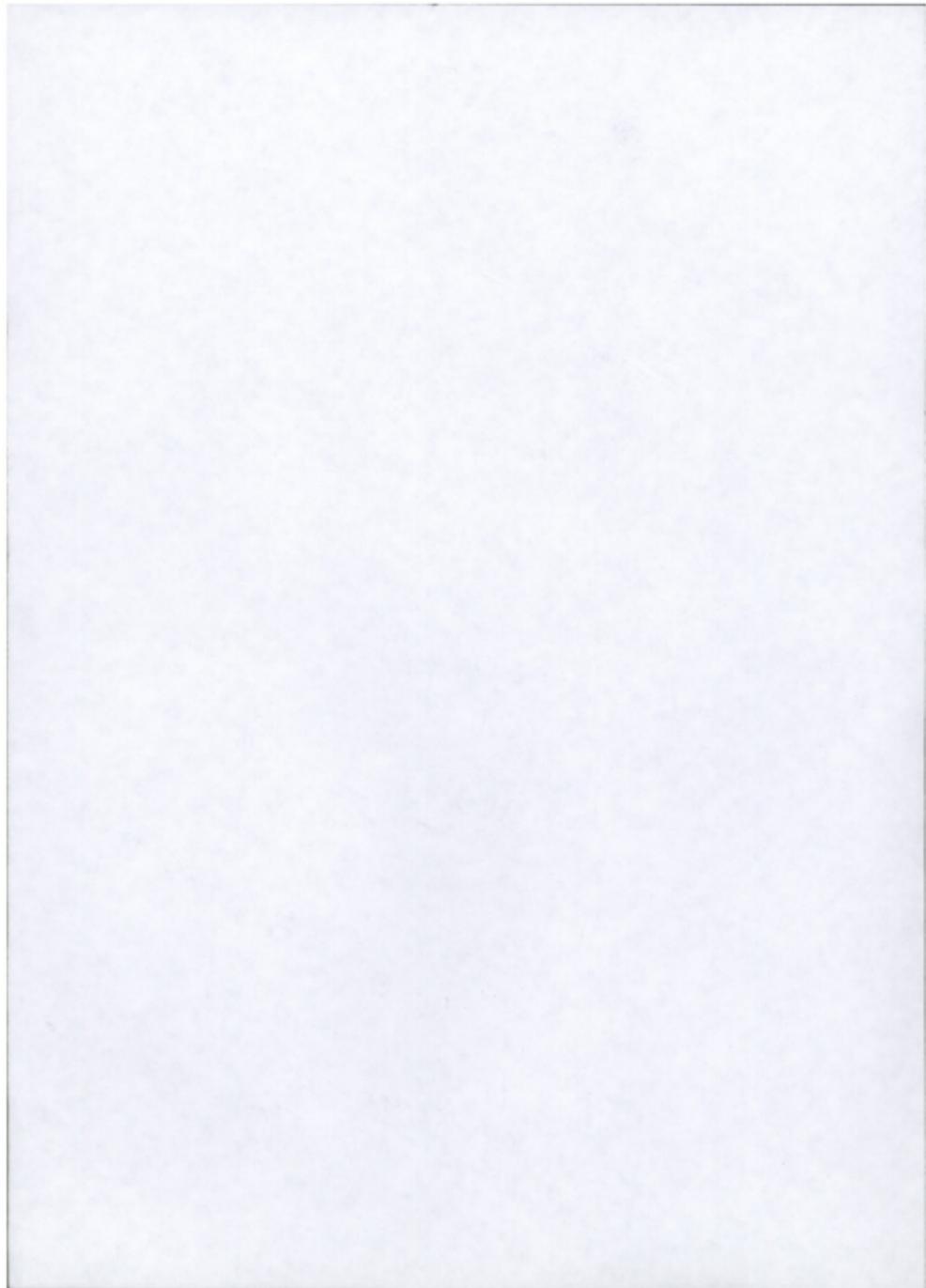
-Ποιός ο καημός μου;
Μαύρη πίσα έγινη ή λινή μου ^η πουκαμίσα
και μές στό σπίτι σάν τρελή^η
σούρων τό ξέπλεκο μαλί.

ΠΛΑΓΙΑ

-Παντέρμη, λουσε τό κορμί σου
λουσ' το χελιδονόνερο
κι άσε κυρά μου τήν ψυχή σου
άστηνενά βρει άναπαμό.

ΟΡΦΥΛ

Άχου, ταίγγανικες ψυχές
κι άλόκρυψες νεροσυρμές
πίκρες μαζί καί θάματα
στά μακρινά χαράματα.

ΔΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΘΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ "ROMANCERO GITANO" ΤΩΝ ΛΟΡΚΑ-ΕΛΥΤΗ

Λίγο πρίν Εεσπάσει ή δικτατορία, στίς αρχές του 1967, ο Αλέκος Πατσιφάς μέρωντησε, άνθιμη ένδιεψερε μιά νέα συνεργασία με τόν Οδυσσέα Ελύτη μετά τήν έπιτυχία πού σημείωσαν οι "ΜΙΚΡΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ", πού κι αύτές είχαν γίνει μέρος του. Φυσικά άπαντησα θετικά καί τότε μού άποκάλυψε, ότι είχε ήδη μιλήσει με τόν Ελύτη, διόποτε βρισκόταν στό τέλος τής μετάφρασης του κύκλου "ROMANCERO GITANO" του Φεντερίκο Γκαρθίνα Λόρκα.

Δέν είχα καιμιά άμφιβολία γιά τόν άριθμό τῶν ποιημάτων, πού θά έπρεπε νά μελοποιήσω. ΕΠΤΑ! Ο ίερός άριθμός του Ελύτη. Πράγματι θυτερα άπό λίγες μέρες, κάποιο μεσημέρι του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου του '67, μετά τό σύνθησες γενύμα στού ΦΛΟΚΑ, ο Ελύτης μού παρέδωσε τά χειρόγραφα κι έγώ έσπευσα στή Νέα Σμύρνη, δημονούσα έκεινη τήν έποχή, για ν' άρχισω χωρίς καθυστέρηση τή δική μου έργασία.

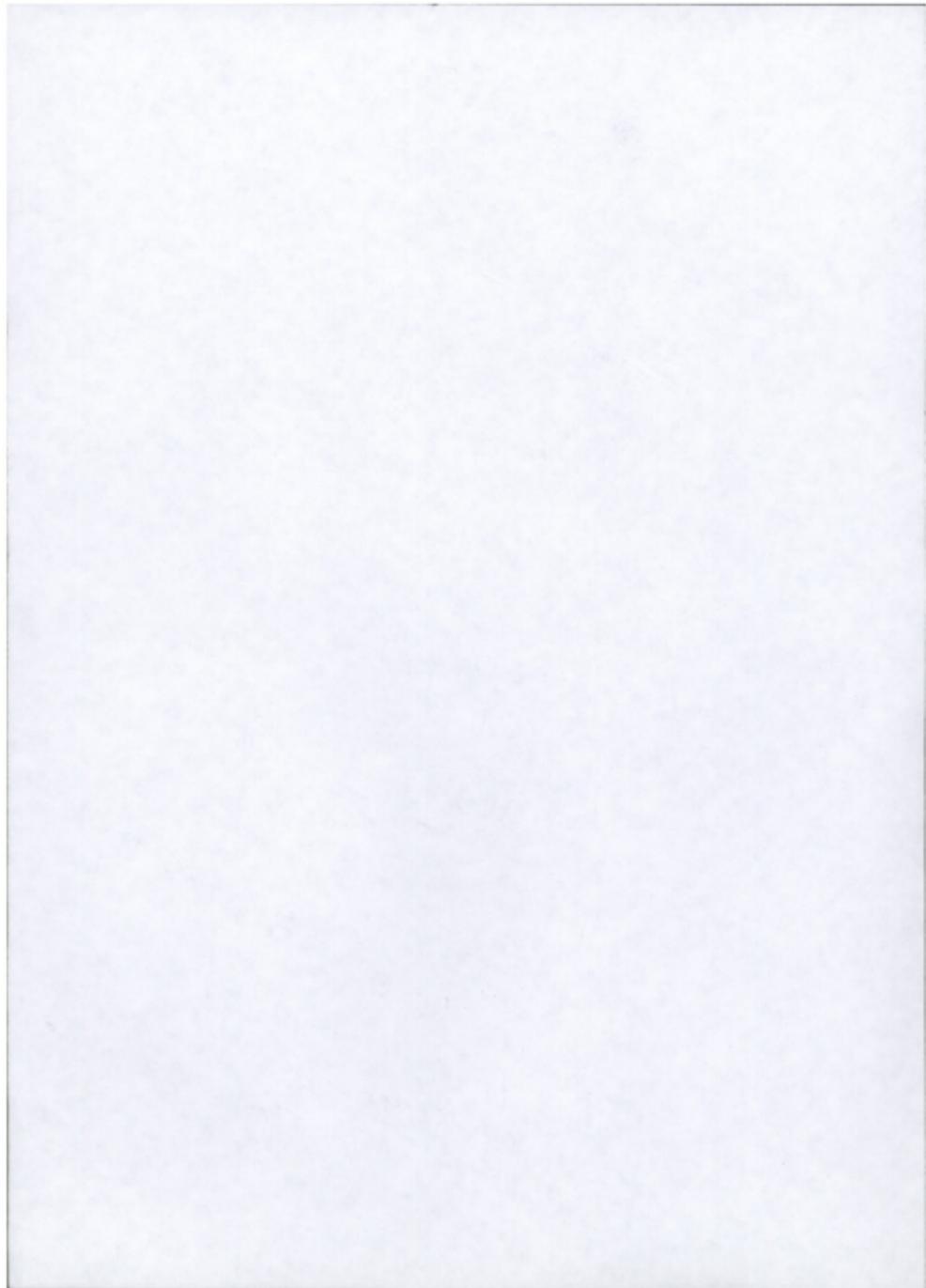
Δέν θυμάμαι πόσος καιρός πέρασε, οδύτε έχει ζιγαίτερη σημασία. Ο Πατσιφάς έπιθυμούσε, μιᾶς κι έγώ ήμουν δεσμευμένος με τήν COLUMBIA, στήν δημονία "άνηκε" ή νεαρά Φαραντούρη, διότι μεταξύ μας ήταν ημηνευθεῖς άπό μια καινούρια τραγουδίστρια δύναμιτες λορέτα, πού άνθινα λάθος, θά έκανε τό ντεμπούτο της με τόν δίσκο αύτό.

Ετοι δραγανώθηκε περί τίς άρχές Απριλίου μιά βραδιά στό σπίτι του Πατσιφά, στό Ψυχικό, δημονούσε στό πιάνο καί τραγούδησα παρουσία του οίκοδεσπότη καί τής συζύγου του, τού Οδυσσέα Ελύτη καί τής νεαρής τραγουδίστριας, τό νέο κύκλο τραγουδιών.

Ολοι έμειναν ήκανον ποιημένοι καί συμφωνήθηκε, άφού ή ΛΥΡΑ τά παρουσιάσει πρώτη με τήν λορέτα, στή συνέχεια νά τά διευθύνω διδιος με τή Φαραντούρη στήν COLUMBIA.

Κάνοντας αύτά τά χαρούμενα σχέδια για τό μέλλον, άγνοούσαμε τίς φιλοδοξίες κάποιου άγνωστου τότε στρατιώτηκού, τού Γεωργίου Παπαδόπουλου, διόποτε είχε κατά νοῦν νά προσφέρει διαφορετικού είδους πνευματική τροφή στόν έλληνικό λαό.

Οταν δύο μέρες μετά τό πραξικόπημα τής 21ης Απριλίου βρήκα έπι τέλους ένα πρώτο κρησφύγετο στήν ταράτσα τού σπιτιού τής Ρηνιώδες Παπανικόλα, πού δέχθηκε νά μέρηψε (δέκα περίπου μάλλον είχαν άρνηθεν άπό φόβο), καθώς ήμουν μόνος, βυθισμένος σέ μαῦρες σκέψεις, μέθεα τό λόφο τού Φιλοπάπου, δημονούσε φρουρός στρατιώτης, άκονων αίφωνης τούς ήχους γνωστής σέ μένα μουσικής. Ήταν τό "ROMANCERO GITANO"! Πόρσ στιγμήν νόμισα, ότι έχω παραισθήσεις. Κανείς δέν

έγνωσις αυτή τή μουσική:

Οταν έρωτησα τήν έπομενη τή Ρηνιώ, μοῦ ἀπάντησε, δτι χτές
ἀργά τή νύχτα τήν ἐπεσκέψθη κάποια νέα τραγουδίστρια, ὄνοματι Αρ-
λέτα, για νά τῆς τραγουδήσει μιά νέα σειρά τραγουδιῶν...

Τί περίεργη σύμπτωση ἀλήθεια!

Φυσικά ἡ Αρλέτα τά ἔμμηνευσε σέ δίσκο πολύ ἀργότερα μετά τήν
πτώση τῆς Δικτατορίας. Οι Δικτάτορες ἔχοντας συλλάβει τό σφυγμό τῆς
σπουδεινῆς ἐποχῆς, πού ἀπεχθάνεται αὐτό τό εἰδος τῆς μουσικῆς, τήν
ἀπαγόρευσε -τίμια καὶ καθαράδ- ἐμφανιζόμενη ἔτσι πρωτοπόρος ἀπό τότε
ἄς πρός τό πολιτιστικό μέλλον τῆς Ελλάδος!

Τά τραγούδια τοῦ ROMANCERO GITANO τά παρουσίασα γιά πρώτη
φορά σέ συναυλία στή Ρώμη στά 1970 μέ τήν δρχήστρα μου καὶ τή Φαραν-
τούρη. Η ἀπήκηση τῶν νέων τραγουδιῶν στό διεθνές κοινό ἤταν πολύ με-
γάλη. Λπό τό '70 ἥως τό '74 πραγματοποιήσαμε περί τίς ἔξακσιες συ-
ναυλίες στήν Εύρωπη, Αύστραλία, Βόρεια καὶ Νότια Αμερική, Αραβικά
Κράτη καὶ Ισραήλ, δπου δ KΥΚΛΟΣ ΛΟΡΚΑ-ΕΛΥΤΗ ἔχει πάντοτε τήν ἔδια ἐπι-
τυχία. Οι στίχοι, δπως καὶ δλων τῶν ὑπολοίπων τραγουδιῶν, παρουσια-
ζόταν στή γλῶσσα τοῦ ἀκροατηρίου ἀπό ἐντόπιους ήθοποιούς. Ετσι ἐκτός
ἀπό τή μουσική, ἡ ἐλληνική κυρίως ποίηση γινόταν κτήμα τοῦ κοινοῦ
τῶν συναυλιῶν, ἀλλά καὶ τῶν ἀκροατῶν ραδιοφόνου καὶ τῶν τηλεθεατῶν,
δεδουμένου δτι κάναμε δεκάδες ἀν δχι ἐκατοντάδες ἐκπουπές καὶ τηλε-
οπτικές ἐμφανίσεις.

Ο δίσκος ήχογραφήθηκε τό 1972 στό Παρίσι. Λίγο ἀργότερα,
στό σπίτι τής Τζέλας Σικούρα, στό Λονδίνο, τήν ἐποχή πού συνέθετα
τή μουσική γιά τίς "ΤΡΩΑΔΕΣ" τοῦ Κακογιάννη, δ Τζών Ούλιλαις καὶ ἡ
Φαραντούρη ἐκαναν τήν πρώτη πρόβα γιά τή δεύτερη θαυμάσια version
γιά φωνή καὶ κιθάρα, πού κυκλοφόρησε ἐπίσης σέ δίσκο.

Πολύ ἀργότερα, στά 1982, δταν τό Μουσικό Φεστιβάλ τοῦ Βερολί-
νου μοῦ παράγγειλε μιά νέα σύνθεση γιά τήν XXVII περίοδο ἐκδηλώσεών
του, ἀποφάσισα νά σκύψω πάλι ἐπάνω σ' αὐτόν τόν κύκλο τραγουδιῶν,
συνθέτοντας τή φορά αὐτή ἔνα -στήν ούσια- κονταέρτο γιά κιθάρα προ-
ωισμένο νά ἐμηνευθεῖ ἀπό τόν Ελληνα καλλιτέχνη Κώστα Κοτσιώλη.
Ετσι στίς 30 Σεπτεμβρίου 1983, ἡ νέα σύνθεση γιά Φωνή-Κιθάρα-Χορωδία
καὶ Συμφωνική Ορχήστρα ἐδόθηκε στά πλαίσια τοῦ Φεστιβάλ στήν αἴθου-
σα τῆς Komische Oper μέ τήν συμφωνική τοῦ Βερολίνου, τήν Χορωδία τῆς
Ραδιοφωνίας-Τηλεόρασης καὶ σολίστ τήν Μαρία Φαραντούρη καὶ τόν Κώστα
Κοτσιώλη ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Rolf Reuter.

Αὐτή ἡ τίτλη version παρουσιάζεται σήμερα ἀπό τόν Μάνο Χατζιδάκι
καὶ τήν ορχήστρα τῶν Χρωμάτων.

Digitized by srujanika@gmail.com

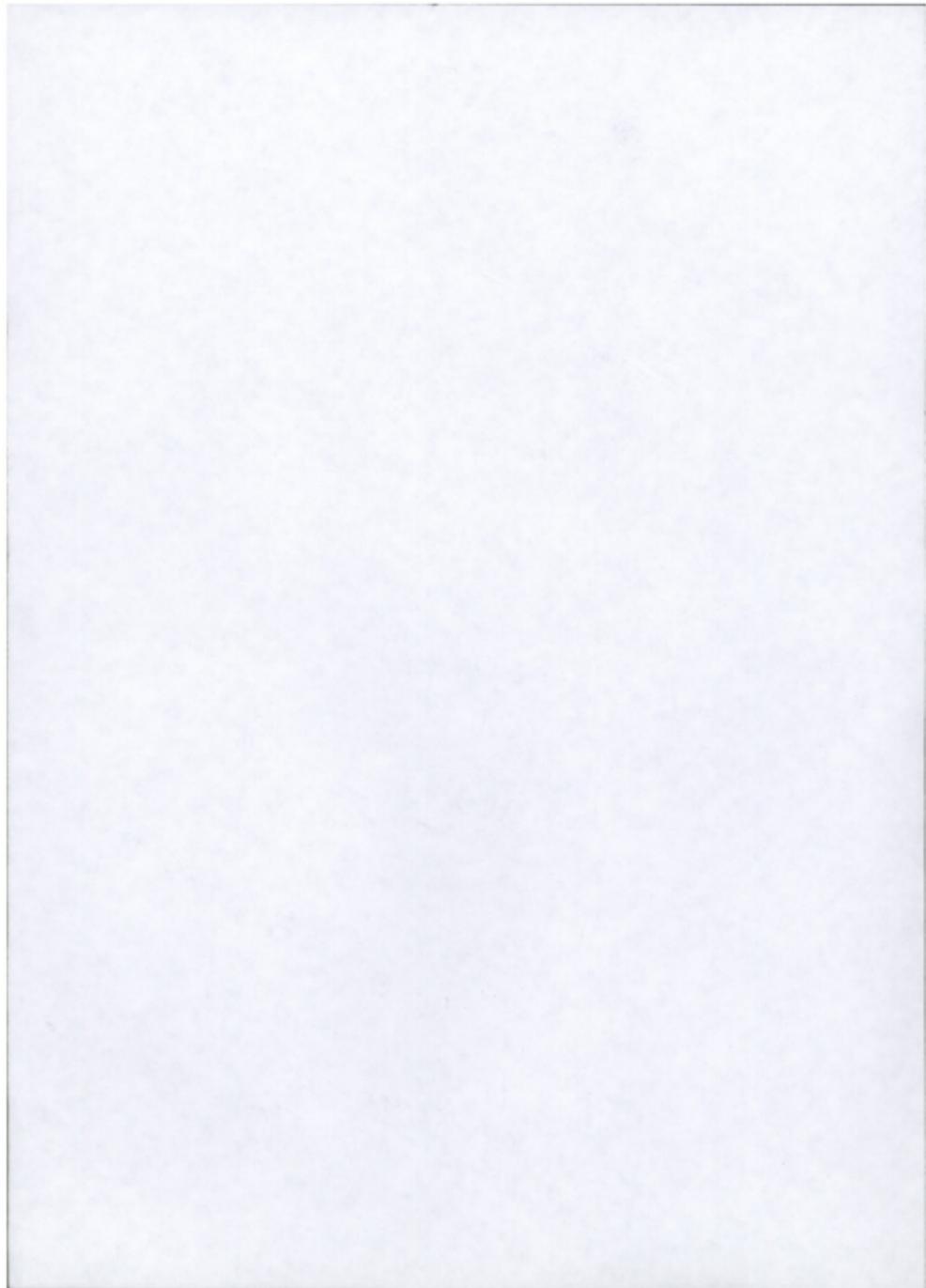
Μέ τήν εύκαιριά αυτή θά ήθελα νά άναφερθώ σέ μιά γενικότερη
διποψή μου σχετικά μέ τά έργα μου.

Υπάρχουν μελωδίες είτε συμφωνικές ίδιες, πού για νά φωτισθούν
πλήρως καί άπό δλες τίς πλευρές τους, ώστε νά δικαλυφθεῖ ή ούσια
τους, είναι άναγκη νά παρουσιασθούν μέ περισσότερες έπεξεργασίες.

Αύτό μέ δδηγεῖ σέ νέες ένορχηστρώσεις (δπως αυτή στόν Κύκλο
τοῦ ROMANCERO), είτε σέ "διακλαδώσεις", δπου ένα τμῆμα σύνθεσης είσ-
χωρεῖ σέ μία δλλη.

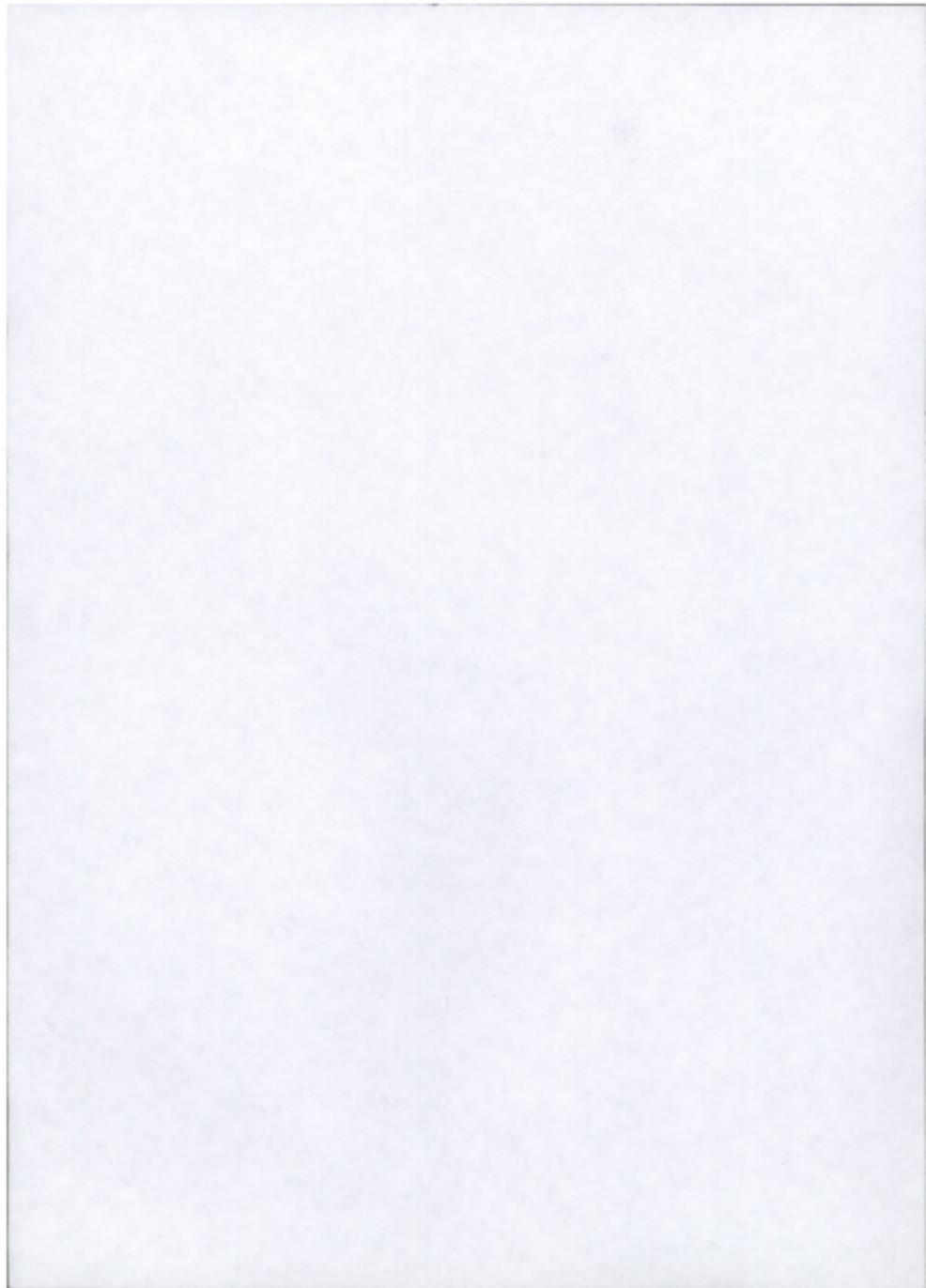
Αύτή ή πρακτική ίκανοποιεῖ άκόμα μιά δλλη αίσθητική άναγκη
-έντελώς προσωπική φυσικά. Δεδομένου δτι θέλω νά πιστεύω, δτι τό
σύνολο τῶν έργων μου -άπό τό πιό άπλο τραγούδι έως τό πλέον περίτεχνο
συμφωνικό- άνήκουν σέ μιά καί μόνο μουσική ένότητα.

(Αθήνα, 14.4.92)
Μίχης Θεοδωράκης

T DIKTATORIA

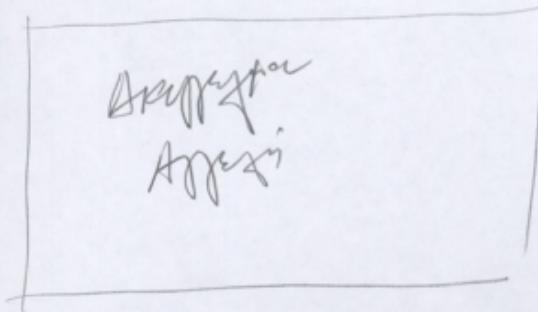
Σύγκριση Αρχείων
των ανεργών ελλήνων
ον Ημέρα τ

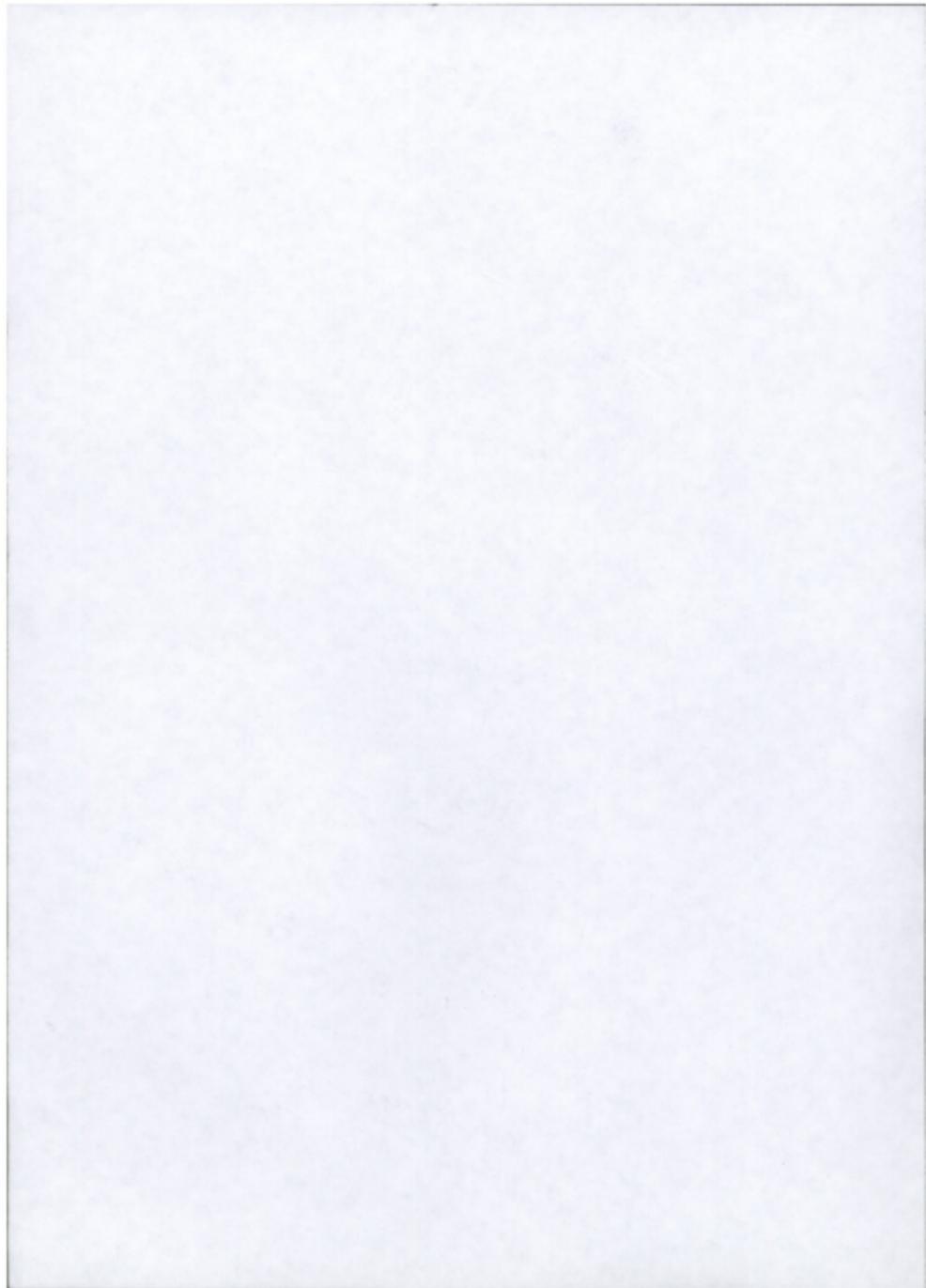

①

ΤΕΡΙΟΔΟΣ Γ

ΔΙΚΤΑΩΡΙΑ 1967-1974

(2)

2) PANDEMIA

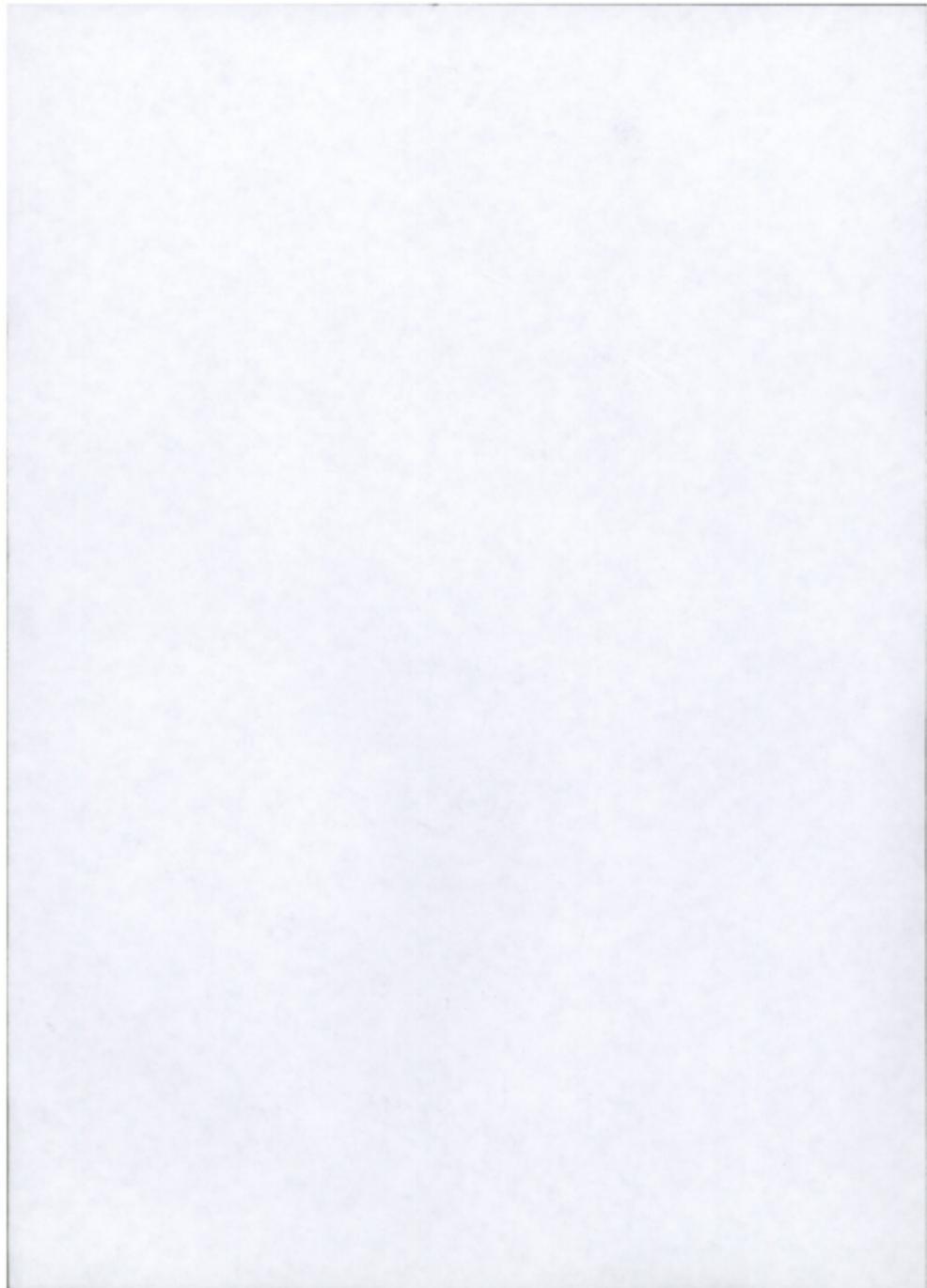
Agois - Agous 1967 - Aírra

PANDEMIA MÉDICA

- 1 Endemic & Gouraud
- 2 To Africas
- 3 Ñayo, Ñayo

Kifano Ano
Bepoppanion

25 Agosto

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΜ
(1967/1968 μόνο τα τρία πρώτα)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ
(Μίκη Θεοδωράκη)

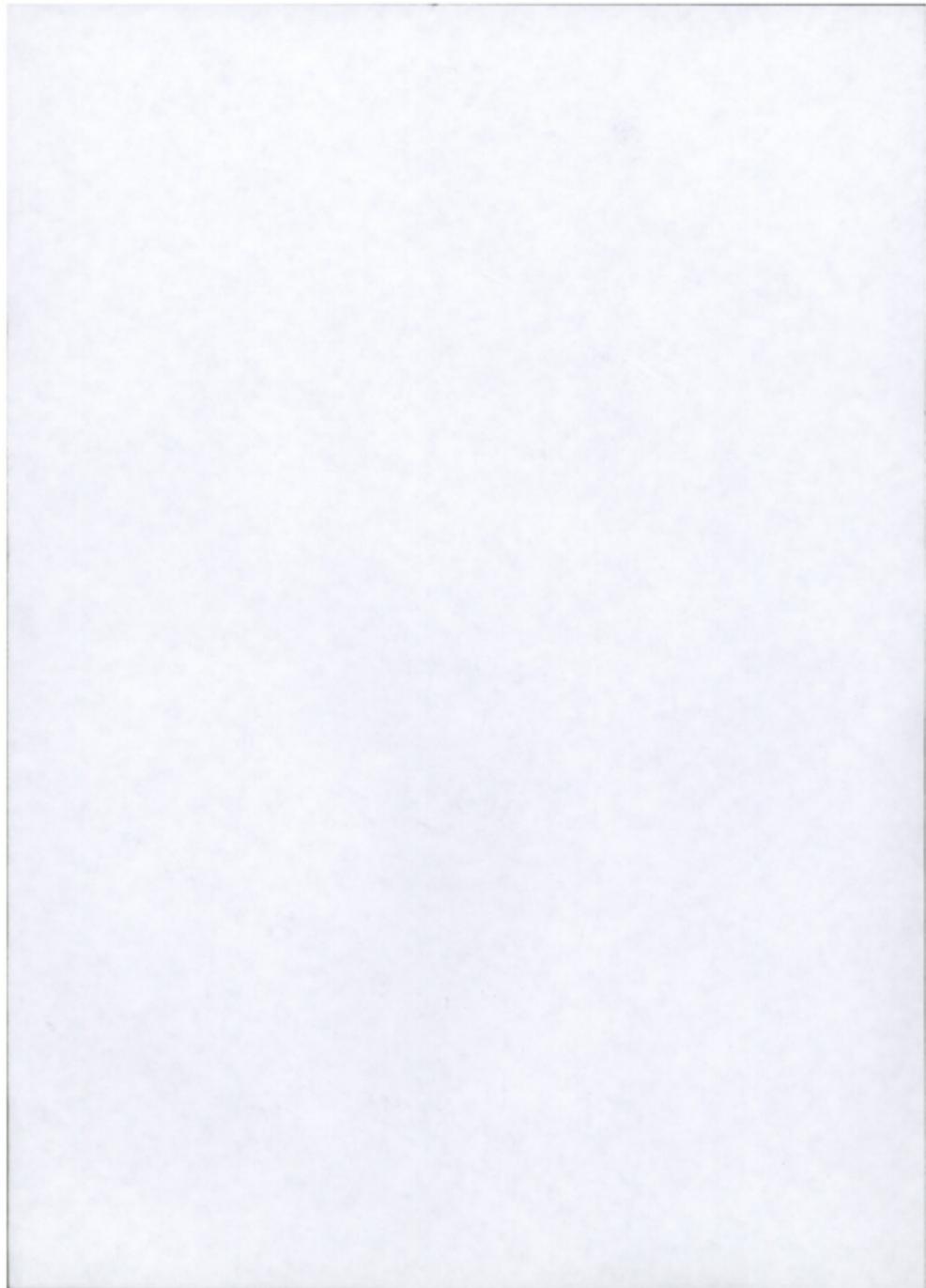
"Όταν ὁ ἥλιος κουραστεῖ καὶ γείρει νά πλαγιάσει
τά παλικάρια βγαίνουνε μέσα ἀπ' τούς κρυψώνες.
Τό Μέτωπο τούς "Ελλήνες καλεῖ ξανά στην μάχη
Ἐλευθερία ἡ θάνατος το δάβαρό μας γράφει.
Κρατοῦν στά χέρια τους μπογιά νά βάφουν τὴν Ἀθήνα
στά μάτια τους ἡ λευτερία ἀστράφτει καὶ ἡ Πατρίδα.
Γλυκά προβάλει ἡ χαραυγή γλυκά χαμογελάει
τό Μέτωπο μᾶς προσκαλεῖ καὶ μᾶς καθοδηγάει.
Διχτατορία, φασισμός, Τέξας, Ἀμερικάνοι
Θά σᾶς σαρώσει ὁ λαός θάρθει γιορτή μεγάλη.

ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ
(Μίκη Θεοδωράκη)

Κρυφά μιλάνε τά Βουνά κρυφά κι οἱ πολιτεῖες
ὅ "Υμηττός στήν Νάρνηθα, ἡ Κοκκινιά στόν Ταύρο.
Κρυφά μιλάν κι οἱ ἄνθρωποι κρυφά τά παλικάρια
τή μέρα ἀγριεύουνε τή νύχτα τραγουδῶνε.
"Οσο μεγάλη ἡ θάλασσα μεγάλος κι ὁ καπημός μου
ὅσο βαθιά τά κύματα κι ὁ ἀναστεναγμός μου.
Μές στήν καρδιά σου Ἀθήνα μας φύτεψα τή φωνή μου
ἐγώ είμαι τό Μέτωπο καλώ τούς πατριώτες.
Καλῶ τά νιάτα τοῦ Μαγιοῦ καλῶ καὶ τούς ἐργάτες
νά γίνουν πέλαγος βαθύ τούς Παττακούς νά πνίξουν.
"Οσο μεγάλη ἡ θάλασσα μεγάλος κι ὁ καπημός μου
ὅσο πλατιά τά κύματα κι ὁ ἀναστεναγμός μου.

ΠΕΛΑΓΟ, ΠΕΛΑΓΟ ΒΑΘΥ ΜΟΥ ("ΠΕΛΑΓΟ" (ενέτο) η "ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ
ΗΜΟΥΝ ΛΕΥΤΕΡΟΣ)
(Μίκη Θεοδωράκη)

Τήν Πέμπτη ἡμουν λεύτερος
τήν ἄλλη μέρα σκλάβος
τήν Κυριακή ἔημέρωμα
μέ φώναξε ὁ Χάρος.
Κάψε τοῦ νοῦ σου τά φτερά
τής σκέψης σου τά μάτια
γιά νά μή δεῖς τή συμφορά
νά μή γροικάς τόν πόνο.
Πέλαγο, πέλαγο, πέλαγο βαθύ μου
φέρε μου, φέρε μου πέσω τό παιδί μου
πέλαγο, πέλαγο, πέλαγο βαθύ μου
φέρε μου, φέρε μου πέσω τήν ψυχή μου.
Καλέ μου Χάρε μίλησε
καλέ μου Χάρε λέω
θέλω ν' ἀνέβω στά βουνά
νά χαιρετώ τόν ἥλιο
θέλω νά βλέπω τά νερά
νά παίζουν με τούς ἵσκιους
νά βλέπω καὶ τή μάνα μου
τή γλυκοπικραμένη.

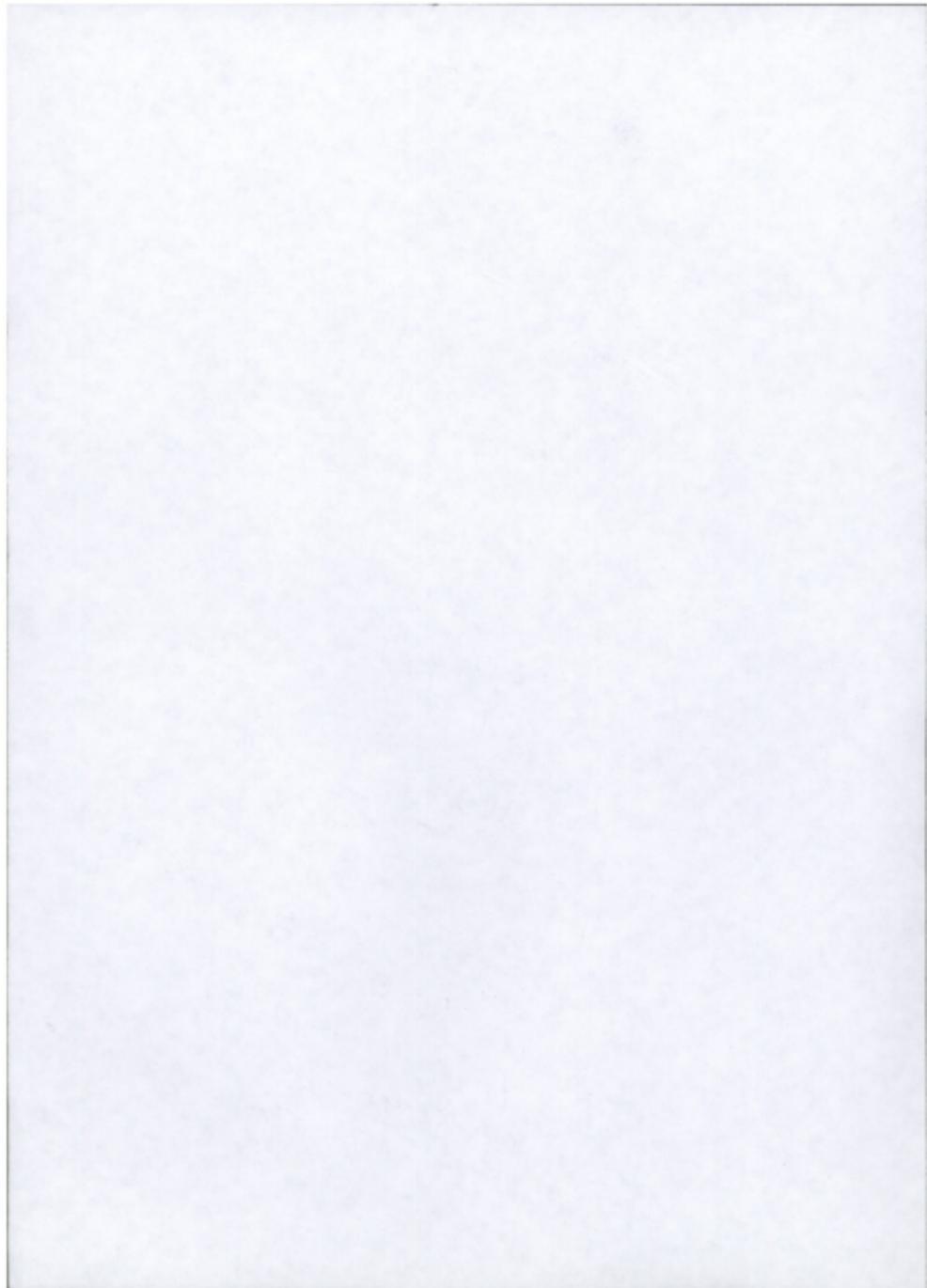

3

B | ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΦΑΛΕΙΑ

Αγρυπνοι - Δεκτικός 1967

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ

~~OK~~

TO HAI KAI O XPOXNOF

[Review
Arrangement]

Entree
(Xeris)

Tai Dorifor respiration
now improving in Ayous
from Enterprises to 1967

Tai 16 persons now
in the factory

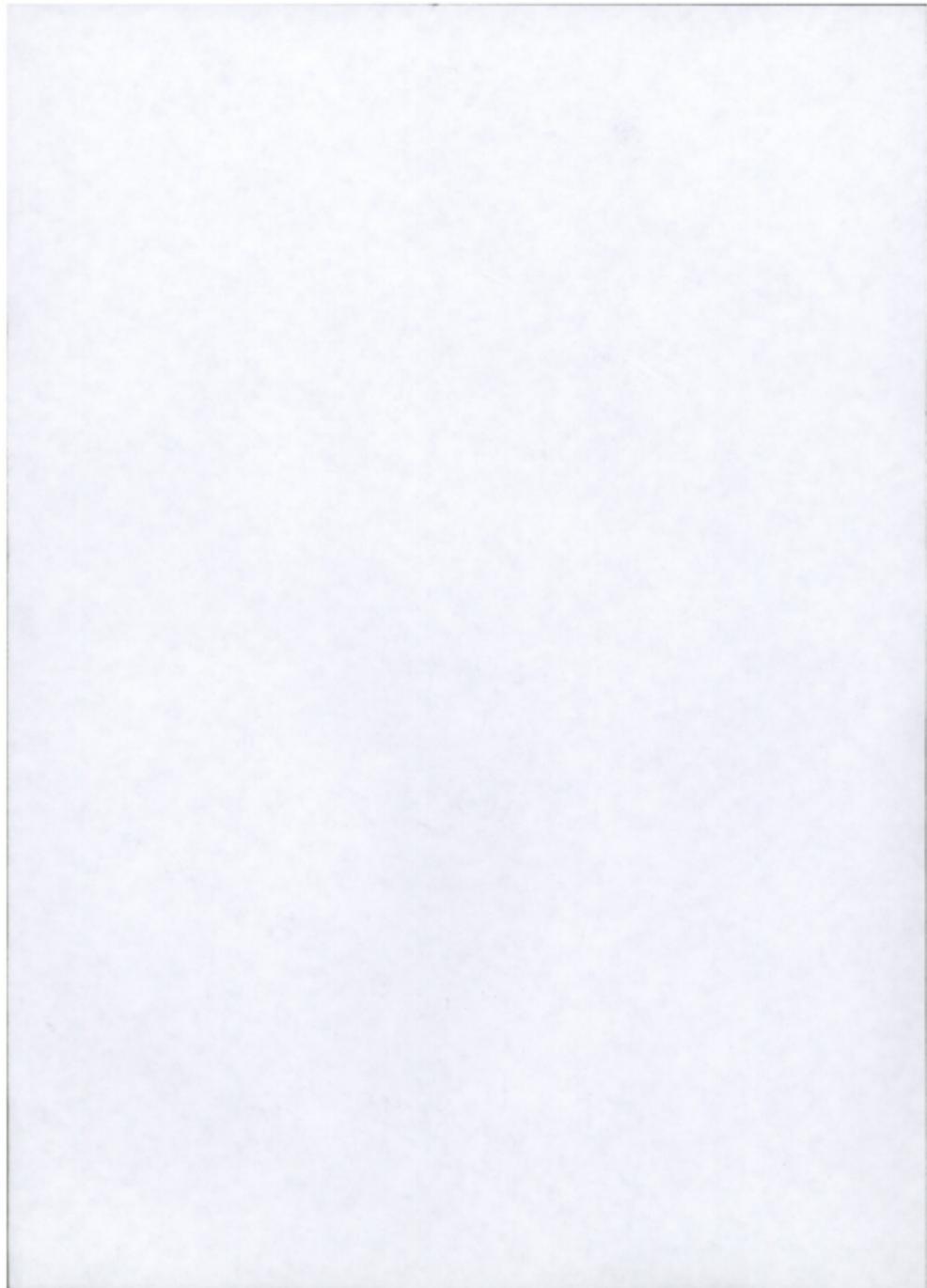
Hospitalization of Dacor to 1971
also in hospital Esmeralda to
Dacor de Chay + (Cedoprag?)

[Mei-
Departments]

[Mei-
Nursing]

[Mei-
Departments]

Polydor

ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ
(Μίκη Θεοδωράκη - 1967/1970)

I

Γειά σου 'Ακρόπολη
Τουρκολίμανο, όδος Βουκουρεστίου
ό Πολικός σημαδεύει μέ φώς
τό σταθερό σημείο του κόσμου.

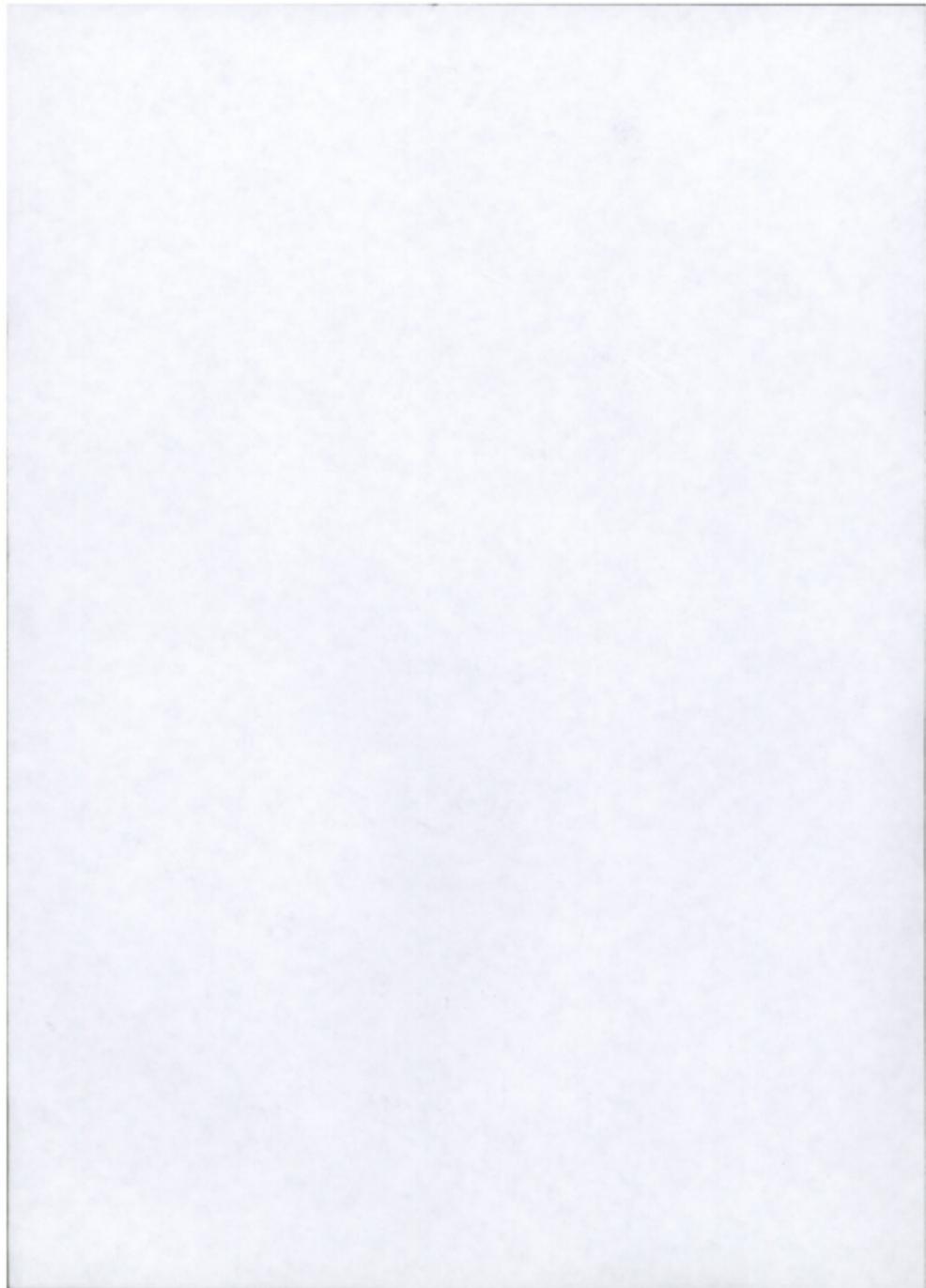
BOLD → 'Αθήνα ή πρώτη
στό βυθό των αἰώνων
μέ τό γυαλί
σέ βλέπουν οι ψαροντουφεκάδες
γαλέρες, γιωταχί, πορνεία κρυψά
ή Γενική κέντρο του κόσμου. bold
'Ο Πολικός γυρίζει σταθερά
τό φουγάρο του μαγειρελού
σημαδεύει μέ καπνό
τό σταθερό σημείο του Στερεώματος bold
ή Πούλια, ή Αφροδίτη
ή Ήτίνα, ή Σούλα, ή Εύη, ή Ρηνιά
πέντε έκατομμύρια ήτη φωτός
σταθερή γραμμή διασχίζει
πέντε δισεκατομμύρια γαλαξίες
σέ πέντε μέτρα
σέ πέντε μέτρα
σέ πέντε μόνο μέτρα
ἀπό τό κελί μου.

II

'Ο χρόνος διαλύεται
μέσα στή στιγμή
τό έλαχιστο γίνεται
ό μέγιστούραννος

Βασανίζει άνθισμένες πληγές
γεμάτες χαμόγελα καί ύποσχέσεις
για κάτι άλλο, αυτό τό άλλο
είναι πού ζούμε κάθε στιγμή
νομίζοντας ότι ζούμε τό άλλο
όμως τό άλλο δέν υπάρχει bold
είναστε έμεις ή Μόρα μας
που μάς λοδοκοιτάει, Ισθύα
που ξέχασε τό αίνιγμα
δέν έχουμε τέποτα νά λύσουμε
δέν ύπάρχει διαφυγή άπό τόν κύκλο
(τόν πύρινο κύκλο bold)

"Οσα οχαν μετανοήσει - (M)
Φει βιαστείν Αθηνάραι - ΟΡΘΙΑ
Τας αγγα, Δεριά - ΠΛΑΓΙΑΣΤΑ

III

"Ηλιε θά σέ κοιτάξω στά μάτια
Έως ότου ξεραθεί ή δρασή μου
νά γεμίσει κρατήρες μέ σκόνη
νά γίνει Ιελήνη δίχως διάστημα, κίνηση, ρυθμό
χαιρένσι διάττων ἐσθεσμένος ἀπό αιώνες
καταδικασμένος ν' ἄκούει κραυγές ἀνθρώπων
νά ἀναστατωνει πτωματίνη λουλουδιάνων
ὅ "Ανθρωπος πέθανε! Ζήτω ὁ "Ανθρωπος!"

IV

'Επάνω στό ξερό χῶμα τῆς καρδιᾶς μου
ξερύτρωσε ἔνας κάκτος
πέρασαν πάνω ἀπό είκοσι αιῶνες
πού ὄνειρούμενα γιασεμί¹
τά μαλλιά μου μύρισαν γιασεμί¹
ἡ φωνή μου είχε πάρει κάτι¹
ἀπό τό λεπτό ἀρωμάτου
τά ρούχα μου μύρισαν γιασεμί¹
ἡ ζωή μου είχε πάρει κάτι¹
ἀπό τό λεπτό ἀρωμάτου
ὅμως ὁ κάκτος δέν είναι κακός
μονάχα δέν τό ξέρει καὶ φοβάται
κοιτάζω τὸν κάκτο μελαγχολικά
πότε πέρασαν κιδώσας τόσοι αἰῶνες
Βά ζήσω ἀλλούς τόσους
ἀκούγοντας τίς ρίζες νά προχωροῦν
μέσα στό ξερό χῶμα τῆς καρδιᾶς μου.

V

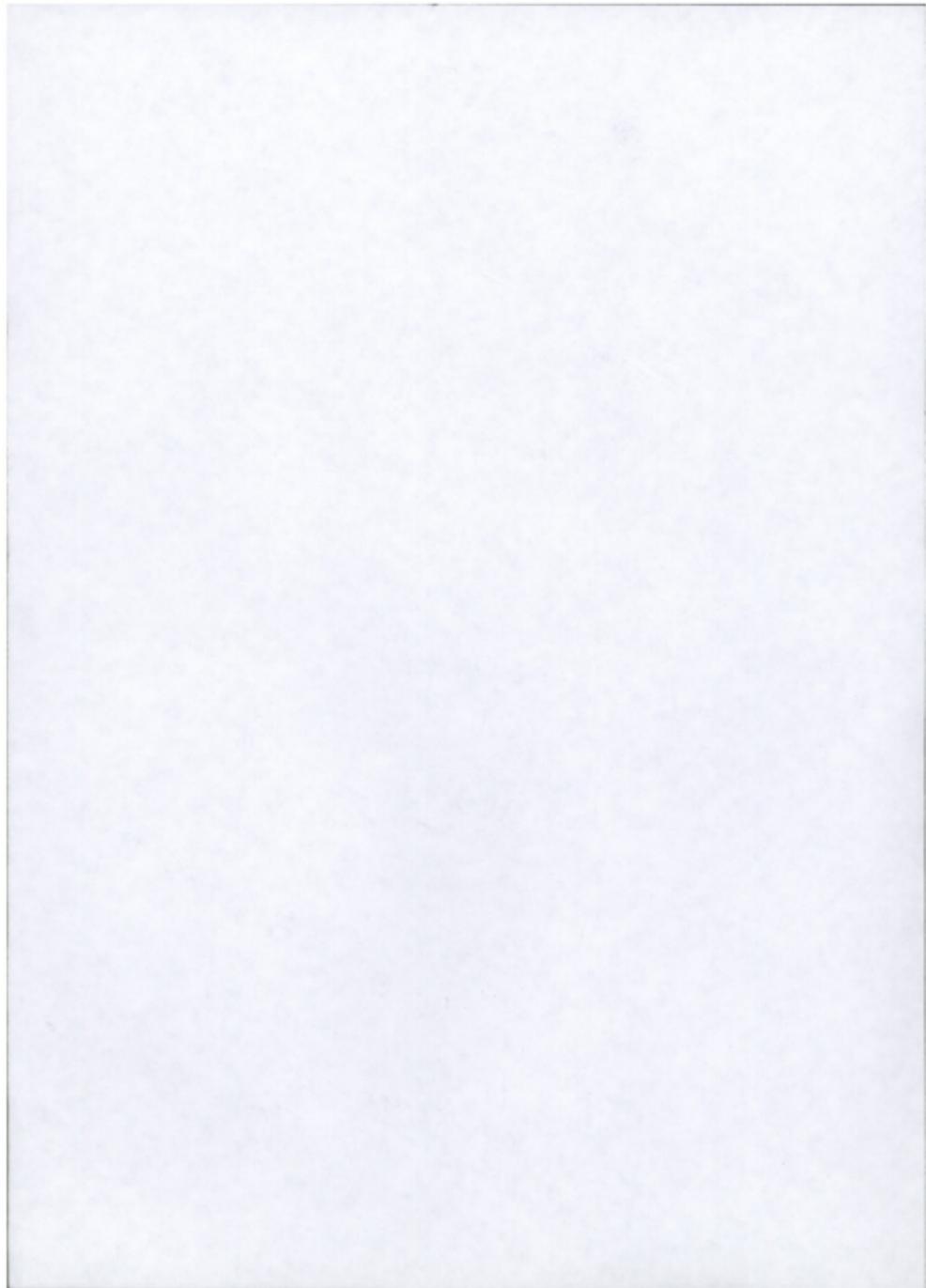
'Ανάμεσα σ' ἐμένα καὶ στόν "Ηλιο
δέν ὑπάρχει
παρδ μόνο ὡς διαφορά τοῦ χρόνου
ἀνατέλλω καὶ δύν
ὑπάρχω καὶ δέν ὑπάρχω
μὲ βλέπουν
χωρὶς νά μπορῶ νά δῶ τόν ἑαυτό μου.

VI

"Οταν σταματήσει ὁ χρόνος
τό κελί μου γεμίζει μῆνες
μῆνες, μέρες, ώρες, στιγμές
δέκατα δευτερολέπτων
δέκατα δευτερολέπτων
δέκατα δευτερολέπτων
ἐνα βῆμα πρίν ἀπότο χάος
ὑπάρχει χάος
ἐνα βῆμα μετά τό χάος
ὑπάρχει χάος
ἐγώ υπάρχω λίγο πρίν, λίγο μετά) **BOLD**

VII

Τά κελιά ἀνασσαίνουν
 τά κελιά πού βρίσκονται ψηλά
 τά κελιά πού βρίσκονται χαμηλά
 ὅ βροχή μᾶς ἔνώνει
 ὁ ἥλιος ντρόπηκε νά φανεῖ, Νίκο
 Γιάργο, κρατιέμαται ἀπό ἔνα λουλούδι.

(M)

VIII

Ο "Ηλιος με δαγκώνει
 δέν ἔχει δόντια
 ἀπατηλές
 ἀπατηλές ὑποσχέσεις πάνω στόν τοῖχο
 ἐπάνω στό ἄσπρο χρώμα τό ἄσπρο χρώμα
 με σκιές χωρίς σκιές
 μονάχα ἔγω μένω ἀκίνητος
 ἀμετάκινητος μέσσα στό φῶς καὶ τό ἄσπρο
 ἀμετάθετος μένω ψηλά
 πάνω ἀπό τό μωσαϊκό πού αἰωρεῖται
 ἡ σκέψη μου στροβίλιζεται πρός τή Γῆ
 τό ἀλεξίπτωτο δέν ἀνοιξε
 ἡ Γῆ προσφερεῖ καλπάζοντας πρός τή σκέψη μου
 ὁ "Ηλιος συμπιέζεται, ἀποκαλύπτει τό κενό
 τρία κενά συγκρούονται, ἡ Σκέψη μου, ὁ Γῆ καὶ ὁ "Ηλιος.

IX

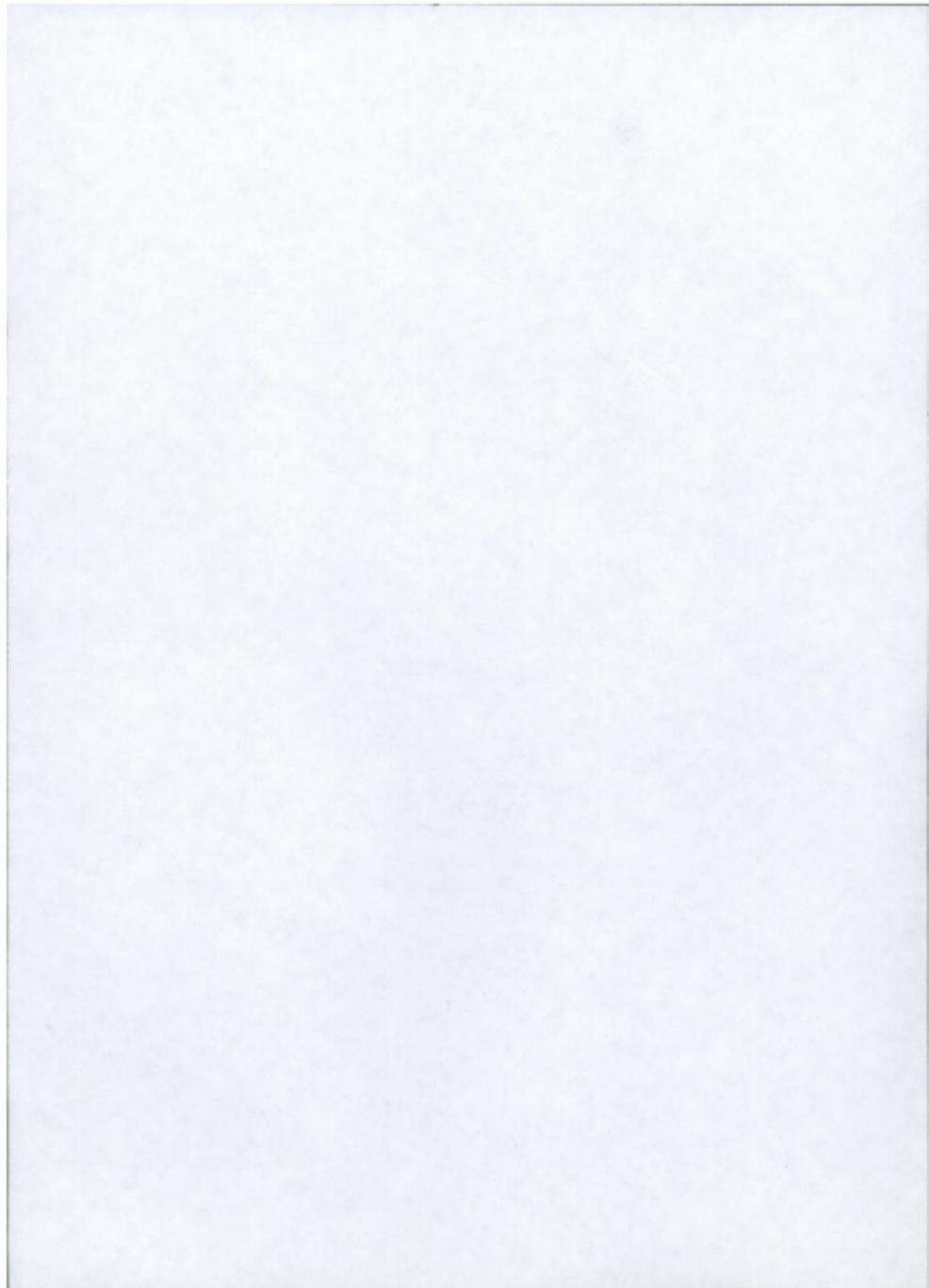
Κάτω στή Γῆ διασπορά
 ὁ Νόμος τοῦ Νόμου ὡ Νόμε
 ὁ Νόμος δέν συγκρούεται μέ τό κενό
 ὅταν φορει κράνος καπνίζει
 τσιγάρα μέ φίλτρο
 ὅταν φορει πιτζάμες
 ὅταν φορει πιτζάμες μεταξωτές
 δέν καπνίζει δέν καπνίζει
 καπνίζουν τά χωριά τά δάσα οι ρυζώνες
 οι μητέρες δέν καπνίζουν
 οι στρατιώτες καπνίζουν πρίν κοιμηθοῦν
 κοιμούνται βαθιά ἔως δύο αιῶνες
 ἔγω καπνίζω πρίν πεθάνω
 πάντοτε πρίν πεθάνω καπνίζω
 σέρτικα λαμίας, μυρωδάτα Ξάνθης
 γλυκιά μυρωδιά λίγο πρίν τό τέλος
 τό τέλος ἔχει γλυκιά μυρωδιά
 μυρωδάτα Ξάνθης, σέρτικα λαμίας.

X

Τά δόντια τοῦ "Ηλιου εἶμαι ἔγω
 αὐτό πού με δαγκώνει εἶμαι ἔγω
 εἶμαι ἔγω αὐτό πού θέλει
 αὐτό πού δέν θέλει εἶμαι ἔγω
 ἔγω εἶμαι ὅταν ἐσύ με θυμάσαι
 ὅταν ἐσύ με ξεχνᾶς ἔγω εἶμαι
 ὅταν δέν ὑπάρχω εἶμαι ἔγω
 ὅταν δέν θέν ὑπάρχω εἶμαι ἐσύ
 διμως ἐσύ εἶμαι ἔγω.

XII

Τό Αίγαλο σηκώθηκε καὶ μέ κοιτάζει
 -Ἐσύ εἶσαι; μοῦ λέει
 -Ναὶ, τοῦ ἀπαντῶ, εἴμαι ἐγώ μαζὶ μέ κάποιον ἄλλον
 δὲν τὸν γνωρίζεις
 -Οχι, μοῦ λέει.
 -Δέν τὸν γνωρίζεις, θύμως αὐτός ὁ ἄλλος εἶσαι ἐσύ.

Τό Αίγαλο ξάπλωσε
 ὁ Ἡλιος ἔβηξε
 ἔμεινα μόνος
 ἔντελῶς μόνος.

XIII

"Οχι ἔντελῶς μόνος
 ἐσένα δέν σέ θέλω
 σέ θέλω τόσο πολύ
 γι' αὐτό ἐσένα δέ σέ θέλω
 τά πλατάνια, τά κρύα νερά
 μυρτιά μυρτιά μυρτιά
 ἔνα σύμβολο ἔνα ἰδεῶδες μιά πίστη
 σέ θέλω τόσο πολύ
 ραΐκι λεμάτο χώμα
 μυρτιά μυρτιά μυρτιά
 γι' αὐτό ἐσένα δέ σέ θέλω
 γιατί χωρίς ἐσένα
 δέ μπορώ νά είμαι μόνος
 ἔντελῶς μόνος νά είμαι.

XIV

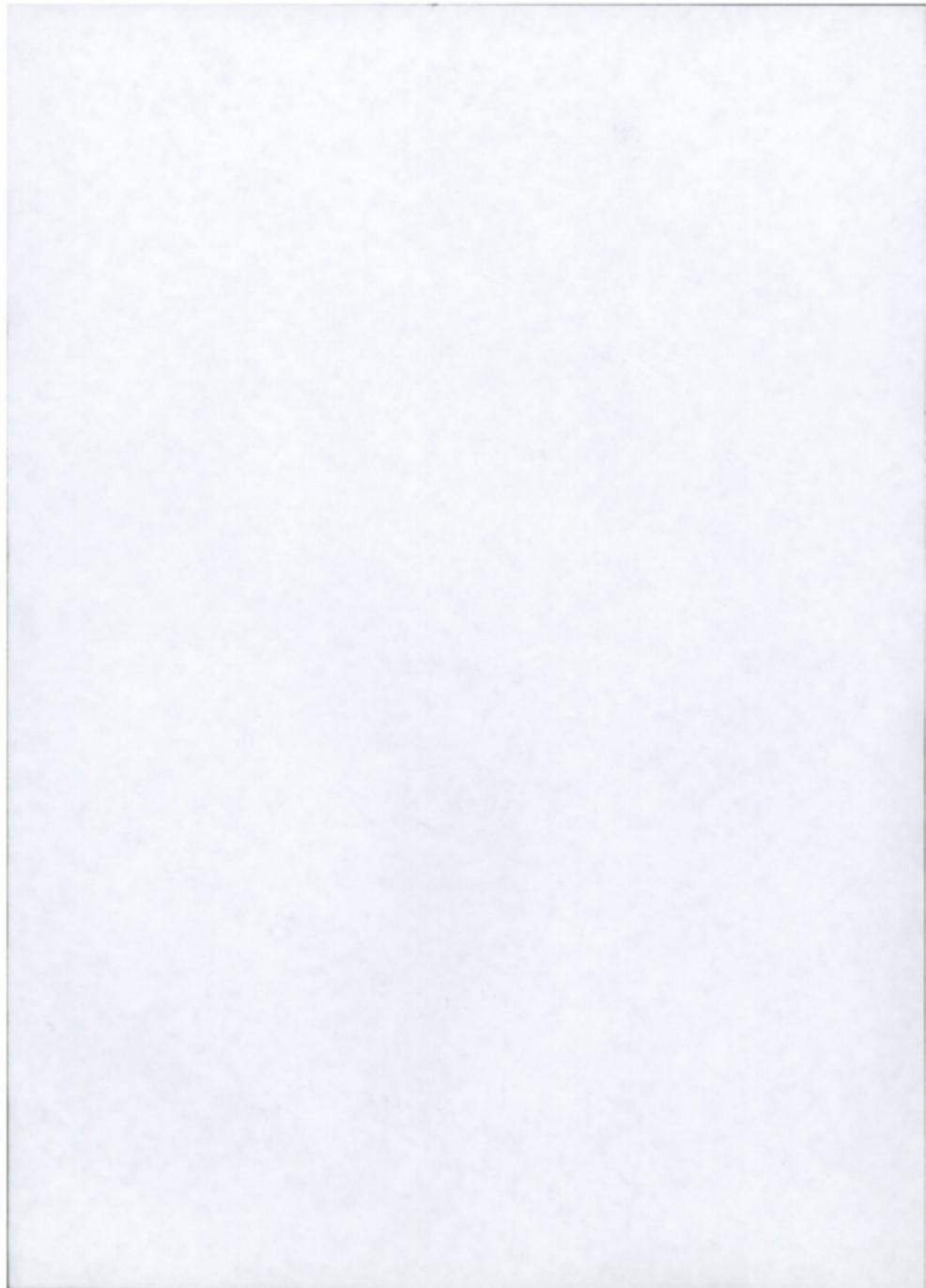
Πυροβολήστε τό χρόνο, σκοτώστε τό χρόνο
 ὁ χρόνος ἐκτός νόμου
 θέλω νά στήσω τό πτώμα του στήν ὅδο Αἰόλου
 πωλεῖται ὁ χρόνος σέ τιμή εύκαιρίας
 στό Μοναστηράκι
 ἀγοράστε τό χρόνο σέ τιμή εύκαιρίας
 είναι φρεσκότατος
 τόν κυνηγήσαμε χτές, τόν σκοτώσαμε χτές
 χτές χτές χτές
 ἀπό τό χτές στό σήμερα
 πού σημαίνει δέν κάναμε καλή δουλειά.

XV

"Εξω ἀπ' αὐτό τόν κύκλο δέν θά περάσεις
 δέ θά βγεῖς ἔξω ἀπ' αὐτό τόν κύκλο
 θά μελνεις μέσα.
 'Ἐσύ ὁ Ἡλιος καὶ ὁ Χρόνος
 ἡ τροχιά ρυθμίζεται μέ κοιρότισμα
 τήν νύχτα κουρδίζεις
 τή μέρα ξεκουρδίζεις
 ὑπόκλιτη χαμόγελο κραυγή βλαστήμια
 ὅλα ρυθμισμένα
 ἀπό τόν κατασκευαστήν.

XV

"Οποιος κι ἂν εἴσαι
πέλαγος θουνό γυναίκα ταῦρος
ἄν εἴσαι ἄνθρωπος
δέντρο τραγούδι φόρος θάνατος
ἄν εἴσαι ἄνθρωπος
ἄν εἴσαι ἄνθρωπος
θύάλε μαλακά τό χειρόφρενο
ζεκίνησε μέ δεύτερη στόν κατήφορο
ὅποιος κι ἂν εἴσαι
θά σού κοστίσει λιγότερο
λεωφορεῖο φορτητό σιτροέν ντεκαβέ
Μαργαρίτα Μυρτιά Ροδόσταμο Θεοδωράκης
ἄν εἴσαι ἄνθρωπος
θά σού κοστίσει λιγότερο
θύμηση παλιά
παλιά ὅσο σήμερα
ὅσο αὔριο
ὅσο αὔριο
ὅσο ποτέ¹
ἄν εἴσαι ἄνθρωπος
ὅποιος κι ἂν εἴσαι.

XVI

"Ηλιος ὁ Πρώτος 'Αθήνα ἡ Πρώτη
Μίκης ὁ ἑκατομμυριοστός
ἔποντας ἑκατό χιλιάδες
καὶ ἄλλες ἑκατό²
καὶ ἑκατό ἄλλες χιλιάδες ἀθώοι
καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς
ἔως τῇ συντέλεια τοῦ κόσμου.

(M)

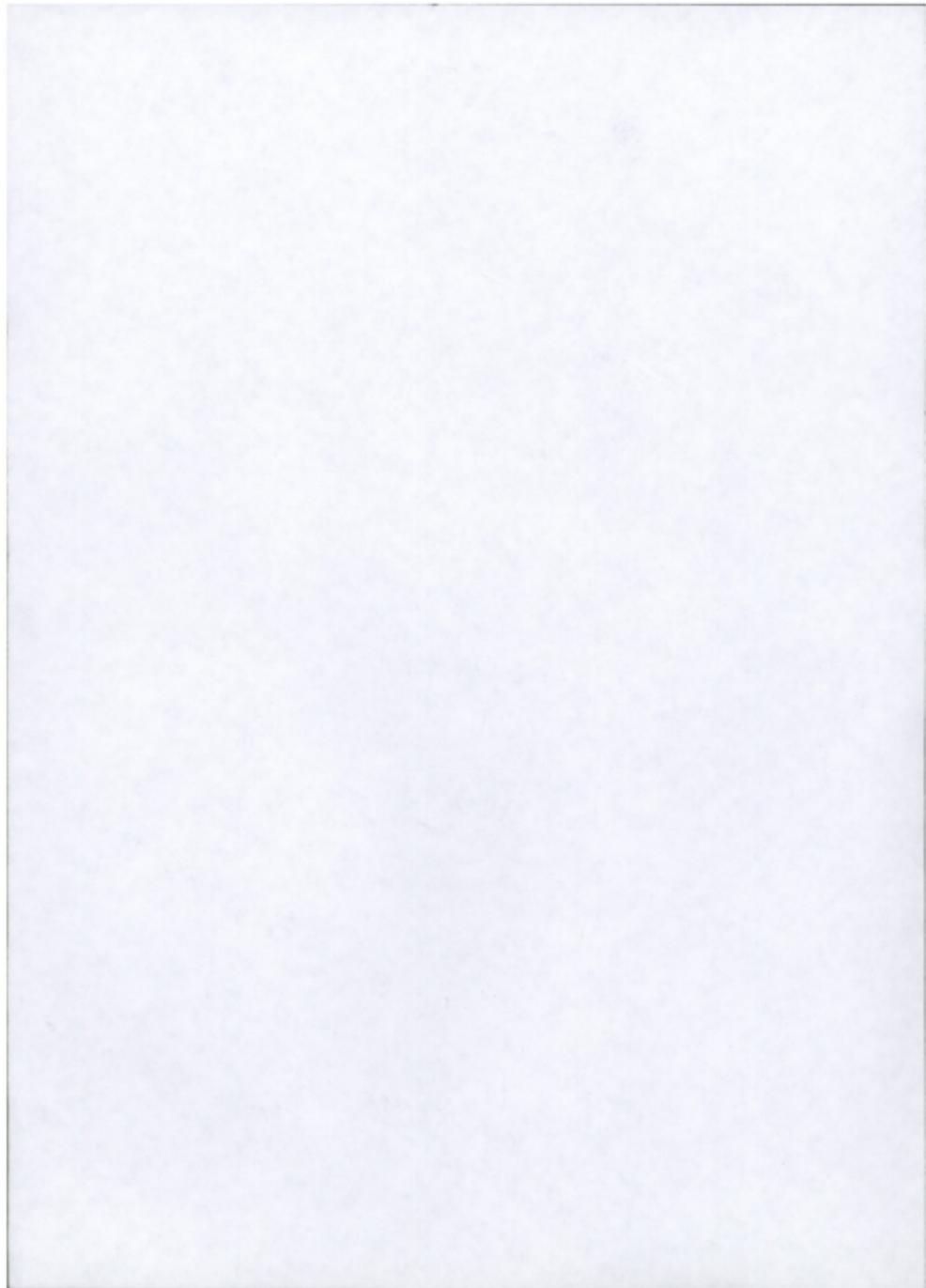
XVII

Ποτέ ποτέ ποτέ
δέ θά μπορέσω νά ξεδιπλώσω ὅλες τίς σημαῖες
πράσινες κόκκινες κίτρινες μπλέ μώβ θαλασσιές
ποτέ ποτέ ποτέ
δέ θά μπορέσω νά μυρίσω ὅλα τά ἀρώματα
πράσινα κόκκινα κίτρινα μπλέ μώβ θαλασσιά
ποτέ ποτέ ποτέ
δέ θά μπορέσω ν' ἄγγελες ὅλες τίς καρδιές
ὅλες τίς θάλασσες νά ταξιδέψω
ποτέ ποτέ ποτέ
δέ θά γνωρίσω τή μία σημαία
τή μοναδική
ἐσένα Τάνια.

XVIII

"Όταν πλάγιασσα στήν ἀμμουδιά
οἱ λουόμενοι πέσαν στή θάλασσα
όταν μπῆκα στή θάλασσα
οἱ λουόμενοι βγῆκαν στήν ἀμμουδιά
όταν πνίγηκα
οἱ λουόμενοι πήγαν στά σπίτια τους
κι ὅταν ἀναστήθηκα ἤταν πιά ἀργά
οἱ λουόμενοι μπῆκαν σ' αὐτοκίνητά τους.

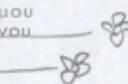
XIX

Τό εἶδωλό μου εἶσαι ἐσύ
 τό χέρι μου εἶναι τό δικό σου
 ὅταν τό σφίγγω σφίγγεται
 ὅταν τό ὑψώνω ύψωνεται
 μονάχα αὐτό τό κάγκελο εἶναι δικό μου
 κι αὐτό πού καθρεφτίζεται εἶναι δικό σου
 (νά τονιστεῖ τό αἰσθημα τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας)
 δικό μου δικό σου
 τό κάγκελο
 διμως δικά μας
 τά μάτια
 τά χείλη
 καὶ τά χέρια.

XX

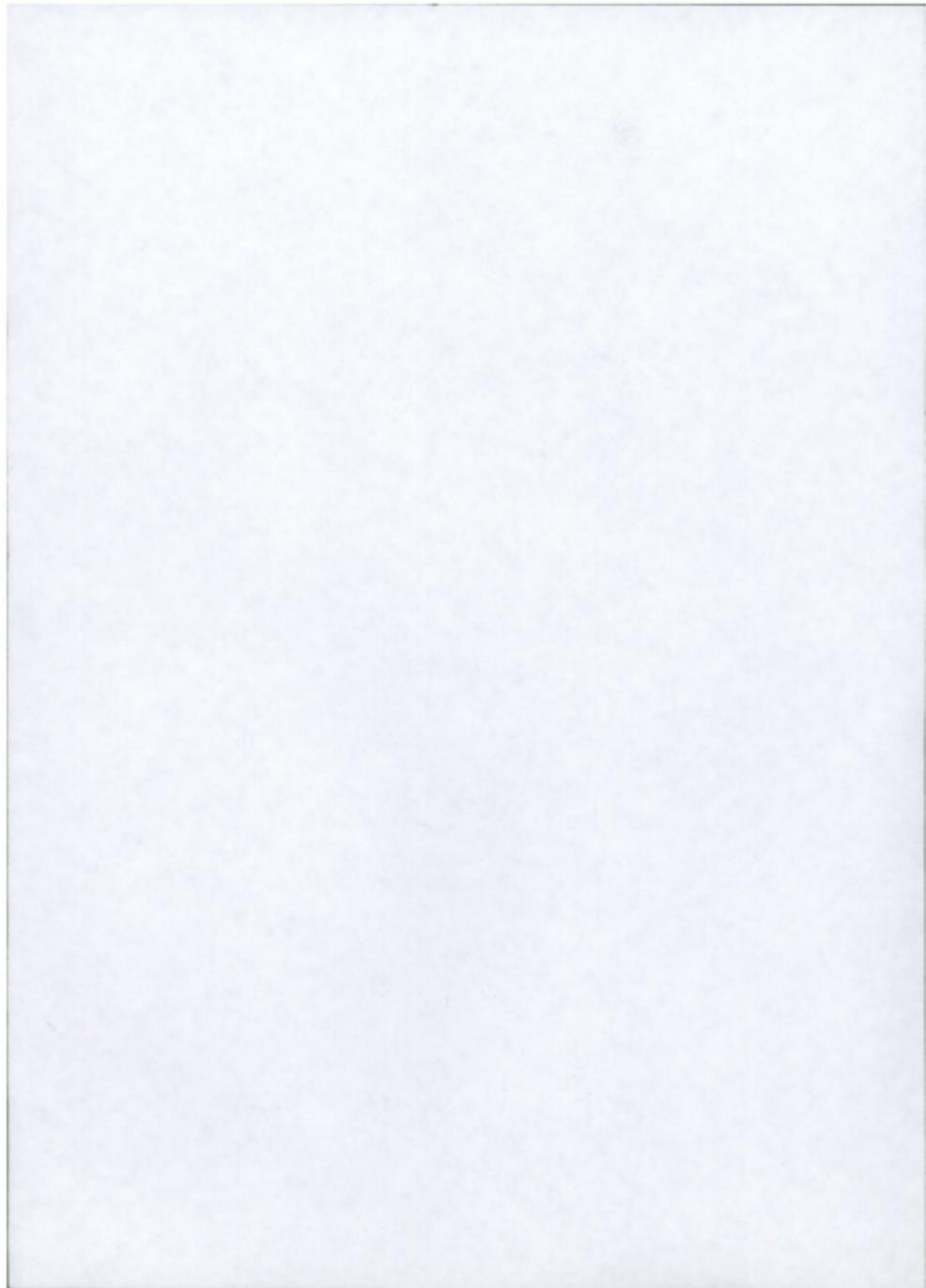
Μέσα στούς παραδείσιους κήπους τοῦ κρανίου μου
κίτρινος "Ηλίος ταξιδεύει στά φτερά τοῦ χρόνου
ἀκόλουθουν πουλιά μέ ξύλινα φτερά
προπορεύονται ἄγγελοι μέ τζέτ
μεγαλόπρεπη πορεία πάνω ἀπό μπανανίες
εύκλιπτους καὶ πεύκα πού καλύπτουν
τὴν ἀριστερή πλευρά τοῦ ἐγκεφάλου μου
στὴ δεξιὰ νῦμφες καὶ οὐράνιες πόρνες
σκεπασμένες γιασευτά, κόκκινες σαῦρες
ἀκούν τούς καταρράχτες πού χάνονται
στὶς καταβθύρες τοῦ νωτιαίου μυελοῦ μου
ἐκεὶ ἀρχίζει ἡ Γῆ καὶ τελειώνει τὸ σύμπαν.
Αἴσιωντος ἡ μεγαλόπρεπη πομπή ἀκινητοποιεῖται
ώρα ἔξι ἀκριβῶς
στιματά ἡ πομπή, ὁ χρόνος, ὁ "Ηλίος
μονάχα τά πουλιά ταξιδεύουν
χτυποῦν τά ξύλινα φτερά
καὶ τά τζέτ
θρηνοῦν κι αὐτά ἄγγελικά.

XXI

"Εχω ἔνα λαβύρινθο γιωταχί¹
 ἔνα γιωταχί μινάταυρο δόδεκα ἵππων
 ζητῶ θησέα μεταχειρισμένο σέ καλή τιμή
 ἀνταλλάσσω ραδιόφωνο ιαπωνικό²
 μέ 'Αριάδνη εἰ δυνατόν χήρα
 κάτω τῶν σαράντα, εἰσόδημα ἀνω τῶν πέντε
 χρονικό ὄριο
 ἔνα δέκατο τοῦ δευτερολέπτου
 σέ ἔνα δέκατο τοῦ δευτερολέπτου
 θά είμαι νεκρός.

XXII

Ο Έλαντης ὁ Γκάτσος ὁ μέγας Σεφέρης
 ὁ Τσαρούχης ὁ Μινωτής ὁ Χατζιδάκις
 ἡ Βέρα ἡ Ντόρα ἡ Τζένη
 ὁ Κινηματογράφος τό θέατρο ἡ μουσική
 καὶ τόσοι ἄλλοι
 οἱ ποιητές οἱ ποιητές
 καὶ τόσοι ἄλλοι
 κι ἐσύ κι ἐσύ κι ἐσύ
 ὁ φίλος ὁ ἔχθρός ὁ ἀντίπαλος ὁ ἀντίζηλος
 κοιμηθεῖτε ήσυχα
 ὁ λογαριασμός εἶναι πληρωμένος
 ὁ φίλος πού πληρώνει
 ἔχει λεφτά.

XXIII

Ἐπουράνιοι ποταμοί
 ὑπόνειοι χείμαρροι
 κατεβαίνοντας παφλάζοντας
 δόδος ἀνείρων δύσνοια
Σιλίβα σέλιγμα γιώτα λάμδα
 βῆτα ἄλφα
Φιλοθέη χαλδάοι
τά νερά τους ξανθά μεταρρυθματά γαρίθα
δυό στρώματα πράσινα
στή μέση ἔγω κόκκινη ἀκρίδα
 φτερά φυσαρμόνικες
 ήχοι ἀπό νερό
σαύρες φεγγάρια
 βουτούν βυθίζονται πνίγονται
 κάγκελα
 κάγκελα
 κάγκελα.

XXIV

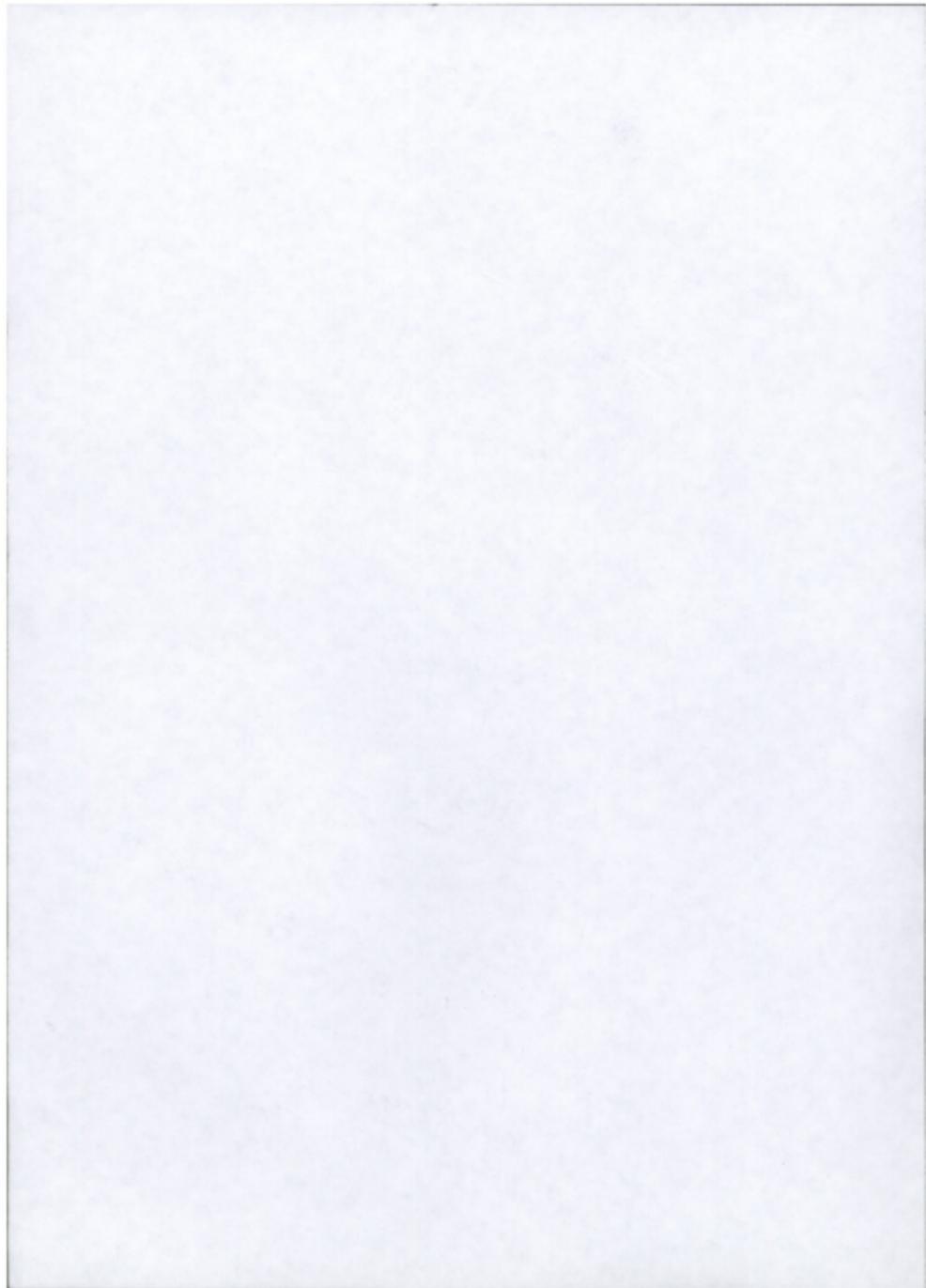
Ὄταν ἐσύ φωνάζεις
 ἔγω κοιμάμαι
 Ὄταν ἐσύ πονᾶς
 ἔγω χασμουριέμαι
 Ὄταν ἐσύ σφαδάζεις
 ἔγω ξύνομαι
 Σεπτέμβριος
 ἡμέρα δεκάτη ἕκτη
 τῆς Δημιουργίας
 Διονύσι!

XXV

Στό τέταρτο πάτωμα
 ἡ μαμά σου κοιμάται
 "Ελενα
 μουσική θεία τά ὄνειρά της
 τά ὄνειρά της Πεπίνο ντί Κάπρι
 πέρα ἀπό τή θάλασσα
 μήν τήν ξυπνήσεις.

XXVI

Ἡ ὁδοντοστοιχία τοῦ Ἡλίου
μέ ἀπειλεῖ
τὸ κάγκελο τοῦ χρόνου
μέ προστατεύει

ὅ Γιάννης ὁ Ἰάσων

ὅ Βύρων ὁ Τάκης ὁ Ἀλέκος

τὰ κατάρτια ψῆλα υψώστε

τὰ πέδιλα πάνω στὸν ἄντα

γυμνές φωνές κρέμα νιβέα

ἱππόκαμπος πασιέντας νεσκαφέ

σημαίες ἄκριβες ἀπό φτηνό ύφασμα κρατοῦν. **BFD**

XXVII

Ἐκτη Σεπτεμβρίου

ῷρα ἔντεκα πρωινή

τῷρα λούζονται τὰ πουλιά

στὰ ποτάμια

στὰ ἔλατα τρίβονται

οἱ Βοριάδες.

Σὲ χτύπησε ὁ Τούρκος

στὸ Μπιζάνι.

Τῷρα κάθεσαι καὶ μέ κοιτάς

πίνεις καφέ

στάζεις φαρμάκι

ἀγάπη ἀγάπη

ὁ Ἡλίος Ψήνει

τὸ σταφύλι

ῷρα ἔντεκα πρωινή.

XXVIII

Ιουλειανὸν ὁ Μεγαλοπρεπῆς

Κωνσταντίνος ὁ Παλαιολόγος

πάψε πτά νά φωνάζεις

λαθρέμπορος λωποδύτης νταβατζῆς

φωνητικές χορδές.

Ο 'Αντρέας ὁ 'Ηλίας ή 'Ανθή

λαρύγγι λώου λαρύγγι ἀνθρώπου

Ἄγια Σοφία στιθη βαρβαρικά

τὸ ὑγρόν πῦρ

ὁ Γέρος τοῦ Μοριά σκουλήκι

σέ κάθε Βημα μου σκοντάφω

ζερβά θερίδι τοῦ Βάρνεο

δεξιά φλόγες έτοιψ Ναγκασάκι

μπροστά φουγάρα ζοϊ Μπούχενβαλντ

καὶ πίσω τὸ κελί τοῦ Μακρογιάννη

πάνω κάτω ἀνατολικά δυτικά

μαχίρια ἀκόντια μαστίγια ὄρδες

ὄρδες ἀγίων

ὄρδες ἀγίων

ὄρδες στρατηγῶν

εἴμαι ραδίκι σπαρμένο στὸν κρατήρα

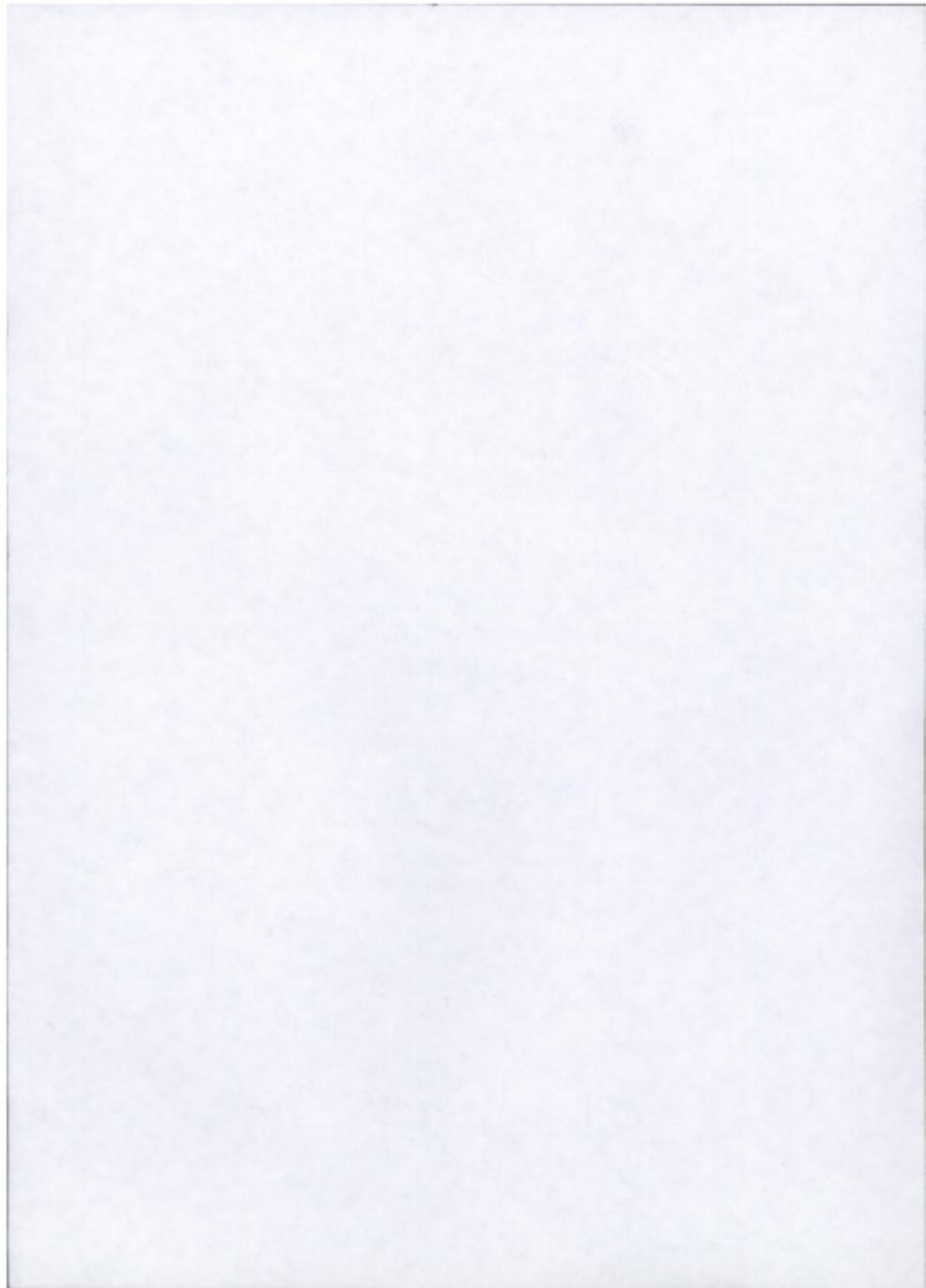
ἀντίο 'Ηλιε

ἀντίο φῶς

καληνύχτα.

BFD

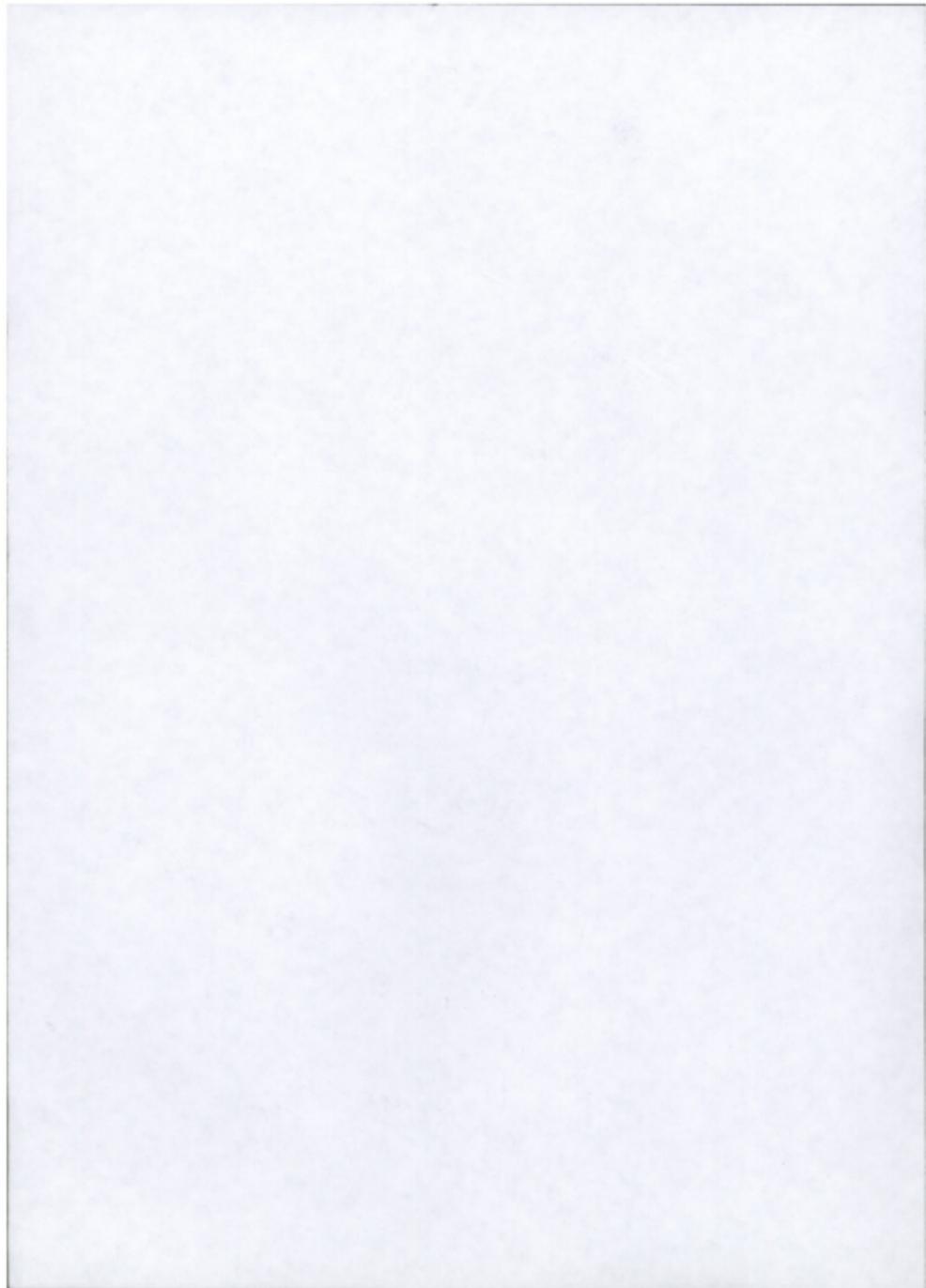
XXIX

'Ανατολικά ἀπό τό Σείριο
περνοῦν οἱ Ξανθές βροχές
κρατοῦν κίτρινες ὄμπρέλες
πράσινα γυαλιά ἡλίου
μίνι φοῦστες φοροῦν
οἱ Ξανθές βροχές τοῦ Σεπτεμβρίου
παρακάμπτουν τόν "Αρη
τήν ἐρχόμενη Τετάρτη
μπαλνουν στὸν τροχιά τῆς Γῆς.
'Ανόι Οὐάσιγκτον Μόσχα
ἡ ἔρημος τοῦ Σινᾶ
'Αθήνα ὁδὸς Τοσίτσα
δυτικῶς τῆς Χίου
ἀνατολικῶς τῆς Κορίνθου
ἐντὸς ἑκτός
πεύκο βαθιά χαραγμένο
μίνι φοῦστες
πράσινα γυαλιά ἡλίου
κίτρινες ὄμπρέλες κρατοῦν
οἱ Ξανθές ποώμες βροχές
ἀνατολικά ἀπό Σείριο
δυτικά ἀπό τό κελί μου
τοῦ Σεπτεμβρίου.

XXX *ΜΕΤΕΩΡΟΣ*

"Όταν τὰ ~~μέσανα~~ χορεύουν συρτάκι
σέ ἀναγνωρίζω πατρίδα μου
όταν ὁ Ἀχελώος ξενυχτά στὶς ταβέρνες
όταν τὰ λευκά "Ωρη κολυμποῦν κρόουλ
όταν τό Αίγαιο παίζει πρωτό
όταν οἱ Ρουμελιώτες χορεύουν ταδμικό
όταν τό Κρητικό Πέλαγο βιάζει τή Μῆλο
καὶ οταν ἕγα γράφω ἀτεχνους στίχους
τότε σέ ἀναγνωρίζω πατρίδα μου.

XXXI

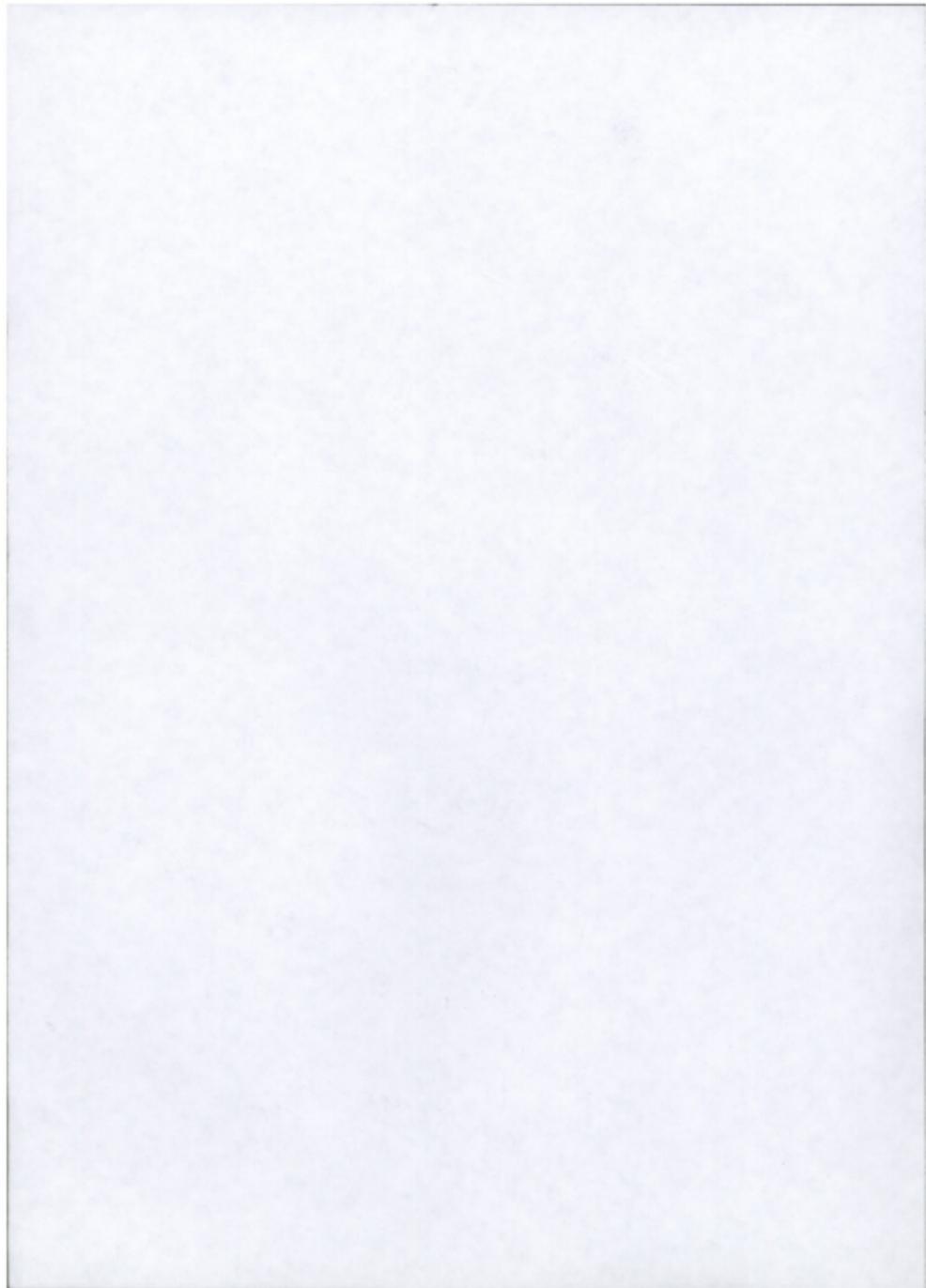
Οι ἐννέα Μοῦσες μένουν κοντά μου
μᾶς χωρίζει ἔνας διάδρομος
δυό πόρτες τέσσερις φρουροί
Ντόρα Μαρία Τάκης
Ἄννα Τόνια Ρούσσος
Ιωσήφ γνωρίζουν καλύτερα
στοιχεῖ νούμερα διευθύνσεις
τεχνοτροπίες σχολές μουσεία
οι Μοῦσες μένουν κοντά στά Μουσεῖα
ή Μουσική μένει κοντά στά Μουσεῖα.
Μουσική Μοῦσες Μουσεῖα
τέλος πάντων
νοοτροπίες τεχνοτροπίες
δοκιμάζονται
βροχή σκόνη ἥλιος γέλιο
ένα ἀπέραντο κονσερβατουάρ
πίδνα σολφέζ ἀδική
οι ἐννέα Μοῦσες πλένονται
χτενίζονται ξαπλώνουν χτυποῦν
νά τούς ἀνοίξουν
Πινδαρος Αἰσχύλος
Μότσαρτ Σορέν
οι φρουροί
τίς δόηγούν
μία μία
στό μέρος.

XXXII

Μενεξεδένια Πολιτεία
στείλε μου τό χέρι σου
νά μοῦ χαιδέψει τά μαλλιά
στείλε μου τή φωνή σου
νά μοῦ κοιμίσει τά όνειρα
δειξε μου τό πρόσωπό σου
νά δῶ το μπάι μου
τήν ἀρχοντιά μου.
Αρχόντισσά μου,
ἀπό τόν Οιδίποδα
καὶ τόν Ἀνδρούτσο
ᾶλλος κανένας
δέν σέ ἀγάπησε
ὅσο ἔγω.

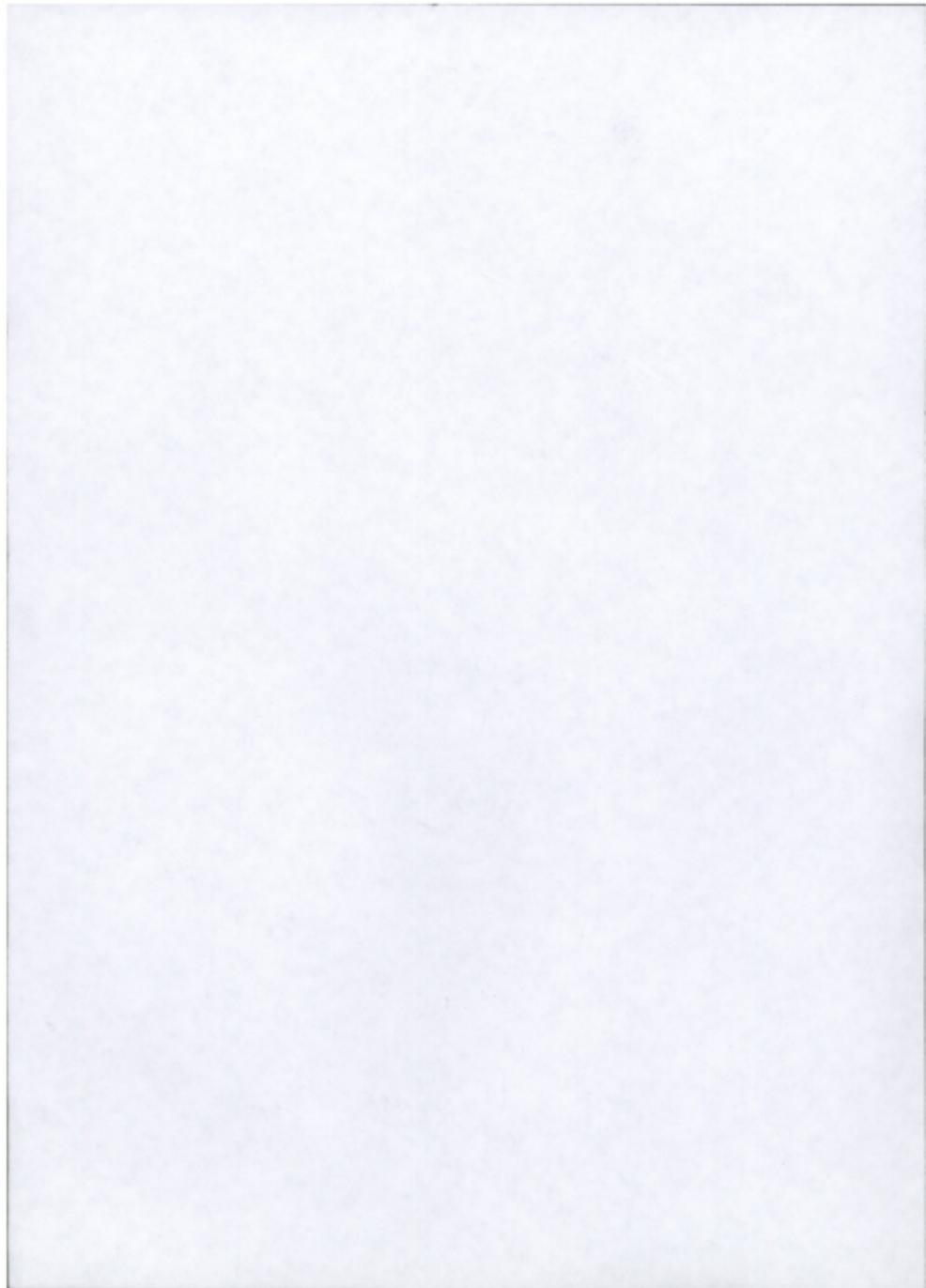

Γ ΤΦΥΛΗΣ ΑΒΕΡΞΦ

Δεκέμβριος 1967 - Μάρτιος 1968

ΜΠΙΖΟΡΗΜΑ

ΕΠΙΦΑΝΙΑ ΑΒΕΡΞΦ (ΒΤΟΜΩΣ)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Given
names

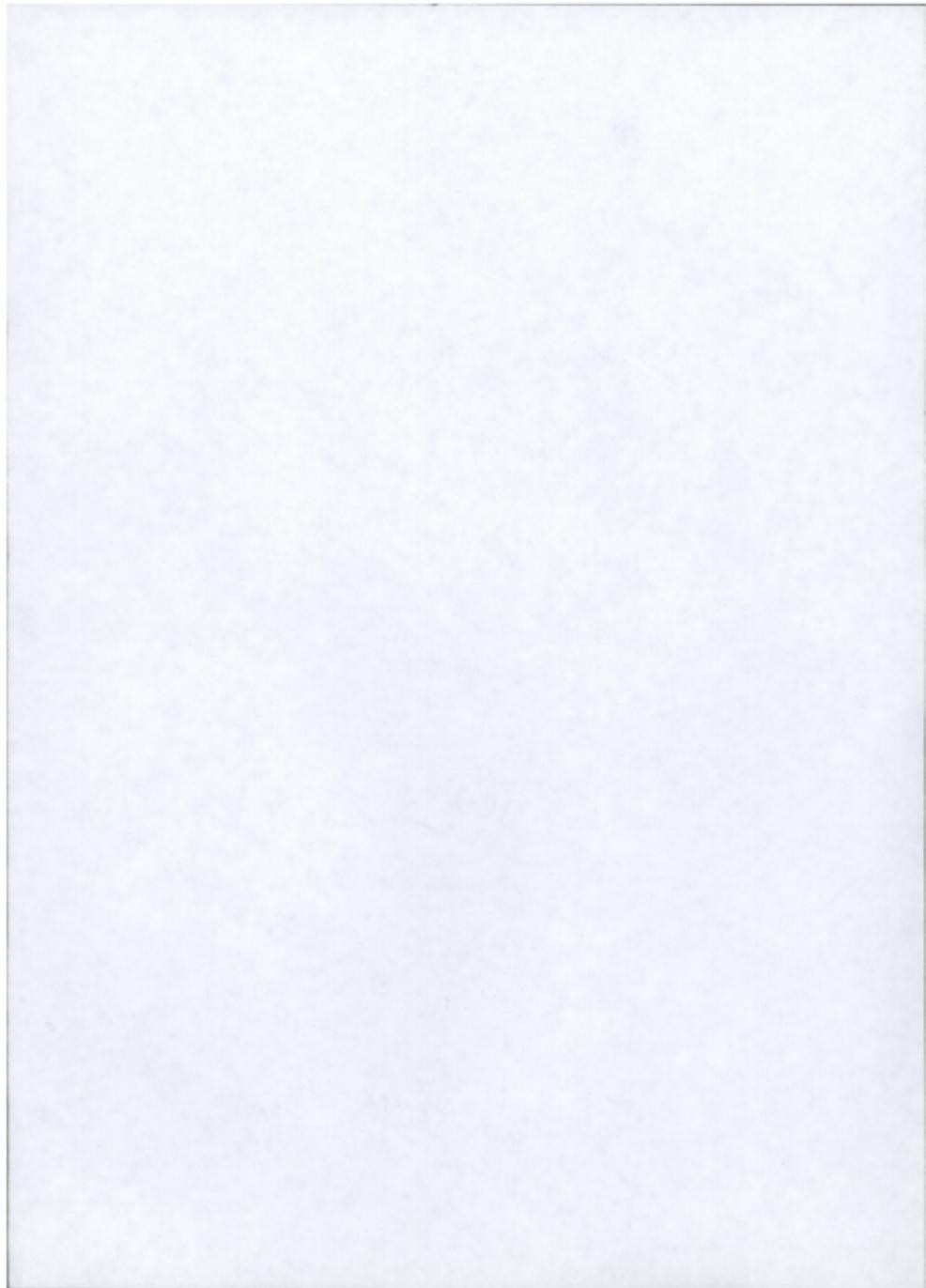
Η αντίγραφη του Polydor του 1968

των Φιλοποιητών Αθηνών

Η ηχογράφηση για το 1971, στην Αγία

Mac
Dermott

Polydor

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Γιώργου Σεφέρη 1968/1971)

I

Τώρα που θα φύγεις πάρε μαζί σου και το παιδί
που είδε το φως κάτω από εκείνο το πλατάνι,
μιά μέρα που αντηχούσαν σάλπιγγες κι έλαιμπαν όπλα
και τ' άλογα ιδρωμένα σκύβανεν ν' αγγίξουν
την πράσινη επιφάνεια του νερού
στη γούρνα με τα υγρά τους τα ρουθούνια.

Οι ελιές με τις ρυτίδες των γονιών μας
τα βράχια με τη γνώση των γονιών μας
και το αίμα του αδελφού μας ζωντανό στο χώμα
ήταν μια γερή χαρά μια πλούσια τάξη
για τις ψυχές που γνώριζαν την προσευχή τους.

Τώρα που θα φύγεις, τώρα που η μέρα της πληρωμής
χαράζει, τώρα που κανείς δεν ξέρει
ποιόν θα σκοτώσει και πώς θα τελειώσει,
πάρε μαζί σου το παιδί που είδε το φως
κάτω από τα φύλλα εκείνου του πλατάνου
και μάθε του να μελετά τα δέντρα.

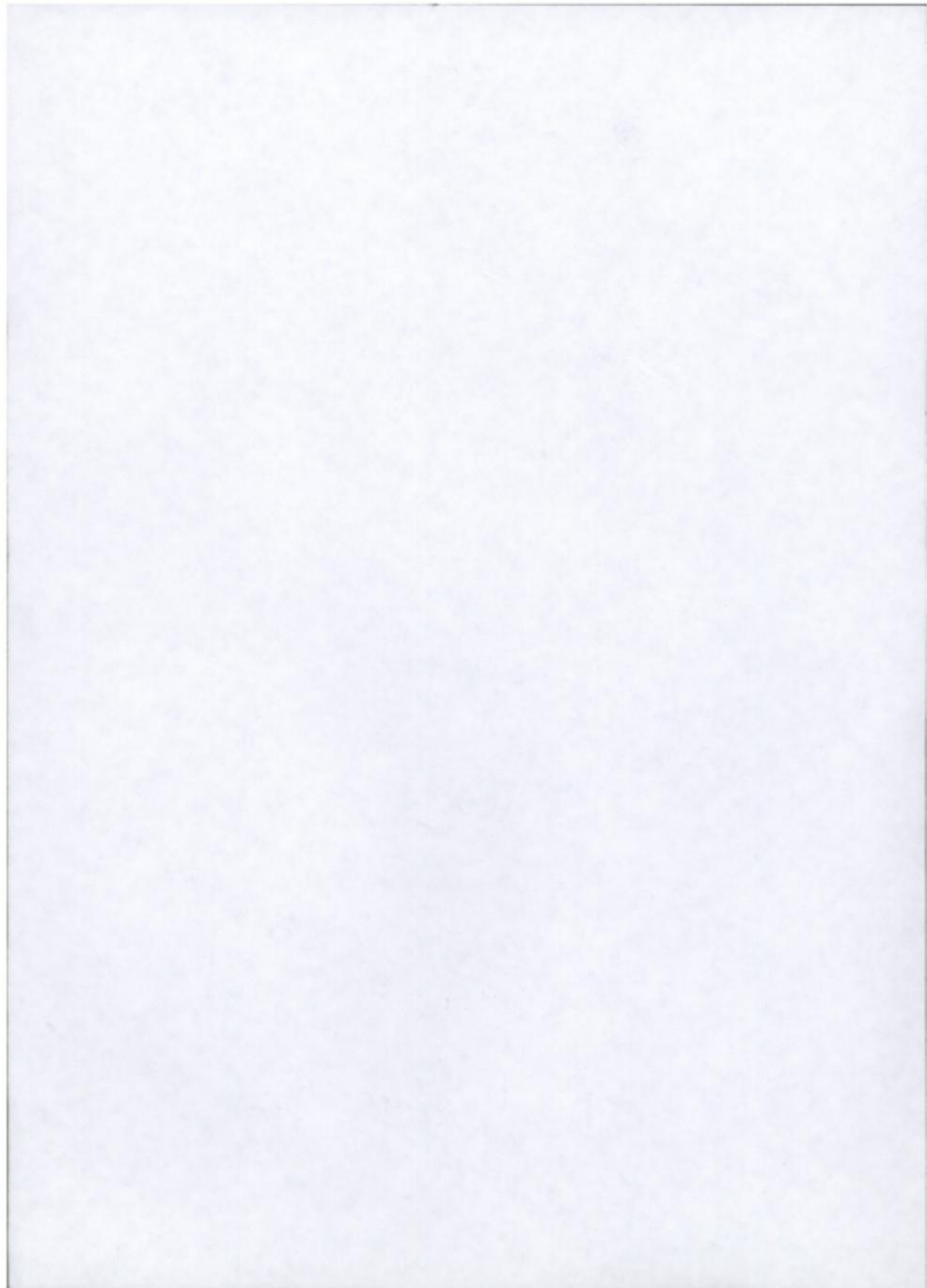
~~Λυπόματο γιατίλι αύρια γε περάσει ένα ωλατύ ποτάμι
μέσα από τα βάχτυλά μου
χωρίς να πιω σύτε μιά στάλα.
Τώρα βυθίζομαι στην πέτρα.
Ενα μικρό πεύκο στο κοκκινό χώμα,
δεν έχω άλλη συντροφιδί.
Ο.τι αγάπησα χάθηκε μαζί με τα σπίτια
που ήταν μανιούρια το περασμένο καλοκαίρι
καὶ γκρέμισαν με τον αγέρα την φθινοπώρου.~~

II

Στο στήθος μου η πληγή ανοίγει πάλι
όταν χαμηλώνουν τ' άστρα και συγγενεύουν με το κορμί μου
όταν πέφτει σιγή κάτω από τα πέλματα των ανθρώπων.
Αυτές οι πέτρες που βουλιάζουν μέσα στα χρόνια
ως πού θα με παρασύρουν;
Τη θάλασσα, τη θάλασσα, ποιός θα μπορέσει να την εξαντλήσει;
Βλέπω τα χέρια κάθε αυγή να γένθουν στο γύπα και στο γεράκι
δεμένη πάνω στο βράχο που έγινε με τον πόνο δικός μου,
βλέπω τα δέντρα που αναστίνουν τη μαύρη γαλήνη των πεθαμένων
κι έπειτα τα χαμόγελα, που δεν προχωρούν, των αγαλμάτων.

III

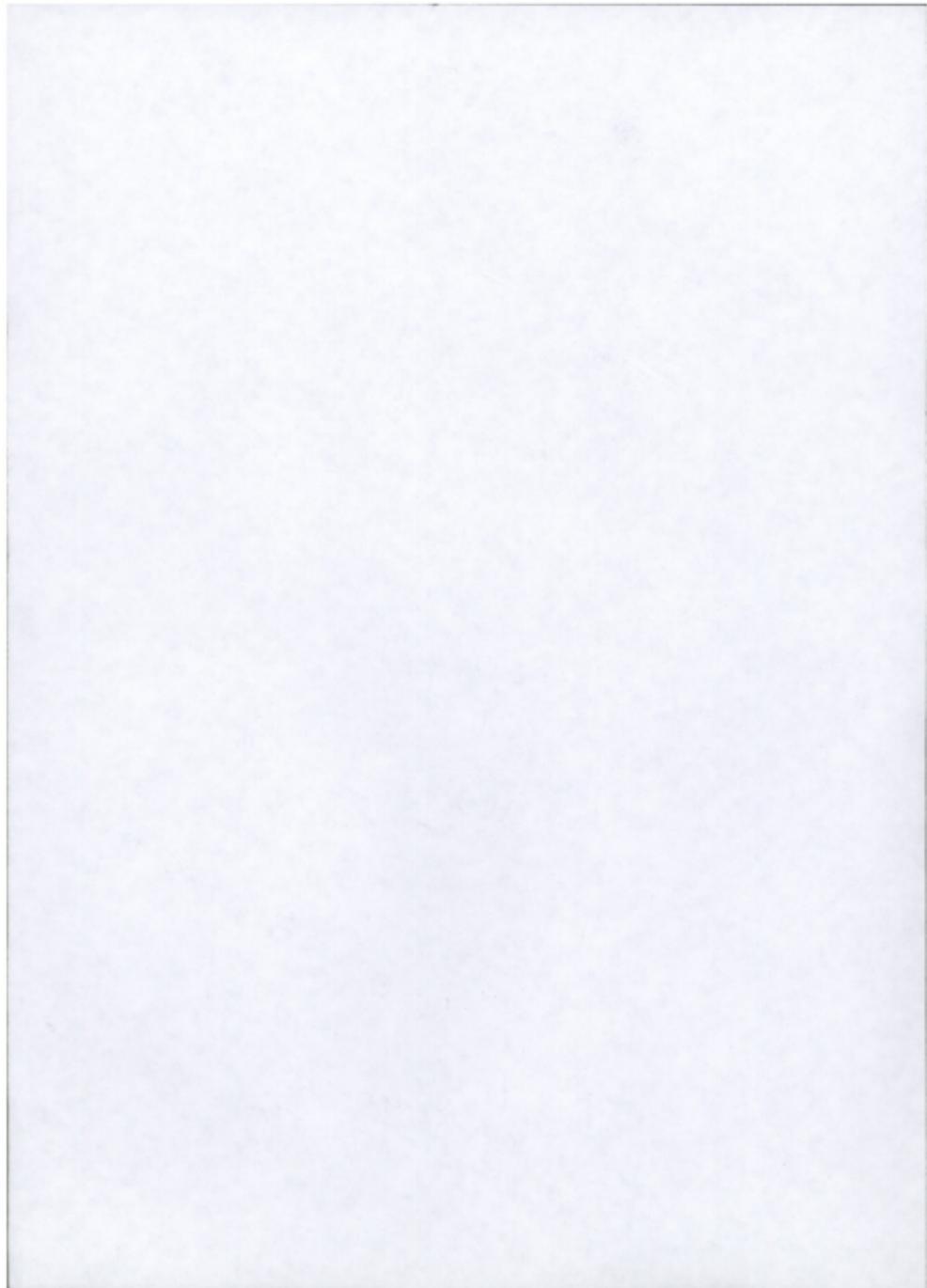
Ο ύπνος σε τύλιξε με πράσινα φύλλα ανάσαινες
σαν ένα δέντρο με πράσινα φύλλα ανάσαινες.
Μέσα στο ήσυχο φως
μέσα στη διάφανη πηγή κοίταξα τη μορφή σου
κλεισμένα βλέφαρα και τα ματόκλαδα σου χάραζαν το νερό.

IV

Λίγο ακόμα θα τιδούμε
τις αιμαγδαλιές ν ανθίζουν
τα μάρμαρα να λάμπουν στον ήλιο
τη θάλασσα να κυματίζει.

Λίγο ακόμα
να σηκωθούμε
λίγο ψηλότερα.

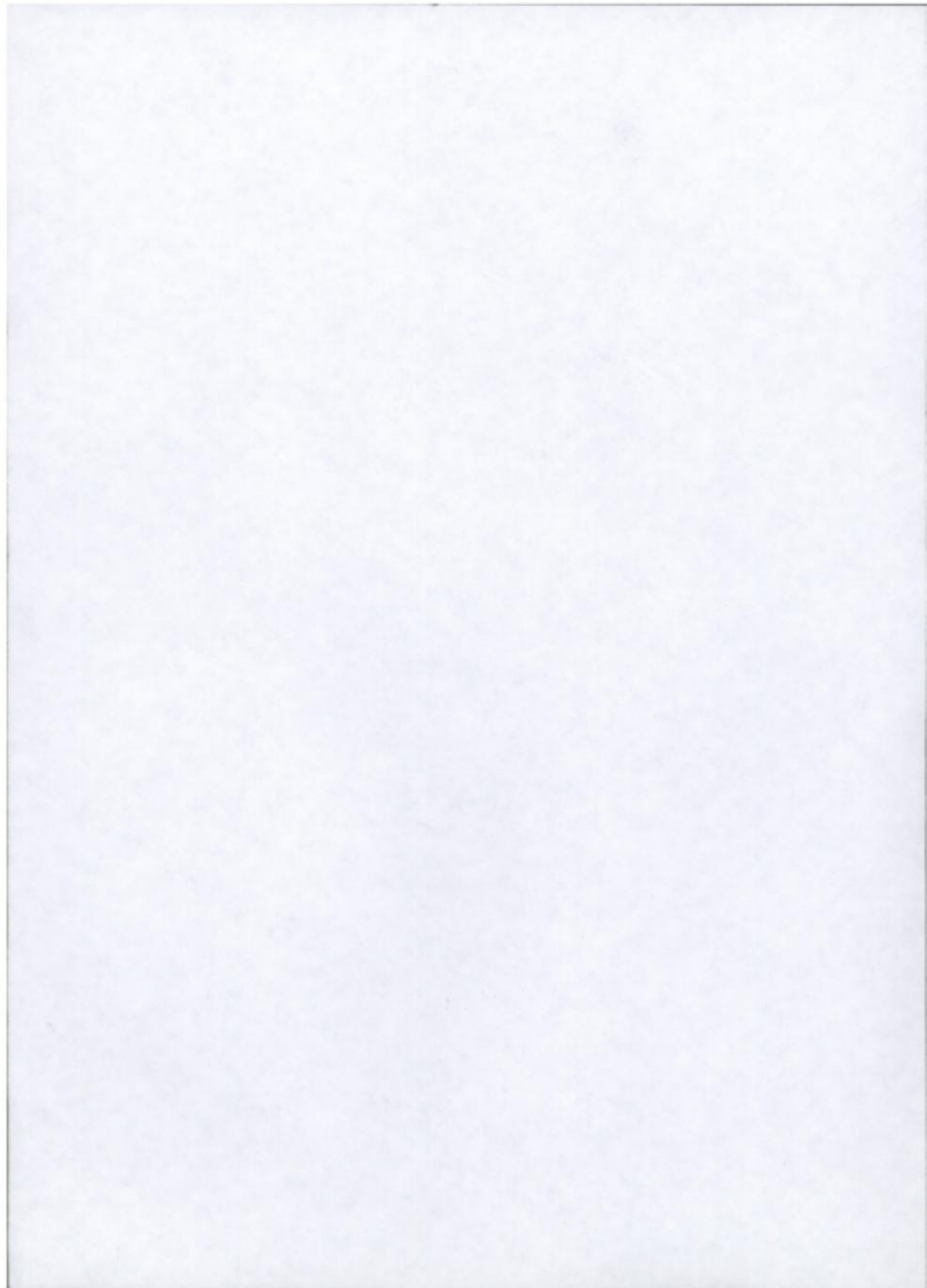

~~Σ~~

Δ - ΟΙΚΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

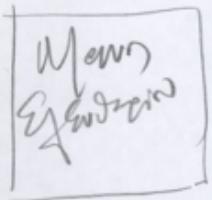
Μαρτίου - Απριλίου 1968
Αστρα - Βραχαν

- KATAΣΤΑΞΗ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑΣ (ΒΤΟΜΟΣ)
- 1 TA ΛΑΪΚΑ
  - 2 ΤΩΝ ΧΤΙΑ ΣΑΝΑΤΩΝ
  - 3 Η ΑΣΕΝΦΟΙ ΜΑΓ ΑΘΗΝΑ (ΒΤΟΜΟΣ)
-
- 3 TA ΤΡΑΠΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕΑ

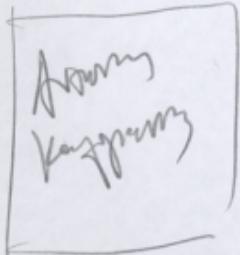

①

TANAKA

Η Επειγόντων Αθηνών
Τον Μαρτίου του 1968
Η Ηχογράφηση, το Νοέμβριο
του 1971

Polydor

51

W. T. Brown

Trunks
Fishes

H. Moore Jr. - December 1978
H. Moore Jr. - December 1978

Trunks
Fishes

ΔΩΔΕΚΑ ΛΑΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
(Μάνου 'Ελευθερίου 1967-68/1971)

ΤΟ ΠΑΛΙΚΑΡΙ ΕΧΕΙ ΚΑΗΜΟ

Τό παλικάρι ἔχει καημό
κι ἔγω στά μάτια τό κοιτῶ
καὶ τό κοιτῶ καὶ δέ μιλῶ
ἀπόψε, ἀπόψε πού ἔχει τόν καημό.

Βδομάδα πάει χωρὶς δουλειά
κι ἔξω χιονίζει καὶ φυσά
χωρὶς τσιγάρο καὶ δουλειά
ἀπόψε, ἀπόψε πού σκίζει τήν καρδιά.

Τό παλικάρι ἔχει καημό^{μά}
μά ὅταν κοιτάει τόν οὐρανό
τά μάτια του είναι δυό πουλιά
ἀπόψε, ἀπόψε τό δάκρυ μου κυλᾶ.

ΜΙΑ ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ ΣΤΗ ΣΚΕΠΗ

Μιά νυχτερίδα στή σκεπή^{φυλάει}
φυλάει τό σπιτικό μου
ποιός ἄραγε θά σοῦ τό πεῖ
νά μάθεις τόν καημό μου.

Σοῦ στέλνω χαρτείσματα
κι ὁ ἄνεμος τά παίρνει
κι ἀν πέσουν καὶ στά κύματα
πίσω ξανά τά φέρνει.

Μετρώ τίς μέρες πού περνοῦν
κι αύτές πού ήσουν κοντά μου
μά βρίσκω ἵδια πώς πονοῦν
τά μάτια κι ἡ καρδιά μου.

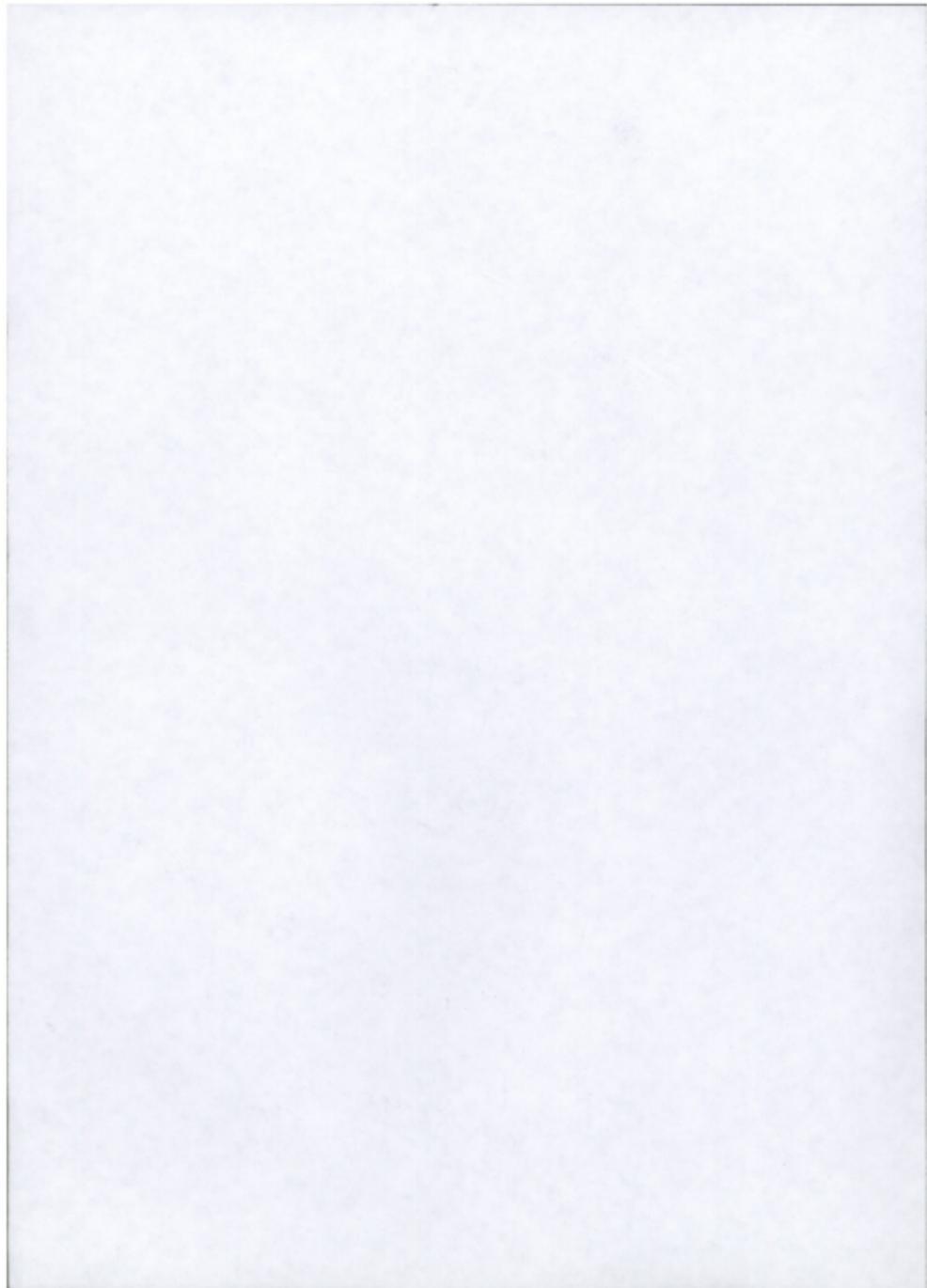
Σ'ΑΥΤΗ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Σ' αὔτη τή γειτονιά καὶ βράδυ καὶ πρωΐ
περάσσαμε καὶ χάσαμε ὀλόκληρη ζωή.

Σ' αὔτη τή γειτονιά μές στό μικρό στενό
χαθήκαμε καὶ ζήσαμε μακριά κι ἀπ' τό θεό.

Σ' αὔτη τή γειτονιά μάς πήραν οἱ καημοί
μᾶς πήραν καὶ μᾶς πρόδωσαν γιά μιά μπουκιά φωμί.

] *Bolo*

Η ΠΟΡΤΑ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΧΤΗ

"Η πόρτα μου είναι ἀνοικτή
ἄν κάποτε γυρίσεις,
ἐκτός κι ἂν θές νά ξεχαστεῖς
καὶ νά μέ λησμονήσεις.

"Έχω νερό γιά νά πλυνθεῖς,
κρεβάτι ἔχω στρωμένο
κι ὅταν πλυνθεῖς καὶ χτενιστεῖς
ξάπλωσε γιά νά κοιμηθεῖς.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ ΠΟΥ ΞΑΝΑΡΧΙΖΕΙ

Κάθε πρωΐ πού ξαναρχίζει
μᾶς ἔχει πάρει τήν καρδιά μας
στίς φάμπορκες μάλιστα
ζυμώνεται στά δάκρυά μας.

Μά ποιός πονάει γιά ὅλα αὐτά
καὶ ποιός γι αὐτά θά κλάψει
ποιός θά μιλήσει στό Θεό
καὶ ποιός θά τοῦ τά γράψει.

Μές στά γιαπιά καὶ μές στή σκόνη
στίς ἀγορές καὶ στά σφαγέλα
κι ἀπ' τό σερατό γραμμή τιμόνι
καὶ στά παλιά μηχανουργεία.

Μά ποιός πονάει γιά ὅλα αὐτά
καὶ ποιός γι αὐτά θά κλάψει
ποιός θά μιλήσει στό Θεό
καὶ ποιός θά τοῦ τά γράψει.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΙΚΡΟ

Τό σπίτι μου είναι μικρό^{γιατί το σπίτι μου είναι μικρό}
καὶ δέ χωρᾶ ἡ ἀγάπη μου
πές μου πού θάρηθε νά σέ βρω.

Τό σπίτι μένει σκοτεινό
κι ἔχει τή νύχτα μοίρα του
καὶ δέ χωράει τόν ούρανό.

Ζωή μικρή, ζωή πικρή
πληγή μέ τό μαχαίρι
φτώχεια, φαρμάκι, δάκρυα
χειμώνα καλοκαίρι.

Τά παραθύρια είναι φωλιές
γιά τά πουλιά τής ἀνοικής
καὶ γιά τίς ἀδειες ἀγκαλιές.

Κι είναι ή καρδιά μου μοναχή
κι είναι τό σπίτι π' ἄφησες
σά νύχτα μέ πολλή βροχή.

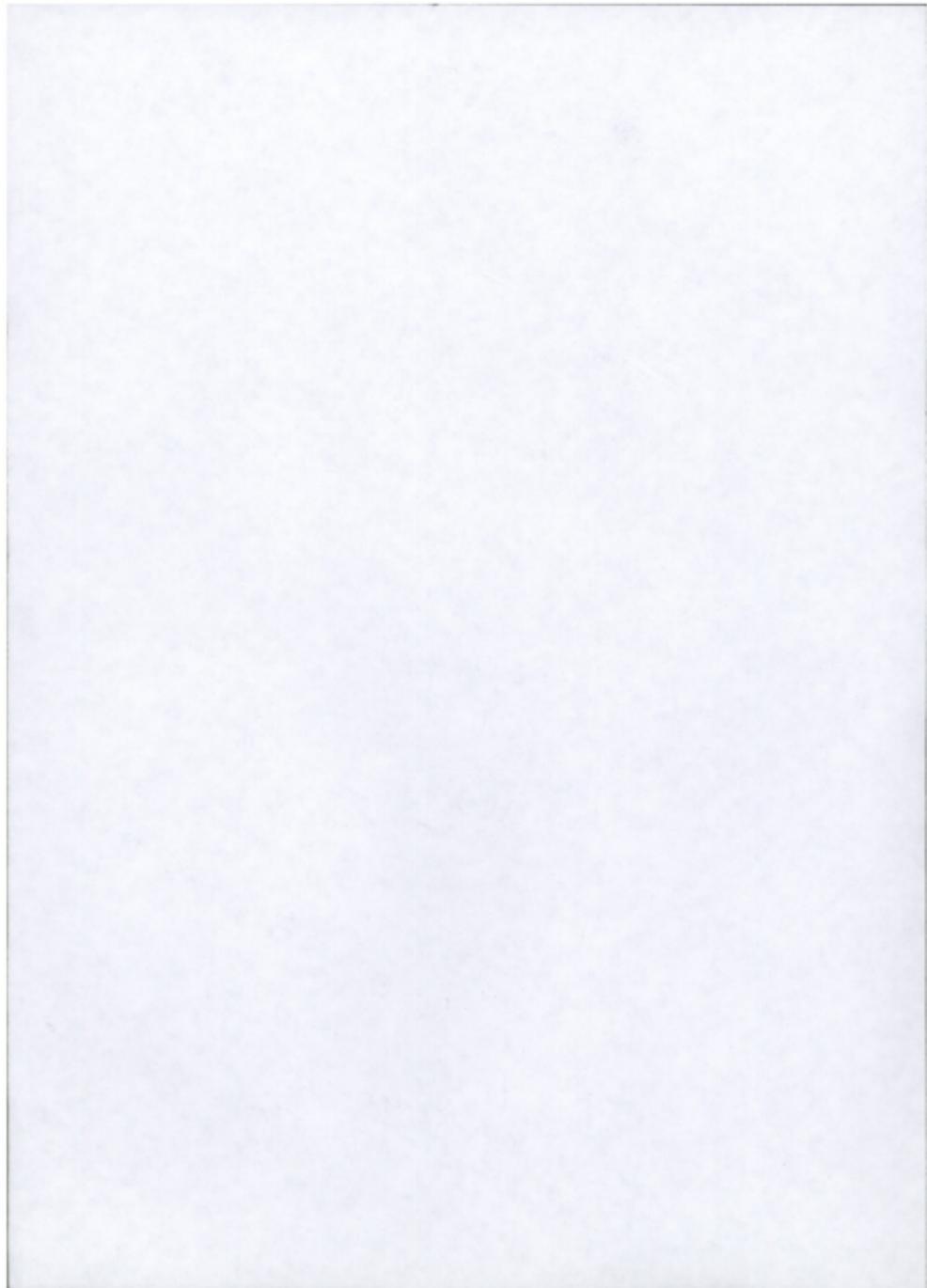
] *BARD*

*Λειτεία Ενωσης
Τετραποτίχης*

] *BARD*

] *BARD*

] *BARD*

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

"Εχει ἡ ἀγάπη τῶν καημό^κ
κι ἡ ξενιτιά τό δρόμο
δ στρατιώτης τ' ὅπλο του
κι ὁ δικαστής τό νόμο.

Μά ἔγινε εἶμαι ξένος πού περνᾶ
γι' αὐτούς πού μέ ξεχάσανε
κι αὐτοί πού μέ δικάσανε
πίνουν τό αἷμα μου ξανά.

"Οπου ἔχει μαύρη τήν ψυχή^η
ἔχει καὶ τό μαχαίρι
κι ὅπου τό φέδι καρτερεῖ
έκεινος περιστέρι.

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΥΣΚΟΛΟ ΚΑΙΡΟ

Σ' αὐτό τό δύσκολο κατρό^η
μπερδεύτηκα γιά νά σέ βρω^η
χωρίς καμιά παρηγοριά
καὶ μέ μιάν ἀρρωστη καρδιά.

Πέρασα δρόμους καὶ στενά
μά ήταν τά σπίτια σκοτεινά ΒΙΛΑ
φαρμάκι τό φωμί πικρό
πούτρωγα μέχρι νά σέ βρω.

"Έχασα τή μισή ζωή^η
κι εἶναι ἡ ψυχή μου μιά πληγή
πού πρέπει νά σέ ξαναβρω^η
σ' αὐτό τό δύσκολο κατρό.

ΤΟ ΨΩΜΙ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΓΛΥΚΟ

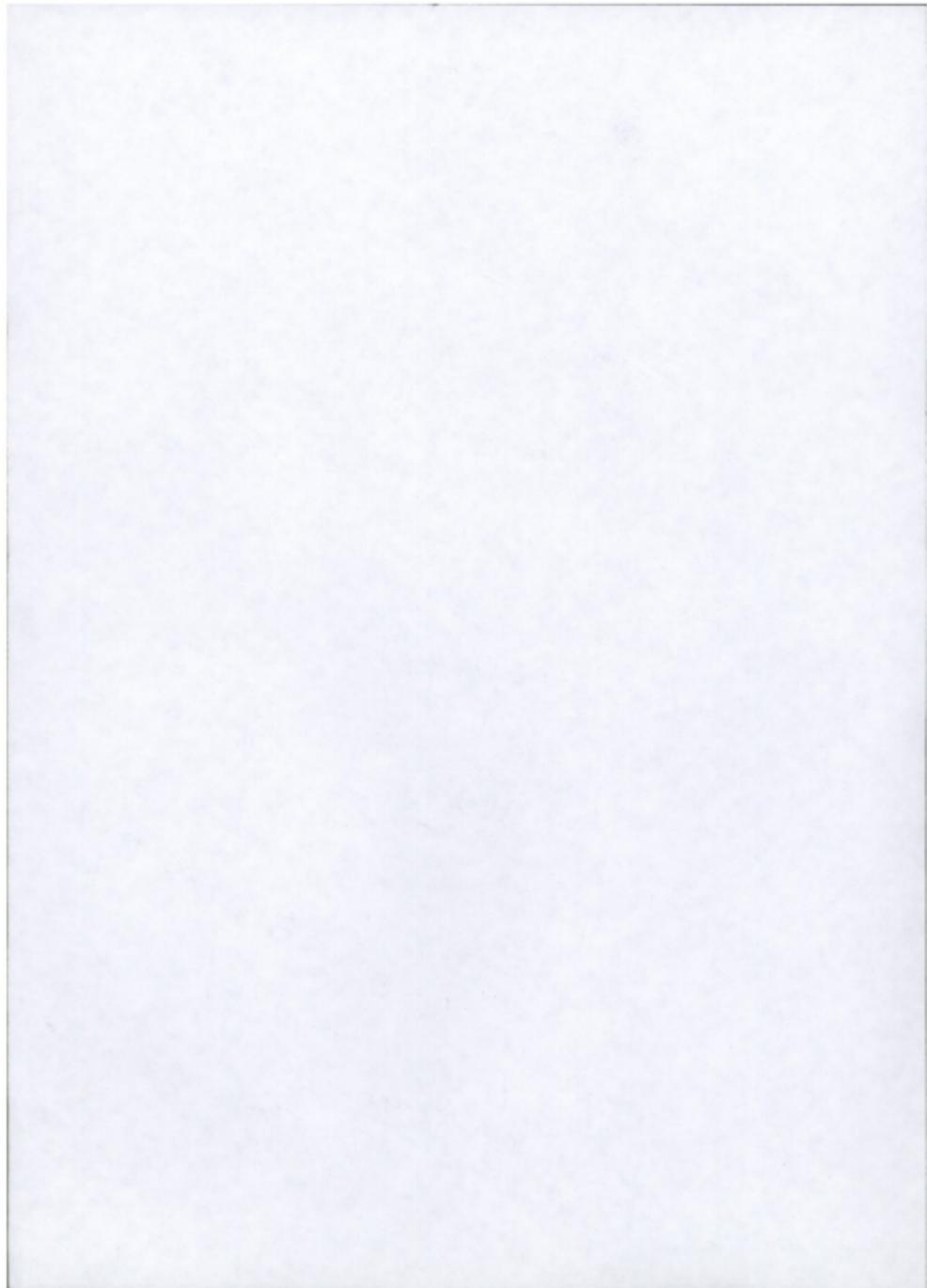
Τόν πρῶτο χρόνο φάμπρικα
τόν ἄλλο στά ψυγεῖα
χωρίς νά θέλω βρέθηκα
μές στά μπχανουργεία.

Μά τό φωμί μου εἶναι γλυκό
καὶ τό κρασί ζαλίζει
τώρα πού ἔμαθα κι ἔγινε
ἡ ρόδα πῶς γυρίζει.

Τήν πρώτη μέρα γέλασες
τήν ἄλλη μοῦ μιλούσες
χωρίς νά ξέρω ἔπαιρνα
τό δρόμο πού γυρνούσες.

βολ

βολ

ΤΟ ΤΡΕΝΟ ΦΕΥΓΕΙ ΣΤΙΣΙΚΟ ΟΧΤΩ

Τό τρένο φεύγει στίς άχτω
ταξίδι γιά τήν Κατερίνη
Νοέμβρης μήνας δέ θά μείνει
νά μή θυμάσαι στίς άχτω
τό τρένο γιά τήν Κατερίνη,
Νοέμβρης μήνας δέ θά μείνει.

Σέ βρηκα πάλι ξαφνικά
νά πίνεις ούζο στοῦ λευτέρη
νύχτα δέ θάρθει σ' αλλα μέρη
νάχεις δικά σου μαστικά
καὶ νά θυμάσαι ποιός τά ξέρει,
νύχτα δέ θάρθει σ' αλλα μέρη.

Τό τρένο φεύγει στίς άχτω
μά έσυ μονάχος έχεις μείνει
σκοπιά φυλάς στήν Κατερίνη
μές στήν άμεχλη πέντε-όχτω
μαχαίρι στήν καρδιά σου έγινε,
σκοπιά φυλάς στήν Κατερίνη.

ΕΧΕΙ Ο ΘΕΟΣ

'Εδώ δέν εἶναι τό Πασαλιμάνι
μήτε χαρά γιά ν' άκουστεί
σά μιά φωνή δέ κόσμος σου μέ φτάνει
άπο παλιά κι αξέχαστη γιορτή.

Μοῦ λές πώς πέρασε δέ κατρός
κι δόλο πώς έχει ο θεός,
πώς έχει καὶ δέν μᾶς ξεναγεῖ
τήν κάθε πρώτη τοῦ μηνού.

]
βρδ

Λειτουργία
της φρεσκάς

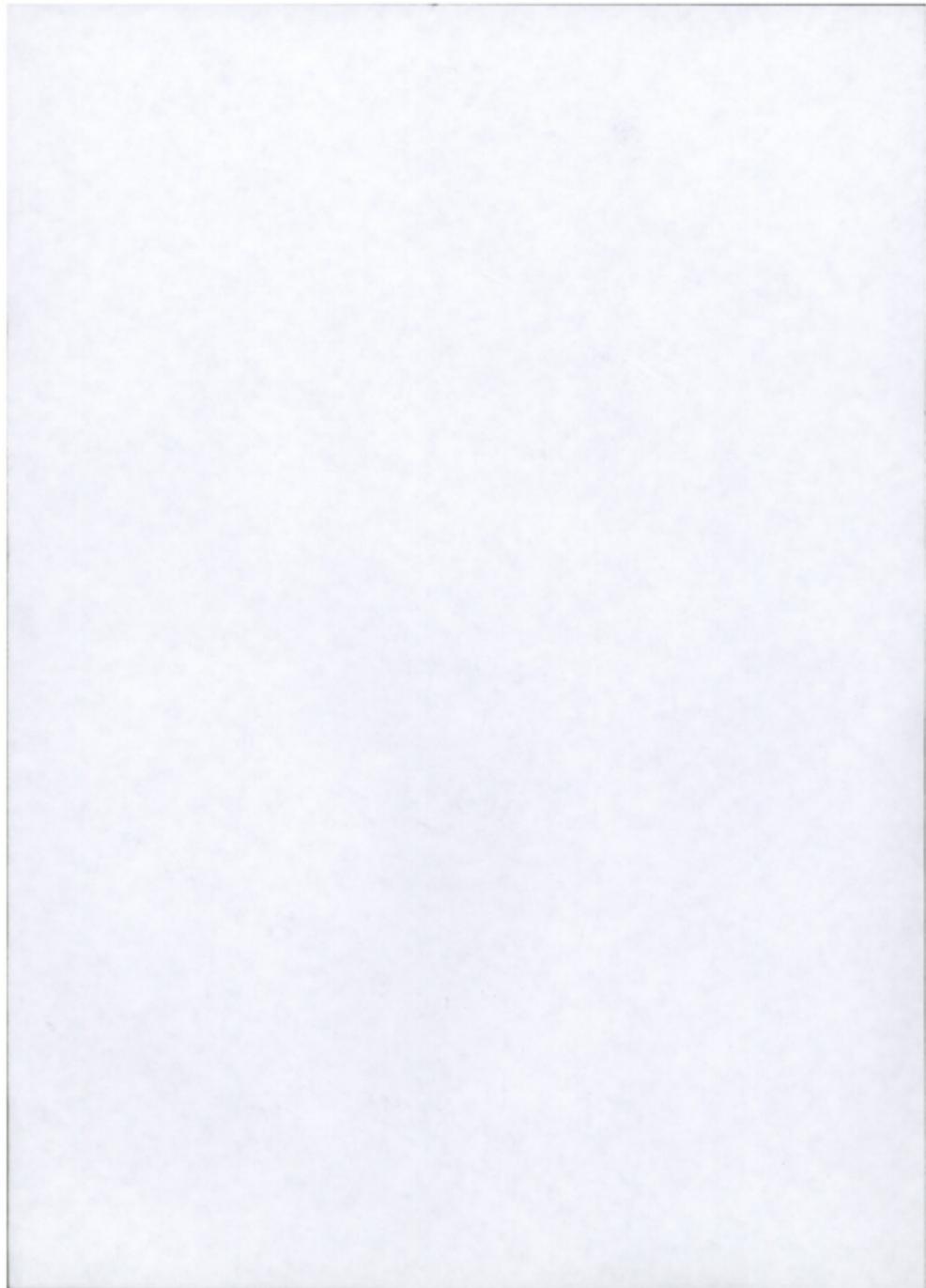
ΗΡΒΑΝ ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΝΩΡΙΣ

Τηρθαν τά βάσανα νωρίς
κι ούτε νά κλάψεις δέ μπορεῖς
πρωί σέ πνιγει δέ κατημός
καὶ θράδυ ή πίκρα καθενός.

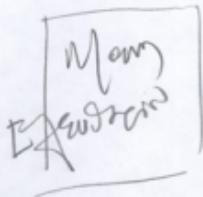
Φεύγουν οἱ μέρες κι δέ κατρός
κι δέ ούρανός εἶναι μικρός
γιά νά χωρέσει τή φωτιά
τό δάκρυ καὶ τήν ξενιτιά.

]
βρδ

Μᾶς παίρνουν τό αἷμα καὶ τό φῶς
μά τήν καρδιά νά ξέρεις πώς
δόσο στό χώμα τήν πατάς
ύστερα πιό ψηλά πετάς.

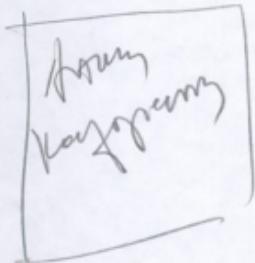

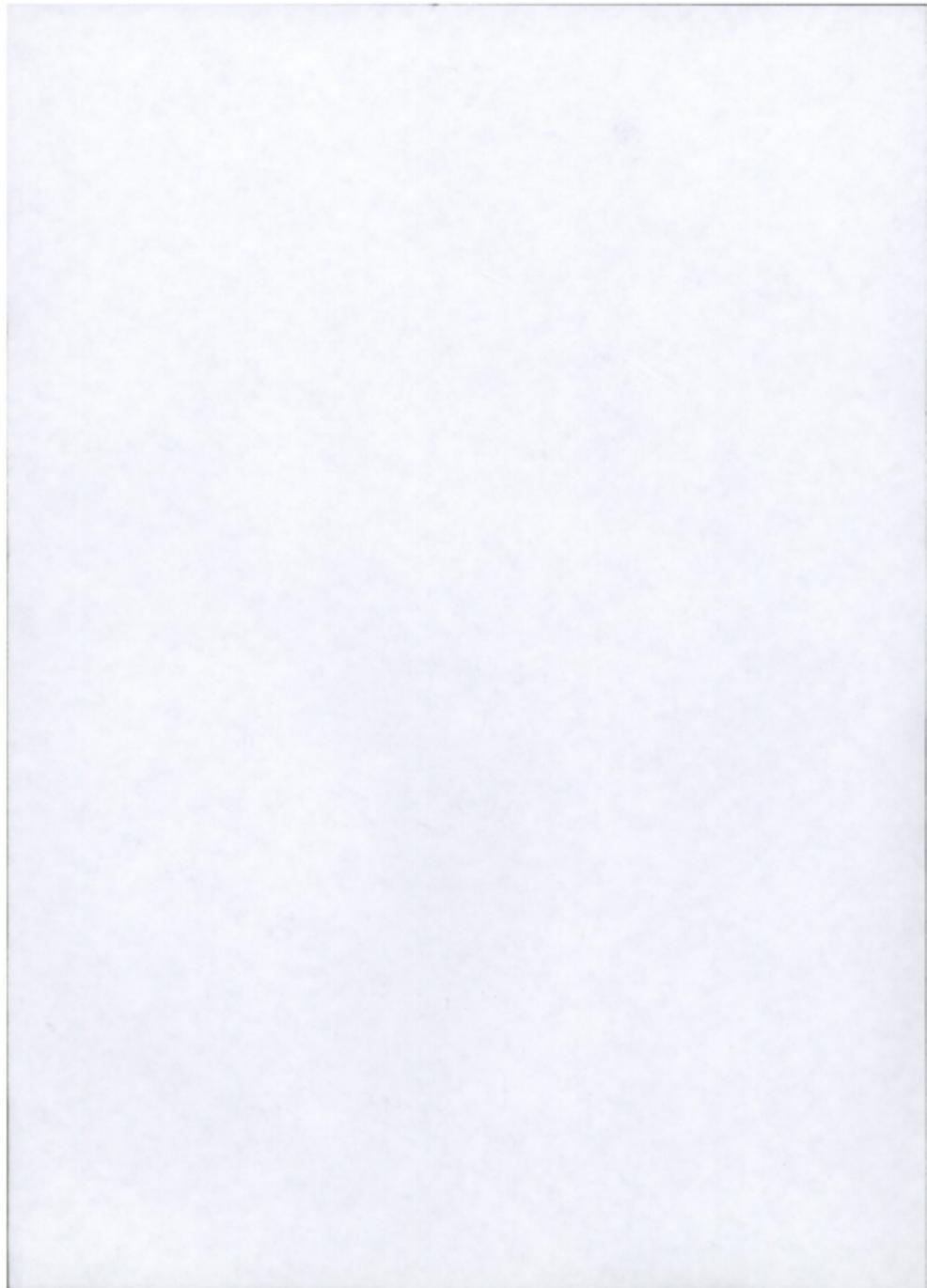
(g) NYXTA SANATOR

Надпись сделана в 1968
на Вроцлав

Надпись сделана в 1974; 75?

ΝΥΧΤΑ ΒΑΝΑΤΟΥ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

ΔΕΝ ΕΙΔΑΙ ΣΥ ΤΟ ΑΙΓΑ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ

ΕΣΥ Π ΑΝΟΙΓΕΙΣ ΤΗΝ ΠΛΗΓΗ ΜΕ ΤΟ ΗΑΥΑΙΟΣ ΤΗΝ ΑΥΓΗΝ
Ο ΠΟΙΗΤΗΣ είναι παράθυρο ανοιχτό στην εξουσία των κατρών
ΚΙ ΈΧΕΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΒΕΚΡΩΝ.

Μιλάει τη γλώσσα του Θεού με τη φωνή του κεραυνού.

Μιλάει τη γλώσσα του Θεού κι έχει τα μάτια του παντού.

ΔΕΝ ΕΙΔΑΙ ΣΤΟΥΣ ΉΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΥΛΙΑ
ΚΙ ΈΧΕΙ ΣΤΟΥΣ ΉΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΥΛΙΑ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ φοράει τον ήλιο στα μαλλιά
κι ανήκει χώρια καθενός θάλασσα είναι κι ουρανός.

Μιλάει τη γλώσσα του Θεού με τη φωνή του κεραυνού.

Μιλάει τη γλώσσα του Θεού κι έχει τα μάτια του παντού.

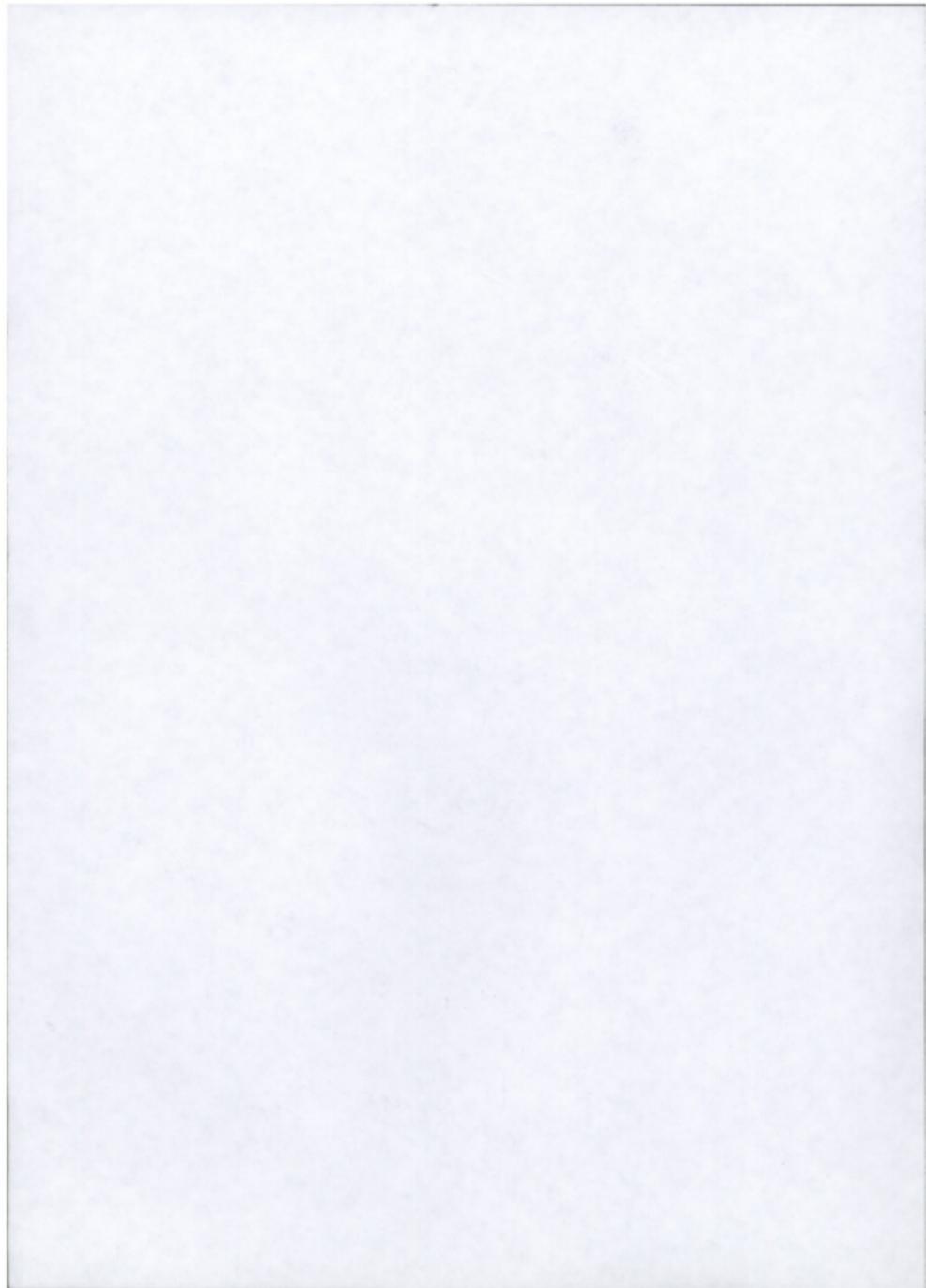
ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ

Κάποτε θάρθει ένα πρωί /κι ο μαύρος καβαλάρης
κι αν είν ο κουρνιάχτος πολύς / το σύννεφο να πάρεις.

Βάλε γαλάζια και χουσά /και ντυσου στο μετάξι

κι αν είναι ήλιος βα ντραπεί /και το κακό θ αλλάξει.

Μ αν είναι νύχτα του φονιά /και νύχτα του Σαββάτου
σαν δαχτυλίδι τ όνουμα /δώσε το του βανάτου.

ΣΤΟΥ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ ΤΗΝ ΑΥΛΗ

Στου πικραμένου την αυλή βγαίνει ξερό χορτάρι
δεν έχει δέντρο και πουλιά τον πόνο του να πάρει.

Κι αν τα δάκρυα τα καυτά δεν ξέρεις για πού πάνε
για δύσους θάρθουν ή για αυτούς που πίσω δε γυρνάνε.

Μες στο παλιό το σπιτικό που έχουν όλοι φύγει] **BOLD**
ο θάνατος το μαστικό σιγά σιγά τυλίγει.

ΟΙΟΥΣ ΔΕΝ ΠΗΡΕ Η ΜΟΝΑΣΙΑ

Ούσους δεν πήρε η μοναξιά τους /έχει πάρει ο θάνατος
κι είχαν τα λόγια τους πουλιά/ να κελαπούν στην πόρτα μου.

Ούσους δεν πήρε ο ποταμός /τους πρόδωσαν τα όνειρα
νύχτα τους πήρε και καπνός/ και μας φιλούν στον ύπνο μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΙΣΣΑ

Πέρασαν τα χρόνια σαν το σκοτεινό ποτάμι
πέρασες και συ μέσα στη ζωή μου
τώρα που κάθομαι να λογαρίσω
πόσοι χαβήκαν
πόσοι μας άφησαν
και ποιοι σκορπίσανε
τώρα που κάθε μέρα λιγοστεύουν
εκείνοι που μας πόνεσαν
ούσοι μας βοήκανε στη νύχτα του θανάτου
ενώ σε ανομάλω καταφυγή μου,
Ευαγγελία Πίσσα.

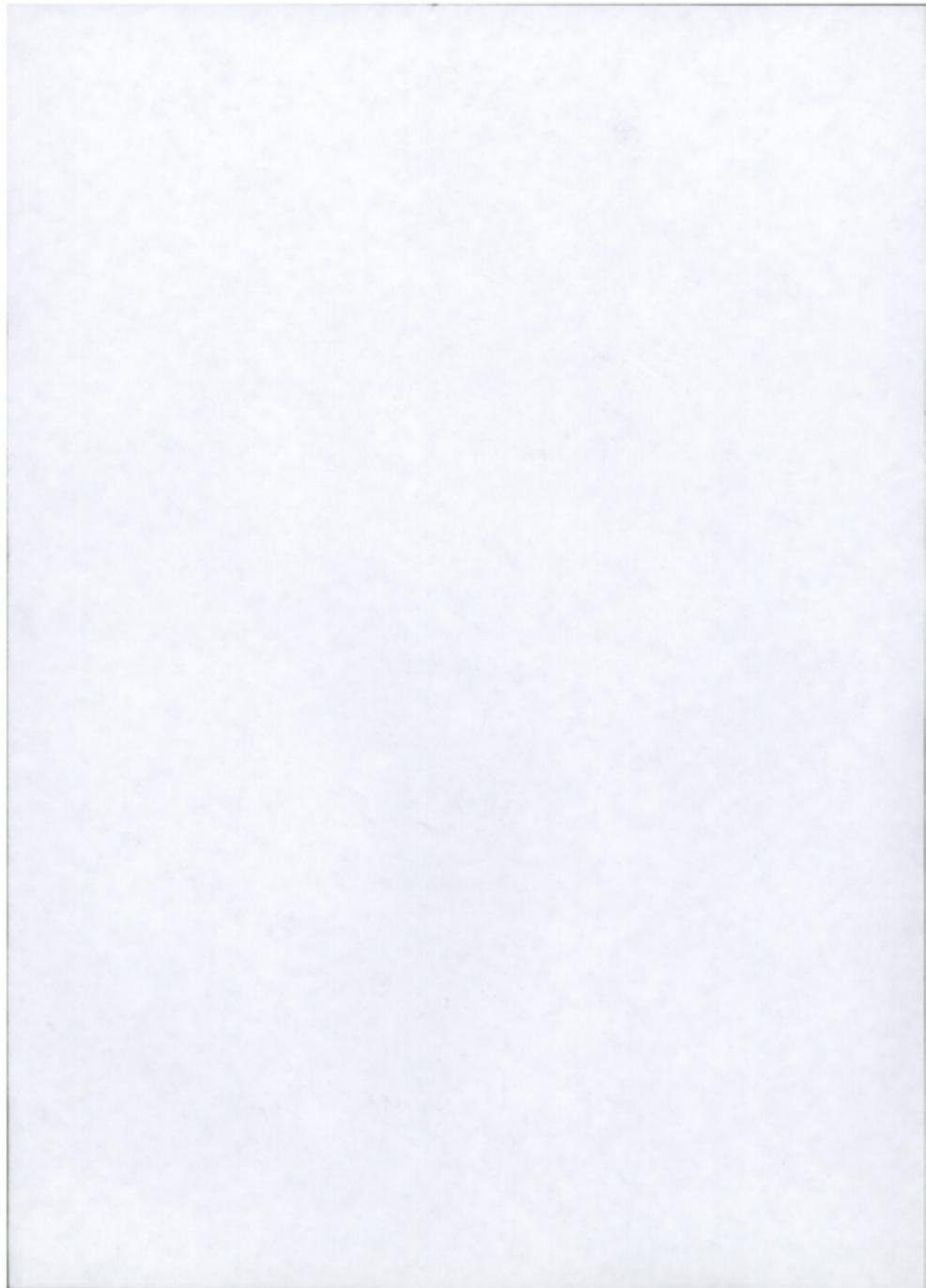
ΤΩΡΑ ΚΡΥΨΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ

Μέσα στη μικρή καρδιά σου /πέρασε ο κουρνιαχτός
τώρα κρύψε το όνομά σου/ κι είν ο δρόμος ανοιχτός
μόνο μέσα στα άνοιρά σου.

Τώρα σε φυλάνε σκύλοι/και σε καρτερούν ληστές
δέντρα γίναν όλησι φίλοι/ μπρος στις πόρτες τις κλειστές
άγρια χάρτα καλ τριφύλι.

ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ ΒΡΑΔΙΑ

Είχε για στέγη το σπίτι από πουλιά
τον Αύγουστο και τα πουλιά της νύχτας
θεμέλια τη θάλασσα και το νοτιά
τρεις νύχτες κάρφωναν, τρεις μέρες έχτιζαν
την τέταρτη βραδιά κάθησα στη μέση κι άναψα τη λάμπα μου
μέσα στην καρδιά μου.

ΓΕΝΕΘΛΙΑ

Μού πες ποιό είναι το όνομά σου
τον τόπο που έχεις γεννηθεί
για ποιόν φυλάς τα δάκρυά σου
κι έχει από σένα πιά χαθεί.

Μού πες για λόγια και για ανθρώπους
μα τέτοια θά χεις ξαναπεί
κάθε φορά και σ' άλλους τόπους
χωρίς αγάπη και ντροπή.

Μου διάβασες ξανά Σεφέρη
το ίδιο που έκανες κι εγκές
μα εμένα παρδά μου ξέρει
πως δε μας σώνουν οι ποιητές.

Μου διάβασες και τον Ελύτη
κι ακούσαμε και μουσική
μαδ δειλες το παλιό σου σπίτι
και ό,τι κρυμμένο είχες εκεί.

Μου μίλησες με ξένες γλώσσες
μα να με πείσεις δε μπορείς.
Εγώ μεγάλωσα με τόσες πληγές
και να με συγχωρείς.

ΕΧΕΙΣ / MATIA TO ΦΕΓΓΑΡΙ

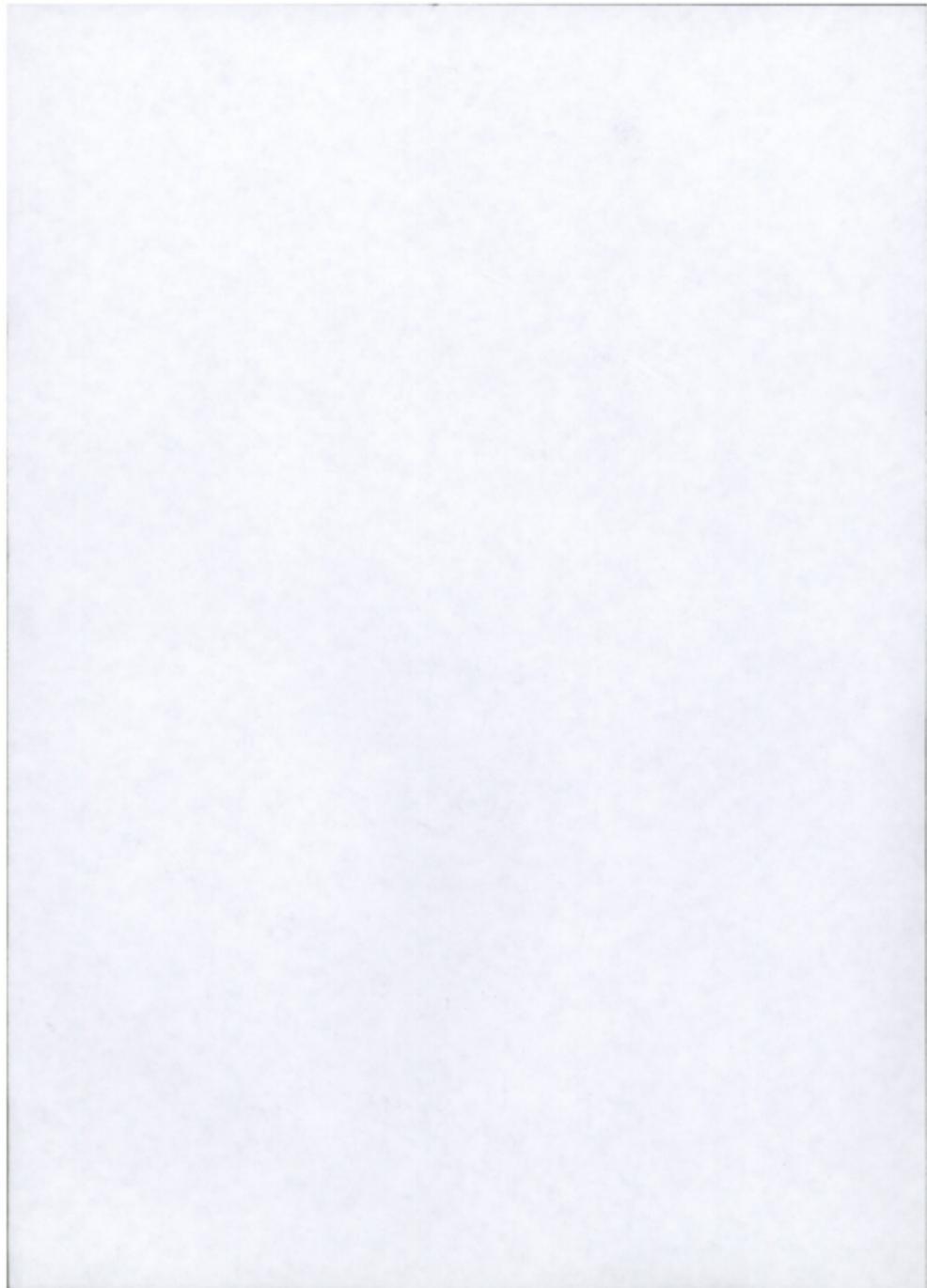
Έχεις μάτια το φεγγάρι
κι είναι τη νύχτα σπιτικό σου
απ' αυτά που μού ~~χεις~~ πάρει
τίποτα δεν είν σκόκο σου.

Έχεις δάκρυα την αγάπη
με φωτιά και με μαχαίρι
κι έχεις για κρασί φαρμάκι
και το χωρισμό στο χέρι.

ΚΛΑΨΕ ΣΤΑ ΓΟΝΑΤΑ ΜΟΥ ΤΗ ΝΤΡΟΠΗ ΣΟΥ

Τώρα θα γράψεις κι εσύ για να με πείσεις
όσα θυμάσαι κι ό,τι άκουσες πικρό.
Μα οι άλλοι έχουν εφεδρείες αναμνήσεις
έχουν μαζί τους τον κατρό.
Κλάψε στα γόνατά μου τη ντροπή σου
θα σου τρυπάω το κεφάλι με καρφιά
θάνατο τα χέρια μου σπαθιά στην δρεπή σου
φίδια θα τρέχουν μες στα μάτια τα κλειστά.

Bard

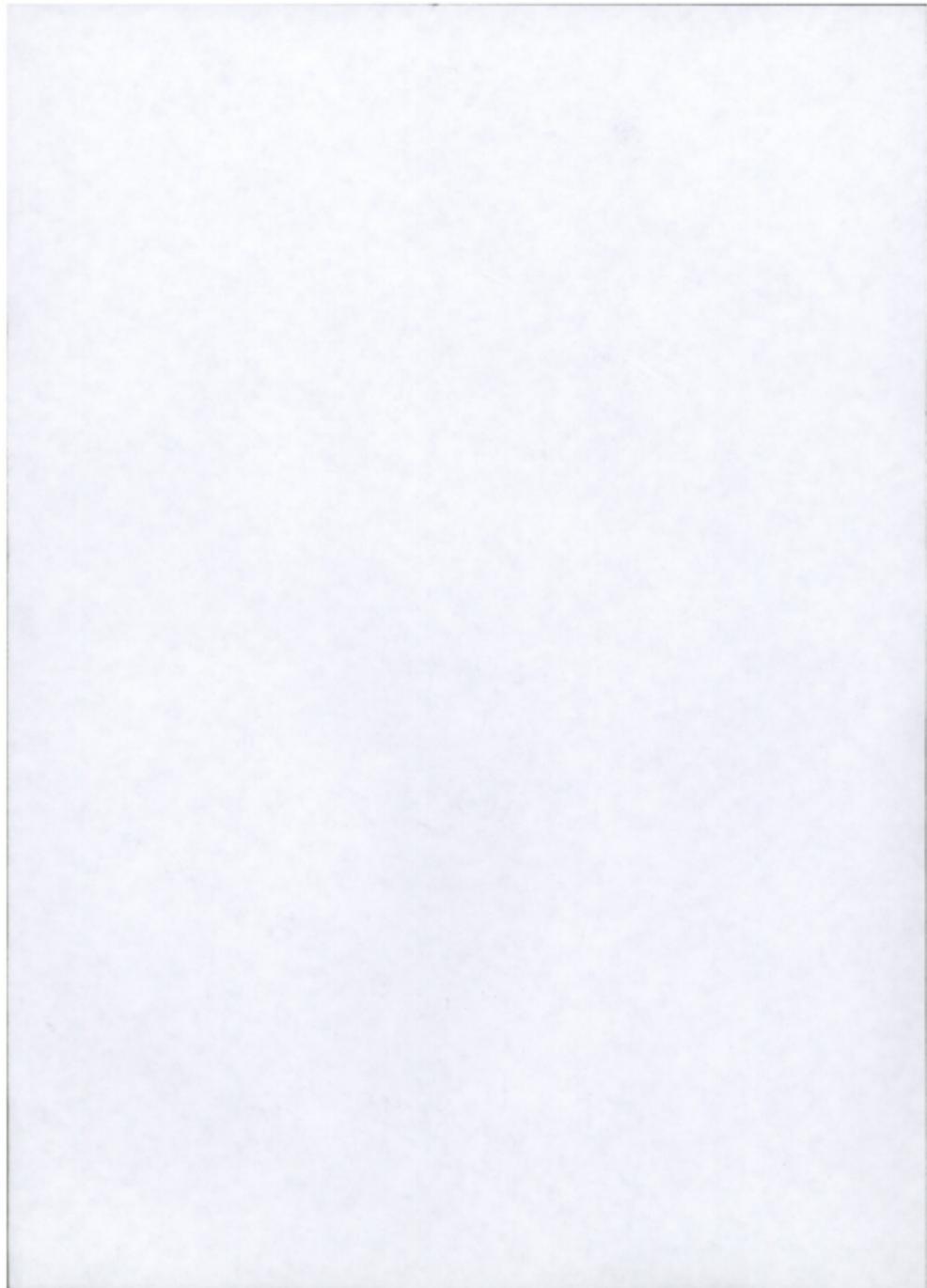
③ ΤΡΑΠΟΔΙΑ ΤΩΝ ΑΝΤΡΕΑ

Νόμη Μ.Γ

Η αρχεία εγένετο την 1968,
σε Βρετανία

Η Ηχογραφημένη σε Αριάν
το 1971

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕΑ
(Μέκη Θεοδωράκη 1968/1971)

ΕΙΣΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ

Αυτό που ήσουν κάποτε θα γίνεις Ξανά.

Πρέπει να γίνεις, πρέπει να κλάψεις.

Ο εξευτελέσμος σου να γίνει τέλειος.

Η εκπόρθηση να φτάσει ώς τις αίλες των βουνών.

Είσαι Ελληνας, είσαι Ελληνας,

πίνεις την προδοσία με το γάλα.

πίνεις την προδοσία με το κρασί.

Ο εξευτελέσμος σου να γίνει τέλειος.

Πρέπει να δεις,

πρέπει να γίνεις

αυτό που ήσουν κάποτε

θα γίνεις Ξανά.

BOLD

ΕΙΜΑΣΤΕ ΔΥΟ

Είμαστε δυο, είμαστε δυο, η ώρα σήμανε οχτώ
κλείσε το φως, χτυπά ο φρουρός, το βαρύ βάθοςυνε Ξανά
ένας μπροστά κι οι άλλοι πίσω ακολουθούν

μετά σιωπή κι ακολουθεί το έδιο τροπάρι το γνωστό.

Βαράνε δυο, βαράνε τρεις, βαράνε χίλιες δεκατρείς
πονάς εσύ, πονάς εγώ, μα πολός πονάει πιο πολύ
θάριθει ο καϊρός να μας το πει.

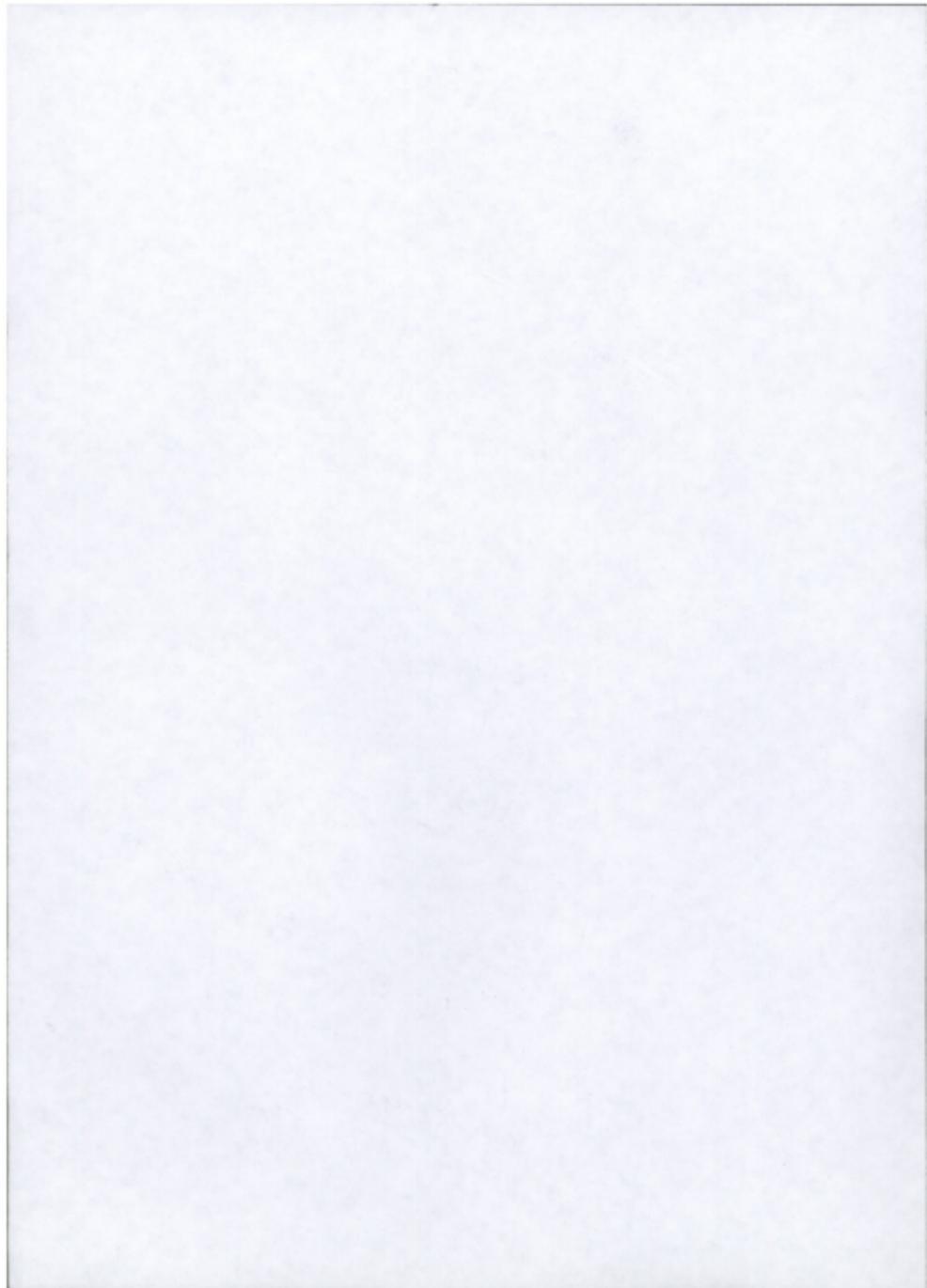
BOLD

Είμαστε δυο, είμαστε τρεις, είμαστε χίλιοι δεκατρείς
καβάλα πάμε στον καϊρό
με τον καϊρό, με τη βροχή το αίμα πήζει στην πληγή

ο πόνος γίνεται καφεί.

Ο εκδικητής, ο λυτρωτής.

Είμαστε δυο, είμαστε τρεις, είμαστε χίλιοι δεκατρείς.

ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΔΕΙΣ

Σου είπαν φέματα πολλά, φέματα σήμερα σου λένε ξανά
κι αύριο φέματα ξανά θα σου πουν

φέματα σου λένε οι εχθροί σου
μα κι οι φίλοι σου σου κούβουν την αλήθεια.

Φεύτικη δόξα σου τάζουν οι φεύτες
μα και οι φίλοι σου με φεύτικες αλήθειες σε κοιμίζουν.

Πού πας με φεύτικα όνειρα
πού πας με φεύτικα όνειρα

καρός να σταματήσεις,

καρός να τραγουδήσεις,

καρός να κλάψεις και να πονέσεις,

καρός να δεις.

B2D

ΤΟ ΣΦΑΓΕΙΟ

Το μεσημέρι χτυπάνε στο γραφείο
μετρώ τους χτύπους, το σίμα μετρώ.

Είμαι θρεφτάρι μέχους κλείσει στο σφαγείο
σήμερα εσύ, αύριο εγώ.

Χτυπούν το βράδυ στην ταράτσα τον Αντρέα
μετρώ τους χτύπους, τον πόνο μετρώ.

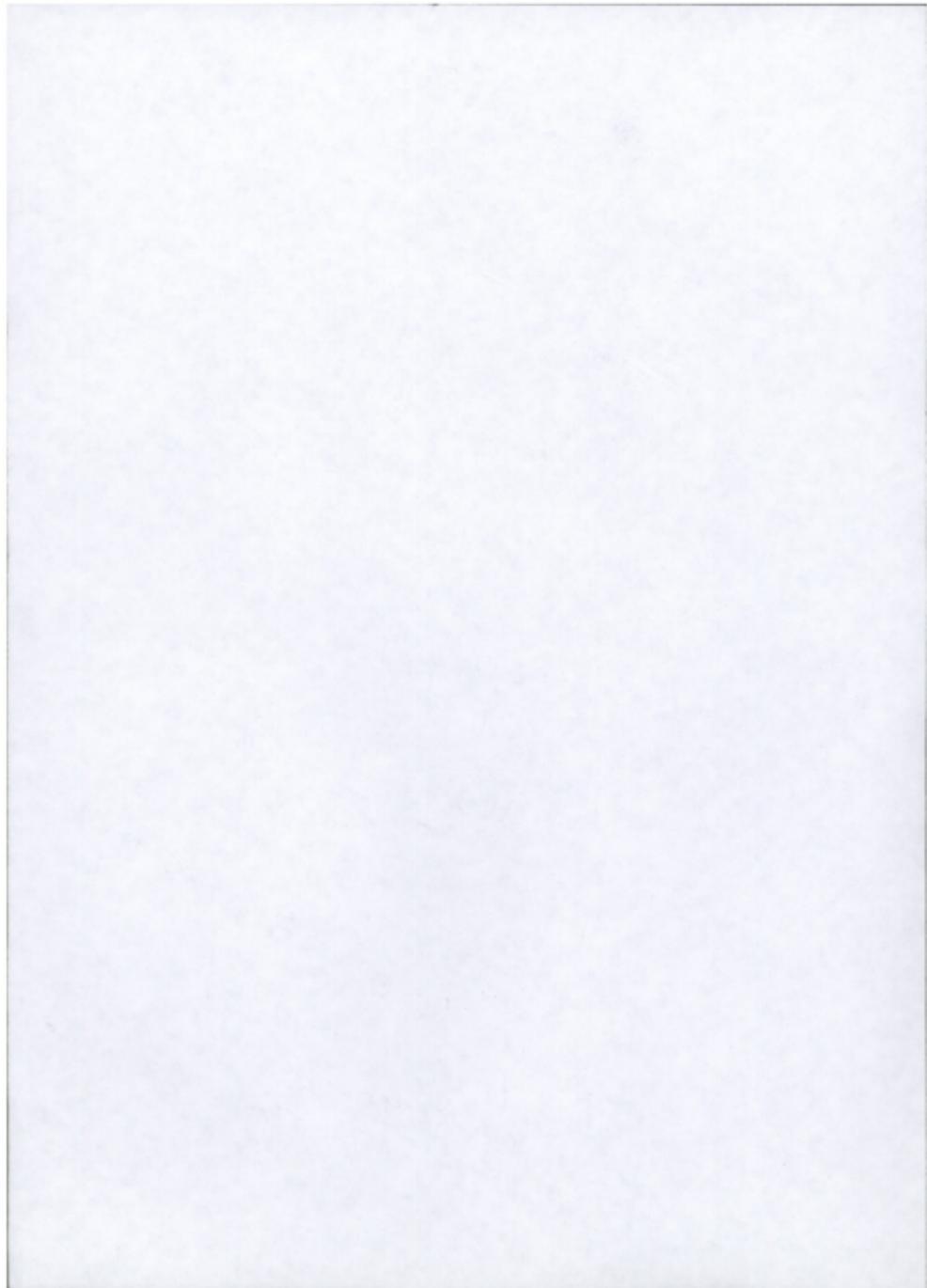
Πίσω από τον τοίχο πάλι βάμαστε παρέα
τακ-τακ εσύ, τακ-τακ εγώ

που πάει να πει σ' αυτή τη γλώσσα τη βουβή
βαστάω γερά, κρατάω καλά.

Μες στις καρδιές μας αρχινά το πανηγύρι
τακ-τακ εσύ, τακ-τακ εγώ.

Μύρισε το σφαγείο μας βυρδό
και το κελί μας κόκκινο ουρανό.

B2D

9

E. ZATONNA
Αργούριον 1968 - Μαΐου 1969

10 APKADIES

Τρίτη

- ① APKADIA I Ηλέας Μ. Ι.
- ② APKADIA II Μαργ. Ελεύθερη
- ③ APKADIA III Τρία Μαργ. Τρία ψήφια, Μαργ. Ελεύθερη
- ④ APKADIA IV Ήλεας σε αριθμ. καρβών
- APKADIA V "Πρωτότυπη Εβδομάδα" Αρχηγός Εκπαιδεύσεων
[8 ΤΟΜΟΙ]

APKADIA VI Ο Εορτασμός των Επτανησίων
[8 ΤΟΜΟΙ]

APKADIA VII Τροπικό Μ. Ι.

APKADIA VIII Χριστιανική Καταστροφή

→ Μαρ. Αρχηγός Εκπαιδεύσεων
[8 ΤΟΜΟΙ]

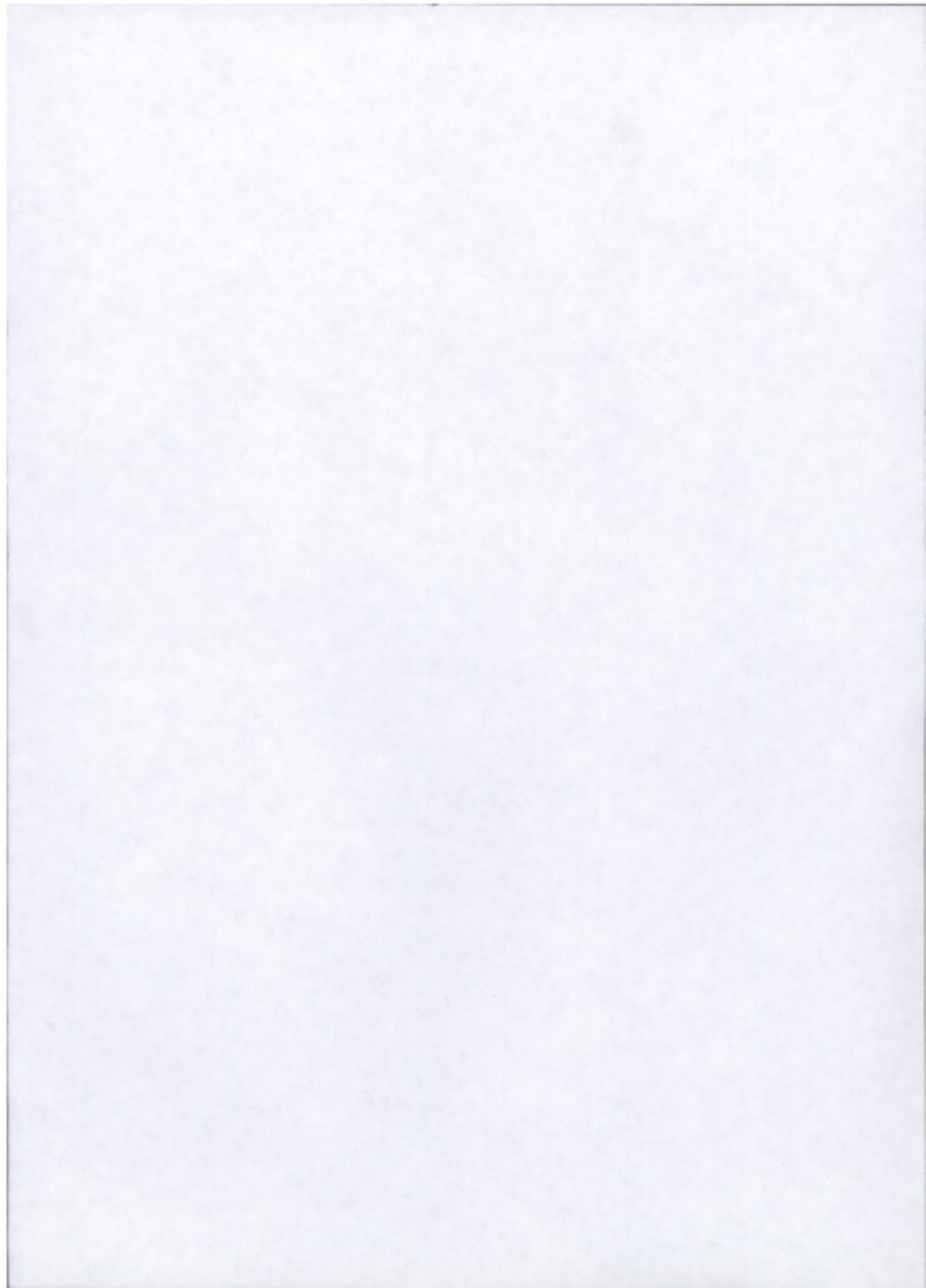
[8 ΤΟΜΟΙ]

APKADIA IX

Σεν εκπαιδεύσεων

APKADIA X

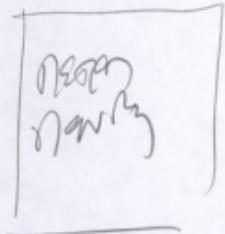
Σεν εκπαιδεύσεων

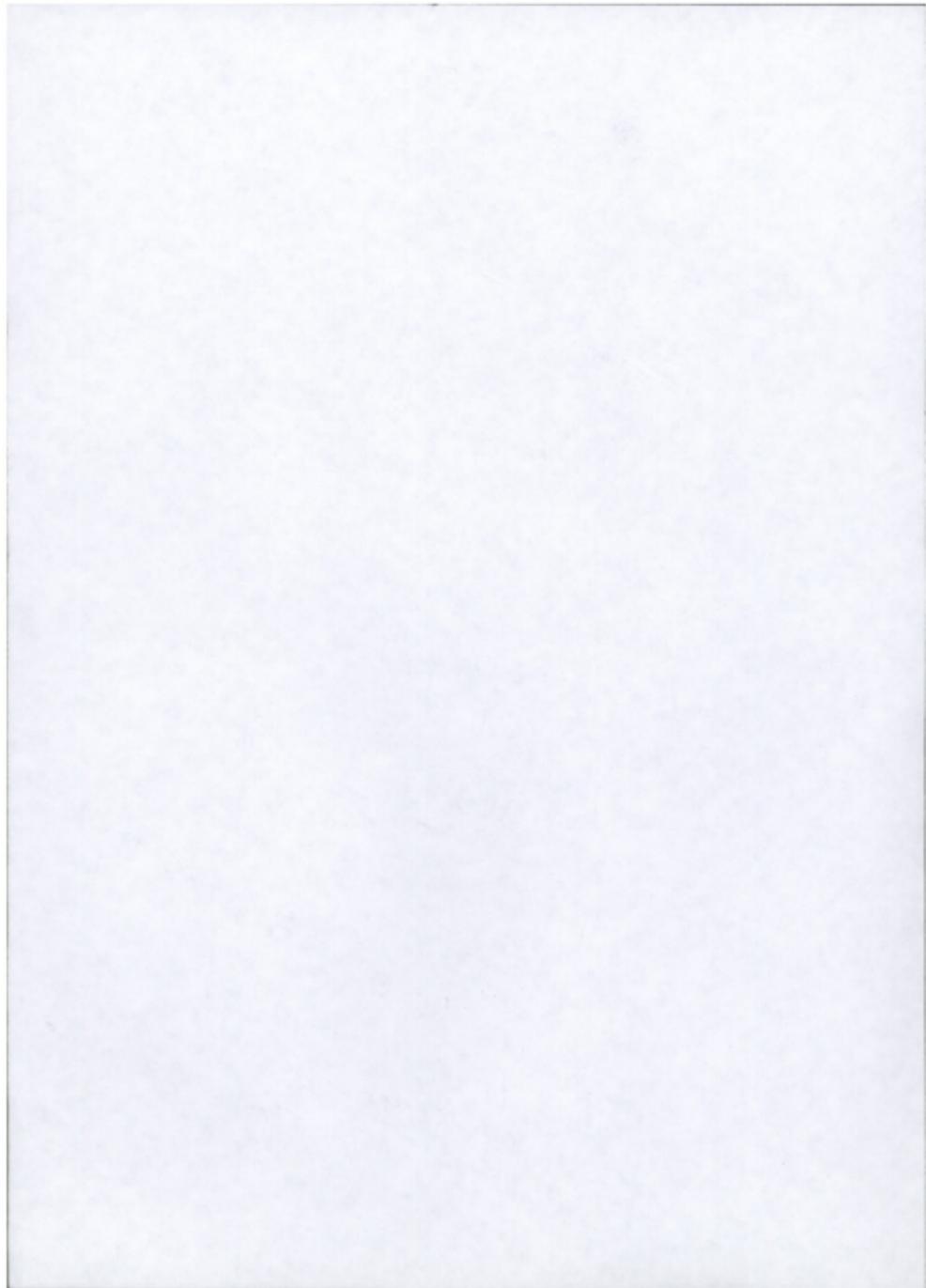

① APPALACHIA I

Погода М.Г.

Андрей Григорьевич Задорожный
по фотографии из 1968
и изображение из 1972

ΑΡΚΑΔΙΑ Ι

(Μίκη Θεοδωράκη - 1968)

I

Ω βουνά πανάρχαια, της Αρκαδίας βουνά,

βουνά περήφανα, βουνά ανυπόταχτα, τίμια βουνά.

Η τιμή ακρίβειας, η τιμή λγύστεψη, η τιμή πέθανε. → **BOLD**

Ενά παιδί πονάει, το δίκιο μου παίδι

κι εγώ δεμένος κοιτάζω τα έλατα.

Δίλλη ελπίδα δεν έχω από τα δέντρα. → **BOLD**

II

Ο γιός μου είναι εννιά χρονών / ο γιός μου είναι εννιά χρονών
εννιά χειμώνες, εννιά καλοκαίρια.

Του βάζουμε στο βλέμμα κεραυνό

τις βάλασσες κρατά στα δύο του χέρια. → **BOLD**

Τα χέρια του τα σήκωσαν ψηλά,

τις πλάτες του κολήσανε στον τοίχο

μετράνε της ανάσας του τον ήχο

κι ανασκαλεύουν τη μικρή του την καρδιά. → **BOLD**

Να ζουσμε σε γκέτο εβραϊκό

με γύρω Γερμανούς φρουρούς θηρία

Ζάτουνα 1968: την τρίτη μου περνάμε εξορία.

III

Ψηλά στης Ρωσίας τα χιόνια / εκεί που φυσάει ο Βοριάς
το ξανθό γένος νάρθει αιώνια προσμένει ο δόλιος ο ραγιάς.

Αγάπης, τραγούδια λουλούδια μας στέλνουν καλ λόγια καυτά

στου φαλάρηου μπρος τα μουσούδια / οι δάλοι μας στέλνουν θωρηκτά.

BOLD ← Ραγιάδες πονούν και στενάζουν, πάει και τούτη η γενιά παράδεισο δύοι μας τάζουν στα 1999.

IV

Η ακοή σου δύση βούλωσε / η δρασή σου δύση σκεπάστηκε **BOLD**
η κοινωνία της καταναλώσεως / πέπλο βαρύ σκεπάζει την **BOLD** σου.Ο πολιτισμός σου ερείπια που καπνίζουν, **BOLD** την γυνή σου
τα λόγια σου κουνούπια που πετούνπάνω από τα έλη της βιομηχανικής σου παραγωγής
κουβαλούν πυρετό, θέματα, υποκρισία.

Πεντακόσιες χιλιάδες νεκροί Ινδονήσιοι.

Στην Ευρώπη στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

Πάλι στην Ακρόπολη εξορίες. ← **BOLD**

Όμως εσύ δεν ακούς,

όμως εσύ δε βλέπεις,

πάνω σε μοντέλο 1969 τρέχεις με 200 χιλιόμετρα
προς το θάνατό σου.

V

Είμαι Ευρωπαίος, έχω δύο αυτιά
τό να για τα ακούει, το δίλλο δε γροικά.Αν στενάζει Τσέχος, Ρώσος, Πολωνός
ο άνθρωπος πονάει, πέφτει ο ουρανός.

Αν πονέσει μαύρος, Ελληνας, Ινδός

εμένα τί με νοιάζει! Ας νοιαστεί ο θεός.

Εκεί ψηλά στον Υμηττό, υπάρχει κάποιο μυστικό.]

Είμαι Ευρωπαίος, έχω δύο αυτιά

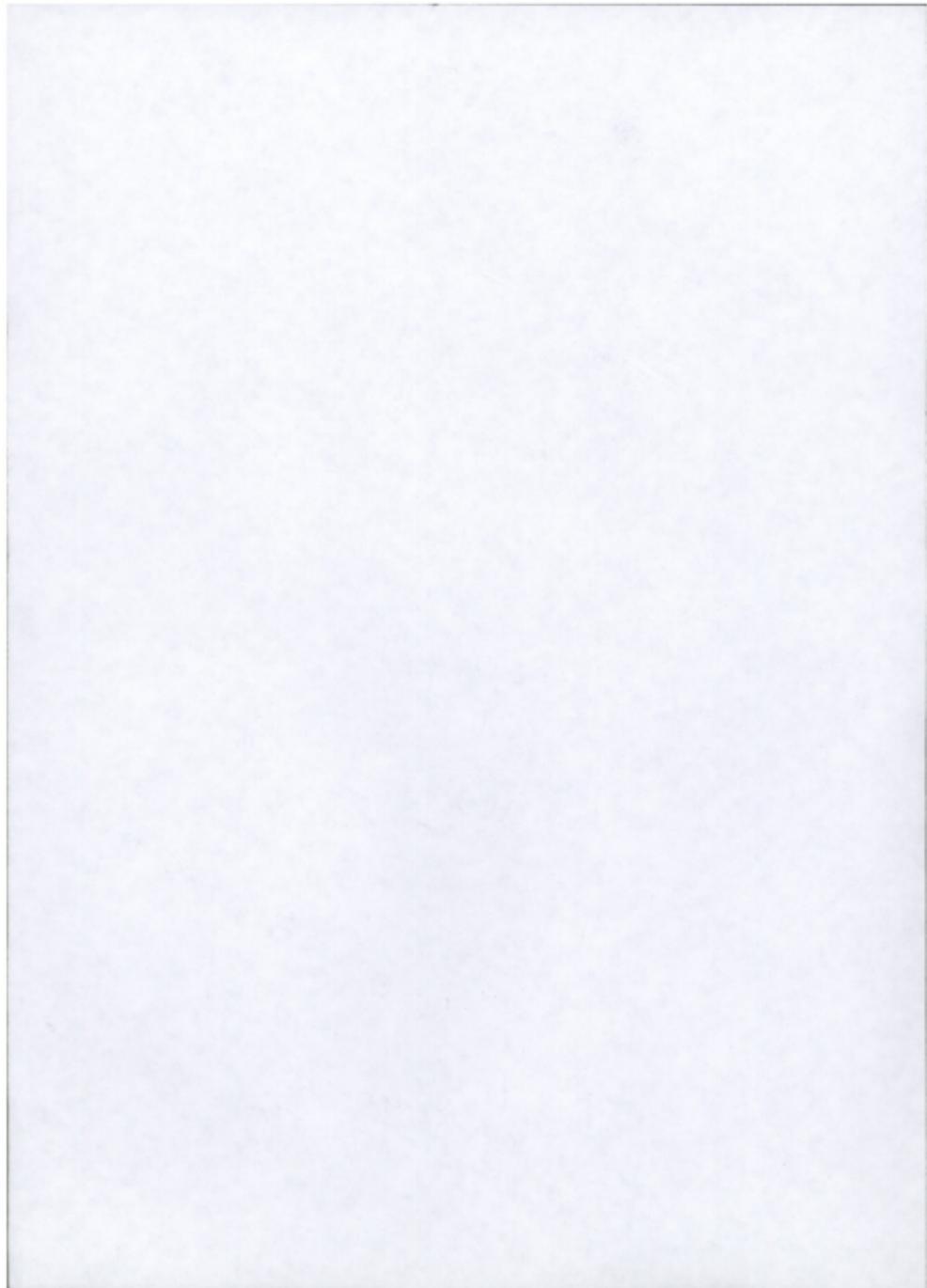
το ένα μόνο ακούει, από τα ανατολικά.

Την πόρτα μου χτυπάει και πάλι ο φασισμός

όμως σε τέτοιους ήχους είμαι εντελώς κουφός. ← **BOLD**

Έχω ένα αυτί μεγάλο, τ δίλλο πολύ μικρό

κι έτσι ήσυχος τρυγάδ χαρά, πολετισμό.

② APRASIA II

Mann
Erwachsener

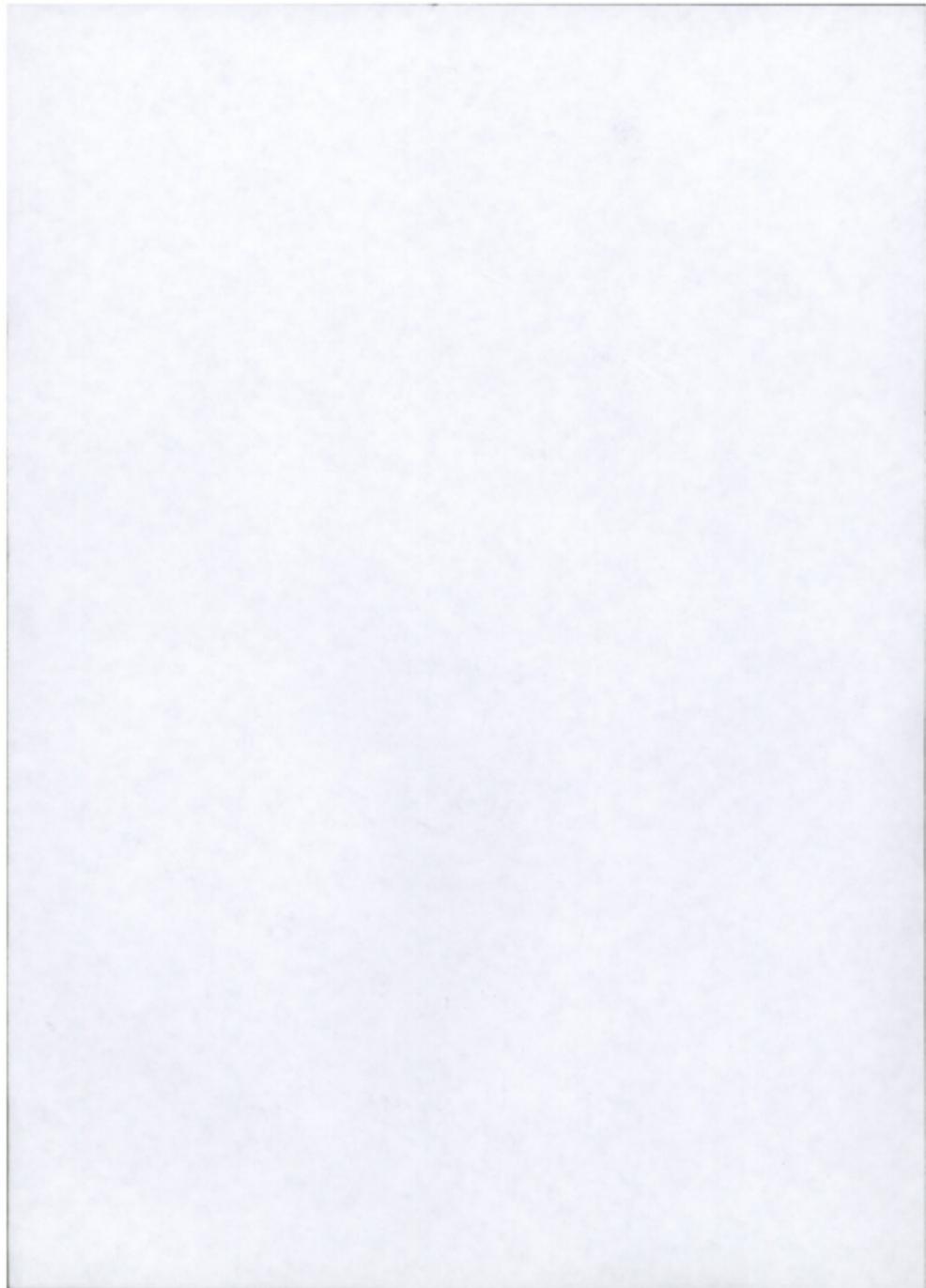
It appears from figure 1968
as Zaitsev

It corresponds to N. Yerushalayim
in 1973

Причины
наиболее
часто
встречаемые

Диагноз?

в БИАН
LYRA

ΑΡΚΑΔΙΑ ΙΙ
(Μάνου Ελευθερίου -1969)

ΤΡΙΑ ΠΟΤΑΜΙΑ

Τρία ποτάμια τρεις φορές πέρασαν στην καρδιά μου
και κλέψανε τα υλάτα μου και πήραν τη χαρά μου.

Τόνα ποτάμι ήταν θολό και τ' άλλο αγριεμένο
το τρίτο έσερνε καπημούς και δάκρους μαυρισμένο.

Πήγα κι εγώ να πώ νερό, πήγα να ξεδιψάσω
τρία ποτάμια πάτησα και τοίχα να περάσω.

Τόνα μου πήρε την καρδιά και τ' άλλο τη φωνή μου
στο τρίτο ήσουνα ~~και~~ ~~και~~ έχασα τη ζωή μου.

BOLD

Ο ΧΡΗΣΜΟΣ

Λάθος μου δάθηκε ο χρησμός και σ' άπλωσα το χέρι
κι όλου του κόσμου ο παλδεμός
φύτωσε κι έγινε καπημός
κι άνθισε καλοκαλίρι.

~~Πάνω στη μαύρη σου στολή,~~ στο μαύρο τ' άλογό σου
μαύρο σου κέντησα πουλί
και κόκκινη ανατολή
στο δάκρυ το δικό σου.

Πήρε την ύχτα ο χαμός και τ' όνειρο μαχαίρια
Ψεύτικος ήταν ο χρησμός
πως θα γυρίσει ο ποταμός
με δέκα περιστέρια.

Η ΕΠΙΚΗΡΥΞΗ

Στις ερημιές και τα στενά μου στήσανε καρτέρι
κι με επικήρυξαν φονιά εκείνοι που έχουν αποντά
κι όσοι κρατούν μαχαίρι.

Στους δρόμους και τις αγορές γράψανε τ' όνομά μου
σε πανηγύρια και χαρές
στον ύπνο μου εφτά φορές μού σφαξες την καρδιά μου.
Σου στέλνω απ' το βασιλικό τη ρίζα να μυρίζεις
μα το παλιό μου μυστικό
κι απ' τ' άδικο κι απ' το κακό ποτέ σου μην αγγίζεις.

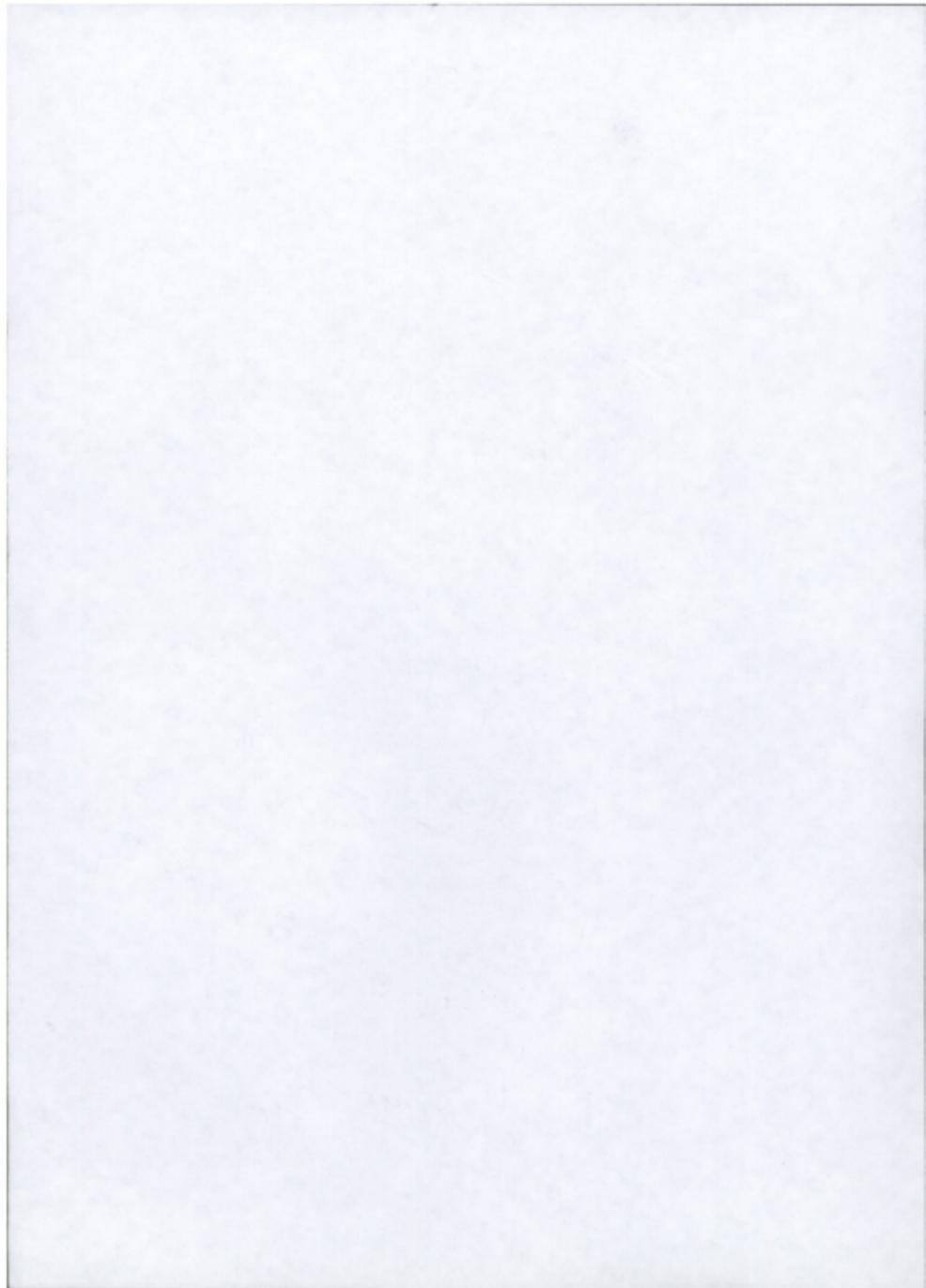
ΣΤΟ ΠΑΖΑΡΙ ΤΟΥ ΦΟΝΙΑ

Στο παζάρι του ληπτή πούλησα τα δάκρυά μου
κι ηύρα την πόρτα σου κλειστή Αγάπη μου
πούλησα και την καρδιά μου.

Στο παζάρι του φονιά σ' έφεραν σαν περιστέρι
Σάββατο βράδυ στις εννιά και πούλησα τα μάτια μου
κι αγόρασα μαχαίρι.

Στο παζάρι της αυγής πούλησα και τη φωνή μου
πήρανε και το αίμα μου Αγάπη μου
πέτρα της υπομονής μου.

Στα παζάρια δίλης της Γης παίξαν ζάρια τη χαρά μου
κι αγάπη μου σ' αγόρασα μ αλυσίδες και πληγές
και καρφιά στον έρωτά μου.

ΗΡΩΑΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ

Τον ένα τον επήρε ο νόμος κι έγινε σύννεφο και καπνός
των άλλον τον επήρε ο δρόμος κι έγινε η πίκρα καθενός.

Ηρθαν οι ανθρώποι με τα μάυρα που έχουν σκοτάδι στα μαλλιά τους
κι αυτοί που έχουν τη βροχή στα χέρια
και κεραυνό στο κοίταγμά τους.

Και πήραν τα ονειρά μας νόμοι και τα τραγούδια μας καπνός
και πήραν τη ζωή μας δρόμοι και την αγάπη καθενός

ψάχνουν στα δέντρα και στο χώμα κι ύστερα ψάχνουν στην καρδιά μου
μα βρίσκουν την πληγή μου ακόμα
στα μάτια και στα δάκρυά μου.

ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ

Ο άνεμος γέννησε τη νύχτα και το πέλαγος
κι έγινε θάλασσα και γνώρισε η θάλασσα το βάθος της.

Κι η νύχτα γέννησε τα δέντρα και τη χλόη
κι έγινε ουρανός και πουλιά τη ουρανού και πανσέληνος
κι έγινε φως και γνώρισε το φως τη λάμψη του.
Ημέρες δύο.

Ο άνεμος γέννησε την πίκρα και τη μουσική
κι έγινε δάκρυ και γέννησε το δάκρυ τα μάτια μας
κι η πίκρα γέννησε τις εποχές και τα πουλιά
και γέμισαν τα όρη άγρια ζώα, ερπετά και χρώματα
κι έγινες δρόμος και γνώρισαν οι δρόμοι τη μοιρά τους.
Ημέρες δύο.

Ο άνεμος γέννησε την πέτρα και το σίδερο.
Κι έγινε άντρας και γνώρισε ο άντρας τη δύναμή του
κι η πέτρα γέννησε λάσπη και το μόχθο
κι έγινε μαχαίρι και καρφίτι και σύννεφο
κι έγινε γυναίκα και γνώρισε η γυναίκα τη μοναξιά της
και γέμισε η μοναξιά τον καημό και τη λύπη μου.
Ημέρες γενεές δεκατέσσερις.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΣΤΕΡΝΟΣ

Τη σγιάζι μου τρυπάει τα μάτια
θάνατος δε θάνατος τέσσερις το πρωί
καρφώνουν οι φονιάδες την αυγή.

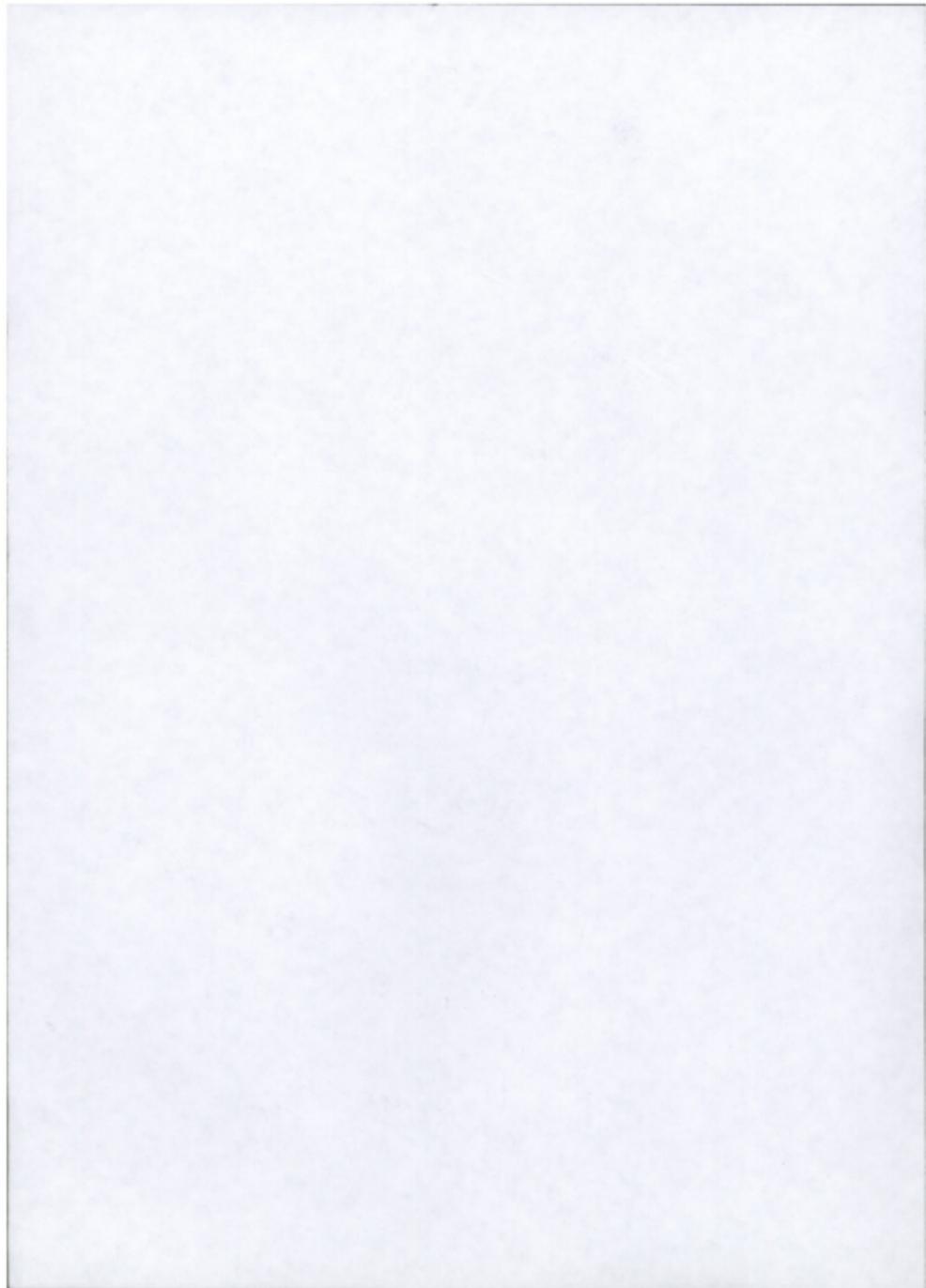
Μα ποιός μιλάει για δάκρυα;

Ο λόγος ο στερνός θάνατος πουλί νεκρό στο χώμα
θάνατος η φωνή μας τρένο που έχει φύγει
τις ώρες που ξυπνούν οι τραυματίες δίχως μάτια
κι είναι τα δύπλα πιό τυφλά στα χαρακώματα.

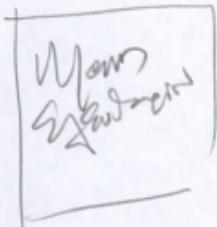
Να ξέρεις. Να ξέρεις. Να ξέρεις.

Εγώ οδηγώ μες στη θλιμμένη χώρα. *B η D*

Λαγκάνη *Στραγούμι*
?.

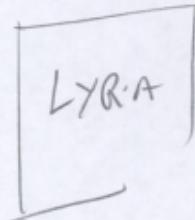
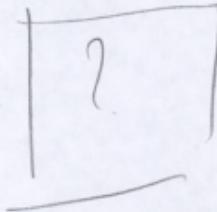
③ ΑΡΚΑΔΙΑ III
— Τείον Υπότοκον και της Φίλων —

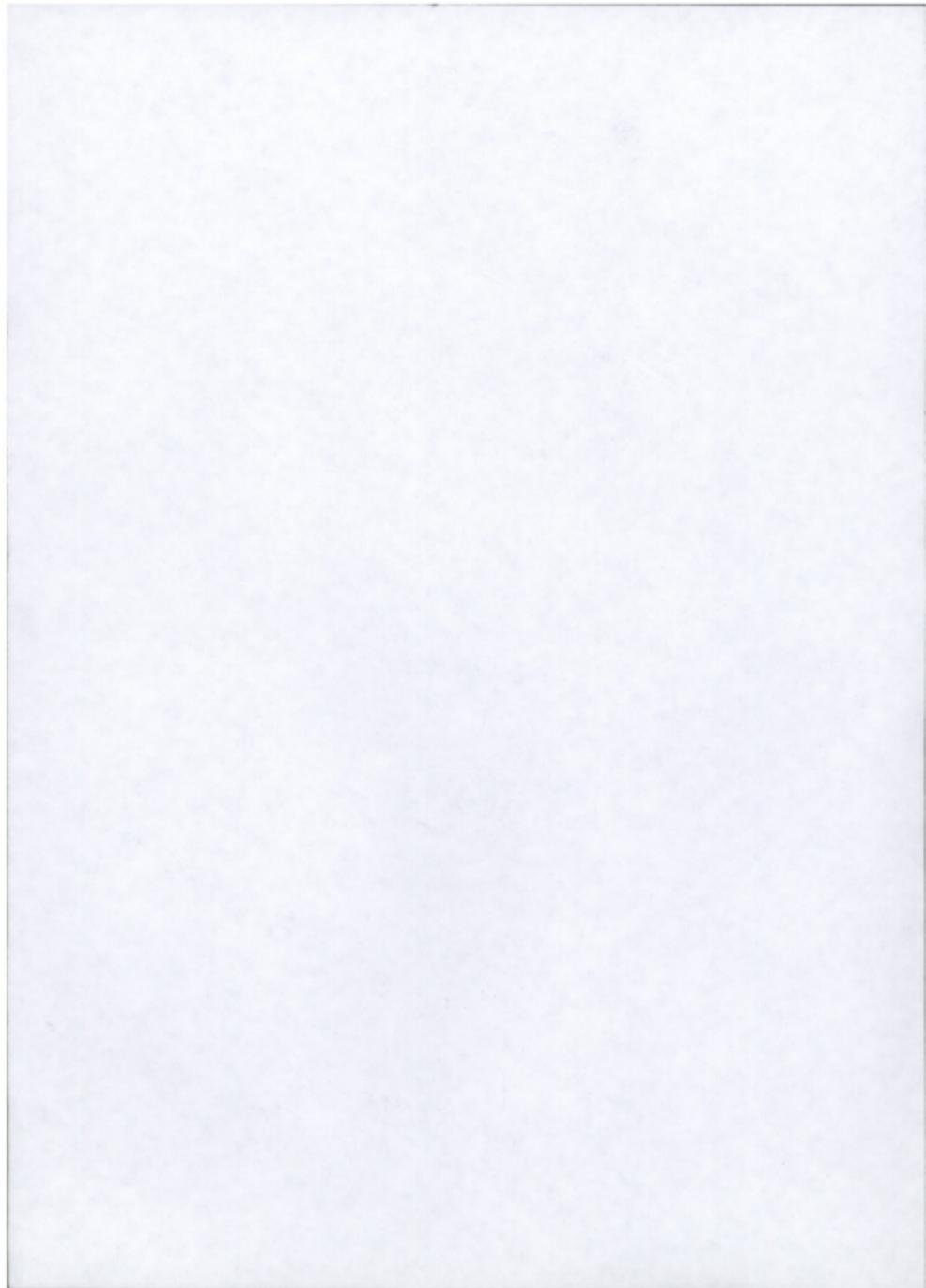

Η ανθεμή εγώ με αέρα
το 1969
από Ζαρού

Η παραγωγή με N.York
1973

Ναύπιο Μαριά
και Σταύρου
σ. οντων

ΑΡΚΑΔΙΑ III
(Μάνου Ελευθερίου-1969)

ΜΕΣΑ ΣΕ ΚΗΠΟ ΚΑΘΙΣΑ

Μέσα σε κήπο κάθισα και σ' ένα περιβόλι
μια Κυπελλή, μια σκόλη. μια Αυγιάνη φύστευμα / για Αυγιάνη ναι εχθάτη
Τώρα ο κηπος χάδηκε κι οι φίλοι στο περιβόλι
καλ το σεργιάντι στ' όνειρο μούρογεται κάθε σκόλη.
Τους φίλους μου συνάντησα καλ πήγαμε σεργιάντι
στης Τερψιθέας τα στενά καλ στο Πασαλιμάνι.

MANA, ΤΟ MANA Τ ΟΥΡΑΝΟΥ

Mána, το mána του ουρανού. δέντρο του παραδείσου
στη ρίζα του ψηλού βουνού φύτεψα την ευχή σου.

Κι απ την ευχή που φύτεψα, βγήκε στο φως μια βρύση
κι απ τα σκοτάδια γύρισε πουλί να κελαπήσει.

Mána, το mána του ουρανού κι όνειρο που δε σ' έχει
στείλε μου πάλι μιά ευχή, ο πόνος μου ν αντέχει.

ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ Η MANA

Του χάρου η μάνα κάθισε σε δρόμο κι ανηφόρι
κι απ τον πολύ αναστεναγμό, πήραν τα σπίτια μαρασμό
τα δέντρα ξεροβόροι.

Στέλνειν γραφή στην Παναγιά καλ στο μονογενή της
τρακόσιοι πάνε συνοδειά καλ χέλιοι εκράτουν τα σπαθιά
πούγιαν οι λογισμοί της.

Μα η Παναγιά κεντάει πουλιά σε μαρμαρένια βρύση
κι ο γέρος της χαμογελά.

Του χάρου η μάνα δε μιλά
δε θα ξαναυτιλήσει.

ΣΕ ΛΕΝΕ MANA ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Σε λένε μάνα του Χριστού, σε λεν κι αγιά Βαρβάρα
κλειδί του κάστρου του κλειστού στης μάχης την αντάρα.

Απ όπου νάσσει και Βαρβείς καλ γλώσσα όποια μιλήσεις
μ ζόσους ανθρώπους κι αν βρεθείς, πίσω δε θα γυρίσεις. BOLD

Σε λένε μάνα του ληστή καλ μάνα του Πιλάτου
μα εσύ κουφά μιλάς καλ κλαίς τις ώρες του θανάτου.

Απ όπου νάσσει και Βαρβείς καλ γλώσσα όποια μιλήσεις
μ ζόσους ανθρώπους κι αν βρεθείς, πίσω δε θα γυρίσεις. BOLD

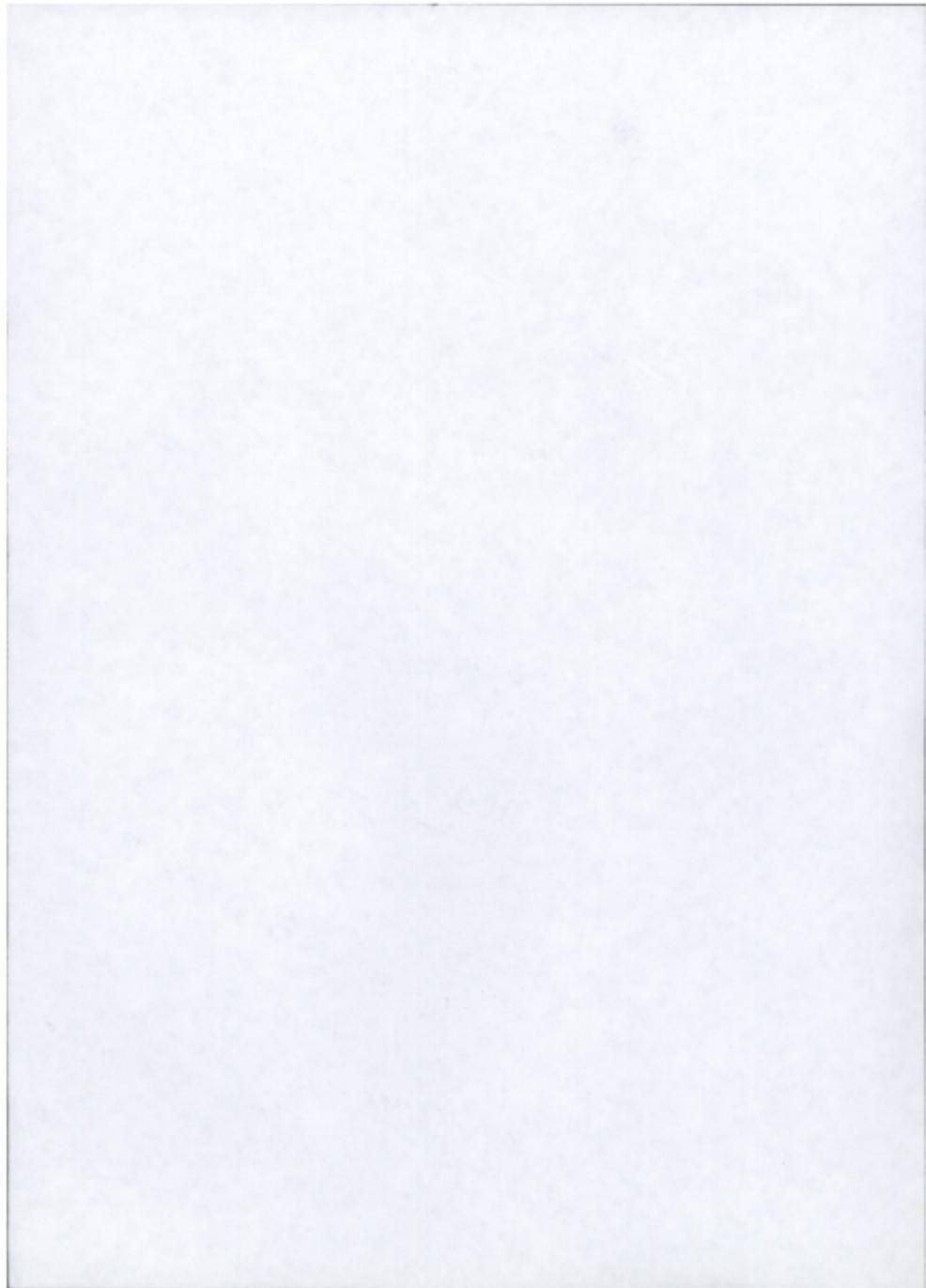
ΓΛΥΚΟΦΙΛΟΥΣΑ ΠΑΝΑΓΙΑ

Γλυκοφιλούσα Παναγιά μάνα μου κι οδηγήτρα μου
κι εγώ στα στήθη έχω καρδιά που λιώνει απ την πίκρα μου.

Γιατί σουν μάνα μια φορά καλ ξέρεις τα ραγίσματα
που έχει ο πόνος κι η χαρά καλ του καιρού τα πείσματα.

Γλυκοφιλούσα Παναγιά, μάνα μου κι οδηγήτρα μου
κι εγώ στα στήθη έχω καρδιά που λιώνει από την πίκρα μου.

Γιατί σουν μάνα καλ πονάς, φέρε το παλικάρι μου
στην ξενιτιά που το γυρνάς, το σκοτεινό φεγγάρι μου.

ΗΣΟΥΝ ΜΠΑΞΕΣ

Έχει ο κατρός γυρίσματα / κι ο κόσμος καρδιοχτύπια
κι απ τα πολλά δε μείνανε / φαρμάκια που δεν ήπια.

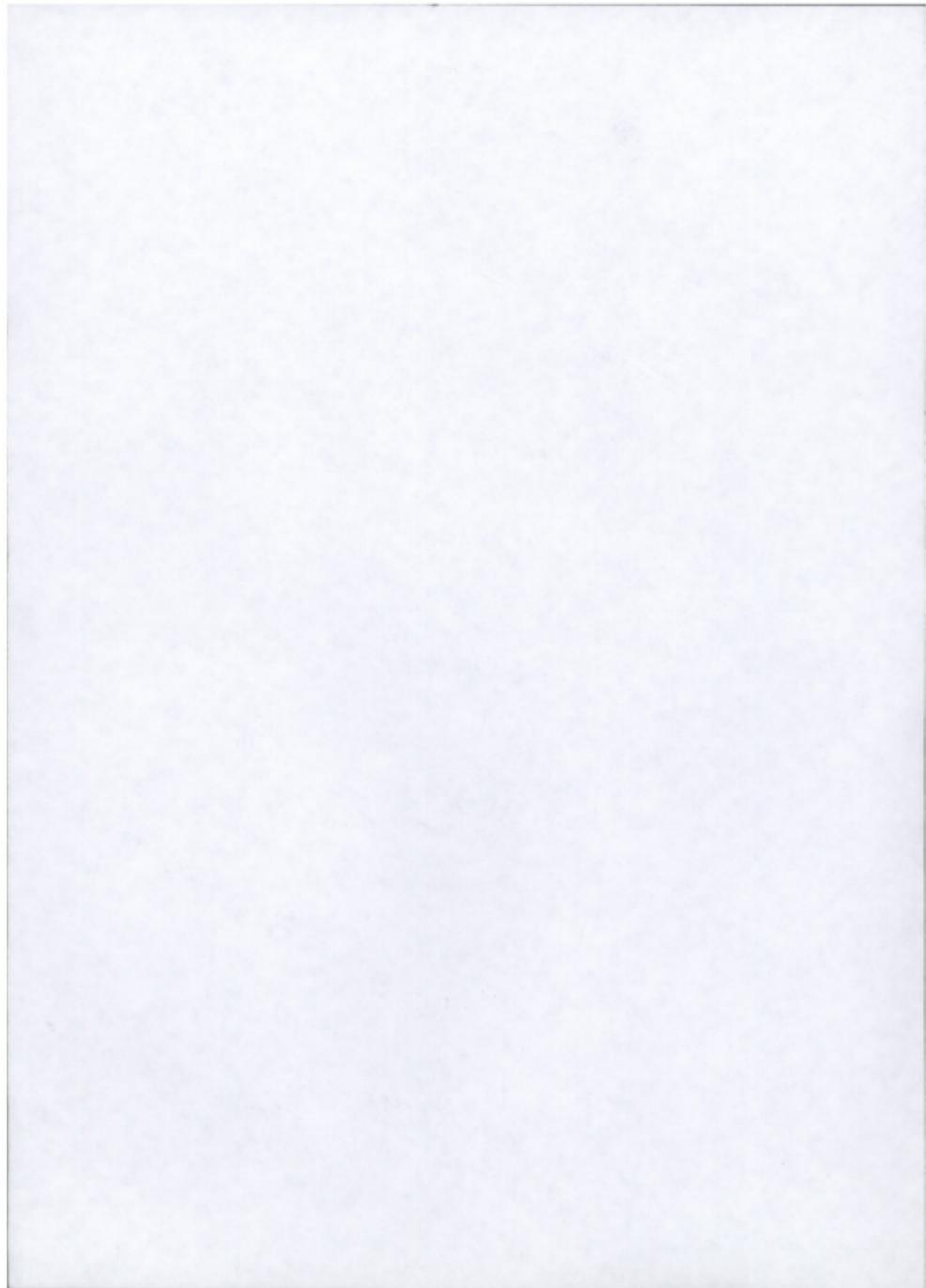
Ησουν μπαξές κι ερήμωσε κι ήσουν πουλί στα δέντρα
κι ο πόνος μέσα στην καρδιά μούγινε μαύρη πέτρα.

Τα λόγια σου ήταν βάλσαμο μα τώρα είσαι στα ξένα
και η ζωή αγρίεψε κι αγρίεψε και μένα.

Ησουν μπαξές κι ερήμωσε κι ήσουν πουλί στα δέντρα
κι ο πόνος μέσα στην καρδιά μούγινε μαύρη πέτρα.

BND

BND

④ APKALMA IV

Arson
Keyboards

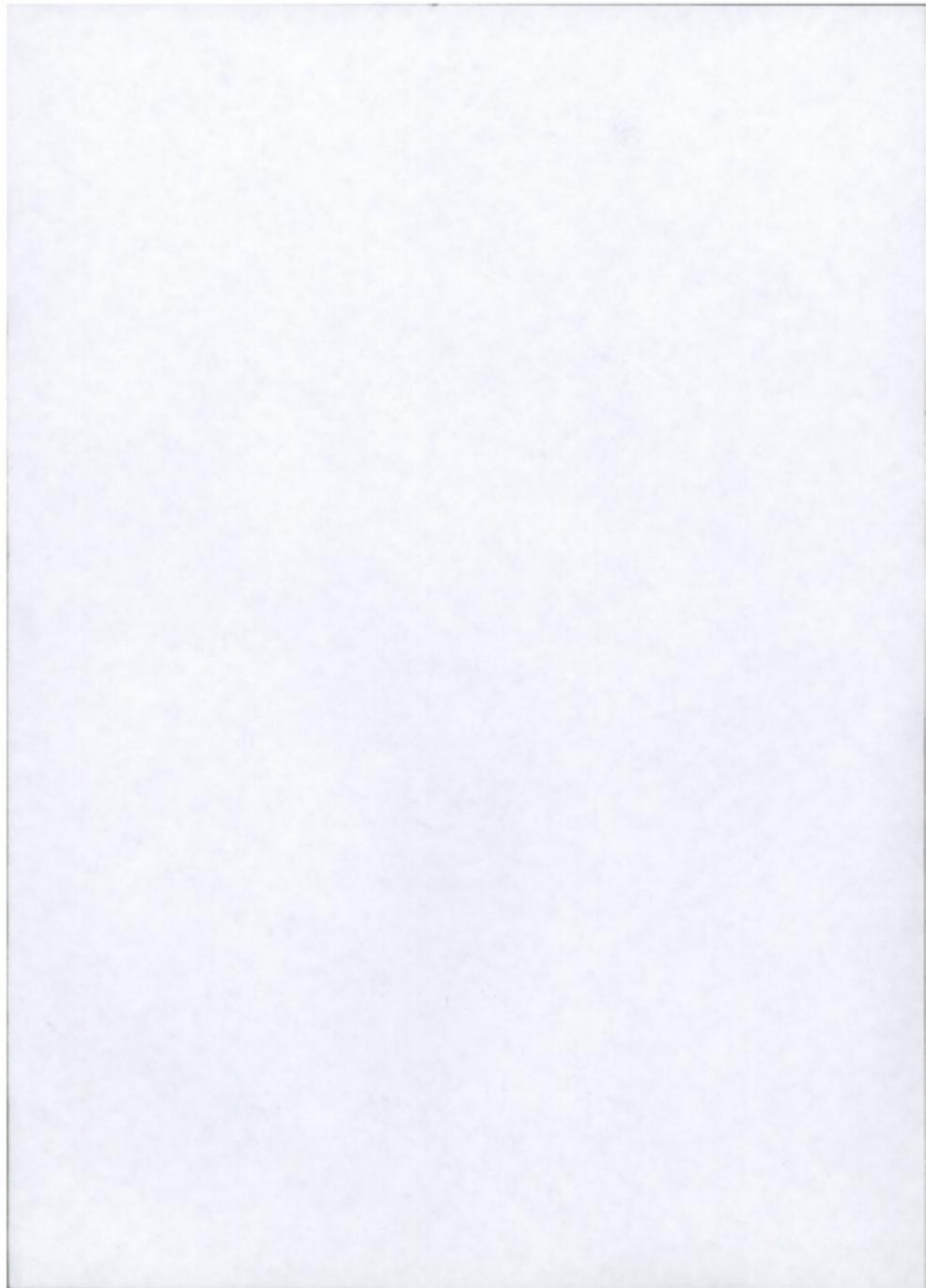
WSB

Honderd spullen bij Zaterdag
van Avond van 1969

H uitzettingen van jaren
van 1971
kai uitvoeringsdag van:

Mari
Dagewerk

Tegelwerk
van
Haven

ΑΡΚΑΔΙΑ IV - ΟΔΑΙ
(Ανδρέα Κάλβου)

I. ΟΔΗ ΤΡΙΤΗ
ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ

α

Αυγεριναὶ του ηλίου ακτίνες,
τῇ προβαίνετε
τάχα αγαπάειν να βλέπῃ ἐργα ληστών
το μάτι των ουρανίων;

κε

Ο Ελληνες, ω θεῖαι φυχαι·,
που εἰς τους μεγάλους κινδύνους
φανερώνετε ακάματον ενέργειαν
καὶ υψηλήν φύσιν.

κζ

Πώς, πώς της ταλαιπώρου πατρίδος
δεν πασχίζετε να σώσητε τον στέφανον
από τα χέρια ανδστα
ληστών τοσούτων.

κη

Εἶναι πολλά τα πλήθη των
και φοβερά εἰς την όψιν,
αλλ ἔνας Ελλην δύναται,
ἔνας ἀνδρας γενναῖος να τα σκορπίσῃ.

II. ΟΔΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΙΣ ΣΑΜΟΝ

α

Οσοι το χάλκεον χέρι
βαρύ του φόβου αισθάνονται,
Ζυγὸν δουλείας αἱ εχωσι
θέλειν αρετὴν καὶ τόλμην η ελευθερία.

β

Αυτή (καὶ ο μύθος κρύπτει νουν αληθείας)
επτέρωσε τον Ικαρον καὶ αν ἐπεσεν ο πτερωθεὶς
κι επνίγη θαλάσσωμένος.

γ

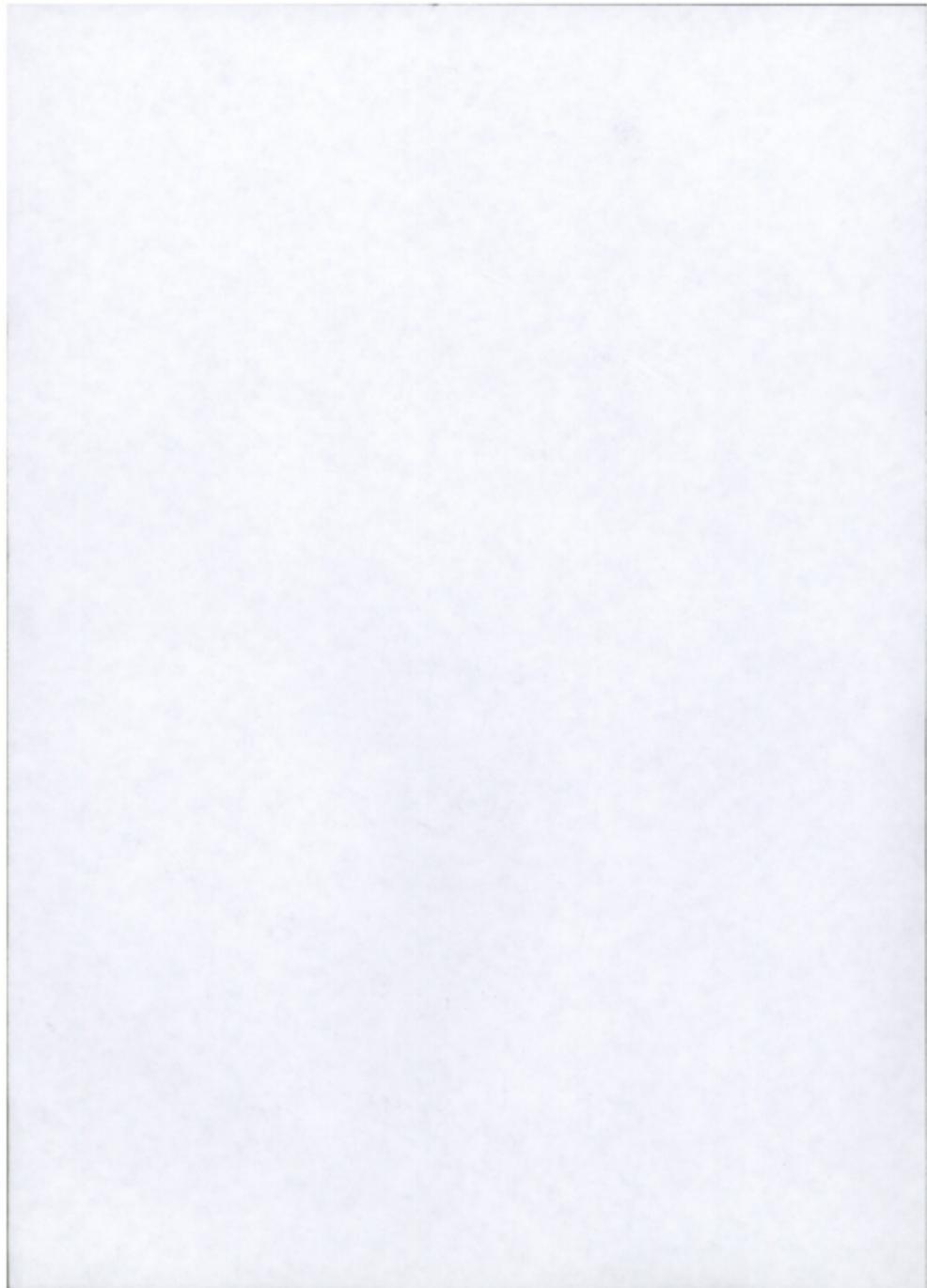
Αφ υψηλά όμως ἐπεσε
καὶ απέθανεν ελεύθερος.
Αν γένης σφάγιον δτιμον ενός τυράννου,
νόμιζε φρίκτον τον τάφον.

BOLD

III. ΟΔΗ ΕΚΤΗ
ΑΙ ΕΥΧΑΙ

α

Της θαλάσσης καλύτερα
φουσκωμένα τα κύματα
να πνίξουν την πατρίδα μου
ωσάν απελπισμένην, έρημον βάρκαν.

β
Στην στεριάν, στα νησιά
καλύτερα μίαν φλόγα
να ιδώ παντού χυψένην,
τρώγουσαν πόλεις, δάση,
λαούς και ελπίδας.

γ
Καλύτερα, καλύτερα
διασκορπισμένοι οι Ελληνες
να τρέχωσι τον κόσμον
με εξαπλωμένην χείρα/
ψωμοζητούντες.

τε
Το ξέφος σφίξατ Ελληνες
τα ουμάτιά σας σηκώσατε
-ιδού- εις τους ουρανούς
προστάτης ο Θεός
μόνος σας είναι.

ιζ
Και αν ο Θεός και τ άρματα
μας λείψωσι, καλύτερα
πάλιν να χρεμετίσωσει
στον Κιθαρώνα Τούρκων
άγριατ φορβάδες.

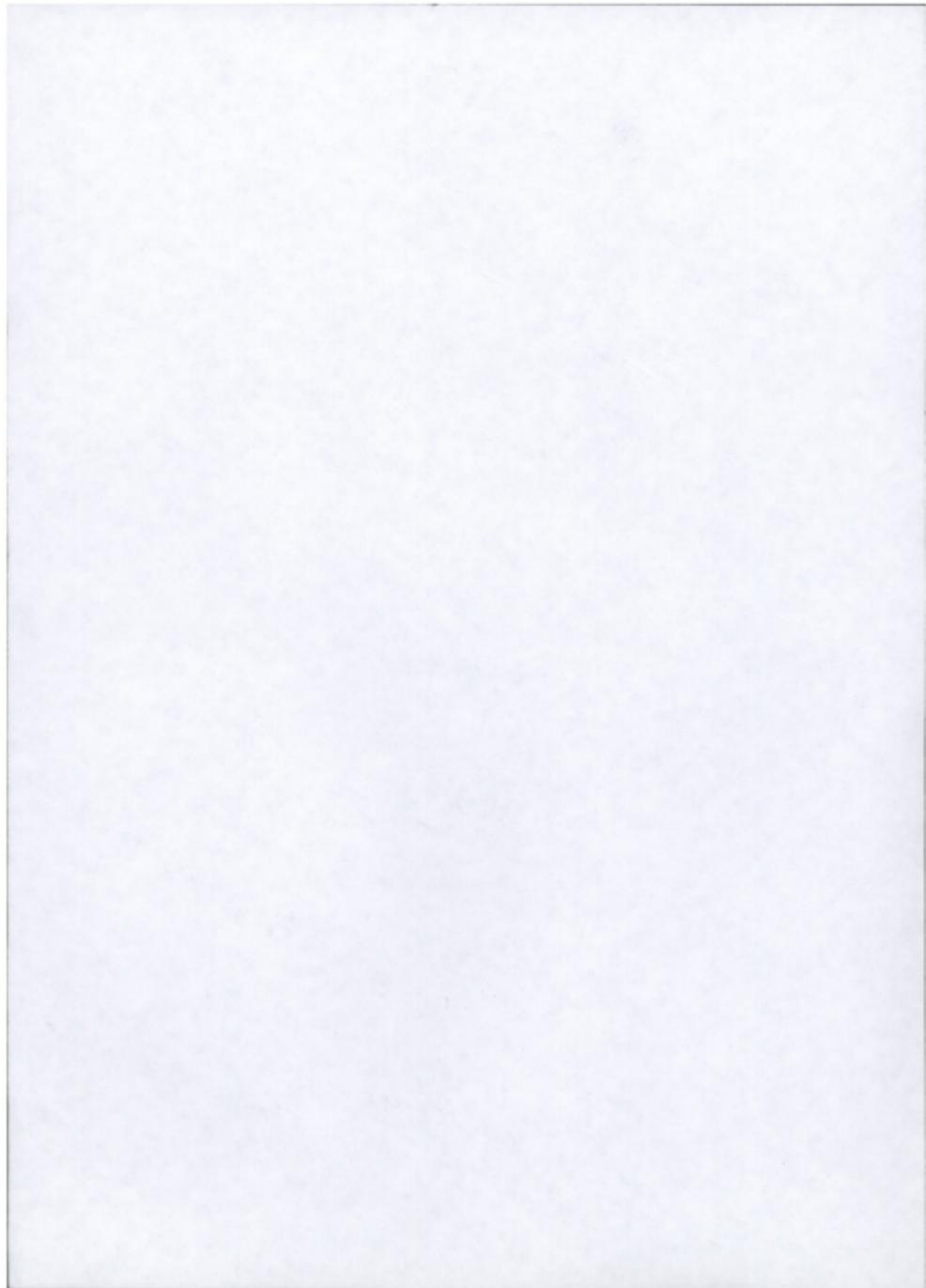
ιζ
Παρά... Αι, όσον είναι
τυφλή και σκληροτέρα
η τυραννίς, τοσούτον
ταχυτέρως ανοίγονται
σωτήριοι θύραι.

ΑΡΚΑΔΙΑ ΙΧ
(Κόστα Καλαντζή -1969)

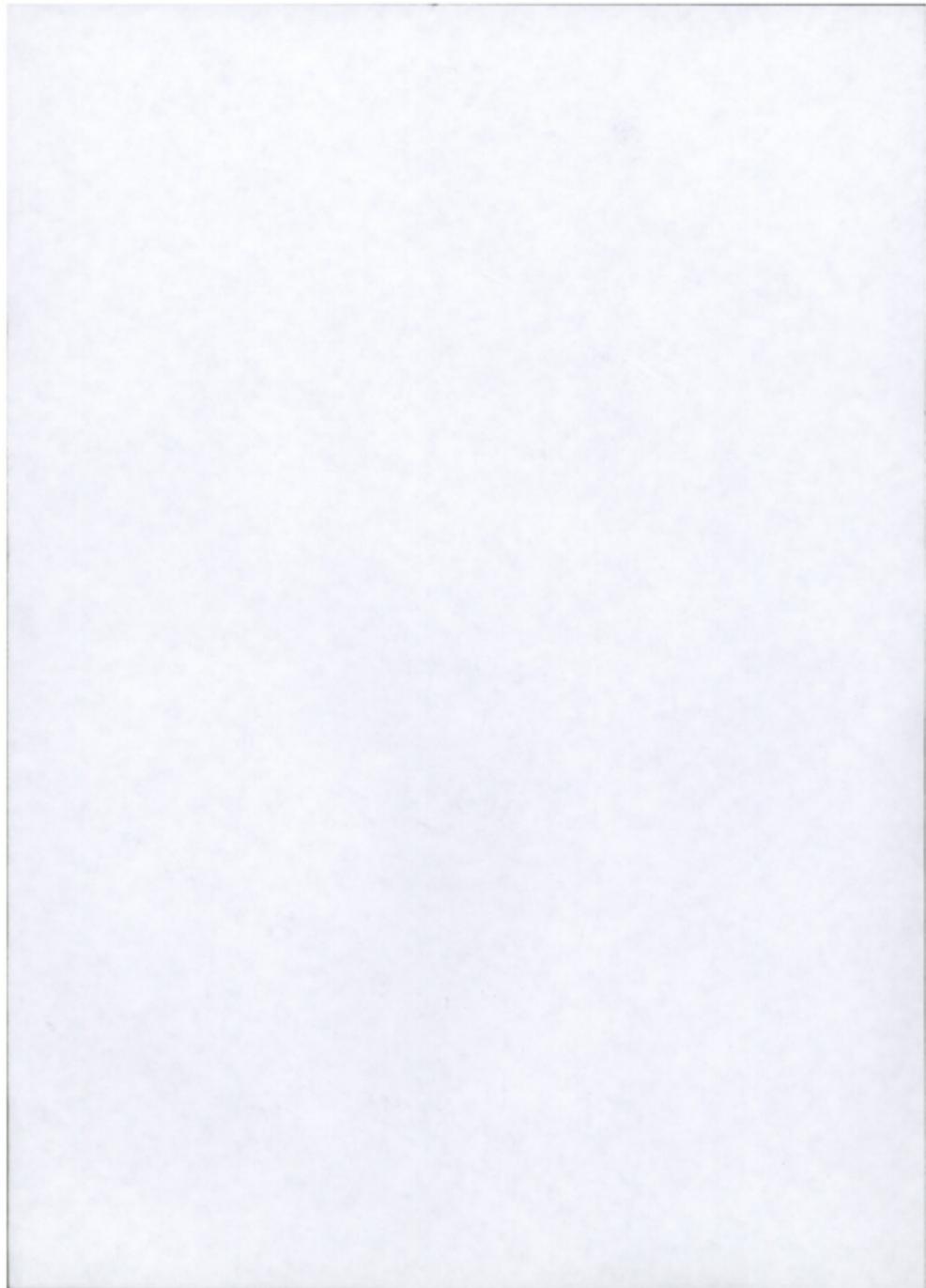
~~Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΕΞΩΡΙΣΤΟΥ~~
Κι αν σού κλεισαν τις πόρτες οι βάρβαροι
και σούβαλαν στεφάνι αγκαθωτό
το ίδιο θόλι, γιέ μου, θα τους πάρει
απ' άγνωστο θεόθ θάνατο σταλτό.

~~Σ ΕΦΤΟΥΝΤ έδω τη μαύρη πολιτεία~~
δε θέλω, γιέ, το θάνατο να βρεις.
Την έρμη πιά με δέρνει απελπισία
να σωριαστώ βαρύδ μεσοστρατίς.
Μη μου χαρίσεις γιέ μου, τέτοια θλίψη
μη θες τα μάτια μου να μείνουν ανοιχτά.
Σαν ο στερνός μου ήιός κι αυτόμου λείψει

~~έτσι αμέτρητους αιώνες θάναι πιά.~~
Πιό μαύρη κι απ' τη νύχτα θε να γίνω
θα παραδέρνω φάντασμα σωστό
ακούω τώρα απόδω κάποια θρήνο
του σκύλου μας πολύ σπαρακτικό.
Θα παραδέρνω και θα με ρατάνε
βουνά, λαγκάδια, κάμποι, δεματιές
στο διάβα μου οι πηγές θα σταματάνε
στα στήθη μου θα καίνε οι φατιές.

Θα με ρωτάν τι αστέοια, το φεγγάρι,
ο ήλιος, δε θάχω ναυ ν σποκριθώ.
Αλλοιά, κοντά θα τάχεις όλα πάρει
δε θάβρει το πορμί μου αναπαυμό.
Πήρα το γράμμα σου το πικραμένο
πόσο μαύρα ήταν τα μαντάτα
έλα, θλαστάρι μοι, σε περιμένω.
Έλα, θ ανοίξω η δάλια τα φτερά μου
θα σε τυλίξω στοσυγκά μέσσα σ αυτά
θα νιώσει γλύκα απέδαντη η καρδιά μου
σαν έχει εσένα, γιόκα μου, κοντά.
Πολλές φορές των τάισα το χάρο
τούκανα γεύματα θαριά, χορταστικά
στα γηρατειά περιμένω για να πάρω
κάτι από σένα, ω θέ μου, φτάνει πιά...

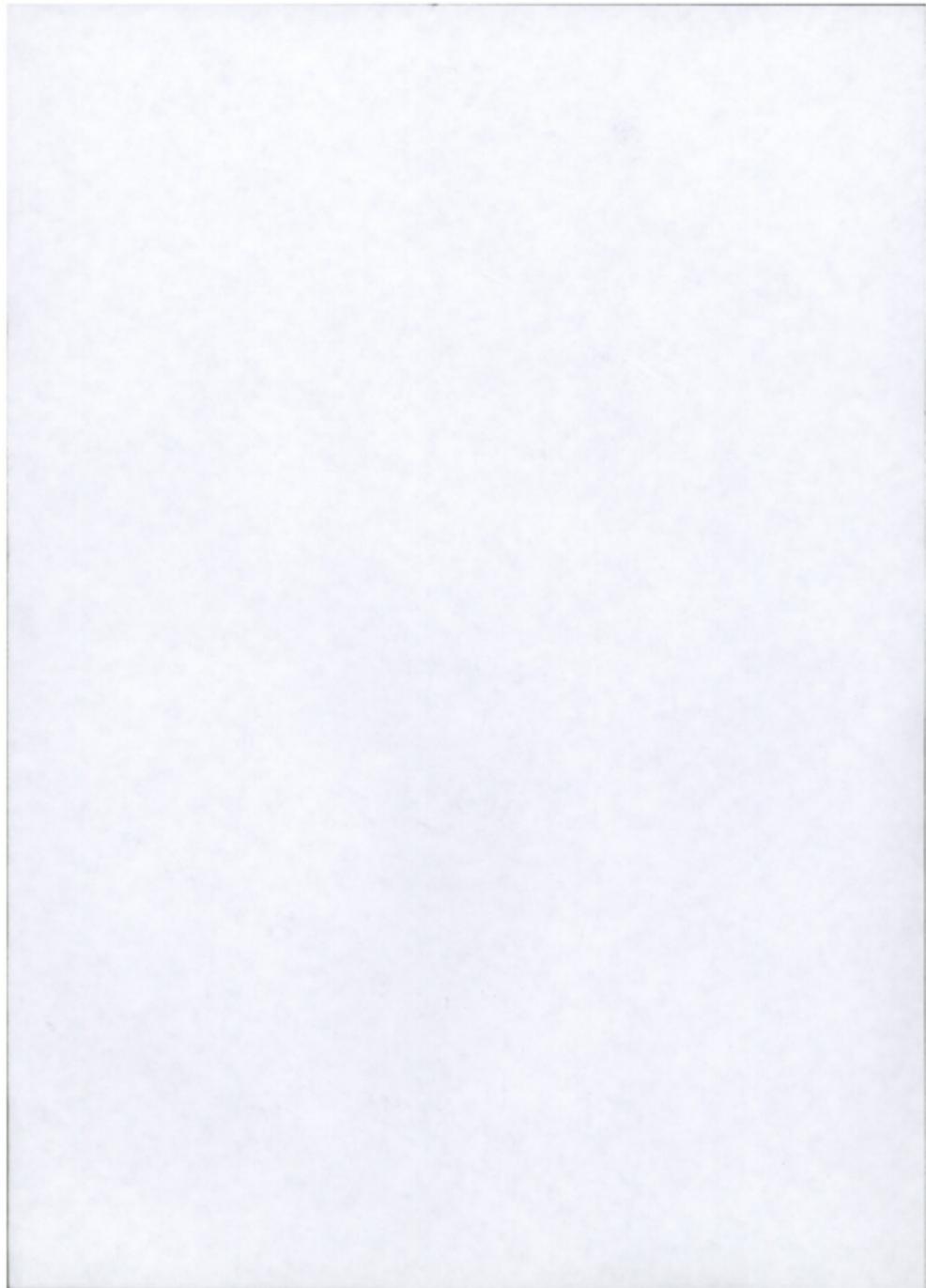

ΣΤ ΣΠΑΤΩΝΕΔΟ ΟΡΦΩΝ

1 ΤΡΑΧΥΜΑ ΤΗ ΑΓΙΝΑ

2 ΡΑΒΕΝ [ΒΤΟΜΟΣ]

3. ΤΑ ΝΕΤΡΙΚΑ [ΔΣΙ ΗΧΟΦΩΝΙΚΑ]

Ⓐ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

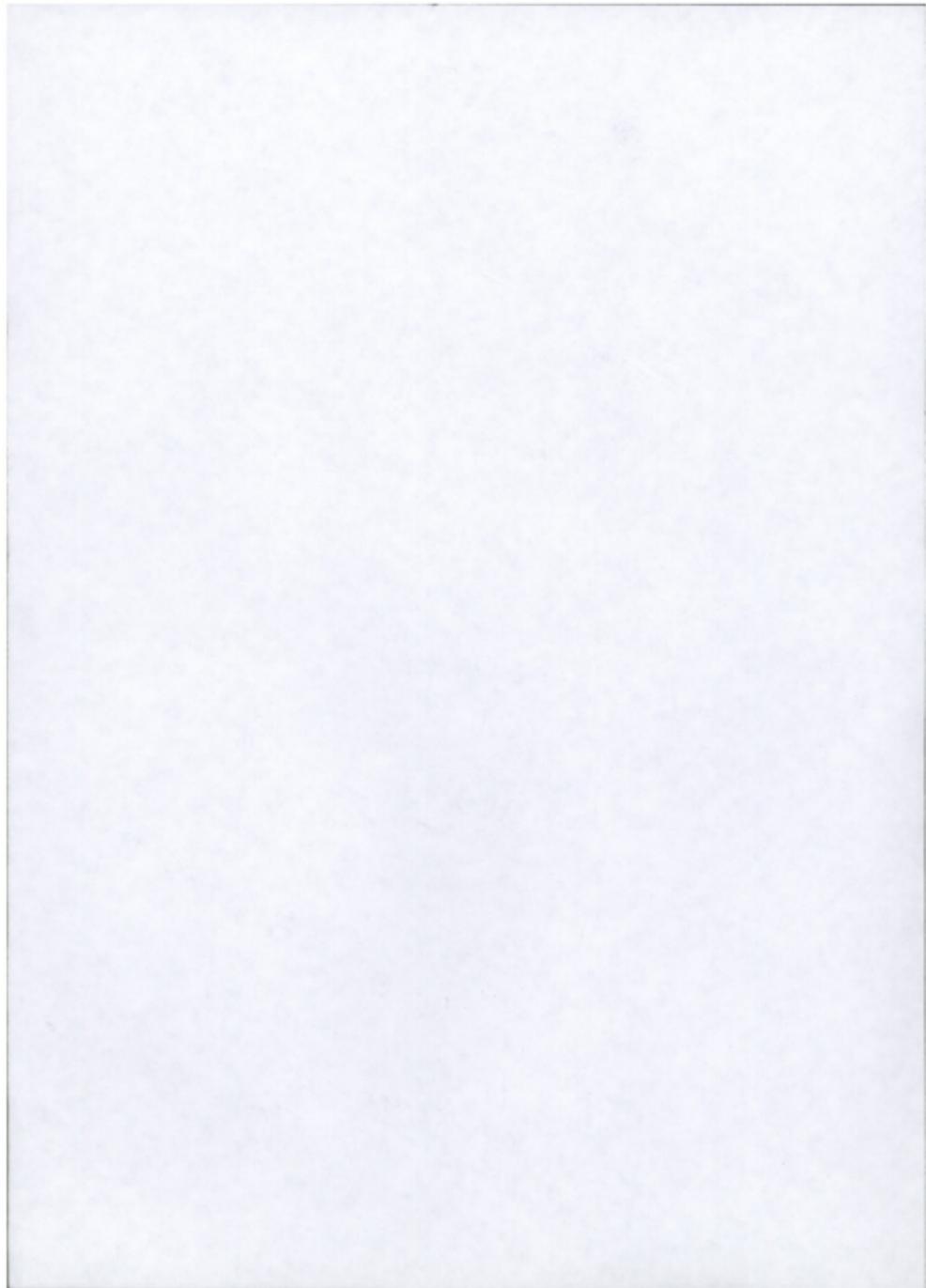
Άλεξ
Παπαζηγάνης

Μαρία
Εγκωμιανή

Η μετέρα εγκωμιας ζορμανής
 ήρωας της πόλης της Λασιθίου
 και της Κρήτης, στις 1977
 Η ιχθυότρυπη της Ιανούσιας
 στις 1977

Μαρία
Παπαζηγάνης

Μαρία
Εγκωμιανή

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ
(1970-71/1971)

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣΑ ΔΗΜΕΡΑ
(Αλέκου Παναγούλη)

Σβησμένη φλόγα που πάντα καίει
σκέπασμα τάφου χωρίς νεκρούς
μάτια κλαμένα που σε κοιτάνε
σκέψεις κρουμένες σε προσκαλούν.

Πίστη κι ελπίδα χαροπαλεύουν
πνέμα κι αλήθεια στις φυλακές
άγιες προσπάθειες ναυαγισμένες
φωνές ανθρώπων σε προσκαλούν.

Σπόρος οργής πέφτει στο χώμα
μάνυμα πάλης τρέφει φτερά
σπίθα φεγγίζει μες στο σκοτάδι
νέοι αγόνες σε προσκαλούν.

(Αριθμ. 1971)

ΣΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ
(Αλέκου Παναγούλη)

Μαθαίνοντας το θάνατό σου δε υπόρεσα να κλάψω.

Στριφογύριζα στο κρεβάτι του νοσοκομείου.

Θυμόδουνα την τελευταία μας συνάντηση.

Δεν θα τολμήσουν, έλεγες.

Δεν έχουν άλλο δρόμο, σ' απαντούσα.

Αυτός ο δρόμος θάνατος ο τάφος τους.

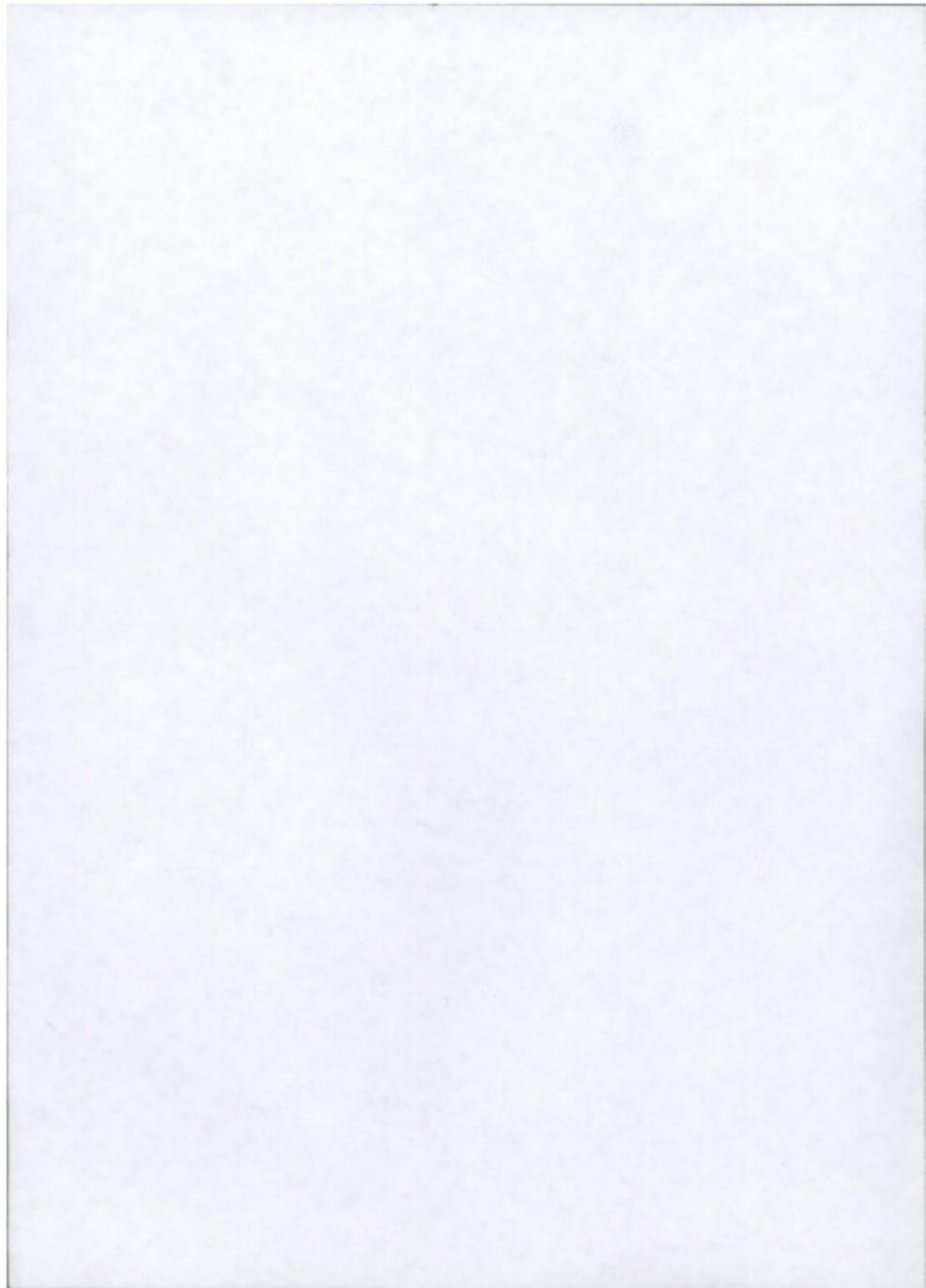
Φώναζες με πίστη.

Ναι, Νικηφόρε, θάνατος ο τάφος τους.

Αυτή την υπόδεση σου δίνουμε αντί για μνημόσυνο.

6

(Αριθμ. 1971)

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΕΚΡΟΙ
(Αλέκου Παναγούλη)

Πάλης ξεκίνημα
νέοι αγώνες
οδηγοί της ελπίδας
οι πρώτοι νεκροί.

Οχι άλλα δάκρυα
κλείσαν οι τάφοι
λευτεριάς λίπασμα
οι πρώτοι νεκροί.

Λουλούδια φωτιάς
βγαίνει στους τάφους
μήνυμα στέλνουν
οι πρώτοι νεκροί.

Απάντηση θα πάρουν
ενότητα κι αγώνα
για νά βρουν ανάπτυση
οι πρώτοι νεκροί.

(Πυρήνα 1971)

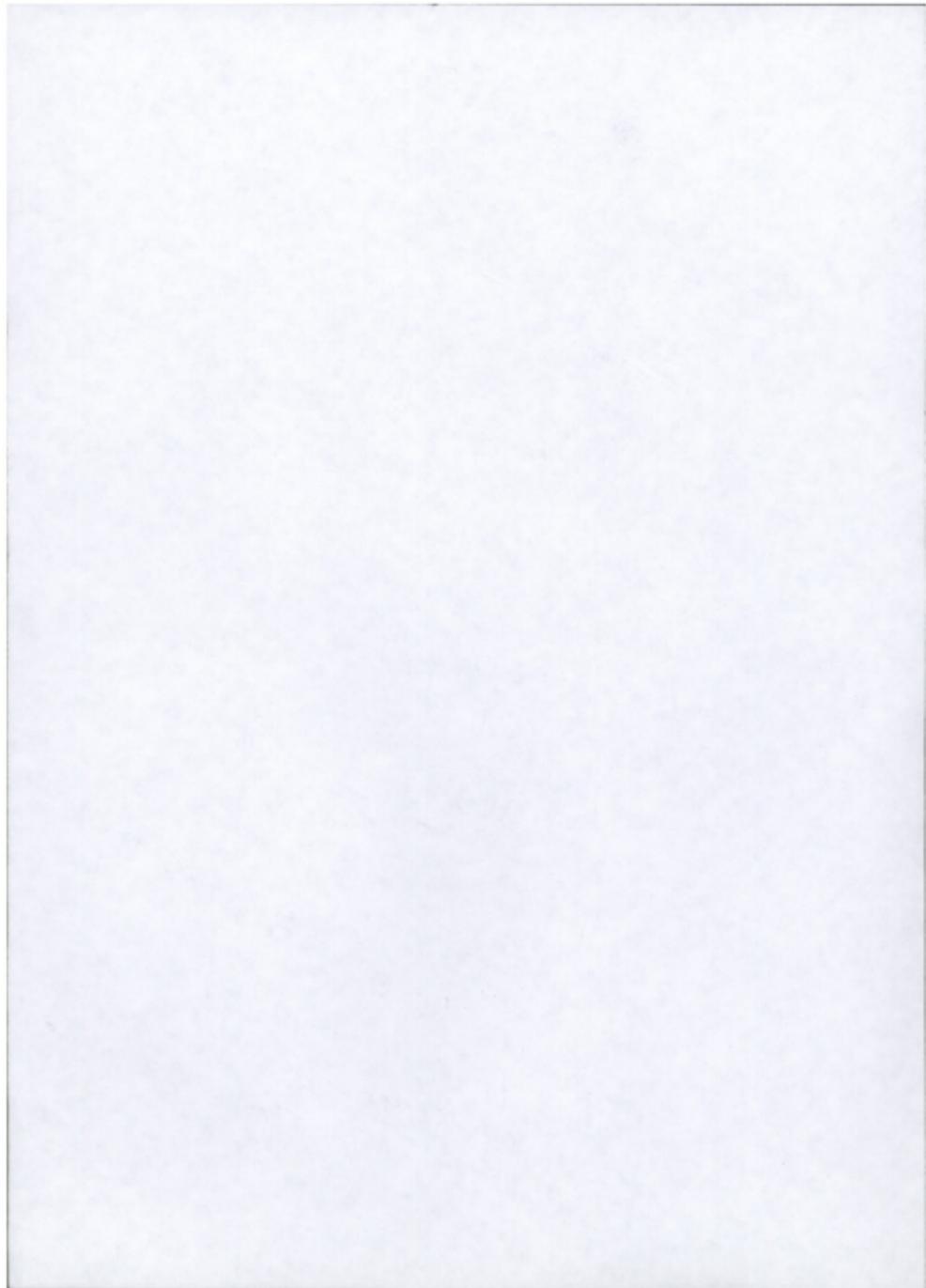
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΜΟΥ
(Μίκη Θεοδωράκη)

Οταν χτυπήσεις δυό φορές
κι ύστερα τρεις και πάλι δυό
Αλέξανδρέ μου
θέριθε για να σ~~ε~~ ανοίξω.
Θα σούχω φαγητό ζεστό
Θα σούχω ρούχο καθαρό
γωνιά για να σε κρύψω.

Οταν χτυπήσεις δυό φορές
κι ύστερα τρεις και πάλι δυό
Αλέξανδρέ μου
θα δώ το πρόσωπό σου.
Στα μάτια κρύβεις δυό φωτιές
στα στήθη σου χίλιες καρδιές
μετράνε τον~~ν~~ καπνό~~ό~~ σου.

Οταν χτυπήσεις δυό φορές
κι ύστερα τρεις και πάλι δυό
Αλέξανδρέ μου
σκέφτομαι το φευγιό σου.
Σε βλέπω σε κελί στενό
να σέρνεις πρώτος το χορό
πάνω στο θάνατό σου.

(Ζαρόνα 1969)

ΘΡΗΝΟΣ
(Γεωργίας Δεληγιάννη-Αθανασιάδη)

Ο πόνος λόγια δεν έχει
η άβυσσο τέλος δεν έχει
η κόλαση μέτρο
το χάος είναι άπιαστο
πιλό πικρό κι απ το φαρμάκο
δεν έχει στον κόσμο δεν έχει
κι όλες της γης οι οχιές
δαγκώνουν τα σπλάχνα μου.

ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΙΣ ΤΟΝ ΘΡΩΠΟ
(Μίκη Θεοδωράκη)

(Βραχιόνι 1968)

Ο πατέρας εξορία και το σπίτι οφανός
ζούμε μες στην τυραννία, στο σκοτάδι το πηχτό.
Κι εσύ λαέ βασανισμένε μην ξεχνάς τον Θρωπό.

Κλαίει κι η μάνα τώρα μόνη, κλαίν τα δέντρα, τα βουνά
στην πατρίδα μας νυχτώνει, οφανή η αγκαλιά.
Κι εσύ λαέ βασανισμένε μην ξεχνάς τον Θρωπό.

Μες στα σύρματα κλεισμένοι μα η καρδιά μας πάντα ορθή
πάντα ο ίδιος όρκος μένει, λευτεριά και προκοπή.
Κι εσύ λαέ βασανισμένε μην ξεχνάς τον Θρωπό.

ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΣΥΝΕΜΟΡΦΩΘΗΝ...
(Μίκη Θεοδωράκη)

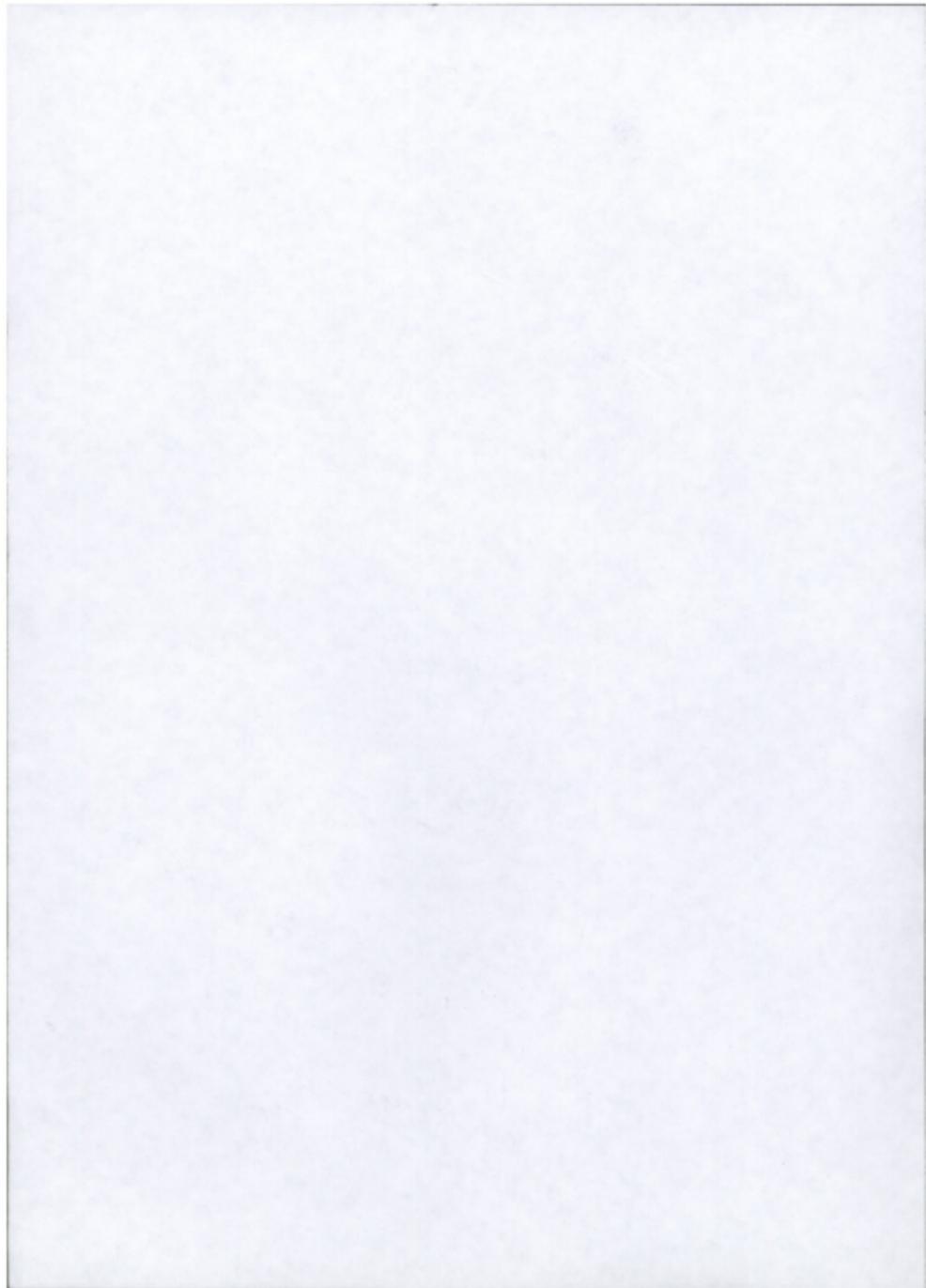
(Αρωνή 1970)

Πέρα απ το γαλάζιο κύμα, τον γαλάζιο ουρανό
μιά μανούλα περιμένει χρόνια τώρα να τη δώ.
Διότι δεν συνεμορφώθην προς τα υποδείξεις.

Χρόνος μπαίνει, χρόνος θγαίνει μες στο σύρμα περπατώ
θα περάσουν μαύρες μέρες δίχως να σε ξαναδώ.
Διότι δεν συνεμορφώθην προς τα υποδείξεις.

Αλικαρνασσός, Παρθένι, Θρωπός, Κορυδαλλός,
ο λεβέντης περιμένει της ελευθεριάς το φως.
Διότι δεν συνεμορφώθην προς τα υποδείξεις.

(Αρωνή 1970)

Ο ΛΕΒΕΝΤΗΣ
(Νότη Περγιαλή)

Σαν τον απτό φτερούγανε στη στράτα
τον καμαρώνει η γειτονιά στα παραθύρια
με χαμηλά τα μαύρα του τα μάτια
λεβέντης εροβόλαγε.

Στα μάτια του ένα σύννεφο
μες στην καρδιά του σίδερο.
Κυλάει το αίμα, σκέπασε τον ήλιο
κι ο Χάρος εροβόλαγε.
Σφαλούν τα μάτια κι οι καρδιές
σφαλούν τα παραθύρια
μετά χυμέι ο Χάροντας καβάλα
κι εκείνος χαυγέλαγε.

Ποιός κατεβαίνει σήμερα στον Αδη;
Ποιόν κουβεντιάζει η γειτονιά κι ανανταριάζει;
Γιατί βουβά είναι τα βουνά κι οι κάμποι;
Λεβέντης εροβόλαγε.

(Βραχεα 1969)

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ
(Μάνου Ελευθερίου)

Είμαι καλά, πολύ καλά, για σας το ιδιο επιθυμώ.
Σ οσους ρωτούν, δώστε φιλιά, δώστε θερμό χαρετισμό.

Το δέμα τόλαβα προχθές, να μην ξοδεύεστε πολύ.
Σαν πόρτες ήταν ανοιχτές κοντά σας όπου μου η ζωή.

Αύριο φεύγουν οι μισοί κι εμείς πηγαίνουμε για αλλού
μπορεί στεριά, μπορεί νησί, ας γίνει θέλημα θεού.

(Αριττη 1971)

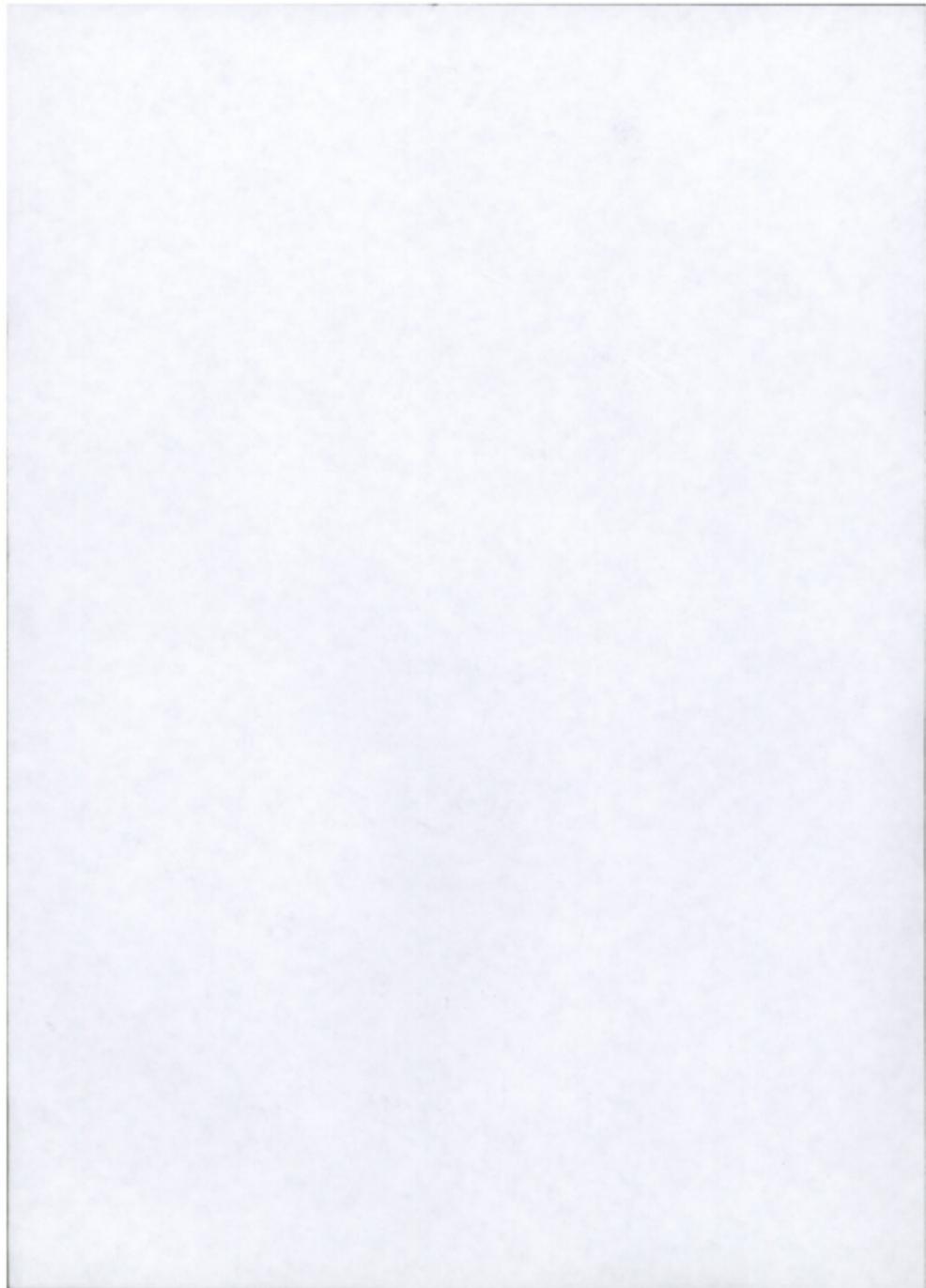
Η ΑΥΛΗ
(Μάνου Ελευθερίου)

Σφυρίζει στην ταράτσα η ζωστήρα
Σε παίρνουν και σε πάνε στην αυλή
Ξωκλήσια και νησιά χωρίς αρμύρα
Δεν θα θυμάσαι πιά μες στη ζωή.

Κλειστό και χαμηλό το καμαράκι
Πριν από χρόνια θάταν πλυσταριό
Μα εσύ, μικρό παιδί, παλικαράκι
Φαρμάκωσες ετούτο τον καλόρ
Μ ένα καρφί και μ ένα καθρεφτάκι
Τις φλέβες ^{εγγύ}ταν έκοψες θαρρώ.

Μιλώ στην Παναγιά και στον Κριτή σου
Τα χρόνια σου μετρώ με τον καπνό
Μα πες μου αν έχει ο βασανιστής σου
Αν έχει μάτια, στόμα και λαιμό.

(Ανοικτη 1971)

ΠΟΙΟΣ ΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ
(Μάνου Ελευθερίου)

Ποιός τη ζωή μου, ποιός την κυνηγά
Να την ξεμοναχιάσει μες στη νύχτα
Ουρλιάζουν και αφυρίζουν φορτηγά
Σαν ψάρι μέχουν πιάσει μες στα δίχτυα
Για κάποιον μες στον κόσμο είναι αργά.
Ποιός τη ζωή μου, ποιός την κυνηγά.

Ποιός τη ζωή μου, ποιός παραφυλά
Στου κόδιου τα στενά ποιός στηναδεύει
Πού πήγε αυτός που ζέρει να μιλά
Που ζέρει πιστό πολύ και να πιστεύει
Για κάποιον μες στον κόσμο είναι αργά.
Ποιός τη ζωή μου, ποιός την κυνηγά.

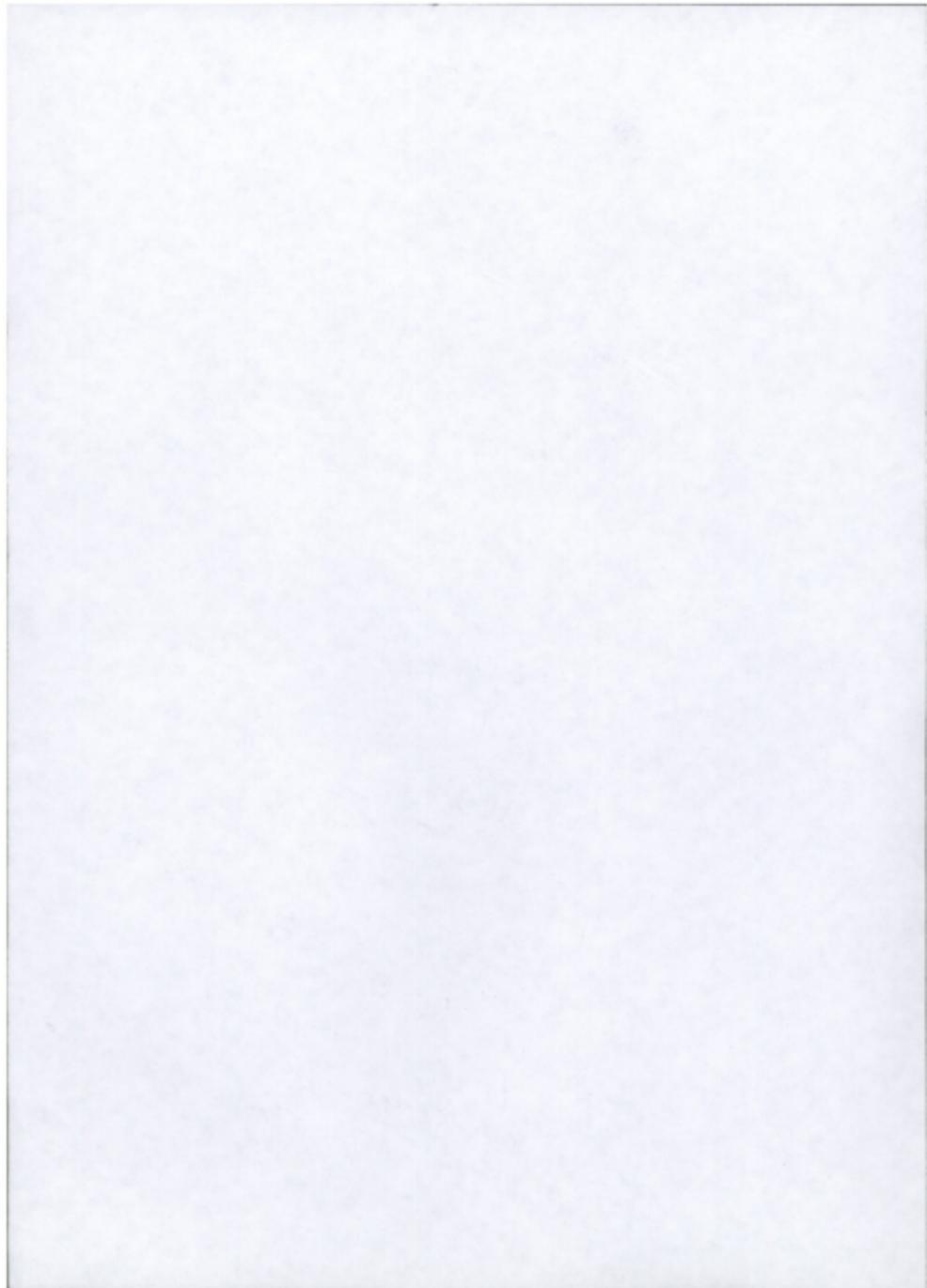
ΚΛΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΑΒΥΡΟ
(Μάνου Ελευθερίου)

Απόψε μη μιλήσεις για ποιήματα
Και για τον πόνο που σου σφάζει τα νεφρά
Ο δίπλα δεν ακούει τα χτυπήματα
Με τη βροχή δεν πιάνω τα μηνύματα
Κλείσ το παράθυρο και μπαίνουν τα νερά.

Μυρίζει ο διάδρομος λώδιο
Κι αυτόν στο βάθος τον ζέραν σπκωτό
Αποβραδύς τον είχαν στο υπόγειο
Ηλεκτρισμένο θάταν το καλώδιο
Που θα τ αγγίξανε στο στόμα το κλειστό.

(Αριθμ 1971)

(Αριθμ 1971)

PERIOD 41970 - 1974

- ΕΞΟΠΙΣΤΟΣ ή ΕΓΩΤΗΜΑ -

1 18 πλανταριών

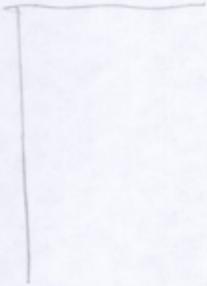
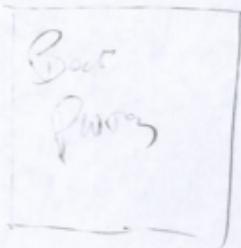
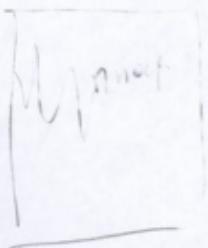
- ANTOGENETIC (B. TUMS)

2 Υγρασίας

3 Σεν Αρκούδη

12

East Africa

4 Cypriotes

①

18 ΗΙΑΝΟΤΡΑΠΟΥΔΑ
ΤΗΣ ΚΙΛΚΗΣ ΗΑΤΡΙΩΝΕιδούμενη
πεταλούδα

Οι αριθμοί βρίσκονται στην εγγραφή.
 Σε κάποιες από τις εγγραφές
 δεν υπάρχει η αριθμητική
 παραγωγή της πεταλούδας ή Μ.Γ.)

Η αριθμ. έγραψε αναίριση από 1971-73
 σε θερινό.

Η αριθμ. αντέγραψε στις 17/10/1973
 το 1973 σε ALBERT HALL

Η αριθμ. μεταφέρει την εγγραφή
 σε θερινό -

Φαραντούδης

Ναυτικός

Άρ. Μάρκος

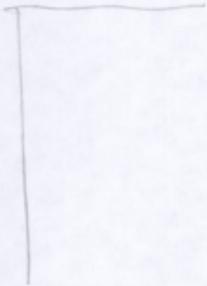
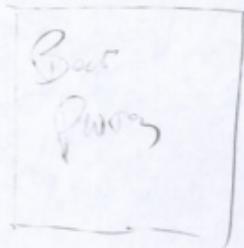
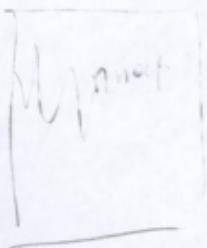
Περιόδος μεταφέρεται στο 1973
 σε Αριθμ.

Γ. Νταγκός

Ειδούμενη
πεταλούδα

12

East Africa

ΔΕΚΑΟΧΤΗ ΛΙΑΝΟΤΡΑΓΟΥΔΑ ΤΗΣ ΠΙΚΡΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ
(Γιάννη Ρίτσου - 1972/1973)

1. ΑΝΑΒΑΘΤΙΣΗ

Λύγισ φωνάχ βαθτίζονται στήν πίκρα καί στό κλάιμα
βγάζουν φτερά καί πέτονται, πουλιά καί κελαπδάνε.
Καί κείσ ὁ λόγος ὁ κρουός, τῆς λευτεριᾶς ὁ λόγος
ἀντίς εις φτερά βγάζει σπαθιά καί σκίζει τούς ἀγέρες.

2. ΚΟΥΒΕΝΤΑ Μ ΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΑ

Κυκλαμίνο, κυκλαμίνο, στου βράχου τή σκισμάδα
που βρήκες χρώματα κι ἀνθεῖς,
που μίσχο καί σαλεύεις;
Μέσα στό βράχο σύναξα τό γαῖμα στάλα-στάλα
μαντίλι ρόδινο ἐπλεξα κι ἥλιο μαζεύω τώρα.

3. ΚΑΡΤΕΡΕΜΑ

"Ετσι μέ τό καρτέρεμα μεγάλωσαν οἱ νύχτες
πού τό τραγούδι οίζωσε καί φήλωσε σά δέντρο.
Κι αύτοί μές ἀπ' τά σίδερα κι αύτοί μακριά στά ξένα
κάνουν πικρό νά βγάλουν τό "άχ" καί βγαίνει φύλλο λεύκας.

4. ΛΑΟΣ

Μικρός λαός καί πολεμά δίκιως σπαθιά καί βόλια
γιάδ ὅλου τοῦ κόσμου τό ψωμί, τό φῶς καί τό τραγούδι.
Κάτω ἀπ' τή γλώσσα του κρατεῖ τούς βόγγους καί τά ζήτω
κι ἄν κάνει πώς τά τραγουδεῖ, ραγίζουν τά λιθάρια.

5. ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Σεή μια γωνιά στέκει ὁ παππούς, στήν ἄλλη δέκα ἔγγονια
καί στό τραπέζι ἔννια κεριά μπηγμένα στό καρβέλι.
Μάνες τραβάνε τά μαλλιά καί τά παιδιά σωπαίνουν
κι ἀπ' τό φεγγίτη ἡ λευτεριά τηρά κι ἀναστενάζει.

6. ΑΥΓΗ

Λιόχαρη, μεγαλόχαρη τῆς ἄνοιξης αύγούλα,
καί που'χει μάτια νά σέ ἵδει, νά σέ καλωσορίσει;

Διυδ κάρβουνα στό θυμιατό καί δυδ κουκιά λιβάνι
κι ἔνας σταυρός ἀπό καπνιά στήν πόρτα τῆς πατρίδας.

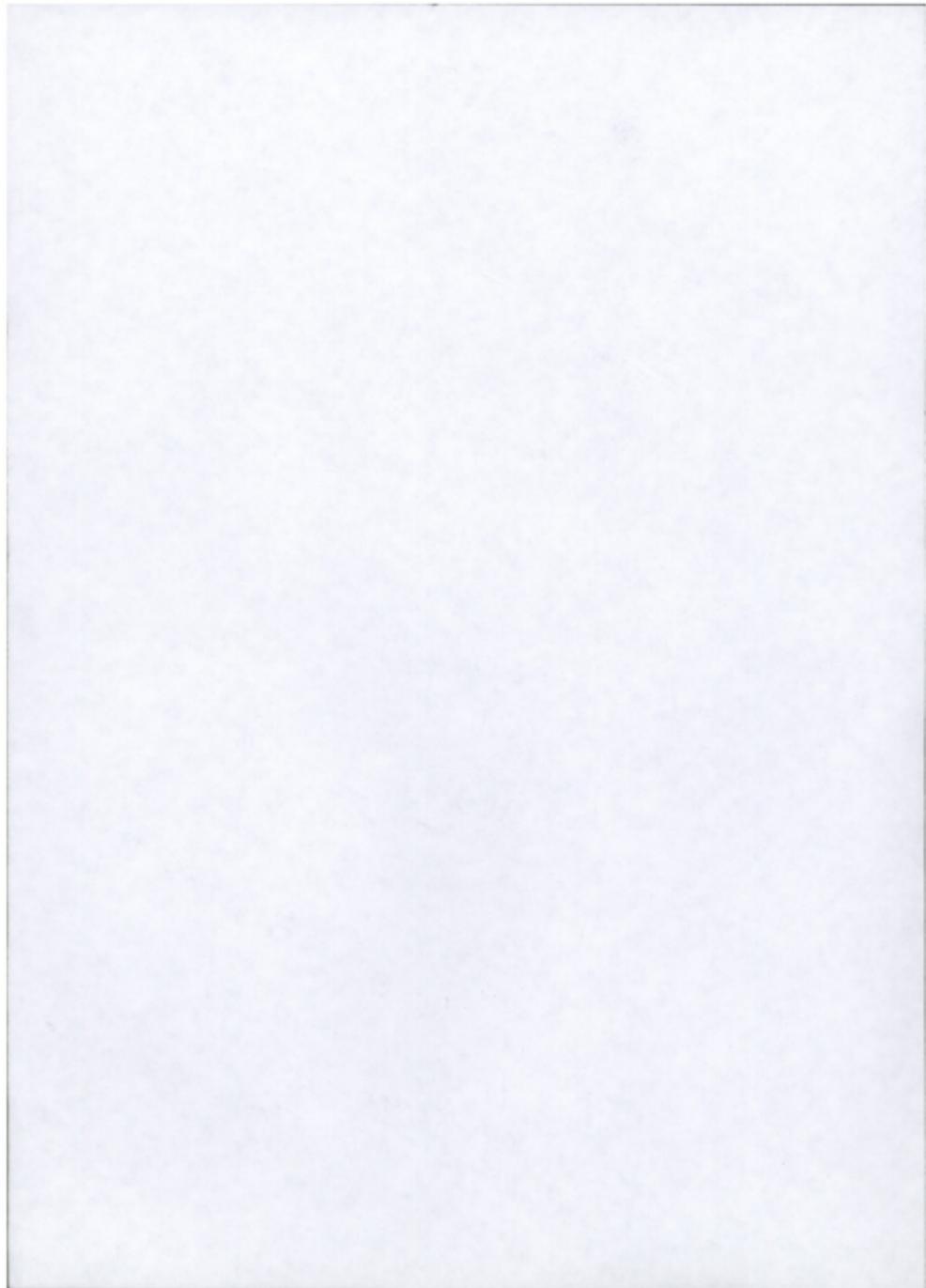
7. ΔΕ ΦΤΑΝΕΙ

Σεμνός καί λιγομίλητος ἔθαύμαζε τήν πλάστη
κι ἡ σπάθια τῶν κεραύνωσε κι ὡς λιόντας ἔβρυχήθη.

Τώρα δέν φτάνει του ἡ φωνή, δέν φτάνει του ἡ κατάρα
Γιάδ νά λαλήσει τό σωστό τοῦ πρέπει καριοφίλι.

8. ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΡΑ

Πράσινη μέρα λιόβιθη, καλή πλαγιά σπαρμένη
κουδούνια καί βελάσματα, μυρτιές καί παπαρούνες.
Ἡ κόρη πλέκει τά προικιά κι ὁ νιός πλέκει καλάθια
καί τά τραγιά γιαλό-γιαλό βοσκάνε τ' ἄσπρο ἄλατι.

9. ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟ

Κάτου ἀπ' τίς λεῦκες συντροφιά πουλιά καὶ καπετάνιοι
συλλείτουργο ἀρχινήσανε μὲν τὸν καινούριο Μάπ.

Τα φύλλα φέγγουνε κεριά στ' ἄλων τῆς πατρίδας
κι ἔνας ἀητός ἀπό ψηλά διαβάζει τό Βαγγέλιο.

10. ΤΟ NEPO

Τοῦ Βράχου λιγοστό νερό, ἀπ' τὴν σιωπή ἀγιασμένο
ἀπ' τὸ καρτέρι τοῦ πουλοῦ, τῇ σκιά τῆς πικροδάφνης.

Κρυψά τό πίνει ἡ κλεφτουριά καὶ τό λαιμό σηκώνει
σάν τό σπουργίτι καὶ βλογά τῇ φτωχομάνα 'Ελλάδα.

11. ΤΟ KYKLAMINO

Μικρό πουλί, τριανταφυλλί, δεμένο μέ κλωστίτσα
μέ τά σγουρά φτεράκια του στόν ἥλιο πεταρίζει.

Κι ἂν τό τηράξεις μιά φορά θά σου χαμογελάσει
κι ἂν τό τηράξεις δυσ καὶ τρεις θ' ἀρχίσει τό τραγούδι.

12. ΛΙΓΝΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Λιγνά κορίτσια στό γιαλό μαζεύουνε τ' ἄλατι
σκυφτά πολύ, πικρά πολύ - τό πέλασ οὖν τό βλέπουν.

Κι ἔνα πανί, λευκό πανί, τούς γνέφει στό γαλάζιο
κι ἀπ' τό πού οὖν τό ἀγνάντεψαν μαυρίζει ἀπ' τόν καημό του.

13. Τ' ΑΙΣΠΡΟ ΞΩΚΛΗΣΙ

Τ' ἀσπρό ξωκλήσι στήν πλαγιά, κατάγγαντα στόν ἥλιο
πυροβολεῖ μέ τό παλιό, στενό παράθυρό του.

Καὶ τήν καμπάνα του ἀψηλά, στόν πλάτανο δεμένη,
τήνε κουρντίζει ὀλονυχτίς γιά τοῦ "Αη λαοῦ τή σκόλη.

14. ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ

Τό παλικάρι πούπεσε μ' ὄρθη τήν κεφαλή του
οὖν τό σκεπάζει ἡ γῆς ὄγρη, σκουλήκι οὖν τ' ἀγγίζει.

Φτερό στή ράχη του ὁ σταυρός κι ὅλο χυμάει τ' ἄψηλου
καὶ συλίγει τούς τρανούς ἀητούς καὶ τούς χρυσούς ἀγγέλους.

15. ΕΔΩ ΤΟ ΦΩΣ

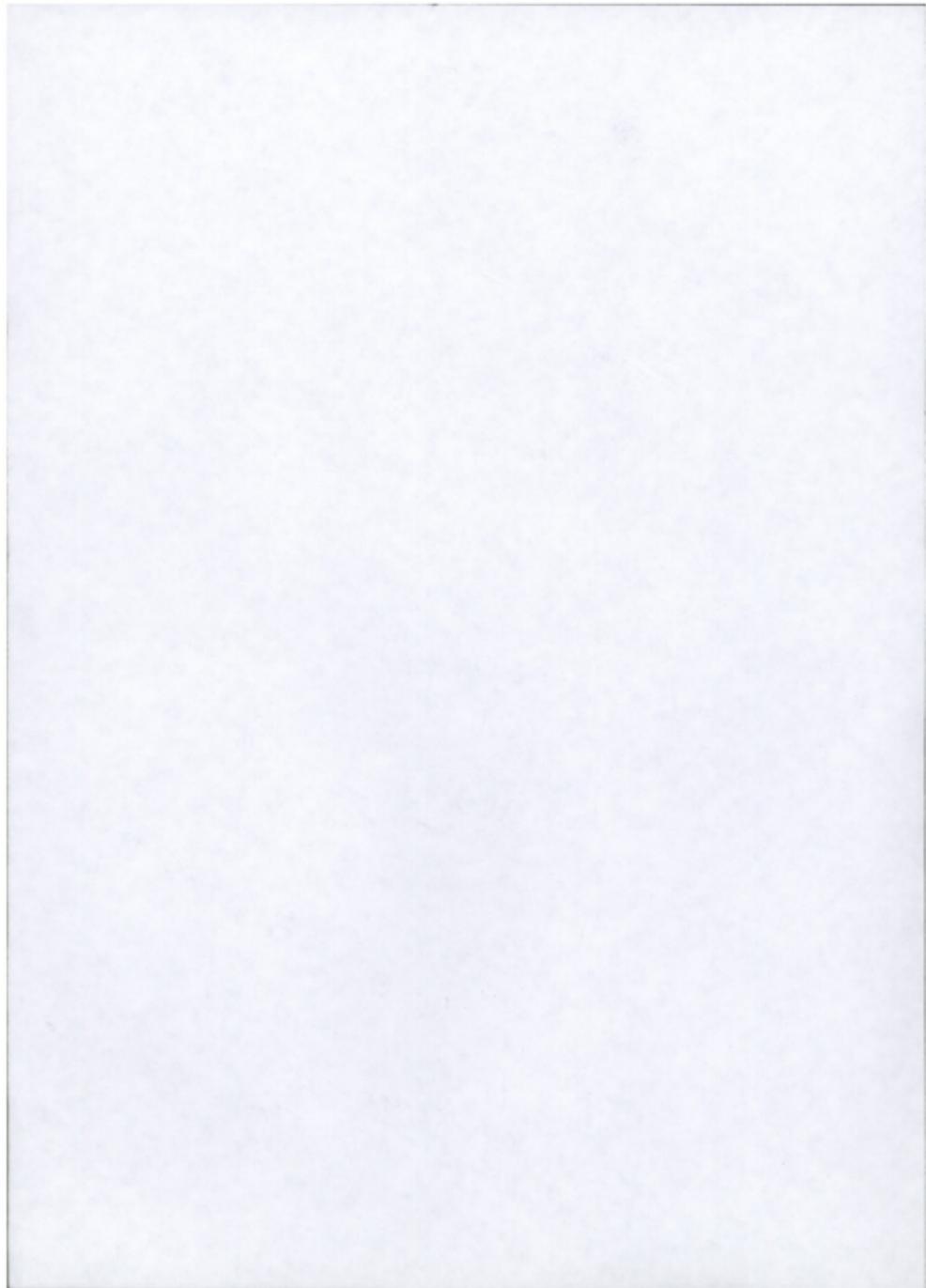
Σέ τούτα δῶ τά μάρμαρα κακιά σκουριά οὖν πιάνει
μηδέ ἀλυσίδα στοῦ Ρωμιοῦ καὶ στοῦ ἀγεριοῦ τό πόδι.

'Εδῶ τό φῶς, ἐδῶ ὁ γιαλός - χρυσές, γαλάζιες γλωσσες,
στά βράχια ἑλάφια πελεκάν, τά σίδερα μασάνε.

16. ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

Τό σπίτι αὐτό πῶς θά χτιστεῖ, τίς πόρτες ποιός θά βάλει
πούντα τα χέρια λιγοστά κι ἀσήκωτες οἱ πέτρες;

Σώπα τά χέρια στή δουλειά τρανείουν κι αύγαταίνουν
καὶ μήν ξεχνάς πού ὀλονυχτίς βοηθᾶν κι οἱ ἀποθαμένοι.

17. Ο ΤΑΜΕΝΟΣ

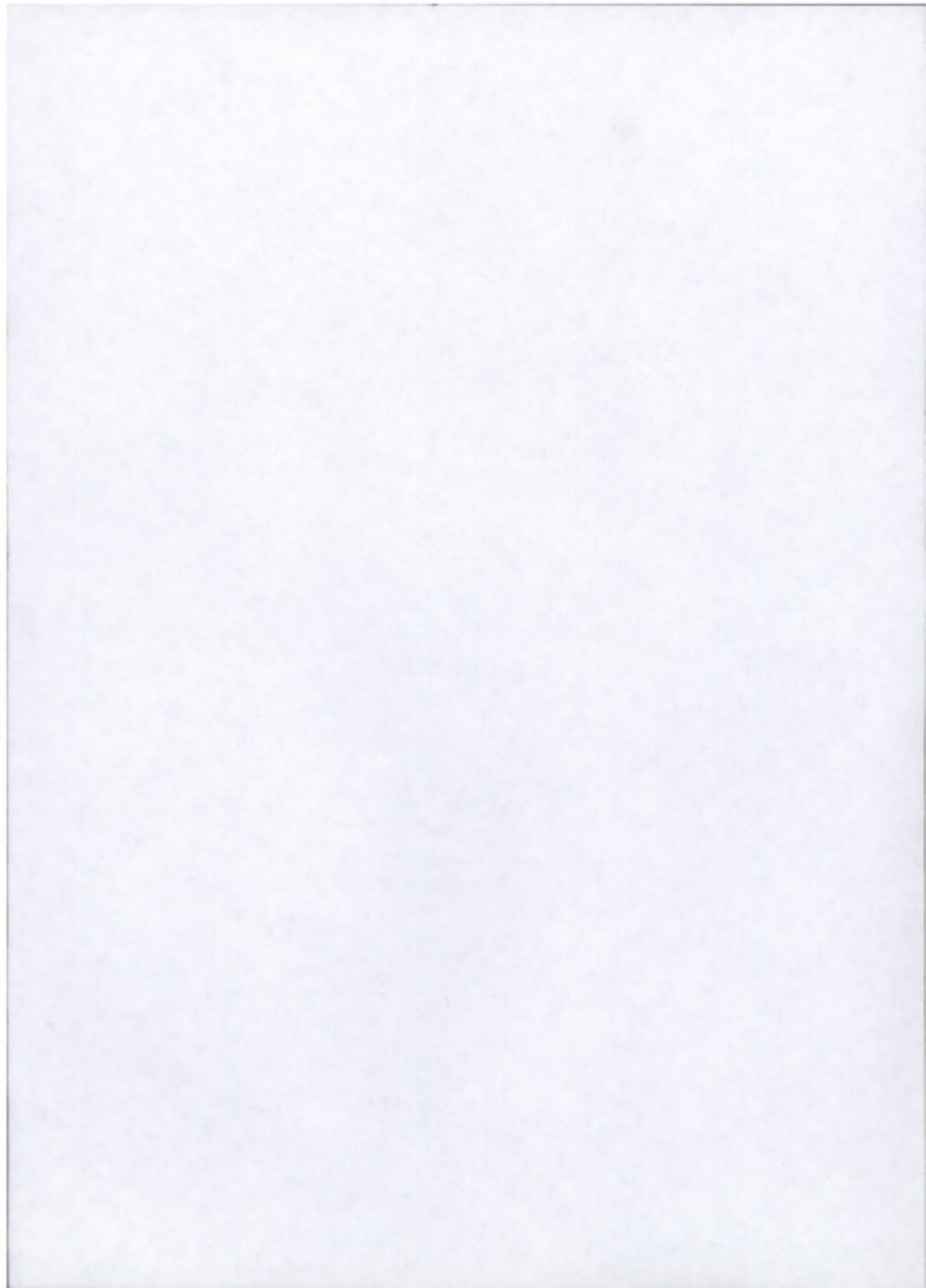
Ἐδῶ σωπαίνουν τά πουλιά, σωπαίνουν οἱ καμπάνες
σωπαίνει κι ὁ πικρός Ρωμιός μαζί μὲ τοὺς νεκρούς του.

Καὶ πά στὴν πέτρα τῆς σιωπῆς τὰ νύχια του ἀκονίζει
μονάχος κι ἀβοηθητος, τὸς λευτεριᾶς ταμένος.

18. ΤΗ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΜΗΝ ΤΗΝ ΚΛΑΙΣ

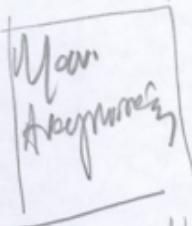
Τῇ Ρωμιοσύνῃ μάνι τὸν κλαῖς ἔκει πού πάει νά σκύψει
μέ τὸ σουγιά στό κόκαλο, μέ τό λουρί στό σβέρκο.

Νά τη, πετιέται ἀποξαρχῆς κι ἀντριεύει καὶ θερλεύει
καὶ καμακώνει τό θεριό μέ τό καμάκι τοῦ ἥλιου.

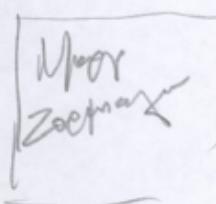

(2)

ΜΠΑΛΛΑΝΤΕΣ

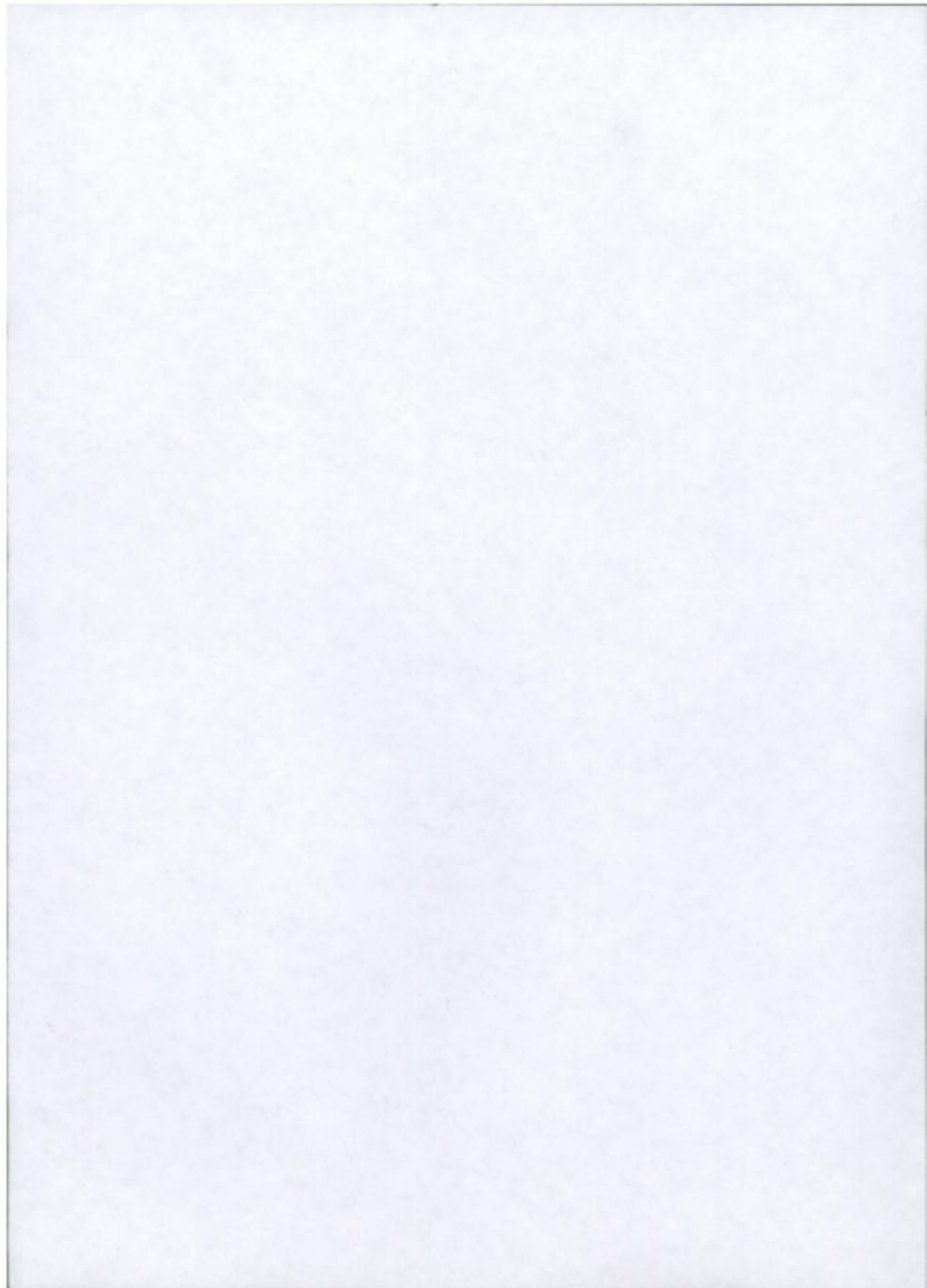

Η σίτημ ήγει ταϊνίσματα στις 1973 - 74
στο Παρίσι και στη Λουξεμβούργο πόλεις
την επόμενη δεκαετία ο Ανδρέας Καίρης στο ΟΑΚΕ-
ράχα του. Τακτικά τα δύο τραγούδια
χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα από την ίδια περίοδο, στην
1973.

Η Ηχογραφημένη έργα
στο 1976, στην Αθήνα
Studio Polysound
Ηχοτάκης Γιώργος Στρατούλης

ΜΠΑΛΑΝΤΕΣ

(Μανδήλη Αναγνωστάκη - 1974/1975)

I. ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

YES

Θά μείνω κι εγώ μαζί σας γιτη Βάρκα
 ύστερα από τό φριχτό ναυάγιο καί τό χαμό^{τό}
 τό πλοίο βουλιάζει τώρα μακριά
 πού πήγαν οι άλλες βάρκες πολοί γλιτώσαν
 εμείς θά βρούμε κάποτε μιά ξέρα
 ένα νησί εσωμικό

εκεί θά στήσουμε τά στίτια μας
 γύρω γύρω στή μενάλη πλατεία
 και στή μέση μιά εκκλησιά
 θά κρεμάσουμε μέσα τή φωτογραφία
 τού καπετάνιου μας που χάθηκε
 ψηλά ψηλά

λίγο πιο χαμηλά τού δεύτερου,
 πιο χαμηλά τού τρίτου

θα αλλάξουμε τίς γυναίκες μας και θα κάνουμε πολλά παιδιά
 κι ύστερα θά καλωφατίσουμε ένα μεγάλο καράβι καινούριο
 ολοκαίνουριο και θά τό οίζουμε στή θάλασσα
 θάχουμε γεράσει μας θά μας γνωρίζουνε
 μόνο τά παιδιά μας δέ θά μοιράνε με μάς.

II. ΔΡΟΜΟΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

δρόμοι παλιοί

π αγάπησα καί μίσησα
 ατελείωτα,

Κάτω από τούς ίσκιους τών σπιτιών
 νά περπατώ

νύχτες των γυρισμάν αναπότρεπτες
 κι η πόλη νεκρή
 τήν ασπιάντη παρουσία μου βρίσκω
 σέ κάθε γωνιά
 κάμε νά σ ανταμέσω κάποτε
 φάσμα χαμένο τού πόθου μου

κι εγώ
 ξεχασμένος κι ατέθασσος νά περπατώ
 κρατώντας μιά σπίθα τρεμόδεσθηστη
 στίς υγρές μου παλάμες.

Kai προχωρούσα
 μέσα στη νύχτα
 χωρίς να γνωρίζω κανένα }
 κι ούτε κανένας
 με γνώριζε.

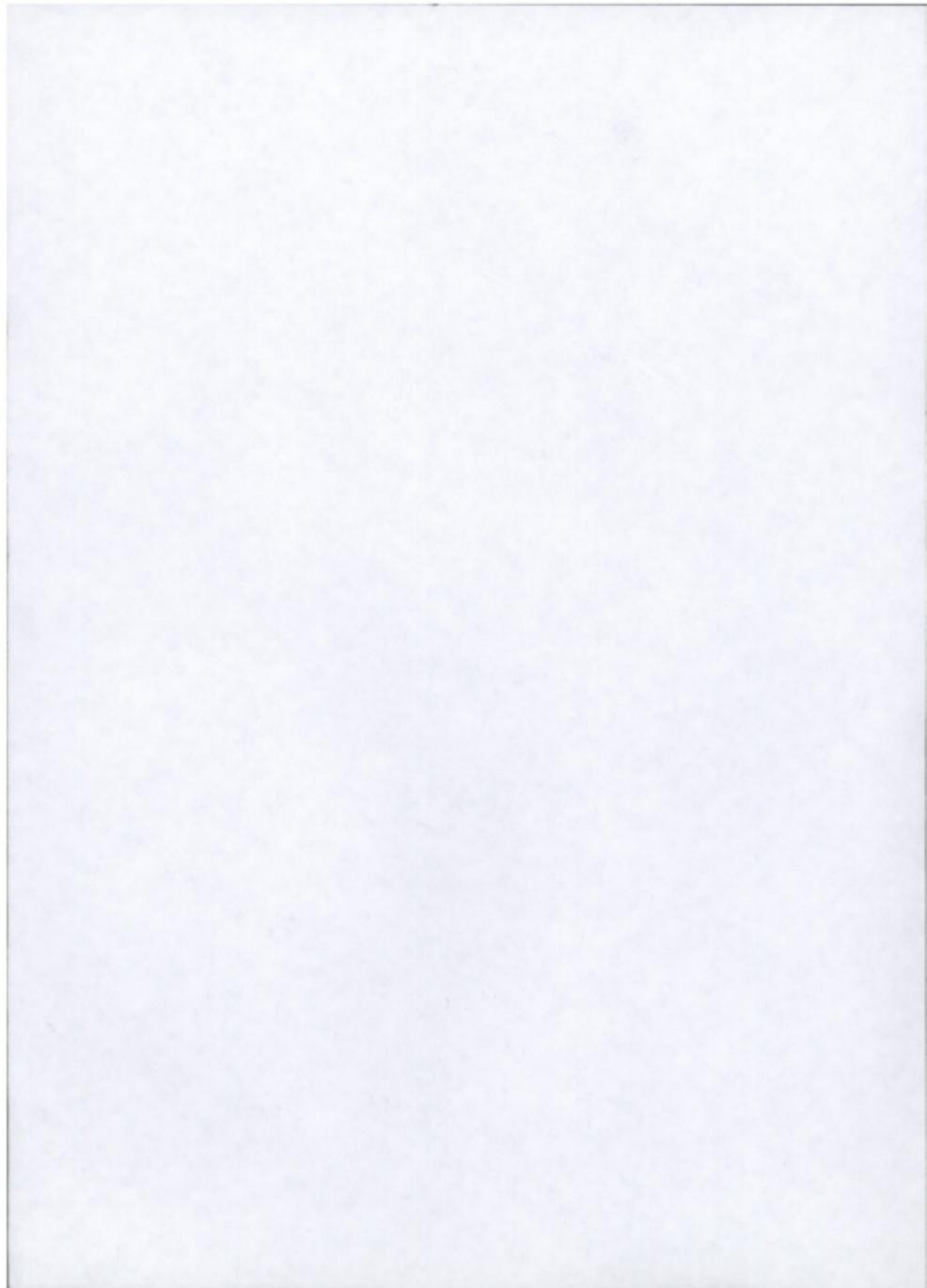
III. ΚΑΤΣ ΆΠ' ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΜΟΥ

Κάτω από τά ρούχα μου δέ χτυπά πιά
 η παιδική μου καρδιά

λημανίνησα την αγάπη πούναλ μόνο αγάπη
 μερόνυχτα να τριγυρώ
 χωρίς να σε βρίσκω μπροστά μου
 ορίζοντα λευκέ

τήν αστραπής και του ζωέρου
 ορίζοντα λευκέ της αστραπής και του ζωέρου.]

Εντύπωσα το στήθος μου να στάζει στη φυγή σου
 ψυχή της αγάπης μου αλήτισσα
 λεπίδι του πόθου μου αδυσώπητο
 νικήτρα μονάχη της σκέψης μου
 νικήτρα μονάχη της σκέψης μου.

IV ΧΑΡΑ-ΧΑΡΑ

Χαρά χαρά ζεστή κι αγαπημένη
τραγούδι αστειόρευτο σε χελλιά χειμωνικά
στα γυμνά μου μπράτσα το είδωλό σου συντρίβω
χαρά μακρινή σαν τη θάλασσα απέραντη /
κουρέλι μακρινό της πικορίς αναζήτησης
δεσε να φτύσω το φαρμάκι της ψεύτρας σου ύπαρξης
δεσε να οραματιστώ τις νεκρές αναμνήσεις μου
ανελέητο κύμα της νιότης μου
ψυχή την αγωνία ερωτευμένη.

V ΟΙ ΕΤΙΧΟΙ ΑΥΓΟΙ

Οι στιχοί αυτοί μπορεί κατ νάναι οι τελευταίοι
οι τελευταίοι στους τελευταίους που θα γραφτούν
γιατί οι μελλοντικοί ποιητές δε ζουνε πια
αυτοί που θα μιλάνουν πεθάναν δύο νέοι
τα θλιβερά τραγούδια τους
γενήκανε πουλιά
σε κάποιους άλλους ουρανούς που λάμπει ξένος ήλιος
γενήκαν αύριοι ποτάμοι που τρέχουνε στη θάλασσα
κατ τα νερά τους δε μπορείς να ξεχωρίσεις
στα θλιβερά τραγούδια τους φύτρωσ ένας λωτός
να γεννηθούμε στη χυμό του εμείς πιο νέοι.

VI ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΙΣΙΕΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ ΜΟΥ

Μές στην κλειστή μοναξιά μου
εσφιξα τη ζεστή παιδική σου άγνοια
στην αγνή παρουσία σου
καθρέφτισα

ΤΗ ΧΑΙΛΕΥΝ ΨΥΧΗ ΜΟΥ

εμείς αγαπήσαμε μείς προσευχόμαστε πάντοτε
εμείς μοιραστήκαμε το ψωμί
κατ τον κόπο μας
κι εγώ

μέσα σε σένα καλ σ όλους.

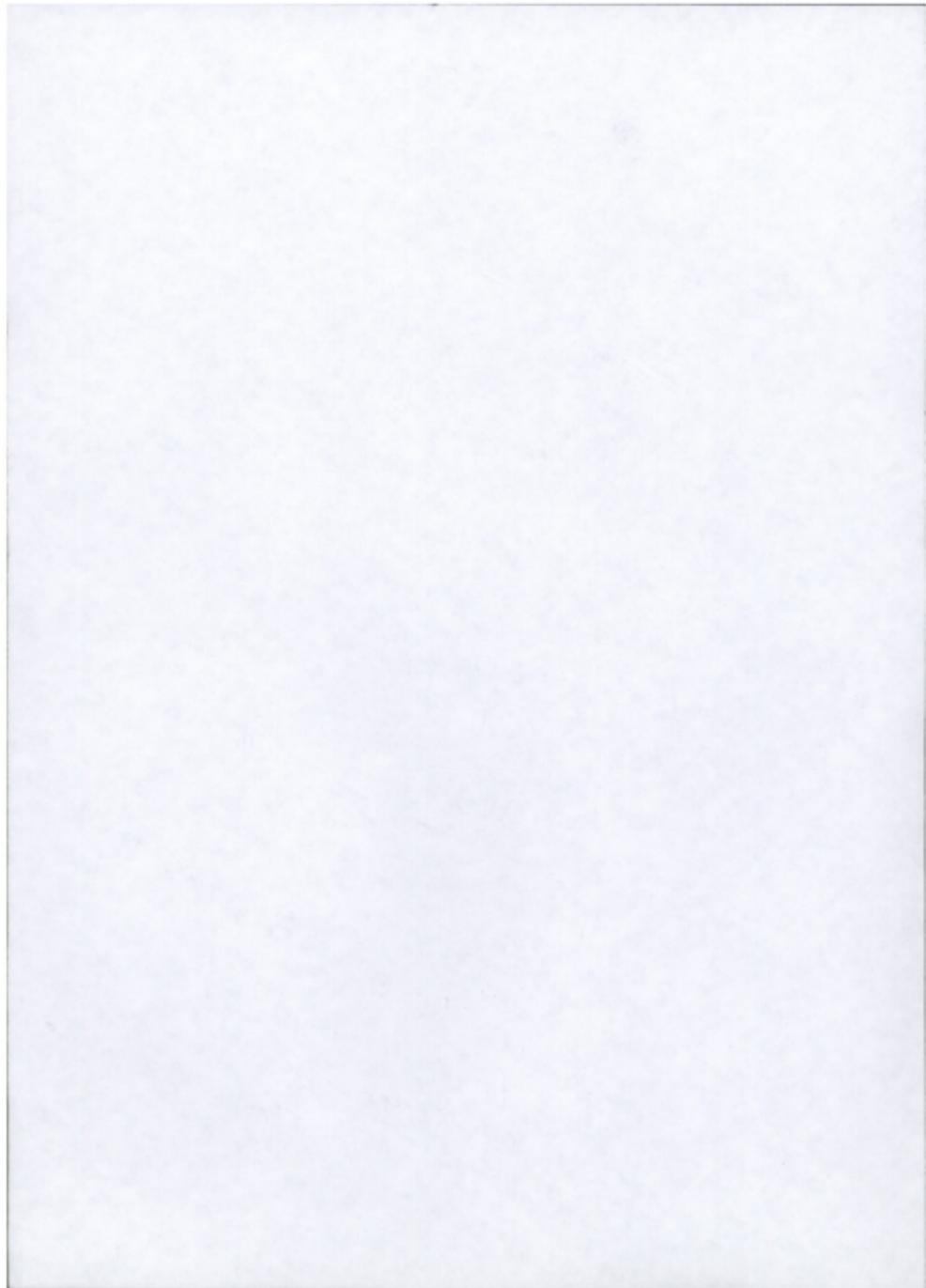
VII ΚΑΙ ΠΕΡΝΟΥΣΑΝΕ ΤΑ ΤΡΑΜ

Νεκρός κείτονταν μες στο δρόμο
βαθιά βαθιά στην πλάτη το μαχαίρι
κανεὶς δεν άπλωσε το χέρι
κανεὶς δεν πάτησε το νόμο.
Καλ περνούσαν καλ περνούσανε τα τράμ
νταραντατάμ νταραντατάμ.

Κλείσαν τα μαγαζιά οι γειτόνοι
καλ τα μαζέψαν μάνι μάνι
σκορπίσαν όλοι από το σεργαλάνι
άλλωστε πρόσ να υυχτώνει.

Καλ περνούσαν καλ περνούσανε τα τράμ
νταραντατάμ νταραντατάμ.

Στου φανάριού το φως γυαλίζει
το κάθετο γυμνό λεπίδι
αδιάφορο
αδιάφορο πελώριο φίδι
το τρύπερνά καλ κουδουνίζει.

VIII ΟΛΛΑ ΕΧΟΥΝ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΘΕΙ

Τώσα μπορεί ο καθένας να μιλά
και κυρίως να γράφει
για την αγωνία της εποχής, το αδιέξοδο
την απανθοπία του αιώνα
την χρεοκοπία των ιδεολογιών
τη βαθύαστη της μυχανής
για δίκες, για ρήγματα, για φράγματα,
για ενοχές, για γραγάλια.

— Τόλα έχουν κωδικοποιηθεί
ταξινομηθεί
αποδελτιωθεί.

3000

IX

Όταν μιάν άνοιξη χαμογελάσσει,
θα νευθείς μιά καινούρια φορεσιά
και θάσθεις να σφίξεις τα χέρια μου

παλιέ μου φίλε

κι ίσως κανείς δε σε ποσιμένει να γυρίσεις
μα εγώ νιώθω τους χτύπους της καρδιάς σου

κι ένα άνθος φυτρωμένο στην άριψη πικραμένη σου μνήμη.

Κάποιο τρένο τη νύχτα σφυρίζοντας

ή ένα πλοίο μακρινό κι απροσδόκητο

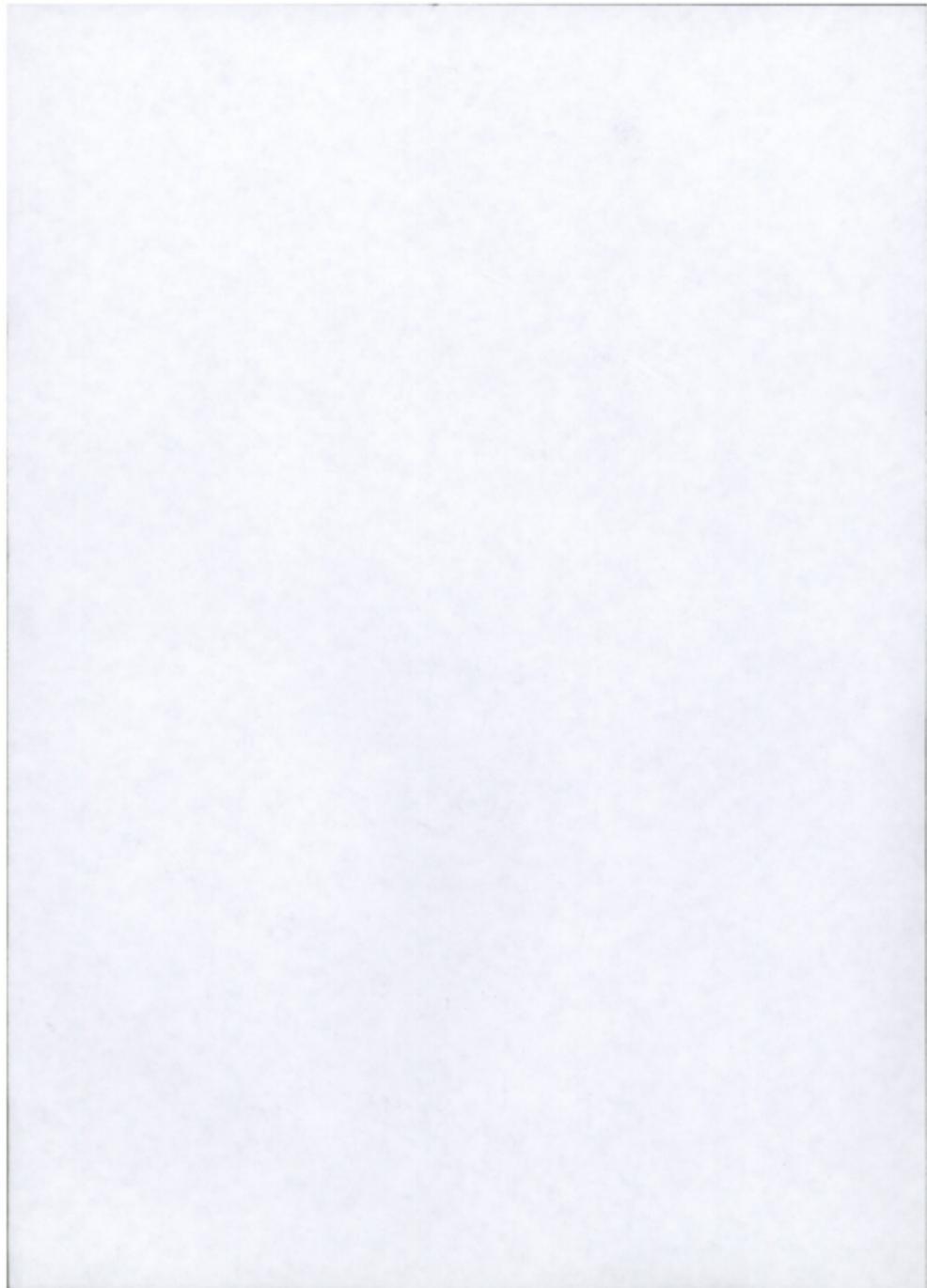
θα σε φέρει μαζί με τη νιότη μας και τα άνειρά μας.

Κι ίσως τίποτε αλήθεια δεν ξέχασες

μα ο γυρισμός πάντα αξίζει περσότερο

από κάθε μου αγάπη κι αγάπη σου

παλιέ μου φίλε.

(3)

ETHN ANATOMY

Mix
Karyogram

MO

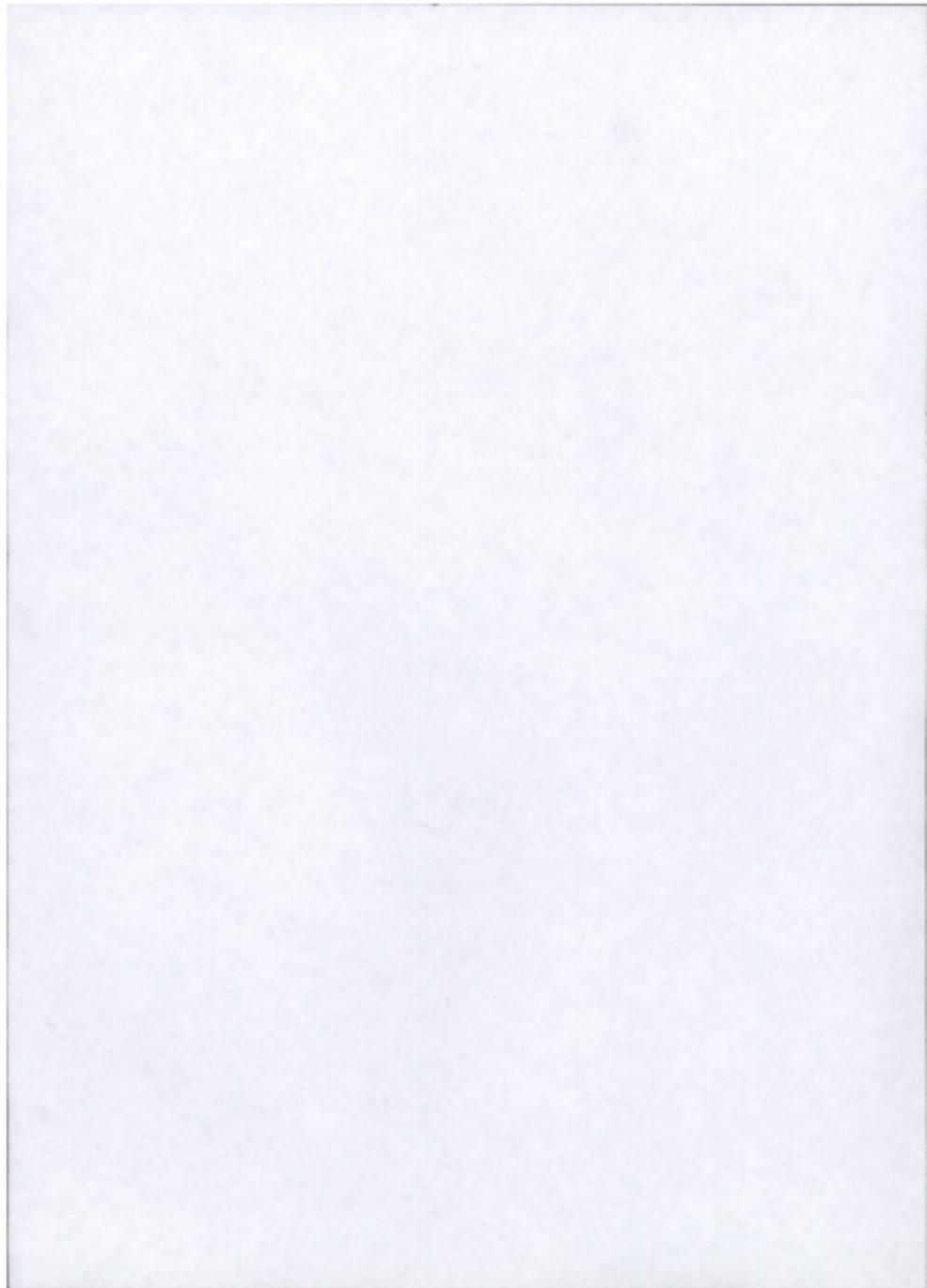
mix karyo =
to Negro Negro
(1973, Africa)

Karyogram

It answer of young Kewig bei T
negro to question about the
Black man who has been
1973, the own phenomenon of
to Negro Negro

Ex
Karyogram

Answer 1974
Studio Columbia,
Mix Karyogram

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

(3)

(Μίκη Θεοδωράκη)

Στήν 'Ανατολή, στήν 'Ανατολή

στήν 'Ανατολή γλυκοκέλαπδεῖ

ἄγ τό ἀπόδονάκι, γλυκοκέλαπδεῖ

καὶ μου λέει καὶ μου λέει

μέ πικρό καῆμό

καὶ μου λέει καὶ μου λέει

κάποιο μυστικό.

Στήν 'Ανατολή, στήν 'Ανατολή

στήν 'Ανατολή, μελαχρινό παιδί

δέν μπορεί νά κλάψει κι όλο τραγουδει.

Στήν 'Ανατολή, στήν 'Ανατολή

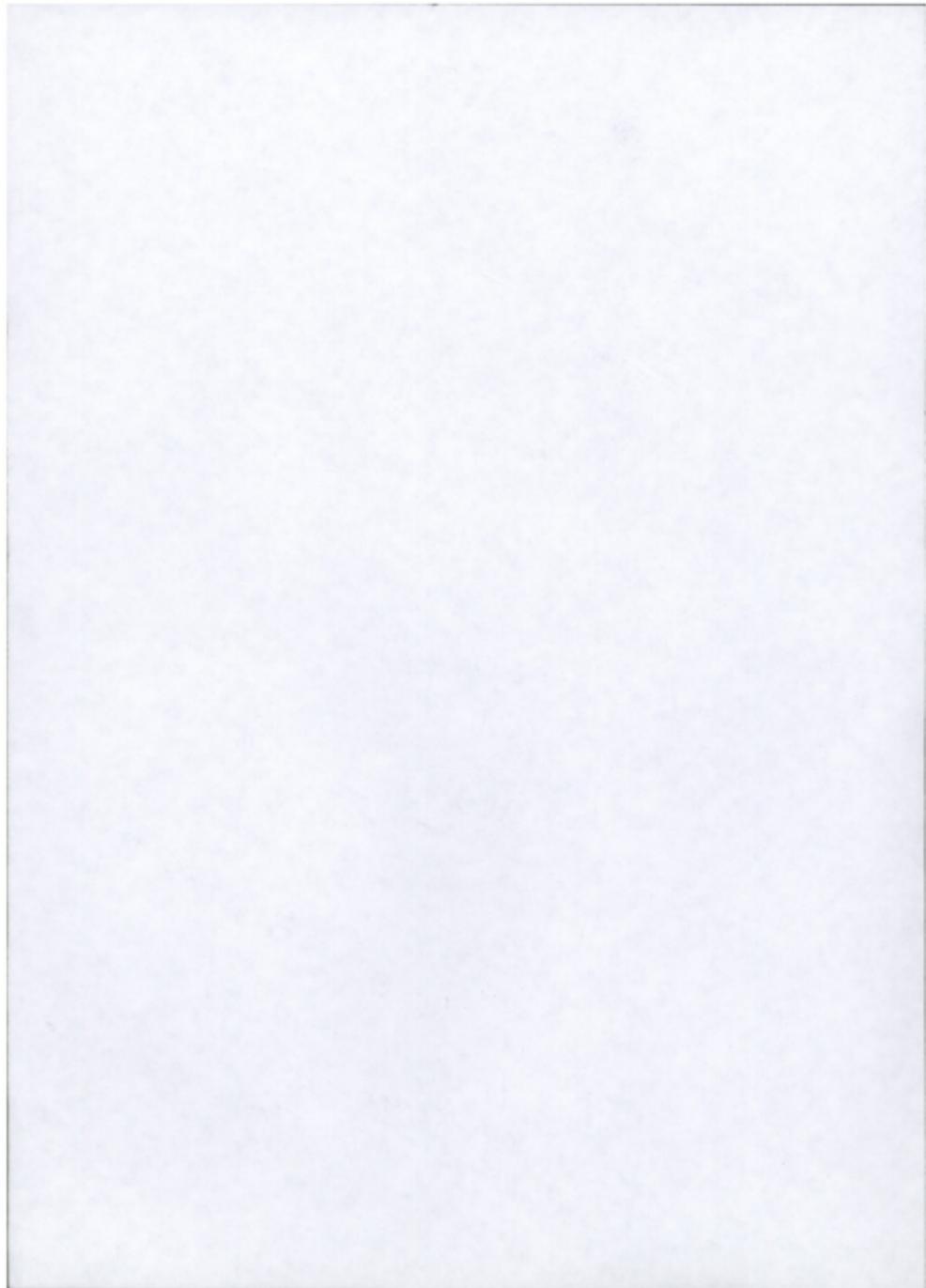
στήν 'Ανατολή, ὁ γιός τοῦ θιδωρῆ

τήν πόστα μου ἀνοίγει κι εἶναι Κυριακή.

Στήν 'Ανατολή, στήν 'Ανατολή

στήν 'Ανατολή, κάνε μιά εύχή

τό χελιδονάκι λόρθε στήν αύλη.

ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΒΕΡΝΑ
(Μίκη Θεοδωράκη)

(4)

Μές στήν ταβέρνα τώρα κάθεσαι καί δέ μιλας
μές στήν καρδιά σου στάλες-στάλες πέφτει ό σεβντάς
θυμάσαι τότε πού πετούσες μέ πλατιά φτερά
τώρα ό καθένας την καρδιά σου ^{ΤΗΛΟΤΟΣΘΙΟΛΑ}.

Βγάλε πάλι τήν ψυχή σου στό σεργιάνι μές στίς γειτονιές
νά γιουμίσεις ή ζωή σου γλυκές φωνές καί μέ πασχαλιές.

"Ησουν ὥραιος σάν περνούσες μές στίς γειτονιές
στά παραθύρια σιγολιώναν χίλιες δύο καρδιές
μές στήν καρδιά σου κουβαλούσες δύος τίς καρδιές
στά δύνειρά σου τ' ἄηδονάκια χτίζανε φωλιές.

ΤΑ ΠΑΤΡΟΠΑΡΑΔΟΤΑ
(Μιχάλη Κακογιάννη)

(1)

Βάρα πενιά νά τιναχτοῦν
τά λόγια ἀπό τά στήθια
νά γίνουν τά σημερινά τραγούδια
~~τα λόγια παραμύθια.~~

~~Καὶ τά πατροπαράδοτα~~
νά γίνουν παραμύθια
καὶ τά πατροπαράδοτα
νά γίνουν πάλι ἀλήθεια.

ΤΑ ΠΑΡΑΒΥΡΤΑ ΔΡΩΔΟΙΧΤΑ
~~(Μιχάλη Κακογιάννη)~~ → **Κακογιάννη**

(2)

Ποιδίς εἶναι αὐτός πού τριλυρνά τή νύχτα στά στενά
καὶ πού στό χέρι του κρατεῖ Βαγγέλιο καί σπαθί;

Τά παραθύρια ὅρθιάνοιχτα προσμένουν τά μεσάνυχτα
τό παλικάρι νά φανεῖ νά μάθουν τ' ὅνομά του.

"Αη Γιώργη ἄλλοι τῶν εἶπανε κι ἄλλοι θανάση Διάκο
κι ἄλλοι παιδί πώς ητανε τῶν εἴκοσι καί κάτω.

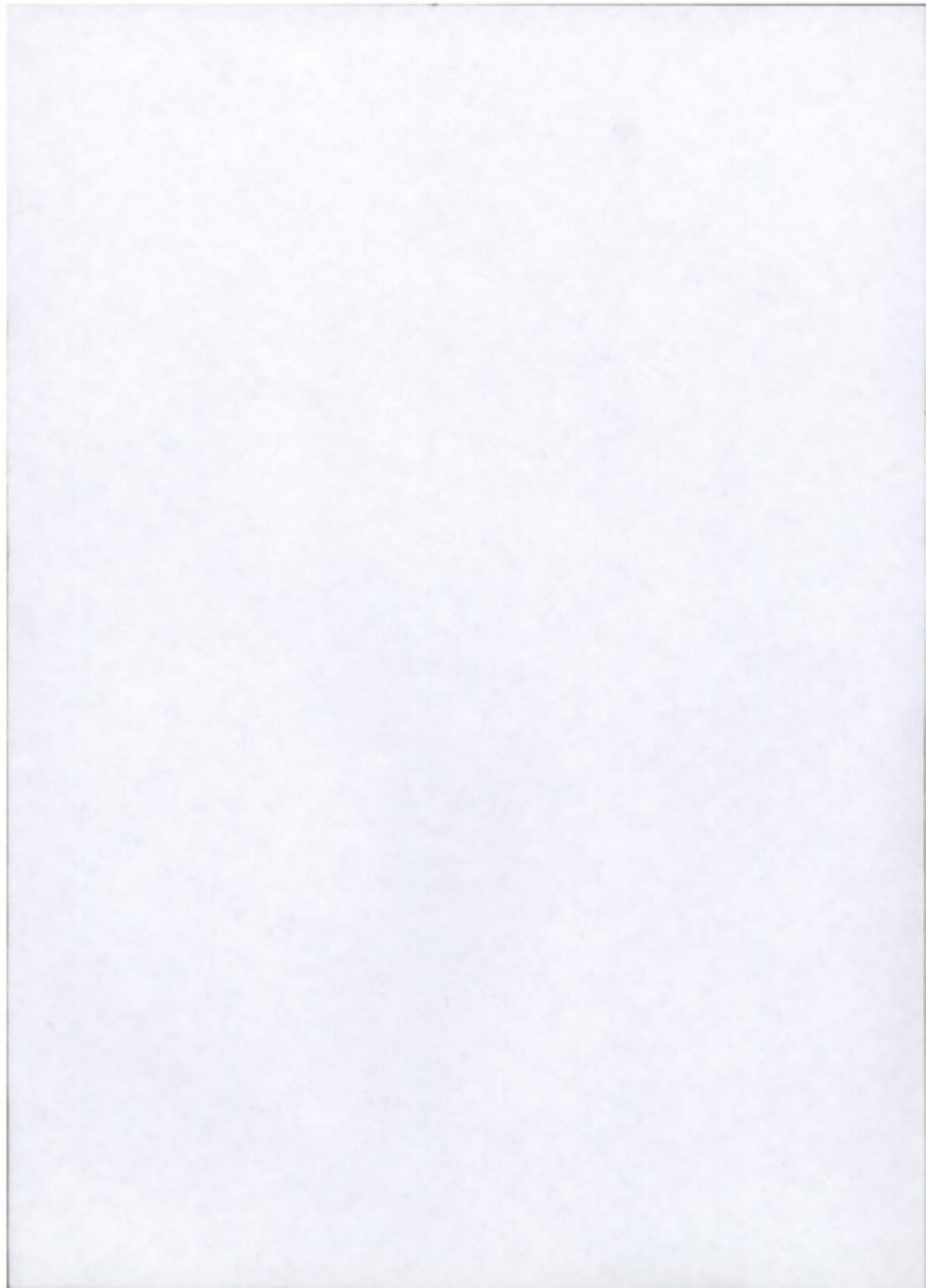
ΑΠΟΝΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ
(Μιχάλη Κακογιάννη)

(7)

Μιά νύχτα πού βουλιάζανε
τά σπίτια μές στό χιόνι, καρδούλα μου
στόν κάτω δρόμο τοῦ χωριοῦ, καρδούλα μου
σκότωσαν τόν 'Αντώνη, 'Αντώνη μου.

Μάνα σέ ξεκληρίσανε ἀπονες ἔξουσίες
ψυχή δέν σοῦ ἀφήσανε, μόνο φωτογραφίες.

"Ο ἔνας γιός της μπάρκαρε
κρυφά ἀπό τή Μεθώνη, καρδούλα μου
τόν ἄλλο τῶν συλλάβθανε, καρδούλα μου
γιατί ηταν γιός τ' 'Αντώνη, 'Αντώνη μου.

Μ' ΕΝΑ ΚΑΡΑΒΙ ΟΝΕΙΡΑ
(Κ.Στυλιάτη)

(8)

Μ' ένα καράβι δνειρά κι ένα παλιό σακάκι
μέ τούς καημούς μου συντροφιά ξεκίνησα βραδάκι.

Κόσμε κι άν δέ μας χώρισες

γι' ἄλλον θά πάω νά ψάξω

κι άν δέν τόν βρώ δέ νοιάζομαι

BOLD

ΚΑΙ ΝΟΥΡΙΟ έγώ θά φτιάξω

Στ' άμπαρι κρύβω τ' άνειρο, σημαία τό σακάκι
πιάστε πατειδιά τό πόστο σας, σηκώνει βοριαδάκι.

ΑΣΤΑΤΟ ΠΟΥΛΙ

(Μίκη Θεοδωράκη)

(5)

Ηρθες στ' άνειρό μου, αστατο πουλί
μέσσα στό σκοτάδι ή άνατολή.

Σ' απλωσα τό χέρι, μούπες δέ μπορῶ
θέλω νά πετάξω σ' ἄλλον ούρανό.

Έφυγαν τά χρόνια, έφυγες κι έσυ
γύρω μου σκοτάδι και ψιλή βροχή.

Τή δικιά μου άγαπη δέν τήν έκτιμας
στά ψηλά μπαλκόνια πρόθυμα πετάς.

Μούβαλες μαχαίρι μέσσα στήν καρδιά
μι ή δικιά μου άγαπη πάντα έσε ζητά.

Κοίτα με στά μάτια, φίλα με γλυκά
κι άσε τήν καρδιά σου νά μοῦ τραγουδά.

ΚΑΙ ΔΕ ΜΙΛΗΣΕ ΚΑΝΕΙΣ
(Γιάννη Καλαμίτση)

(6)

Είχαμ' άναμμένα φώτα καί γελούσαμε
είχαμ' άνοιχτή τήν πόρτα καί γλεντούσαμε
τό τραπέζι ήταν στρωμένο μέ τό πιάτο σου
όταν ήρθε τό σταλμένο τό μαντάτο σου.

Καὶ δέ μίλησε κανεῖς τέτοιες ὥρες τί νά πεῖς.

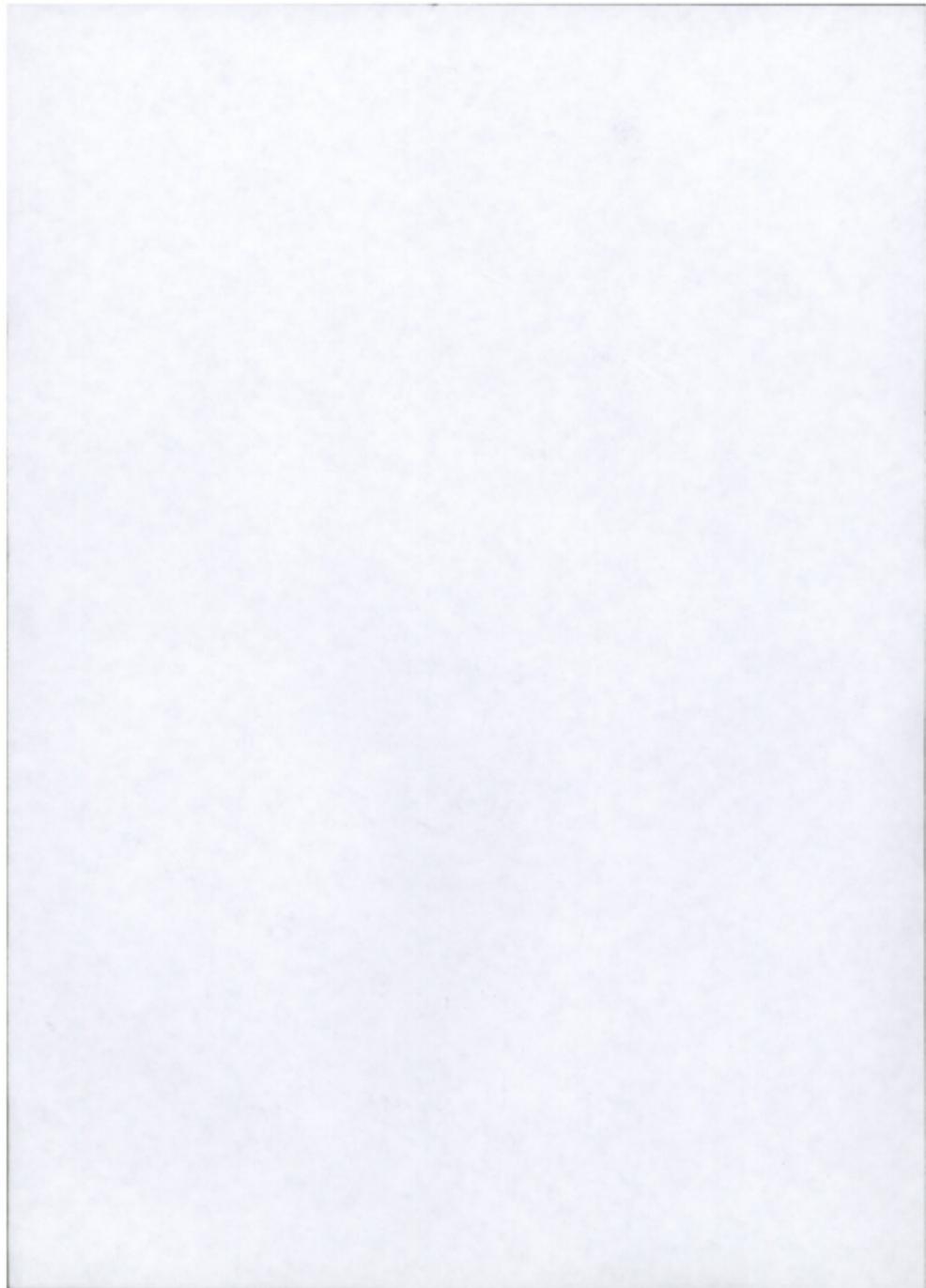
BOLD

Κάποιοι τρέξανε στήν πόρτα καί τήν κλείσανε
κι ἄλλοι σβήσανε τά φώτα καί δακρύσανε.

"Ενας πώς θά πάει νά μάθει, μᾶς ψιθύρισε
κι έφυγε γιά νά ξανάρθει μά δέ γύρισε.

Καὶ δέ μίλησε κανεῖς τέτοιες ὥρες τί νά πεῖς.

BOLD

ΦΩΤΙΕΣ ΦΩΤΙΕΣ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Φωτιές φωτιές μές στά φύλλα της καρδιάς
πονάς πονάς κανακάρη μου.
Φωτιές φωτιές γιατί ξέρεις νά μιλᾶς
πονάς πονάς παλικάρι μου.

Σέ πηγαίνουν γιά ταξίδι
τό καράβι βούλιαξε
σέ πηγαίνουν στά πελάγη
κι ή θάλασσα μαραθηκε.

"Ησουν ἥλιος ἥσουν μέρα
ἥσουν γλυκοχάραμα
τώρα τάσκιασ"ή φοβέρα
καὶ τ' ἄσπρο μαύρο γίνηκε.

Τά πουλάκια μέ ρωτοῦνε
τί νά δῷ καὶ τί νά πῶ
μόνο σύ παιδί μου ξέρεις
της καρδιάς μου τόν καημό.

ΔΕΚΑ ΠΑΛΙΚΑΡΙΑ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Δέκα παλικάρια ἀπό την Ἀθήνα πάνε, βάρκα γιαλό
πάνε γιά τού ήλιου τά μέρη, βάρκα γιαλό.
Ξεκινήσανε μέ τήν αυγούσλα, βάρκα γιαλό εἰς γιούχο
ἀπομενίσανε στό γαλανό νερό, βάρκα γιαλό.
Μαύρα μάτια, μαύρα φρύδια καὶ στά χεῖλα, βάρκα γιαλό
καὶ στά χεῖλα τους λουλούδια, βάρκα γιαλό.
Κεραυνός τώρα τούς ζάνουν καὶ μιά σπάθα, βάρκα γιαλό
καὶ μιά σπάθα τούς θερίζει, βάρκα γιαλό.
Τραγουδούσαν καὶ γελούσαν δέκα ήταν, βάρκα γιαλό
δέκα ήταν οἱ λεβέντες, βάρκα γιαλό.

ΒΟΥΝΑ ΙΑΣ ΧΑΙΡΕΤΩ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Βουνά, βουνά σᾶς χαιρετῶ
φεύγω γιά μακριά
γιά ταξίδι μεγάλο δίχως επηγαλυμ
δίχως γυρισμό.
Βουνά, βουνά σᾶς χαιρετῶ
φεύγω γιά μακριά.

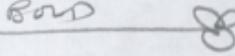
Δέν κιότεψα, δέν λύγισα
καὶ τή ζωή ἀψήφησα.
Μονάχα μιά καρδιά πονώ
μόνο μιά καρδιά
αὐτή μόνο θά νιώσει
τό σκληρό καημό ἀπ' τό χωρισμό
μονάχα μιά καρδιά πονώ
μόνο μιά καρδιά.

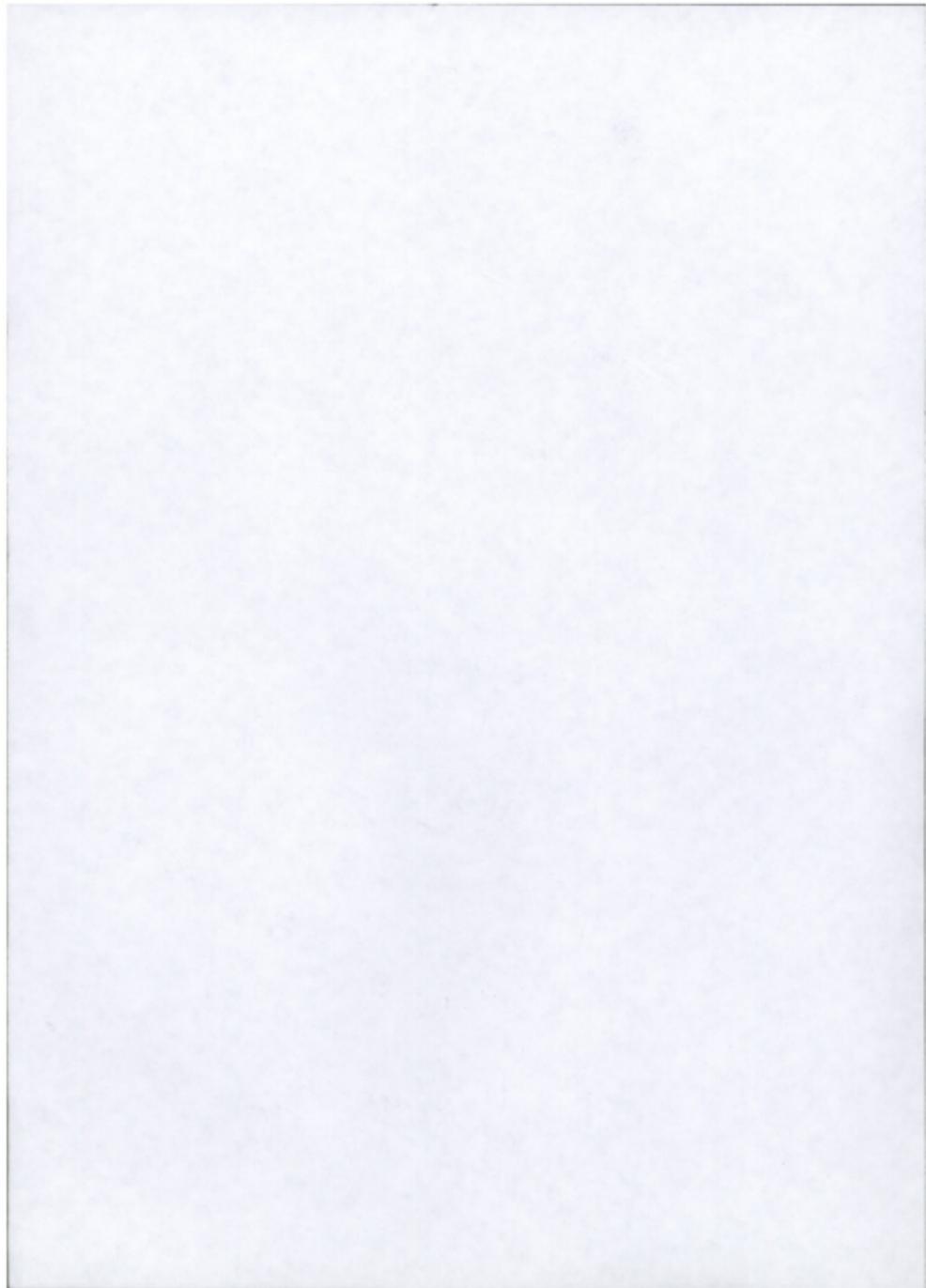
]

800

(Βάρκα εἰς γιούχο)

800

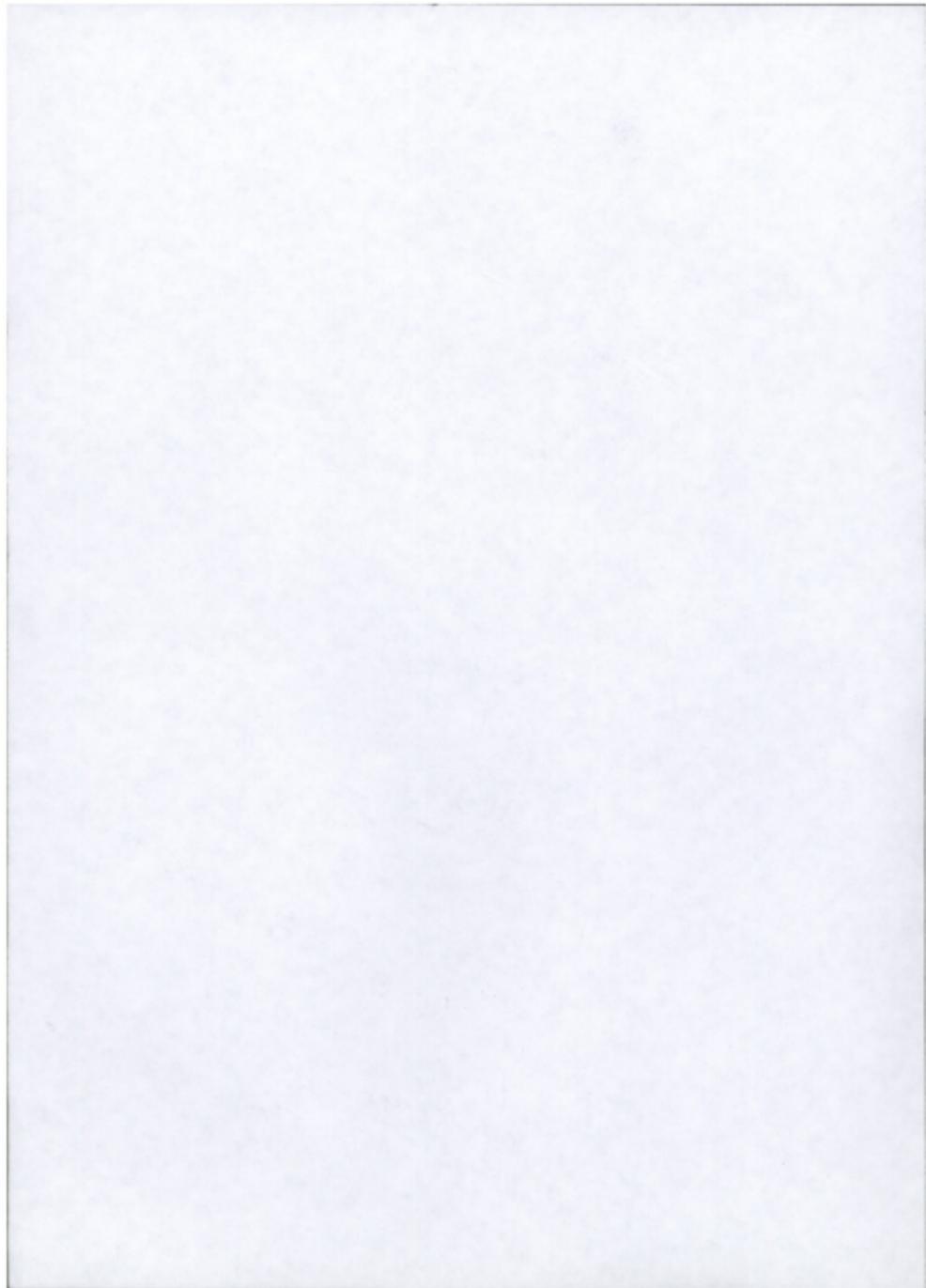

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε

1974 - 1987

- Εποχές στην Ελλάδα -

- 1 Προδόσεις 1974
- 2 Μηχανική πανεπιστημίου
- 3 ΕΛΦΙΚΗ Νέας
- 4 Για την Αγία Παναγία
- 5 Οι Ελασιώνες
- 6 Τα Μενιά
- 7 Ορθόδοξη 78
- 8 Ταχύρρηση στη Ναυτιλία
- 9 Χαλκειστοί
- 10 Το Τραίνο των γειτονών
και της καρδιάς
- 11 Υπεροχή
- 12 Επιβατών
- 13 Ράντερ κατατάξεων κατων (ΒΤΩΜΣ)
- 14 Πικροδανθάνιον
- 15 Η Σινάτη
- 16 Δίορυξ
- 17 Φαΐρα
- 18 Καρυνθίανη Ταραχή[—]
Καρυνθίανη - Μετέθεση
- 19 Μικρός ποτός
σ' αγάπη χώρα?
- 20 Σαντορίνης 4
— Ιωαννίνια στην Καρδία

Εργασία Ε

Προτότυπη έργο

Έχει γίνει

Της Εργασίας

Τα δύναμις

Οκτώβρης '78

Ταξιδί μας στη Μάνη

Χαρακτήρες

Το τρίτο τη γεννιά

Μαργαρίτα

Επίβατη

Ράντερ

Πληρωμή βασική

Η Σύναψη

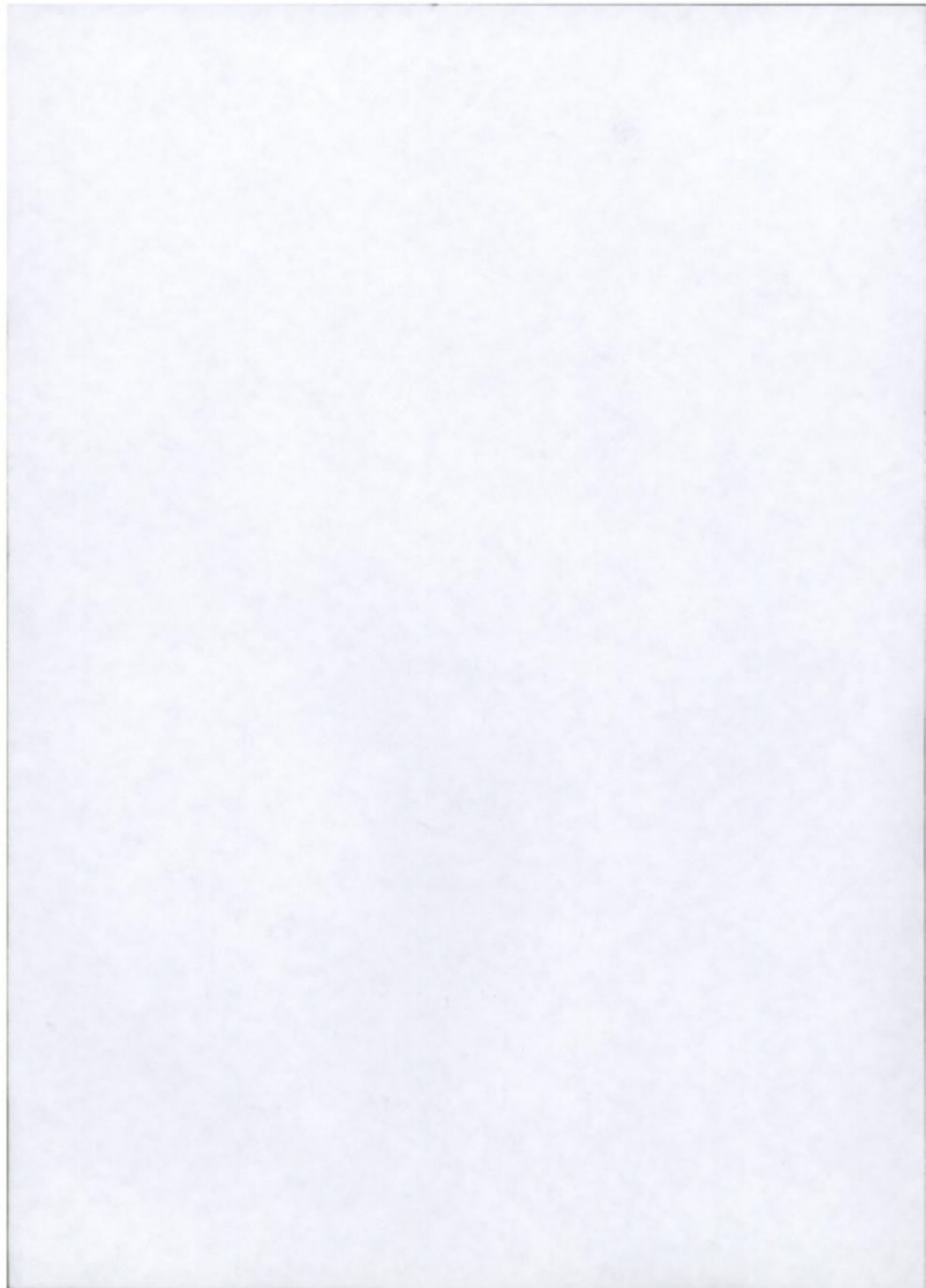
Διόνυσος

Φαντά

Καρναβαλιών

Μίας γιρή σ' αυτήν ημέρα

Ζωντανή

NEEDSOS E

TRABAJANDO LAZO

①

Bajos
Altos

Alto
Bajos

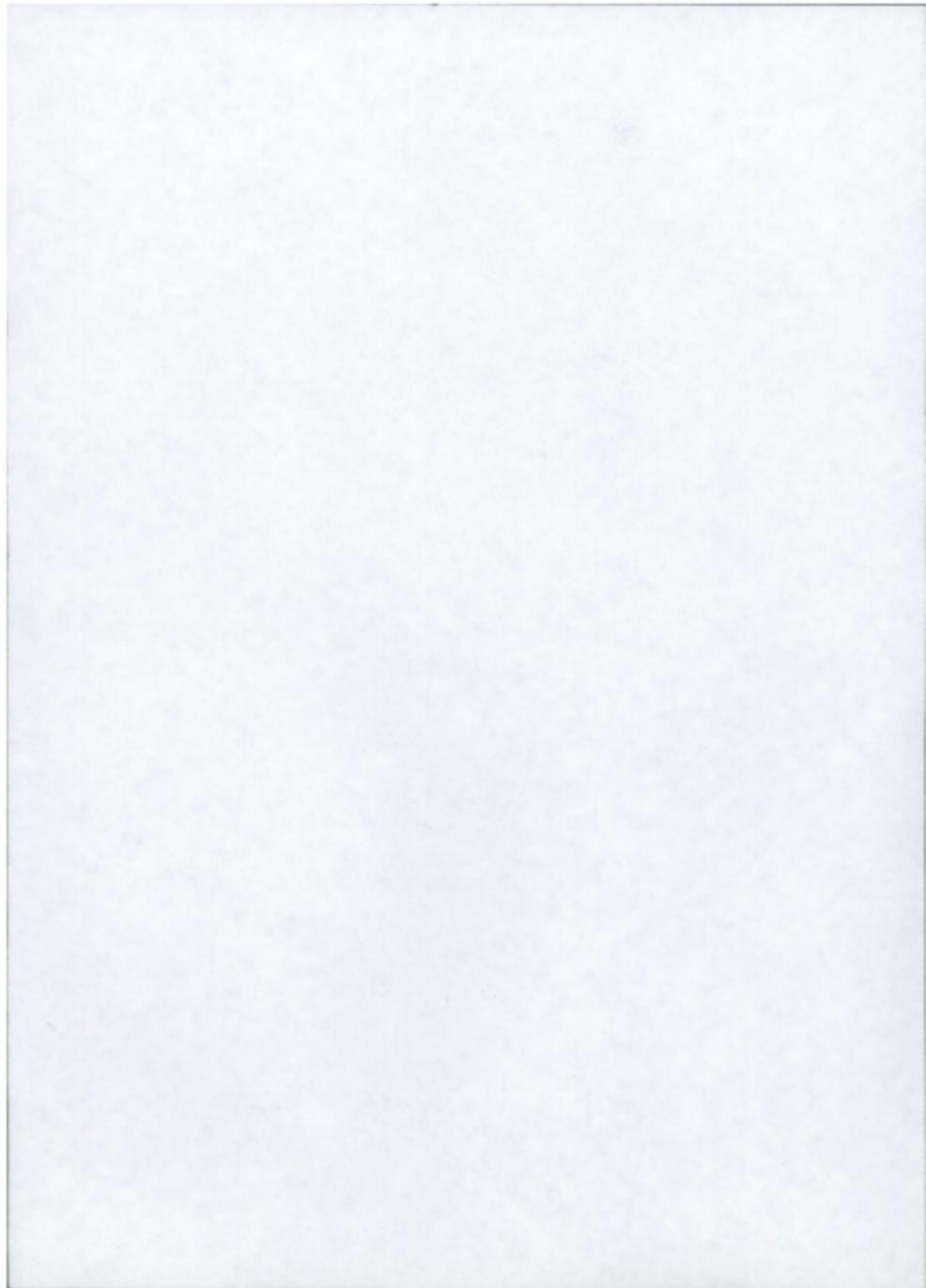
Muy
Largo

Bos.
marcas-
VTR

Xerox
Hasta

1974
Studio Columbia

M/Nos

ΠΡΟΔΟΜΕΝΟΣ ΛΑΟΣ

(Βασίλη Γκούφα - 1974)

**ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΚΑΡΜΠΟΝΑΡΩΝ
(ΒΙΒΑ ΛΑ ΛΙΜΠΕΡΤΑ)**

Λύκοι χυμάνε στό κοπάδι
σπήνουνε κρεμάλες λύκοι
λύκοι μᾶς καίνε τά σπαρτά
πιάστε στά χέρια τίς δικράνες
και τά σπαθιά έξω άπο τή θήκη
βίβα λά λιμπερτά.

{ Στούς κάμπους βροντά τό κανόνι
καί στά βουνά οι κεραυνοί
τ' άνταρτικο κίνημα φουντώνει
νέα ζωή προχωρεῖ.

(Θά μπει;) — NA

Ηλεγγού~

Μαύρο καί σκοτεινό πηγάδι
μεροδούλι μεροφάι
μαύρο καί τά κορμά γερτά
ձειντε σηκώστε τό κεφάλι
νά τραγουδήσουμε τό Μάη
βίβα λά λιμπερτά.

{ Έλληνες άκολουθήστε
τών άνταρτών τή φωνή
νά ζείτε τί ώφελείστε
μαύρη καί σκλάβα ζωή. (Θά μπει;) NA

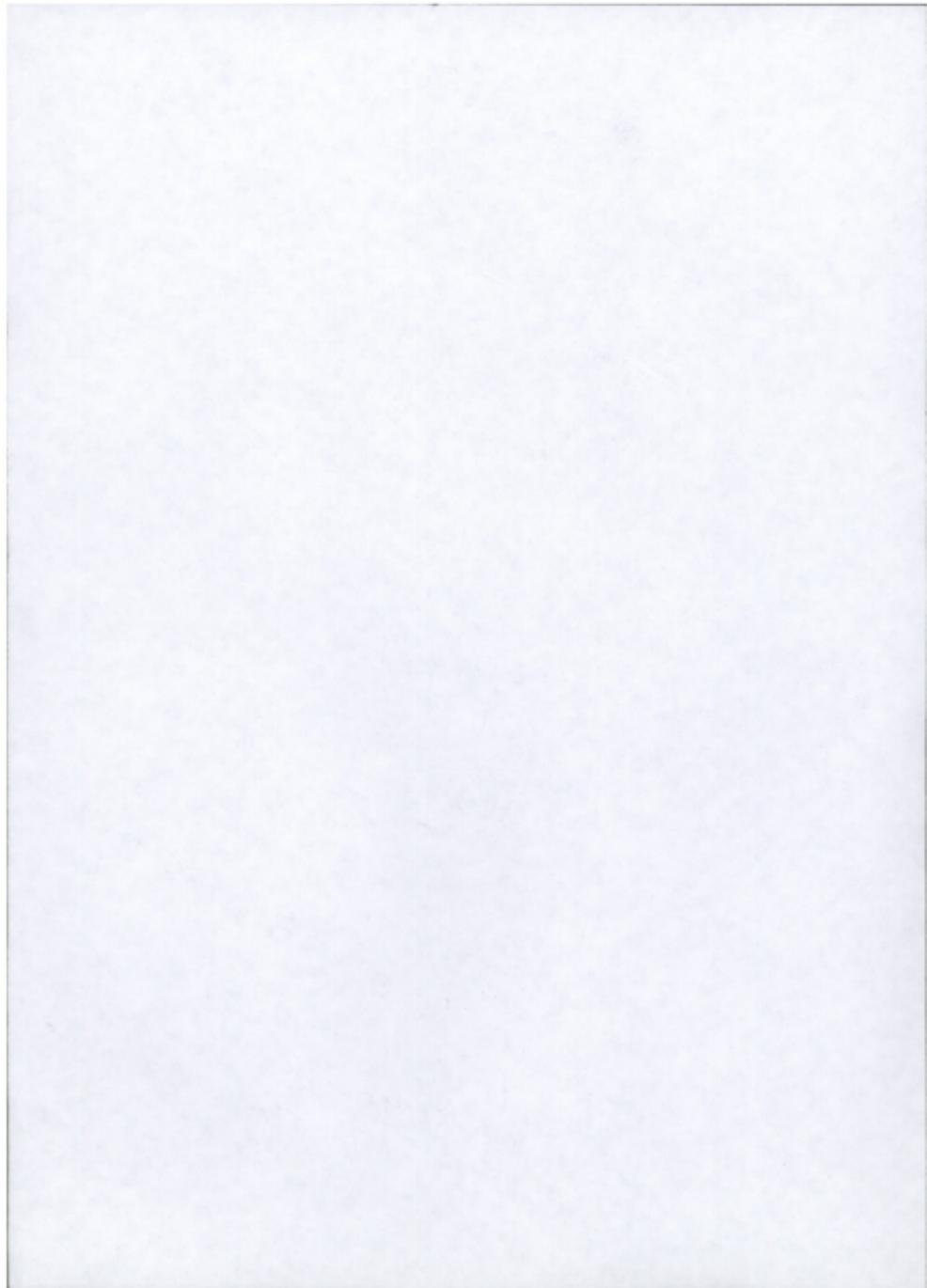
Ηλεγγού~

Πάρτε στούς ώμους τήν έλπιδα
λάσπη καί φωτιά στά χεριά
λάσπη έλπιδα καί φωτιά
τ' άπαρτα κάστρο μετερίζια
γίναν τ' όνειρου μας λημέρια
βίβα λά λιμπερτά.

Φύτρωσε μιά φωνή στούς δρόμους
έδεσε καρπό τό στάχυ
βίβα ό άγέρας τόν κρατᾶ
δύο καί πιό ψηλά ή παντιέρα
τώρα καί πάντα μιά 'ναι ή μάχη
βίβα λά λιμπερτά.

ΧΑΪ - ΧΑΪ

Καΐκι κακοτάξιδο
λίγο ψωμί στήν όρφανή
μάπια δέν έχω γιά νά δῶ
μοῦχουνε κλέψει τή φωνή

βρέχουν χαλάζι οι ουρανοί.
Χάι - χάι.

Βαρύ τό τετραβάγγελο
τά κρίματά μου είν' ἀρμαθιά
και τ' Αἰβαλιοῦ τό μακελειό
τή σουθλά έμπηξανε βαθιά
τούς ἐστομώσαν τά σπαθιά.
Χάι - χάι.

Δέντρο μέ τέσσερα κλωνιά
κόβουν τά τέσσερα μέ μιά
ἄτρεμο χέρι τοῦ φονιᾶ
φρύγανο καίγετ' ή καρδιά
καντήλια τέσσερα παιδιά.

ΒΟΓΓΑ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ Τ' ΑΝΑΠΛΙΟΥ

Βογγά τό κάστρο τ' Ἀναπλιοῦ
κλαιει τό Παλαιμῆι
τί τό βαρᾶ ή θάλασσα
τό δέρνουνε οι ἀνέμοι
ψηλό κυπαρισσόπουλο
βεργολυγάει καὶ τρέμει.

Οι ξένοι βάλανε βουλή
κι οι ντόπιοι ἀνταριαστήκαν
χτυπᾶ ἀδερφός τόν ἀδερφό
ἀσκέρι τ' ἄλλο ἀσκέρι
παιζει χαμός στά μάτια τους
στά χέρια τό μαχαίρι.

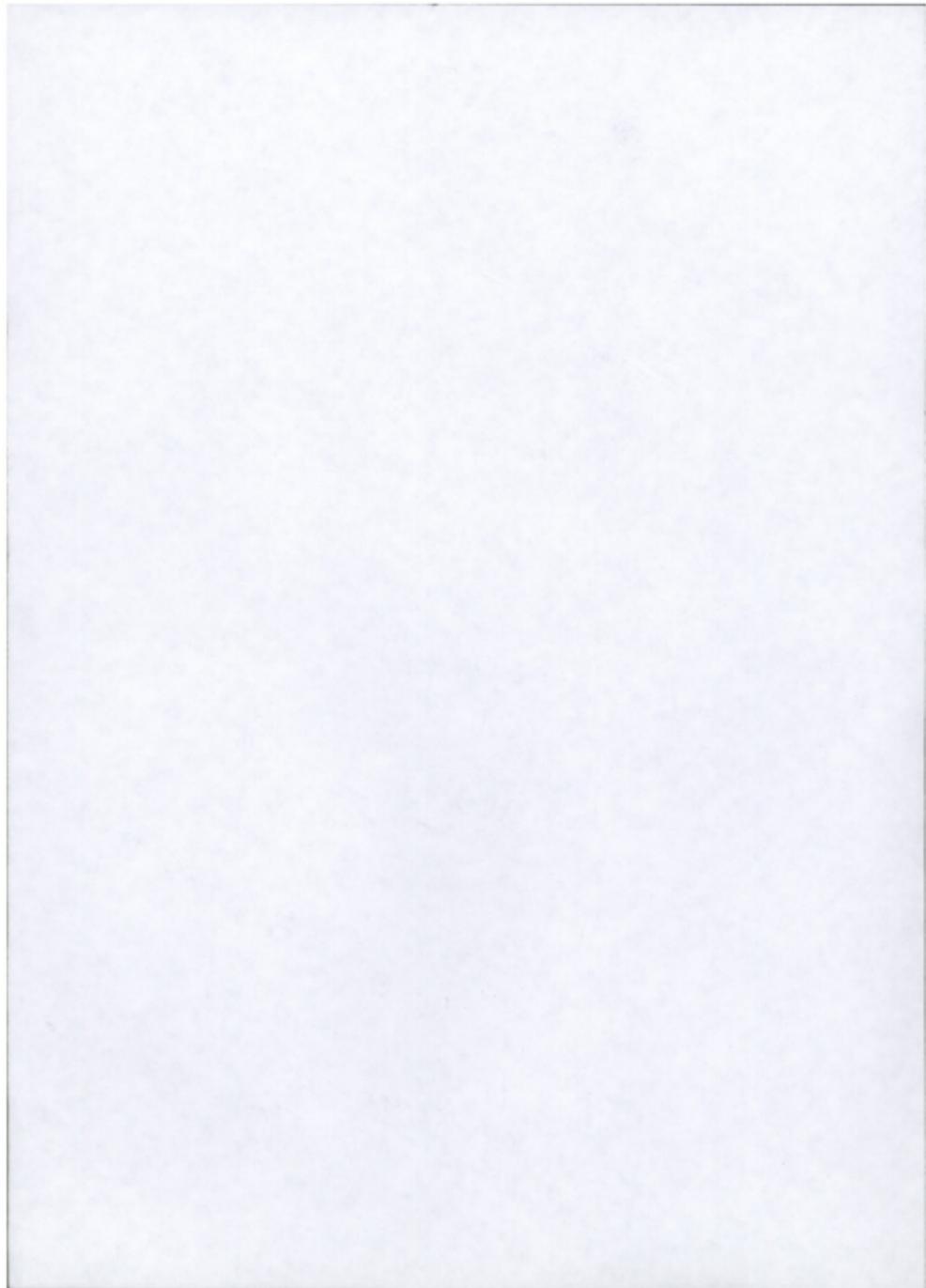
ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ ΝΕΡΟ

Τῆς βροχῆς νερό νά λούσεις τά μαλλιά σου
στό μπαλκόνι σου νά βγεις νά χτενιστεῖς.
Ἀνεράιδες μήν κλέψουν τή μιλιά σου
τό φεγγαροφῶς στεφάνι νά ζωστεῖς.

Να ζωστεῖς φωτιά νά λιώσεις μές στό θάμπος
τ' ἀφανέρωτα νά ξομολογηθεῖς
κόψε τό φιλί νά λουλουδήσει ὁ κάμπος
περδικόστηθη τόν ἥλιο νά ντυθεῖς.

Γλέντα τό φιλί καὶ τό μεράδι δῶσ' μου
ἀπ' τά χειλιά σου τό πίνω καὶ μεθῶ
μές στά μάτια σου μεράκι μου ὄρφανό μου
μέ ταξιδεψες στό δρόμο μή χαθῶ.

"Ἐχ, κι ὅταν χαθῶ ποιός θάβγει νά γυρέψει

ἄσπρο γιασεμί παραπεταμένο
και στίς θάλασσες ποιός θāβγει νά κουρσέψει
τό πλεούμενο πού πάει ξυλάρμενο.

KANONIA TO BAPOYNE

Κανόνια τό βαροῦνε
τό ψωροκάλυβο
στεργιάς και τοῦ πελάγου
καλύβη μ' ἀκριβό.

Στεργιώσανε ταμπούρι
έσπηθηκ' ὁ χορός
και τοῦ κρατάει κεφάλι
ὁ Πανάχραντος.

Τά κύματα πυρώνεις
κόκκινε ούρανέ
θεριά θαλασσομάχοι
μεταλαβαίνουνε.

"Εγια μόλα ἔγια λέσα ἔγια
κλείστηκ' ἡ καρδιά μου μέσα
καρδιά μου κάστρο ἄπαρτο
τῆς λευτεριᾶς τό φυλαχτό.

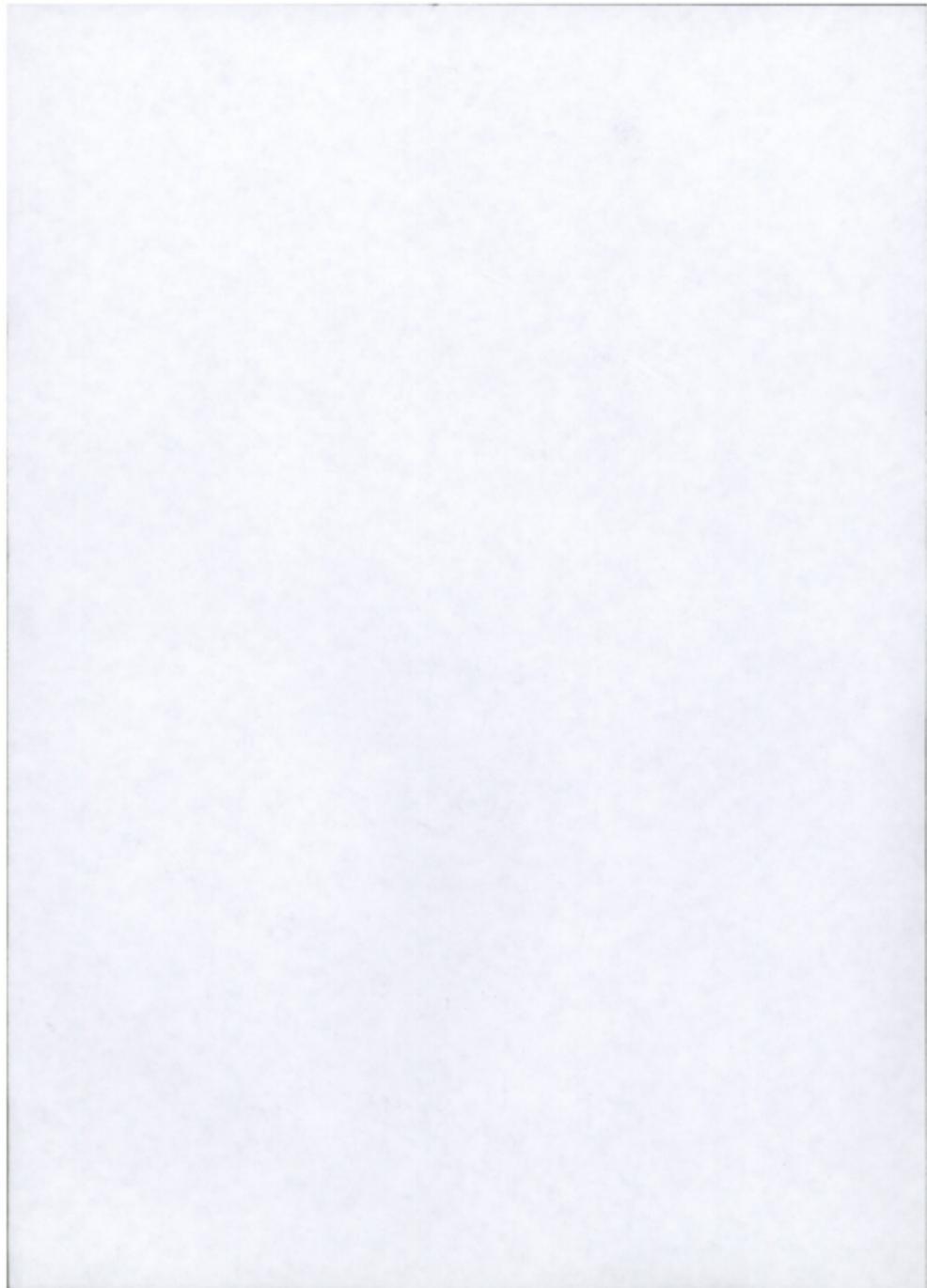
BANΩ TO XARO PISOKAPOULA

Βάνω τό Χάρο πισωκάπουλα
καρφώνω τό φεγγάρι
και τό περικαλῶ
νάρθει και νά μέ πάρει
παλικαρόπουλο.

Κι ἐγώ του κλέφτη κλέβω τήν καρδιά
κρατώ τό χαλινάρι
τί ἔχω νά τοῦ πῶ
τῆς ὁμορφιᾶς τή χάρη
ἄχ, πῶς τόν ἀγαπῶ.

Νάχει στή σέλα του ζερβόδεξα
μαλαιμοκαπνισμένα
ἄη Γιώργη τά κρατᾶ
τῆς λευτεριᾶς ταμένα
τοῦ κλέφτη τ' ἄρματα.

Πέτρωσ' ἡ νύχτα στό κατώφλι μου
ἄλλοι τόν περιμένουν
τό αἷμα βρέ πού χύνεται
δρκος τοῦ ἀντρειωμένου
και δέν προδίνεται.

AEINTE MIA

Κάντε τά χέρια σίδερα
και τίς ψυχές άτσάλι
άητόπουλα μαύρα φτερά
νά μή σᾶς πάρει ο ύπνος.
ο νοῦς φωτιά
νά κάμει τ' ανθοπέρβολα
μέ τη βαριά
τσακίζ ο γύφτος κόκαλα
ο γύφτος μάτι δέ σφαλᾶ.

Βοριάς θερίζει τό βουνό
γιά νά χαθοῦν τά χνάρια
νά μή σέ βροῦν κοιμάμενο
μόν' νά σέ βροῦν καβάλα
μέ τό σπαθί¹
νά σκιζεις τ' δνειρο στά δυό
ρέμα βαθύ
περνάς καί πάς άνήφορο
δέσες μέ τούς νεκρούς χορό.

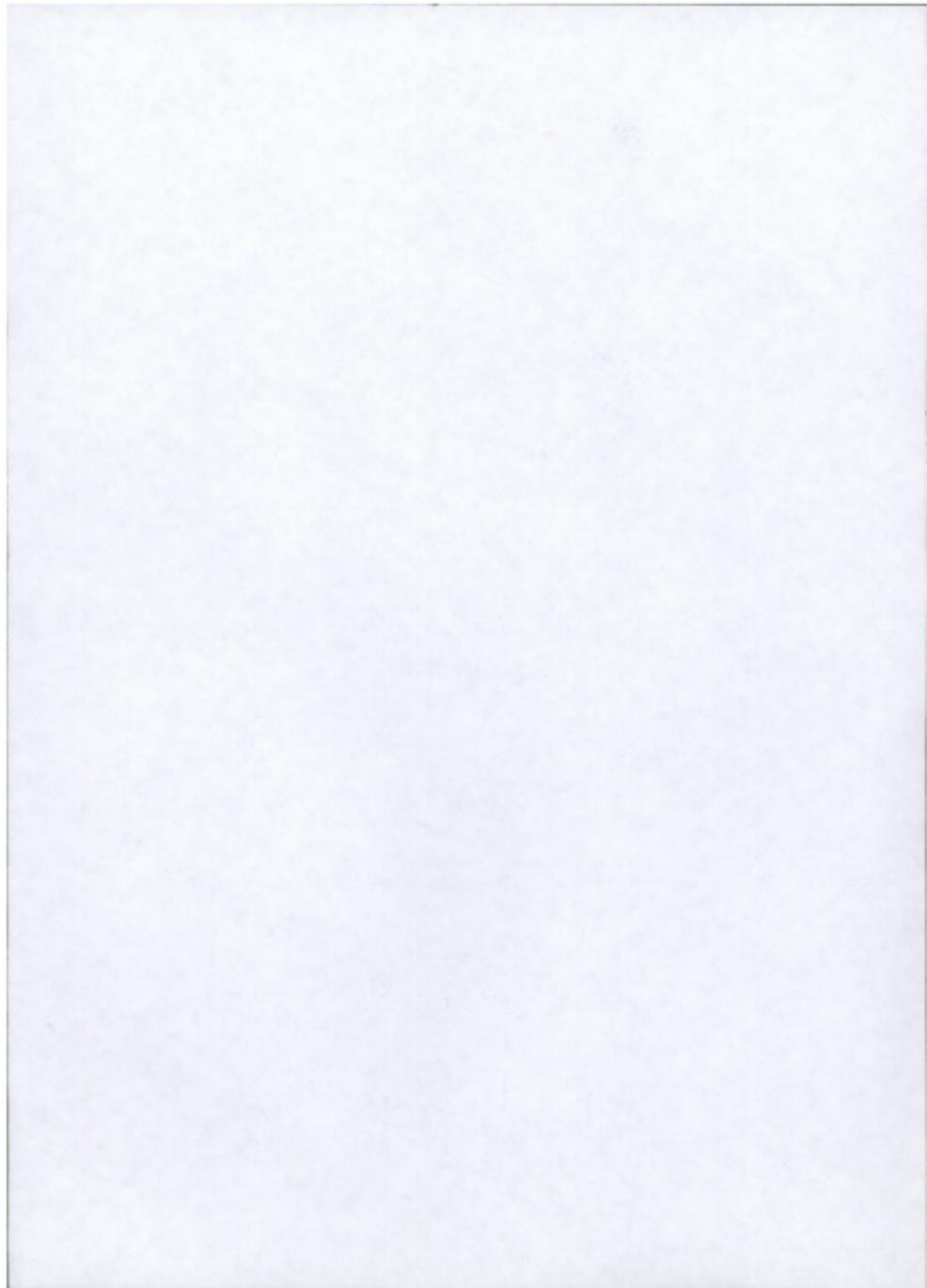
Πρωτοπανηγυριώτη μοι²
ζώστά ρασκλίκια Σωστή Ιη
έδω 'ναι ή κόψη τού γκρεμού
καί τής ζωῆς τό θάμα
τ' άντιθαμα
μέ τή θωριά του καθαρή
γκόλφι κρεμά
τή λευτεριά όλοπόρφυρη
άντικρου καί μάς καρτερεῖ.

"Αειντε μιά κι ἄλλη μιά - μιά πνοή
κι άνάσσανε
σταυρωμένε μου ούρανέ
τά καρφιά σκουριάσανε.
"Αειντε μιά κι ἄλλη μιά
καπετάν άπέθαντος
τής ζωῆς ο σταυρατός
ντύνεται γαμπρός.

KYRA - ΠΑΝΑΓΙΑ

Στά μάτια φύτρωσε καημός
κόμπο τὸν λόμπο ή πίκρα
κυρά Παναγιά
κυρά μου Βαγγελίστρια
τί μούταξες τί βρήκα
άγκαθι στήν καρδιά.

Πότε θ' άνθίσει Αύγερινός

τ' ἀστρα νά ζευγαρώσουν
αίμα καὶ νερό.
Μαρμαρωμένο τ' ὄνειρο
και τόπαράπονό σου
μαῦρο κι ἄχαρο.

Χρόνια και χρόνι' ἀπάντεχα
βαριά νά περιμένω
νά ξεκουραστώ.
Στά χέρια σταυρολούλουδα
τό παραμύθ' ύφαινω σου
τό ἀγέραστο.

Καραβοκύρισσα κυρά¹
όρθοπλωρη γοργόνα
και μᾶς ὁδηγά.
Τής λευτεριᾶς Παντάνασσα
θεμέλιωσα κολόνα
μεσοπέλαγα.

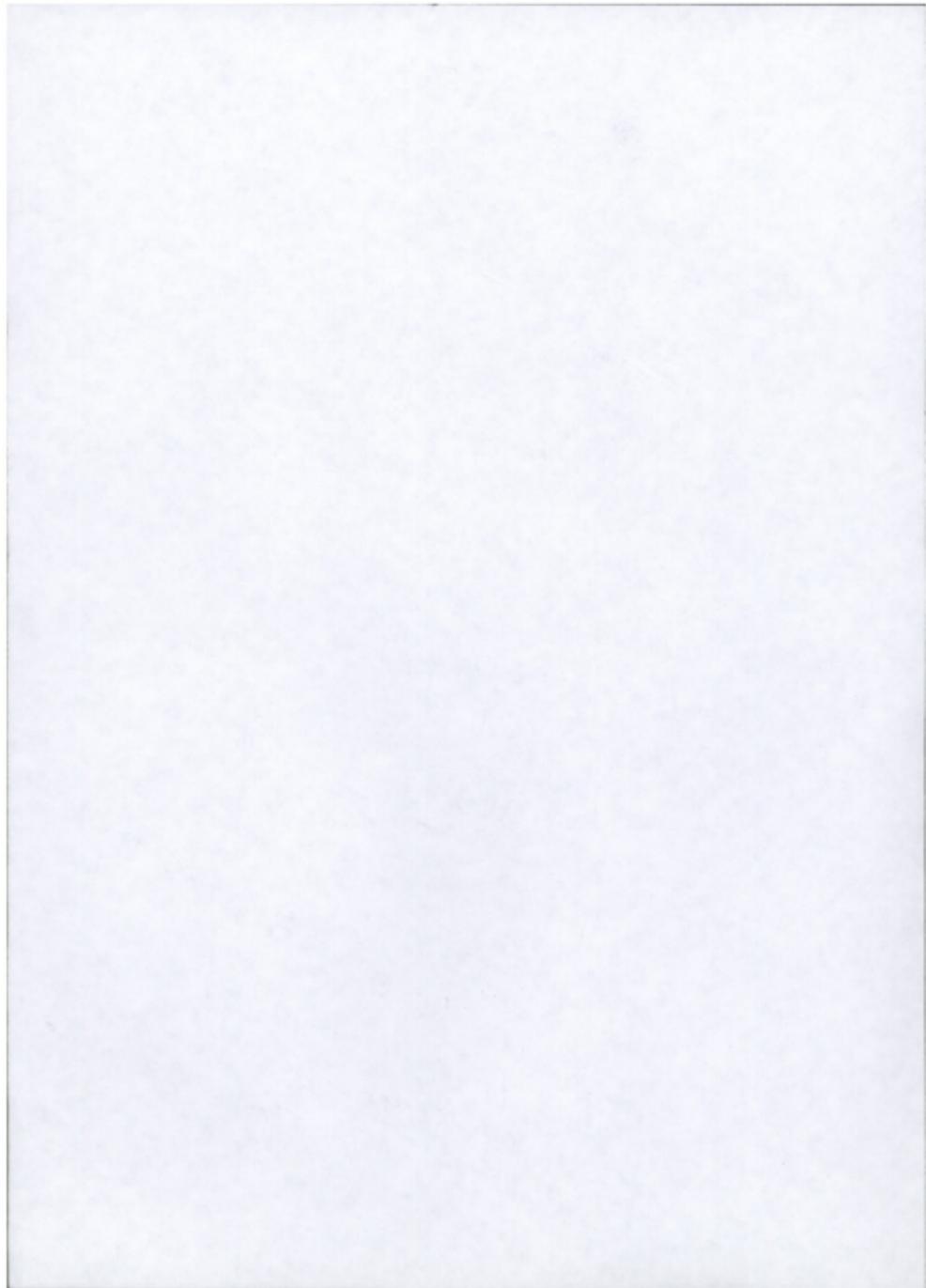
ΕΛΑΤΕ Μ' ΕΝΑΝ ΠΟΘΟ
Ἐλάτε μ' ἔναν πόθο
σέ τοῦτο τὸν καιρό
πάστε μαντίλι γιά χορό²
νά φέσουν οι καρδιές μας
φωτιά και σίδερο.

Ἀντάρτες βγῆκαν γιά παγάνα
στή βρύση πλάι στό βορά
στήν κρεμάλα νά δούμε δλους
δσους λαβώσανε τή λευτεριά.

Καιρός δέν περιμένει
ποτάμι ἀκούραστο
πόχει τό ἔμπα του κλειστό
στό ἔβγα του ματώνει
κι ἔγιν' ἀπέραντο.

Ζητάει νά προσκυνήσω
βεζύρη και πασά
βράχος μού κλείνει τή μπασά
πέρα γιά νά περάσω
αίμα ή θάλασσα.

Αίμα και θά περάσω
παίχτε τά πίφερα
ή λευτεριά 'ναι ἀντίπερα
γιά τ' ἄρματα τά χέρια

κράτα καθαρά.

ΑΚΟΜΑ ΤΟΥΤ' Η ΑΝΟΙΞΗ

'Ακόμα τούτ' ή άνοιξη
τό δάκρυ δέ στεγνώνει
δάκρυ στά μάτια ποταμός
κυλῶν ποτάμια οι χρόνοι.

Δέν είναι τούτη άνοιξη
δέν είναι καλοκαίρι
μόν' είναι σύννεφο βαρύ
χειμώνας τόχει φέρει.

"Αν είναι νά θερίσουμε
νά μπούνε γιά τ' άλωνι
τί μοῦ φωνάζει ο κύρης μου
κι ή μάνα μέ μαλώνει.

Χειμώνας καὶ κρατάει πολύ
κι ἡ νύχτα δόλο μακραίνει
τσακάλι πέφτει στό μαντρί¹
καὶ τρώει καὶ δέ χορταίνει.

NANOYRISMA

Μωρό στήν κούνια ή μάνα του
περνάει τοῦ δράκου βέρα
νά μή σκιαχτεῖ μή φοβηθεῖ
τοῦ Τούρκου τή φοβέρα.

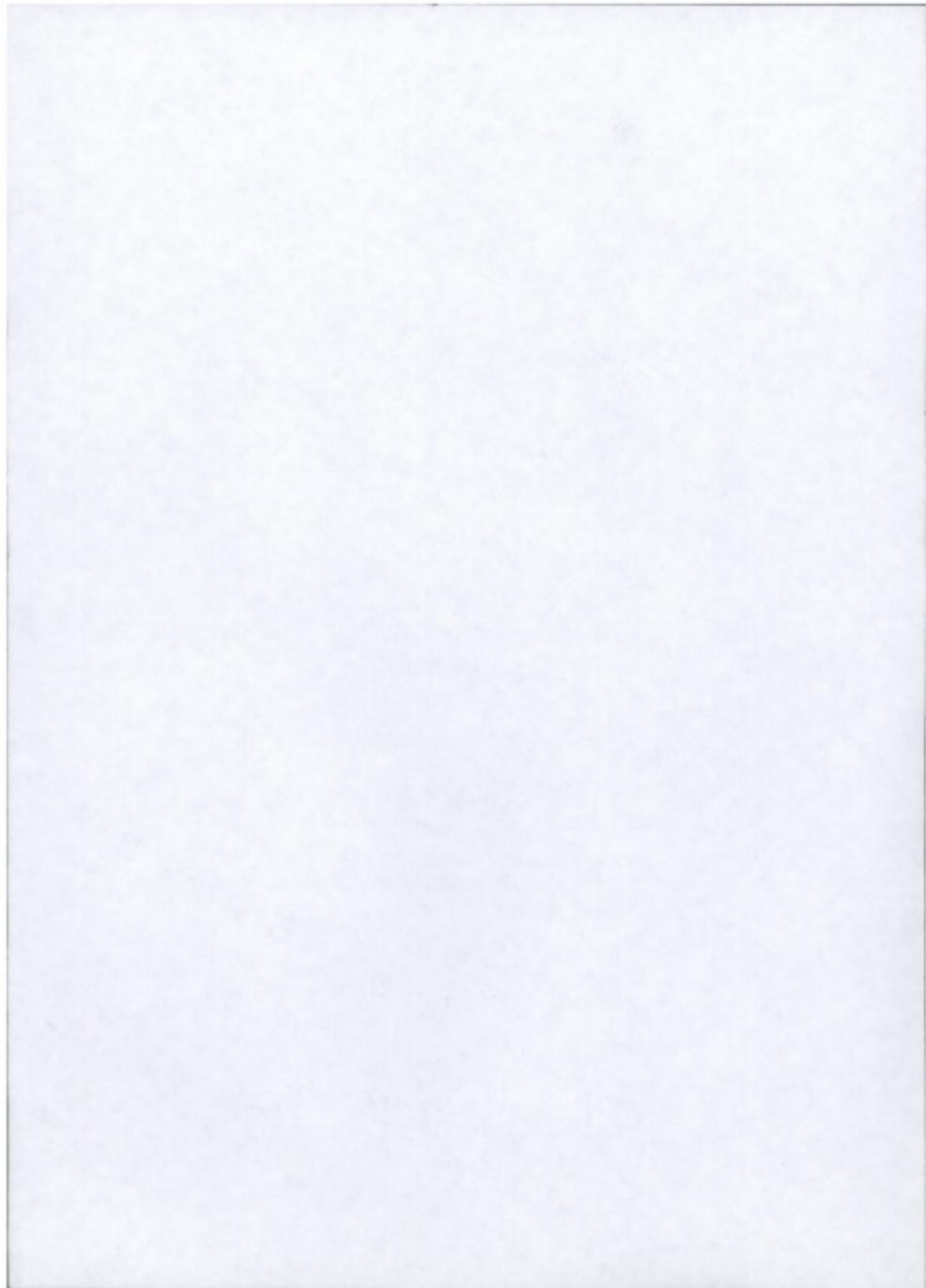
Ξέρει τούς χρόνους δίσεχτους
καὶ βάνει του ἄρραβώνα
νά τὸν γλιτώνει ἀπό βοριά
κι ἀπό κακό χειμώνα.

"Ένας δέν είναι μήτε δυό²
μοιρολογοῦν καὶ κλαίνε
τὸν κύρη σου ἐκρεμάσανε
κοιμήσου μου ἀντρειωμένε.

Γιά νά σέ πάρει τ' ὄνειρο
καὶ νά σέ ταξιδέψει
νά μή σου γιάνει τὴν πληγή
τό ντέρτη μή στερέψει.

Νάχεις τίς ρίζες τοῦ καπμοῦ
ραγιάς γεννήθης γιέ μου
μή μεγαλώσεις μου ραγιάς
άπτε μονάκριβέ μου.

εἶναι γραπτένα
δυστρόφεια

Στήν κούνια βάνω δίπλα μου
μπροστά μου ή άγια πύλη
βάνω τά δώρα τοῦ Χριστοῦ
σταυρό και καριοφίλι.

ΤΕΛΟΣ

ΕΔΩ ΔΕΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΑΝΕ

Έδω δέν προσκυνήσανε
θολό νέρο δέν ήτηπαν
μονάχα πίνουν ἀγιασμό
στή χούφτα τ' Ἀγίου Γιάργη
δυόσμο στήν ἄκρια τῶν χειλιῶν.
Καβαλικέύόμυν τ' ἄλονα
σημάδι βάνουν τ' ἄστρα
μπροστάρη βάνουν τήν καρδιά
φλόγα πού καὶ τὸν οὐρανό.
Πλεούμεν' ἀρματώσανε
φαριά μεσοπελάγου
έζέψανε τά κύματα
νά σύρουνε τό Χάρο
γιά τό χορό τῆς λευτεριᾶς.
Δικό μας είναι τ' ὅνειρο
δικό μας και τό θάμα
μ' ιδρώτα κι αἷμα χτίζουνε
φωτιά τό καταλυοῦνε
δειντε και πάλι ἀπ' τήν ὁρχή.

ΕΧΘΡΟΣ ΛΑΟΣ

(Ιάκωβου Καμπανέλλη)

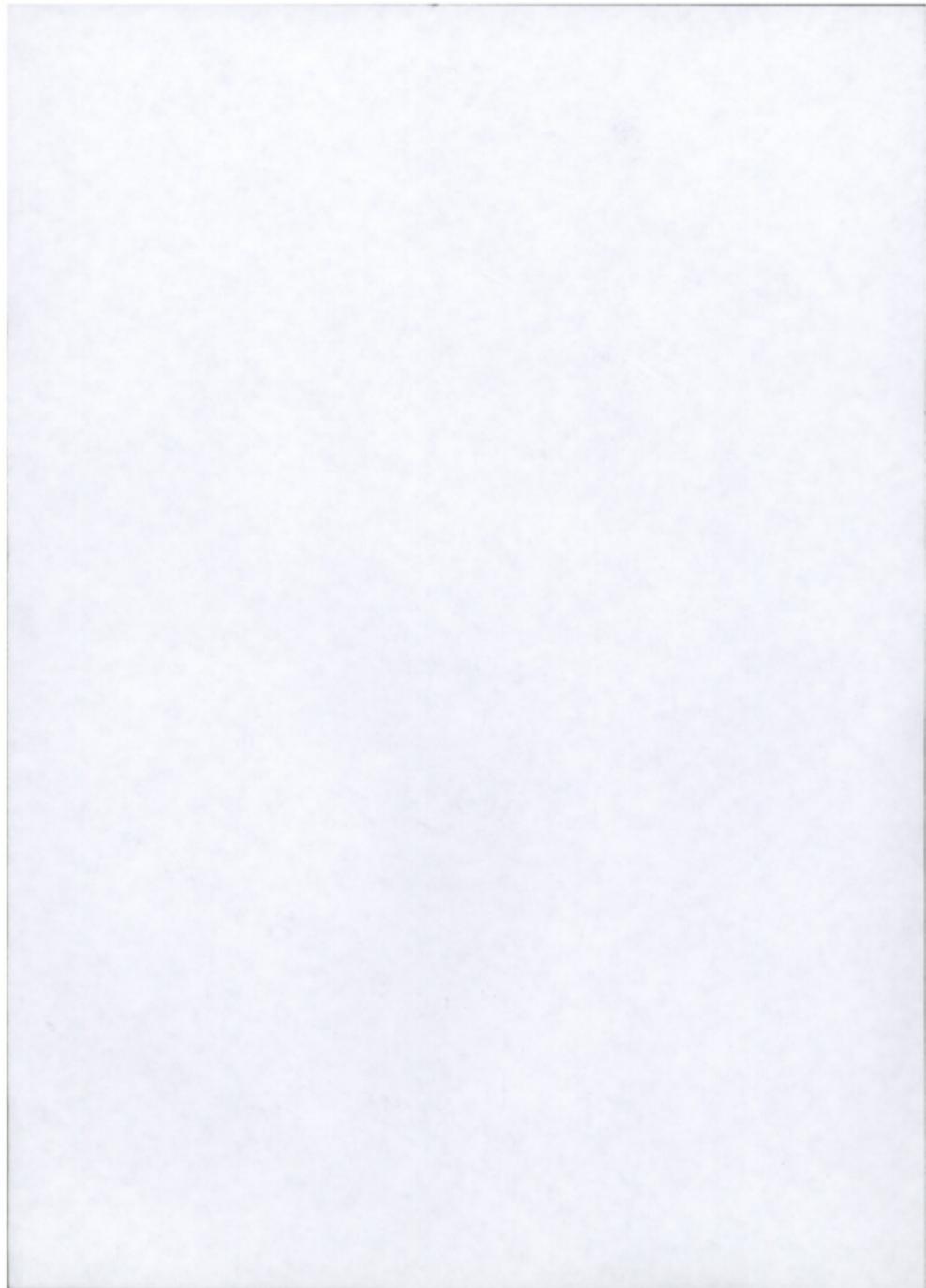
ΑΚΟΜΑ ΤΟΥΤΗ Η ΑΝΟΙΞΗ

Άκομα τούτη' ή ἀνοιξη
τό δάκρυ δέ στεγνώνει
δάκρυ στά μάτια ποταμός
κυλῶν ποτάμια οι χρόνοι.

Δέν είναι τούτη ἀνοιξη
δέν είναι καλοκαίρι
μόν' είναι σύννεφο βαρύ
χειμώνας τόχει φέρει.

Άν είναι γά θερίσουμε
νά μποῦμε γιά τ' ἀλώνι
τί μοῦ φωνάζει ο κύρης μου
κι η μάνα μέ μαλώνει.

Χειμώνας και κρατάει πολὺ^ς
κι η νύχτα δύλο μακραίνει

τσακάλι πέφτει στό μαντρί¹
και τρώει καὶ δέ χορταίνει.

NANOYRISMA

Μωρό στήν κούνια ή μάνα του
περνάει τοῦ δράκου βέρα
νά μὴ σκιαχτεῖ μη φοβηθεῖ
τοῦ Τούρκου τή φοβέρα.

Ξέρει τούς χρόνους δέσεχτους
καὶ βάνει του ἄρραβώνα
νά τόν γλιτώσει ἀπό βοριά
κι ἀπό κακό χειμώνα.

Ἐνας δέν είναι μῆτε δυό²
μοιρολογούν και κλαίνε
τόν κύρη σου ἐκρεμάσανε
κοιμήσου ἀντρειωμένε.

Γιά νά σέ πάρει τ' ὄνειρο
καὶ νά σέ ταξιδέψει
νά μή σου γιάνει τήν πληγή
τό ντέρπι μή στερέψει.

Νάχεις τίς ρίζες τοῦ καπημοῦ
ραγιάς γεννήθης γιέ μου
μή μεγαλώσεις μου ραγιάς
ἀπτέ μονάκριβέ μου.

Στήν κούνια βάνω δίτλα μου
μπροστά μου ή ἄγια πύλη
βάνω τά δώρα τοῦ Χριστοῦ
σταυρό καὶ καριοφύλι.

ΕΔΩ ΔΕΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΑΝΕ

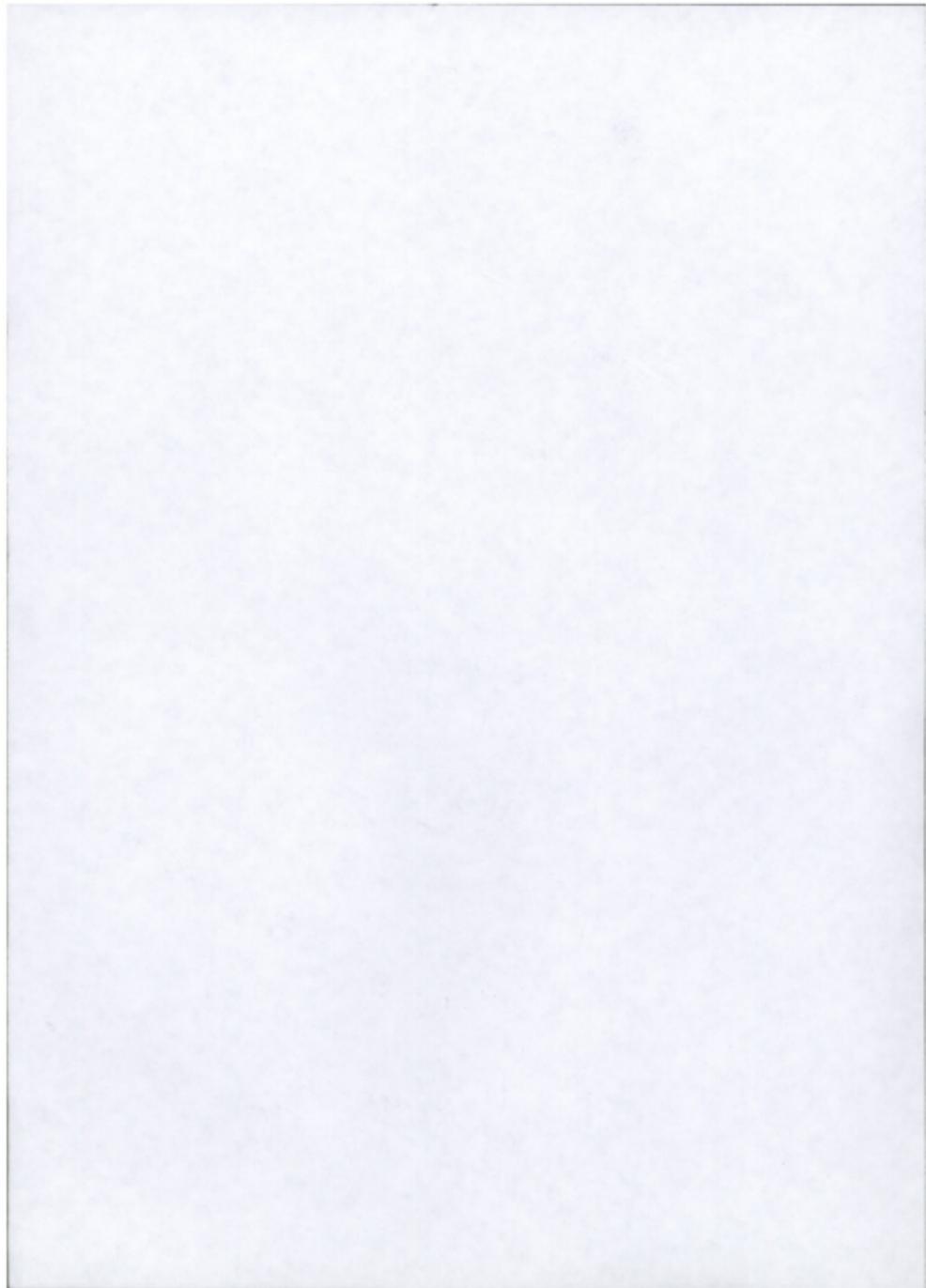
Ἐδῶ δέν προσκυνήσανε
θολό νερό δέν ἥπιαν
μονάχα πίνουν ἀγιασμό
στή χούφτα τ' Ἀγίου Γιώργη
δυόσμιο στήν ἄκρια τῶν χειλιῶν.

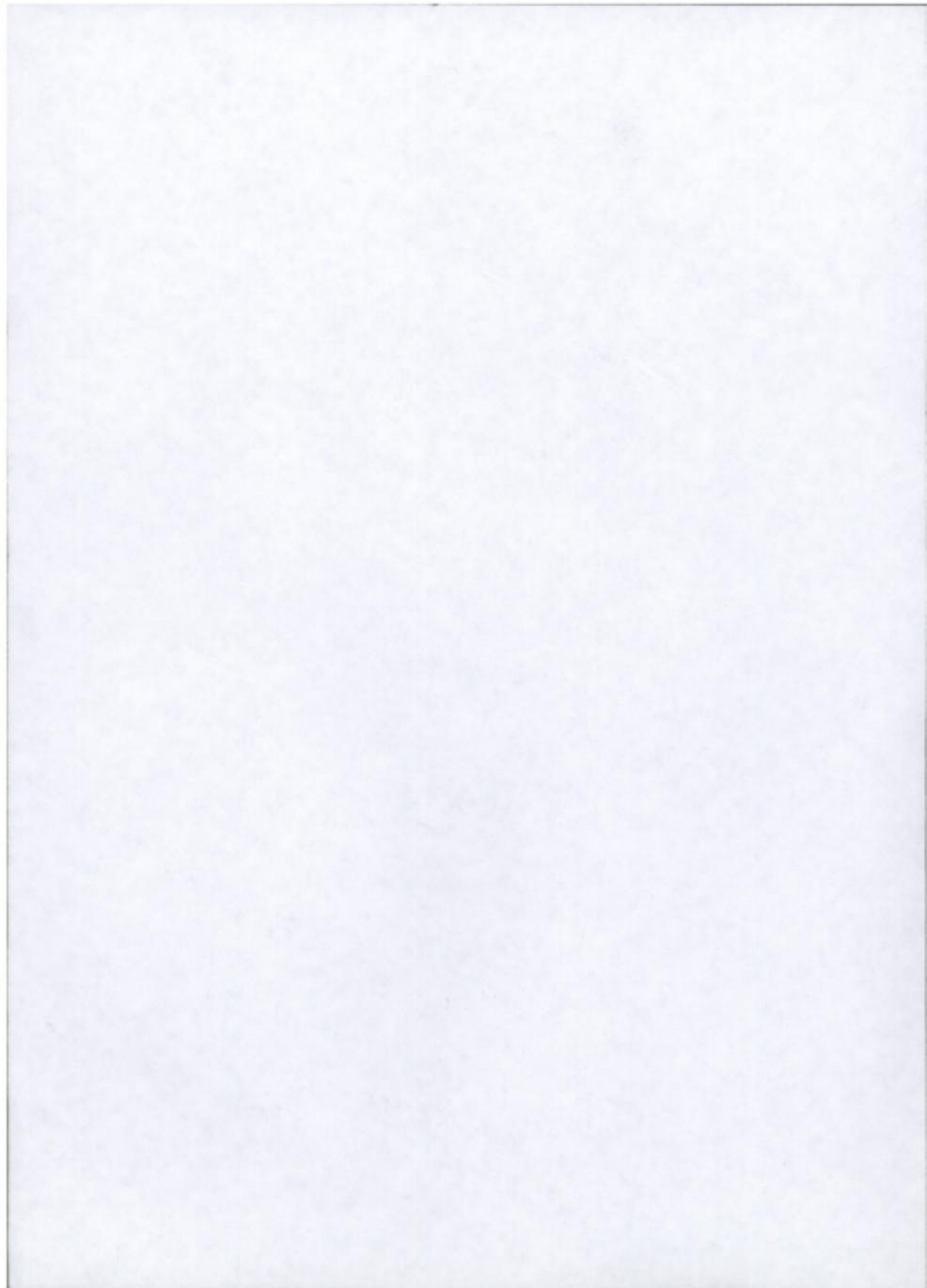
Καβαλικεύουν τ' ἀλογα
στημάδι βάνουν τ' ἀστρα
μπροστάρη βάνουν τήν καρδιά
φλόγα πού καίει τόν ούρανό.

Πλεούμεν' ἀρματώσανε
φαριά μεσοπελάγου
έζέψανε τά κύματα
νά σύρουνε τό Χάρο

γιά τό χορό τῆς λευτερίας.
Δικό μας εἶναι τ' ὅνειρο
δικό μας καὶ τό θάμα
μ' ἴδρωτα κι αἷμα χτίζουνε
φωτιά τό καταλυοῦνε
ἄειντε καὶ πάλι ἀπ' τὴν ἀρχή.

To MIAOKO ETH
KATSIPIAN H

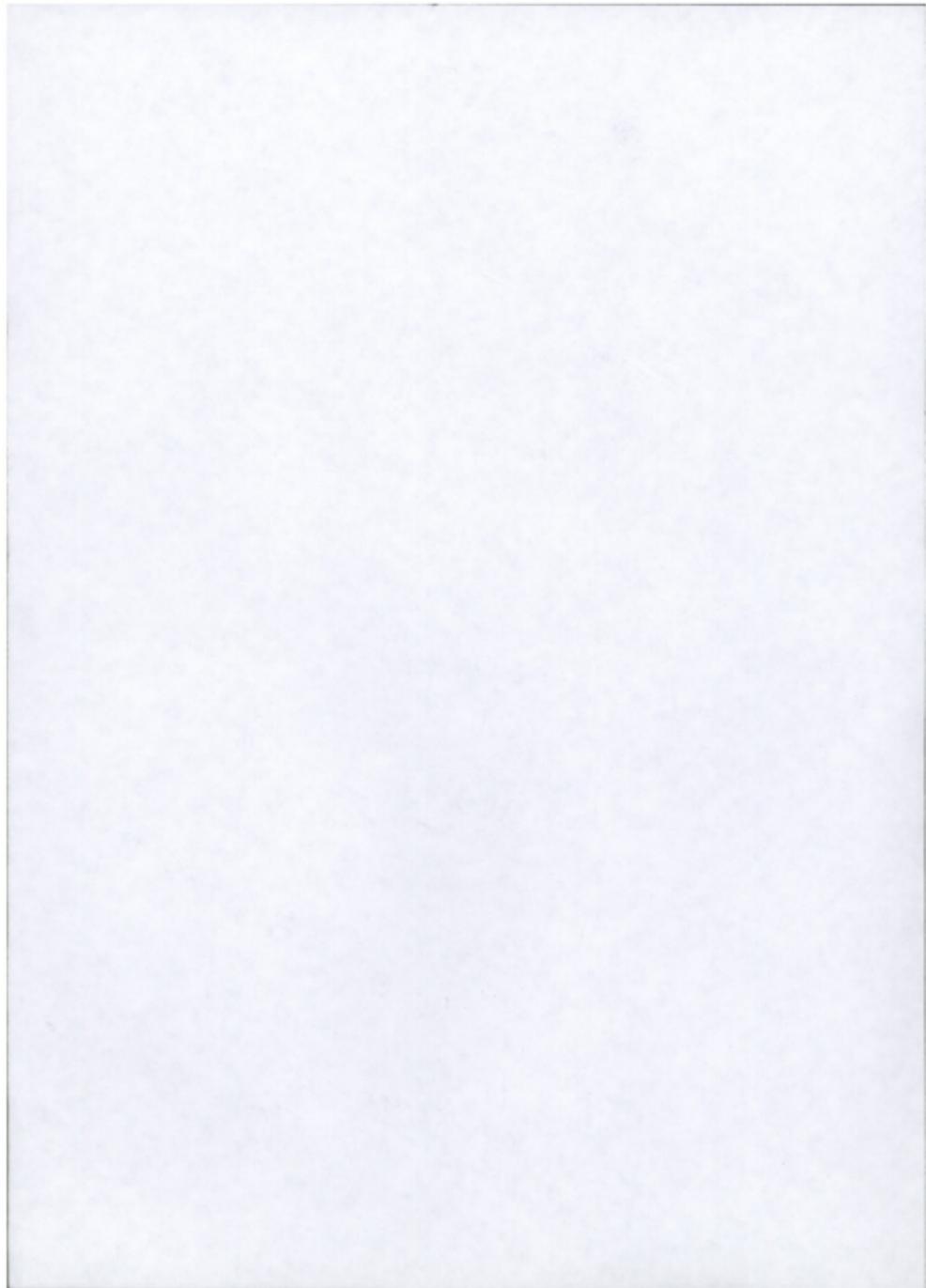
(2)

" Ans o Tanning Egg → Moon Negativity
" Ans o DENTAL DENTOGEN UGOMONH "

Xan
Aktion

25° Moon m MIND
" X 41° 24' Tropicus;

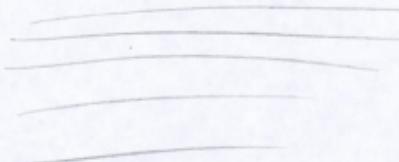
To
no in ha

TEPPES (TOS)

(3)

lockw^o
partn^{w_o}

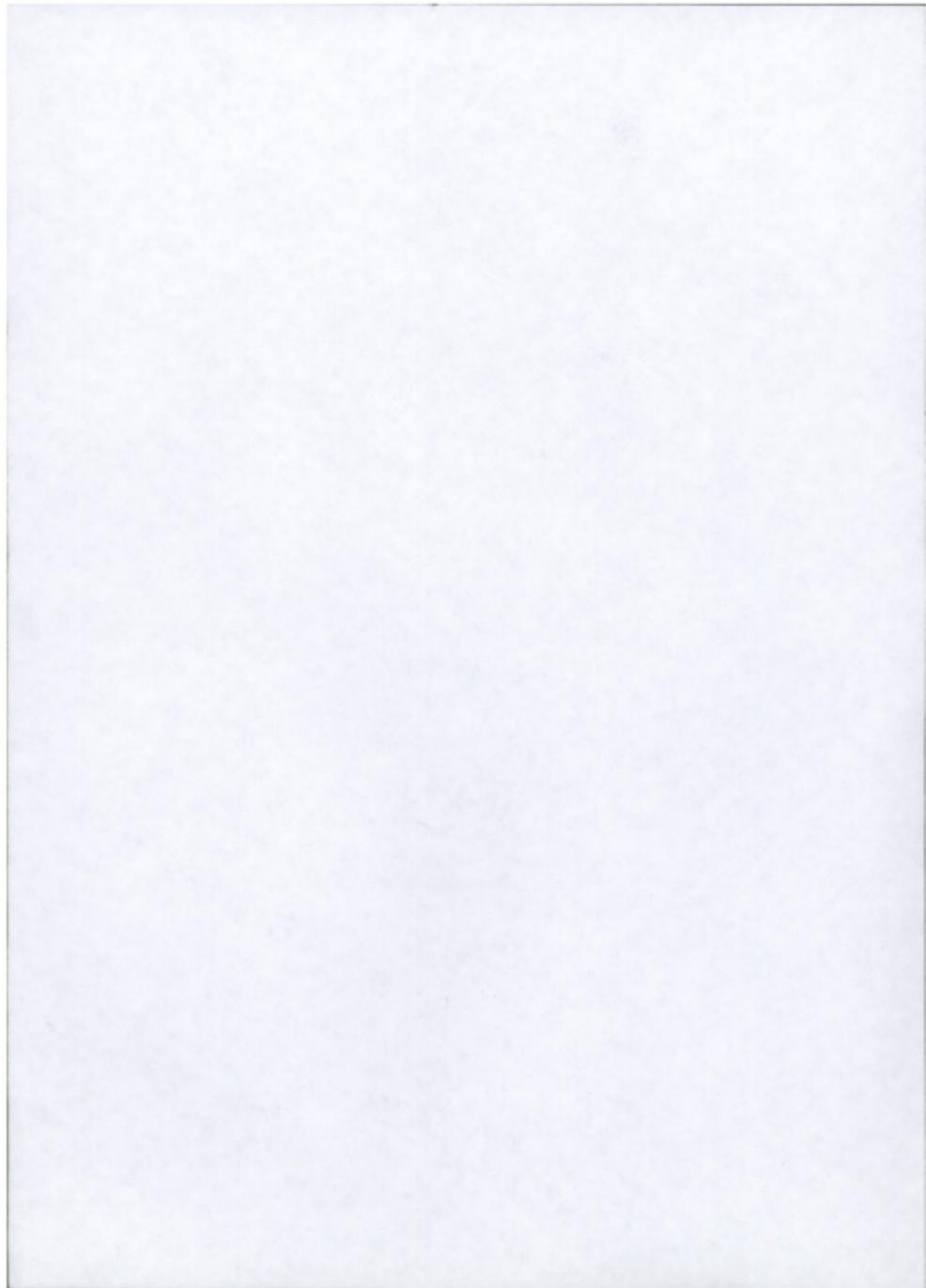
(TA X_oPIKA → BTOMO)

Terr
faces

Bar
panacur
brown

M.S.

1975
Columbian

ΕΧΘΡΟΣ ΛΑΟΣ

(Ιάκωβου Καμπανέλλη - 1975)

ΤΟΥ ΧΩΡΙΣΜΟΥ

Μήν παντρευτεῖς τή μοναξιά
μήν πάρεις τό σκοτάδι
τραγούδα πάλι κάθε βράδυ
και φέρνε με κοντά.

(3)

Βάλε σημάδι έσπερινό
τ' άστρο που μούχεις δώσει
τό βλέμμα μου θά σ' άνταρώσει
ψηλά στόν ούρανό.

Τρίκλωνη μόνη σιδεριά
δράκοι που φοβερίζουν
αύτά μονάχα μᾶς χωρίζουν
άνάσα μου γλυκιά.

Όσα ή άγάπη μας χωρᾶ
καλή μου μήν τ' άρνιέσαι
τήν άνοιξη στόν κήπο δέσε
και κοίταζε μακριά.

(4)

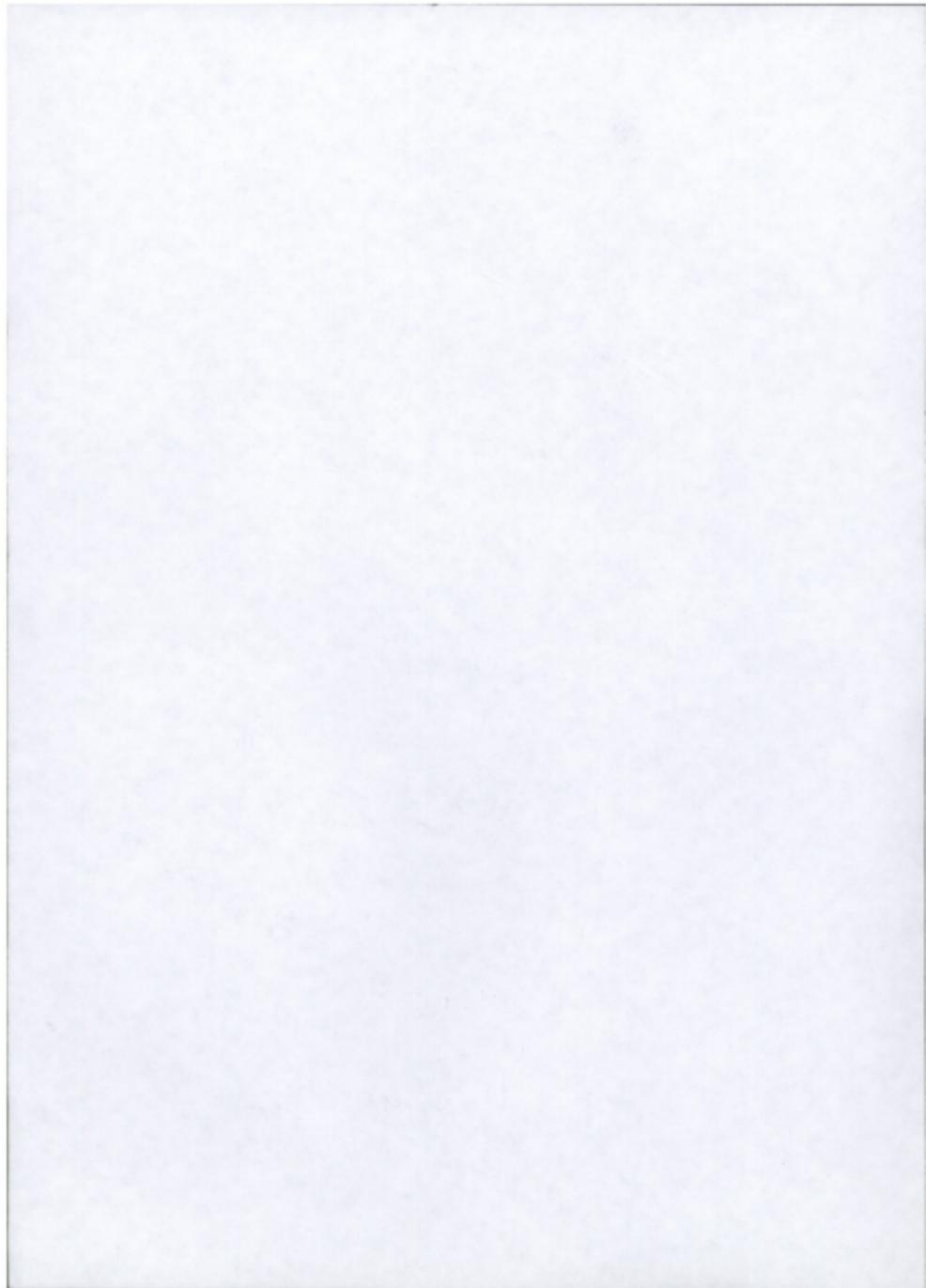
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Θά βγοῦν άπό παλιές φωτογραφίες
θά κατεβούν άπό λιθογραφίες
μέ σκονισμένες φυσιογνωμίες
και παραγνωρισμένες άμαρτίες.

«Όχλο» και πάλι θά σέ πούνε
κι «όχλοκρατία» τή θέλησή σου
«άναρχικά» τά όνειρά σου
και «άναρχια» τή φωνή σου
λεβέντη πάρε με μαζί σου.

Θά 'ρθει ή παραπαίουσα εύφυΐα
ή λατρευτή τοῦ παλατιοῦ φοβία
ή καθώς πρέπει δεοντολογία
και ή πανταχοῦ παρούσα καπηλεία.

«Όχλο» και πάλι θά σέ πούνε
κι «όχλοκρατία» τή θέλησή σου
«άναρχικά» τά όνειρά σου
και «άναρχια» τή φωνή σου
λεβέντη πάρε με μαζί σου.

Ο ΕΧΘΡΟΣ ΛΑΟΣ

Ήταν πατριώτη ένας λαός
ένας μεγάλος τοπικός έχθρός

Θέλανε νάχουν δύο τό σπιτάκι τους
καθημερνά τό μεροκαματάκι τους
νάχουν άκομα κι άμα θά κακογεράσουν
μιά συνταξούλα γιά νά μήν πεινάσουν.

Νιώθεις πατριώτη τί έχθρός
ήτανε τούτος ό παλιολαός...

Θέλανε νά μήν περπατούν στά τέσσερα
νά σκέφτονται καί νά μιλούν έλευθερα
νά κυβερνάει αύτός πού θάχουνε διαλέξει
κανένας πιά νά μήν τούς κοροιδέψει.

Νιώθεις πατριώτη τί έχθρός
ήτανε τούτος ό παλιολαός...

Θέλαν τό νόμο φίλο κι όχι φύλακα,
νά μή φοβούνται πιά τό χωροφύλακα,
τήν περηφάνια τους κανείς νά μήν πληγώνει
ούτε τήν πόρτα τους νά ξεκλειδώνει.

Νιώθεις πατριώτη τί έχθρός
ήτανε τούτος ό παλιολαός...

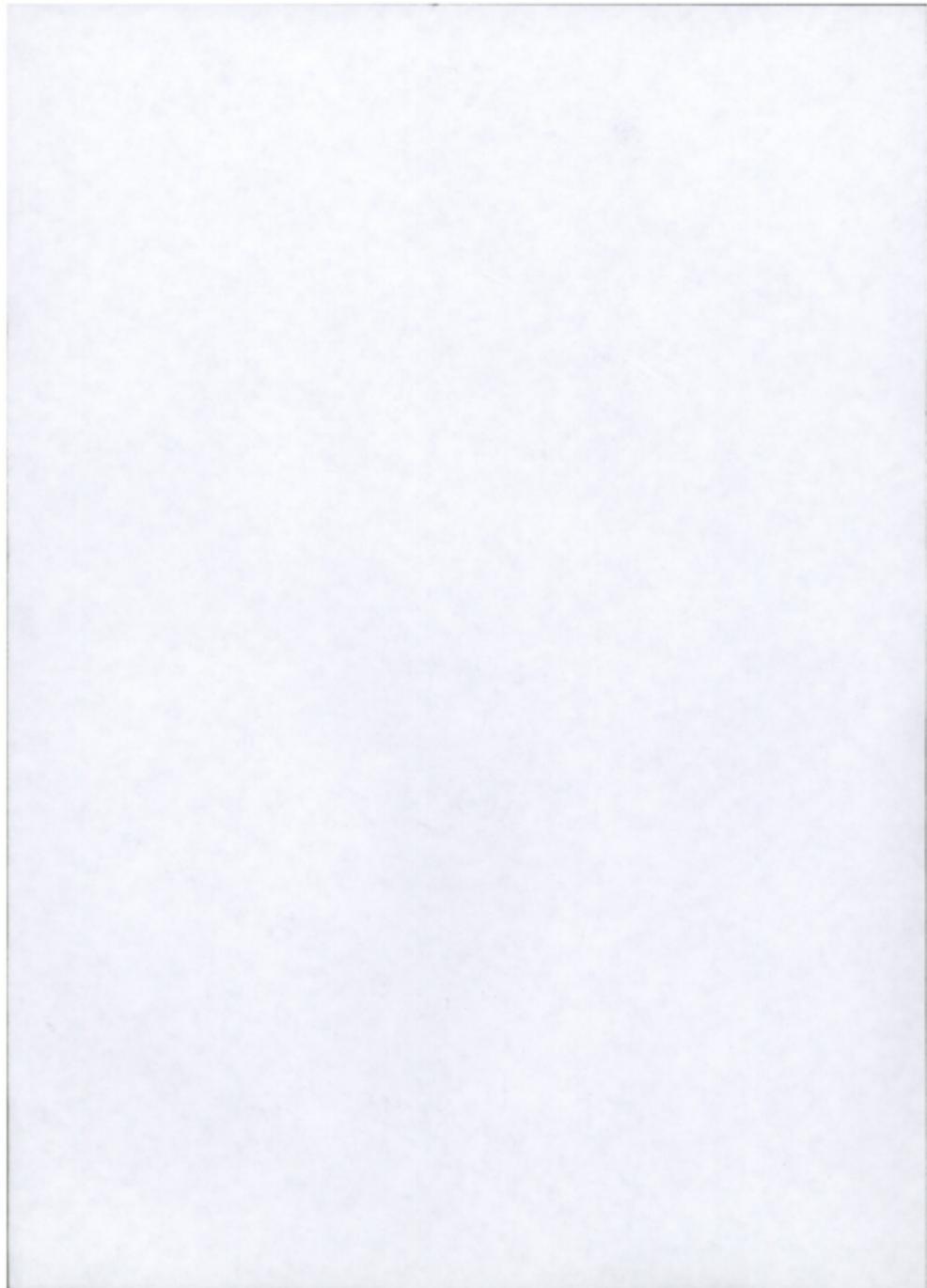
"Ονειρα χίλια μέσα στό κεφάλι τους
τ' αποθηκεύανε στό προσκεφάλι τους.
Χρόνια καλύτερα έλπιζανε νάρθούνε
τό σήμερα οι ληστές δέν έχτιμούνε.

Νιώθεις πατριώτη τί έχθρός
ήτανε τούτος ό παλιολαός...

APNIEMAI

Άρνιέμαι άρνιέμαι άρνιέμαι
οι άλλοι νά βαστάνε τά σκοινιά
άρνιέμαι νά μέ κάνουν ό, τι θένε
άρνιέμαι νά πνιγώ στήν καταχνιά.

Άρνιέμαι άρνιέμαι άρνιέμαι
νά είσαι σύ και νά μήν είμαι έγω
πού τή δική μου μοίρα διαφεντεύεις
μέ τή δική μου γή και τό νερό.

Άρνιέμαι άρνιέμαι άρνιέμαι
νά βλέπω πιά τό δρόμο μου κλειστό
άρνιέμαι νάχω σκέψη πού σωπαίνει
νά περιμένει μάταια τόν καιρό.

Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΝ ΑΔΕΛΦΟ

'Απ' τα σαράντα τέσσερα
κι από τό γλυκοχάραμα
ό άδελφός τόν άδελφό
μέ σύμβολο ένα Βρετανό *ευθεύλο*
ποτίζουν αίμα τό στενό
μέ σύμβολο ένα Βρετανό. >>

(5)

Σαράντα έξι έγύρισε
στό σβέρκο μας θρονιάστηκε
κι ό άδελφός τόν άδελφό
μέ σύμβολο παλατιανό
κανόνια σέρνουν στό βουνό
μέ σύμβολο παλατιανό.

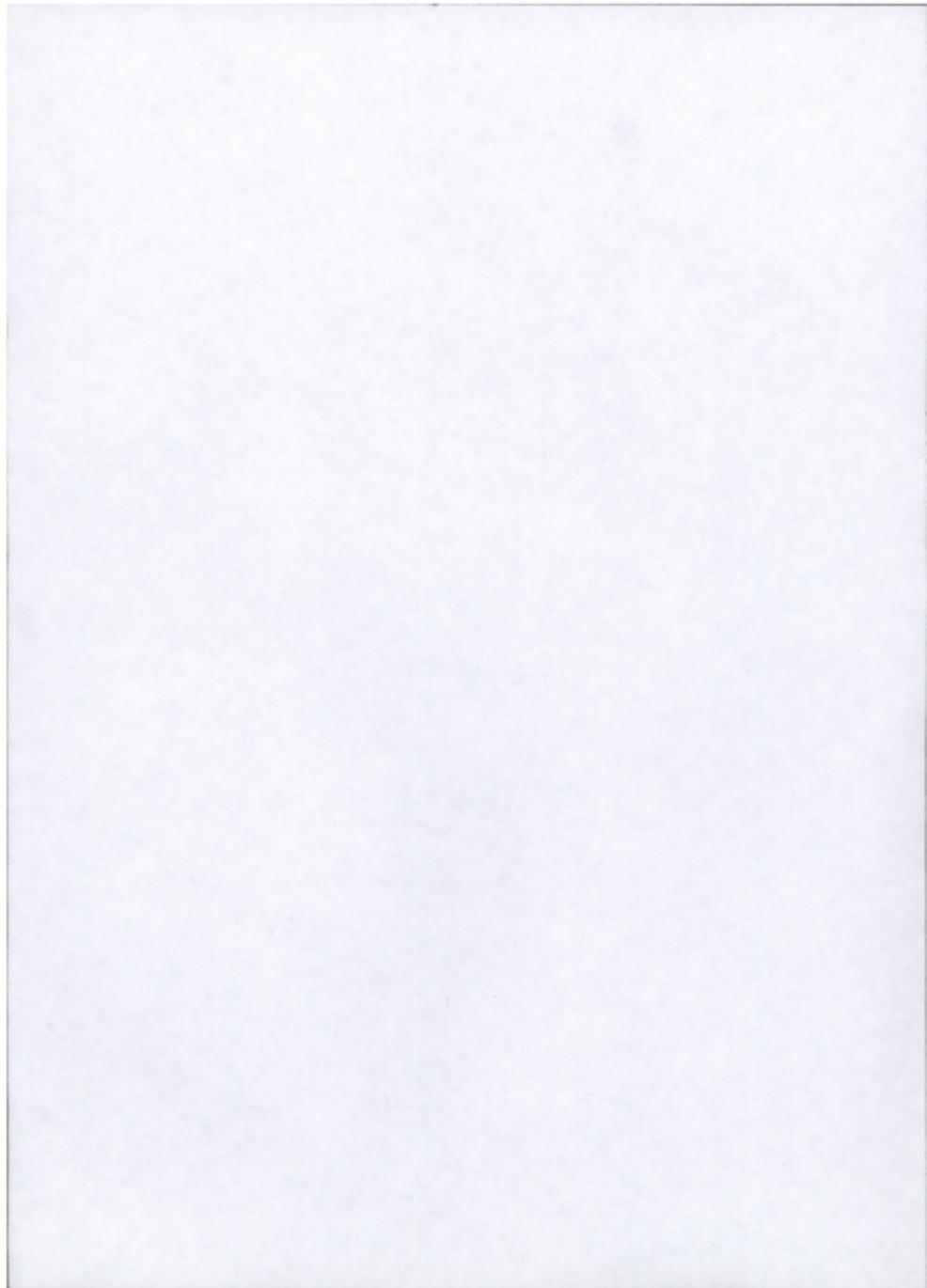
Σαράντα έφτά κι άνάθεμα
δύλα δικά τους τάθελαν
κι ό άδελφός τόν άδελφό
μέ σύμβολο Αμερικανό
χορτάίνει νιάτα τό βουνό
μέ σύμβολο Αμερικανό.

Προδότες και δοσιλογοι
δύλοι καλοδεχούμενοι
πατριώτες και άγωνιστες
στόν τοίχο και στίς φυλακές.
Νταχάου σ' έλληνικό νησί
κι ένας σοφός ύμνολογει.

ΣΟΦΟΣ:
«Η Μακρόνησος είναι Παρθενών
τής συγχρόνου Έλλάδος».

ΤΡΑΓΟΥΔΙ:

Κι απ' τά πενήντα τέσσερα
τό μέλλον μας άνθόπαρτο
τό σύστημα έχει όργανωθεί
κι ό λαός φακελωθεί
οι σύντροφοι έκτελεστεί
οι πλάκες έχουνε πλυθεί
μά ένας σοφός άνησυχεί.

ΣΟΦΟΣ:

«Δέν έχω άνάγκη από ήρωες
θέλω Χίτες, σκυλιά
λυσσασμένα πού νά γαβγίζουν».

ΤΡΑΓΟΥΔΙ:

Στεριώνουνε τήν τάξη τους
μένουν συναμεταξύ τους
παίρνουν τό φόρο άπ' τό φτωχό
τό κάνουν δάνειο κρατικό
κεφάλαιο έφοπλιστικό
κεφάλαιο βιομηχανικό.

Ό πλούσιος πλουσιότερος
και ό φτωχός φτωχότερος
ή άγροτιά κι ή έργατιά
τό δρόμο παίρνουν τού βοριά
γιά προκοπή στήν ξενιτιά
κι ένας σοφός δοξολογῶ.

ΣΟΦΟΣ:

«Η μετανάστευσις είναι
εύλογία διά τόν τόπον....»

ΤΡΑΓΟΥΔΙ:

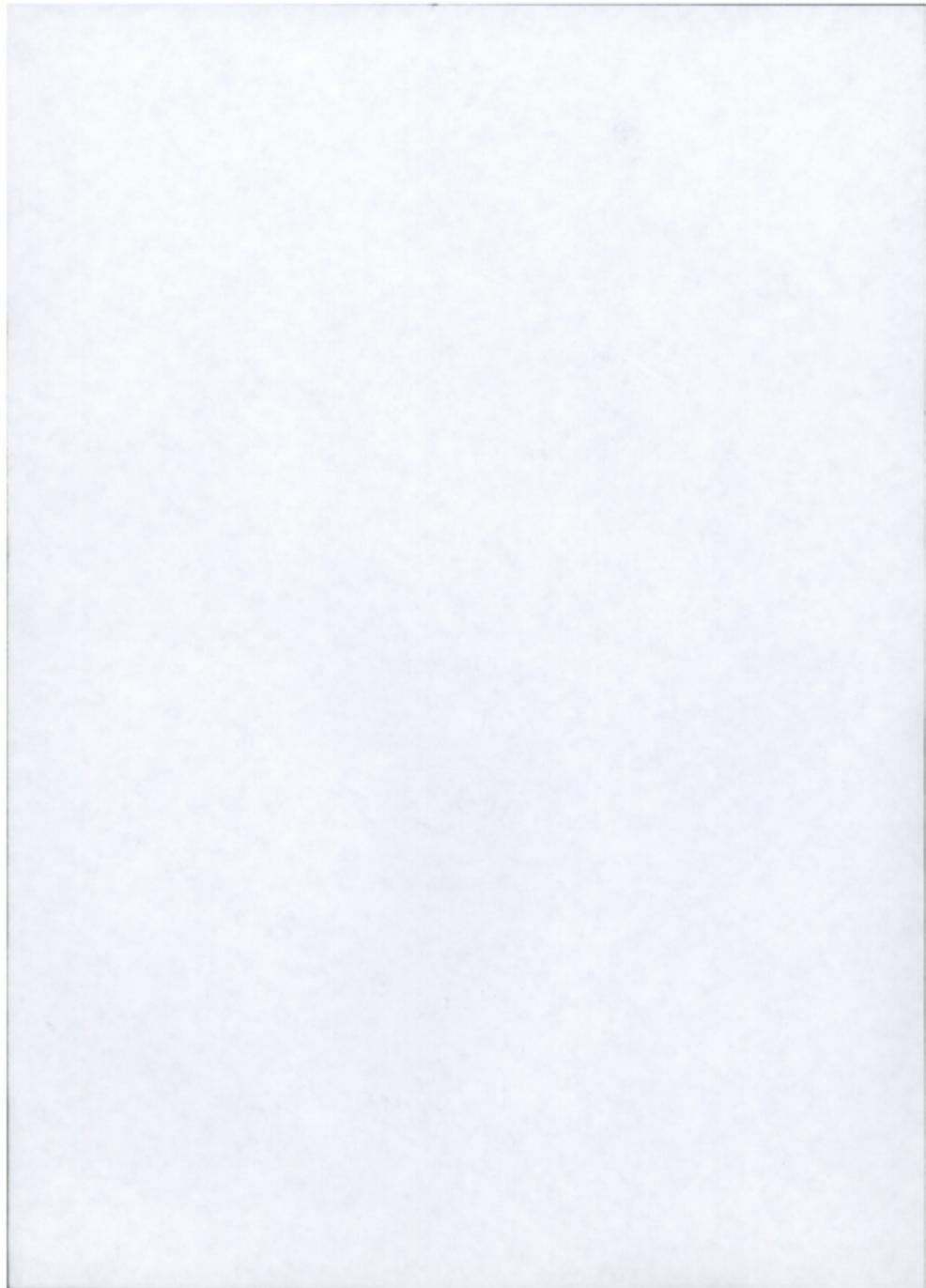
Σάν Έλληνες περήφανοι
σάν Εύρωπαιοι έλευθεροι
σάν κράτος συνεταιρικό
στό NATO μέλος έκλεκτό
άπό τό προύπολογισμό
τό πό μεγάλο μερδικό
τό δίνουμε γιά τό στρατό
κι είμαστε κράτος δυνατό
σ' έχθρούς και φίλους σεβαστό
κι άκούμε κείνο τό σοφό
νά λέει σ' ένα Αμερικανό:

ΣΟΦΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε τής Αμερικανικής
Βιομηχανίας ραπτομηχανών Σίγγερ:
«ΙΔΟΥ Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΣΑΣ».

ΤΡΑΓΟΥΔΙ:

Τό σύστημα έχει όργανωθεί
κι ο λαός φακελωθεί
οι σύντροφοι έκτελεστεί

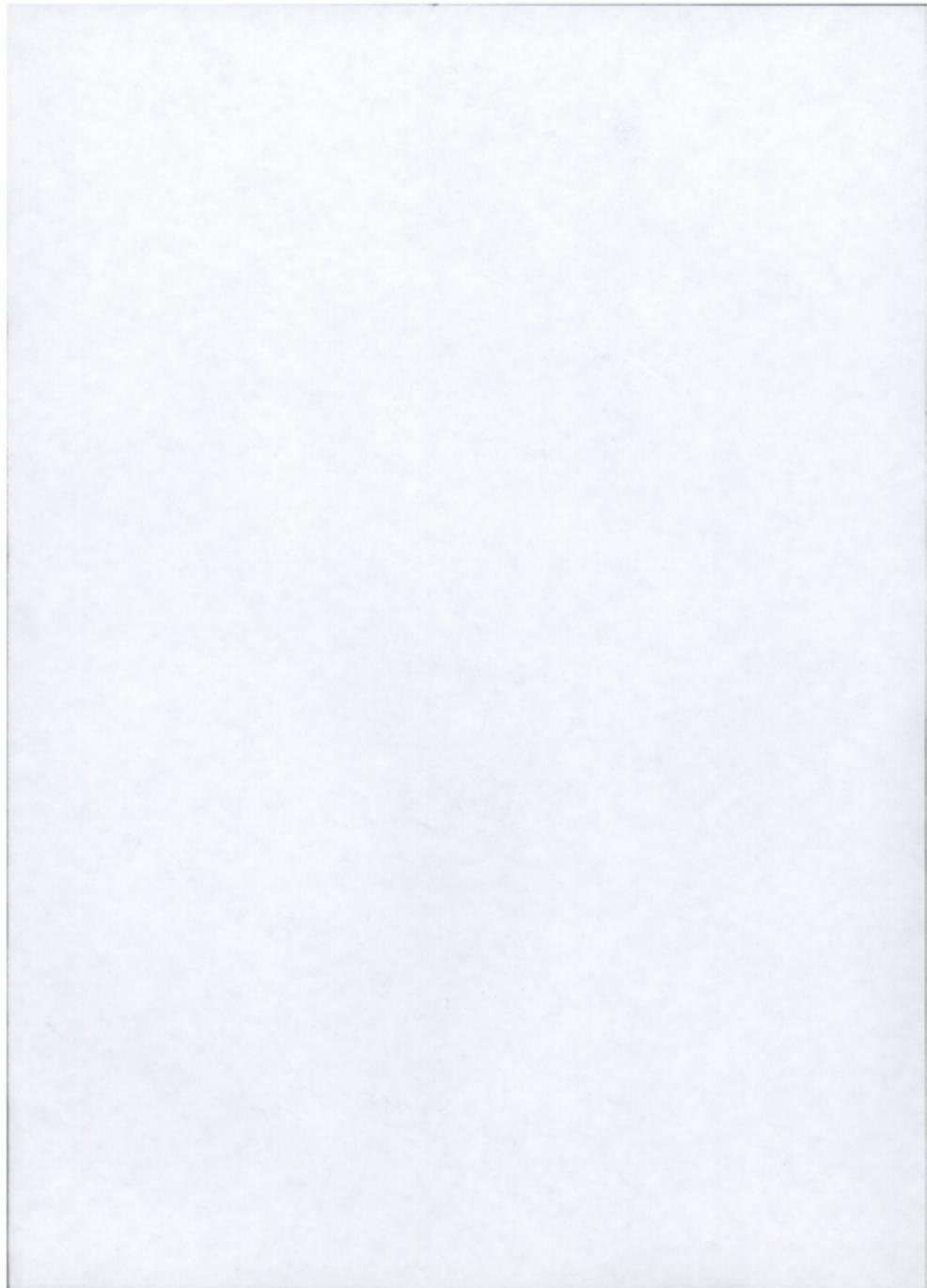
οι πλάκες έχουνε πλυθεῖ.

Τό σύστημα έχει όργανωθεῖ
καί τά προβλήματα λυθεῖ
οι σύντροφοι έκτελεστεῖ
οι πλάκες έχουνε πλυθεῖ.

ΛΑΧΤΑΡΗΣΑ ΜΙΑ ΧΩΡΑ

(6)

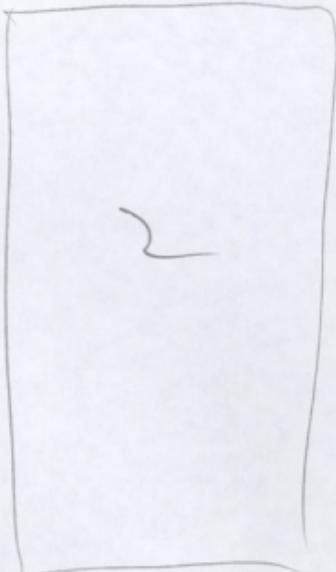
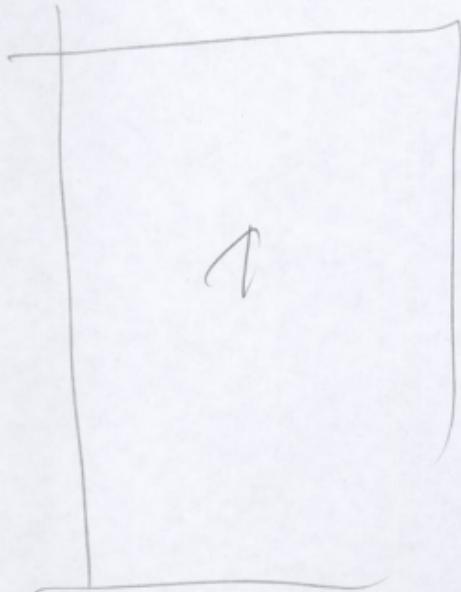
Λαχτάρησα μιά χώρα, γυρεύω ένα νησί[—]
πού οι ἄνθρωποι νά λένε δ, τι μοῦ λές κι έσύ.
Βροχούλα στά μαλλιά σου στά μάτια ή χαραυγή
φωνή πού σέ θηλάζει μά μάνα ύπομονή.
Νά σπείρω ένα χωράφι και κάθε πρωΐνό
πόση ζωή έχει πάρει νά βγαίνω νά μετρώ.
Θέλω νά σέ κρατήσω θέλω νά σ' άγαπω
γιά όσα έχω σωπάσει νά σκύψω νά σου πώ.
Και σά θά μεγαλώσεις τό λάδι άπ' τήν έλιά
ίσια νά τό μοιράζεις στά δώδεκα παιδιά.
Νά ρίξουν ένα γέλιο νά πάει ώς τήν πηγή
νά σηκωθούν οι μέρες που καρτερούν έκει.
Βροχούλα στά μαλλιά σου στά μάτια ή χαραυγή
φωνή πού σέ θηλάζει μά μάνα ύπομονή.

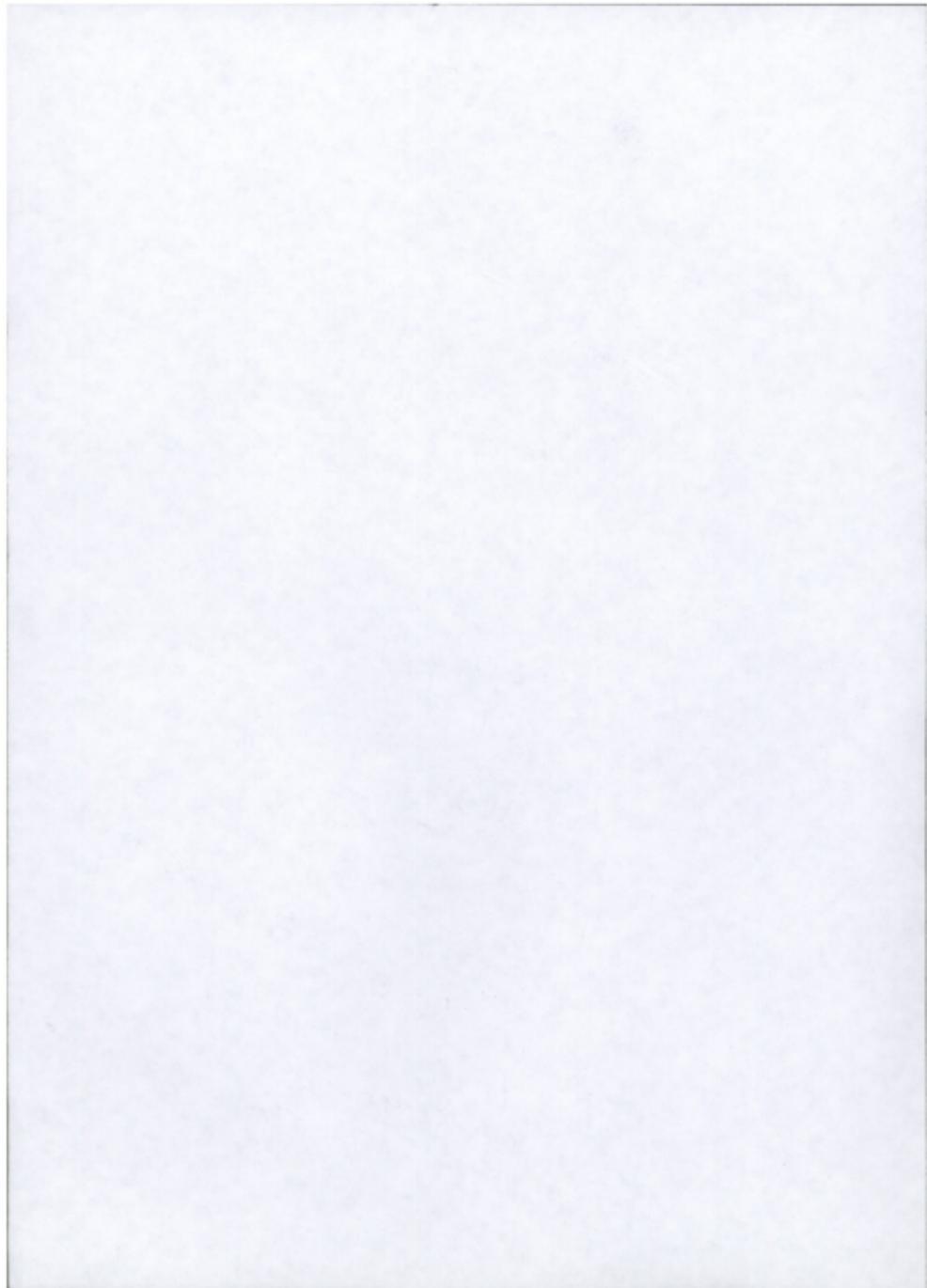

(4)

TITAN ANERO TANAFUNK

TITAN Mykun Tewurcim

1975 -
Polarisound

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΚΟ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗ
(Μίκη Θεοδωράκη - 1976)

ΕΚΕΙΝΟΣ ΉΤΑΝ ΜΟΝΟΣ
Εκείνος ήταν μόνος μες στα πλήθη
Εκείνος ήταν μόνος στο κελί
για αυτόν αρνά τραγούδησες
πολύ αργά, πολύ αργά.

Εκείνος δέν ακούει τη φωνή σου
η αγάπη σου είναι νεκρή για αυτόν
είναι νεκρά τα λόγια κι οι λυγμοί σου
~~αργά~~ αργά και το φιλί σου
πολύ αργά, πολύ αργά.

Εκείνος ήταν ήρεμος κι ωρείος
εκείνος ήταν μόνος κι αρφανός
εκείνος ήταν δίκαλος
κι απέραντος σαν ουρανός.

Κι εσύ φωνάζεις τώρα τ' όνομά του
στο αίμα του ορκίζεσαι υ οργή
περίμενες την ώρα του θανάτου
σαν τη βροχή μας φεύγει τώρα το παιδί
σαν τη βροχή, σαν τη βροχή.

KOKKINO TRIAVANTAFYLLA

Κάθε πρωί ξεκινούσαμε να πάμε στη δουλειά
στο λεωφορείο γελούσαμε. Είμαστε δύο παιδιά.

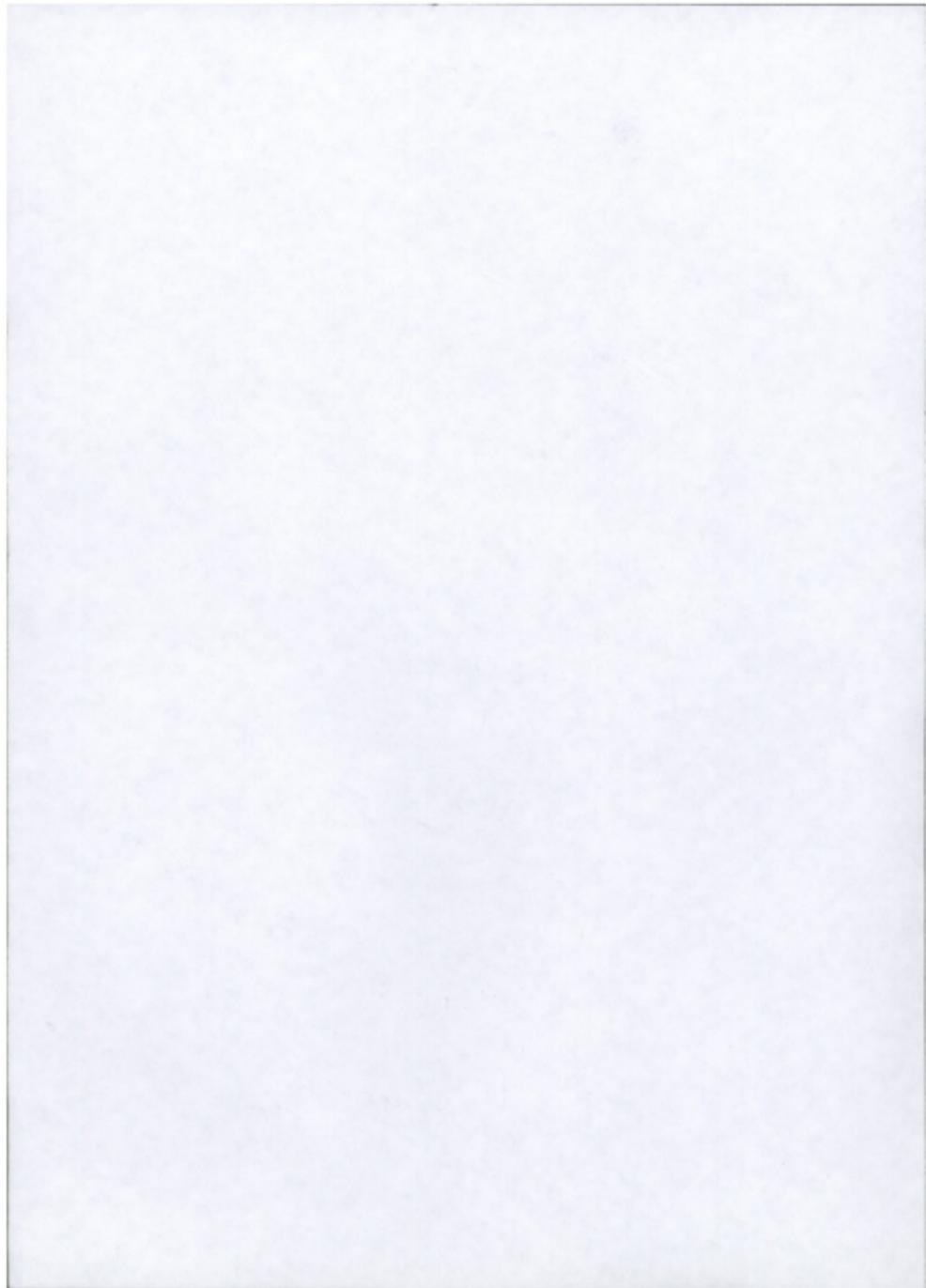
Κόκκινο τριαντάφυλλο, κόκκινο το δειλινό. ████████

Κάποιο πρωί για τον πόλεμο κινήσαμε μαζί¹
όλοι μαζί τραγουδούσαμε, παλεύμε μαζί.

Μέσα στο Μάν σκοτώθηκες το αίμα σου μαζί
έβαψε μαύρο τον ουρανό, κόκκινο τον κατρό.

Μαζί σου τώρα σκοτώθηκαν όνειρα, ιδανικά
νίναμε όλοι φαντάσματα. Ζούμε συμβατικά.

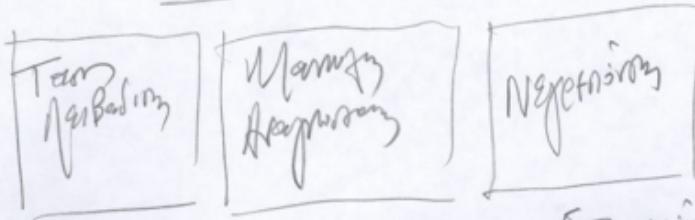
Τώρα οι σημαίες γενήκανε είδη ευπορικά
είναι τα όνειρα αγαθά καταναλωτικά.

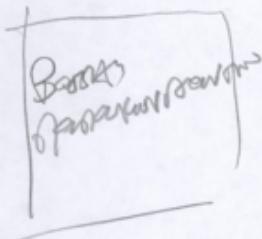
⑤

ΤΗΣ ΕΕΩΠΙΑΣ

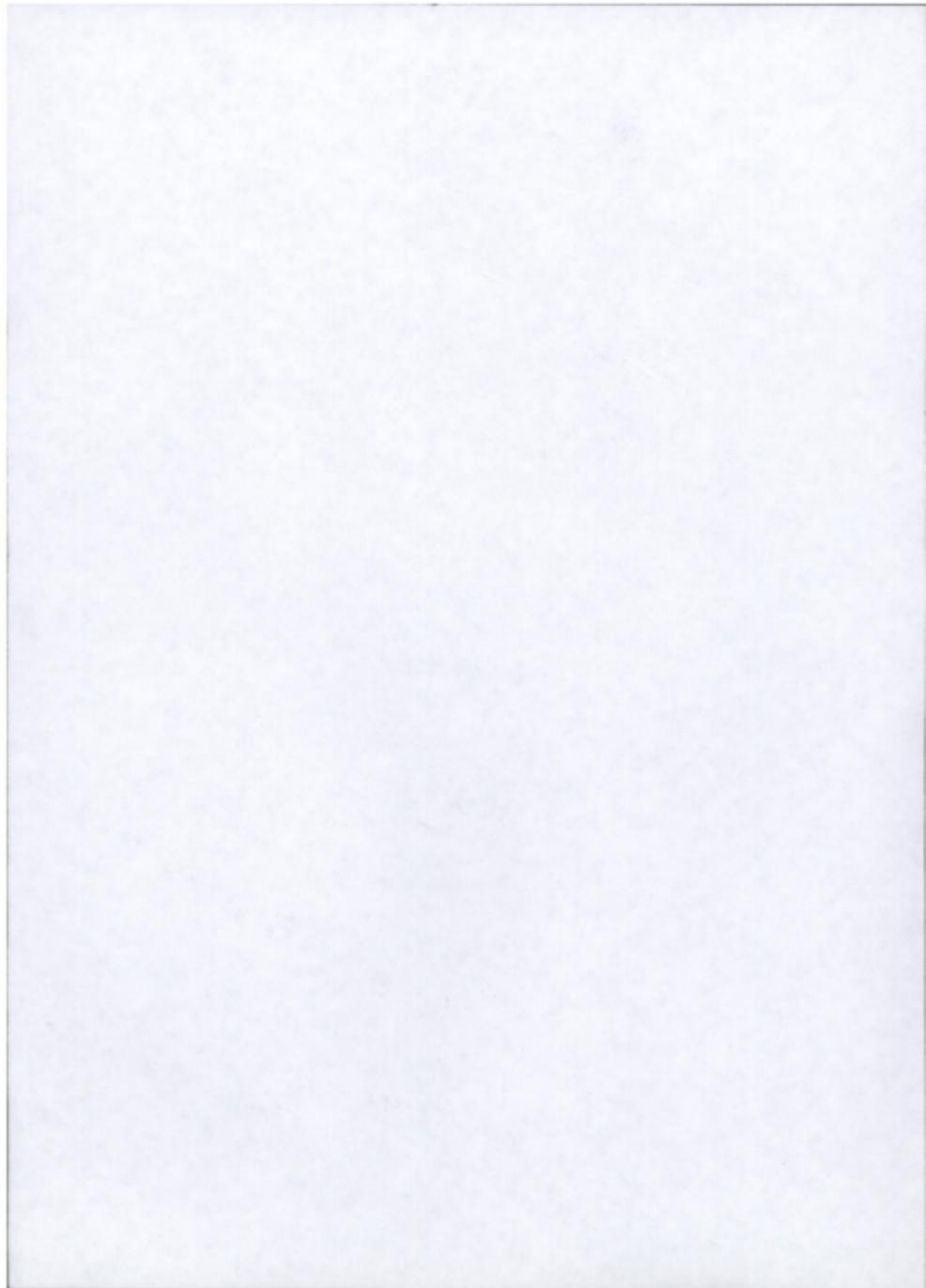
Γιαννέας 1943
ΕΛΑΝ)

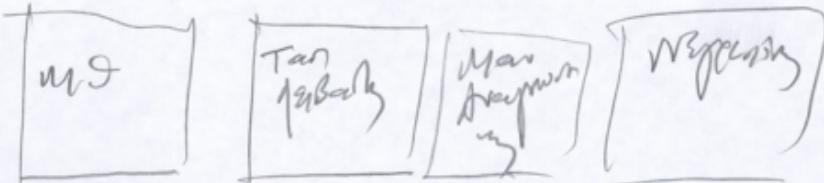
Διαιρέσεις 12 Περιοχών σε κύκλους ~~επίσημης~~ σειράς ή ηπείρων
εξαιρετικά μεταξύ των διαφορών που 1947 συνέβη στην Επανάσταση της Ελλάς (Επαναστατώντας Έλληνες - Τούρκοι)
και 1949 στη Μακεδονία (Επαναστατώντας Έλληνες - Τούρκοι)

Από τον 1976
Πολύσωμη
Παρατακτική Σύγχρονη

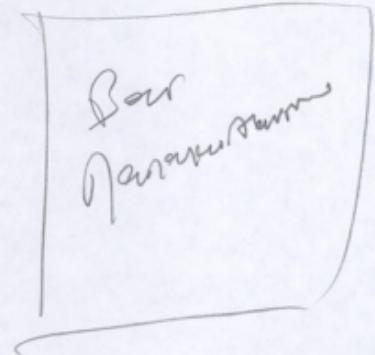

THE EPIK

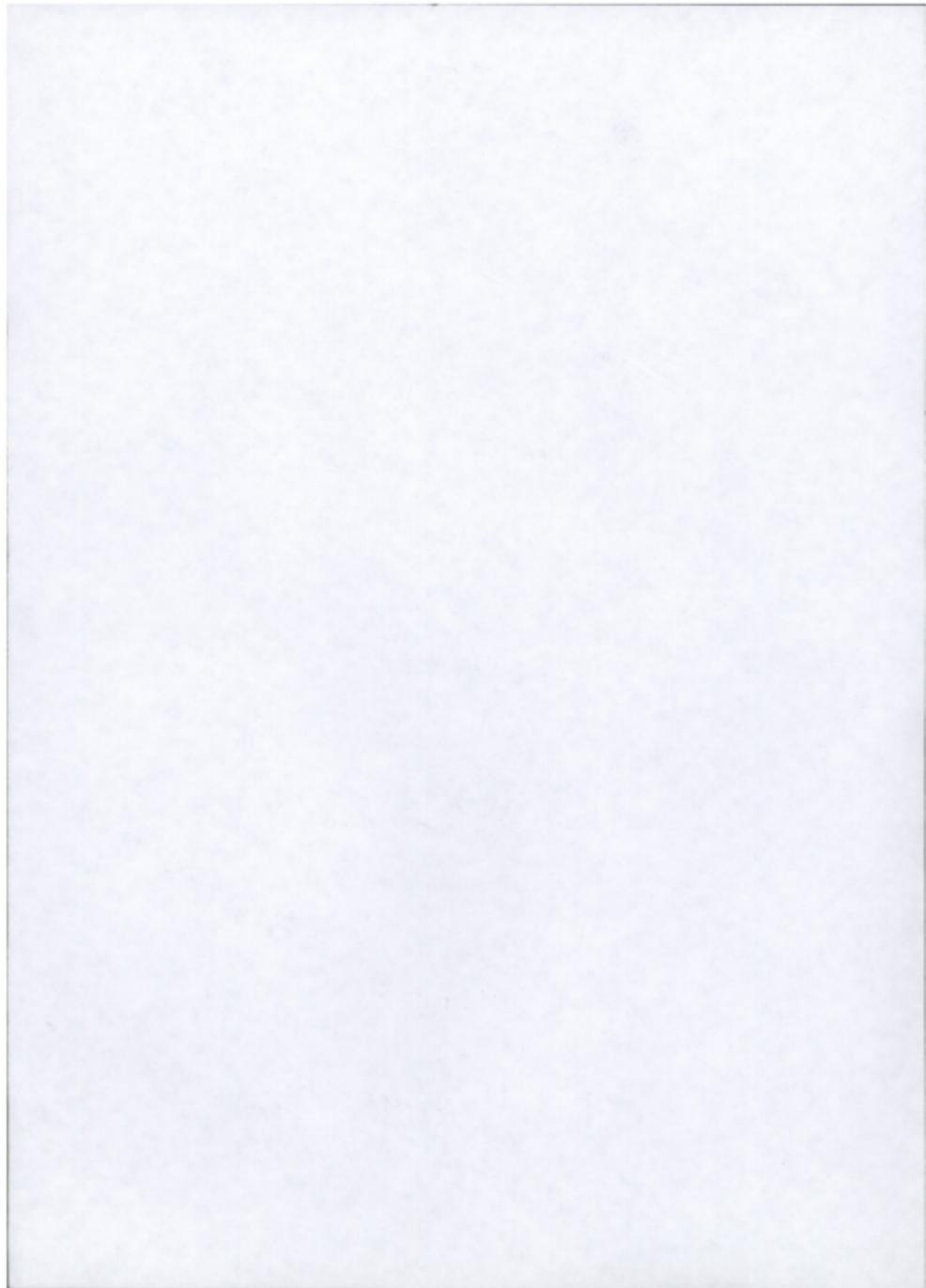

UMAN ON EARTH
THE EPIK
X man - X man

=
-

Aug 1976
PolySound
Ziggo

ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ
(1943-1975)

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΕΛΑΝ
(Πάνου Λαμψίδη-1943)

"Απ' τήν 'Αντίκαιαρα προβάλλει ὁ Ζαχαριάς
καὶ ξεμακραίνει τὸ ἑλανίτικο καράβι
θαλασσομάχοι ἐμεῖς τῆς λευτεριᾶς
ἀν' τήν 'Αντίκαιαρα προβάλλει ὁ Ζαχαριάς.

"Ἐγια μόλα ἔγια λέσσα
μπρός θαλασσομάχοι ἐμεῖς τῆς λευτεριᾶς.

Μεσοπελάγου ἀρμενίζουμε μέ μιᾶς,
ὅμοια μπουρλότο τῷ ψυχή φωτᾶ κι ἀνάβει
καθώς προβάλλει τὸ λιμάνι τῆς Ιτιᾶς
μεσοπελάγου ἀνειίζουμε μέ μιᾶς.
οἱ ξανθοί

Στό Γαλαξίδιψυμέσα
κι ἡ καμπάνα γλυκόρχα νά χτυπάει
ἔγια μόλα παιδιά, ἔγια λέσσα
στό Γαλαξίδι οἱ 'Ελανίτες μέσα.

ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ
(Μίκη Θεοδωράκη) 1947, Η Καριν

Θάλασσες μᾶς ζώνουν
κύματα μᾶς κλεισούν
σ' ἄγρους βράχους πάνω
τά νιάτα μας φρουροῦν.

Στειλάν, τού λαού μας

τ' ἄξια παιδιά

γιά νά φλυγίσουν

σέ δεσμό βαριά.

Στών φρουρών τό πείσμα

βά σταθούμε ορθοί

στίς καρδιές ατσάλι

φλόγα στήν ψυχή.

Μάνα μή στενάζεις

μάνα μή θρηνεῖς

τώρα πέφτουν οι βρόνοι

καὶ τραντάζεις ή γῆς.

'Η αύγή χαράζει

πάνω στά βουνά

ὁ ἔνθρος λουφάζει

φτάνεις ή λευτεριά.

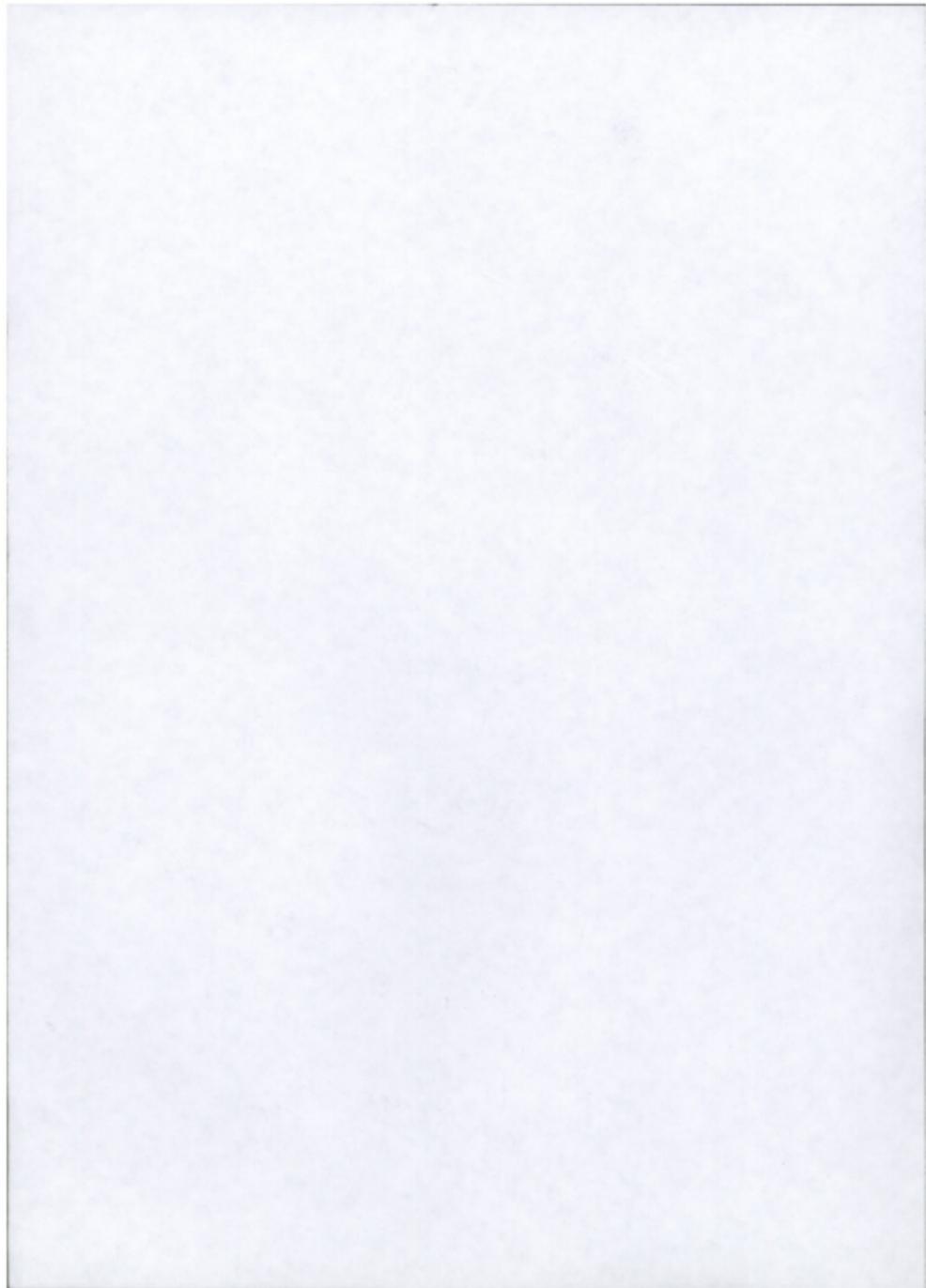
Χτυπάτε τους ἀδέλφια

χτυπάτε δυνατά

σάν χτυπάεις ὁ ~~βασιλιάς~~

σειέτας γῆ στεριά.

Μάρκος

ΧΤΥΠΑ ΧΤΥΠΑ
(Μίκη Θεοδωράκη - 1948)

Μανεριότι

Τά πλοιά προσμένουν κρυφά στά σκοτάδια
δεμένα σέ κάποια ἀκτή μυστική
καινόντια μέ φάρους σβησμένους γεμάτα
συντρόφους πιστούς
γλιτστροῦν μέσ' στήν πόλη πού τώρα σφαδάζει
στά νύχια τών εχθρών τοῦ λαοῦ.

Χτύπα χτύπα τό στήθος π' ἀνάβει
χτύπα χτύπα τό νοῦ πού φωτᾶ
στά χτυπήματα θεριεύουν οι σκλάβοι
κάτω μάς σπρώχνεις μά πάμε φηλά.

Τά πλοιά στά βράχια σκορποῦν τούς συντρόφους
τούς ζένουν σάν φίδια φρουροί τρομεροί
μά κείνοι ψηλά τό κεφάλι, ψηλά ἡ σημαία προχωρεῖ,
πατειδιά τοῦ λαοῦ τιμημένα γνωρίζουν
Πήψις ~~πλάθουν~~ τήν καινούρια ζωή.

ΣΩΤΗΡΗ ΠΕΤΡΟΥΛΑ
(Μίκη Θεοδωράκη - 1965)

Σωτήρη Πέτρουλα Σωτήρη Πέτρουλα
σέ πῆρε ὁ λαμπράκης, σέ πῆρε ἡ λευτεριά.
Μάρτυρες ἥρωες ὁδηγοῦνε
τά γαλάζια μάτια του μάς καλοῦνε.

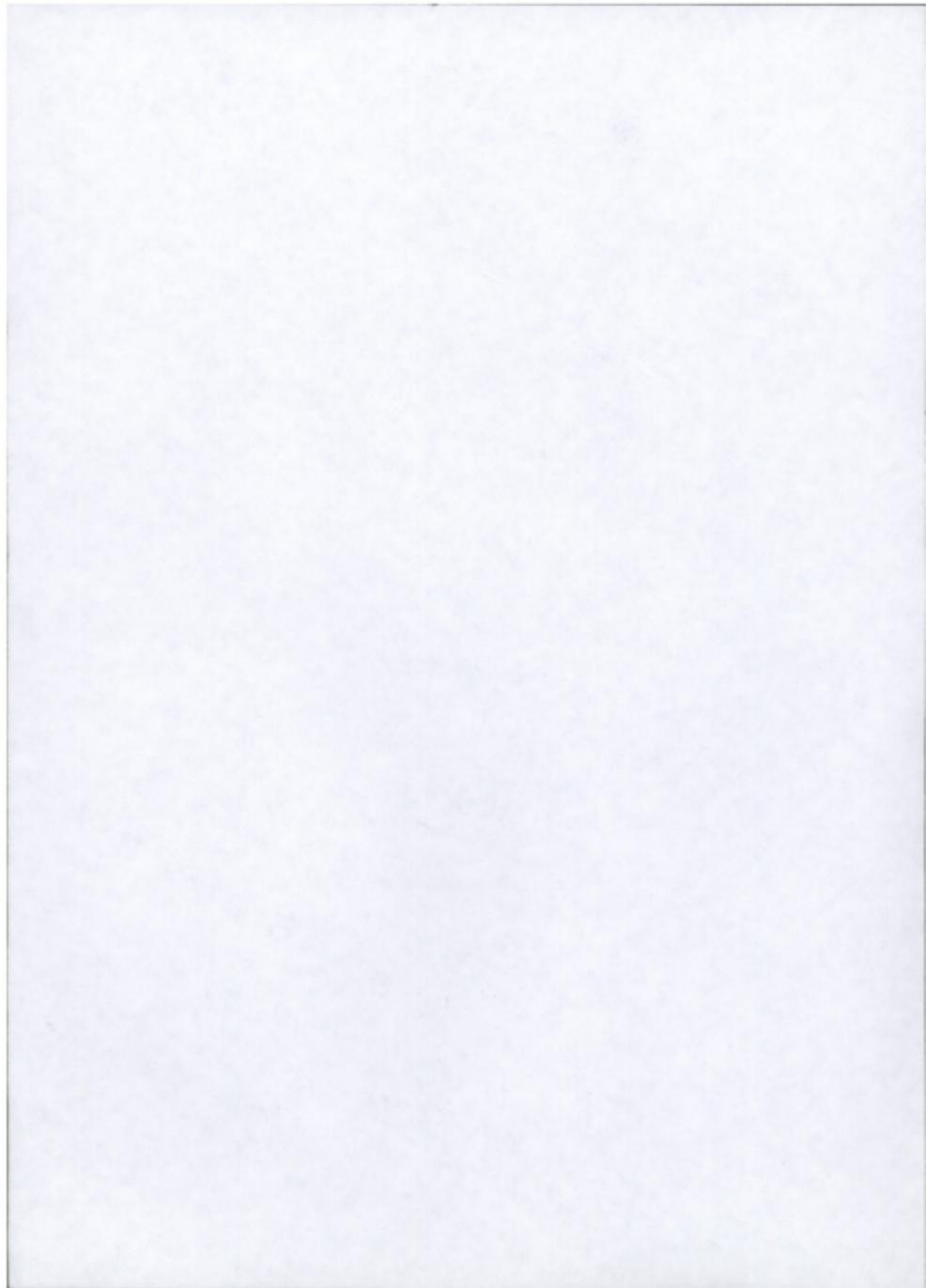
Σωτήρη Πέτρουλα, Σωτήρη Πέτρουλα
ἀηδόνι καὶ λιοντάρι, Βουνό καὶ ξαστεριά.
Μάρτυρες ἥρωες ὁδηγοῦνε
τά γαλάζια μάτια του μάς καλοῦνε.

Σωτήρη Πέτρουλα, Σωτήρη Πέτρουλα
ὁδήγα τό λαό σου, ὁδήγα μας μπροστά.
Μάρτυρες ἥρωες ὁδηγοῦνε
τά γαλάζια μάτια του μάς καλοῦνε.

Σωτήρη Πέτρουλα, Σωτήρη Πέτρουλα.

ΕΦΤΑΣΕΙΣ ΑΡΓΑ
(Μανόλη Αναγνωστάκη - 1973)

"Ἐφτασεις ἄργα σου πῆρε ἄλλος τή θέση
~~Ἐφτασεις ἄργα σέ βγάλων ἀπ' τή μέση~~
δέν σου φταίει κανείς, ἐπέρασε ὁ καιρός σου
δέν σου ~~φταίει κανείς,~~ λάθος ήτανε δικό σου
ἄργησες πολύ καὶ τοχασσες τό τρένο
ἄργησες πολύ δέν σέ περιμένω.

ΔΕΝ ΕΦΤΑΙΓΕΝ Ο ΙΔΙΟΣ
 (Μανόλη Αναγνωστάκη - 1973)

Δέν ̄φταιγεν ὁ Ἰδιος, τόσος ἡτανε
 ἡ ἐποχή, τά βάρη, οἱ συνθῆκες
 κι ἄλλοι τὴν πάθανε πού τότε εἶπαν τὸ ναὶ^ε
 καὶ δέν ἀκούσανε τῶν παλιῶν τίς ὑποθῆκες.

Τάχα ἡ θέλησή σου λίγη
 τάχα ὁ πόνος σου μεγάλος
 ἡ ζημιά ἡτανε στό ζύγι
 πάντα φταίει κάποιος ἄλλος.

Καλά καλά ποιό εἶναι τὸ κέρδος, ποιάτι^ε ημιτά
 ποιός νά τό πεῖ δέν ξέρει
 τό βέβαιο ἡτανε πώς κάτι δέν πήγε καλά
 δέν ̄φτασε όπου ὅνειρεύτηκε τό χέρι.

Δέν ̄φταιγεν ὁ Ἰδιος, τόσος ἡτανε
 κι οἱ ἀνθρώποι γεμάτοι εἶναι τώρα ἀπαιτήσεις
 ἀφού σήμερα δέ βάλεγε τό Ἰδιο τό ναὶ^ε
 τώρα περίσσεψαν ἡ σύνεση κι ἡ κρίση.

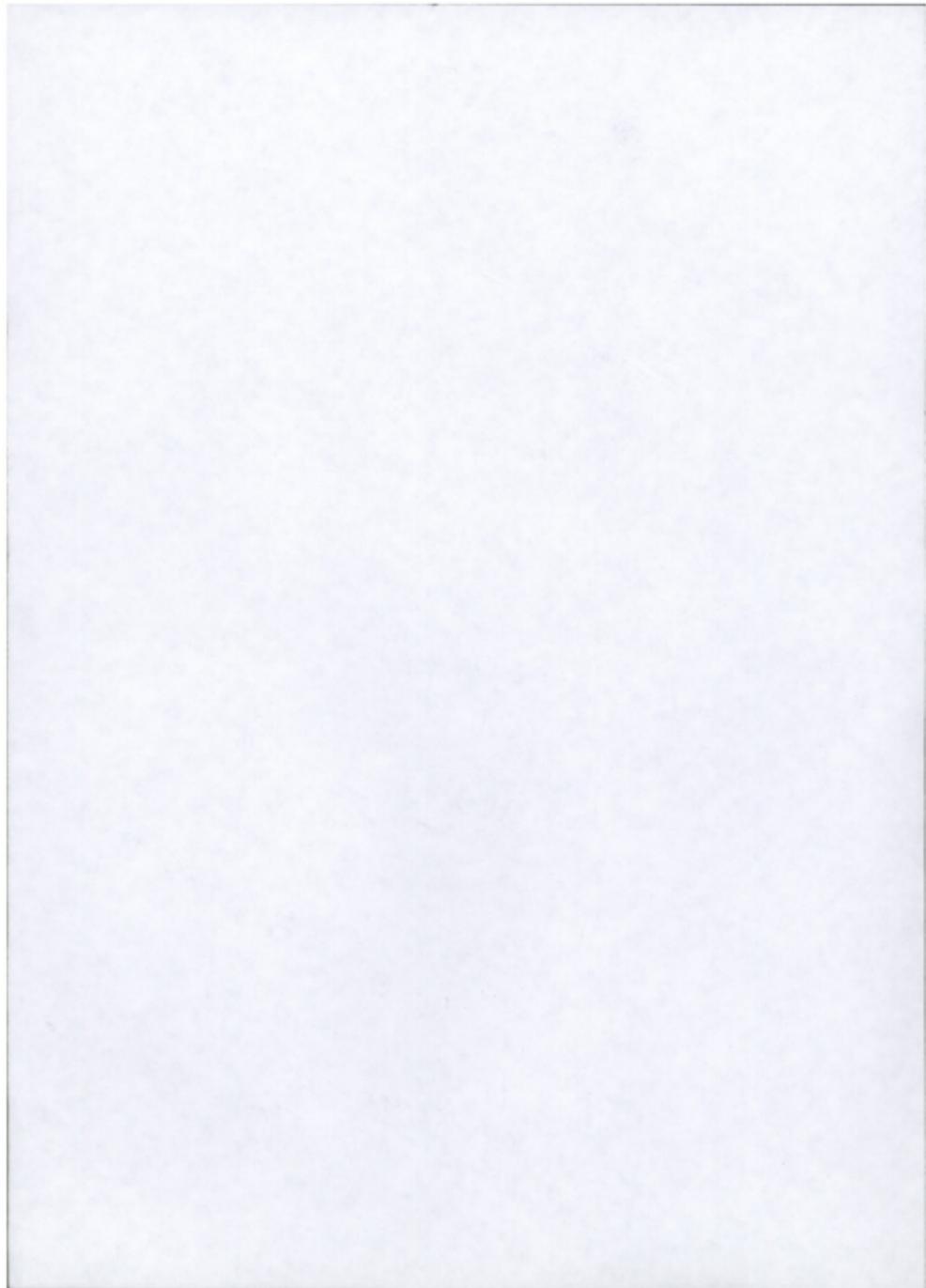
HTANE NEOI HTAN ΠΑΙΔΙΑ
 (Μανόλη Αναγνωστάκη - 1973)

Οἱ δρόμοι ἡταν σκοτεινοὶ καὶ λασπωμένοι
 τό πέδιο στό τραπέζι λιγοστό
 τό φιλί στό κατώφλι ἡταν κλεφτό
 καὶ ἔρωτες μέσα στίς καρδοῦλες κλειδωμένοι.

Ἡτανε νέοι ἡταν παιδιά
 καὶ ἔτυχε νᾶναι καὶ καλή σοδειά.

Τά βράδια ξενυχτοῦσαν στά ὑπόγεια
 καὶ σβάρνα ὀλημερίς στίς γειτονές.
 "Α, τά σοκάκια ἔκεινα κι οἱ γυνιές
 σφιχτά πού φύλαξαν τά τίμια^ε λόγια.

Δέν ξέρανε πατέρα, μάνα, σπίτι
 ἔναν δέν δίναν γιά τό σήμερα παρά
 δέν ρίχνανε δραχμές στόν κουμπαρά
 δέν κράταγαν μεζούρα καὶ διαβήτη.

ΜΟΥ ΜΙΛΑΤΕ ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΝ
(Τάσου Λειβαδίτη - 1975)

Πώς νά μένιώσετε όλοι έσεις
τί ξέρετε γιά κείνον
κι έτσι θαρρεῖτε εύκολα
μπορώ νά τόν ξεχάσω
μου μιλάτε γιά κείνον
σάν νά ήτανε κάποιος
όπως όλοι έμεις
κάποιος μέσα στό πλήθος.

]
BND

*Έφευγε κι ήξερε γιά ποῦ
κι θμως χαμογελούσε
τί τόν περίμενε ήξερε
κι θμως χαμογελούσε
μου μιλάτε γιά κείνον
σάν νά πήγαινε κάπου
όπως όλοι έμεις
κάπου σάν κάθε μέρα.

BND

Πώς νά μένιώσετε όλοι έσεις
τί ξέρετε γιά κείνον
ήξερε γιά ποῦ πήγαινε
κι θμως χαμογελούσε
μου μιλάτε γιά κείνον
σάν νά ήτανε κάποιος
όπως όλοι έμεις
κάποιος μέσα στό πλήθος.

BND

ΕΡΩΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ
(Τάσου Λειβαδίτη - 1975)

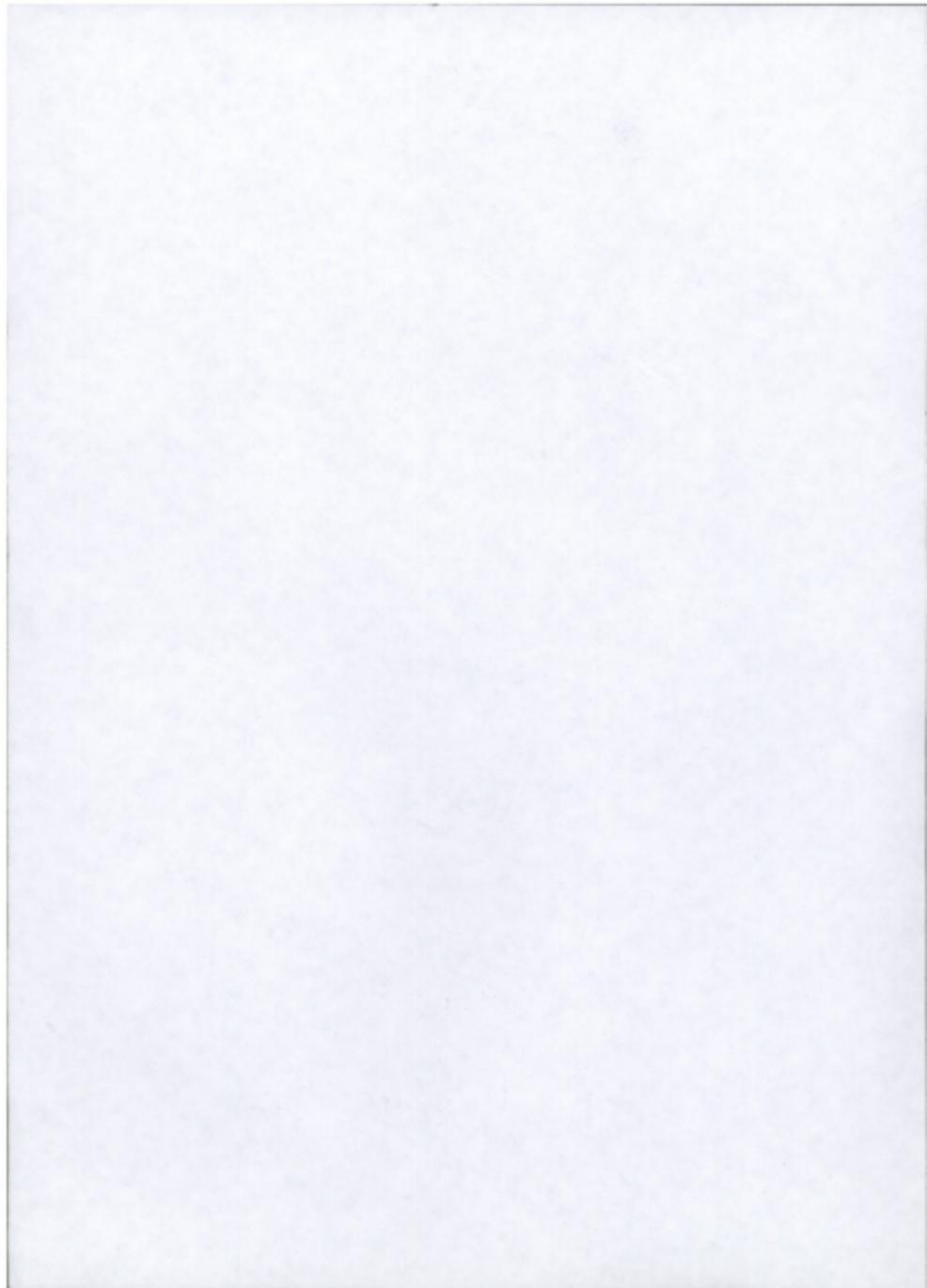
Μή χάνεις τό θάρρος σου
έμεις πάντα τό ξέραμε
πώς δέν χωράει
μέσα στούς τέσσερις τοίχους
τό μεγάλο μας άνερο.

]
BND

*Έμας τά σπίτια μας είναι όλοι οι δρόμοι
πού στά σπλάχνα τους κοιμούνται
τόσοι σκοτωμένοι.

]
BND

Θα θυμάμαι πάντοτε τά φιλιά σου
πού κελαπδούσαν σάν πουλιά
Θα θυμάμαι τά μάτια σου
φλογερά καί μεγάλα
σάν δυο νύχτες έρωτα
μέσα στόν άγριο πόλεμο.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ

(Μανόλη 'Αναγνωστάκη - 1973)

Κάθε πρωί καταργοῦμε τά δύνειρα
χτίζουμε μέ περίσκεψή τά λόγια
τά ρούχα μας είναι μιά φωλιά άπό σίδερο
κάθε πρωί χαιρετάμε τούς χτεσινούς φίλους.

~~Οι νύχτες μεγαλώνουν σάν άρμόνικες
χήοι, καπηοί, πεθαμένα φιλιά
άσημαντες άπαριθμόσεις, τίποτα, τίποτα.
Λέξεις μόνο για τους αλλούς
μά πού τελειώνει ή μοναξιά...~~

ΕΛ ΖΑΑΤΑΡ

(Γιάννη Νεγρεπόντη - 1975)

"Όταν τή νύχτα κρυώνω
κάνω μιά προσευχή
νά μήν είναι οι νύχτες
παγερές στό 'Ελ Ζαατάρ.

Δέν κρυώνουν ἐκεῖνοι
πού ποτέ δέν ρωτούν
καὶ γιά μάρκα ἢ δολάρια
μακελειό ξεκινοῦν.

"Όταν τή νύχτα πεινάω
κάνω μιά προσευχή
νά μήν είναι οι νύχτες
παγερές στό 'Ελ Ζαατάρ.

"Εως πότε θεέ μου
τό κακό θά κρατᾶ
γιά δολάρια ἢ μάρκα
μακελειό στά 'Ελ Ζαατάρ.

ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

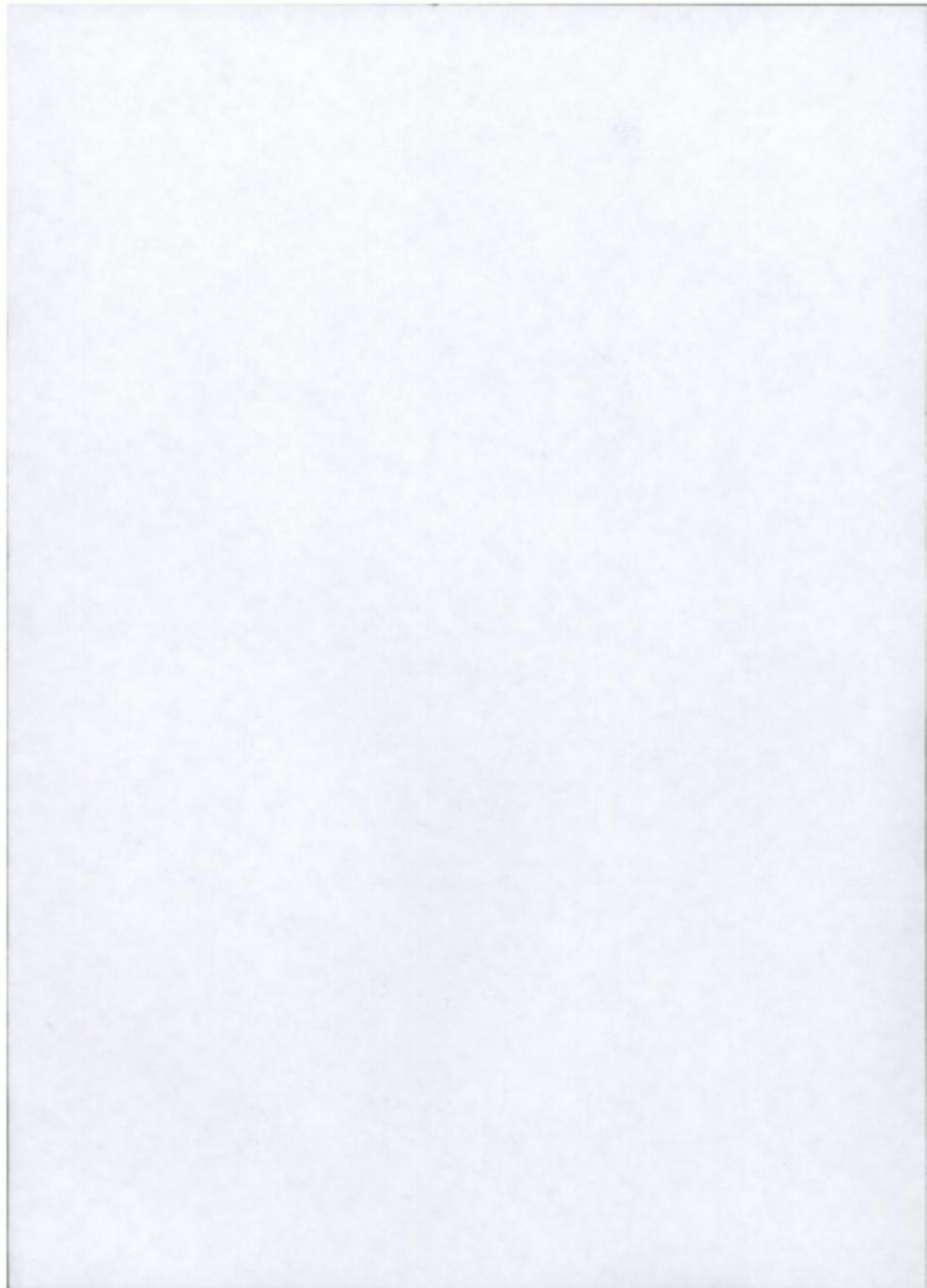
(Γιάννη Νεγρεπόντη - 1975)

Μετά ἀπό τέτοια ἀπουσία μακριά
σάν ἔνας ξένος στήν παλιά μου γειτονιά
ἄγνωστα πρόσωπα γεμίσανε τά σπίτια
στό δρόμο παζουνάντα παϊδιά.

Μήν πεῖς ποτέ
πώς είναι ἀργά νά ξαναρχίσεις
πώς ξέκωψες μήν πεῖς ἀπ' τή ζωή
ὅταν ὑπάρχουν τόσοι γύρω πού μαζί τους
τόν κόσμο ἀπ' τήν ἀρχή νά ξαναχτίσεις.

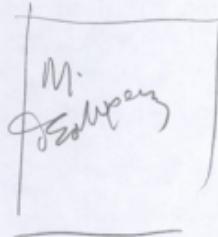
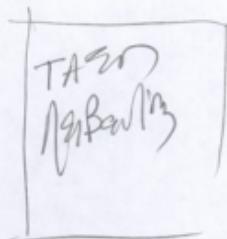
Είναι λοιπόν τόσα πολλά είκοσι χρόνια
σέ μένα φαίνεται σάν νάταν μόλις χτές
ἔτσι πού τή ζωή μου ἔχω ξιδέψει
στά ξερονήσια καὶ στίς φυλακές.

]
B2D

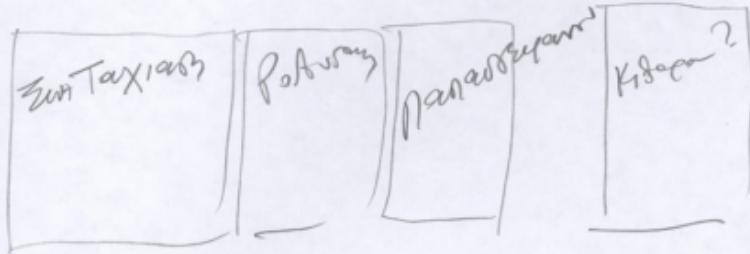

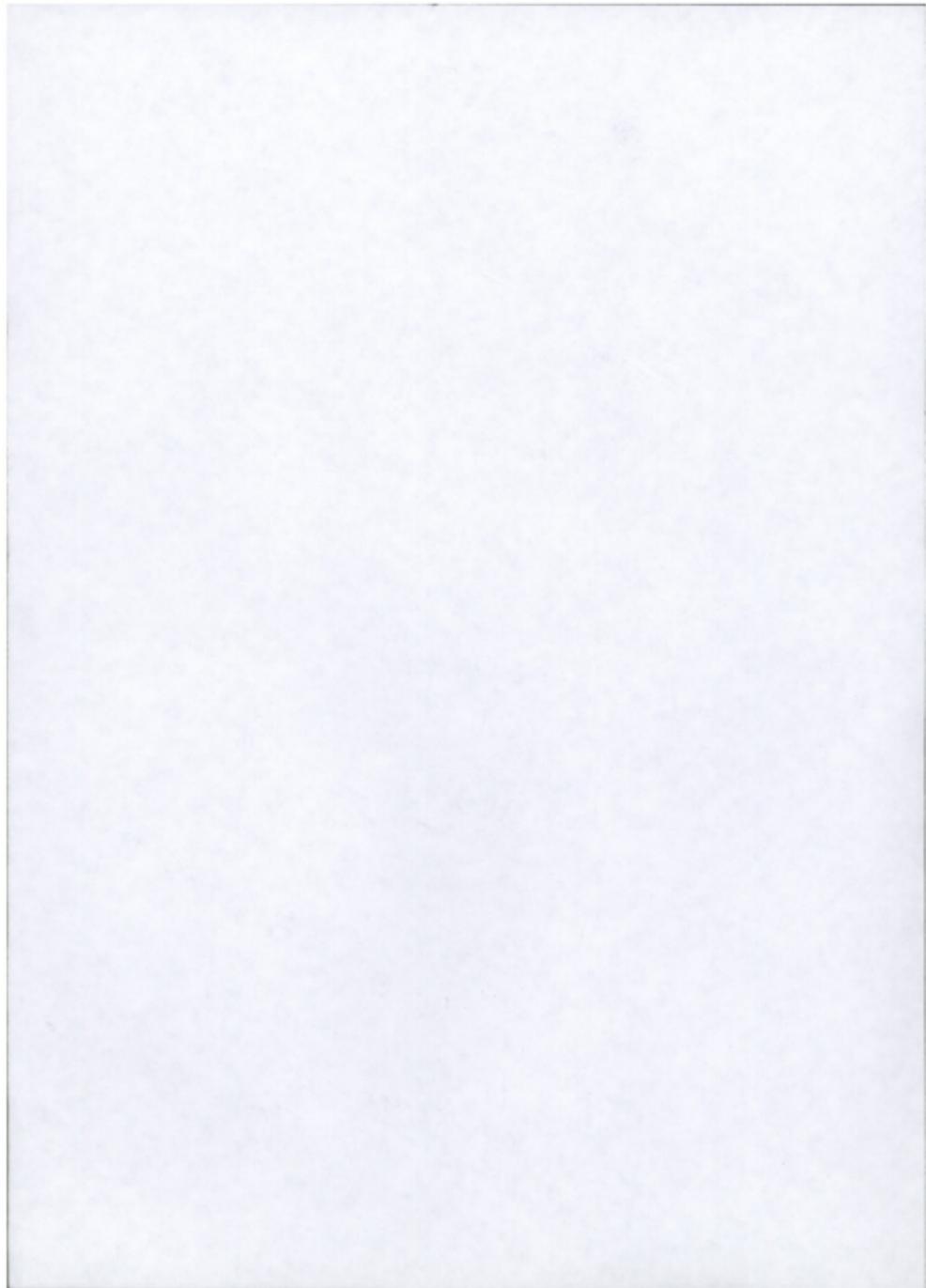
(6)

TANUPAKA

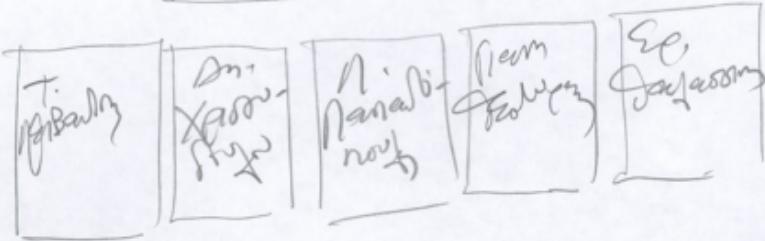
Zurvan
Ani TN BP
Museum
Ajour n 1977

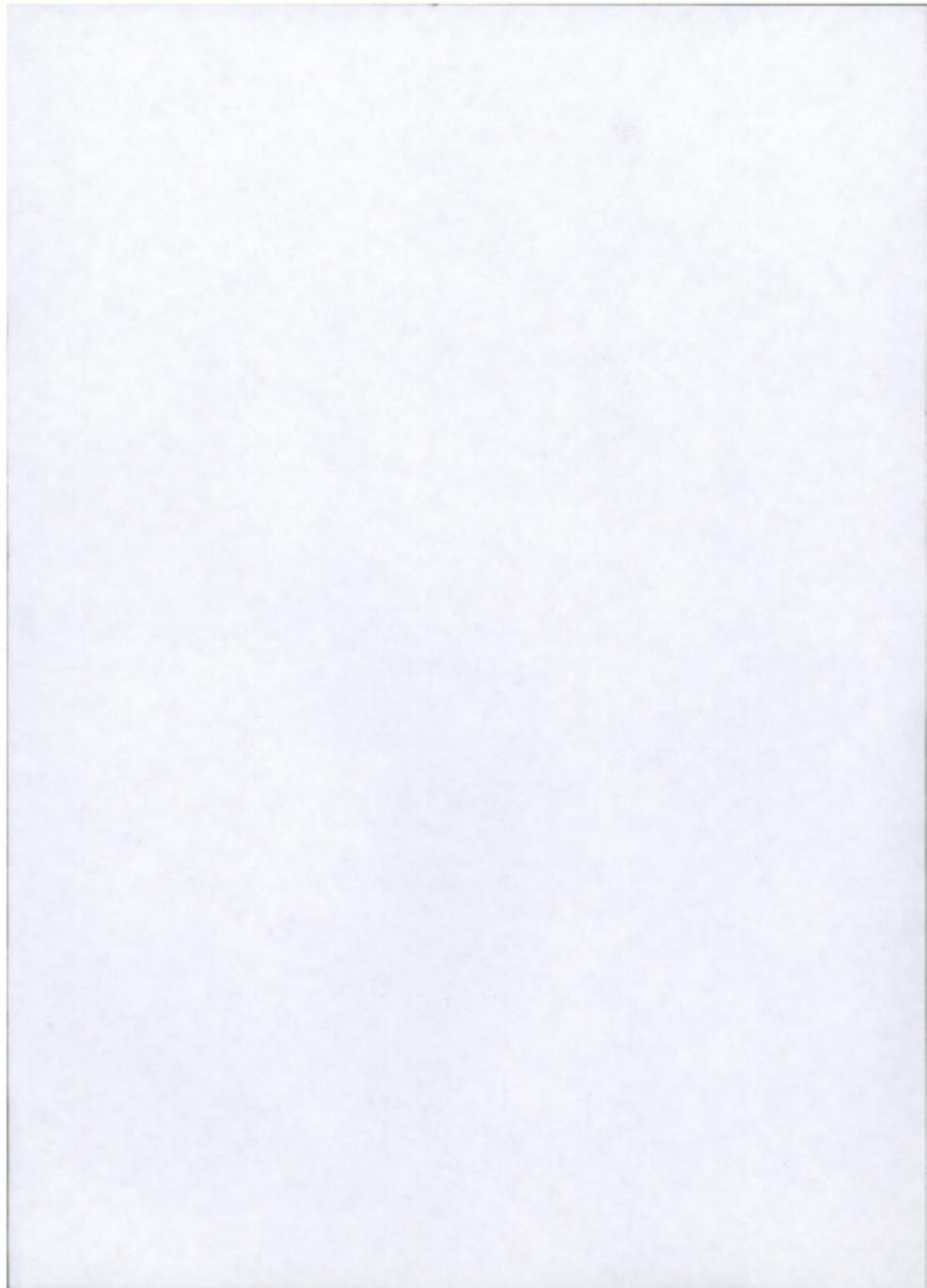
(7)

OKTWBPH? '78

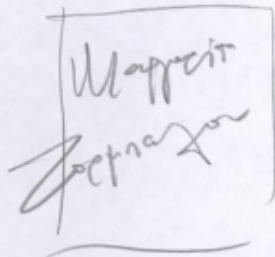
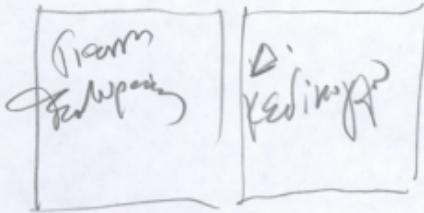

PC
Manikins

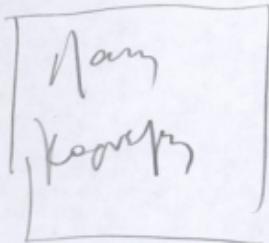
1978, Studio Columbia -
Ex?

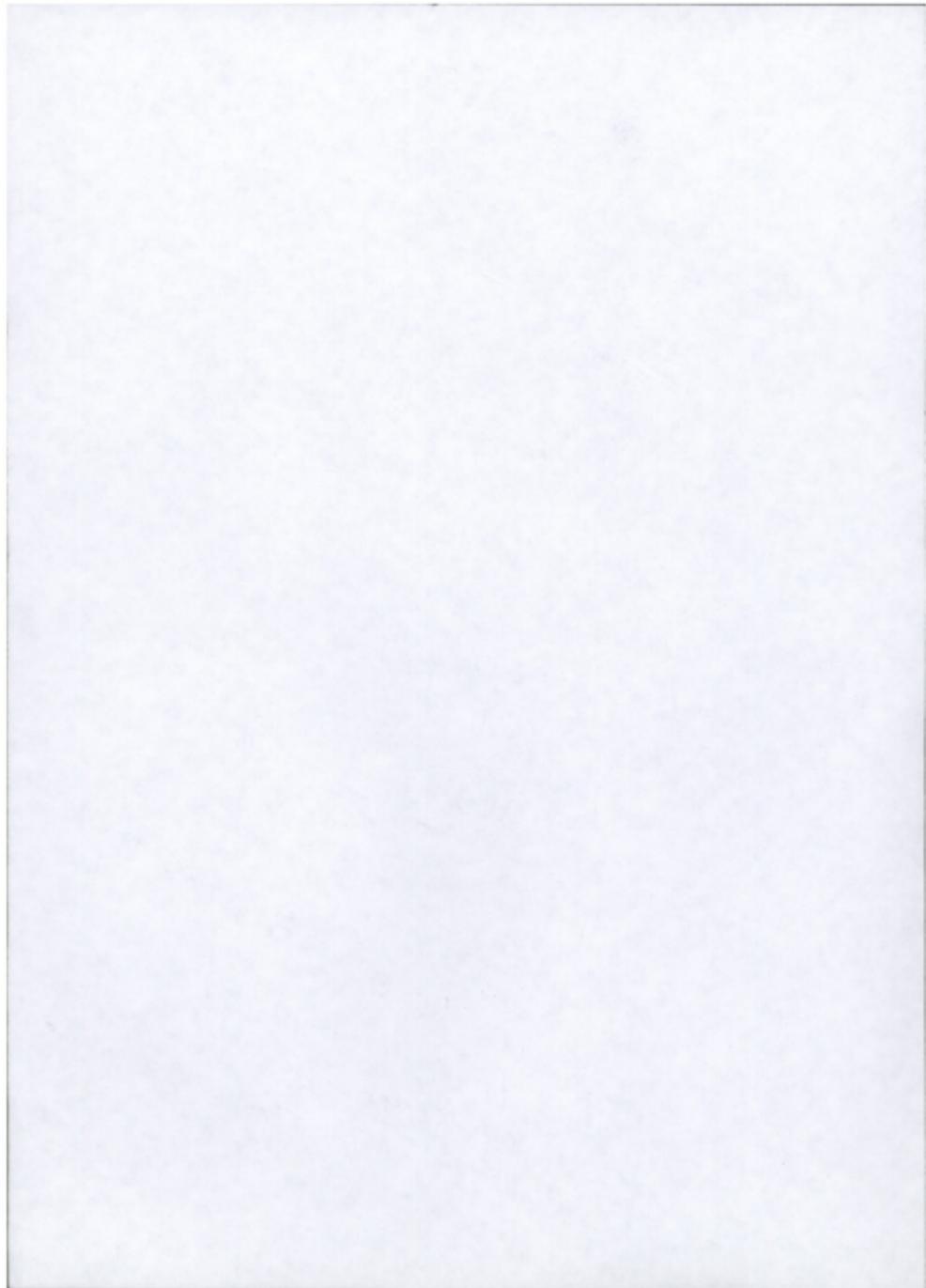

⑧ TAEIDI MEZA ßA MUXTA

1978, Mar

(9)

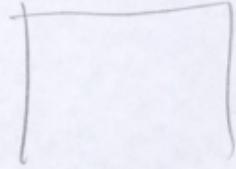
XAIPEIΣΜΟΙ

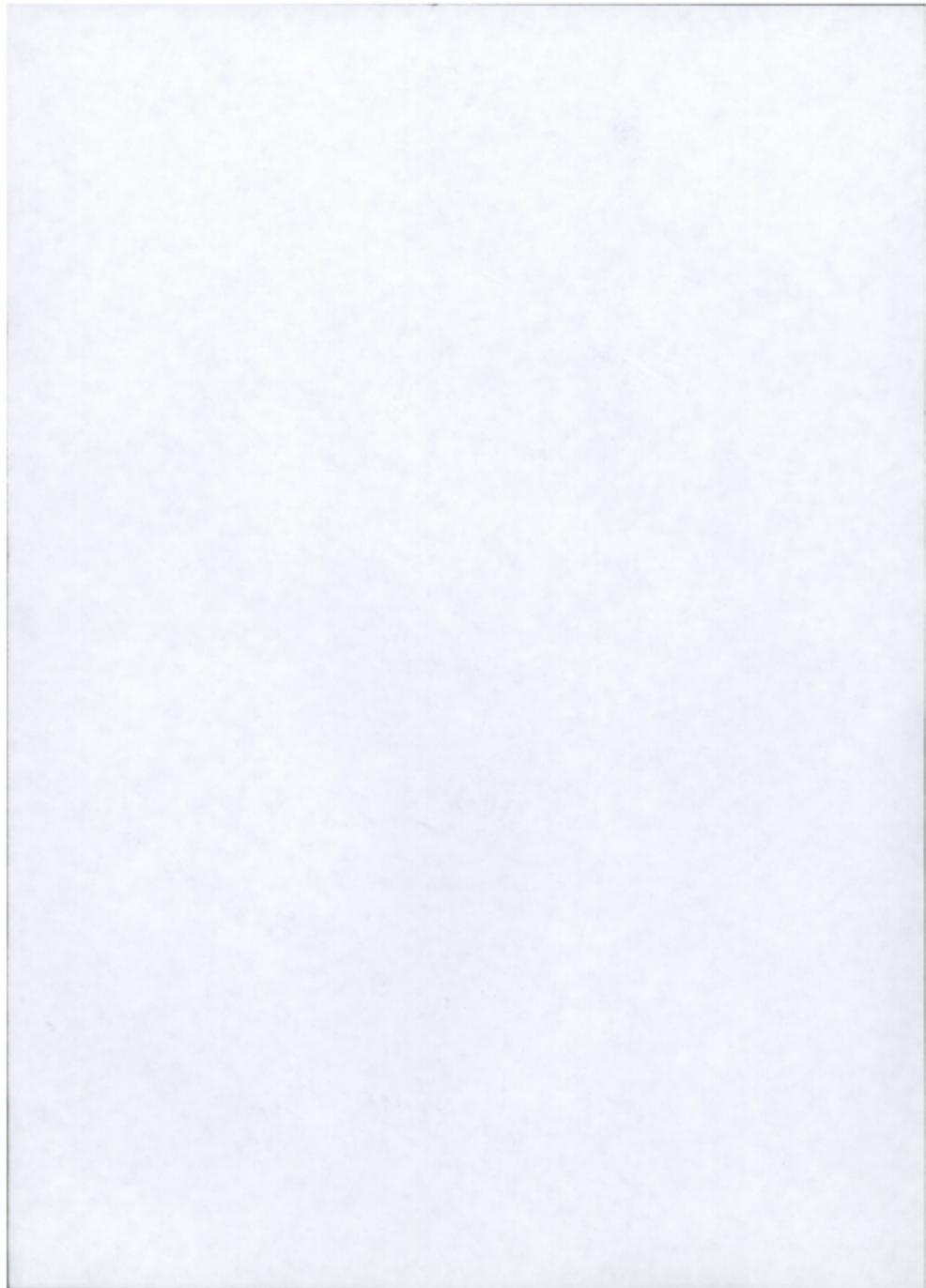
Αγρού
Επωνυμία

Γιάννης
Τελέφενης

Διδυμός
Γαλάζια

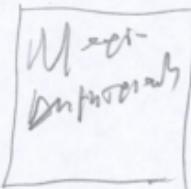
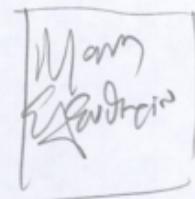
Poly sound,
r. Επωνυμία
Μήνη

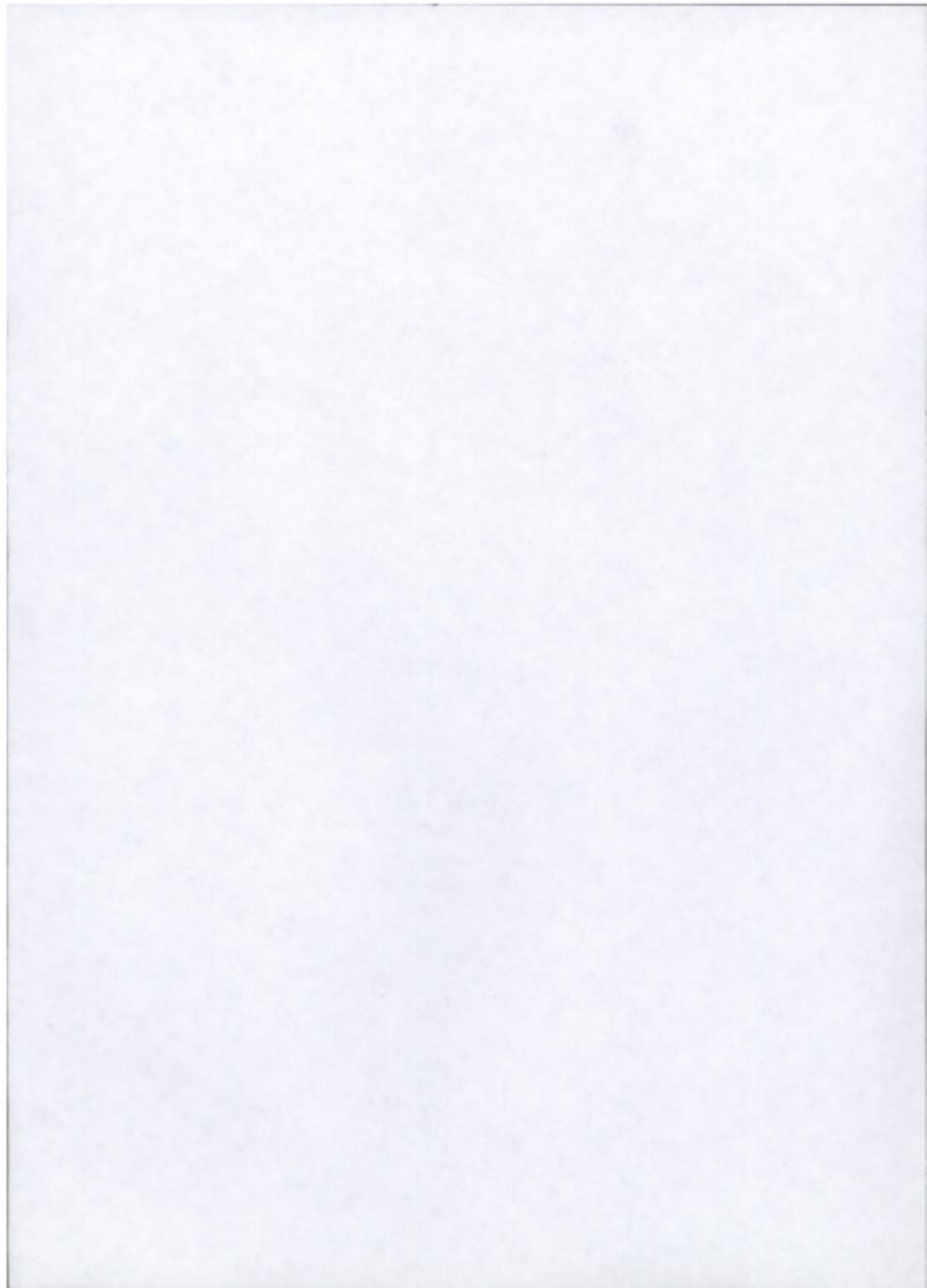
(10)

To TRAING DEN EKINHSE
ΠΟΤΕ ΤΙΑ KATEPINH

Zoo signs
on CBS
1 Δεκέμβριος 1980

Το ησιγμ

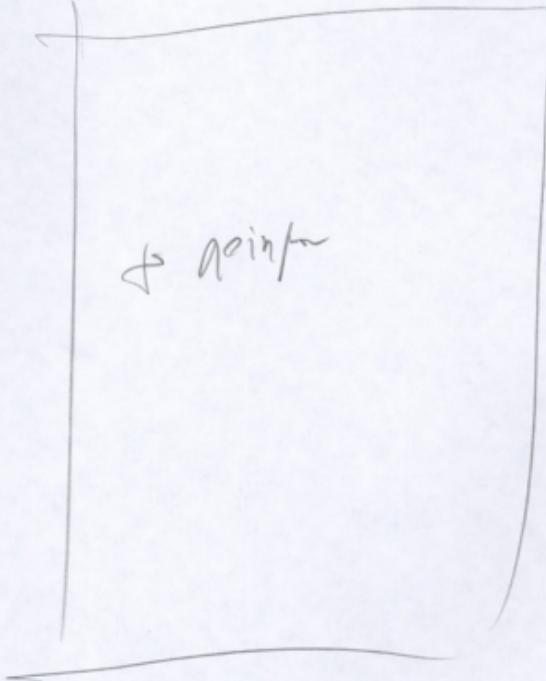
(11)

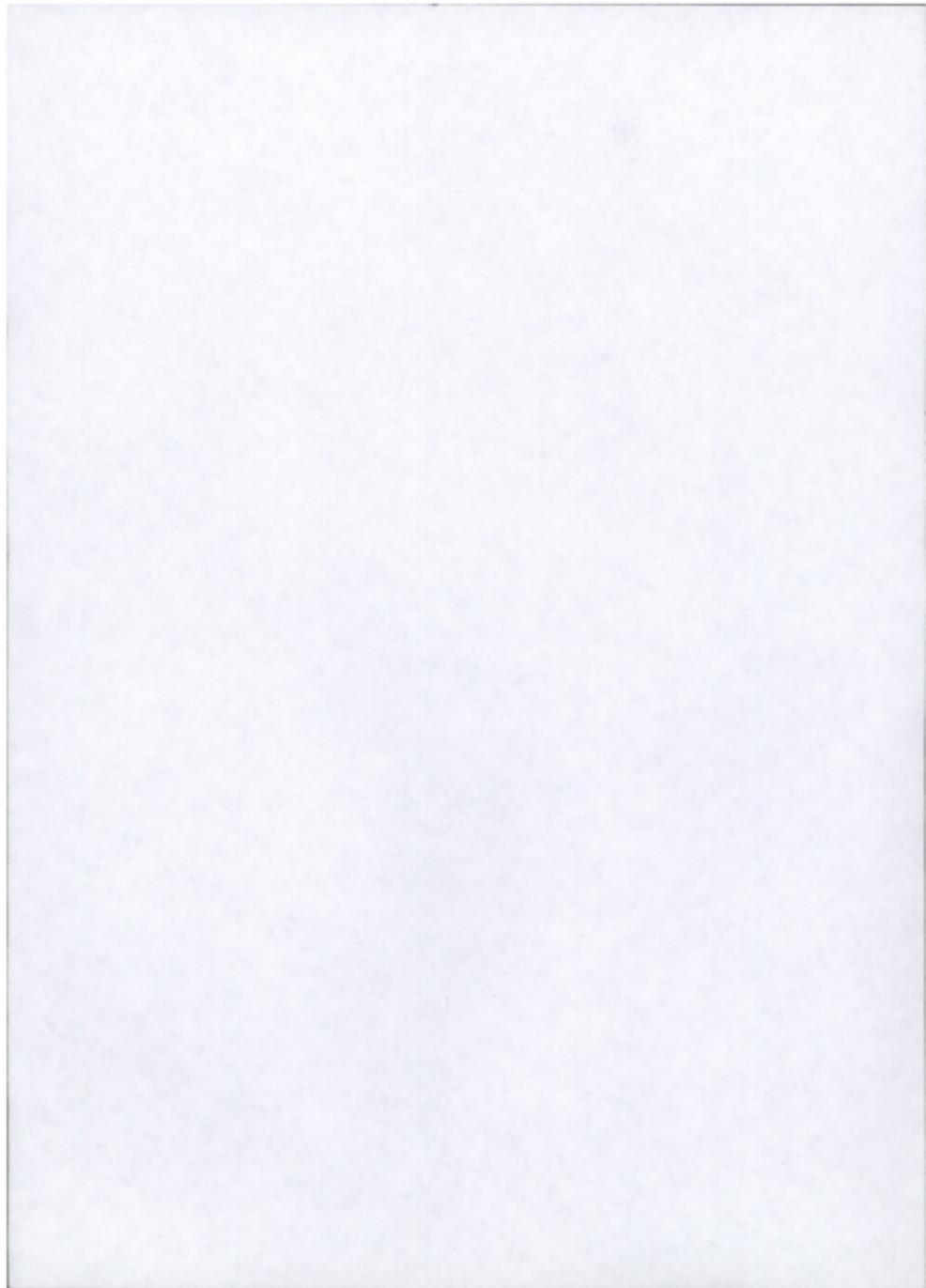
MEMORANDUM

Dear
George

May
Zoetman

To self
to N. Tijm
"O Andrews
for "paperwork"
1980

(12)

ΕΠΙΒΑΘΣ

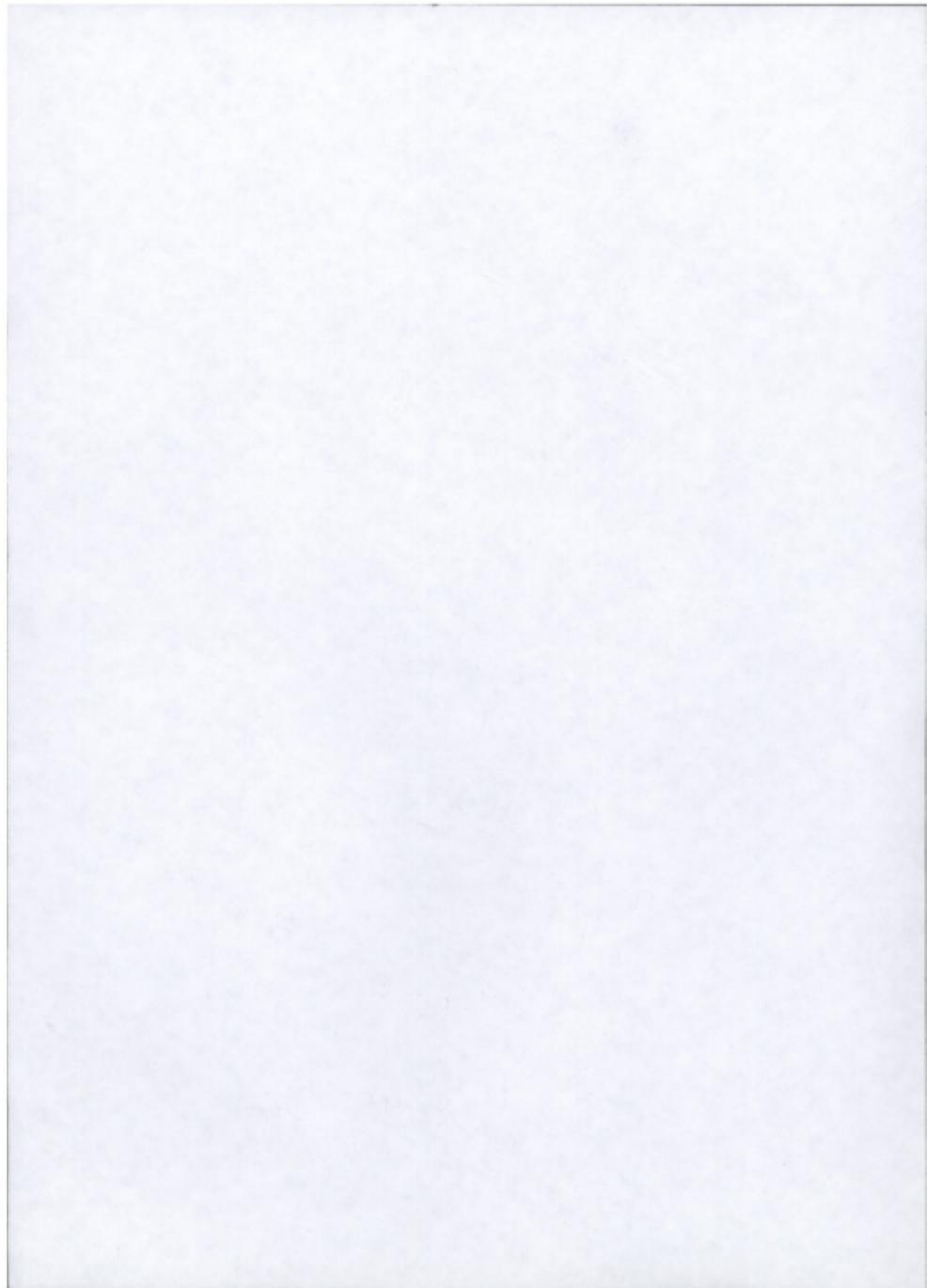
Knows
Tetraethyl

1981, MINOS.

Мария
Федоровна

1981, LYRA

Мария
Зоетнада

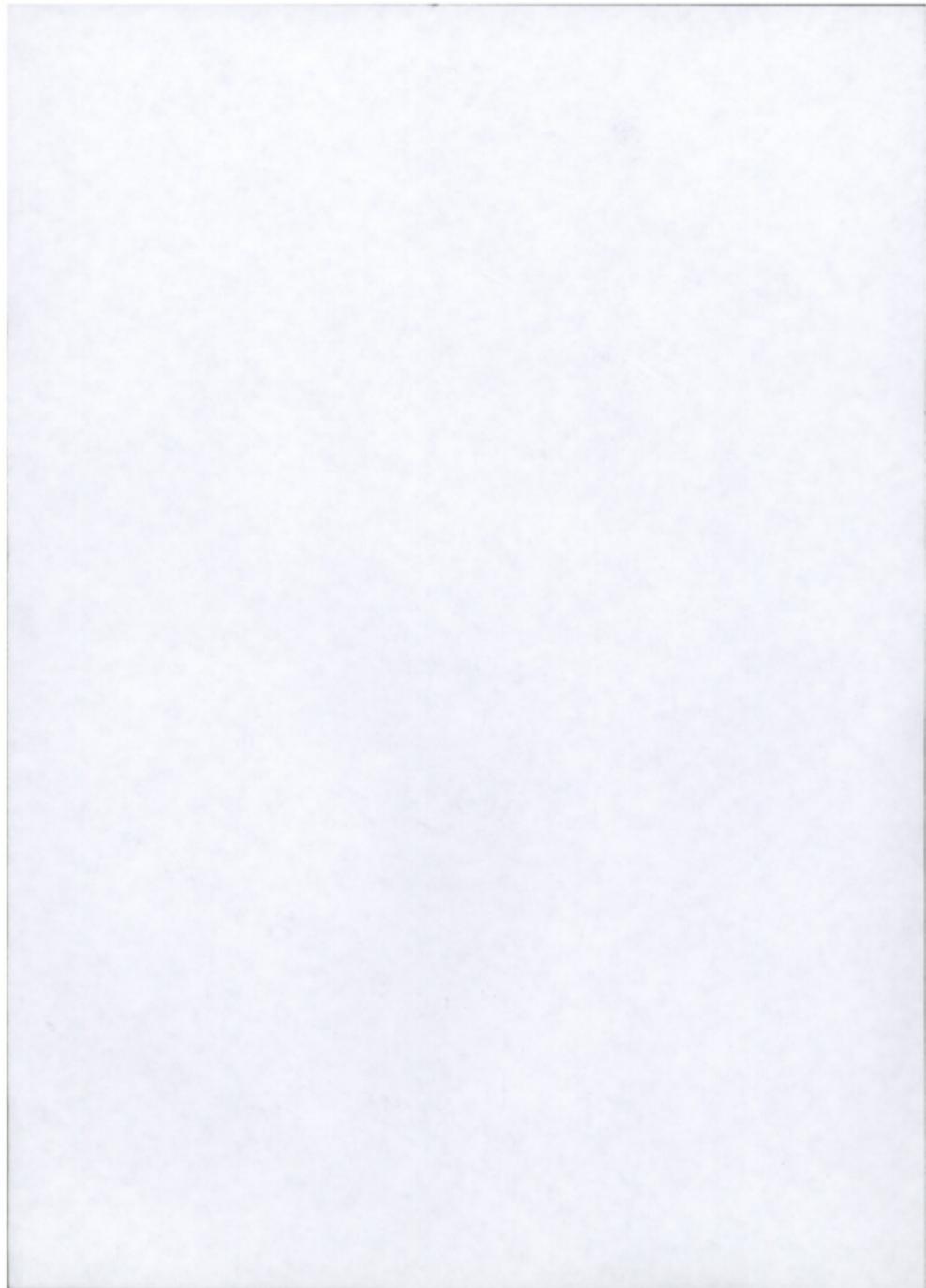

(13)

PANTAP

Kunom
TendikFlower
Ntanggol

1981, Minca

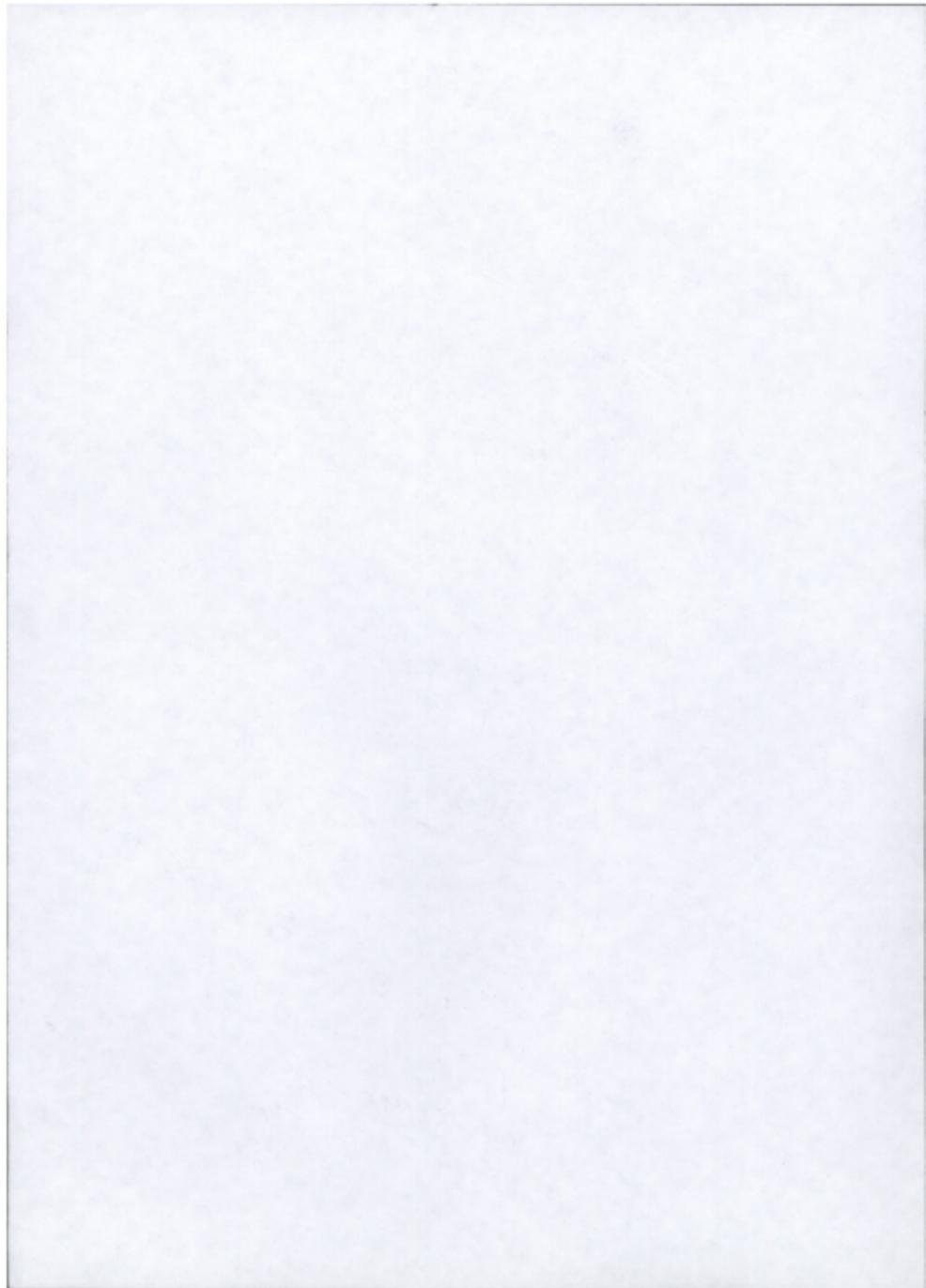
(14)

ΠΙΠΟΣΑΒΒΑΤΑ

Ναρρεν
Παπαδημητός

Αθήνα 1984

Διάβητη
Υπεροχάν

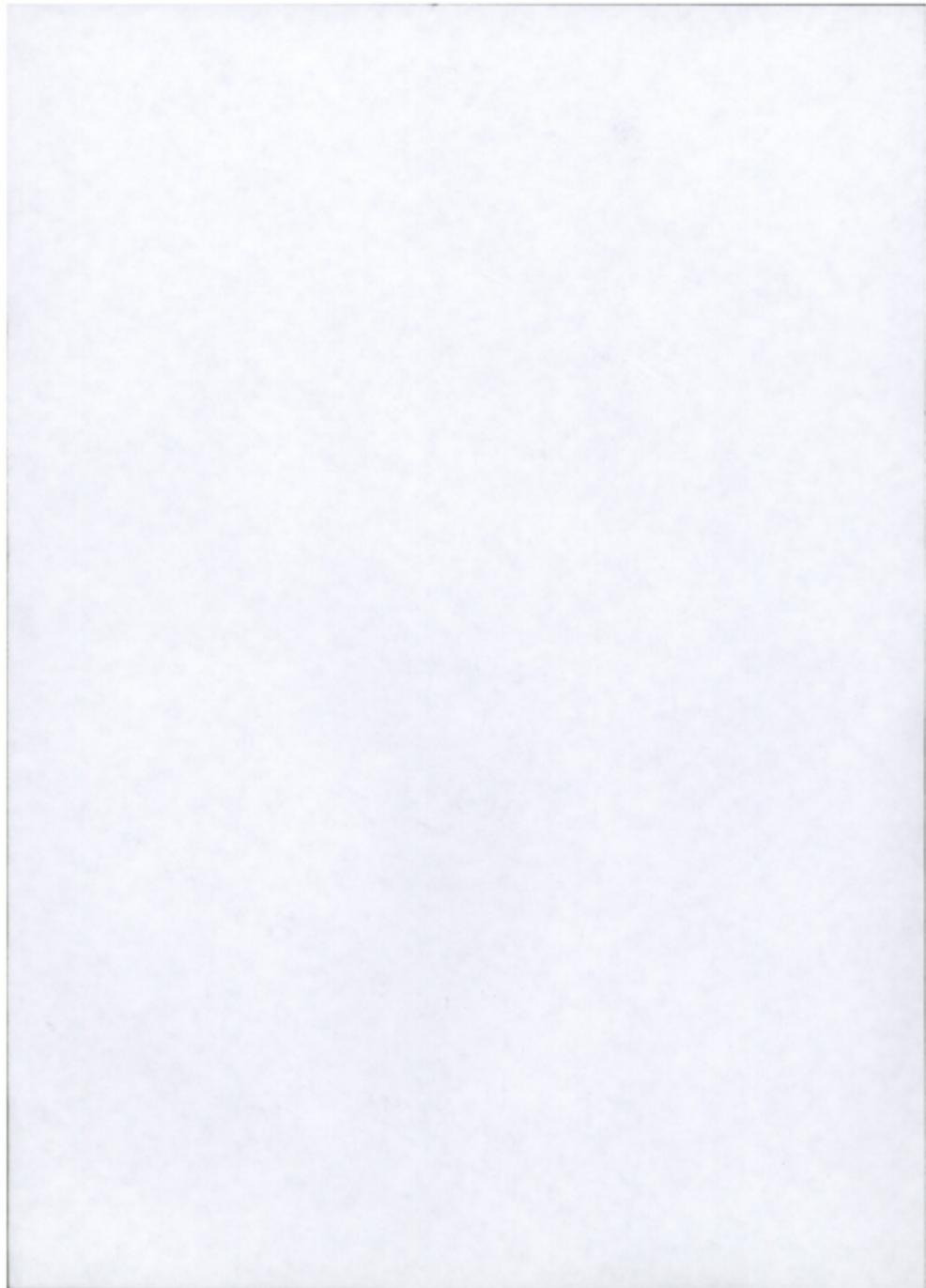
(15)

H. ZUNANTHET

Necker
Naenkinou

Form 1983

Zapetim
Kiko Tay

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

(Λευτέρη Παπαδόπουλου -1985)

ΕΒΓΑΛΑ ΣΤΟ ΣΦΥΡΙ ΤΑ ΧΑΔΙΑ

Έβγαλα στό σφυρί τά χάδια
και όλα μου τά χτυποκάρδια
τά πούλαγα μισοτιμής
μά δέν τ' άγόρασε κανείς.

Ήτανε μεταχειρισμένα
κι είχαν προορισμό έσενα.
Έσένα πού δέ μ' άγαπας
και σάν την άμμο μέ σκορπάς.

Πήγα νά ξεπουλήσω άκόμα
όσα φιλιά έχω στό στόμα
κι άρχισα νά παραμιλώ
κι όλοι μέ πήραν γιά τρελό. ;

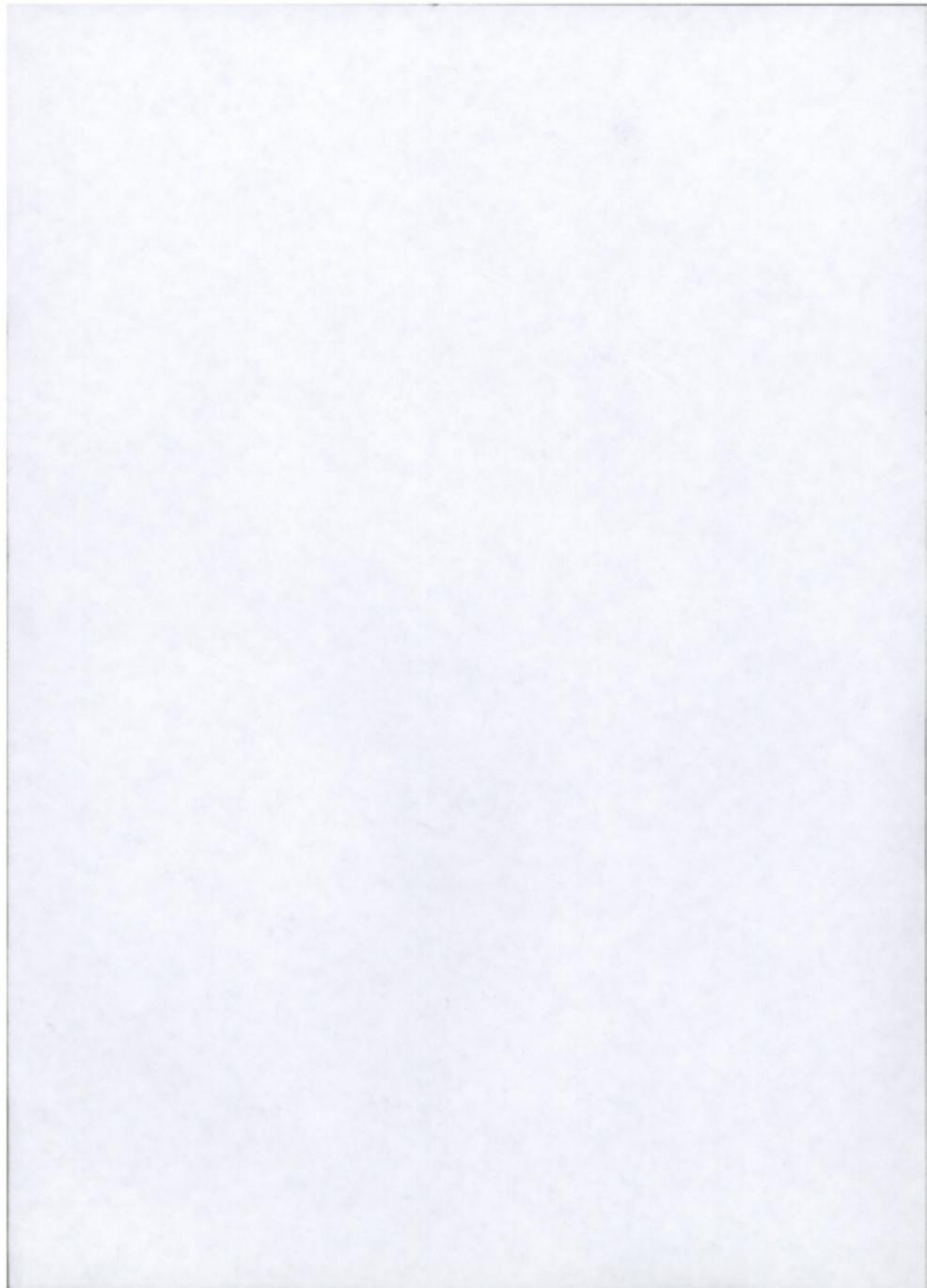
ΠΑΛΙΟ ΤΕΛΩΝΕΙΟ

Στό παλιό τελωνεῖο
στούς παλιούς καφενέδες
θά σέ γδύσω μιά νύχτα
κι δπως θάσαι γδυτή
τό κορμί σου θα λουσώ
μέ πικρούς άμανέδες
και κρασί τής Νεμέας
ἀπ' άρχαία γιορτή.

Καί μετά θά σέ πάρω
στά μεγάλα μου χέρια
νά σ' άφησω στήν πέτρα
στό καρνάγιο μπροστά
κι έκει, μέσα στ' άλατι
και τά σάπια μαδέρια
θά σέ κάνω γυναίκα
μέ τά χειλη κλειστά.

Θά σέ κάνω γυναίκα
όλο μέλι και αίμα
μέ τό ρίγος στό δέρμα
και τά φρέσκα μαλλιά
και απέ θά σέ κάψω
γιατί είσ' ένα ψέμα
ή Έλένη τής Τροιας
ή πληγή ή παλιά.

ΑΓΑΠΗ

Φύτεψε δυό φιλιά στό στόμα
τοῦ ξεχασμένου ἀπ' τὴν ἀγάπη
θά ἀνθίσουν στό καμένο χῶμα
δυό στάλες δάκρυ.

Φύτεψε τό γλυκό σου χάδι
σ' ἔνα παιδί ὄφρανεμένο
θά ἀνθίσει ὁ ἥλιος στο σκοτάδι
τό παγωμένο.

Φύτεψε μιά καρδιά στό χιόνι
σ' ὅλους τούς ρημαγμένους τόπους
θα ἀνθίσει κάποιο χελιδόνι
γιά τούς ἀνθρώπους.

ΚΙ ΑΝ ΘΑ ΜΟΥ ΦΥΓΕΙΣ

Τά σήμαντρα τῆς ἀνοιξης χτυποῦν
μά ἐγώ δέν ἔχω χειλίδονι.

Δέν ἔχω γιασεμιά γιά νά σου ποῦν
πώς ζώ μέ τὴν ψυχή στό χιόνι.

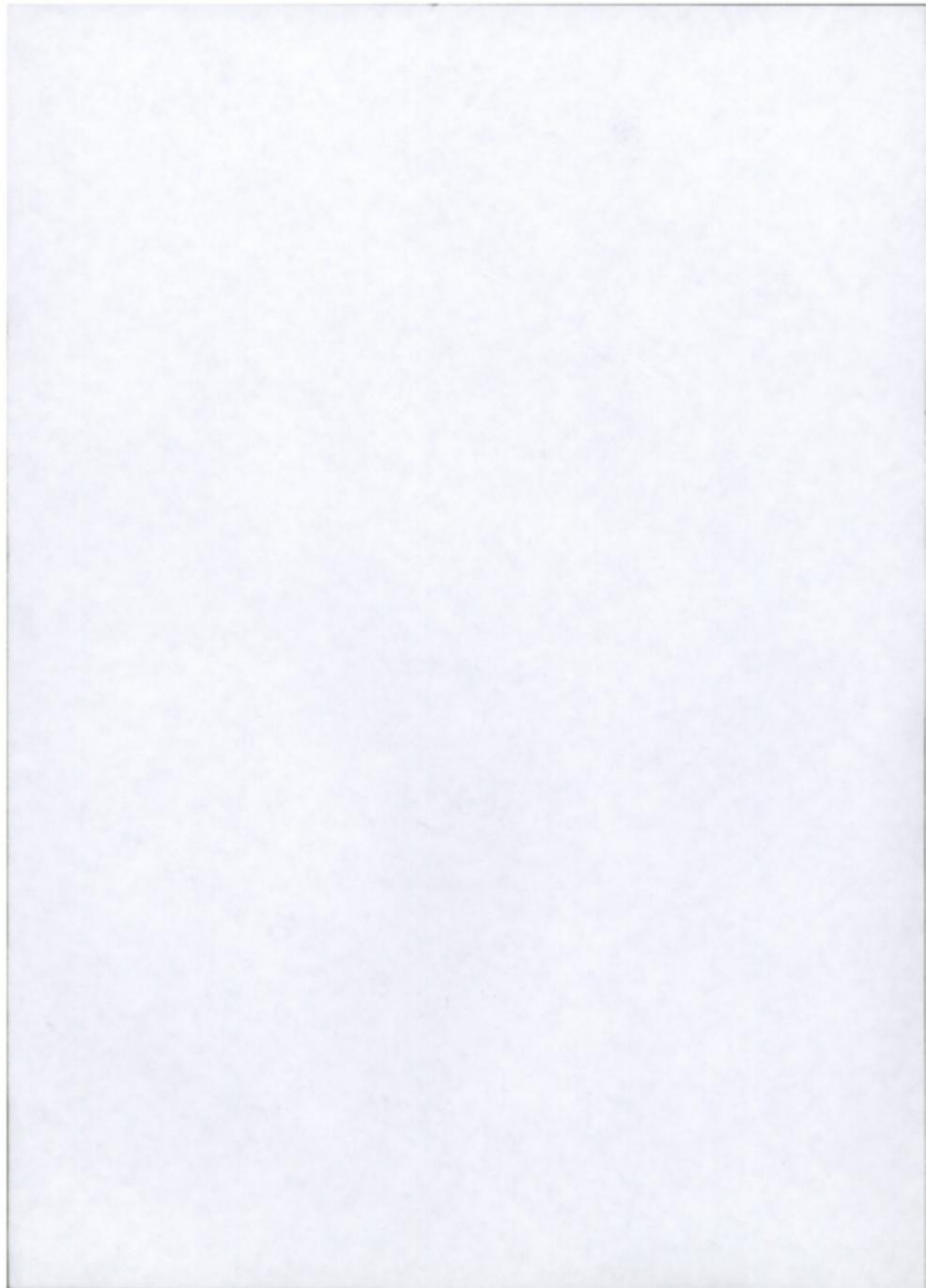
Κι ἂν θά μου φύγεις, θάσαι πάντα ἐδῶ
μές στίς χειρονομίες μου κρυμμένη.
Μές στούς σκοπούς πού λέν τ' ἀπόβραδο
ὅσοι κανένας δέν τούς περιμένει.

Τά έώφυλλα τῆς νύχτας ἀνοιχτά
μά ἐγώ δέν ἔχω παραβύρια.
Μονάχα στῆς καρδιᾶς μου τ' ἀνοιχτά
ναυαγισμένα τρεχαντήρια.

Ο ΕΡΩΤΑΣ

"Ἐρωτας τά μάτια σου.
"Ἀνεμος σαρωτικός.
"Όλα τά ξερίζωσε.
Δέν ύπάρχω πιά.
Είμαι μονάχα μιά καρδιά.
Δέν ύπάρχω πιά.
Πάρε δ, πι θές ἀπ' τὴν καρδιά.

"Ἐρωτας ἀβάσταχτος.
"Ο, πι ἀγγίζω μέ πονᾶ.
Χάνομαλ, Γκρεμίζομαι.
Δέν ύπάρχω πιά.
Είμαι μονάχα μιά καρδιά.
Δέν ύπάρχω πιά.

Πάρε ο, πι θές απ' τήν καρδιά.

*Έρωτας ύπεροχος.

*Ομορφος. Μαγευτικός.

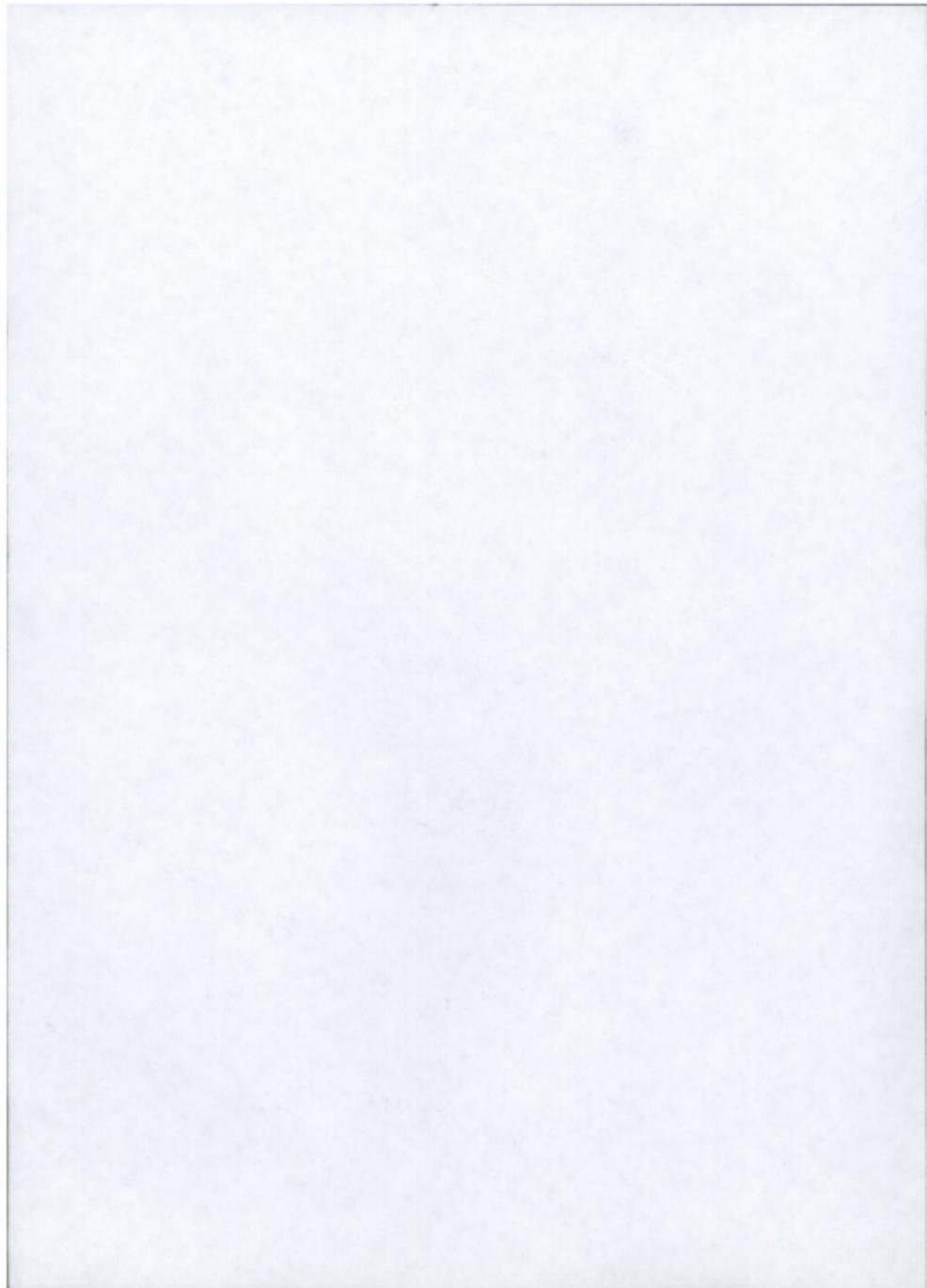
*Εσκυψε. Μέ φίλησε.

Δέν ύπάρχω πιά.

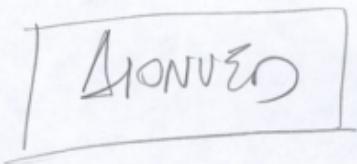
— Είμαι μονάχα μιά καρδιά.

Δέν ύπάρχω πιά.

Πάρε ο, πι θές απ' τήν καρδιά.

(16)

GIGONVEO

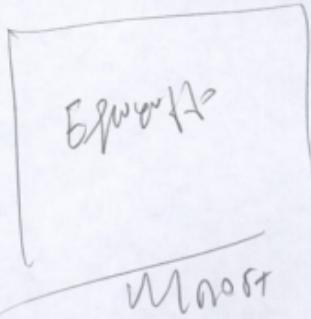
Asinim M.F.

Amman 1985

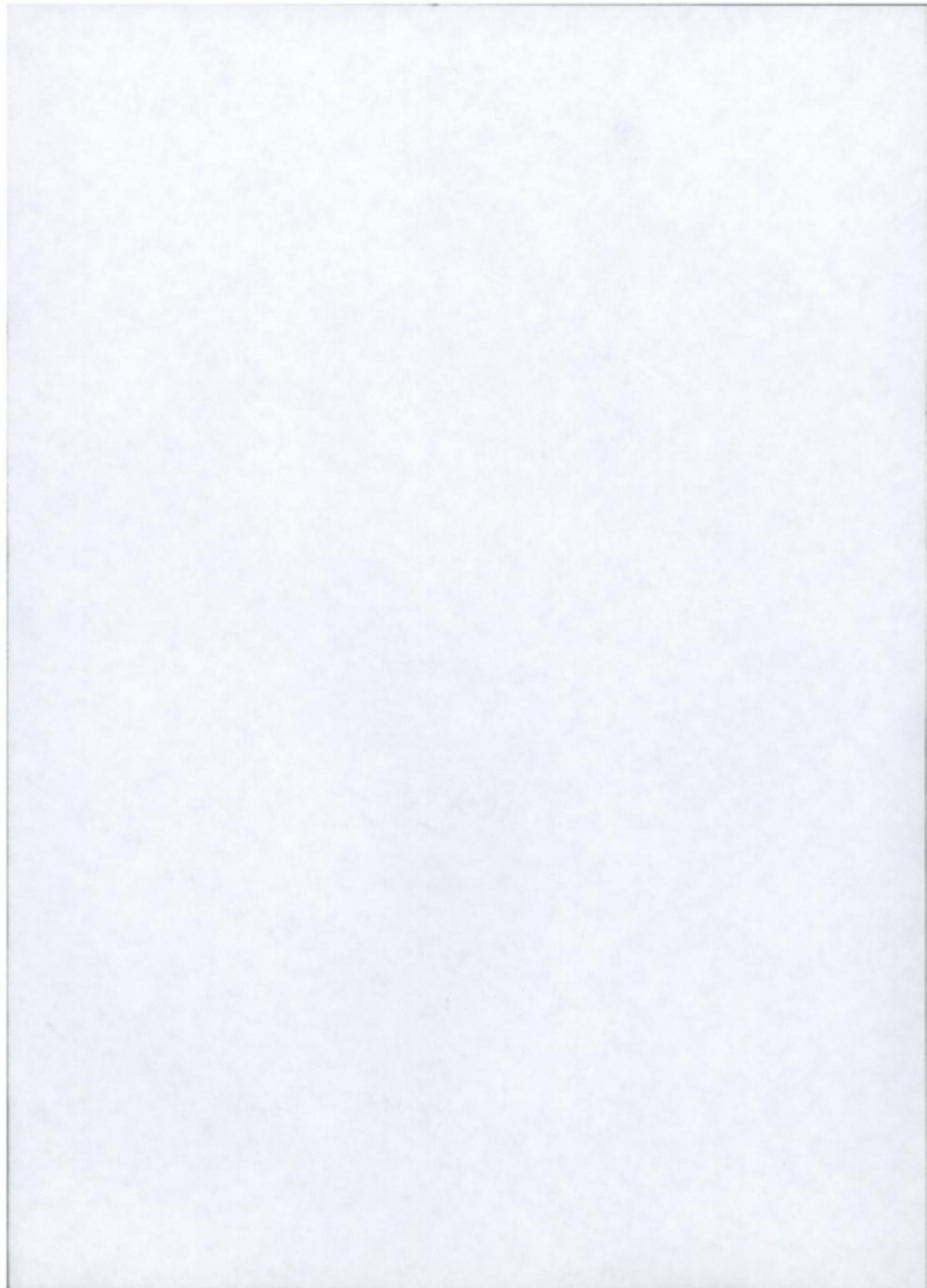
GIGONVEO
M. F.

Eros

GIGONVEO

M. F.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Η ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

Γειά και χαρά σας ἀσπιλοί μου δικαστές

εἶμαι μπροστά σας

βγάλτε νύχια και φωτιές

πρέπει νά βγει η τιμωρία τρομερή

~~φρεσκεία για τη συνάθροιση αύτη.~~

Κάψτε τους στίχους κάθε μελωδία μαγική

82D

πού μᾶς πηγαίνει σ' ἀγνωστη μεριά χθιμαιρική.

Γειά και χαρά τοῦ κόσμου αὐτοῦ οἱ δυνατοί

εἶμαι μπροστά σας

βγάλτε νύχια και χολή

σάν τα βουνά

πού κλείνουν μέταλλα σκληρά

καὶ τά τρυποῦν

καὶ τήν καρδιά τους την πονοῦν

μά ἡ καρδιά

μές ἀπ' τά νύχια τους γλιστρά

καὶ τραγουδᾶ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α

Παγάνα πάνε οἱ στρατιές

στοῦ Διονύσου τίς κορφές

γιά ν' ἀνάψουνε φωτιές.

— Νά κάψουν θέλουν το θεό
μέ τις νυφούλες στό πλευρό
καὶ τ' ἀγόρια στό χορό.**ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β**Διόνυσέ μου,
μέ τ' ἀσίκια φτερά, παλικάρι μου,
μέ τοῦ τράγου τό κορμί, παλικάρι μου
σέρνεις πρώτος τήν πομπή
Διόνυσέ μου,
κοίτα ποιός σ' ἀκολουθεῖ
Ἐλληνες κι ἄλλοδαποι.**ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β****ΜΙΑ ΦΥΛΑΚΗ**

Μιά φυλακή

— πώς μᾶς φτάσαν ώς ἔκει; —

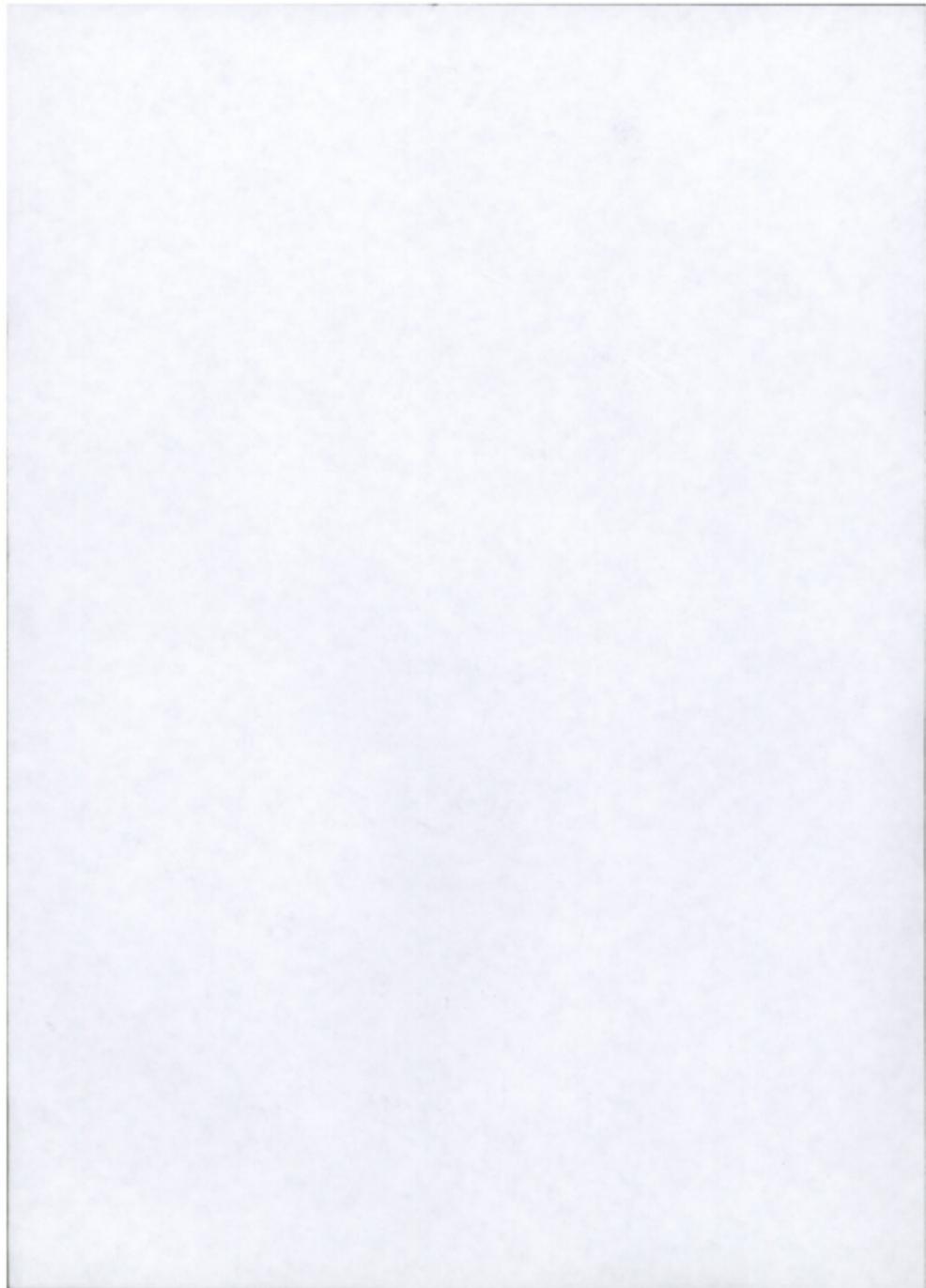
μιά φυλακή

ἡ ζωὴ μου φυλακή.

Χωρὶς ποινή

— πώς μᾶς φτάσαν ώς ἔκει; —

καὶ δικαστή

η ζωή μου φυλακή.

Στοῦ Μακριγιάννη
πρίν προλάβεις νά μιλήσεις
Εγγλέζου βόλι σέ γονάτισε.
Μάς κοίταζες μέ βλέμμα μελαγχολικό
νά σκεφτόσουνα θαρρεῖς
πόσο λιγο ή μέρα κράτησε.

Μές στις πλατείες
ένα ένας καθιστώνται
τή μοναξιά τους^{της} τή γραμμένη
τή σφράγισες μέ βλέμμα μελαγχολικό
ποιός θά πεῖ τα μυστικό
στή ζωή μας τή χαμένη.

ΤΟ ΨΥΓΕΙΟ

Μή ρωτάς καρδιά μου
μήν καρδιοχτυπᾶς
πίκρες, παραμύθια
τέλειωσαν γιά μάς.

Στό τηλέφωνό σου
δύοι οι άριθμοι
έχουν παραλήπτη
μιά ζωή νεκρή.

Αν έχεις μάτια πού κοιτούν
κι άν έχεις στήθια πού πονούν
πώς την αντέχεις δέ μου λές
τέτοια ζωή χωρίς νά κλαίς.

"Οσοι άγαπήσαν
κείτονται νεκροί
δύοι προσκυνήσαν
είναι οδηγοί.
Μέσα στό ψυγείο
άνοιξε νά μπεις
γιά νά μείνεις φρέσκος
νά διατηρηθείς.

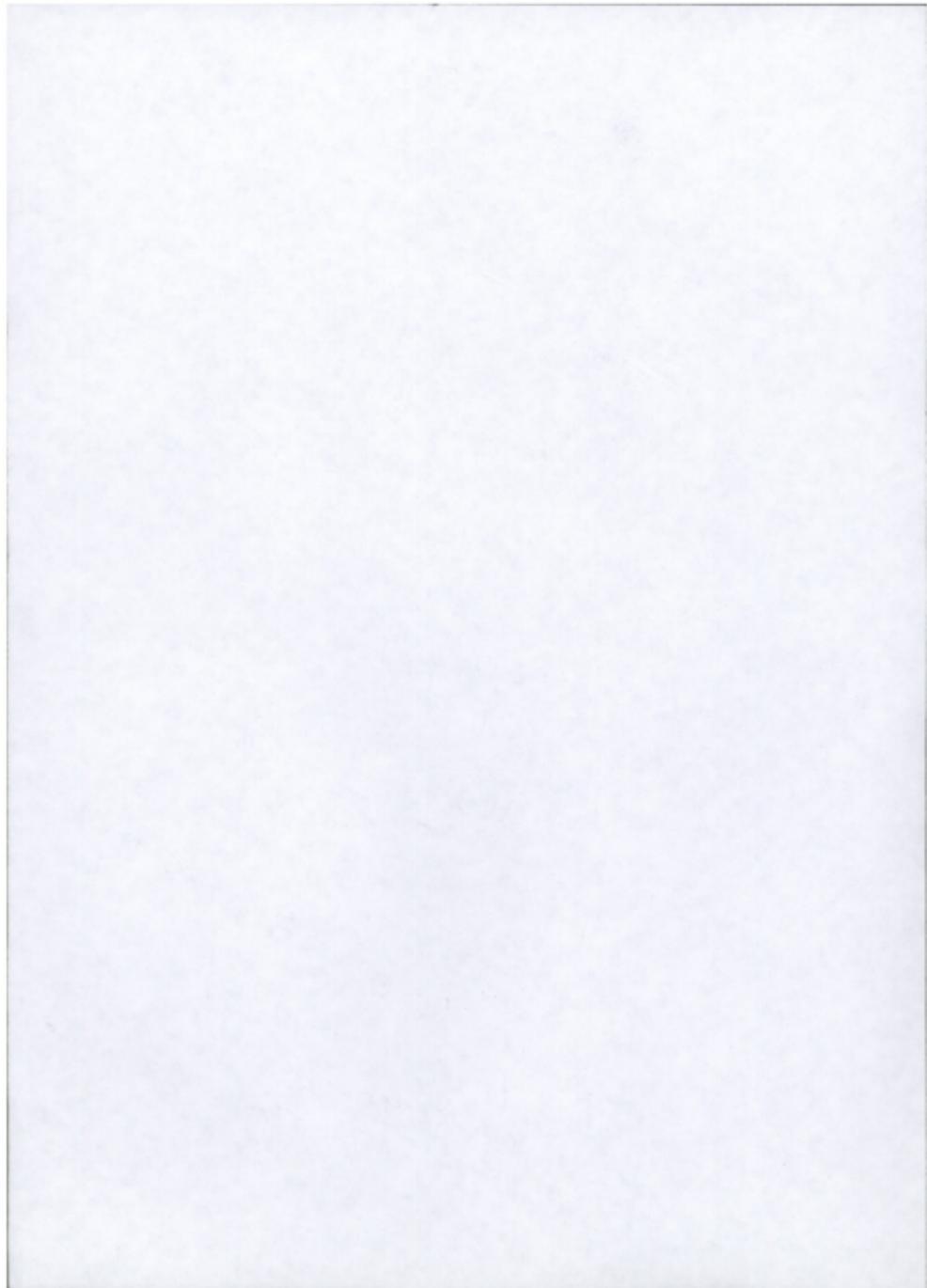
Η ΑΡΚΟΥΔΑ

Μιάν άλυσσιδα μοῦ δένουν γύρω στό λαιμό^{βιντ}
είμαι άρκούδα, χορεύω γύφτικο χορό.

Μέσα στά γηπεδά μέ γυμνάζουνε
τ' άγρια πλήθη νά χαιρετώ.

Μέ μαιμούδες μαζί μέ βάζουνε
τ' άγρια πλήθη νά προσκυνώ.

Μές στό κελί μου, άγγελοι μπαίνουν σιωπηλοί
ήρθε τό τέλος, δέν ήρθε άκομα ή άρχη.

ΣΤΙΣ 10 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ

Ξεπροβοδίζουν τό παιδί στήν παγωνιά.
Έχει τα χέρια του στό στήθος σταυρωμένα
δέν έχει όνομα δέν έχει φαμελιά
κι είχε τά νιάτα του στήν άνοιξη ταμένα.

Στίς 10 του Δεκέμβρη πομπή φανταστική
άγγεια και κορίτσια σκοτωμένα
στήν άνοιξη περνούν εύτυχισμένα
κι ή άνοιξη σκεπάζει με ανθούς
ιδανικά κορμιά άδελφωμένα.

Καθώς κοιτάζω τό άγορι το χλωμό
άρχιζει σκέφτομαι ένα άλλιώτικο ταξιδί^{BnD}
γιά δόσους ζήσαμε έκεινον τόν καιρό
κι δι, τι πιστέψαμε θαμμένο έχει μείνει.

Ο ΠΡΟΔΟΤΗΣ

Κυνηγούμσα μέσα στην Άθηνα —
ήμουν τότε άμούστακο παιδί —
είχα ένα πιστόλι και μιά φίνα
αισιοδοξία τρομερή.

Η καθοδήγηση μέ στέλνει γιά νά βρώ
έναν προδότη πού στη Γούβα τριγυρίζει
βρίσκω τό σπίτι και τήν πόρτα του χτυπώ
κι ή μάνα του μέ γέλιο μέ καλωσορίζει.

— Κάτσε γιόκα μου νά ξαποστάσεις
όπου νάναι ο γιόκας μου θαρθεί^{η λαγκά}
γιά τή φτώχεια μας μή μᾶς δικάσεις
ή καρδιά μας μόνο είναι καλή.

Τήνε κοιτάζω, σκέφτομαι πώς νά τής πώ
πώς ήρθα τόν προδότη γιό της να σκοτώσω
πάνω στό αίμα τού παιδιού της τ' άχνιστό
μιά Ελλάδα Νέα πάω τώρα νά στεριώσω!

Ο ΚΟΛΛΗΓΟΣ

Στρατιώτες όρκιαμένοι μπήκαν στά Καλάβρυτα
Έέρεις τί σέ περιμένει, δλα μαῦρα κι άραχνα.

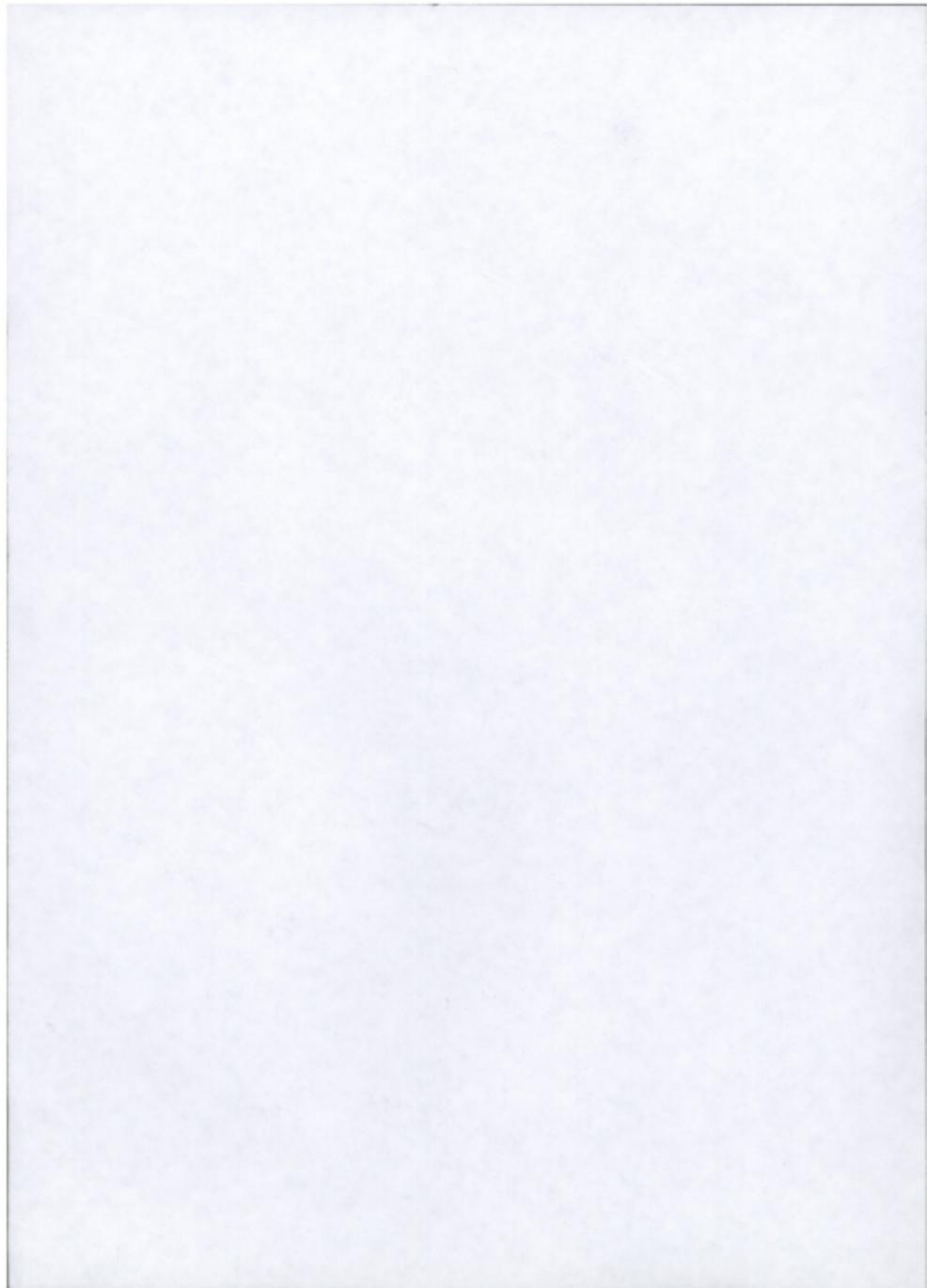
Τού καιρού μας οι στρατιώτες δέν ορκίζονται ποτέ
είναι δλοι ίδιώτες μέ προσωπικό σωφέρ.

Στρατηγοί και Φαρισαϊοί μπήκαν στό κονάκι μου
Έέρω τί μέ περιμένει, γράφω τό χαρτάκι μου.

Το είσδοχμά γράφω κι άφαιρω τό νοίκι μου
και στό τέλος ύπογράφω και τήν καταδίκη μου.

ΤΗ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΝΑ ΤΗΝ ΚΛΑΙΣ

Θά σάς μιλήσω μ' ένα άλλιώτικο σκοπό⁷
μή μού θυμώσετε πολύ παρακαλώ
ψάχνω νά βρώ τή Ρωμιοσύνη
κι αύτό τό πάθος μού τή δίνει.

«Τή Ρωμιοσύνη τώρα νά τήν κλαῖς
νά τό συνηθίσεις νά τό λες.»

) BND

— Στήν άπορία μου άπαντηση ζητώ
μέ αποφεύγουνε μέ παίρνουν γιὰ τρελό^{γιὰ}
ή Ρωμιοσύνη παντρεμένη
είναι εύτυχης και γκαστρωμένη.

«Τή Ρωμιοσύνη τώρα νά την κλαῖς
νά τό συνηθίσεις νά τό λες.»

) BND

Αύτά τά λόγια είναι παρανοϊκά,
άφοῦ γκαστρώθηκε σημαίνει είναι καλά^{γιὰ}
μέ κουμπάρο τον Καρούδα
«έξω οι Βάσεις άπ' τη Σούδα».

«Τή Ρωμιοσύνη τώρα νά τήν κλαῖς
νά τό συνηθίσεις νά τό λές.»

) BND

Ο ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ψηλά στά χέρια κρατοῦν
μαύρα πανιά και θρηνοῦν
τοῦ κόσμου οι μαύρες μάνες
άναβουν λαμπάδες.

BND

Μέσα στά τάρταρα νά φωτίσουν
ξανθόν άρχαγγελο νά ξυπνήσουν.

BND

Νά γίνει φῶς γαλανό^{φωτισμός}
τραγούδι συμπαντικό^{τραγούδια}
τή γη νά κατακλύσει
και νά μάς άδηγήσει.

φωτισμός

Μέσα στά κρύσταλλα τής άβύσου
μπροστά στίς πύλες τής Παραδείσου.

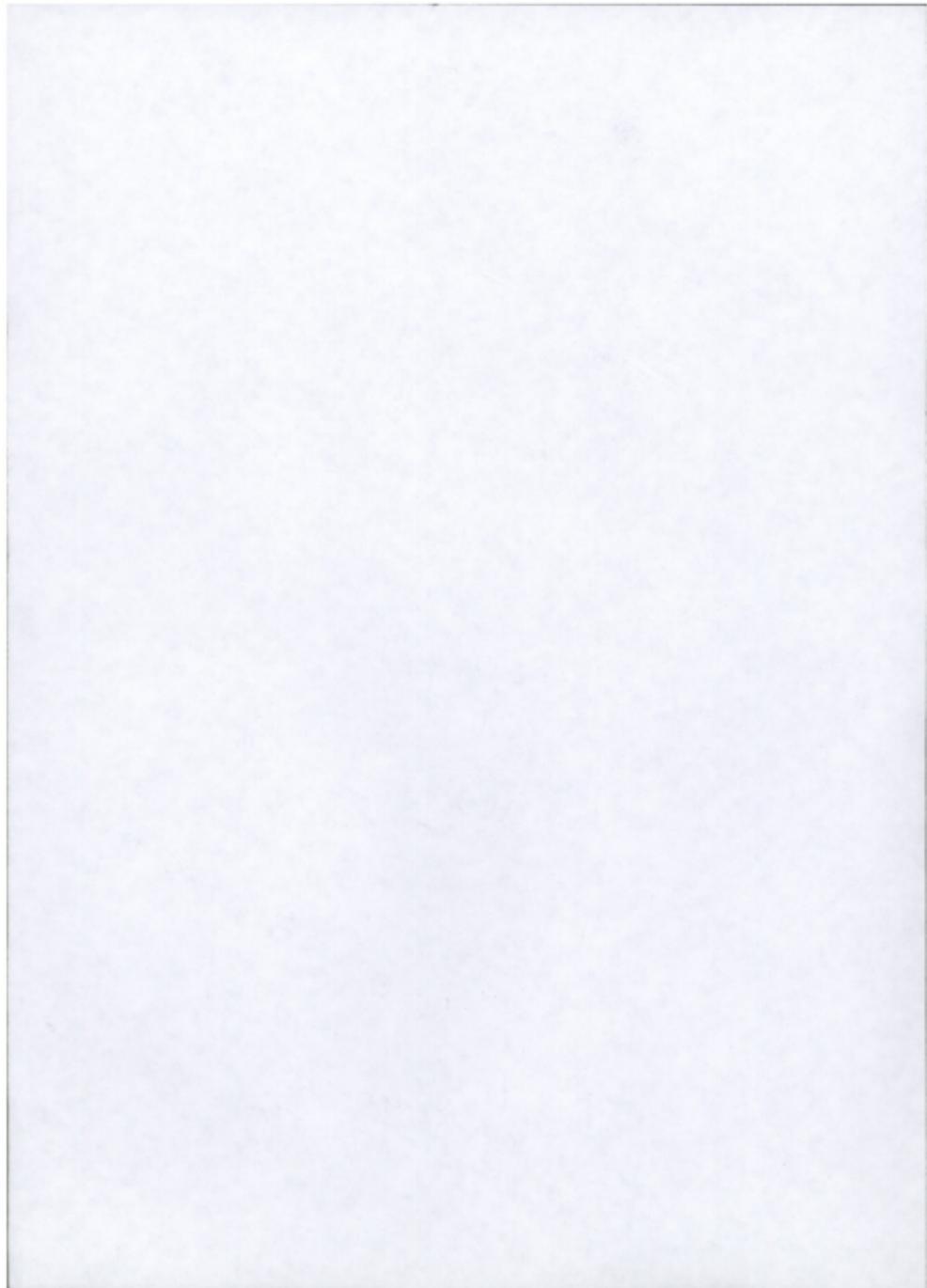
BND

ΚΑΛΑ BOYNA

Καλά βουνά μενεξιά στά σύννεφα ντυμένα
τί μέ κοιτάτε σοιβαρά βαριά και πονεμένα;
Τό μονοπάτη τής ζωῆς τώρα τό παίρνω μόνος
δύσο κι ἀν ψάξεις δέ θά βρεις πόσο πονάει ο πόνος.
Κι έσεις παιδιά έρημικά τόν κόσμο δέν κοιτάτε
μές στήν κρυφή σας τή στοά μονάχοι περπατάτε.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Μιά δρασκελιά Πετράλωνα- Θησείο
δυό δρασκελιές Συγγρού - Καισαριανή
βαθιά μές στοῦ μαυλού μου τό άρχειο
συννεφιασμένη είναι πάντα η Κυριακή.

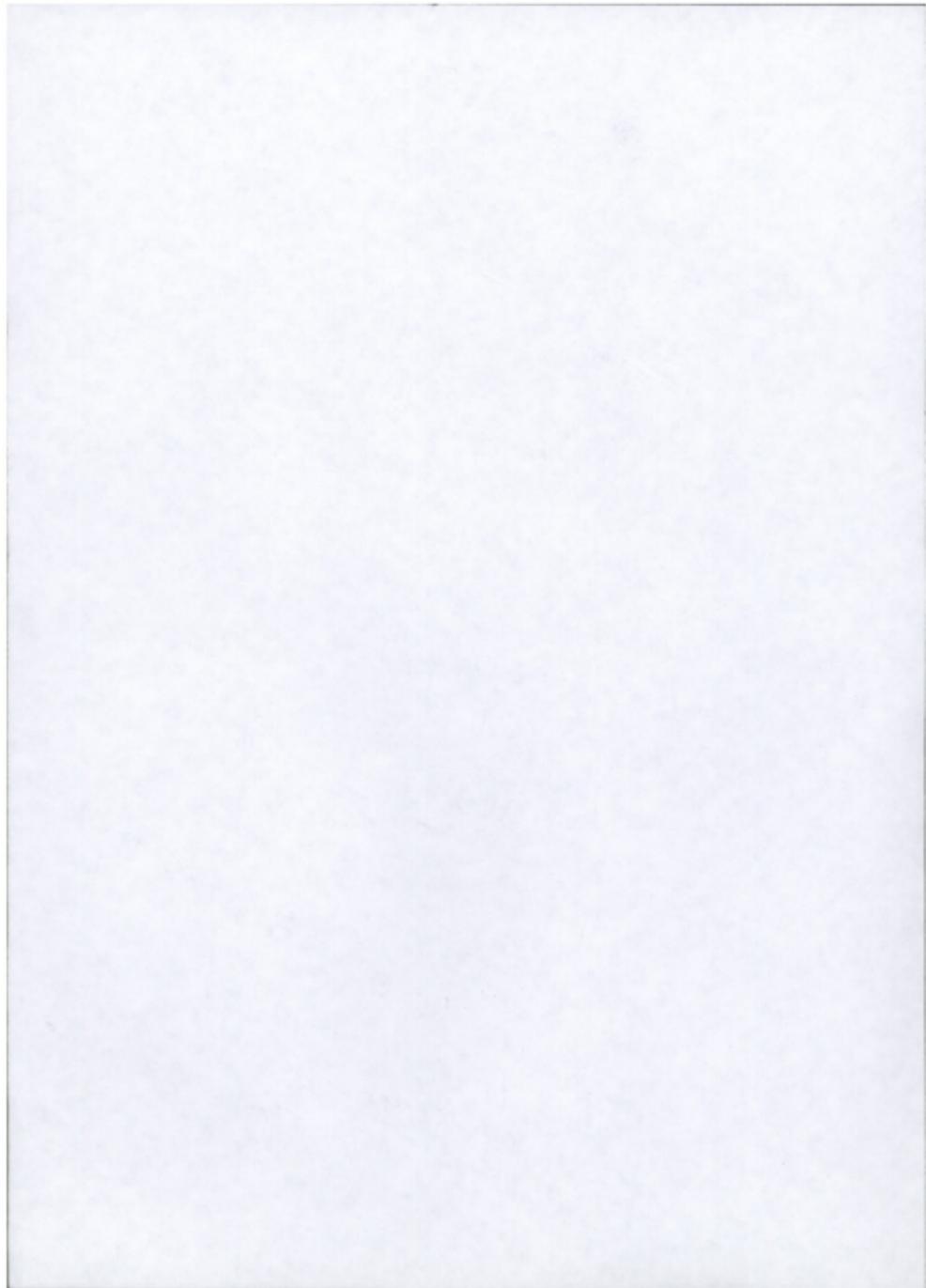
Μή μέ κοιτάς μέ μάτια βουρκωμένα
μές στήν καρδιά μου τάχω σφραγισμένα
τά όνειρά μας τά χαμένα.

ΒΟΥ

Πρώτη πρώτη θά σεριανίσω
θά πάρω δόμο μακρινό
τούς φίλους θ' ἀποχαιρετήσω
νά ξαποστάσω πρίν νά ρθεῖ τό δειλινό.

Στό μακρινό ταξιδί μου θά πάρω
όταν θά μείνω μόνος μέ τό Χάρο
τό τελευταίο μου τατιγάρο...

ΒΟΥ

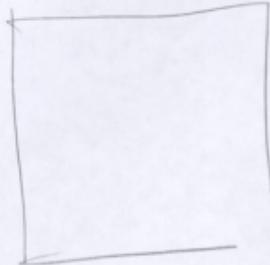
(AF)

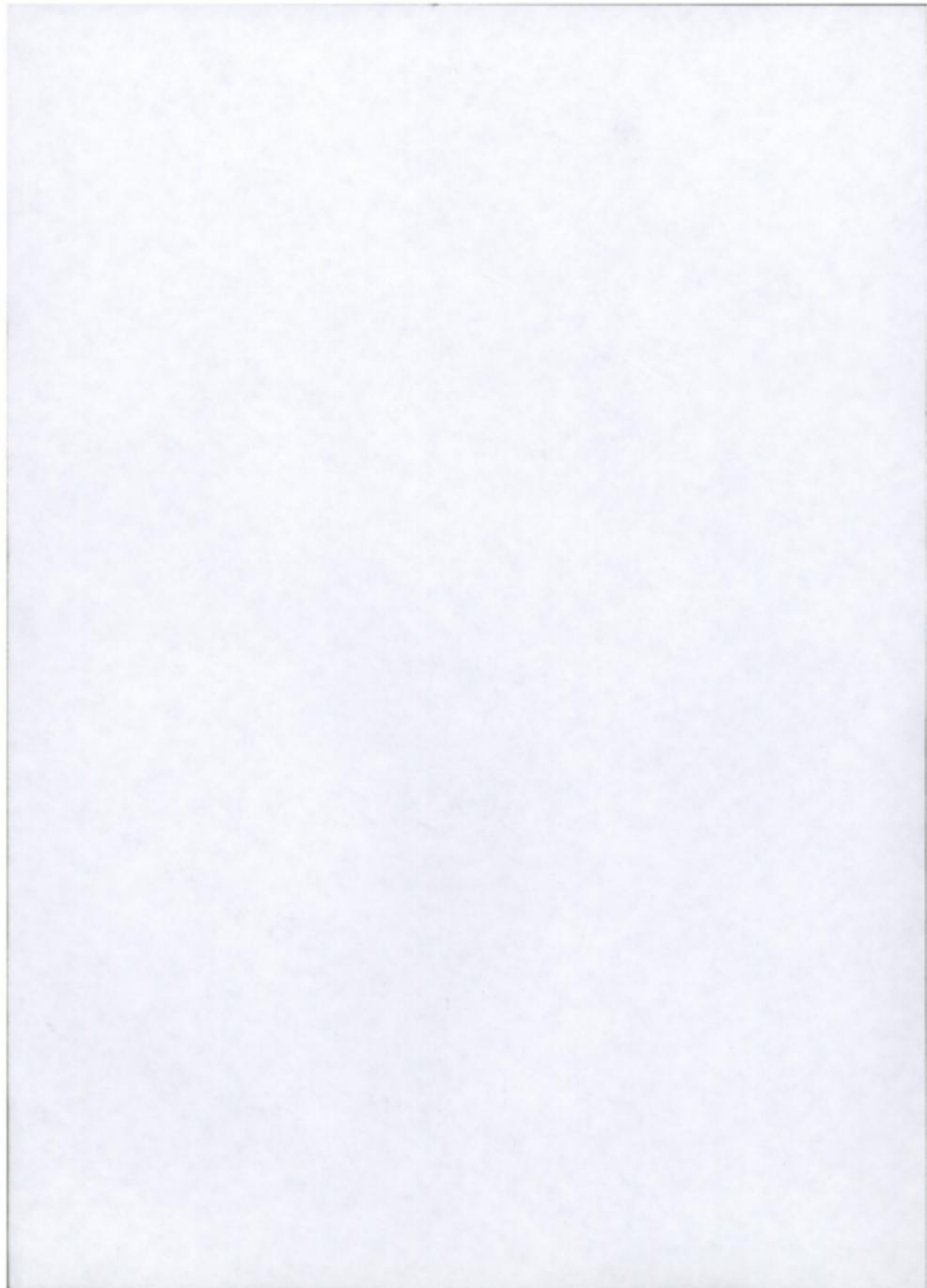
ΦΑΙΔΑ

Αργυρίου
Εγκατεύσιος

Αργυρίου 1985
Εγκατεύσιος

Αργυρίου
Καραϊζής
Ναυπλίο
Drawing

ΦΑΙΔΡΑ

(Αγγελικής Έλευθερίου 1984)

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΝΕΙ ΚΡΥΟ

Μιά μέρα πού θά κάνει κρύο
 θά γυρίσεις
 κι όχι τήν πόρτα
 μά τό τζάμι θά χτυπήσεις.
 Τά ίδια ρούχα όπως πάντα θά φορᾶς
 θάχεις τά χέρια σου στίς ταέπες
 όπως πάντα, όπως πάντα θά γελᾶς.
 Δέ θά μιλᾶς δέ θά μιλᾶς
 όπως πάντα
 δεθά μιλᾶς δέ θά μιλᾶς.
 Έφυγες μέ το κρύο και μέ τή βροχή
 πάλι μέ κρύο και μ' αγιαζί θά γυρίσεις.
 Βγάλ' τό σακάκι σου θά πώ, έχει βραχεῖ
 τήν ίδια μάρκα τά τατιγάρα σου θ' ανοίξεις
 σπίτια έχει διτίλα σου, θά πώ
 και θά καπνίσεις.

ΔΑΚΡΥΣΑΝ ΤΑ ΣΕΝΤΟΝΙΑ ΜΟΥ ΚΙ ΑΠΟΦΕ

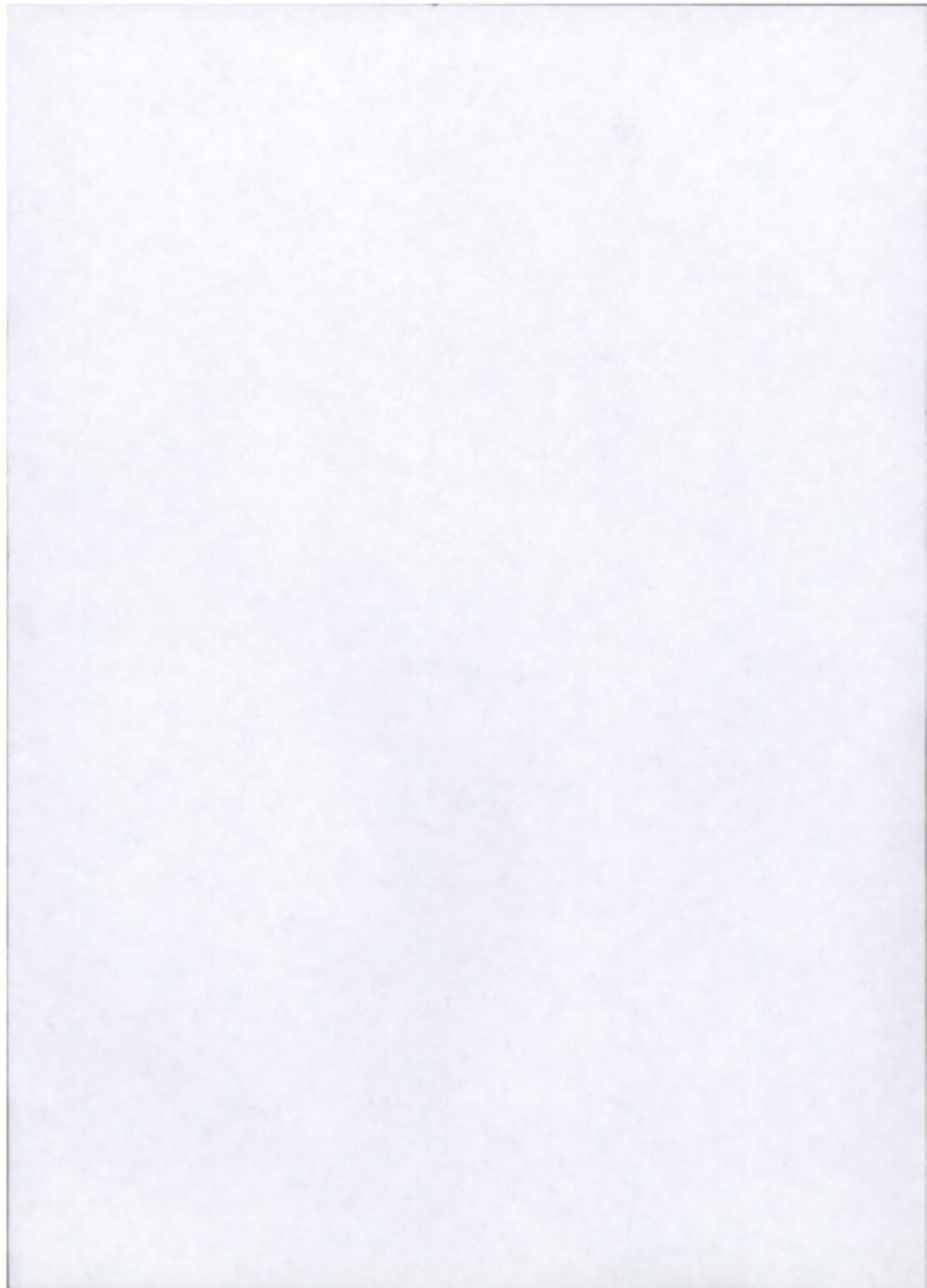
Όταν άπο κοντά μου πιά θά έχεις φύγει
 κι ζταν μέ δέ θάχω άπο πού νά κρατηθῶ
 ζταν κι οι φίλοι θά χαθοῦντε λίγοι λίγοι
 κι αυτή τή νύχτα πού θαρρώ πώς θά πνιγώ
 πόσες άγάπες μέ στόν κόσμο θάχουν μείνει
 και τή δικιάσου σέ ποιά μάτια θά τή βρῶ.
 Δάκρυσαν τά σεντόνια μου κι άπόψε
 κι άπό τά τζάμια στάζει ή καταχνιά
 πάρ' τήν κιθάρα σου και λίγο παΐξε
 για κείνο τό πουλι στήν έρημιά.
 Μήν κλαίς, μέσα στόν υπνό σου, τά βράδυα
 και λές πώς θές νά μείνεις μοναχή
 τά δνειρά σου τάκανες κομμάτια
 χωρίς αύτά πού θάβρεις τήν άρχή.

ΤΟ ΑΙΓΑ ΠΑΓΩΣΕ

και πάνω σου
 Τό αίγα πάγωσε άπάνω στά μαχαίρια
 κι άπάνω σου μεσάνυχτα κι αύγές
 και χρόνια πέφτανε μάς είπανε τά καλοκαίρια
 κι ούτε ένα κόμπο δέ ρίχνανε οι βροχές.

μέσα σου; ΝΑΙ

— Σάν τό ρόδο ^λ τά δνειρά μας έσκορπίσανε
 και μές στά μάτια μας έμεινε τό μαράζι
 κι αύτοί πού μάς τά πήρανε τί κερδίσανε
 έτσι κι άλλιώς ό κόσμος κάποτε θ' άλλάξει.

ΟΤΑΝ ΣΕ ΒΡΗΚΑ

Όταν σέ βρηκα πόναγες στό μέρος τής καρδιᾶς
μέσα στούς δρόμους γύρναγες σά φύλο ζαλισμένο.
Όταν σέ βρηκα μίλαγες σά γράμμα ξενιτειάς
κι όταν μιά μέρα γέλασες, είπα θά περιμένω.

Τώρα μέσα στό αίμα μου σέ βρίσκω νά κυλᾶς
σάν προσευχή σέ άγνωστο Θεό κι άγριεμένο.
Τώρα σάν τό πουλί μέσα στά μάτια μου πετάς
και σάν κερί μές στή βροχή πού έμειν' άναμμένο.

ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟ

Τό στεναγμό μου πά δέν τόν άκους
ή νύχτα λές πού άναστενάζει
τά ροῦχα σου ραντίζω μ' άγιασμούς
και λέω, είναι μπόρα θά περάσει.
Άπό τό σπίτι δέν περνά κανείς
ούτε οι φίλοι κι οι γειτόνοι

— o **ΧΡΙΣΤΙΝΑ** έσταμάτησε θαρρεῖς
μά είναι ή άγάπη πού τελειώνει.
Σάν καφενείο μέ κλειστά παράθυρα
και σ' ένα δρόμο έρημικό
έγινε τώρα ή καρδιά σου.
Και σαν τόν πόλεμο τον ξαφνικό
μέ τά σημάδια στο λαιμό
ζεστή μέ πήραν άπ' τήν αγκαλιά σου.

ΝΥΧΤΩΝΕΙ

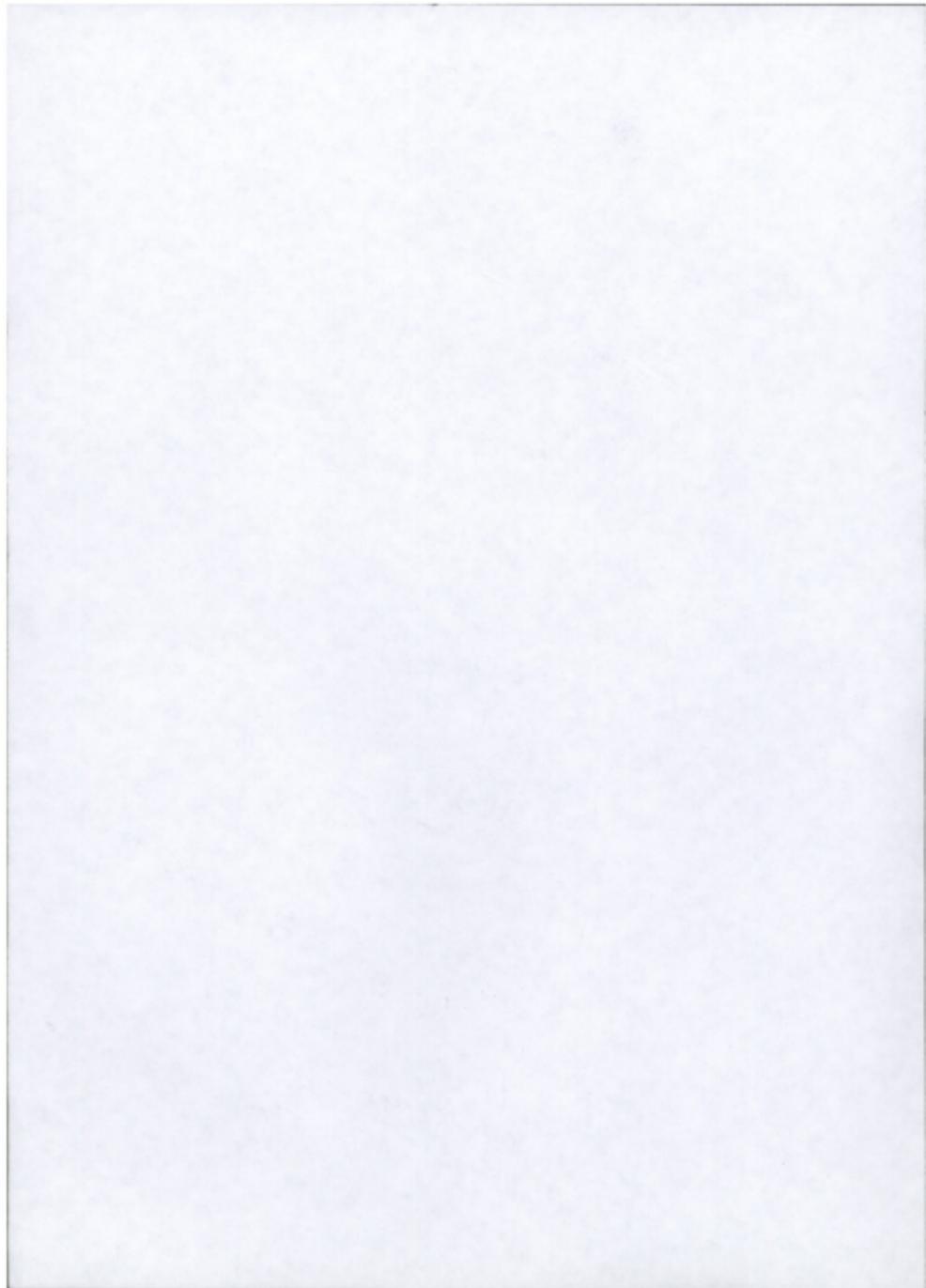
Τώρα μονάχα ήδη θυμάμαι τίς στιγμές
έκεινες πού έσύ έχεις ξεχάσει
ήτανε όλες τους λιγάκι βροχερές
σά δάκρυ πού δέν έλεγε νά στάξει.
Τώρα μονάχα θά θυμάμαι τίς φορές
όταν σκοτεινιάζε μέσα στο σπίτι
κι οι ώρες τότε σταματούσανε κι αύτές
κι άνεβαινα και γύριζα τό δείχητη.
Σιγά σιγά νυχτώνει τώρα πιά γιά μάς
σάν τή βροχή άστε τά δάκρυα κι ας τρέξουνε
κι έσύ πού είσαι άνεμος, μήν τά φυσάς
δάκρυα είναι, θά στεγνώσουνε.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Είναι τά μάτια σου έπαρχιακός σταθμός
και τά ματόκλαδά σου δακρυσμένα
κάτω άπ' τό μαύρο σου παλτό ένας λυγμός
πού λέει παραμύθια γιά ταξιδιά περασμένα.

Nοί η Μαντζέτ
τη βασίζεται
στη σίτιση
την φωτιά

Μέσα στίς λάσπες τά τακούνια σου
βαθιά βουλιάζουν και βοήθεια δέ ζητάνε.
Πότε μέ λές Χριστό και πότε Βαραβά
και έσενα δυό Μαγδαληνές
μέσα σου σπαρταράνε.

“Οταν άργα θά κλείσουν τά καφενεία
κι ούτε μιά μάνα στούς σταθμούς
ούτε καί στρατιώτες
κι δύλα θά τεμιλέζονται μ' ασπρόμαυρη ταινία
τότε κι έμεις θά σημειώμεις οι δυό μας.
Τότε.

ΟΝΕΙΡΟ ΑΓΑΠΗΣ

Σέ βρισκω στά βιβλία πού δέ γράφτηκαν
μές στά τραγούδια πού δέν ακουσα σέ βρισκω
και σέ παλιές εικόνες πού έχάθηκαν
σέ δι, τι έφυγε και δέ γυρίζει πίσω.

Σέ βρισκω στ' όνειρο άγάπης μακρινής
στό όνομα τό άκριβό πού δέν τό λέμε
— στόν πυρετό κάποιας άρρωστιας σκοτεινής
στά πάθη πού ντρεπόμαστε καί κλαίμε.

ΕΠΑΙΞΕΣ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ

“Επαιξες τήν καρδιά μου απάνω στά χαρτιά
δημος οι μόρτες μέ την τράπουλα στό σταυροδρόμι
τήν ώρα αυτή πετάξανε χίλια πουλιά
κι έσύ έπιστεψες πώς κλείσανε οι δρόμοι.

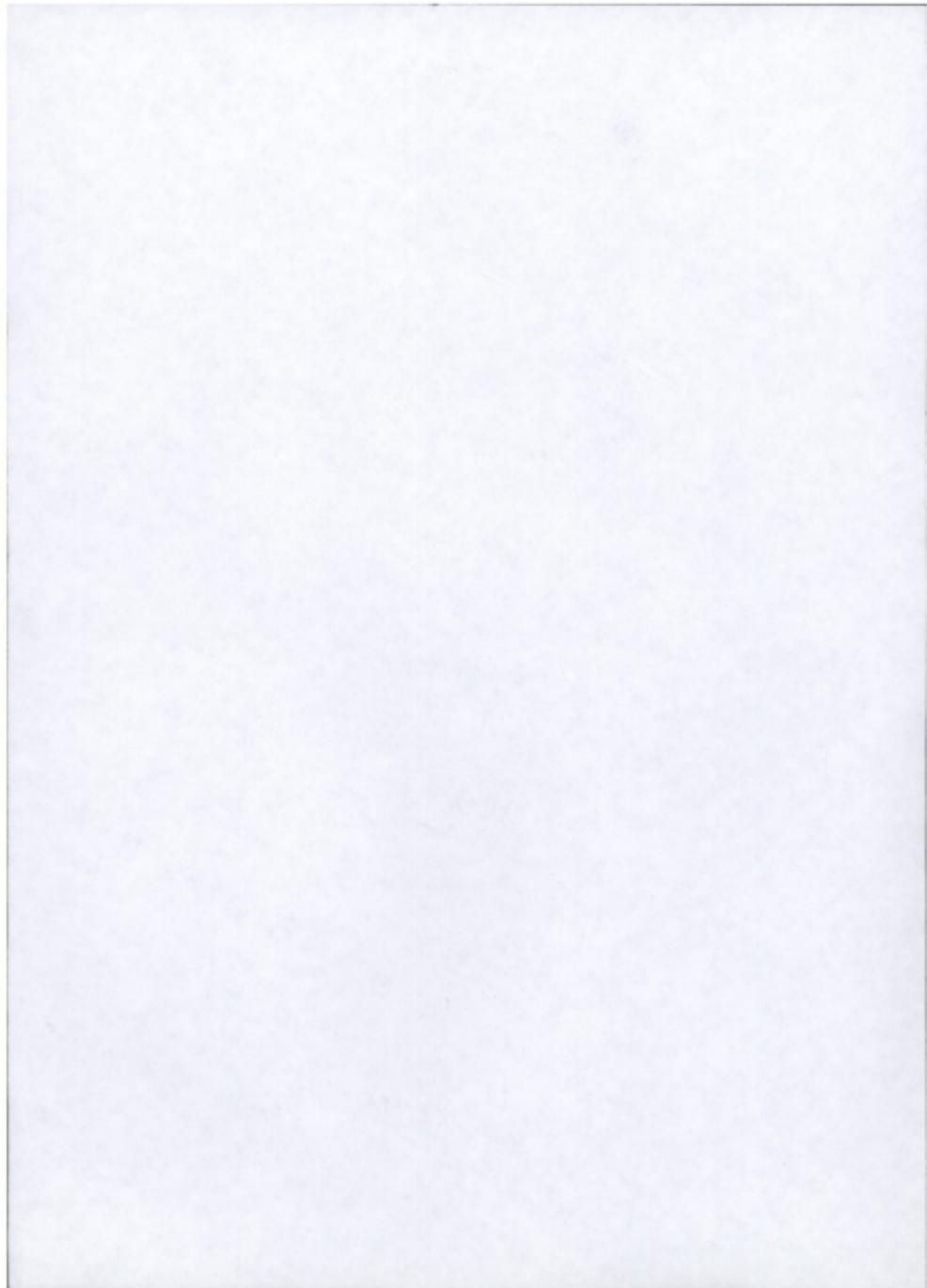
Γίναν τά μάτια μου γραμμόφωνα παλιά
πού τραγουδούν άργα άνατολίτικα τραγούδια
γίναν τά σπλάχνα μου μιά πικραμυγδαλιά
κι από τις φυλακές παιζουν νταούλια.

— Μές στό παζάρι τών εχθρών σά μ' αφησες μοῦ τόπες
ένα παιδάκι μούδωσε νερό κι ~~αδέν~~ μοῦ τόπιες
καί δέ λογάριασες τή στέρνα τής ψυχής μου πού βαθαίνει.

ΤΩΡΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΙΝΕΙΣ ΜΟΝΟΣ

Τώρα πρέπει νά μείνεις μόνος καί νά θυμηθεῖς
καί πλατανόφυλλα νά φέρεις καί νά γράψεις.
Τώρα πρέπει νά πάψεις νά πονάς καί μή μοῦ πεῖς
νά μείνω δίπλα σου έγω γιά νά ξεχάσεις.

“Ο, τι θυμάσαι τώρα νά τό κάνεις φυλαχτό
— καί τό κλειδίστην ^{της} καρδιά σου νά κρεμάσεις
καί μήν πιστέψεις πώς τό αίμα σου έγινε νερό
καί πρέπει τώρα άπ' τήν άρχη ν' άλλάξεις.

Έγώ πάνω στό βράχο μου θά μείνω σάν κεράκι
πού δέ θά λιώνει απ' τού καιροῦ τό χαλασμό
σ' ένα ποτάμι μακρινό θά γίνω ένα κλαράκι
θάμαι γιά σένανε μαζί καινούριο καὶ παλιό.

ΘΕΛΩ ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ

Θέλω μιά νύχτα ἄχ, νά μοῦ χορέψεις
ένα ζειμπέκικο ἀπ' τά παλιά
τό ἀστρα πουκάμισο σου νά φορέσεις
και νά κοιτάζεις μέσα σου βαθιά.
Καὶ θάναι σάν την ἀγρύπνια σ' ένα ξωκλήσι πέρα μακρινό
θ' ἀναστενάζει ή Παναγιά γιατ' είχε

σάν καὶ σένα ένα γιό.

Λιγάκι πρίν νά κλείσουνε τά κέντρα
και θάχουν μείνει μόνο λιγοστοί
και κλαίν' οι μόρτες και ραΐζ' ή πέτρα
και γώ θά κρέμομαι ἀπό μά κλωστή.

ΜΕ ΒΡΗΚΕ ΠΑΛ' Η ΕΡΗΜΙΑ

Μέ βρήκε πάλ' ή ἐρημιά πού μ' είχε χάσει
σάν κάποια σύσταση παλιά πούχει ἀλλάξει
και μούφερε τό χωρισμό μέσα σε γράμμα
κουράστηκα γιά νά σέ βρω μά τόχα τάμα.
Μπροστά στήν πόρτα μου ἔκατας δίπλα στο γιασεμί μου
κι αυτό ανθίζει δύο φορές καρδούλα μου
τή μιά μές στήν ψυχή μου.

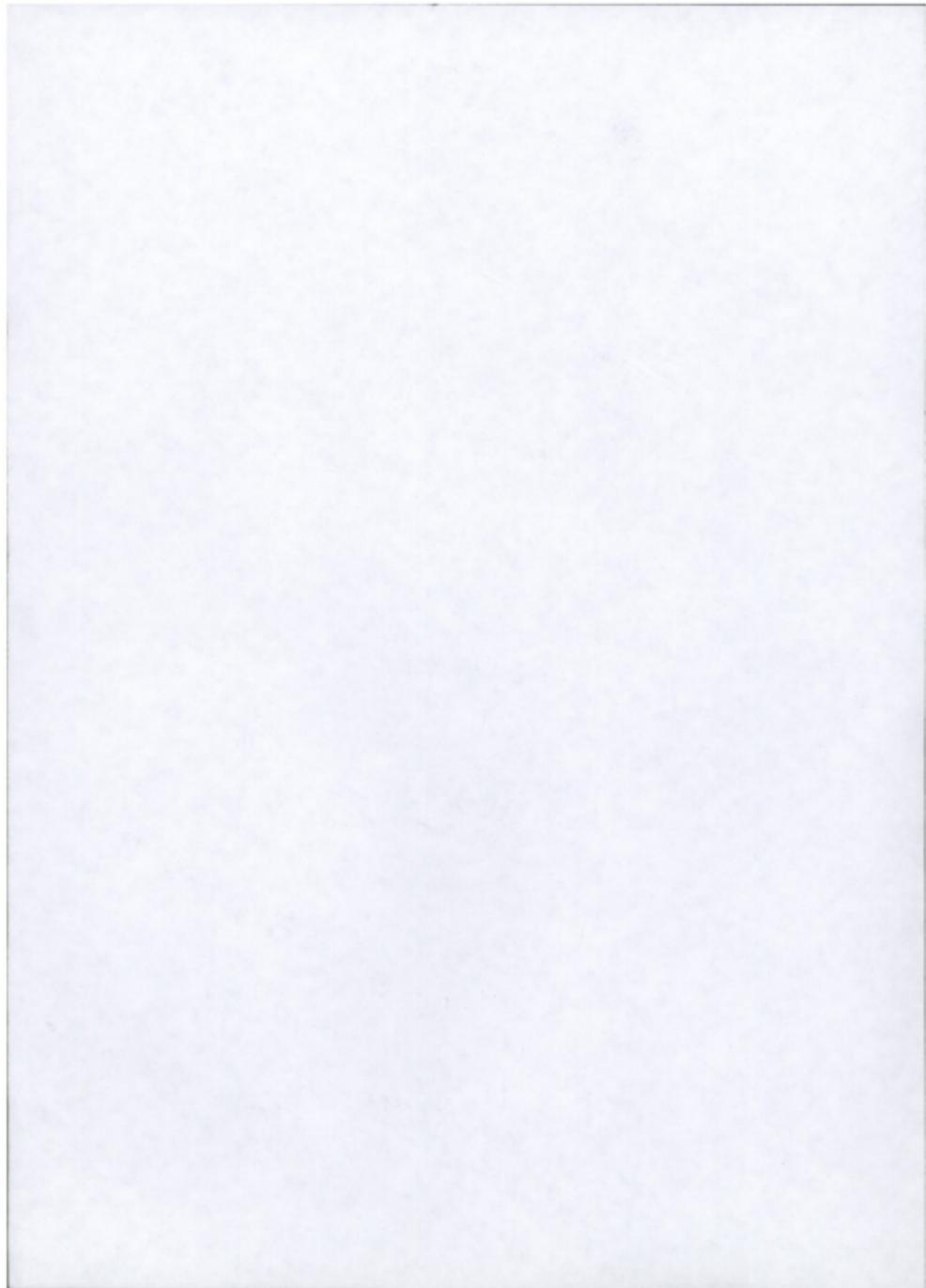
ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ (ΦΑΙΔΡΑ)

Ἀστέρι^ίου, φεγγάρι μου
τῆς Ἀνάτης κλωνάρι μου
κοντά σου θάρηθα πάλι.
Κοντά σου θάρηθα μιάν αύγη
γιά νά σου πάρω ένα φύλι
και νά μέ πάρεις πάλι.
Ἄγαπή μου, ἀγάπη μου
ἡ νύχτα θά μᾶς πάρει,
τ' ἀστρα κι ο οὐρανός
τό κρύο τό φεγγάρι.
Θά σ' ἀγαπώ, θά ζώ μές στό τραγούδι
θά μ' ἀγαπᾶς, θά ζεις μέ τά πουλιά
θά σ' ἀγαπώ, θά γίνουμε τραγούδι
θά μ' ἀγαπᾶς, θά γίνουμε πουλιά.

Δέγχεται θέτει ίδω
έντος μη συνδυαστεί
μέ το "ΝΥΧΤΩΝΕΙ"

NH

Noi σ
Ναρες μ
ανίσ
Σινη

(18)

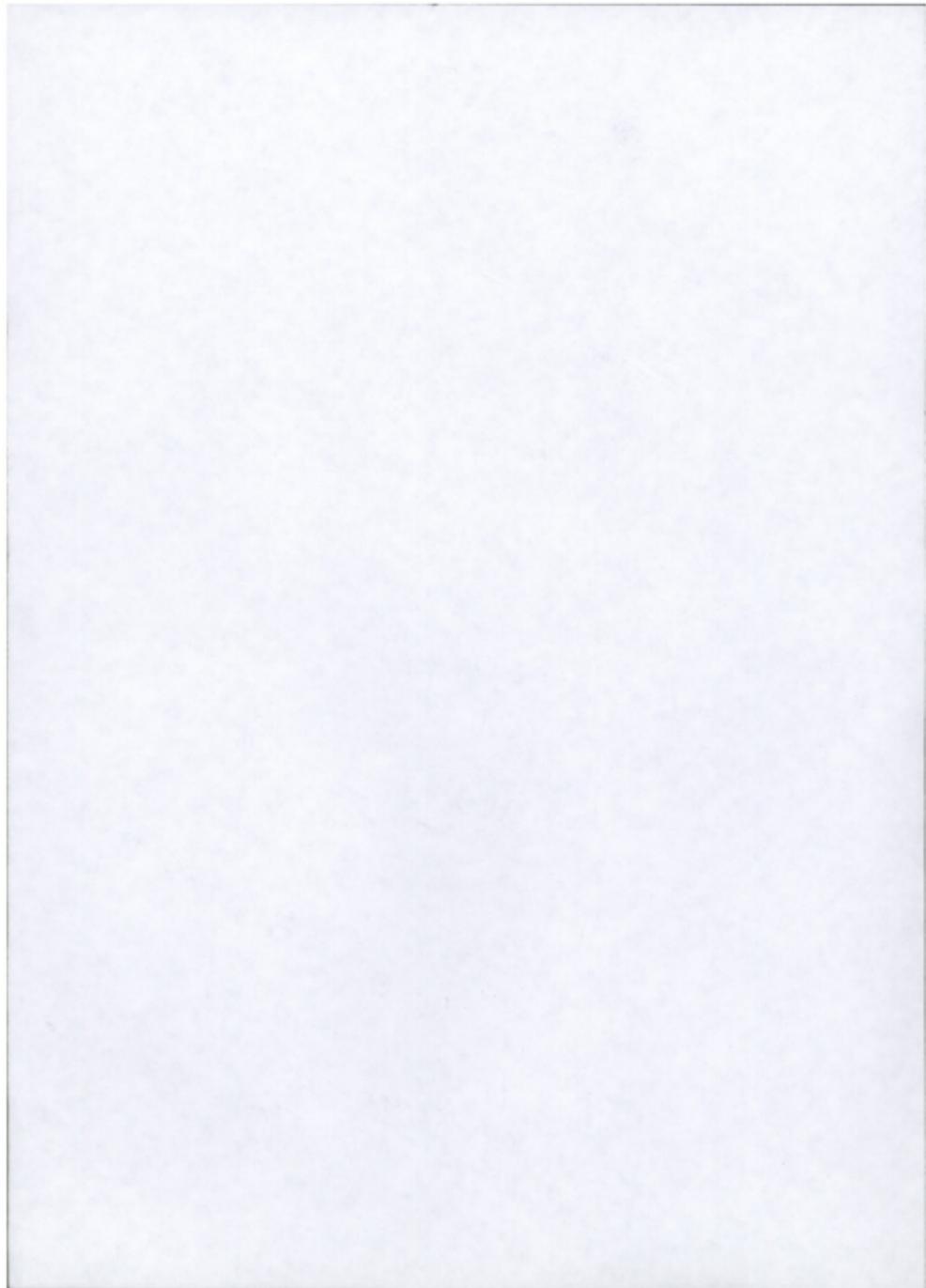
Капуширин,
Троицкая

[Курсы
переводческие]

Ниж. Астра 1985.
Учеба

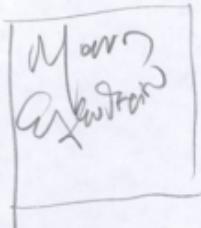
Бары
Ланаконнин

Курсы
Горноэкс

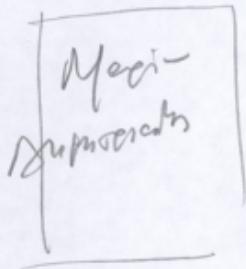
(19)

ΜΗΤΣ ΖΩΝΕ Σ' ΑΛΗΧΩΡΑ

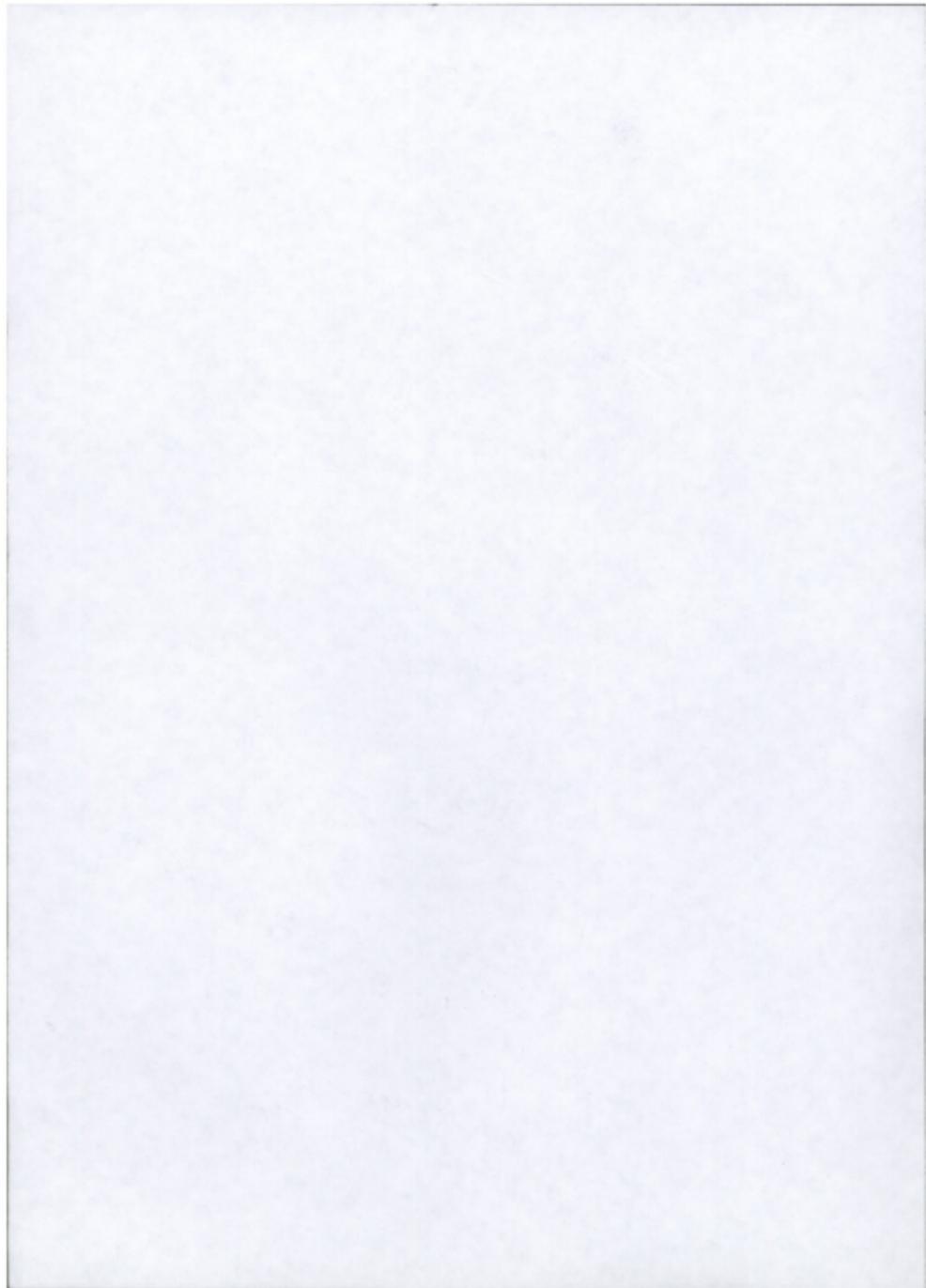

Έτος 1985

Νέα εκδ. 1991
Αληχώρα

Εταιρεία

(20) SANTIAGO

[Lorca]

[Mouvement]
Mouvement

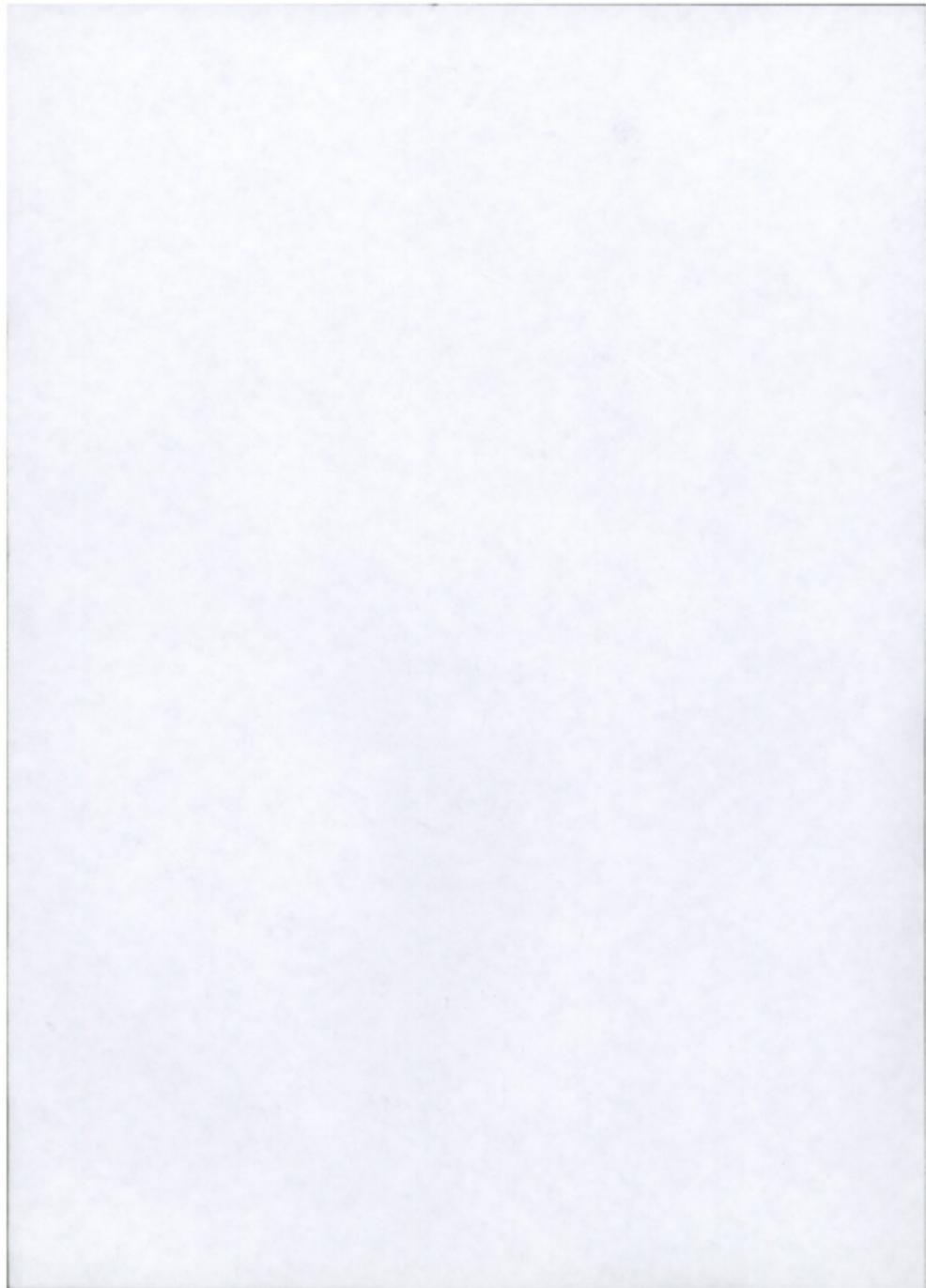
1986

[Moustaki]

// Enragés nothing
in Ma X-punx

CBS Spain

No 1 "I'm"

PERIOD 2

1987 - 1997

→ Women Bios -

1 Тас Аспаруховна Кызын

2 Бекасиева

3 Узбекбай Артык

4 Мира Гадасанова

— Мирзая Нуржан Тазиулла Гончар

5 Кызылбай Гөргөн

— Ахметова Нуржан Тазиулла Гончар

6 Назисия Г

7 Айнур Аюбек

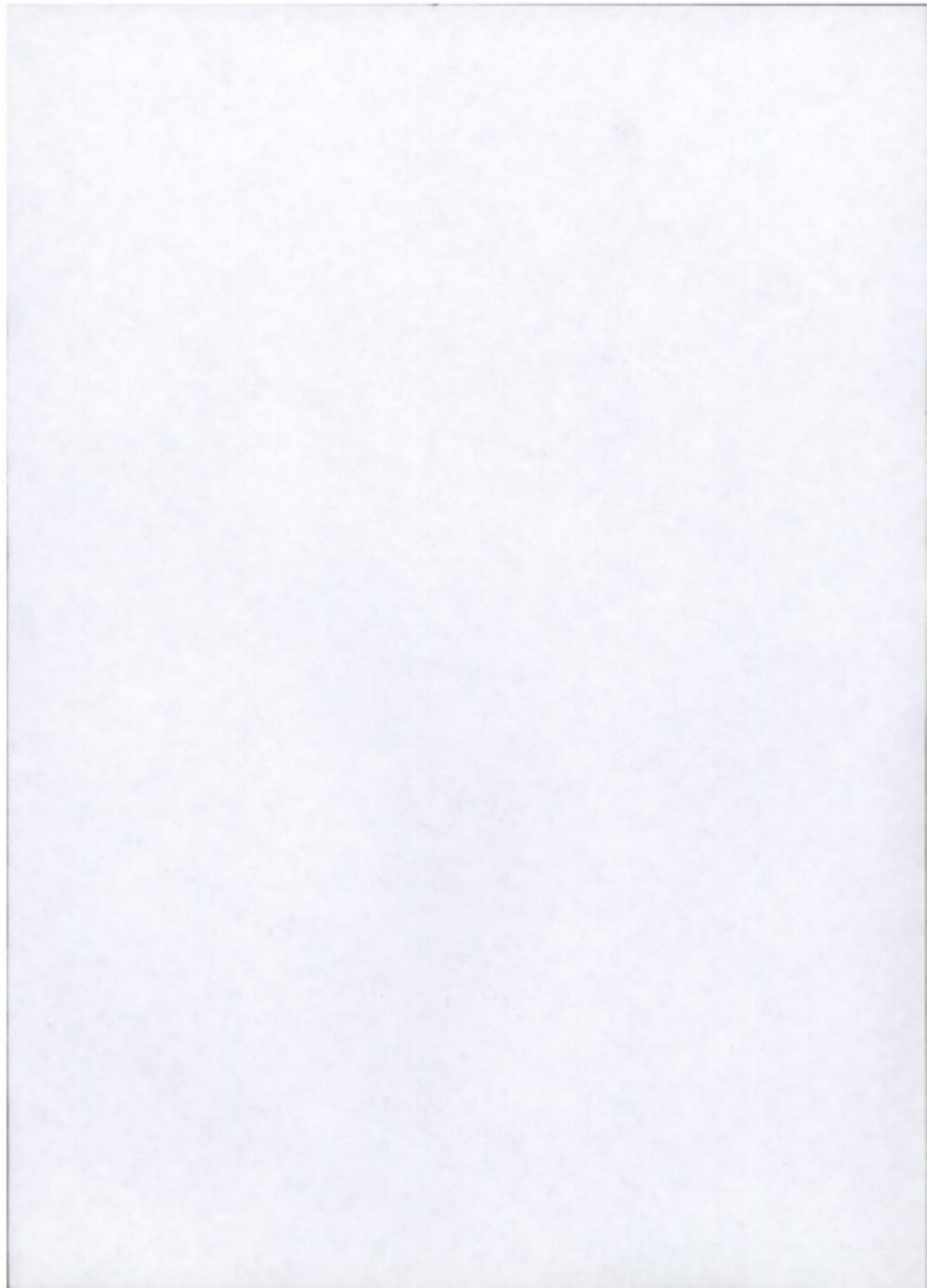
8 Назисия Г

— Аюбекова Нуржан Тазиулла Гончар

— Накишбаева

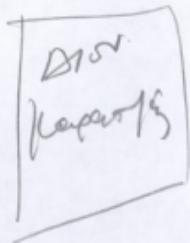
— Накишбаева

— Есембекова

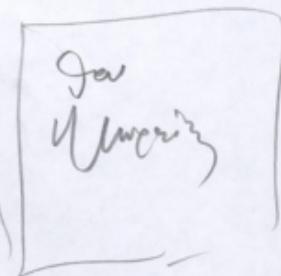
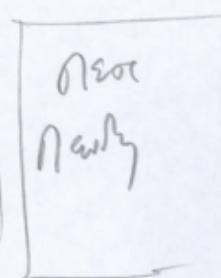
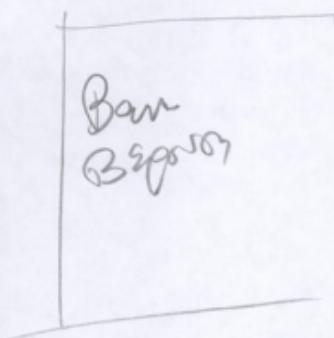

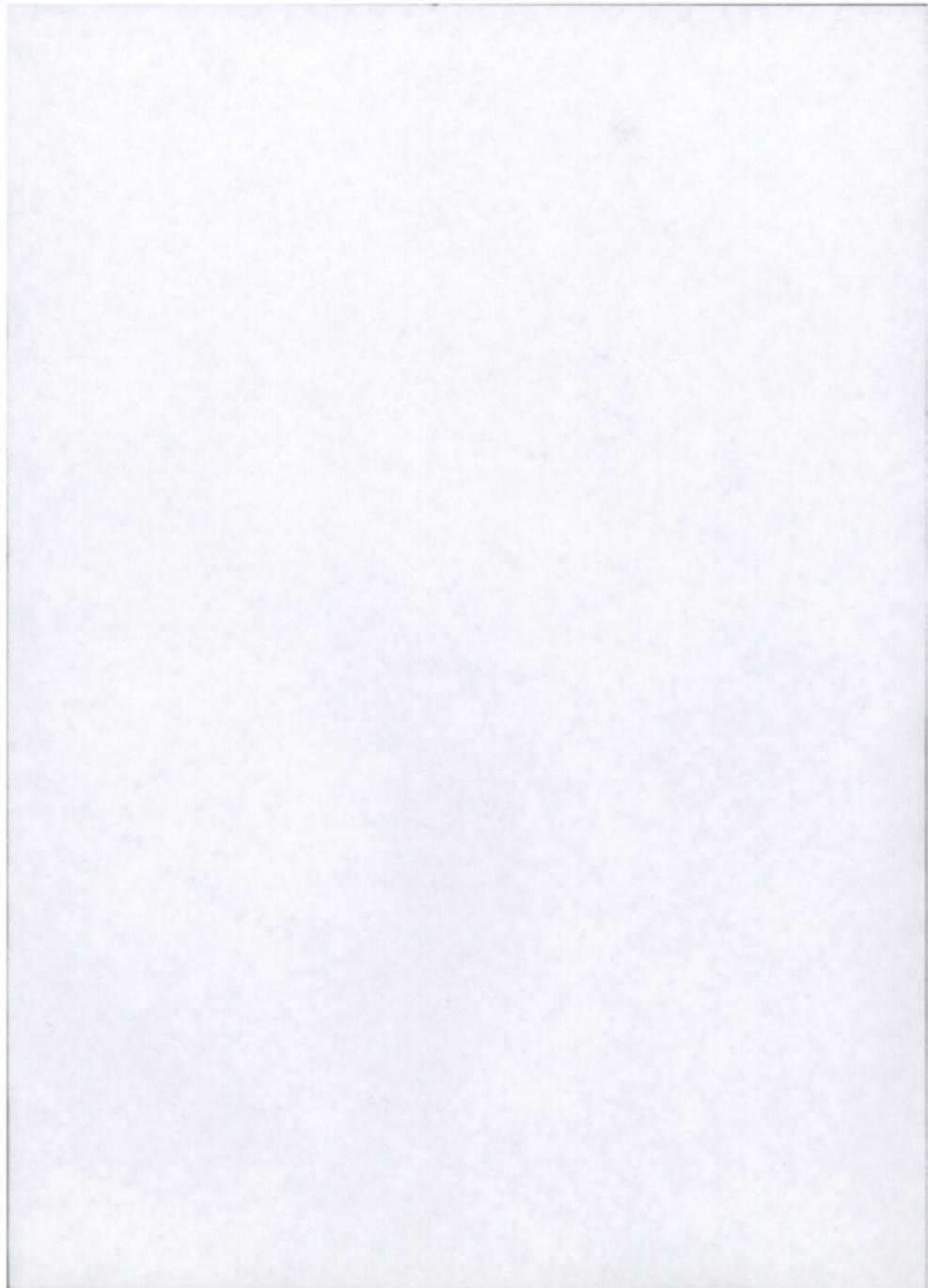
DEPIOMS ET
// Meurig Bid /

① TA PROPOSITION WYBUDUJ

1987. 11/summer

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

(Διονύση Καρατζά)

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ

Σπάζοντας στά δυό τή θάλασσα βγαίνει τό φεγγάρι
και ταξιδεύει στό μικρό βοριά
πού ξενυχτάει στά μαλλιά σου.
Κι όταν κατέβει χαμηλά στήν τελευταία δροσιά σου,
κάνει έτσι και τρυπώνει στις γλάστρες σου,
ώσπου νά μεγαλώσουν τά νερά
κι έσου νά μέ ζητήσεις.

ΤΟ ΚΡΥΦΤΟ

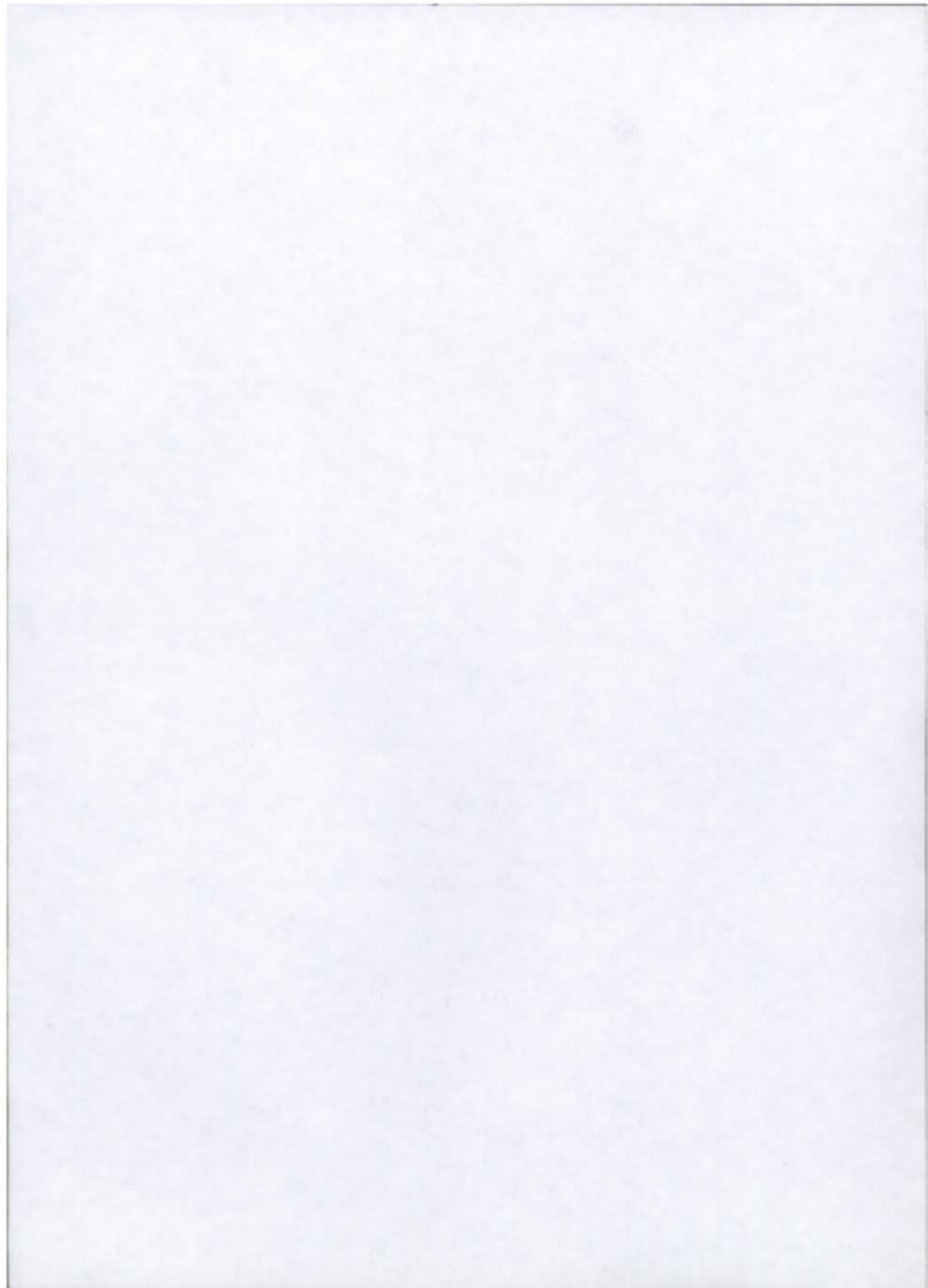
Πίσω απ' τή βροχή έρχετ' ό ήλιος,
πό μέσ' απ' τά μάτια σου
πού μεγαλώνουν τά λουλούδια.
Έρχεσαι μέ τά δέντρα τών δρόμων
και σοῦ παιζω έγώ τό κρυφτό,
νά μέ ξέρεις και νά μή μέ βλέπεις.
Φώς γίνομαι στά φύλλα
μέ βήματα θάλασσας καλοκαιριάτικης
και Κυριακής ώρες άργόσυρτες
και κατοικώ στά μαλλιά σου πού μακραίνουν.
"Υστερο δέν εκπλήσσεσαι πού σοῦ μιλῶ,
άκουμπας στόν ούρανό και γέρνεις στήν καρδιά μου.

ΕΧΩ ΚΑΙΡΟ ΝΑ ΣΕ ΔΩ

Έχω καιρό νά σέ δῶ.
Τελευταία φορά ήταν στή θάλασσα,
πού κρέμασες τό ένα σου μάτι σέ κείνο τό κύμα
νά φυλάει είπες τών ούρανό απ' τόν κακό βοριά,
κι έκανες έτσι τό κορμί σου και βρέθηκες στις πέτρες.
Κι έπιανα έγώ στό νερό υγρά τά λόγια μου
μιᾶς μοναξιάς γεμάτης άπόσταση.
Πού κρέμασες τό ένα σου μάτι σέ κείνο τό κύμα
νά φυλάει είπες τών ούρανό απ' τόν κακό βοριά,
κι έκανες έτσι τό κορμί σου και βρέθηκες στις πέτρες.
Κι έπιανα έγώ στό νερό υγρά τά λόγια μου
μιᾶς μοναξιάς γεμάτης άπόσταση
στό κενό τής διαμελισμένης ιστορίας μου.

ΣΤΑΣΟΥ ΕΔΩ

Στάσου έδω σάν τό βουνό
νά δῶ πιό καλά τών άποκει κόσμο σου,
ή
στάσου έκει σάν τή θάλασσα
νάμαι πιό κοντά στόν ήλιο σου
πού ντύνεσαι τ' άπογεύματα,
ή
νάρθω έγώ σάν τό περιστέρι

μακριά ἀπ' τήν πλάτη σου
μέσ' ἀπ' τά ρούχα σου
στά γλυκά σου μισοφέγγαρα.

ΤΟ ΤΡΙΗΜΕΡΟ

Τό τριήμερο τῶν χεριῶν σου ἄρχισε αὔριο,
μετά τὴ ματαώσῃ τῶν γραμμῶν τοῦ σώματος
μετά τήν ἀνάσταση τῶν νερῶν.
Ἄπ' τὸν οὐρανὸν κατεβαίνουν περιστέρια καὶ βροχή,
τὰ μαλλιά σου καὶ τὰ λόγια σου.

ΝΑΡΘΩ ΕΔΩ

Νάρθω ἐδῶ πού ξημερώνει
τό σπίτι μας είναι τοῦτο τὸ χῶμα τό ἀρχαῖο
καὶ τὰ μισά μου λόγια τοῦ κόσμου ὅλου ἡ ὄμορφιά.
Νάρθω ἐδῶ πού ξημερώνει
τό σπίτι μας είναι τοῦτο τὸ χῶμα τό ἀρχαῖο
καὶ τὰ μισά μου λόγια τοῦ κόσμου ὅλου ἡ ὄμορφιά.

ΜΕ ΜΙΣΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

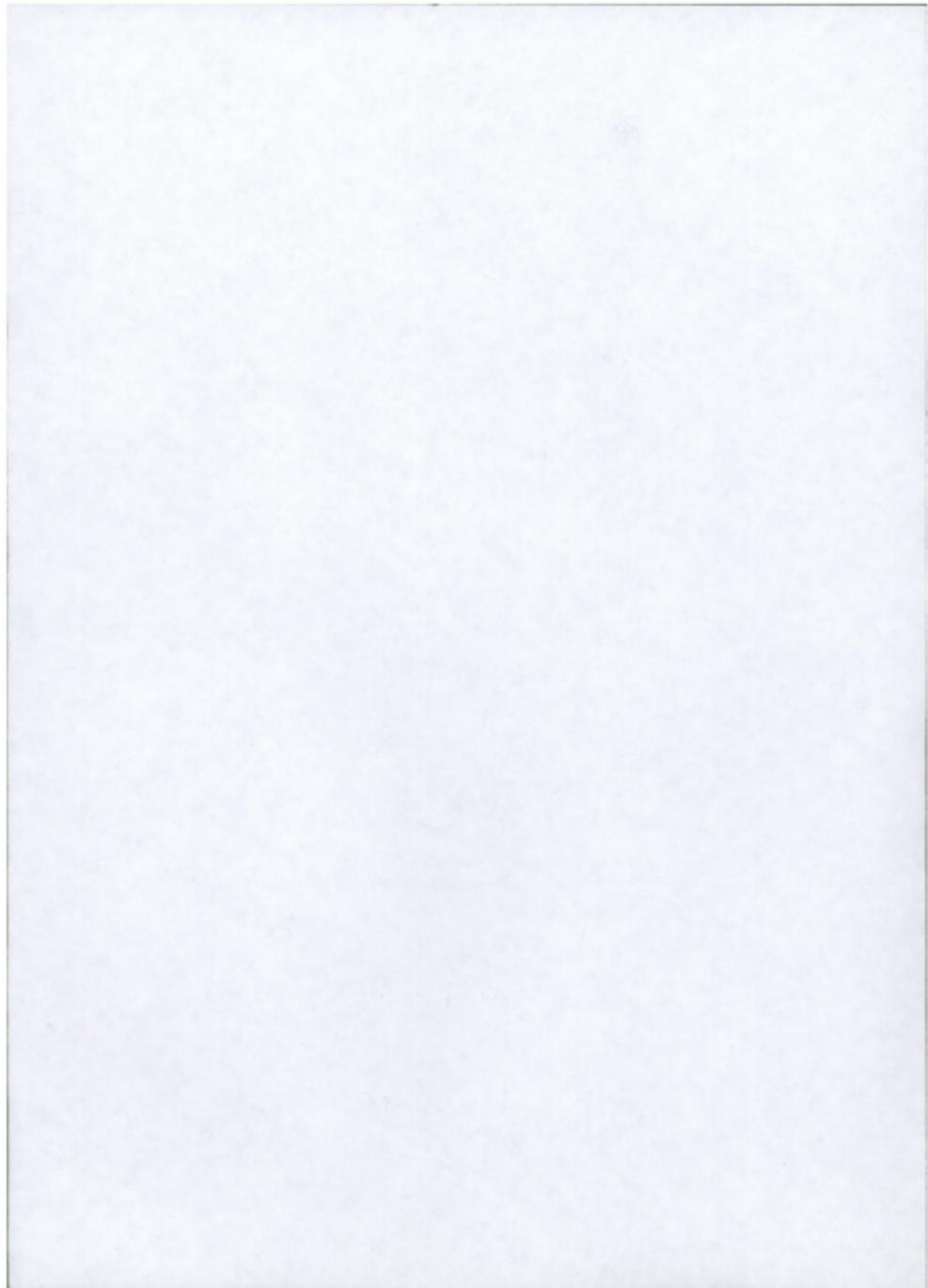
Μέ μισό φεγγάρι κινάω τῇ νύχτα
στήν ἀλλή μεριά τοῦ κορμιοῦ σου
κι ἀνακαλύπτω τά ἔξαισια θαλασσινά τοπία σου.
Γ' αὐτό τὰ χελιδόνια ὅταν ἔρχονται στὸν τόπο μου,
γυρεύουνε τῇ νύχτα τίς μασχάλες σου
καὶ τὸ πρώι ἀνοίγουνε τὸν οὐρανό,
ώσπου νά καταλάβουνε καλά τί ἔχουν ἀπ' τά μάτια σου
νά στήσουν τῇ φωλιά τους στὸ παράθυρό σου.

ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ Η ΕΠΟΧΗ

΄Οσο είμαι δέντρο, δέ φοβάμαι τῇ νύχτα
σά ντυνομαι καὶ περπατῶ στούς δρόμους.
Κι αὔριο πού θάμαι νερό,
θά κατεβαίνεις ἐσύ στὴν πατρίδα μου
νά βρέχεσαι καὶ νά ποτίζεσαι.
Ξέρεις, τά πράγματα είναι αὐτά πού λές
κι ἑγώ περνώ στὶς λέξεις σου
καὶ γίνομαι ἔνα κι ἐσύ καὶ
τοῦτα τὰ λόγια ἀπειρά.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ποθοῦσα νά δῶ τά πρόσωπα τοῦ ἡλιού
κάτω ἀπ' τίς πατημασιές μου στὴ θάλασσα.
Σηκωνόταν τότε δύνατός ἀέρας
κι ἐσπαγε τὸν ἡλιο σέ χρυσά κομμάτια
καὶ τά πόδια μου ἀνοιγαν κόκκινες πληγές.
΄Ωσπου νά μάθω τό νερό

έχανα τόν έαυτό μου
κι ώσπου νά βρώ τόν ίσκιο μου
έφευγαν οι μέρες.

Ο ΒΟΡΙΑΣ (ή ΠΩΣ ΜΕ ΚΟΙΤΑΣ)
Πώς μέ κοιτάς και γίνομαι άνεμος
στους έφτά δρόμους τοῦ νεροῦ.
Οι μέρες είναι παραμύθια
πού κατεβαίνουν άπ' τό βουνό
και ταξιδεύων μέσα μου μέ τά μαλλιά σου
ώς είσαι ή δημορφή στά δυό σου δλα.

ΝΥΧΤΩΝΕΙ

Νυχτώνει καί ψηλώνουν τά δέντρα,
πιάνονται στά κλαριά τά σνειρά.
Τά λόγια μας στίς έλιες μυρίζουν θάλασσα,
πλιφ πλάφ πλόφ τά παιδιά γράφουν τίς πέτρες στό νερό.

ΕΤΣΙ ΠΟΥ ΜΟΥ ΜΙΛΑΣ

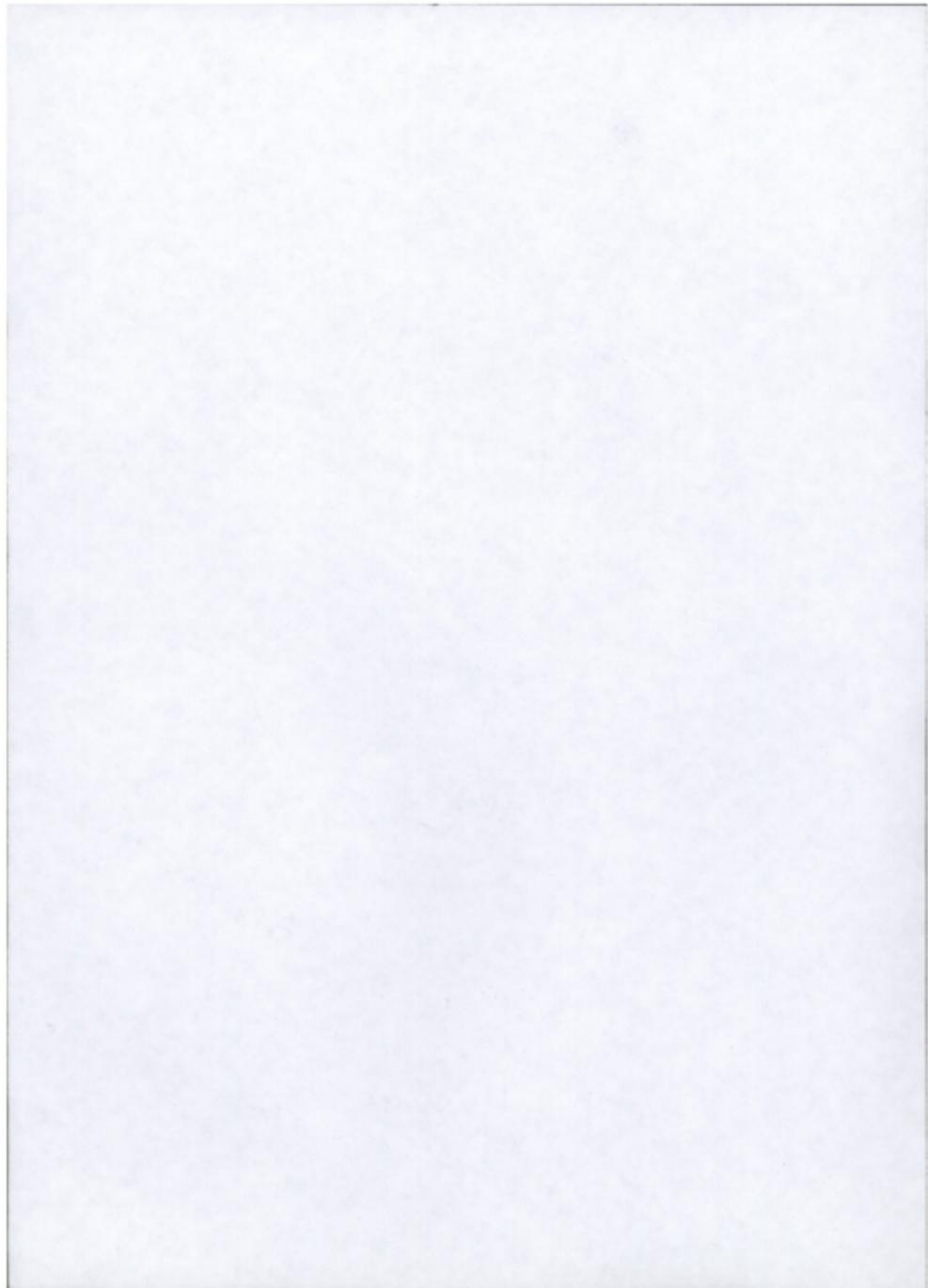
"Έτσι πού μού μιλάς
άνοιγεις τά σνειρά πέρ' από τά μάτια σου
σέ πόλεις έλληνικές
και ταξίδια τραγουδιών
στόν ήλιο και στό χιόνι.
"Έτσι πού μιλᾶς
σταματάς τά νερά.
Πέρ' από τά μάτια σου
σέ πόλεις έλληνικές
και ταξίδια τραγουδιών
στόν ήλιο και στό χιόνι.
"Έτσι πού μιλᾶς
σταματάς τά νερά
κι άκούω τό τριέμιο τοῦ κόσμου.

ΑΛΛΙΩΤΙΚΑ ΜΙΛΑ ΜΟΥ

Άλλιώτικα μίλα μου,
σκίζοντας τά λόγια σου σέ καιρούς ώριμους
πιάνοντας τά χέρια μου στίς άκρες τών ποταμών.
Μίλα μου στά μάτια,
άφησε τά λόγια γιά τό χειμώνα τόν ύγρο.
Τώρα έχουμε όλοκληρη θάλασσα
και τούτο τόν ούρανό πού κατεβαίνει άπ' τά βουνά.
Άλλιώτικα μίλα μου.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΜΙΛΑΣ

Καινούργια μιλᾶς
καινούργια περπατᾶς,

δῆμως πάλι ὁ ἥλιος δεύτερος
κι ἐσύ λαϊκή χαρά μακρινή.
Πάντα ώραια τὴν αὔγη
καί κατά τὸ βράδυ πόνος.
Τ' ἄλλο μου μισό ή θάλασσα,
τό πρώτο μου ἀέρας τοῦ χειμῶνα.

ΤΕΤΟΙΑ ΩΡΑ

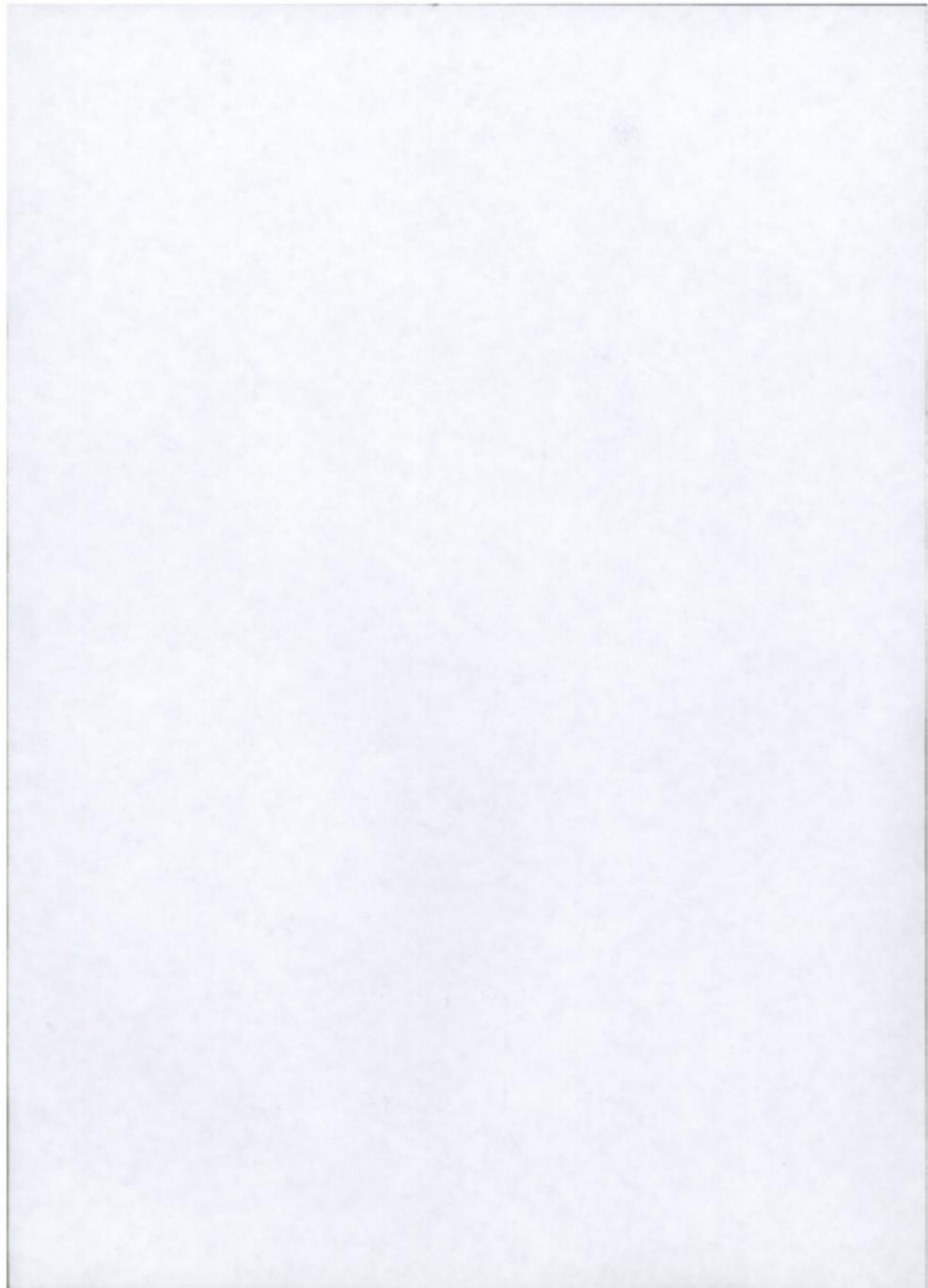
Τό καλοκαίρι, ὅταν μαζεύει ἡ μέρα,
ἀνοίγει ἡ θάλασσα τὴν ἔξαιστα μοναξιά της.
Τέτοιαν ὥρα τά πουλιά ἀναγνωρίζουν
τό δέντρο καὶ τὴν πέτρα.
Τέτοιαν ὥρα στὴ γειτονία φοροῦν τὴν σιωπή τους
καὶ βγαίνουν στὰ κράσπεδα τοῦ χρόνου τους
μὲ δυό βαθειά φεγγάρια στό πρόσωπό τους.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ

Ἡ θάλασσα τό μεσημέρι μπαίνει βαθύτερα στά ὄνειρα
κι οι φωνές τῶν πουλιών τρυγοῦν τὴν ύγρασία μου.
Πέρα ὁ κάμπος μέ τά ροῦχα τῶν γυμνῶν κοριτσιῶν.
Ψιθυρίζουν τά φύκια, τρίζουν οι πέτρες,
ώραια μουσική φέρνουν οι ἀντρες ἀπ' τά καράβια
κι ἀπ' τίς γυλικές πλαγιές τους οι γυναικες.

ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

Τό δέντρο ἔχει ἑναν ἀνεμο ώραιο στίς ρίζες
κι ἔχει ὄνόματα νερῶν,
κλαριά καὶ φύλλα,
ὄνόματα κοριτσιῶν καὶ ἀγοριῶν
ὄνόματα σωμάτων.
Αὐτό τό δέντρο ἀνοίγει κάθε πρωί,
ὅταν τά παιδά καθαρίζουν τά ὄνειρα στούς δρόμους
μέ τά παιχνίδια τῆς βροχῆς
πού τρέφει τίς μέρες.
Κι ἐγώ σκέφτομαι μάτια καὶ θάλασσες·
ἀνάμεσά τους περνάει ὁ Θεός,
διμορφο παιδί,
χαράζοντας τούς χρόνους
μέ τό μικρό του δάχτυλο, τόν Ἐρωτα.
Γιατί τά δέντρα καὶ τ' ἀγόρια όμορφαίνουν τά νερά
γι' αὐτό μαθαίνω θάλασσα καὶ σύ ἀνθίζεις.

(2)

1 BEAPPICHT ERHÖHUNG
WÜRDEN,

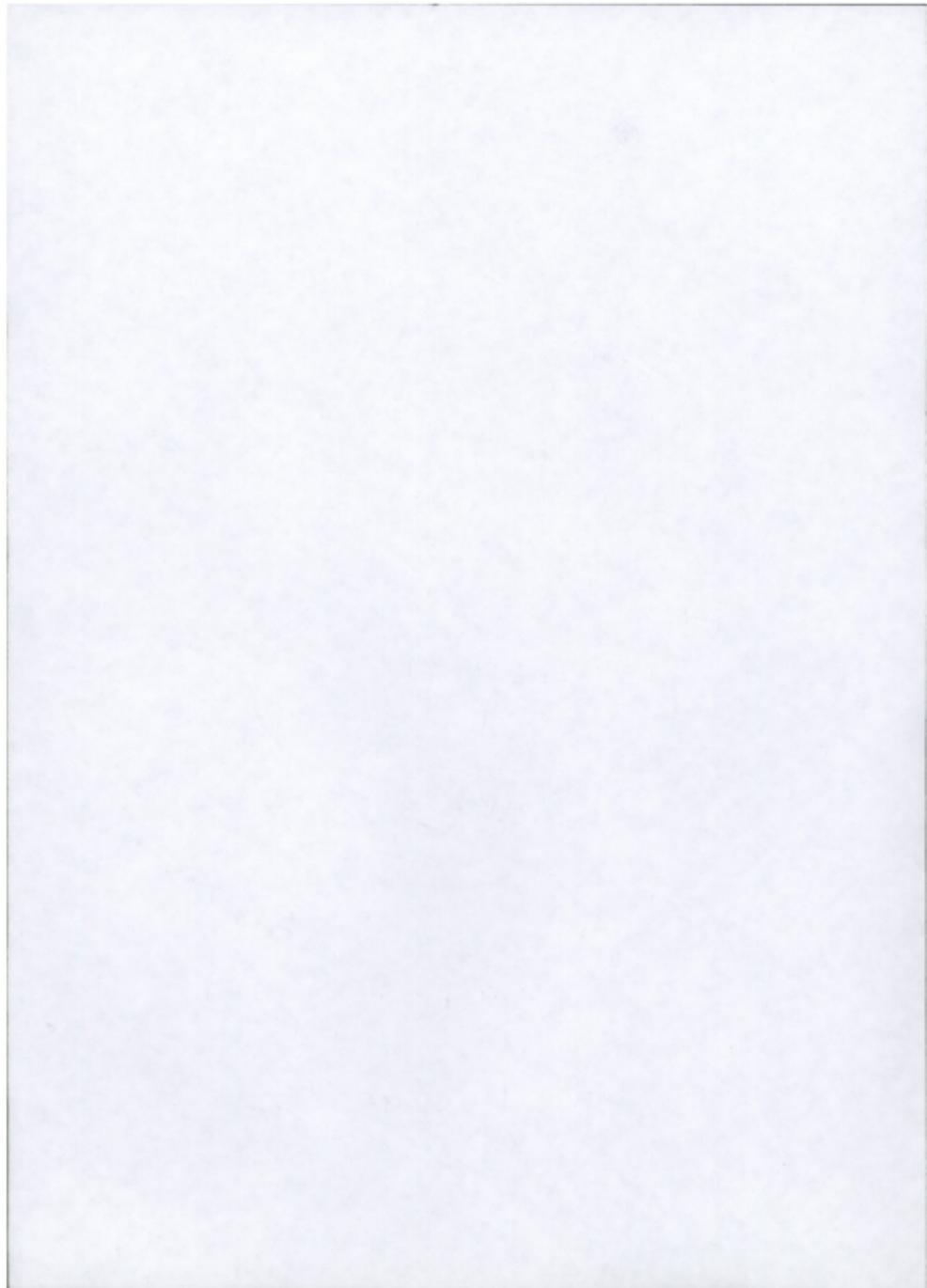
DIN
Report

Zur 1987

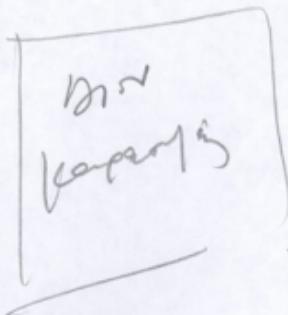
Hologram 1995
ARM

MAR
Report

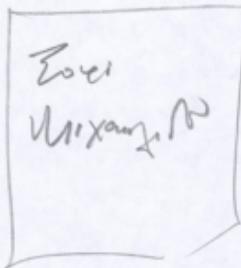
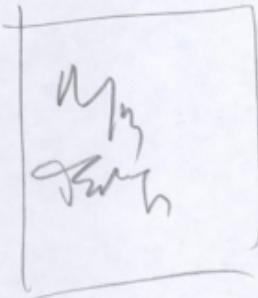
Zur 1995

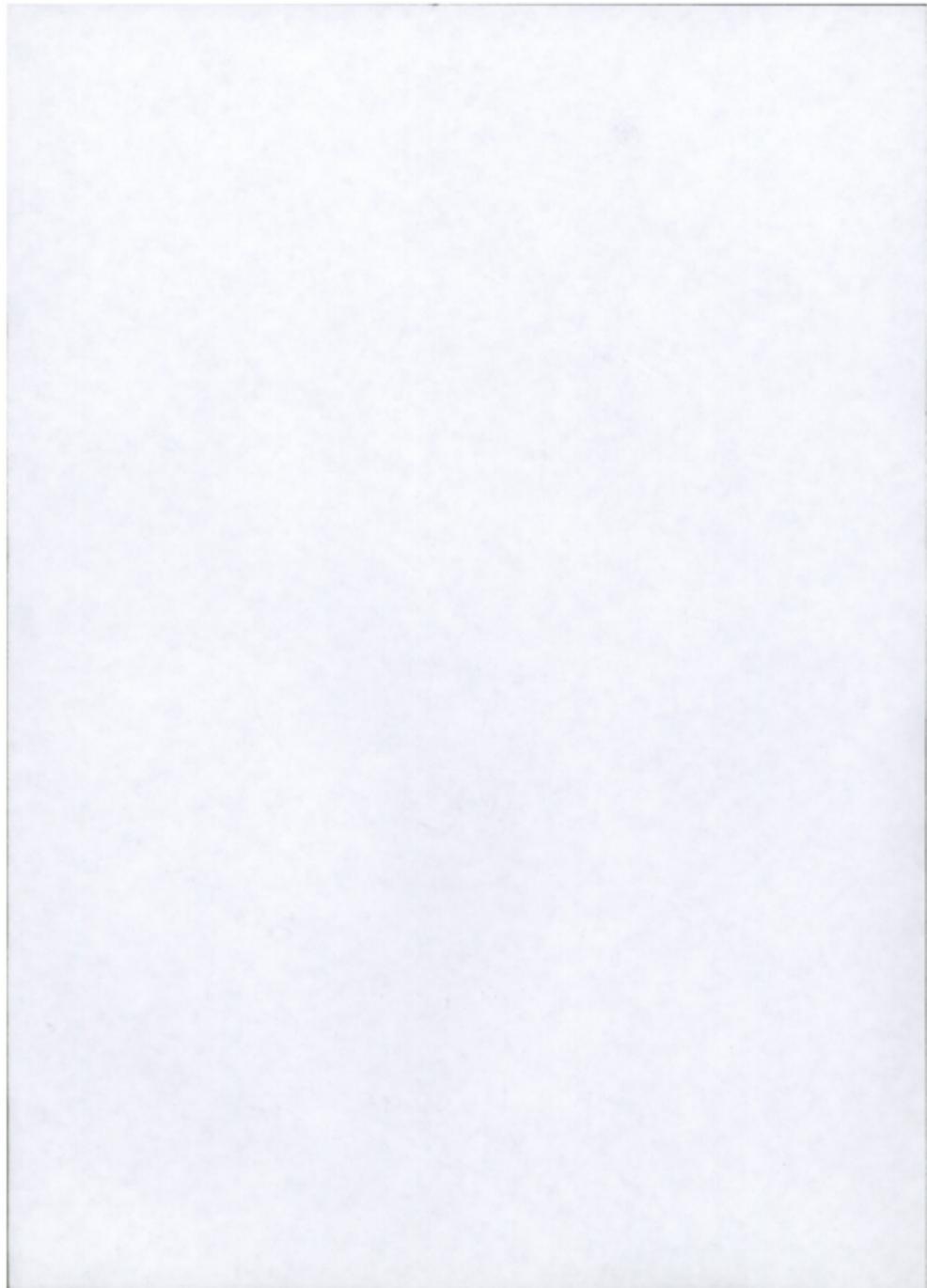
③ "Wu Hexian Report"

Winter 1987 Agave

January 1987

Θέλει ελεύθερο από τον δίκαιο

ΩΣ ΑΡΧΑΙΟΣ ΑΝΕΜΟΣ

(Διονύση Καρατζά)

ΑΓΡΥΠΝΙΑ

Τό νησιώπικο πρόσωπό σου σέ βυθίζει με τυλίγει
σέ χρώματα θαλασσινά (--- και ιστος)
κι άλλα τόσα άγνωστα ή ξεχασμένα.
Γιατί ταξιδεύεις πιά σέ λόγια τό φθινόπωρο
και ξενυχτά στά φύλλα.

ΩΣ ΑΡΧΑΙΟΣ ΑΝΕΜΟΣ

Μέ δοκιμάζεις στό νερό και στά βαθειά σου μάτια
κι ώς άρχαιος άνεμος έλληνικός,
περιφέρομαι στά νησιά και στίς θάλασσες
και στό σώμα σου
κι άποκει στήν έρημιά μου.

ΓΕΩΡΓΟΣ ΝΕΡΩΝ

Μέ τίς μικρές άλήθειες τοῦ κορμιοῦ σου
φτάνω τά πράγματα ώς τό θάνατο
γεωργός νερών κι έλληνικῶν λέξεων.

ΤΟ ΝΗΣΙ

Μέ τή βροχή τό κορμί σου γίνεται νησί¹
ώς σπηλιά σέ βρισκω στά σκληρά τοῦ κόσμου,
νά τρέφω τά λουλούδια τοῦ βοριά
κι άκρογιαλιές θανάτου.

ΜΕ ΚΥΝΗΓΑΕΙ Η ΒΡΟΧΗ

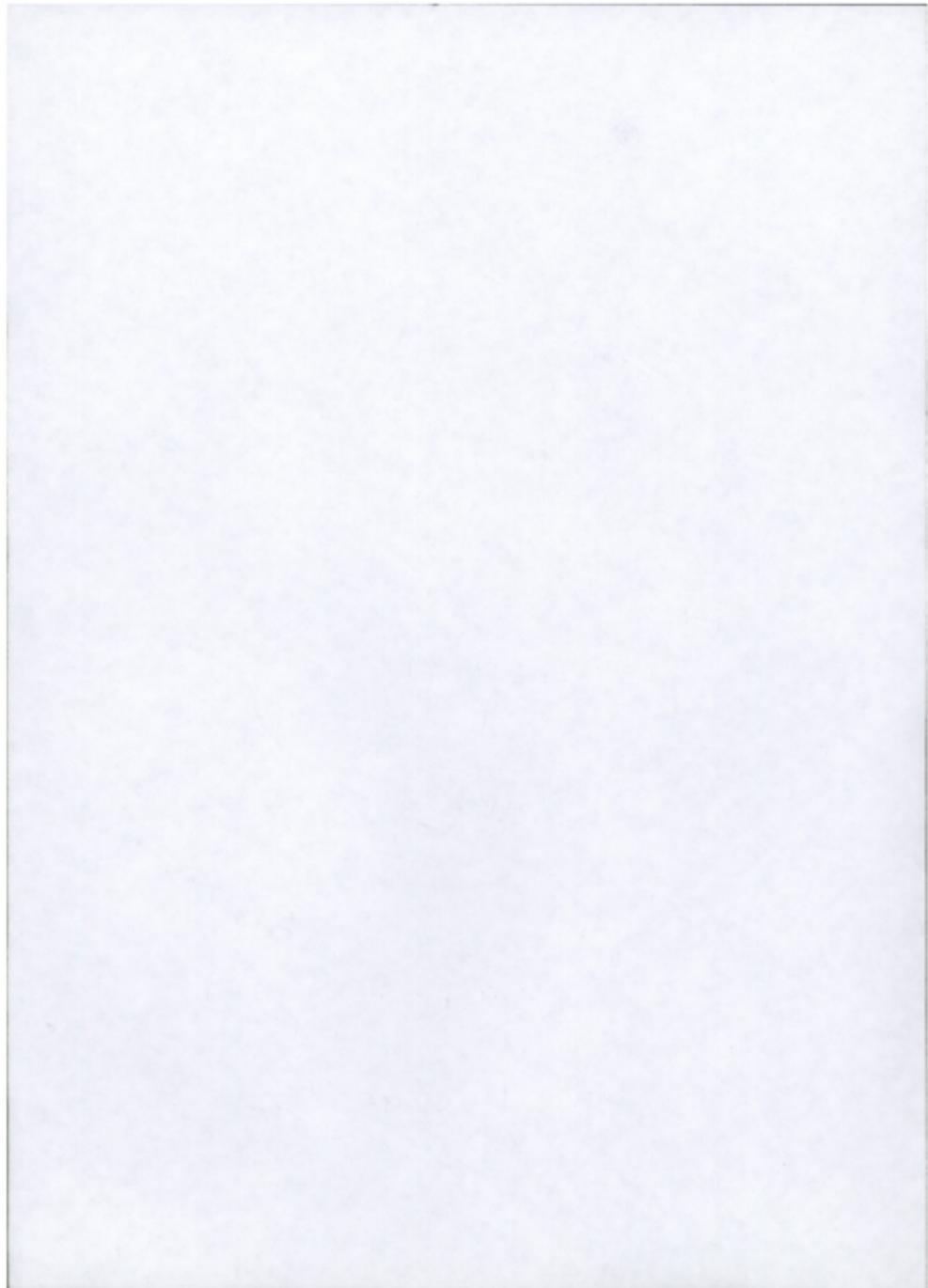
Μέ κυνηγάει ή βροχή και σύ άποκει στή νύχτα,
μόνος μου άνεβαίνω στό νερό
στούς δρόμους και στίς μέρες
ώς τά ψηλά τοῦ ήλιου και τά βαθειά παράπονά μου
τοῦ κόσμου τ' άγνωστα πού τάχεις στό κορμί σου
κρυφά μικρά και μουσικά
και μέ τρελαίνεις.

ΓΙΑΤ' ΕΙΣΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Κάτω άπό τά ροῦχα σου φορᾶς λουλούδια και μαχαιρία
Γιατ' είσαι θάλασσα ή άκατόρθωτη λιακάδα του χειμώνα
κι "Ανοιξη μικρή πού μάζεψε σέ ποιγμά.

ΕΠΟΧΗ ΝΕΡΟΥ

'Ανέβα τή βροχή άπ' τή μεριά τής μοναξιάς
καθώς ο κόσμος αστράφτει στό νερό,
βαθειά στά σνειρά σου.

ΜΠΛΕ ΒΑΘΥ

Έχουν πολλά νερά τά μάτια σου
κι οι μέρες έλαφρώνουν χωρίς σώμα,
σά βυζαντινές εικόνες,
στό μπλέ βαθύ τής μνήμης μου.
Γυμνός μοιράζομαι μά στόν άέρα σου
και μιά στή θάλασσά μου.

ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΦΕΓΓΑΡΙΑ

Μέ κυματίζεις ώραία σάν μουσική
στή λαμπτή πόλη τῶν ματιῶν σου.
Τά παλιά φεγγάρια κάποτε γυρίζουν μέρα
διμορφά κορίτσια τής φωτιάς
που ξεπηδοῦν άπ' τή βροχή
και ξέρουν λόγια καλά έλληνικά θαλασσινά.

ΑΙΣΘΗΣΗ

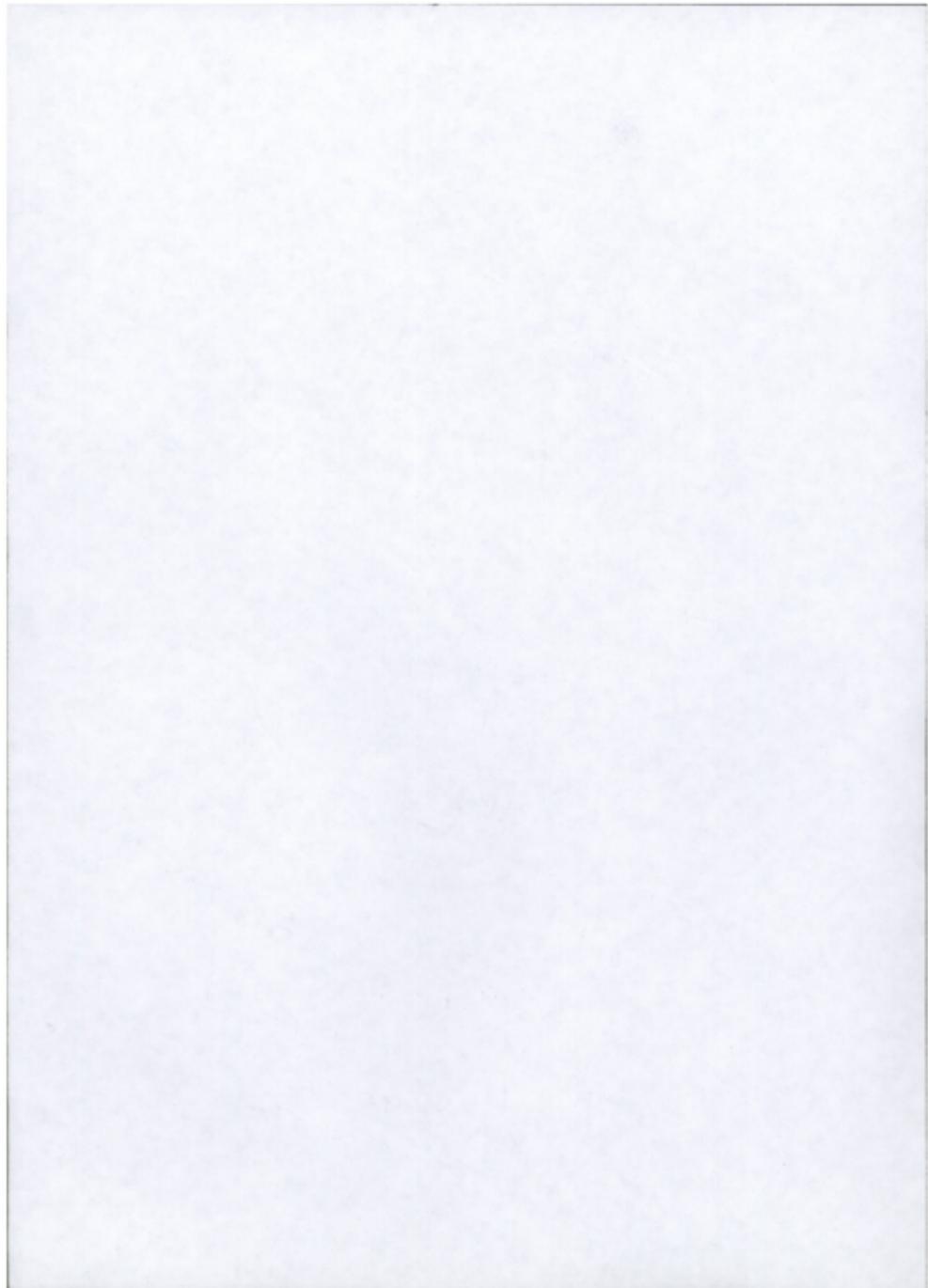
Πάλι έφυγες άπ' τή μικρή ώρα τής νύχτας.
Στό στόμα μένει ό ανεμος,
κι όλο τό σώμα άνοιχτό στή θάλασσα.

ΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΜΟΥ

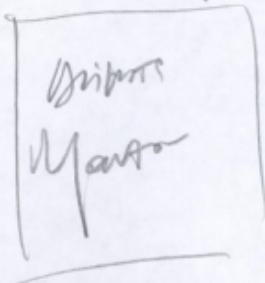
Συχνά έπισκεπτομαι όνόματα
κι άπομονωμένους ούρανούς
τόν έχθρό μου έαυτό
και τόν έμφύλιο πόλεμο τῶν νερῶν.
Άκομα μπερδεύω τά πάθη τά σεπτά τῶν κοριτσιῶν
μέ τους άνεμους τῶν άρωμάτων τους.
Βάζω χρώματα, μοῦ βγαίνουν πρόσωπα
ἀλλάζω τά μάτια μου ἀκούων τραγούδια
χώρια τό γέλιο μου τό άγεννητο έπι αιώνες.

ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΜΑΥΡΟ

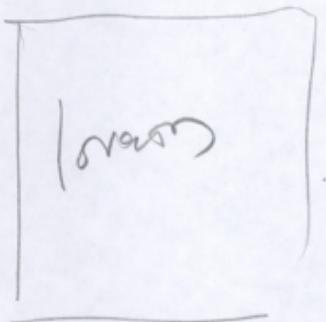
Μέσ' άπ' τό σώμα σου μαθαίνω τό μαύρο,
σάν σέ πηγάδι φωνής άπελπισμένης
λέγοντας πάντα σ' άγαπω.

④ "Moi Jayoww
yepew Mowg,

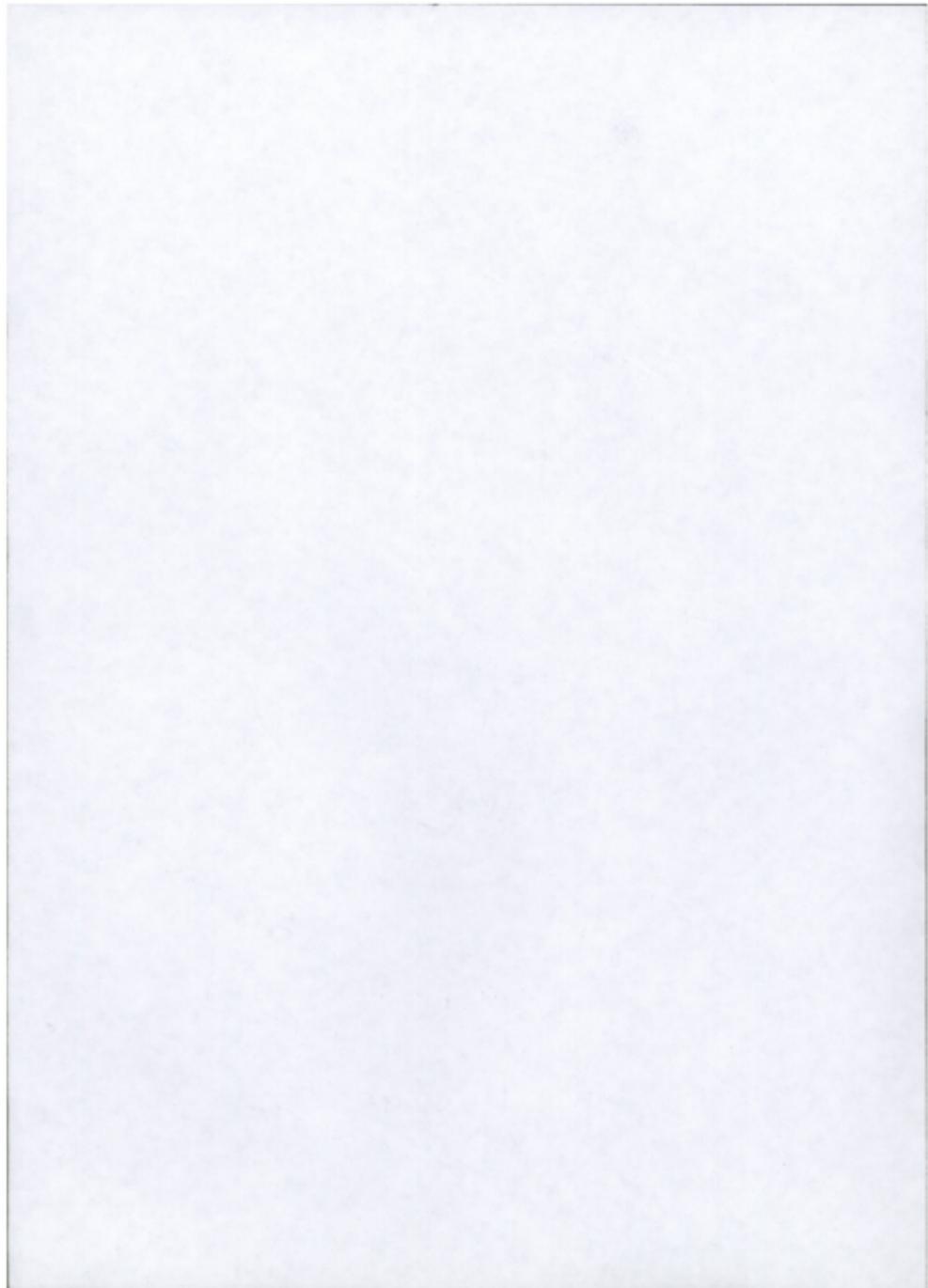

Sunday 1987

Hojras

1994 ?
Nega

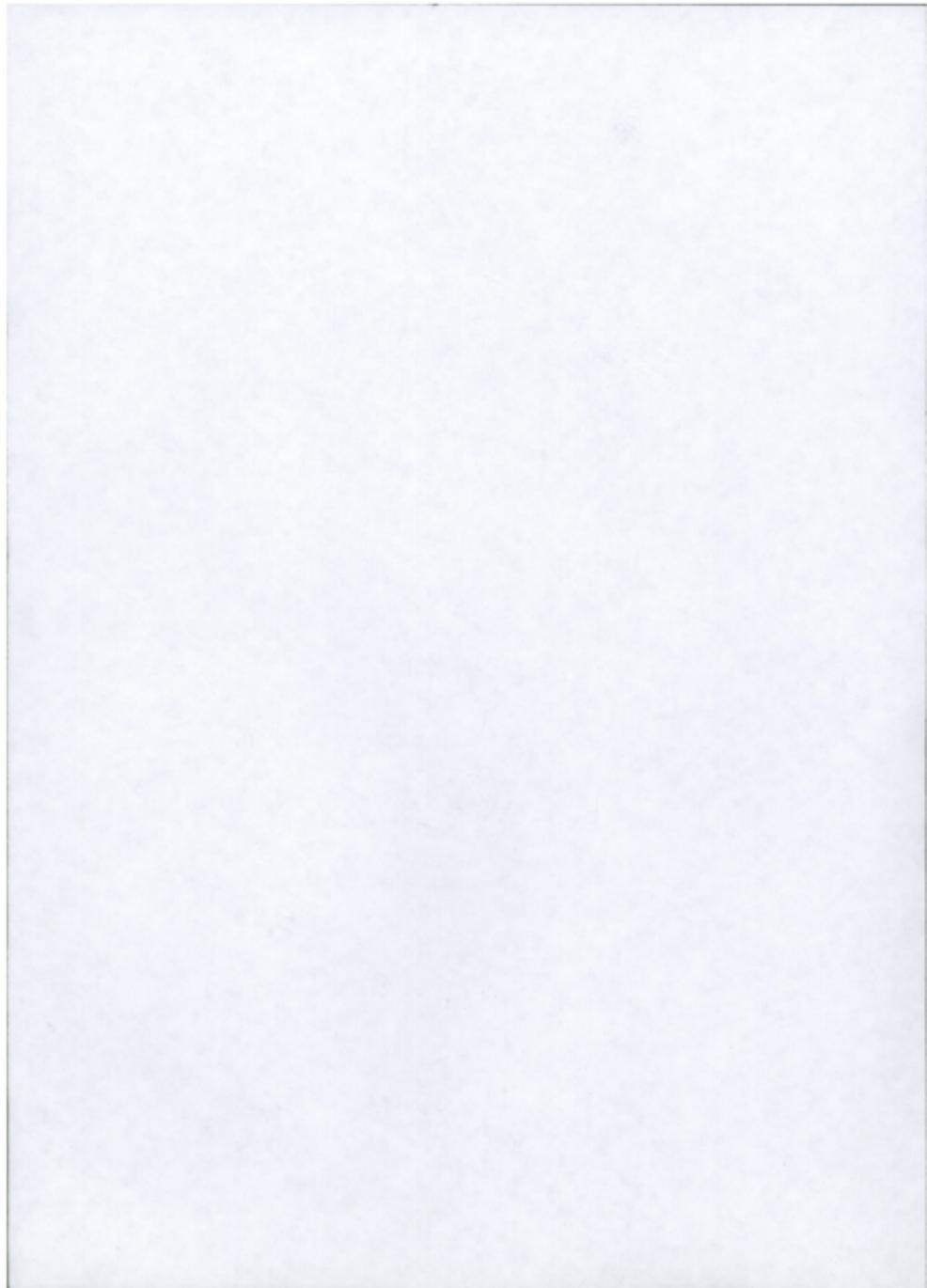
⑤ Упрощая описание

Mix
Innovations

Энг 1987

Хэл 1987-1988

Join
Upcoming

ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

(Μιχάλη Μπουρμπούλη)

ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

Μνήμη τῆς πέτρας καὶ σῶμα τῆς βροχῆς
καὶ σκοπευτήρια μᾶς ἄλλης ἐποχῆς·
ὅλα φτηνά κι ἀ' δόλους ἔχεσμένα
ἔτσι ἀπλά, γιατ' είναι περασμένα.

Μά τώρα ποιύρχονται σκληρές κακοκαιρίες
καὶ ψάχνουμε λιμάνια νά κρυφτούμε
ἔτσι ἀπλά, σκοτώνοντας τίς μουσικές
τὸν κίνδυνο πού φτάνει δέν ἀκοῦμε.

Δάκρυ τοῦ πεύκου καὶ αίμα τῆς πληγῆς
κι ἀσπρα δωμάτια μᾶς ὅδειας φυλακῆς·
ὅλα φτηνά κι ἀπ' δόλους ἔχεσμένα
ἔτσι ἀπλά, γιατ' είναι περασμένα.

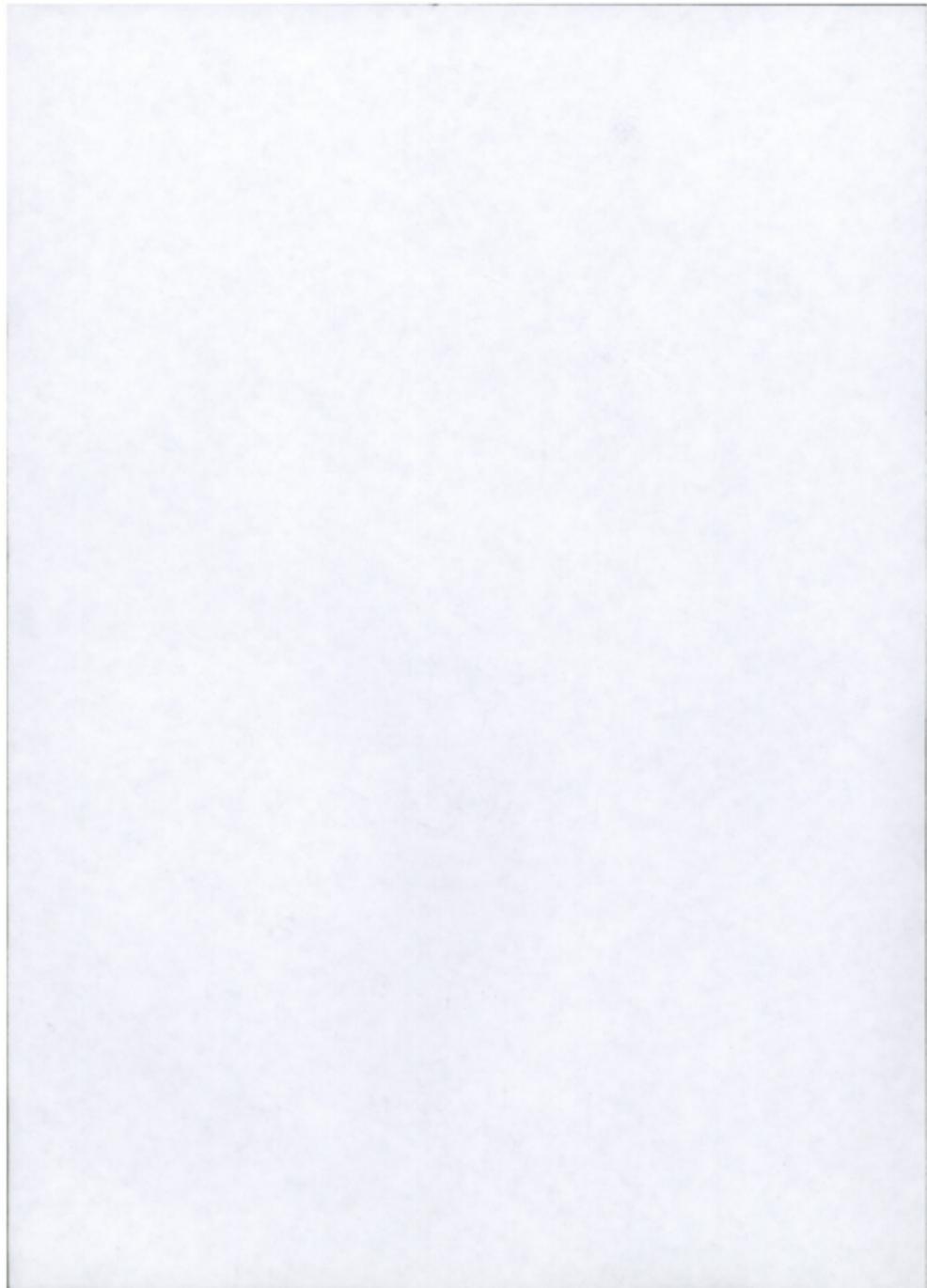
ΧΑΜΕΝΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Στήν Πανεπιστημίου είμαι ψέμα
καὶ στήν Αἰόλου ἀγρόφυτο χαρτί·
μήν χάνεις τὸν καιρό σου νά μέ ψάχνεις
στά μέρη πού συγνάζαμε γιατί
τό σύστημα μέ έχει ἐπιστρατεύσει
καὶ χάθηκα σέ κάποια ἀποστολή·
δηλώνω ἀγνωστος σ' αὐτό τὸν τόπο
καὶ ἀνεπιδοτη ἐπιστολή.
Τοῦ ἥλιου τά σκαλιά ἔχουν ραγίσει
καὶ μέρα δέν ύπάρχει πιά ζεστή·
στό Σύνταγμα ὁ Ἀγγωστος Στρατιώτης
σηκώθηκε καὶ ἐφυγε γιατί
κουράστηκε νά βλέπει παρελάσεις
καὶ τ' ὅνειρο νά σπάει σάν γυαλί·
ἔδω είναι Βαλκανία θυμήσου
καὶ προδομένη Ἐγγύς Ἀνατολή.

ΟΙ ΑΝΥΠΟΨΙΑΣΤΟΙ

Ἐβγαινε κάποτε ὁ ἥλιος στήν Ἀθήνα
καὶ μᾶς φώτιζε·
κι ὑστερα μάτι ζεστή βροχούλα
μᾶς ἐπότιζε.
Ἐπότιζε τά ἀνθη μας
κι ἀνθίζανε τά λάθη μας!

Ἐτοι περάσαμε
στήν ἀβυσσο τῆς μοναξιάς

σέ σπίτια παραλληλεπίπεδα
έχοντας γιά ιδανικά
μιά θέση στό δημόσιο
και άλλη μιά στά γήπεδα.

"Εβγαινε νύχτα ή άγαπη στά δασάκια
και φιλιότανε'
μ' από λεπτή κλωστούλα
ή ζωή κρεμότανε
ώσπου μιά μέρα έσπασε
και καταγίδα ξέσπασε!

ΑΣΑΝΣΕΡ

'Ασανσέρ πού άνεβάζει ώς τό έκτο πάτωμα
κι αυστηρές οι όδηγίες: μόνο γιά δυό άτομα.
'Ο δάδρομος σάγια τούνελ όρυχειο και στοά
κάπου κάπου αίρεις μονάχα "τρίτη πόρτα άριστερά".

Και έγω πού σου 'χα τάξει τά νησιά τοῦ παραδείσου
τώρα με βρισιές και μίσος βρίσκω έπαφή μαζί σου.

Τὰ παράθυρα νά βλέπουν μέσα στόν άκαλυπτο
μνῆμες πού μοσχοβολάτε μέντα και εύκαλυπτο.
Μέ κοιτάς και μέ φοβᾶσαι πού σκοτώνω τά δονειρά σου
τί άστημαντο άνθρωπάκι έχει γίνει ο ήρωας σου!

ΔΕΝ ΗΣΥΧΑΖΟΥΝ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

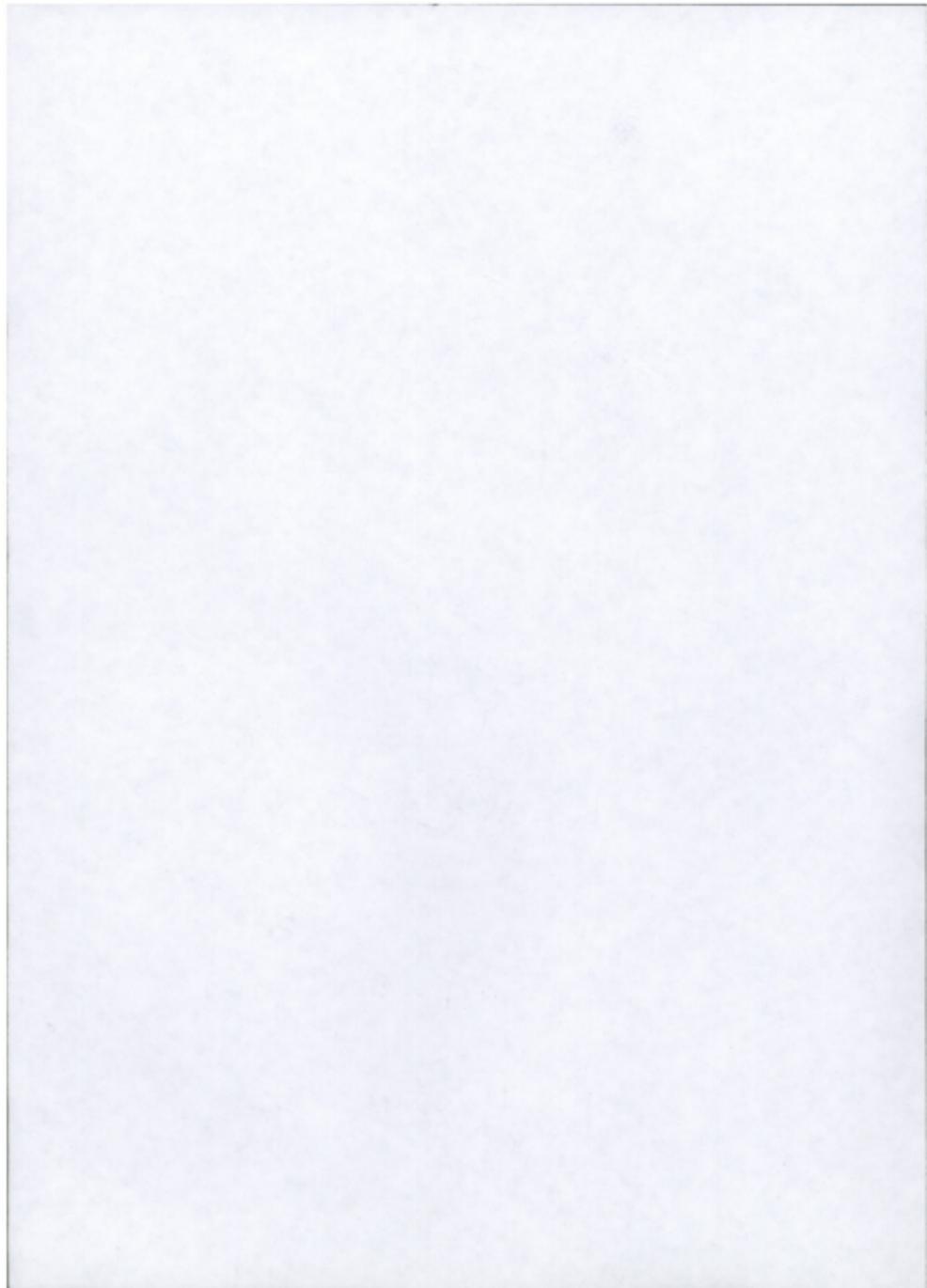
Τό σπίτι αύτό τό ιερό
τόχει ή μιζέρια χαντακώσει.
Οι προσβόλες τό ταύκισαν
τά ξένα χέρια ίσοπεδώσει
τό σπίτι αύτό.

Κι ο Μεγαλέξαντρος άργει
άργει και πότε θάρτει:
δέν ήσυχάζουν οι νεκροί
κάτω απ' τό χώμα κι άλλο Μάρτη.

Τό σπίτι αύτό θέλει δουλειά
πρέπει ν' άλλάξει κεραμίδια.
Μά ποιός θ' άνάψει μιά φωτιά
νά κάψει όλα τά σκουπίδια.
Τό σπίτι αύτό.

ΚΑΠΟΤΕ

Κάποτε κι η άγαπη αύτή θά τελειώσει
και τά δάκρυά μας

Θά γυρίσουνε πίσω στίς χαμένες πηγές.
Κάποτε, τίς μεγάλες αύγές
τό φεγγάρι κι αύτό θά παγώσει.

Μέ τήν ἄγαπην πώς νά ταξιδέψεις
πώς νά τραβήξεις μιά γραμμή
μές στά στενά μάς παίρνουν οι σειρήνες
ἀδειάζοντας τό νοῦ και τό κορμί.

Νάτανε τό χορτάρι τής γῆς νά ψηλώσει
κι απ' τή φλέβα μας μέσα
ἡ ζωή νά τινάξει συντριβάνια τό φῶς.
Κάποτε θά γυρίσει ὁ καιρός
και τό αἷμα κι αύτό θά στεγνώσει.

MONAΣΙΑ

Ἄγαπη μέ τά μαῦρα σου μαλλιά
τραγούδι τής φωτιᾶς πίκρα στά χείλη·
ποιός ἐσπειρε στοῦ κήπου τά σκαλιά
τό χωρισμό μιά Τρίτη τοῦ Ἀπρίλη.

Στό σπίτι δταν δέν είσαι ἀγαπημένη
βαραίνει τό σκοτάδι πάνωθέ μου
ἡ μοναξιά μοῦ βγάζει τό σακκάκι
κι ὁ θάνατος μοῦ φτιάνει τόν καφέ μου.

Ἄγαπη ξεχασμένη στά βουνά
ἀπόψε πιά κανείς δέν μᾶς θυμάται·
στό μέρος δτου είχες τήν καρδιά
δ ἥλιος ἀνατέλλει και καιμάται.

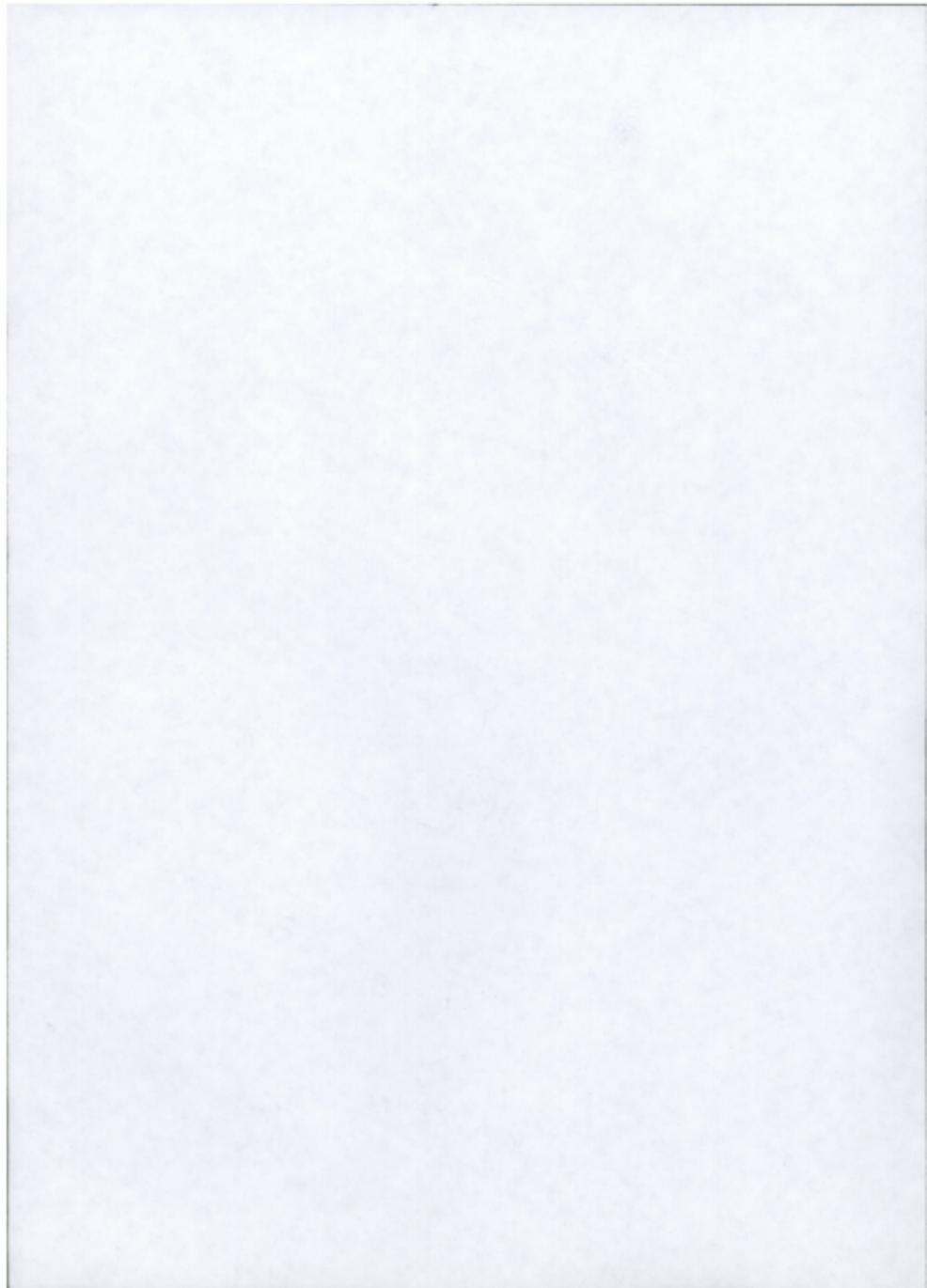
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΛΕΞΗ Τ' ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ

Δέν είναι λέξη τ' ὄνομά σου
είν' ἔνα δέντρο φωτεινό
είναι οι ρίζες μου στόν ἥλιο
ἡ ἐξοδος ἀπ' τό κενό.

Γι' αύτό λοιπόν σάν σέ φωνάζω
γίνεται κήπος ὁ γκρεμός
κι ὁ ψίθυρος τής ἀγωνίας
στό μισοσκόταδο ψαλμός.

Είναι φτερούγισμα ἀγγέλων
στό ιερό μάς ἑκκλησιᾶς
είναι τό πάτημα τοῦ λύκου
στήν ἄκρη τής ἀστροφεγγιᾶς.

Δέν είναι λέξη τ' ὄνομά σου

είν' ἀστραπή στό λυκαυγές
είναι ὁ ἄνεμος πού φτάνει
ἀπό ἀρχαίες πυρκαγιές.

ΤΡΙΠΟΛΗ

Ἡ νύχτα ἀνεβαίνει σά νερό
μές στό δωμάτιό μου
κι ἀπόνα μαγαζί νυχτερινό
ἀκούγονται τραγούδια λυπημένα
κλαίνε γιά σένα καὶ γιά μένα.

Στό τζάμι μοῦ χτυπάνε τά πουλιά
ἔρχεται καταιγίδα·
κάποια καράβια ἀπόψε στ' ἀνοιχτά
σφυρίζουνε και φεύγουν λυπημένα
κλαίνε γιά σένα καὶ γιά μένα.

Θυμάμαι πάντα ἐκεῖνο τὸν καιρό
τὴν Τρίπολη θυμάμαι
πῶς κύλησαν τά χρόνια σά νερό
κι ἀκούγονται τραγούδια λυπημένα
κλαίνε γιά σένα καὶ γιά μένα.

ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

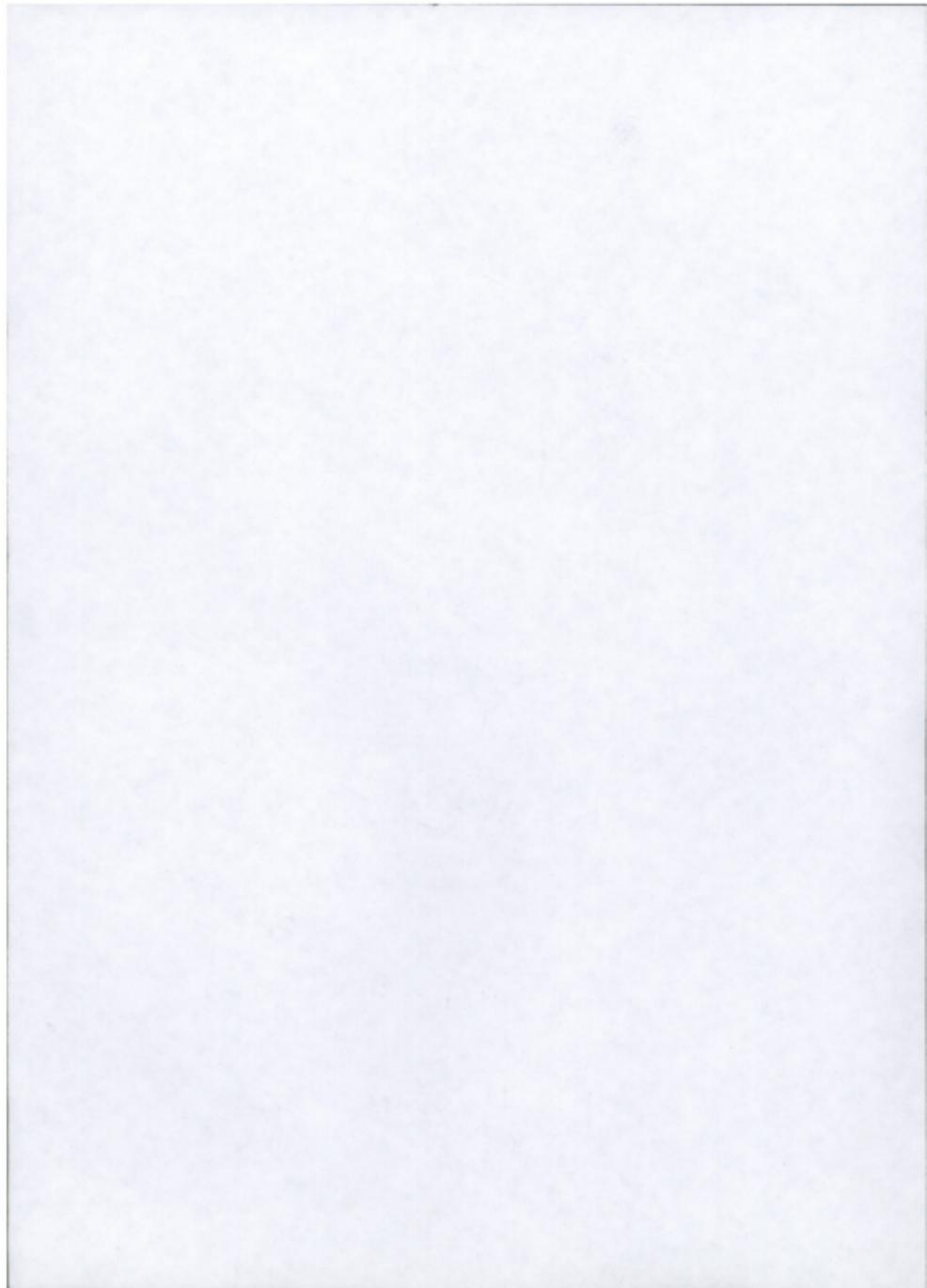
Γράφω τραγούδια πάντα λυπημένα
ζειμπέκικα, χασάπικα βαριά
γιατί σ' αὐτὸν τὸν προδομένο τόπο
νιώθω σάν πρόσφυγας χωρίς γενιά.

Τά τραγούδια μου πού κλαίνε
κι ἔχουν ρεμπέτικους σκοπούς
μιλούν γιά περιφρονημένους
καὶ καταριώνται δυνατούς.

Γράφω τραγούδια πάντα μοιρολόγια
Μανιάτικα, Ἡπειρώτικα συρτά
γιατί βαθιά στά στήθια μου ἡ Ἑλλάδα
σβήνει ἀνασταίνεται καὶ ξεμυχᾶ.

ΧΑΡΑΜΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Σ' ἔνα μαγαζί μονάχο
μπήκε ὁ χάρος νά σέ βρει
είκοσι χρονώνε ἄντρα
χάραμα Παρασκευή.

Τή ζωή σου έχεις περάσει
μέ βρισιές κι άνάθεμα
στά μαλλιά τά χτενισμένα
δάφνες και χρυσάνθεμα.

Τόσα χρόνια χαλασμένα
σέ άγώνα άνισο
κι άπ' τό ούζο ή βρισιά σου
μύριζε γλυκάνισο.

Τό σακκάκι σου στήν άκρη
σάν παιδάκι άμιλητο
πρόσφυγας στή Νέα Μάκρη
ήρθες απ' τή Μίλητο.

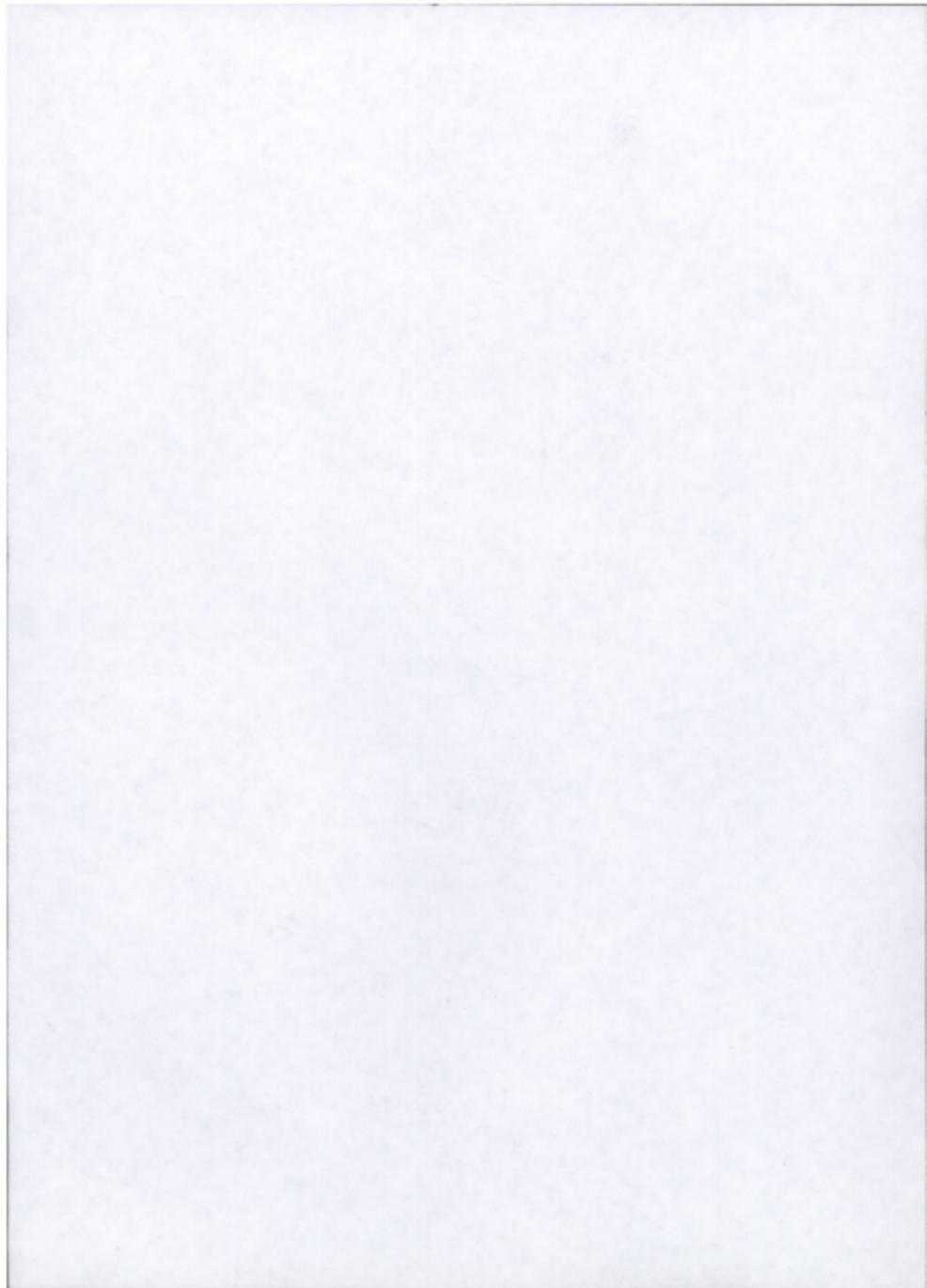
ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Κρύος βοριάς κατέβαινε
νύχτα από τήν Άκρόπολη
κι άπ' τά λουλούδια πού περνά
κλαίει καί λέει βυζαντινά:
Πατρίδα μου, σέ παιξανε στά ζάρια βερεσέ!

Τά χρόνια σάν πετρώματα
ήρθαν καί μᾶς σκεπάσανε
και τώρα πώς νά θυμήθω
σπίτια κι άνθρώπους στό βυθό.
Πατρίδα μου, σέ παιξανε στά ζάρια βερεσέ!

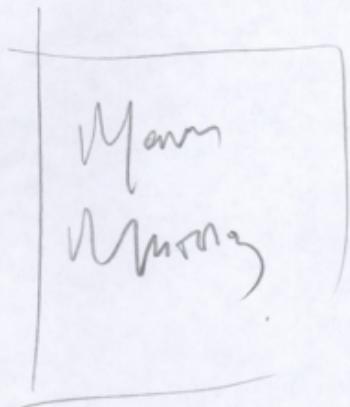
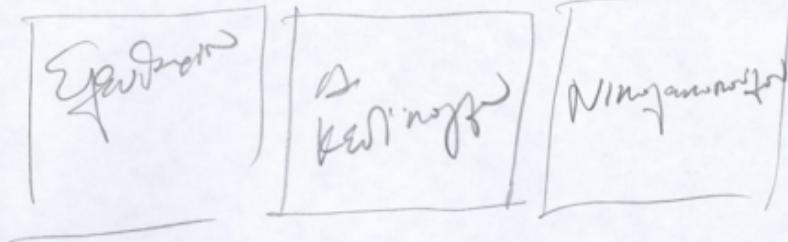
Κλαίει τ' Άνδρούτσου τό κορμί
σάν τήν πικρή τή θάλασσα
βρέ πώς άλλαξαν οι καιροί
και μᾶς δικάζουν Βαυαρόι.
Πατρίδα μου, σέ παιξανε στά ζάρια βερεσέ!

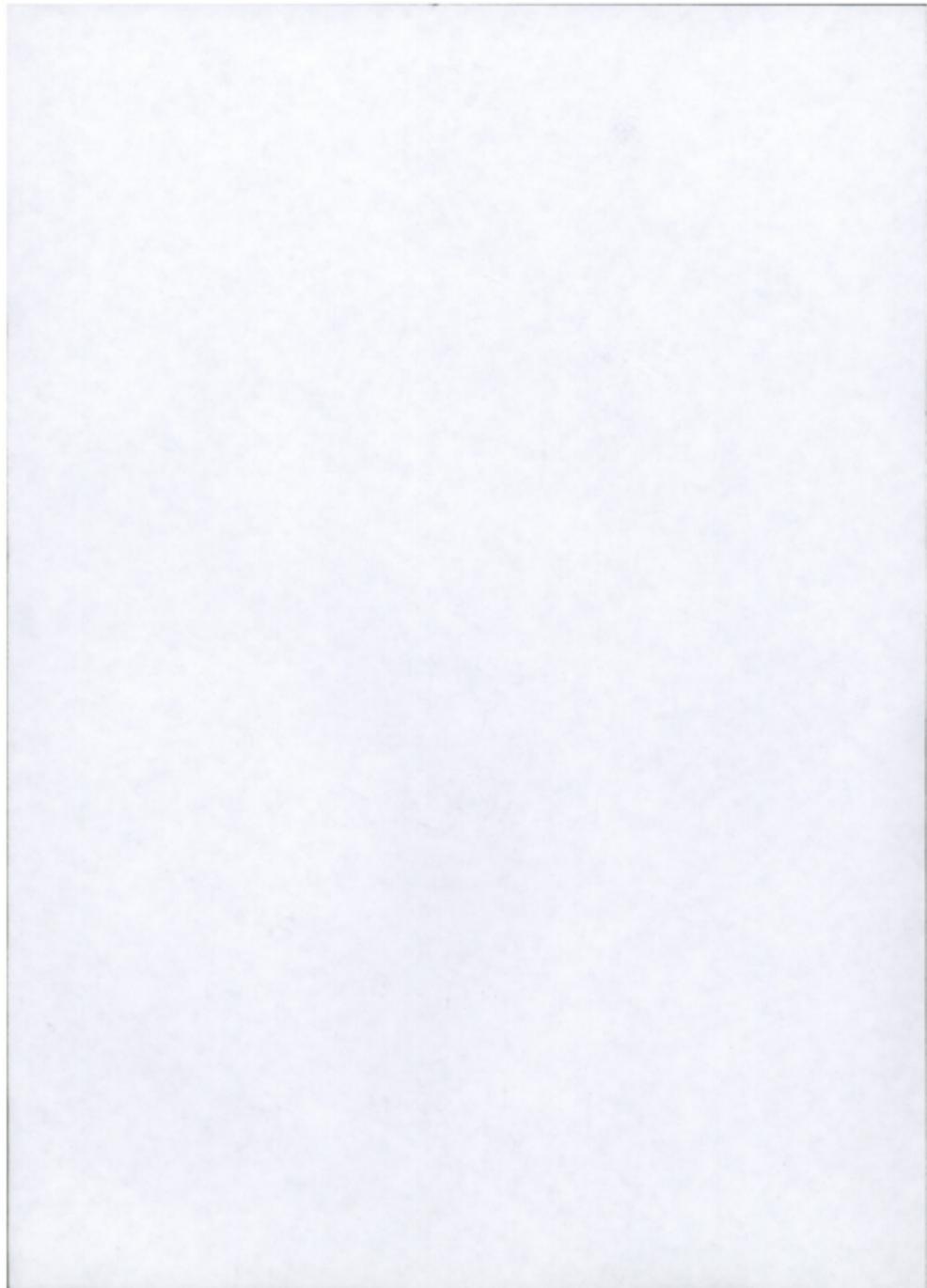
'Ω, πίκρα τής άπόγνωστης
άνθισες μές στόν ύπνο μας
κι άγνωστοι ξένοι ναυαγοί
γίναμε στή δική μας γῆ.
Πατρίδα μου, σέ παιξανε στά ζάρια βερεσέ!

(6)

Mojave G.

1994
Arizona

ΠΟΛΙΤΕΙΑ Γ'

ΕΚΕΙΝΑ ΠΟΥ ΕΙΧΑ ΝΑ ΣΟΥ ΠΩ

Έκεινα πού είχα νά σου πώ
ήταν μαχαίρια νά κοπώ και νά χαθώ

— ἀπό δειλία και ντροπής έζ
δέν σου είπα τίποτα ποτές

νά λυτρωθώ.

— Άκολθούσες τήν ἀρχή
πώς έτσι θέλει ή ἐποχή
τό ποσοστό
και μ' ἀσημόχαρτα φτηνά
ἐντυνες τά μηδαμινά
και τό σωστό.

Έγώ είχα μόνο ἔνα κορμί
νά σου χαρίσω μιά σπιγμή
γιά νά γελάς
μά τίς ἀνθρώπινες ψυχές
τίς ἔβλεπες σάν μετοχές
πού τίς πουλάς.

ΕΣΤΩ ΚΙ ΑΠΟ ΛΥΨΗ

Έστω κι ἀπό λύπη μίλησέ μου
ἔχω ξεπεράσει τίς ντροπές
σάν ἐλεμμισύνη μίλησέ μου
τέλος πάντων, πές μου δι, πι θές.

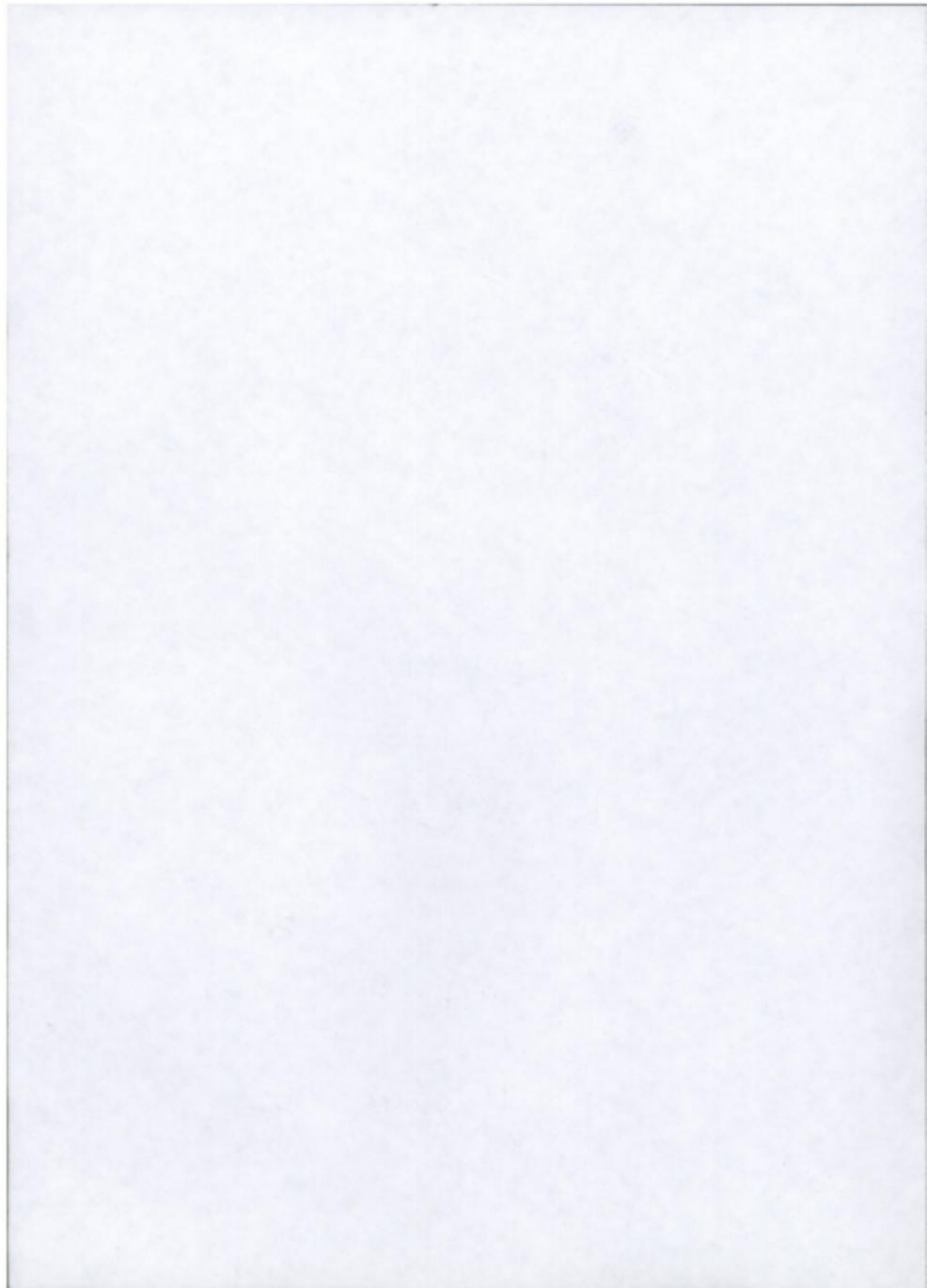
Έστω κι ἀπό λύπη μίλησέ μου
δέν ύπάρχει κίνδυνος κανεὶς
ἔχεις κάνει τόσες πρόβες, Θέ μου
πού ἔπρεπε τό έργο νά τό ζεῖς.

Έστω κι ἀπό λύπη κοίταξέ με
σά νά βλέπεις κάπι τραγικό
μ' ἔχεις φτάσει πιά σ' ἔνα σημείο
πού μέ τίποτα δέ θά ντραπώ.

ΗΣΟΥΝ ΜΠΑΞΕΣ

Έχει ὁ καιρός γυρίσματα
κι ὁ κόσμος καρδιοχτύπια
κι ἀτ' τά πολλά δέ μείνανε
φαρμάκια πού δέν ἡπια.

— Ήσουν μπαξές κι ἐρήμωσε
ήσουν πουλί στά δέντρα
κι ὁ πόνος μέσα στήν καρδιά
μούγινε μαύρη πέτρα.

Τά λόγια σου ήταν βάλσαμο
μά τώρα είσαι στά ξένα
και ή ζωή άγριεψε
κι άγριεψε και μένα.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΜΕΙΣ

Γιά τίς άγάπες πού έχουν σβήσει
δύοι μάς έχουν τραγουδήσει
καημούς μιάς τύχης όρφανής,
δύμας γιά κάποιους πού πονούν ~~ε~~
κι από μιά σπίθα μόνο ζούν~~ε~~
ποτέ δέ μίλησε κανείς.
Μά έσυ ρωτάς, μά εσύ ρωτάς
μά έσυ ρωτάς
γιατί ζητάμε ξένα φτερά
γιά νά πετάμε~~ε~~
ξένα φτερά μιάς άλλης γής.
Ποιοι είμαστε έμεις γιά νά πετούμε~~ε~~ για α' παι τούμε~~ε~~
στόν ούρανό μόνο νά ζούμε
ποιοι είμαστε έμεις.
Εύκολο είναι πιά νά ζήσεις
νά βγεις και νά καπηγορήσεις
εύκολο είναι νά μιλᾶς.
Ό κόδμος γράφει και ξεγράφει
ξεχνά, θυμάται, κάνει λάθη
μά πάντα δίπλα του περνά.~~ε~~

Η ΕΛΠΙΔΑ ΠΟΥ ΕΛΕΓΕΣ

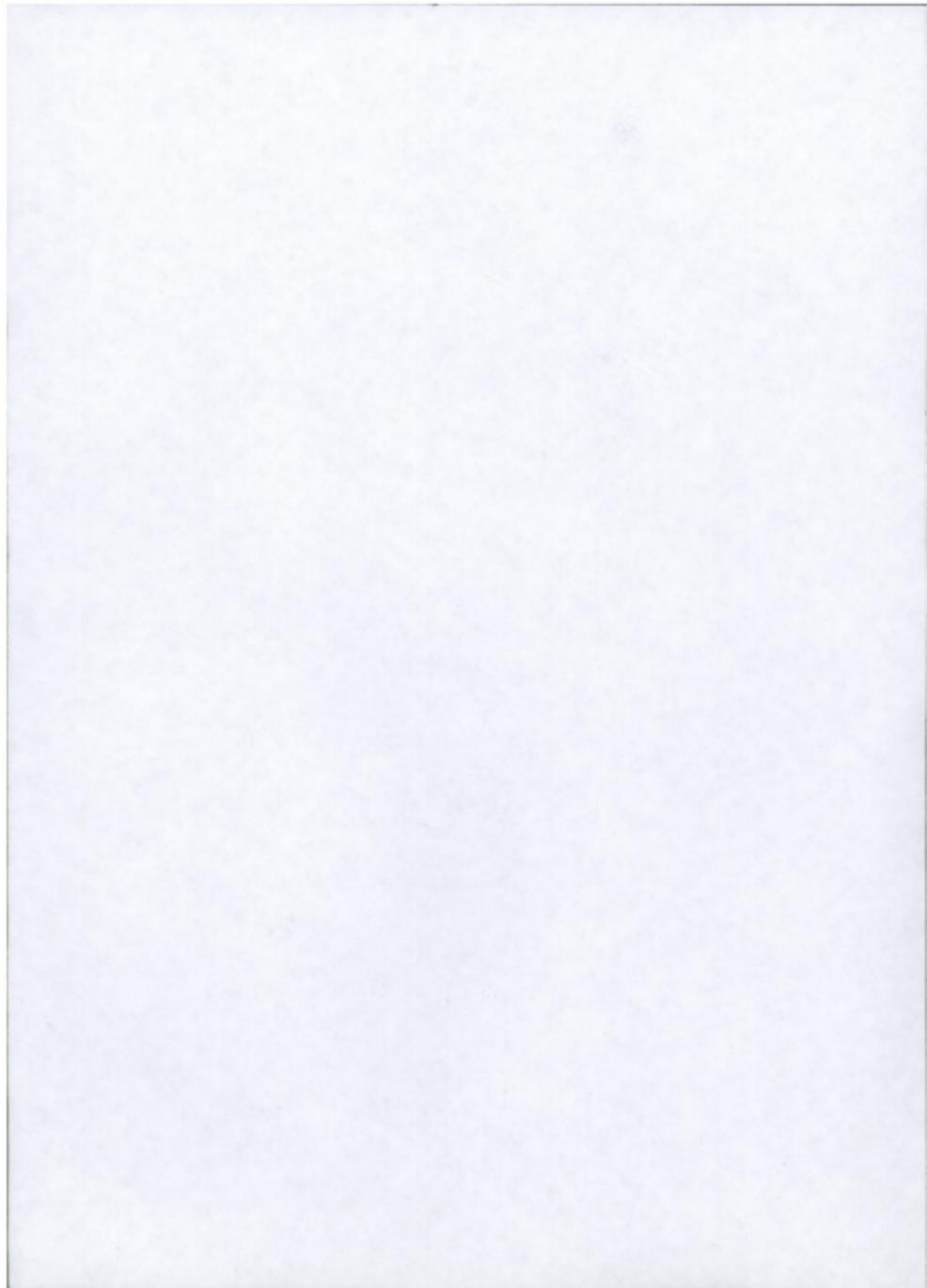
Βρέχει~~μες~~ σπίτι μου πάλι μιά στενοχώρια
βρέχει και μιά θλίψη άπ' το πρωί
όχι τόσο πού είμαστε τρία χρόνια χώρια
δύο πού μέ γέλασε ή ζωή.

Ή έλπιδα πού έλεγες έχει πιά ξεφτίσει
δέν άλλάζει κάτι στή στιγμή
ή στιγμή πού θά 'φερνε κάποτε μιά λύση
έχει πιά οριστικά χαθεί.

Μοναχός περπάτησα κι αδειασε ή ψυχή μου
σάν ένα ποτήρι μέ νερό~~διηλα εγγ~~
σάν~~επει~~ ποτήρι πού έσπασε την πλαστή ζωή μου
κι ούτε στάλα πρόφτασα νά πιώ.

ΞΕΝΟΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΑ ΚΙ ΟΡΦΑΝΟΣ

Ξένος στη στράτα κι όρφανός
και πού νά ξεδιψάσω
τώρα τελειώνει ο ούρανός

καὶ ποῦ νά ξαποστάσω.

Ἄγιε μου ρίξε βροχή
στῆς ἐρημᾶς τά βαθη
ρόδαν' ἀνθίσουν στήν ψυχή
νά γιατρευτούν τά πάθη.

ΔΕΝ ΕΧΕΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΥΡΙΣΜΟ

Μονάχος τώρα θά βαδίσω
δέν είναι τόπος νά σταθῶ
στόν δρόμο τούτο κι ἀν χαθῶ
θά βρῶ καρδιά νά τραγουδήσω.

Κι ἀν ἀνταμώσω χαλασμό
καὶ μέ πονέσεις, ἐρημιά μου
θά κρύψω τήν ἀποθυμιά μου
δέν ἔχει ὁ δρόμος γυρισμό.

Τραγούδι γιά τήν ξαστεριά
καὶ γιά τούς νικημένους
τούς φίλους τούς χαμένους
σέ θάλασσα καὶ σέ στεριά.

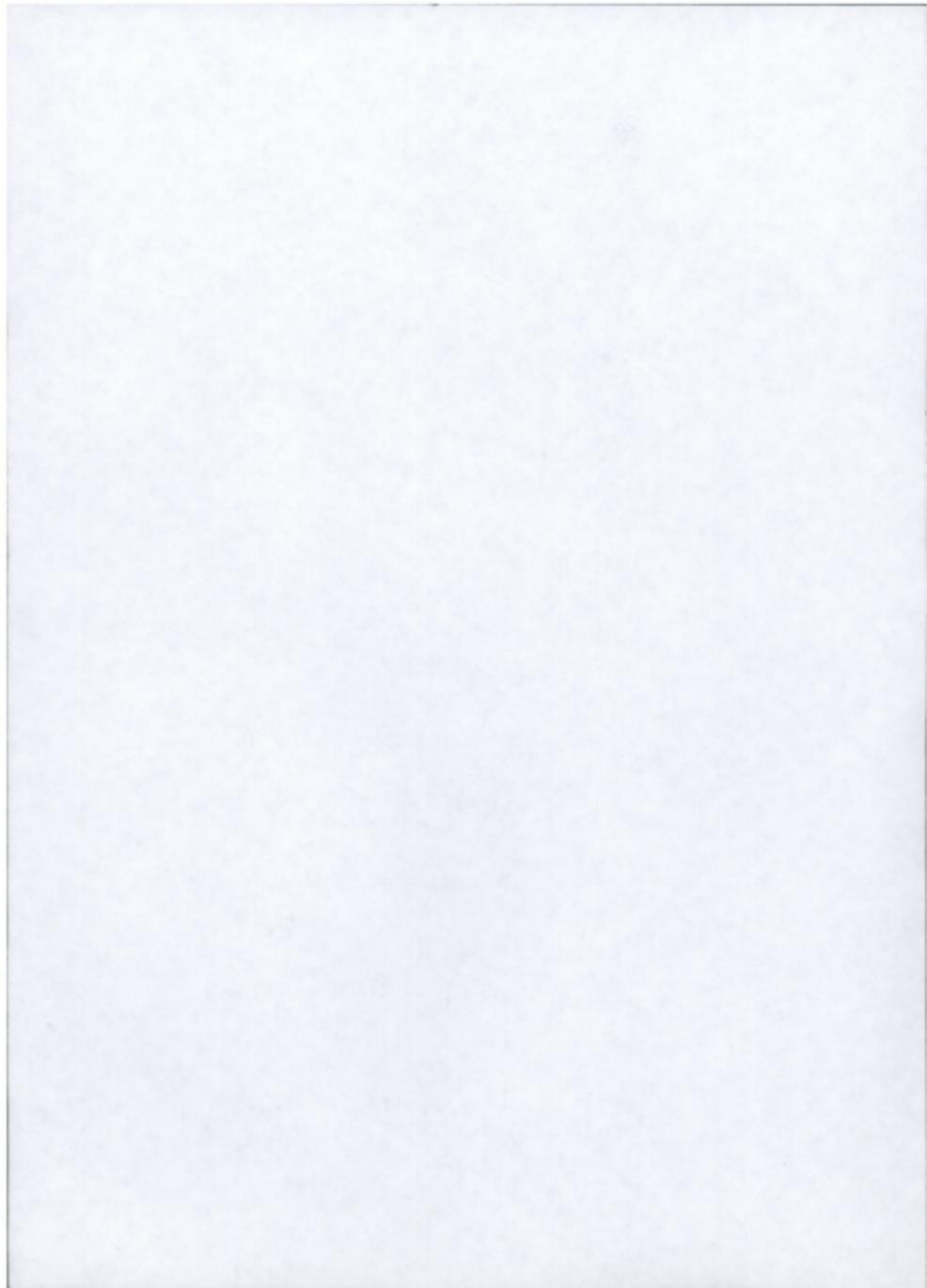
ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΠΟΥ ΔΙΩΚΕΤΑΙ

Σέ κουβαλάω ἀπάνω μου
στής ἐρημιές βαδίζω
στά σινεμά, στήν ἀγορά
σέ κουβαλάω σάν τά μωρά
καὶ κάποιους ἐμποδίζω.

— Τό πάθος πού διώκεται
δέν πά νά ἐπιδώκεται! Σ
έσεις θά βγείτε λάθος:
στό βάθος τό ζηλεύουμε
αύτό πού ρεζίλεύουμε
καὶ μάρτυράς μου ὁ Ἀθως.

Σέ κουβαλάω ἀπάνω μου
δυό χρόνια δέ δουλεύω
κοιμήσουν ἑδῶ προσωρινά
κι ἀν ρίξει χιόνι στά ὄρεινά

— Θα ποιήσε τό πιστεύω.
Σέ κουβαλάω ἀπάνω μου
μέ κλονισμένη ύγεια
περνάμε κόσμο καὶ ντουνιά
μοῦ λένε οι γύρω παγωνιά
τούς λέω Παναγία.

ΜΙΛΑΩ ΠΑΛΙΑ

Μιλάω παλιά, κρεμάω φύλιά
γιατί έφτασε ό καιρός μου
πού φεύγω ένώ μού πάει στενό
τό σύνολο τοῦ κόσμου.

Θά φτιάξω μέχριστο μολύβι
σά δρόμο στό μυαλό π' ανοίγει
μέσα από χήλιες καστανιές
τό πολύ κρύφο μου μονοπάτι
κι αφού δέν έκανα γιά πάρτυ (:) 711 4 0477
θά πιάσω τέσσερις γωνιές.

Θά φτιάξω μέχριστο μολύβι
στήν άγια πλάτη σου καλύβι
κι δταν μού βάζεις τίς φωνές
θά μπαίνω έκει νά πέφτω χάμω
κι αφού δέν έκανα γιά γάμο
φωτιές θ' ανάψω σκοτεινές.

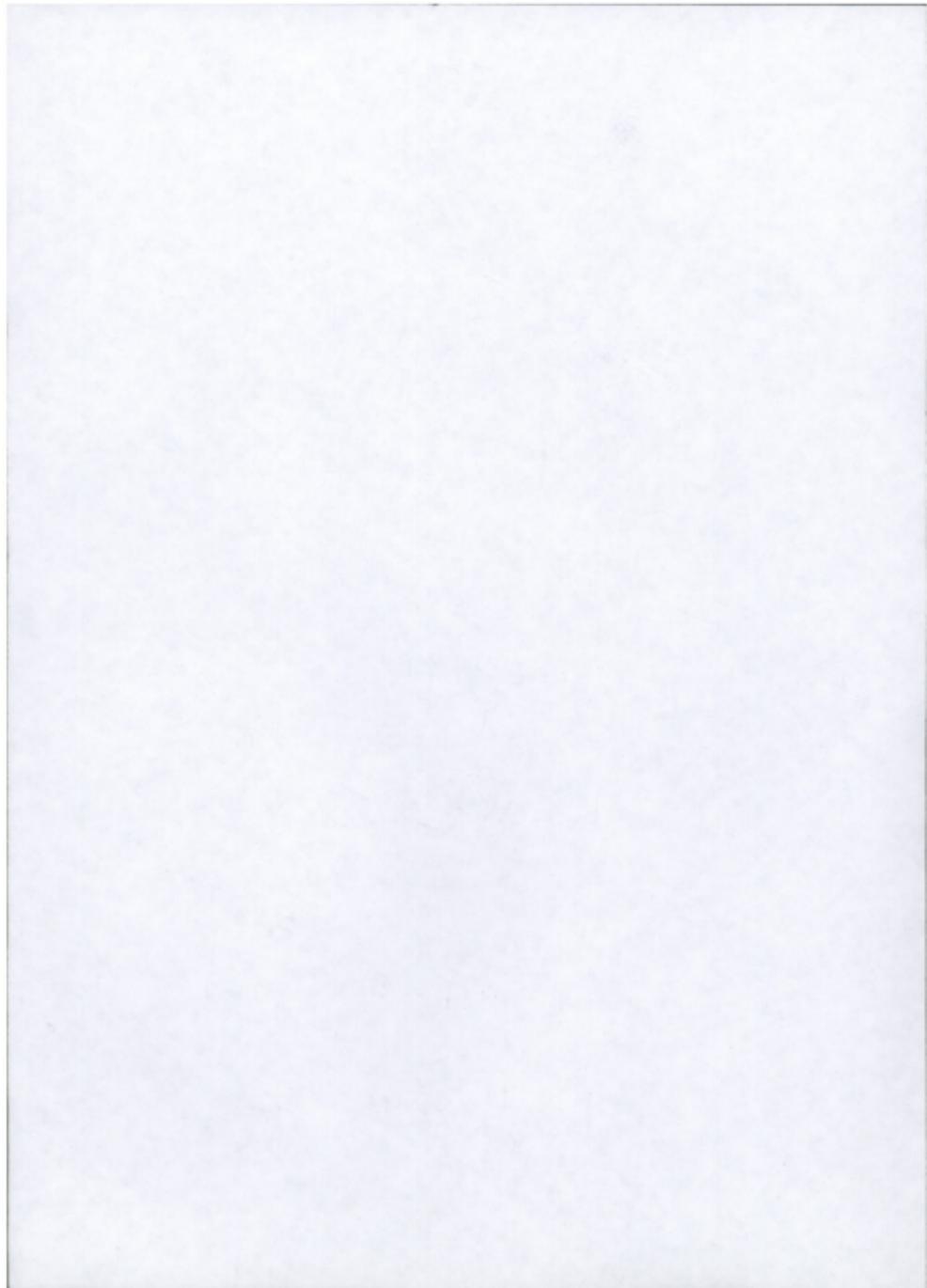
ΑΧ! ΕΛΑ ΚΙ ΑΝΑΦΕ ΤΟ ΦΩΣ

'Εδω θά δέσω τ' ονειρό
στήν ξρημό, στόν Άδη
μέ τήν βροχή τή πόρτα σου
δέν μπόρεσα νά βρω.

'Εδω θά δέσω τ' αστρο μου
στοῦ κόδμου τό πηγάδι
χωρίς φύλι κομήθικα
στήν άκρη στόν γκρεμό.

"Αχ! έλα κι αναιψε τό φῶς
τά χρόνια νά μοιράσω
και μείνε στό παράθυρο
νά διώχνεις τά πουλιά.

"Έλα και τράβα τή σκεπή
νά φύγω, νά πετάξω
έλα και τράβα τή σκεπή
νά φύγω, νά πετάξω.

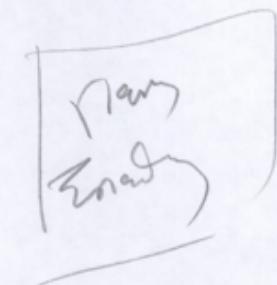
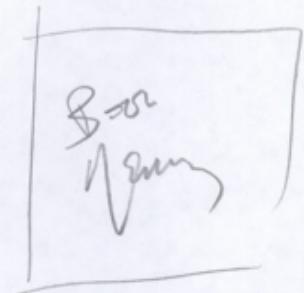

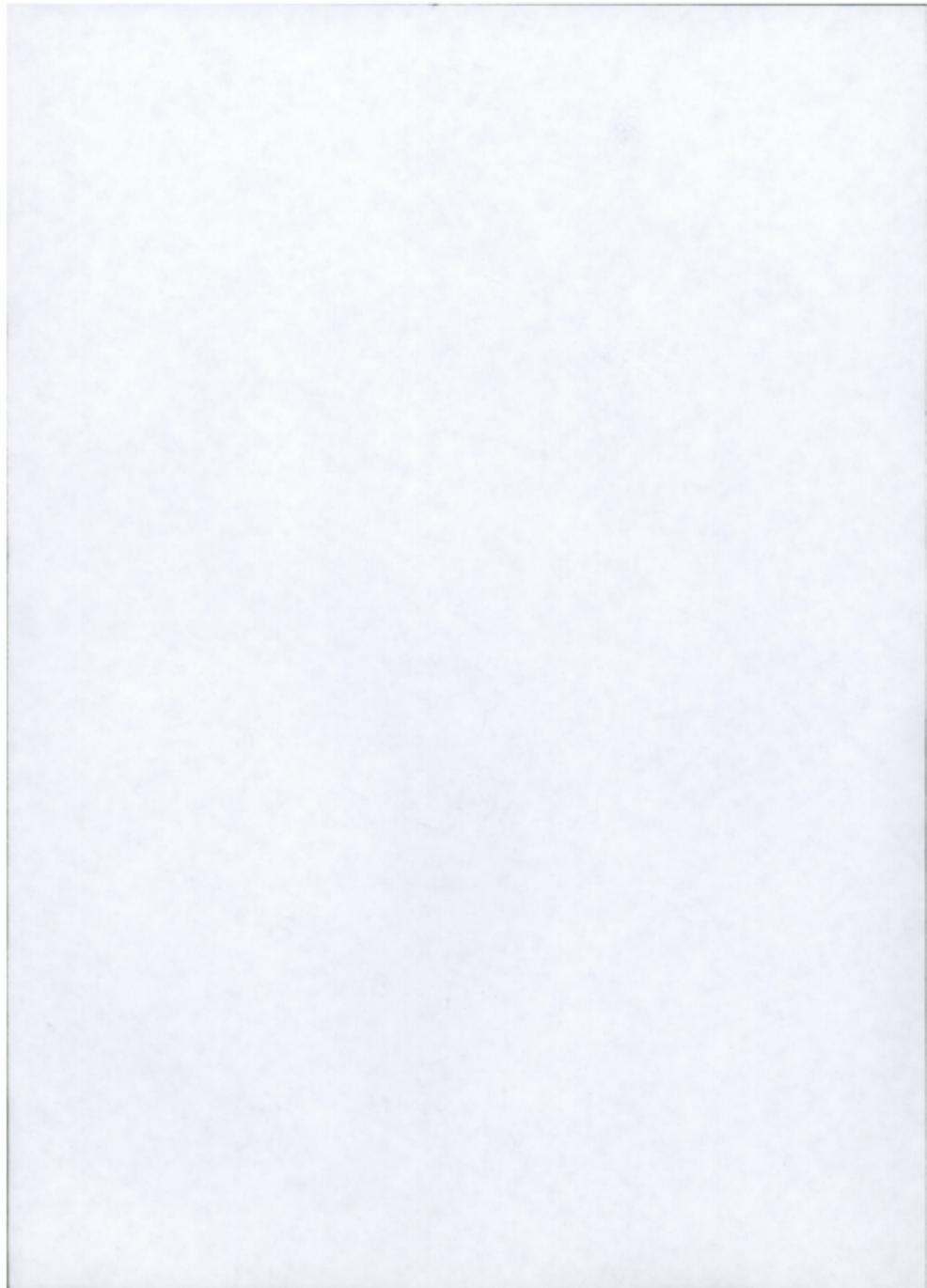
(7)

Astro No. Organy

from 1995 ?

ΑΣΙΚΙΚΟ ΠΟΥΛΑΚΗ

(Μιχάλη Γκανά - Μίκη Θεοδωράκη - 1995)
ΣΗΜΑДЕΜΕΝΟΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

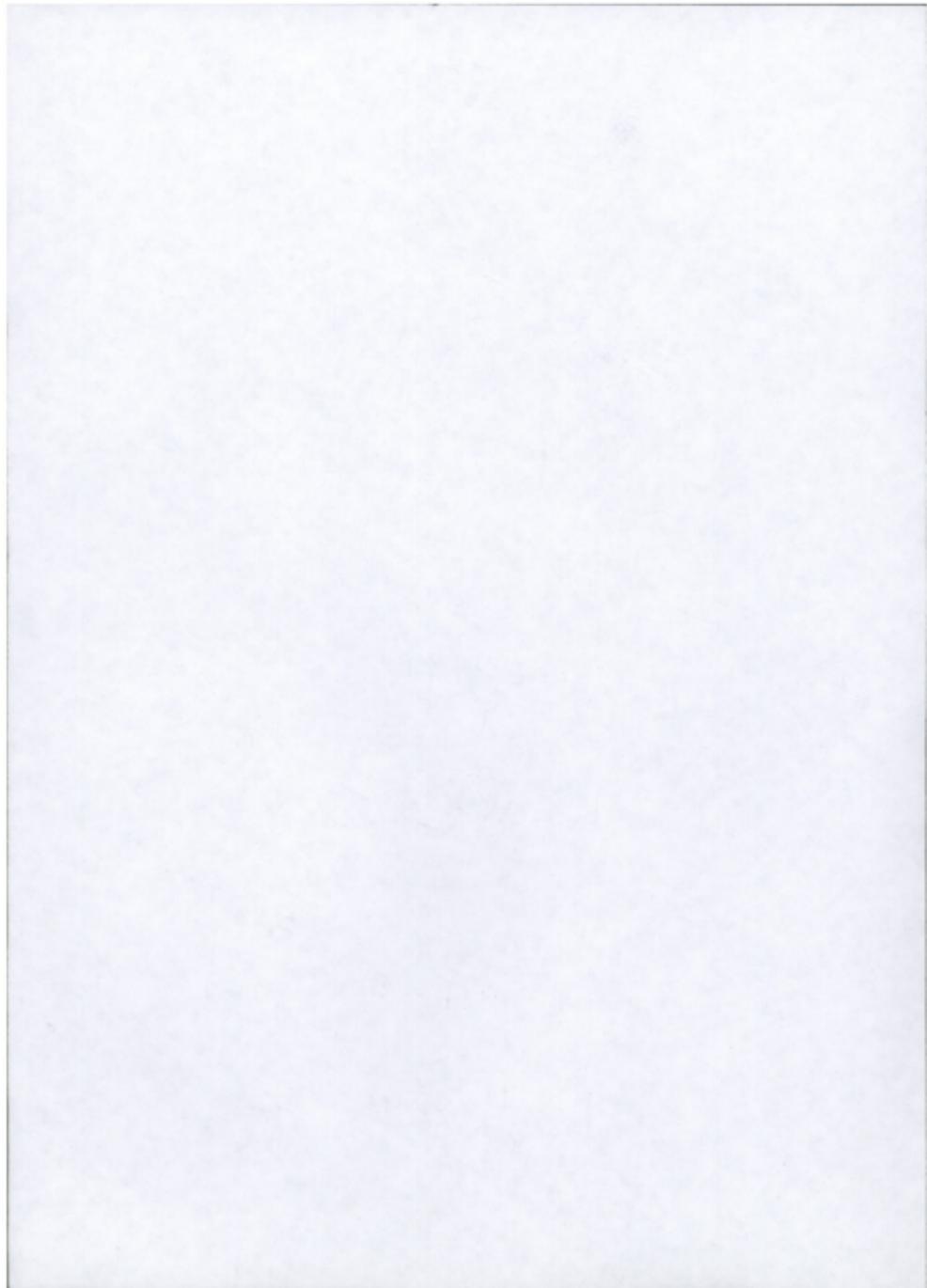
ΚΟΙΤΑ ΜΕ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ**ΑΙΒΑΛΙ****ΣΑΝ ΟΡΦΑΝΟ****Η ΚΑΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΔΩΡΙΕΩΝ****ΠΩΣ ΝΑ ΞΕΧΑΣΩ****ΝΑΥΑΓΟΣ**

— **ΑΣΗΜΕΝΙΑ ΤΑΜΠΑΚΙΕΡΑ**

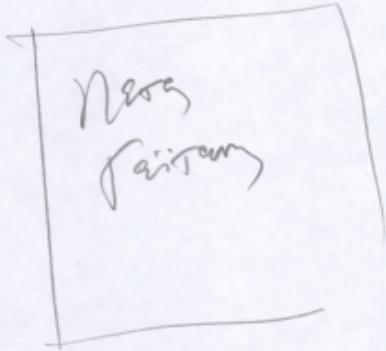
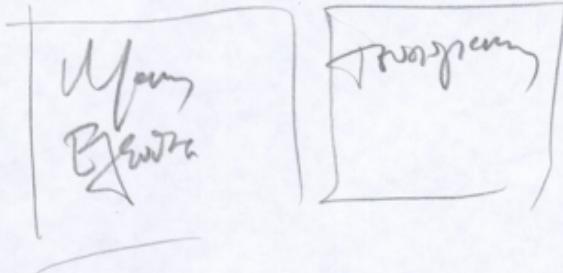
— **ΑΣΙΚΙΚΟ ΠΟΥΛΑΚΗ** I (Η μόνο στην τιτλο)

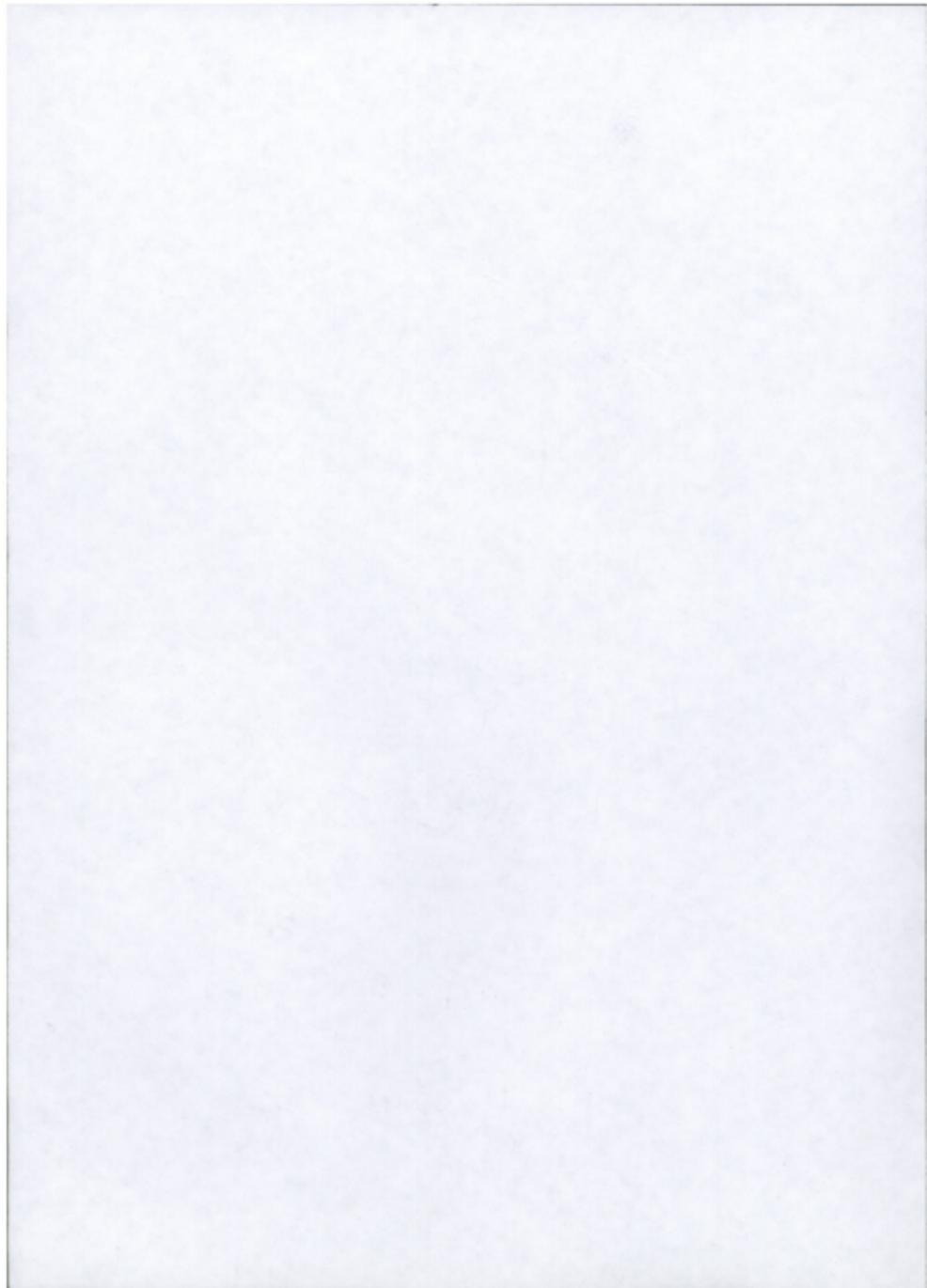
ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

(Η Δεσμοίνα πήρε τα λόρα χέρια)

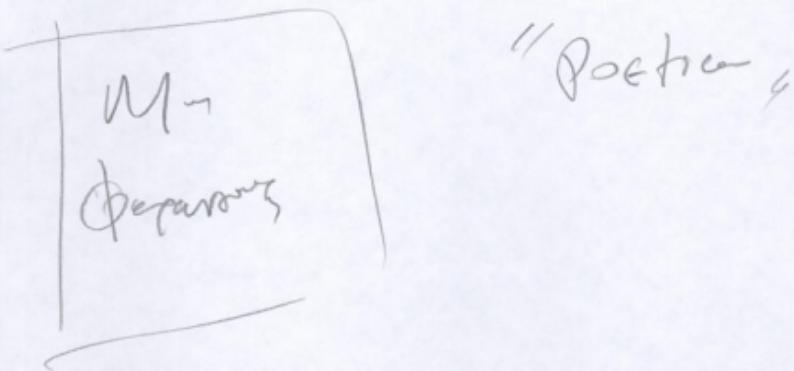
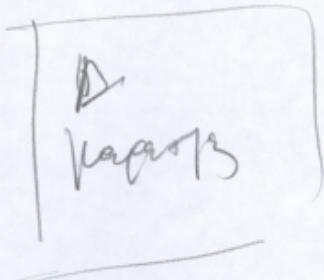

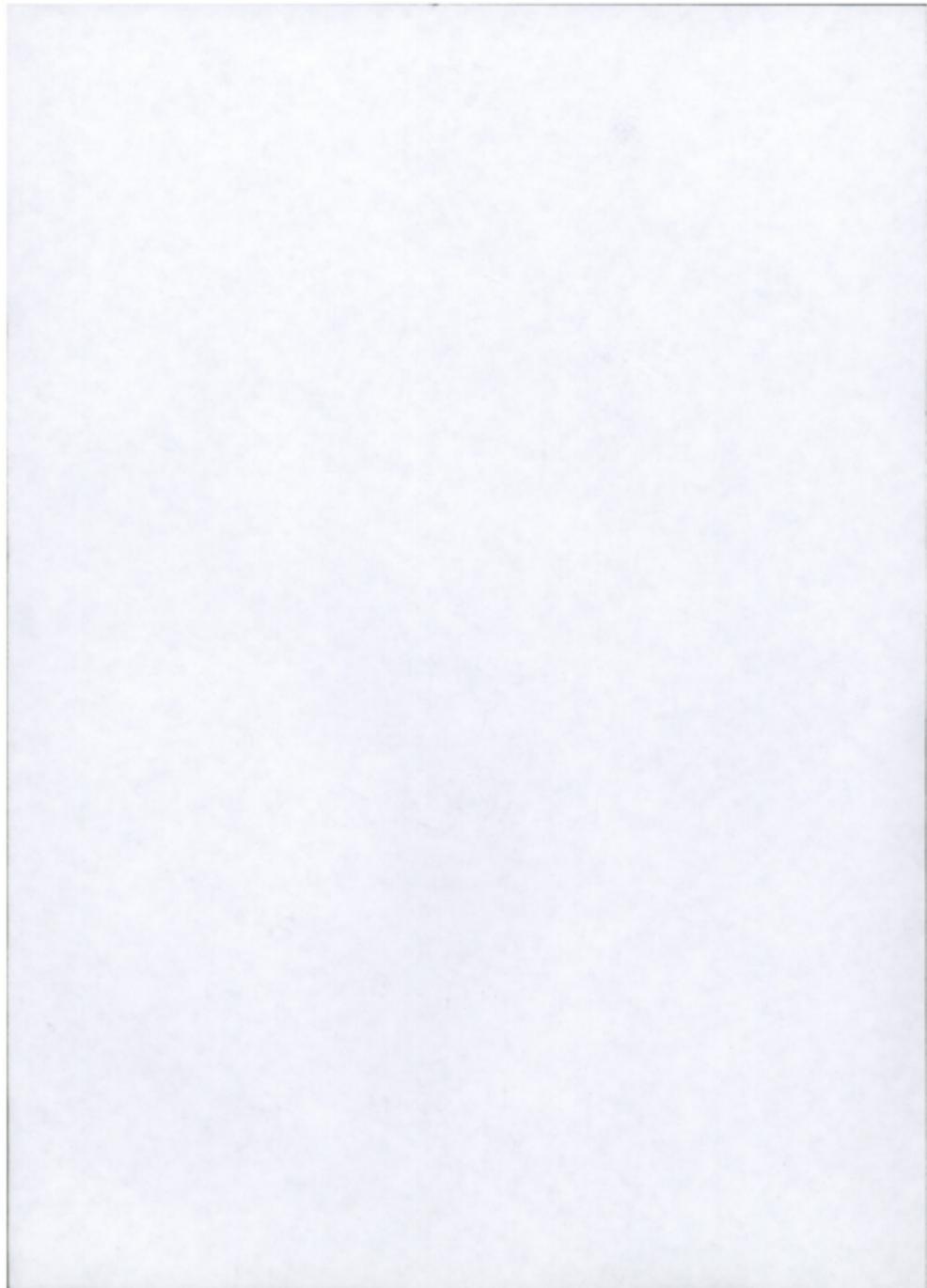
⑧, Nigeria L.

⑨ "Werkzeug",

ΤΑ ΛΥΡΙΚΩΤΕΡΑ
(Διονύση Καρατζά - 1996)

ΛΟΓΙΑ Τ' ΟΥΡΑΝΟΥ

Λέγε μου λόγια τ' ούρανού
κι έγώ θά σοῦ δώσω τό φύλι τοῦ Ἐρωτα.
Στάσου γυμνή σάν τη θάλασσα
κι ἄσε νά κοιτώ τά μάτια σου
πού μέσα τους ὄνειρεύομαι.
Νάρθω μαζί σάν τό χελιδόνι
στό ταξίδι τῆς μνήμης σου
μέσ' ἀπό τά σύννεφα
στ' ἀσημένια μεσοπέλαγα.

Λέγε μου λόγια τῆς καρδιᾶς
φτερά νά μοῦ δίνεις νά πετώ στό ὄνειρο.
Στάσου γυμνή σάν τη θάλασσα
κι ἄσε νά κοιτώ τά μάτια σου
Νάρθω μαζί σάν τό χελιδόνι
στό ταξίδι τῆς μνήμης σου
μέσ' ἀπό τά σύννεφα
στ' ἀσημένια μεσοπέλαγα.

ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ
ΛΟΓΙΑ ΣΤΑ ΠΡΟΣΕΩΝΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ;
ΣΕΝ ΤΠΟΡΟΣΥ ΝΔ ΓΙΝΟΥΝ ΕΔΩ ΜΥ Φ
ΤΙΓΓΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΛΥΡΙΚΩΤΕΡΑ

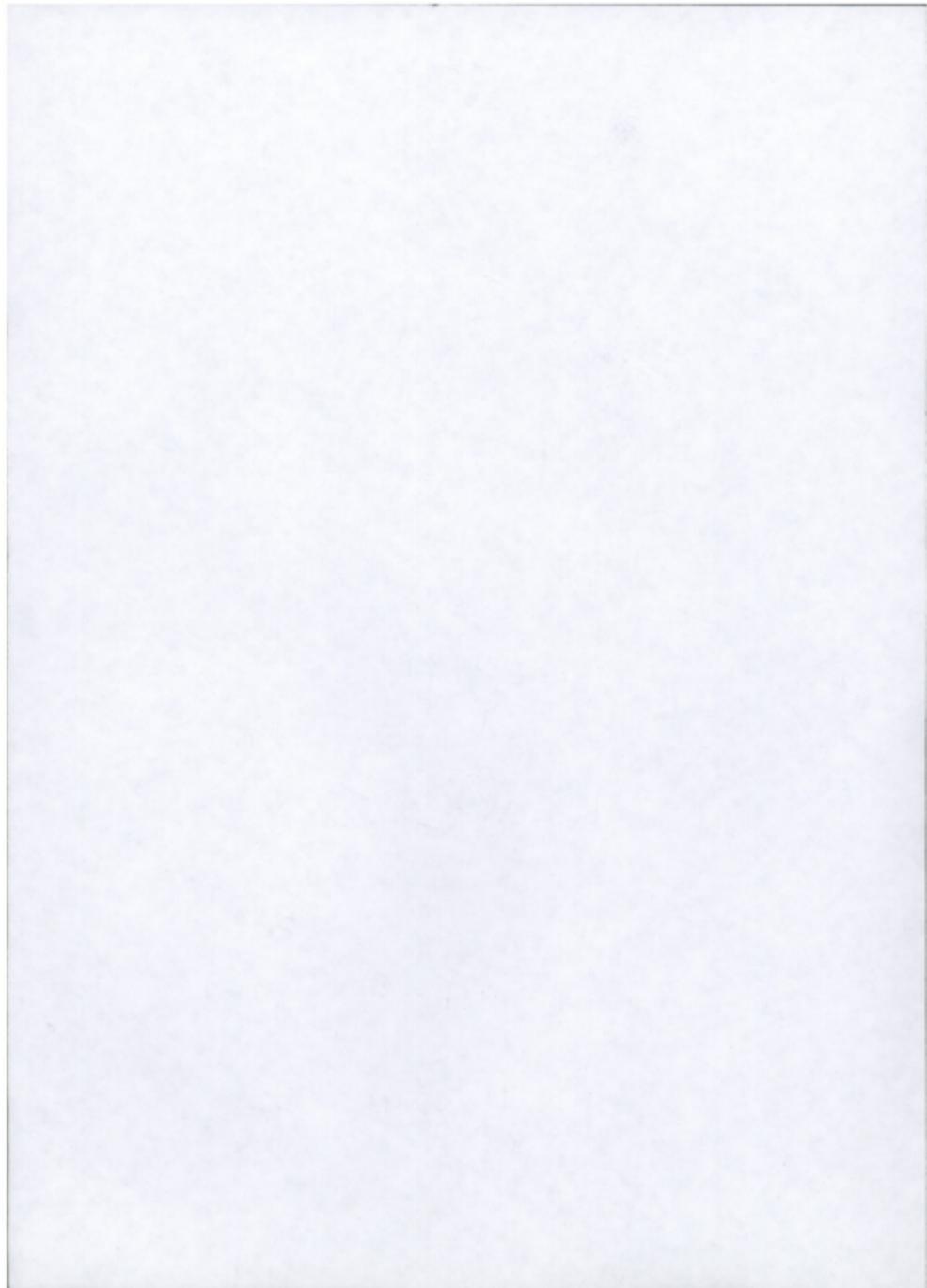
Bήλος
γιατί
γιατί
ναι πων

ΦΥΛΑΞΑ Τ' ΟΝΕΙΡΟ

Μές στά δάχτυλα τῶν χεριῶν σου φύλαξα τ' ὄνειρο,
τραγούδι τοῦ ἔρωτα νά σοῦ πῶ σάν ἀγγελος
Ξανά νά πονέσουμε σάν παιδιά.
Ἄπ' τὸν οὐρανό θά σοῦ φέρνω τό σκοτάδι καὶ τό φῶς,
τή σιωπή μου καὶ τά λόγια μου.
Μές στά δάχτυλα τῶν χεριῶν σου φύλαξα τ' ὄνειρο,
φτερά νά περάσουμε τριφερά στόν ἄνεμο
Ξανά νά πετάξουμε σάν πουλιά.
Ἄπ' τόν οὐρανό θά σοῦ φέρνω τό σκοτάδι καὶ τό φῶς,
τή σιωπή μου καὶ τά λόγια μου.
Μές στά δάχτυλα τῶν χεριῶν σου φύλαξα τ' ὄνειρο,
τραγούδι τοῦ ἔρωτα νά σοῦ πῶ σάν ἀγγελος
Ξανά νά πονέσουμε σάν παιδιά.
Ἄπ' τὸν οὐρανό θά σοῦ φέρνω τό σκοτάδι καὶ τό φῶς,
τή σιωπή μου καὶ τά λόγια μου.

ΞΑΣΤΕΡΟΣ ΠΟΝΟΣ

Πῶς ἀντέχεις καὶ περνᾶς ἀπ' τ' ὄνειρο
καπνίζοντας ἀχρηστούς ἀνέμους;
Δέ φοβᾶσαι φαίνεται τή νύχτα τῶν ἀγγέλων
οὔτε γνωρίζεις βέβαια τή γλώσσα τῆς βροχῆς.
Ἄλλιως θ' ἀναβες στό φεγγαράκι προσευχή
καὶ θ' ἀκούγες τό μουσικό τραγούδι τῆς καρδιᾶς μου.

Πώς άντέχεις καὶ περνᾶς ἀπ' τὸ ὄνειρο
πιστεύοντας σ' ἀδικὰ φεγγάρια;
Δὲ θυμᾶσαι πτ̄ ἀστραφεῖς στὴ δίνη τοῦ καιροῦ μου
οὔτε ξεχνᾶς τὴ θάλασσα τὴν ὥρα του βπροῦ.
Ἐνάνι σέρνεις τὸ σωπήλό σου χορό
καὶ χύνεσαι σάν κεραυνός πού παίρνει καὶ τὸ φῶς μου.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ποθοῦσα νά δῶ τά πρόσωπα τοῦ ἡλιού
πίσω ἀπ' τίς παπημασίες μου στὴ θάλασσα.
Σηκωνόταν τότε δυνατάς ἀέρας
κι ἐσπαγε τόν ἡλιο σέ χρυσά κομμάτια
καὶ τά πόδια μου ἀνοιγαν κόκκινες πληγές.

ΟΧΙ

Ποθοῦσα νά δῶ τά πρόσωπα τοῦ ἡλιού
πίσω ἀπ' τίς παπημασίες μου στὴ θάλασσα.
Σηκωνόταν τότε δυνατάς ἀέρας
κι ἐσπαγε τόν ἡλιο σέ χρυσά κομμάτια
καὶ τά πόδια μου ἀνοιγαν κόκκινες πληγές.
"Ωσπου νά μάθω τό νερό
ἔχανα τόν ἑαυτό μου
κι ώσπου νά βρώ τόν ίσκιο μου
ἔφευγαν οἱ μέρες.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

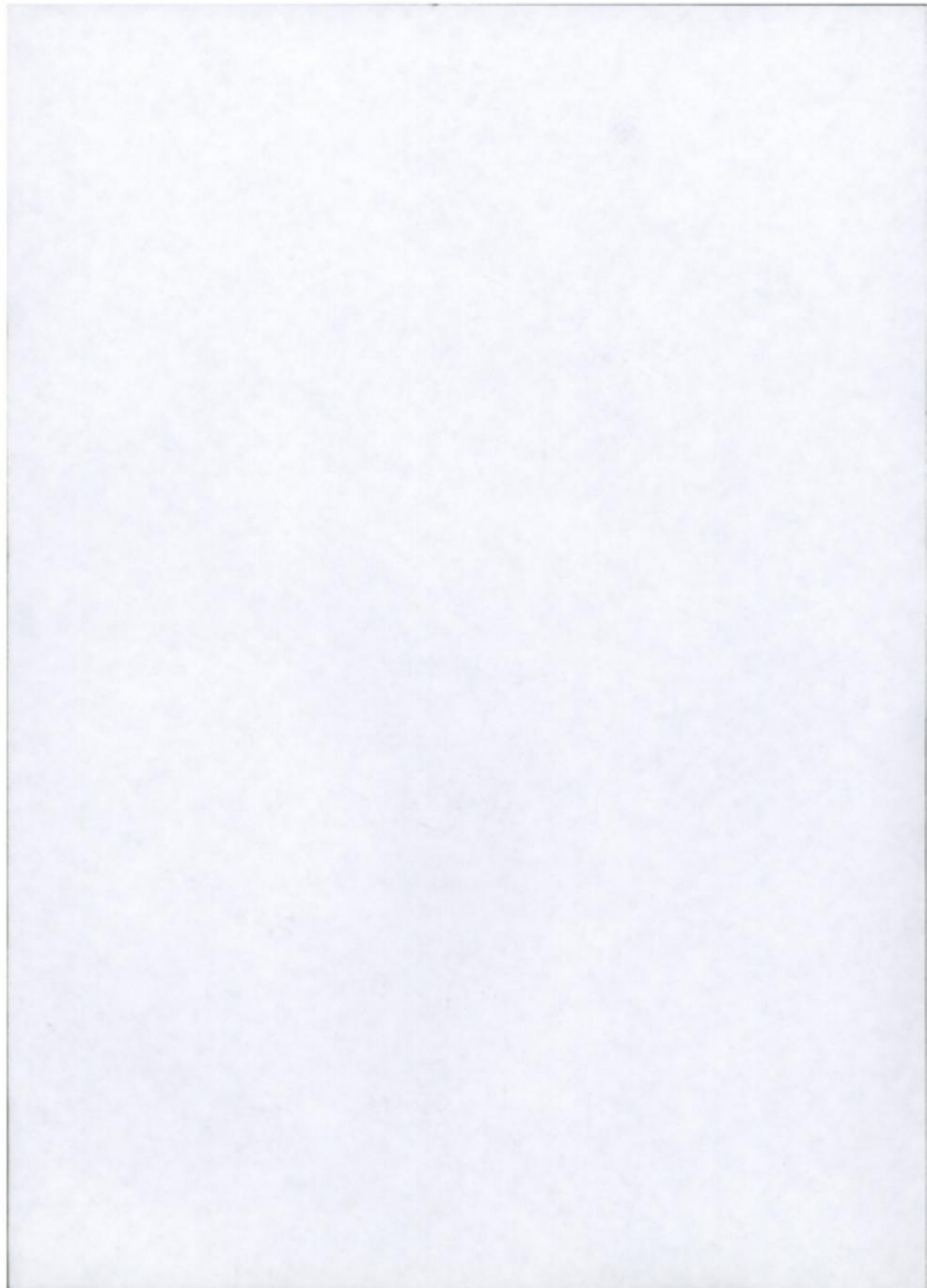
Στὶς μέρες πού θάρθουν
θά δώσω πρόσωπα νησιῶν.
Εὐλογημένη ἡ ἀγάπη μου
ἐν ὄνόματι τῆς καρδιᾶς μου,
ὅτι σύ εἶ ἡ ἀνάσταση τοῦ κόσμου,
προπάντων ὁ θάνατος.

Εὐλογημένη ἡ ἀγάπη μου
ἐν ὄνόματι τῆς καρδιᾶς μου,
ὅτι σύ εἶ ἡ ἀνάσταση τοῦ κόσμου,
προπάντων ὁ θάνατος.

ΕΠΙΜΟΝΟ ΠΑΡΟΝ

Ἡ χαρά μου ἀνήκει στὴν ἐλπίδα
κι ὁ θάνατος στὴν ιστορία.
Ἐσύ μισοσκόταδη ἀρμενίζεις τύραννος.
Κάτσε ν' ἀκούσεις τὴ θάλασσα:
τύμπανα ἀστρων ἀλλαλάζουν μυστικά
καὶ φύκια κοσμικά ἀντιλαλούν παλιούς ἀνέμους.
Ἀνάμεσα στά ὁστρακα παφλάζει ἡ καρδιά μου.

Ἡ ψυχὴ μου πονάει στά τραγούδια
τό σώμα μου στὴν ὁμορφιά σου.

Έσύ μισοσκόταδη άρμενίζεις τύραννος.
 Μάθε ν' αλούς τό θάνατο:
 μέτρησες πάθη πού ξεδεύουν τήν καρδιά
 και κύματα κρυφά πού θ' άρνηθούν καλά φεγγάρια.
 Άναμεσα στά δύνειρα σπαράζει ή ζωή μας.
 Άναμεσα στά δύνειρα σπαράζει ή ζωή μας.

ΛΥΓΜΟΣ ΑΓΓΕΛΩΝ

Έχεις άκούσει λυγμό άγγέλων
 Εημερώματα Δευτέρας
 στήν άκρη τής καρδιάς μου;
 Θρηνούν τήν Κυριακή
 πού πέρασε άπούσα
 έν μέσω χορῶν ὄλονυκτίων,
 μέ άδεια φτερά νά κόβουν βόλτες
 στό κλειστό παράθυρό σου.

Έχεις περάσει κρυφά στή νύχτα
 μέ καράβι δανεισμένο
 στά χρόνια τρικυψίας;
 Θά βρῶ τήν άφορμή
 πού άγγελοι χαρίζουν
 και θάρρω μέ διάφανο σκοτάδι
 γεμάτο μικρά πουλιά άληθειας
 στό κλειστό παράθυρό σου.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ

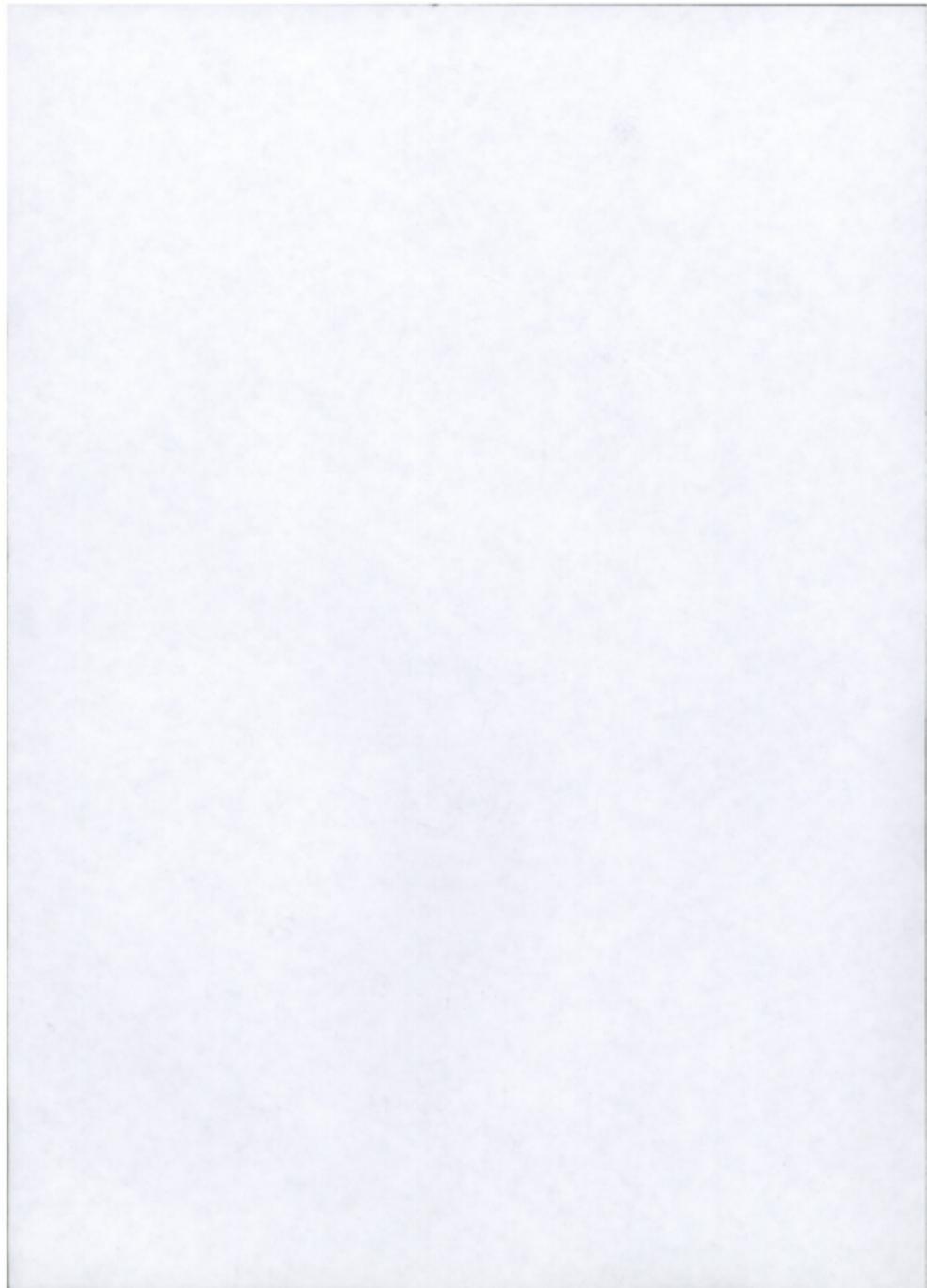
Η θάλασσα τό μεσημέρι μπαίνει βαθύτερα στά δύνειρα
 κι οι φωνές τών πουλιών ήχουν στή φαντασία μου.
 Πέρα σ' κάμπος μέ τά ροῦχα τών γυμνών κοριτσιών.
 Ψιθυρίζουν τά φύκια τρίζουν οι πέτρες,
 ώραια μουσική φέρνουν οι άντρες απ' τά καράβια
 κι άπ' τίς γλυκές πληγιές τους οι γυναίκες.

OXI

Η θάλασσα τό μεσημέρι ξέρει καλύτερα τόν έρωτα
 κι οι θεοί τών νερών ρωτούν γιά τήν άγαπη μου.
 Έξω τό δίχτυ μέ τ' άγορια πού ποθούν άγκαλιές.
 Ψιθυρίζουν τά φύκια τρίζουν οι πέτρες,
 ώραια τραγουδοῦν κι έρχοντ' οι γλάροι άπ' τά νησάκια
 κι άπ' τίς κρυφές σπηλιές τους τά κορίτσια.

ΜΕ ΜΙΣΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Μέ μισό φεγγάρι κινάω τή νύχτα
 στήν άλλη μεριά τοῦ κορμιού σου
 κι άνακαλύπτω τά έξαισια θαλασσινά τοπία σου.
 Γι αύτό τά χελιδόνια όταν έρχονται στόν τόπο μου,
 γυρεύουντε τή νύχτα τήν άγκάλη σου
 και τό πρωί άνοιγουντε τόν ούρανό,

ώσπου νά καταλάβουνε καλά τί έχουν απ' τά μάτια σου
νά στήσουν τή φωλιά τους στό παράθυρό σου.

ΔΕΝΤΡΑ ΝΕΡΟΥ

Θά μαραθούν πολλά φεγγάρια
γιά νά γυριστεί ή θάλασσα σέ λόγο,
νά λάμψει ό βράχος στό χάσμα τής καρδιᾶς,
τό κύμα να ντυθεῖσι σάν ζώνη στό κορμί σου
και νά κεράσεις απ' τό μέλι τῶν ματιῶν σου
ναυαγούς κι ἀπαρνημένους.

Θά μαραθούν πολλά φεγγάρια
γιά νά μοῦ μάθῃ ή νύχτα τό τραγούδι,
νά γίνει ό μύθος κουβέντα τρυφερή,
τόν δικό ν' ἀρνηθεῖς πού έκανες στήν τύχη
και νά φωτίσεις απ' τήν άκρη τής ψυχῆς σου
ναυαγούς κι ἀπαρνημένους.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Σέ ποιά σιωπή κατοικεῖς;
Ίούλιος είναι πού σάπισε τίς λέξεις
και σ' ἀδειο φῶς λιγόστευψε τό σώμα μας.
Ἐγώ ἀνέβηκα σέ δέντρο τ' ούρανού
νά πώ γιά σένα παραμύθι στά πουλιά,
γιά νά πιστέψω πιό πολύ στήν ἐρημά μου.

Σέ ποιά σιωπή κατοικεῖς;
Ίούλιος είναι πού μέθυσε μ' Ἑλλάδα
και σ' ἔνα πόδι χόρεψε τόν πόνο μας.
Ἐκεὶ πού ἔφτασες ψηλά στόν ούρανό
θά δεις βαθειά μές στήν καρδιά μου ἀστραπή
και θά πιστέψεις πιό πολύ στήν ἐρημά μου.

ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

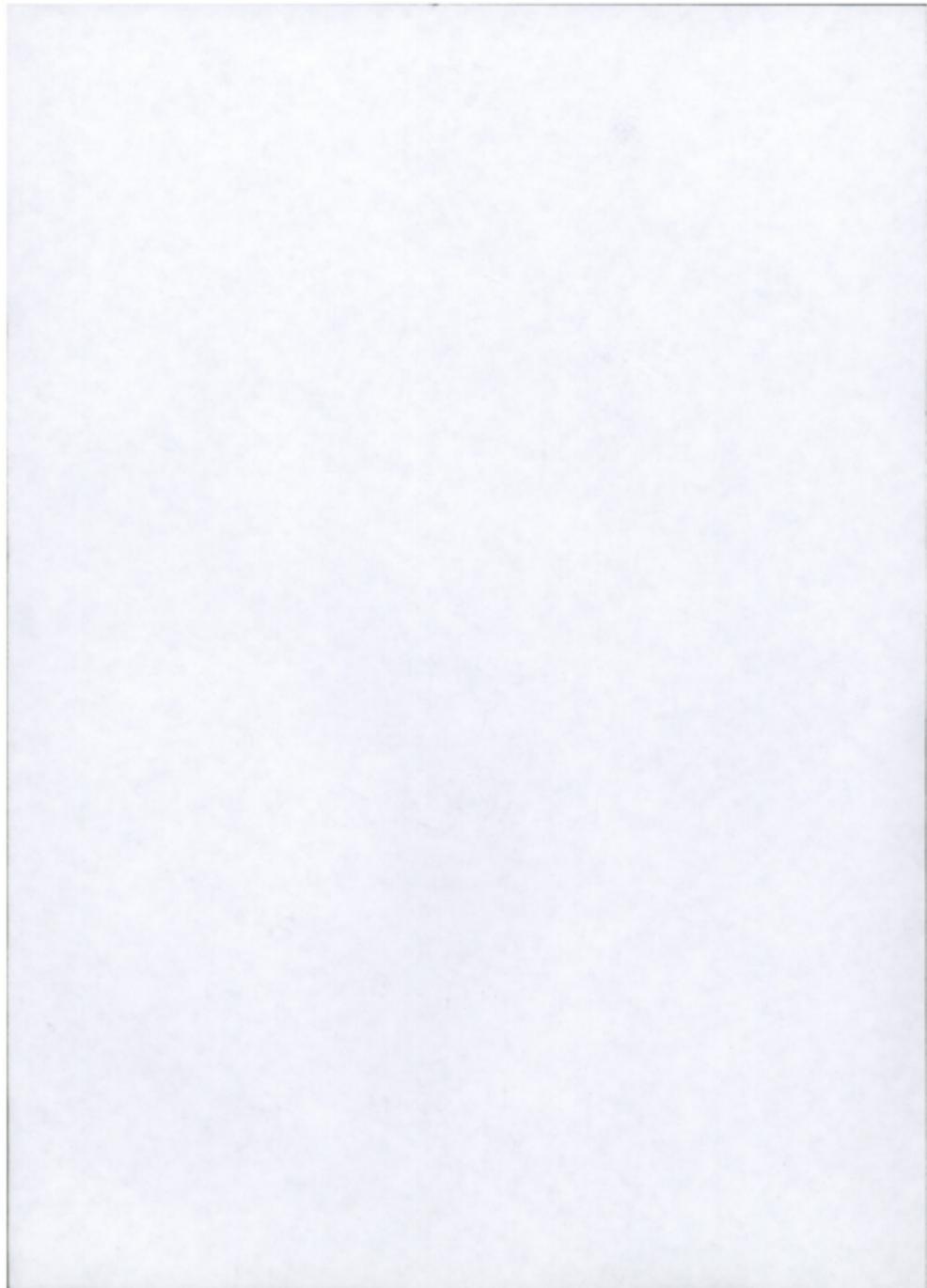
Νάρθεις ἔδω πού Εημερώνει.
Τό σπίτι μας είναι τούτο τό χῶμα τό ἀρχαῖο
και τά γλυκά μου λόγια τοῦ κόσμου ὅλου ή ὄμορφιά.

OXI

Πέφτει βροχή και μέ νυχτώνει.
‘Ο πόνος μου εἰν’ ἐκείνη ή δύση πού βαθαίνει
και τό τραγούδι κεῖνο πού δένει δρκους και τήν ψυχή.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ

Σπάζοντας στά δύο τή θάλασσα βγαίνει τό φεγγάρι
και ταξιδεύει στό μικρό βοριά
πού ξενυχτάει στά μαλλιά σου.
Κι ὅταν κατέβει χαμηλά στήν πιό ώραιά ματιά σου

κάνει έτσι και τρυπώνει στίς γλάστρες σου
ώσπου νά μεγαλώσουν τά κλαδιά
κι έσύ νά μέ ζητήσεις.

ΔΙΑΛΥΜΑ ΦΩΤΟΣ

Σταλαγματιά χρυσή τά μάτια σου·
ἄλλοτε ξοδεύεται σέ νύχτα χλοερή
κι ἄλλοτε λαμπτυρίζει σέ μάταιους λυγμούς.
"Οποιος τό δάκρυ σου τό ψάξει,
τόν μικρό ρυθμό τοῦ ἔρωτα ίσως ν' ἀντιγράψει.

Θαλασσινό πουλί ό ίσκιος σου·
ἄλλοτε ζυγιάζεται σέ βράχο σκοτεινό
κι ἄλλοτε φτερουγίζει σέ κόκκινα νησιά.
"Οποιος τό δάκρυ σου τό ψάξει,
τόν μικρό ρυθμό τοῦ ἔρωτα ίσως ν' ἀντιγράψει.

ΣΑΝ ΣΥΝΝΕΦΟ

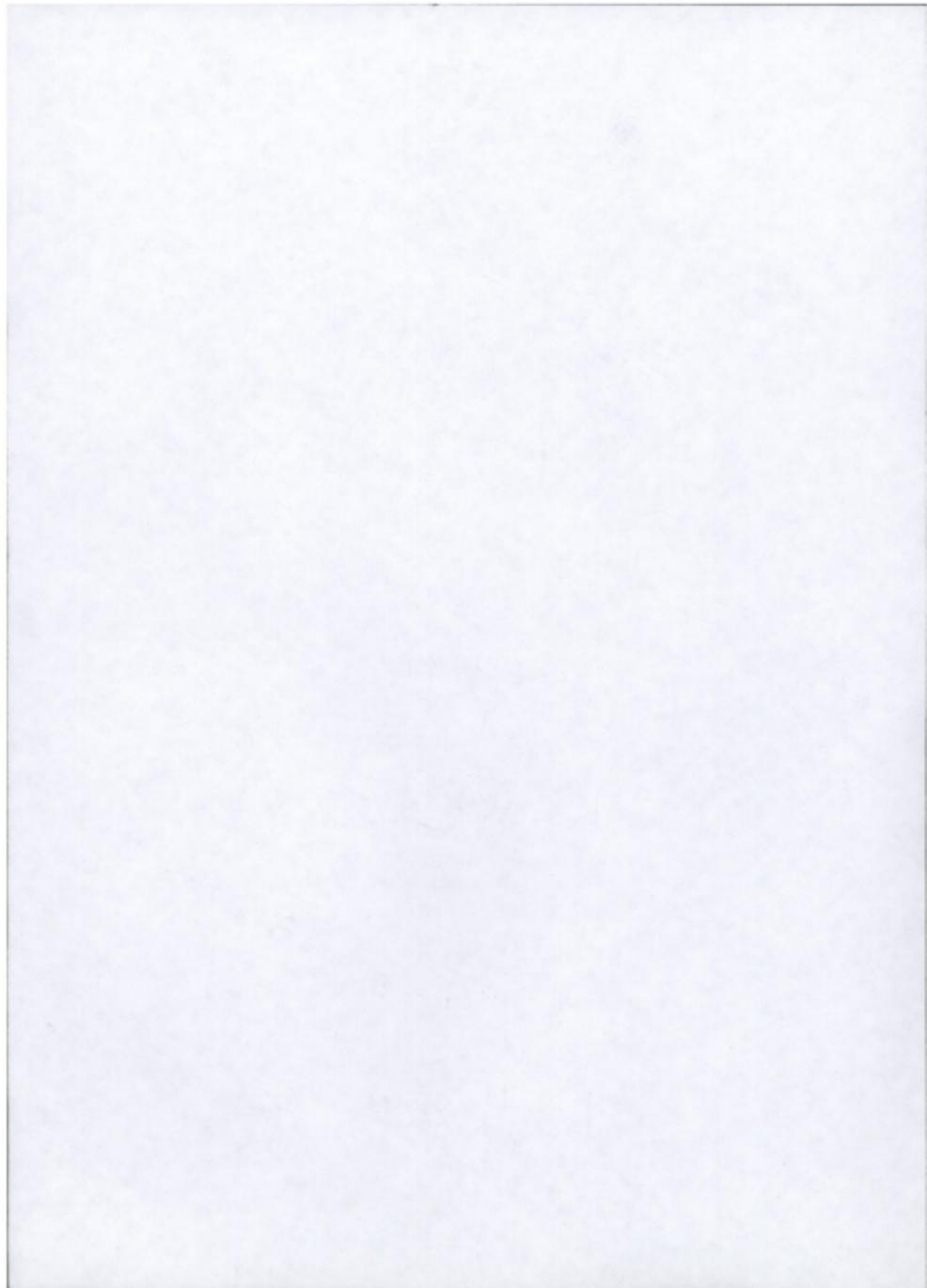
Προφέρεις ἀργά τις ἀποφάσεις
καὶ προχωρεῖς σάν σύννεφο ἀνάμεσα στ' ἀστέρια
πού περιμένουνε φεγγάρι.
Τή βαθειά σιωπή μου
μπορεῖς στά σκοτεινά νά τή διαβάσεις;
Σέ κύμα ρίχνεις τήν καρδιά μου
πού κόβει στά δυό τ' ἀγαπημένα.

Προφέρεις ἀργά τις ἀποφάσεις
καὶ περπατάς σάν σύννεφο ἀδειάζοντας ἀνέμους
σέ περασμένα καλοκαίρια.
Στήν ύγρη σιωπή μου
μ' ἀκούς πού μυστικά σ' ἀποζητάω;
Τά βράδια δένεις τά ποτάμια
κι ἀνάβεις τό φῶς πού μ' ἐρημώνει.

Μ' ΟΡΜΗ ΩΚΕΑΝΟΥ

Τή μουσική μαθαίνω στό περπάτημά σου
καὶ τήν περήφανη νύχτα μές στά μάτια σου.
Περνάς τραγούδι, κοιτᾶς φεγγάρι
καὶ φεύγεις πάντα μ' ὄρμη ὥκεανοῦ.

Μέ παραμύθια θάρθω στά γενέθλιά σου
ἀπομεστήμερο ἔξω στόν ἀγέρα σου.
Θάρθω μέ ἥλιο, θάρθω τόν Μάρτη
νά πλέξεις κύμα ψηλό γιά να χαθῶ.

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΕΦΕΔΡΟΥ ΜΗΝΟΣ

Έφεδρος Αὐγούστος αὐτοκτόνησε
ἀπόβραδο ἀγάπης.

Θάλασσα ὄρχηστρική κατευοδώνει τὴν ψυχὴ του
στὸν Κάτω Οὐρανό τῶν χαμένων φεγγαριῶν.

Κι οι νεοσύλλεκτοι μῆνες τοῦ φθινοπώρου
ὅρκίζονται στό Σύνταγμα τῆς νύχτας,
σὲ στάση προσευχῆς:

Ἄγιος ὁ Ἐρωτας ἄγιος ο Καημός
ἄγιος ὁ Θάνατος ἐλέησον ἡμᾶς.

Κόκκινα τὰ συναισθήματα ὁμοβροντοῦν,
ἡ ἀγάπη μου ἔχαθηκε στ' ἀστέρια.

Έφεδρος Αὐγούστος αὐτοκτόνησε
ἀπόβραδο ἀγάπης.

Θάλασσα ὄρχηστρική κατευοδώνει τὴν ψυχὴ του
στὸν Κάτω Οὐρανό τῶν χαμένων φεγγαριῶν.

Κι οι νεοσύλλεκτοι μῆνες τοῦ φθινοπώρου
ὅρκίζονται στό Σύνταγμα τῆς νύχτας
σὲ στάση προσευχῆς:

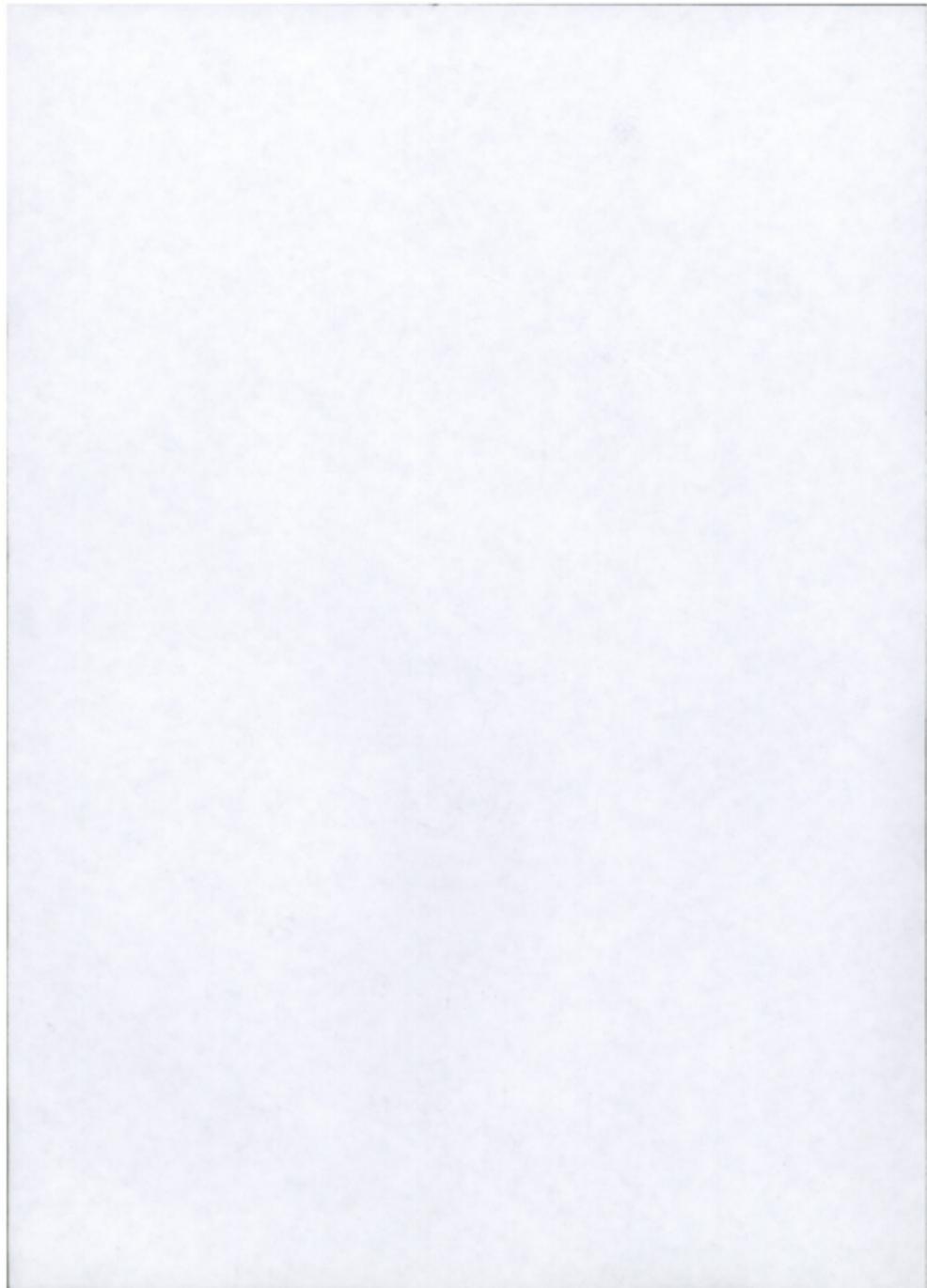
Ἄγιος ὁ Ἐρωτας ἄγιος ο Καημός
ἄγιος ὁ Θάνατος ἐλέησον ἡμᾶς.

Κόκκινα τὰ συναισθήματα ὁμοβροντοῦν,
ἡ ἀγάπη μου ἔχαθηκε στ' ἀστέρια.

ΣΑΝ ΣΥΝΝΕΦΟ (ΠΑΛΙ) OXI

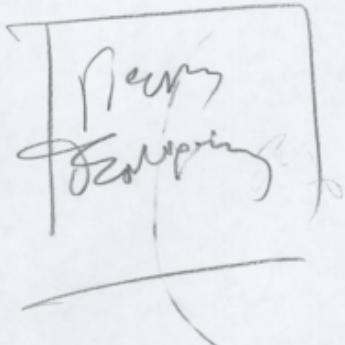
ΛΕΙΠΟΥΝ : Η ΒΕΑΤΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΜΗΔΕΝ
ΠΟΛΙΤΕΙΑ Δ'
ΑΣΙΚΙΚΟ ΠΟΥΛΑΚΗ
και οπι αλλο υπαρχει...

} *τι διατηρει χρει*

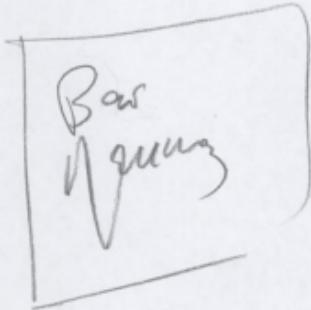

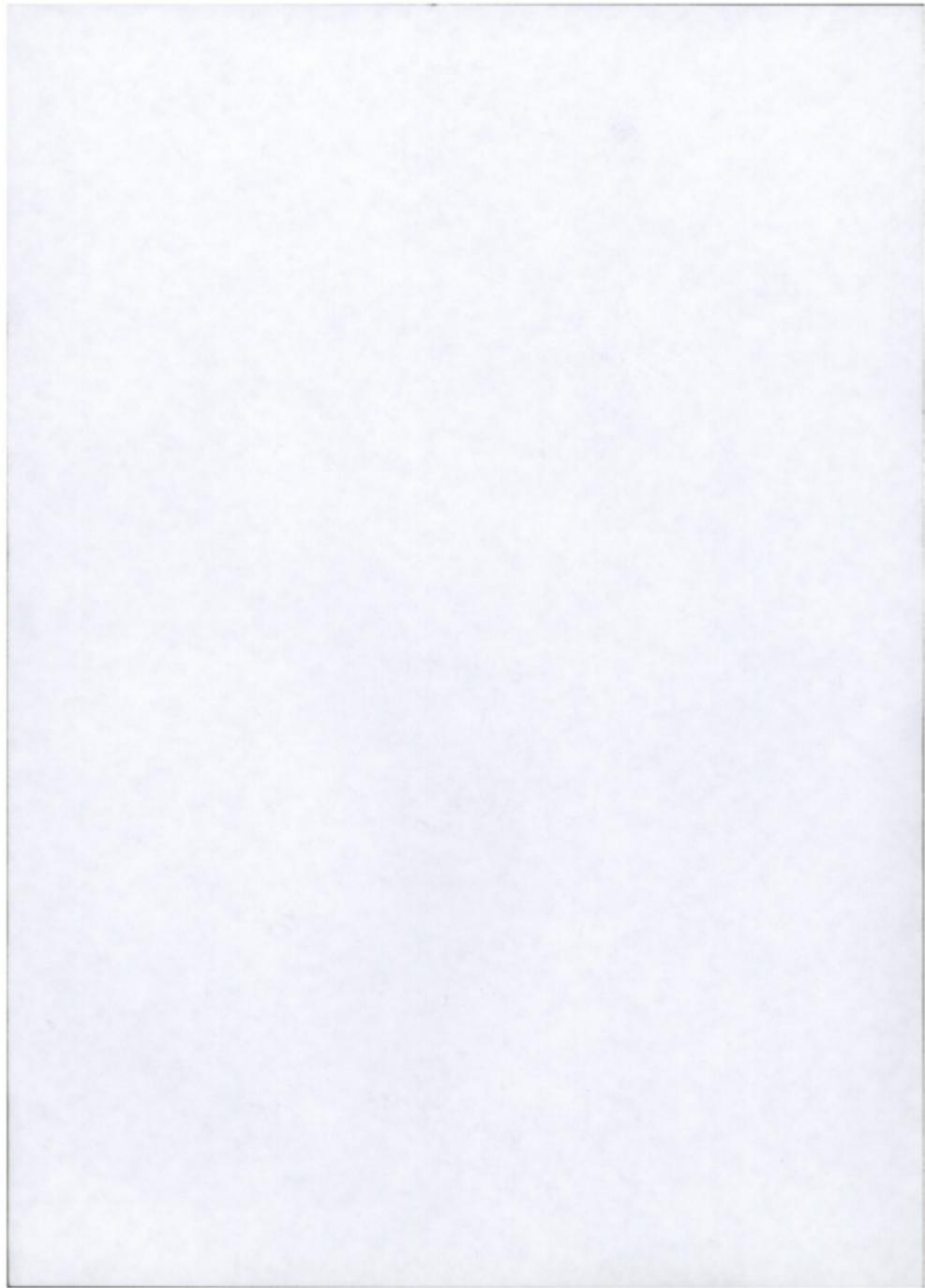
(10)

Werkstatt

Enday
1996

Peter Feuerriegel

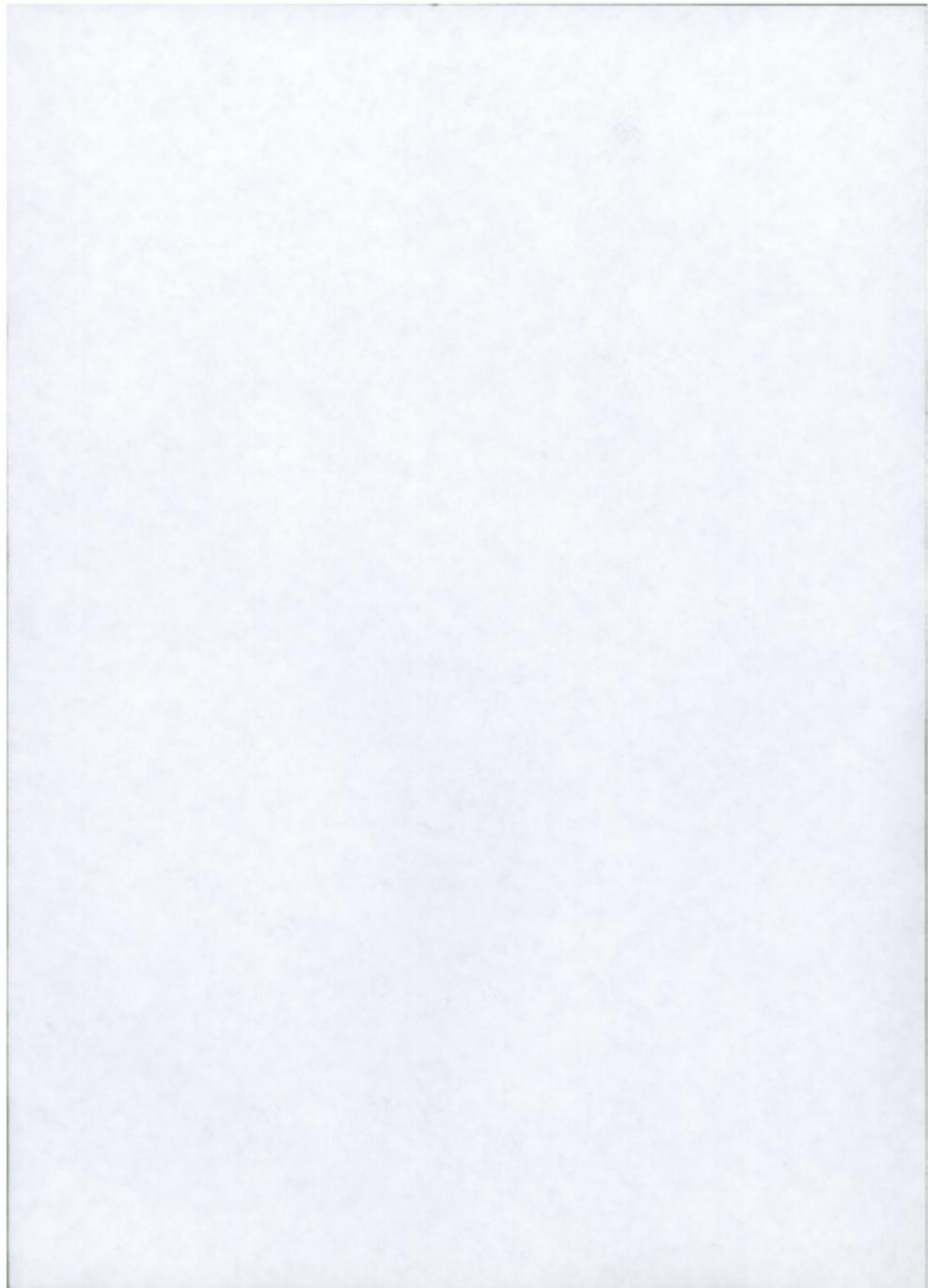
(11) T. Etewany

[New
Panabing]

Entered 1985
} 1996 -

[Mr.
Panabing]

Entered
} 1996
Panabing
Mr. Panabing

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

(1995)

ΣΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ

(Αντιγόνης Μεταξά "Θεία-Λένα")

Στή βιτρίνα τρά-λά-λά, μιά κουκλίτσα μᾶς γελά

και μέ ανοιχτά χεράκια, χαιρετά τά κοριτσάκια.

Στή βιτρίνα τρά-λά-λά, τά ματάκια σου θωρώ,

νά τήν είχα τήν κυρά μου στή μικρή τήν άγκαλιά μου.

γελάνε

Τα "Παιδικά" έρχονται
δύο μέρα είς μέρα φτω
το γ. Ναρθουνγ.

Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(Μιχαήλ Στασινόπουλου)

Η μικρούλα ή μικρή Μαργαρίτα

νά διαβάζει δέν μπορεῖ άλφα βήτα.

Στά ματάκια της κυλά ένα δάκρυ,

τό βιβλίο της πετά σέ μιάν άκρη.

Τό ποδάρι της χτυπά και φωνάζει,

τήν κοιτάζουν τά παιδιά, κάνουν χάζι.

Νά διαβάσει δέν μπορεῖ άλφα βήτα,

άχ! τί άταχτο παιδί Μαργαρίτα.

Ο ΚΟΚΟΡΑΣ

(Βασίλη Ρώτα)

Κοίτα, κοίτα ό κοκορής μας

τό καμάρι τής αύλης μας

κορωνάτος, σπιρουνάτος

κορδωμένος και τριζάτος.

Μέ τό κόκκινο λειρί του,

τήν ούρα τή φουντωτή του,

μοιάζει κί-κι-ρί-κι-κι

ταγματάρχης μέ στολή.

Πώς πετάγεται στή μάντρα

μέ τό μάτι του σά χάντρα

και κοιτάει ψηλά και κάτου

και τινάζει τά φτερά του

και λαλεί σά νά σαλπίζει

τό λαιμό του, λές, ξεσκίζει

φοβερίζει κί-κι-ρί

φοβερίζει δλη τή γή.

Μ' ἄν έκει σαλέψει κάπι,

χούζ, ώσπου νά κλείσει μάπι

μιά στριγγιλά σκουύλι μπήγει

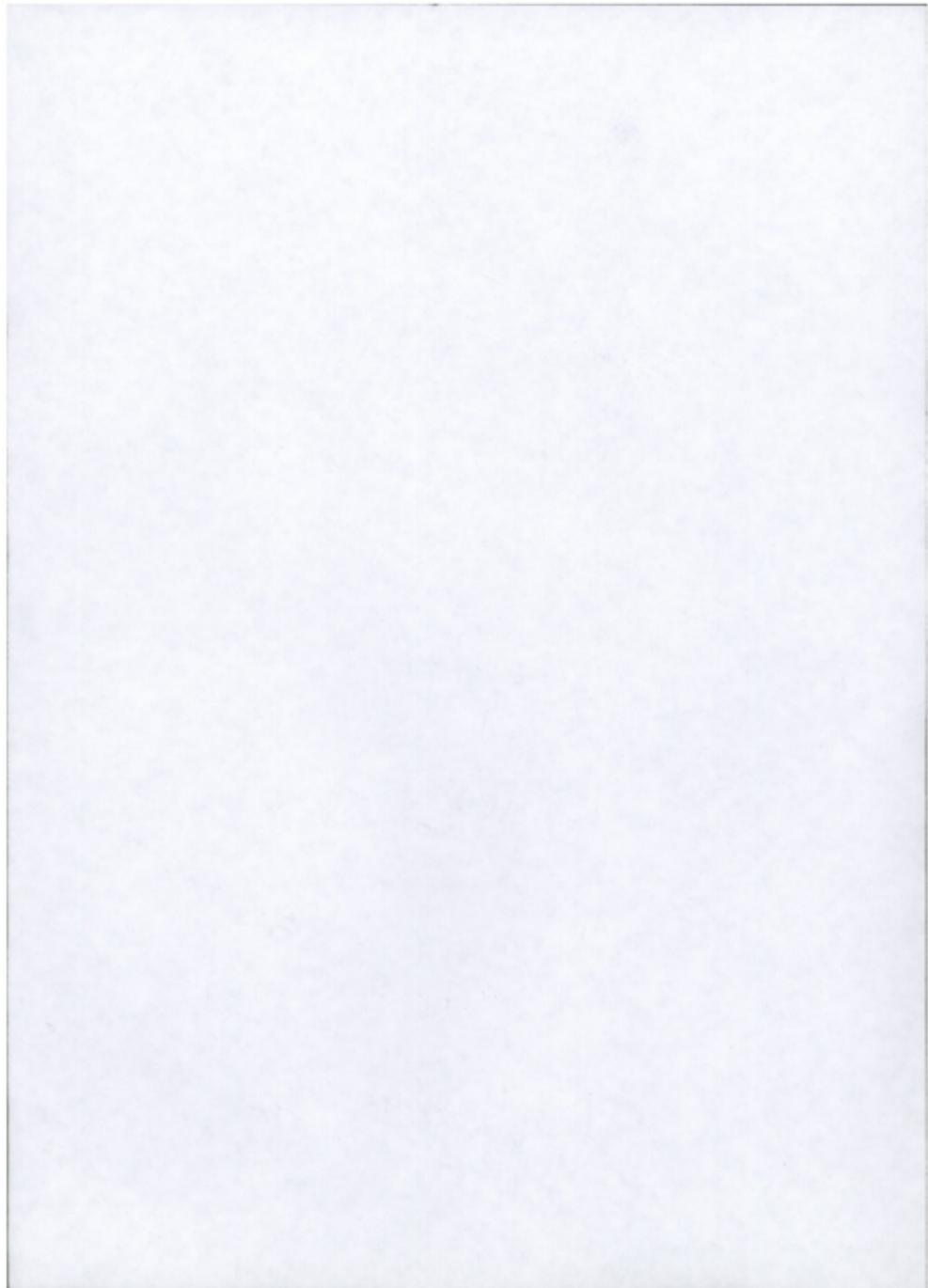
και πηδάει κι όπου φύγει.

Σάν κουρέλι παραδέρνει

πού ένα φύστημα τό παίρνει

τί κακό κά-κά-κά-κι

νά τρυπώσει, νά χαθεί.

ΠΟΥ ΝΑΙ ΠΙΟ ΚΑΛΑ

(Βασιλη Ρώτα)

Φεγγαράκι, φεγγαράκι
πού κρέμεσαι στόν ούρανό
πές μου και ποῦ 'ναι πιό καλά
στόν κάμπο ή στό βουνό.

Ποταμάκι, ποταμάκι
πού τρέχεις όλο τόν καιρό
πές μου και ποῦ 'ναι πιό καλά
στήν πόλη ή στό χωριό.
Χελιδόνι, χελιδόνι
πού βλέπεις χώρες και χωριά
πές μου και ποῦ 'ναι πιό καλά
στό νότο ή στο βοριά.

— "Όπου είμαγεία και χαρά
κι όπου κανένας δέν πεινά
και κανένας δέν κριώνει ούτε πονά
έκει 'ναι πιό καλά.

ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ

(Άγγνωστου)

Καληνύχτα, καληνύχτα, ξάπλωσε παιδάκι,
καληνύχτα, καληνύχτα κιβνείρα γλυκά.
Τό φεγγάρι σάν τό καντηλάκι
μάς φωτίζει, πάλι μαγικά.
Καληνύχτα, καληνύχτα, κλείσε τά ματάκια,
τ' αγέράκι παιζει στά κλαδιά.

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

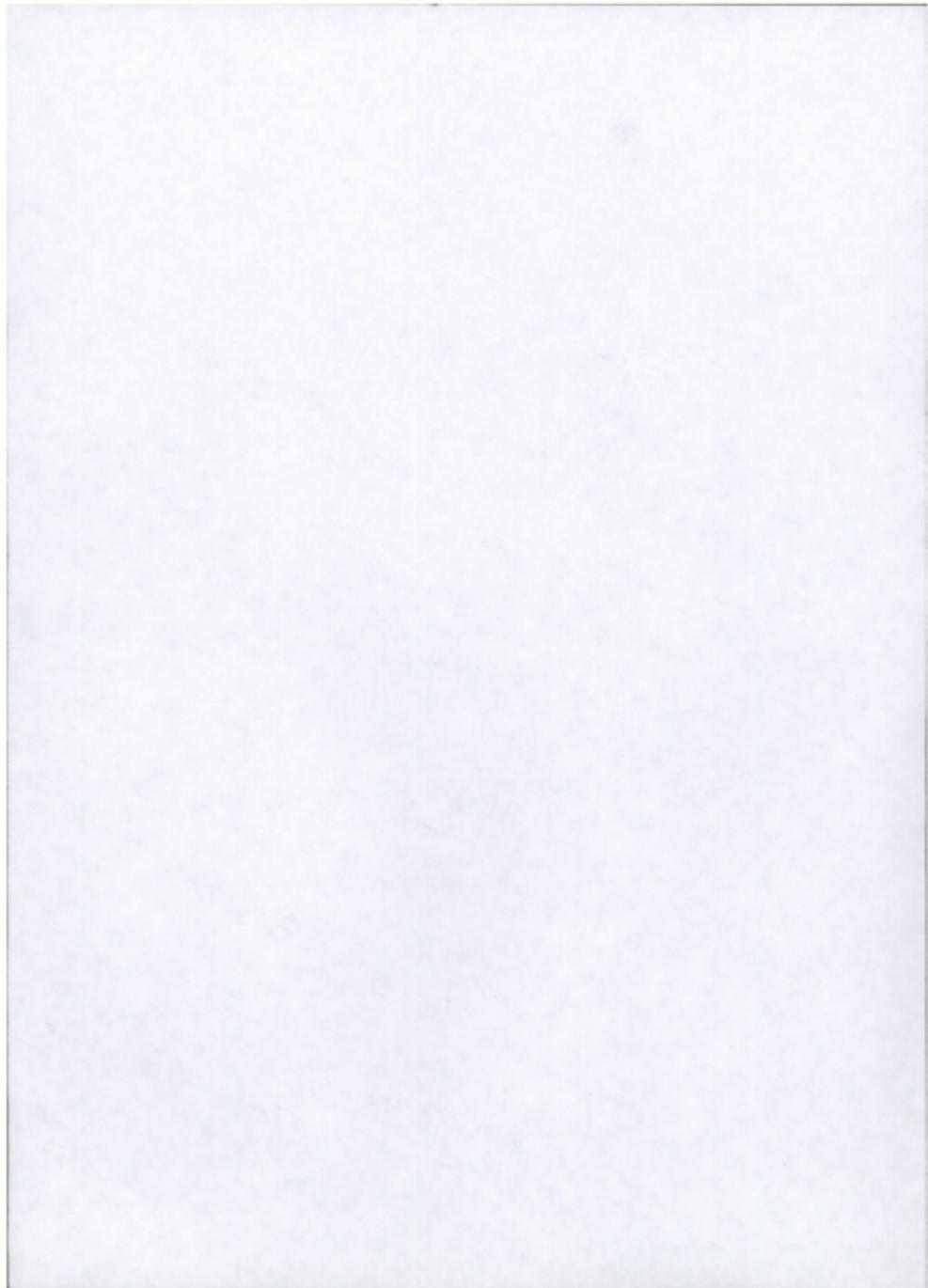
(Γεωργία Δελτηγάννη)

Κάπι φήλωσε στ' άγέρι, κάπι λάμπει μές στό φώς.
Ήλιος νά 'ναι; Νά 'ν' αστέρι, γιά παράξενος άνθός;
Από τό 'να λουλουδάκι στ' άλλο φεύγει και πετά
και τηγάζει στ' άγεράκι τά φτερά τά χνουδωτά.
— Τί χρεσό πεταλουδάκι! τί βουλίτσες πορφυρές!
Νά τό πρόφταινα λιγάκι μέσα κεῖ στίς φυλλωσιές.

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

(Κωστή Παλαμᾶ)

— 'Ο κόσμος λάμπει σάν ένα άστέρι
βουνά και κάμποι-δέντρα, νερά,
γιορτάζουν πάλι καθώς προβάλλει
τό καλοκαίρι, Θεοῦ χαρά!
Φωνούλες, γέλιο φέρνει τ' άγέρι
μές άπ' τ' άμπελια τά καρπερά.
Παιδιά άγγελούδια, φέλνουν τραγούδια
τό καλοκαίρι, Θεοῦ χαρά!

Τήν ώρα τούτη σκορπιᾶ ἔνα χέρι
χάδια και πλούτη κι ἡ γῆ φορᾶ
σά μιά πιθφύρα ζωῆς πλημμύρα,
τό καλοκαίρι, Θεοῦ χαρά!
Ἡ φύση πέρα, ὦ! νέοι και γέροι,
σάν μιά μητέρα μᾶς καρτερᾶ.
Ἡ φύση δὴ σάν περιβόλι
τό καλοκαίρι, θεοῦ χαρά!

ΤΟ ΠΑΓΩΜΕΝΟ ΠΟΥΛΙ

(Χάρη Σακελλαρίου)

Ἐξω πέφτει χιόνι κι εἶναι παγωνιά
κι δῶροι μαζευτήκαν στή ζεστή γωνιά.
Ἄσπρισαν οι δρόμοι στρώθηκε ἡ αὐλή
κι ὁ βοριάς σφυρίζει τώρα πιό πολύ.
Στό παράθυρό μας στέκει ἔνα πουλί
και ἔχει τό τζάμι και παρακαλεῖ:
Πάρτε μα κοντά σας γιά νά ζεσταθῶ.
Τρέμω τό καμένο κι ἔξω θά χαθῶ.
Ἐλα δῶ, πουλάκι, γιά νά ζεσταθεῖς.
Όλοι σ' ἀγαποῦμε. Μή μᾶς φοβηθεῖς.
Ἄπο τό ψωμί μας ψίχουλα νά φάς
κι ὅταν βγεῖ ὁ ήλιος λεύτερο πετάς.

ΠΡΩΤΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

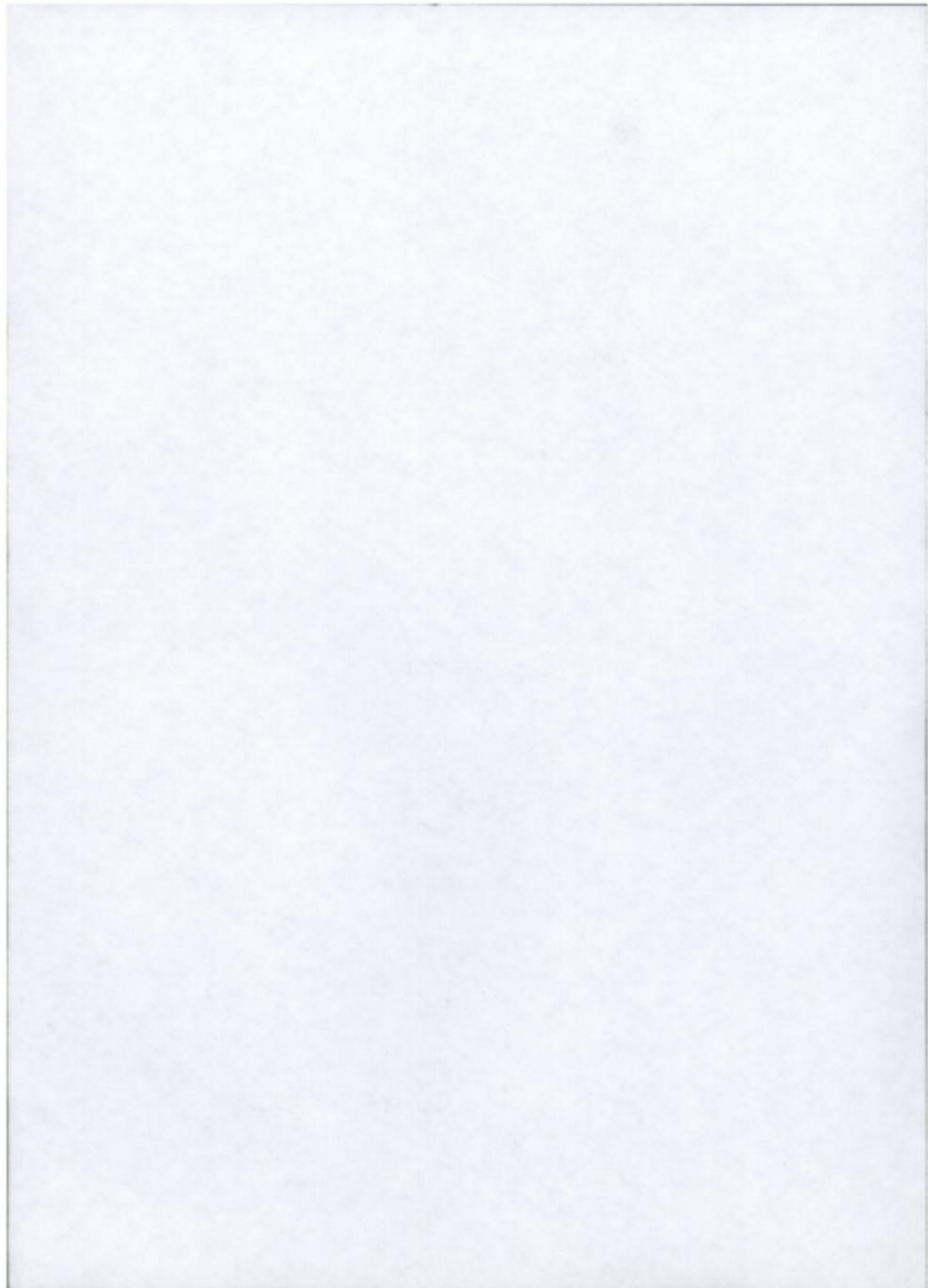
(Μιχαήλ Στασινόπουλου)

Μέ τή γλυκιά αύγούλα χαρούμενα ξυπνῶ
και στέλνω προσευχάλια θερμή στόν ούρανό.
Ἄξιωσέ με, Θεέ μου, νά 'μαι καλό παιδί
και πάντα χάριζέ μου χαρά και προκοπή.
Θεέ μου, σάν τά πουλάκια χαρούμενα νά ζῶ
και τ' ἄλλα τά παιδάκια πολύ νά τ' ἀγαπῶ.
Και στέλνε μου ἀπό πάνω τή χάρη σου κι εύχή,
νά σ' ἔχω σ' δι, τι κάνω προστάτη και σκεπή.

ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΚΙ

(Αγγνώστου)

Γλιστρᾶς καραβάκι, γλιστρᾶς στόγιον ἀφρό
— και τ' ἀστρο πανάκι φουσκώνει ἐλάφρο.
Γλιστρᾶς και θά φτάσεις στά ξένα ταχειά,
ἄς μή μᾶς ξεχάσεις ἑκεί μακριά.
Σὲ ξένο ἀκρογιάλι γιά μᾶς νά πονεῖς,
γοργά νά 'ρθεις πάλι, γοργά νά φανεῖς.
Μακριά ἀπ' τό γιαλό μας, καθάριο, ἐλαφρό,
καράβι δικό μας γλιστρᾶς στόγιον ἀφρό.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΑΧΑ Τ' ΑΗΔΟΝΙΑ
(μεταφορά)

ΤΙ ΘΕΛΩ

(Γεωργίου Δροσίνη)

Δέ θέλω τοῦ κισσοῦ τὸ πλάνο ψήλωμα
σέ ξένα ἀναστυλώματα δεμένο.
Ἄς είμαι ἔνα καλάμι, ἔνα χαμόδεντρο,
μά όσσα ἀνεβαίνω, μόνος ν' ἀνεβαίνω.
Δέ θέλω τοῦ γιαλοῦ τὸ λαμπροφέγγισμα
πού δείχνεται ἀστρο μέ τοῦ ἥλιου τῇ χάρῃ.
Θέλω νά δίνω φῶς ἀπό τὴ φλόγα μου
κι ἄς είμαι ἔνα ταπεινό λυχνάρι.

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

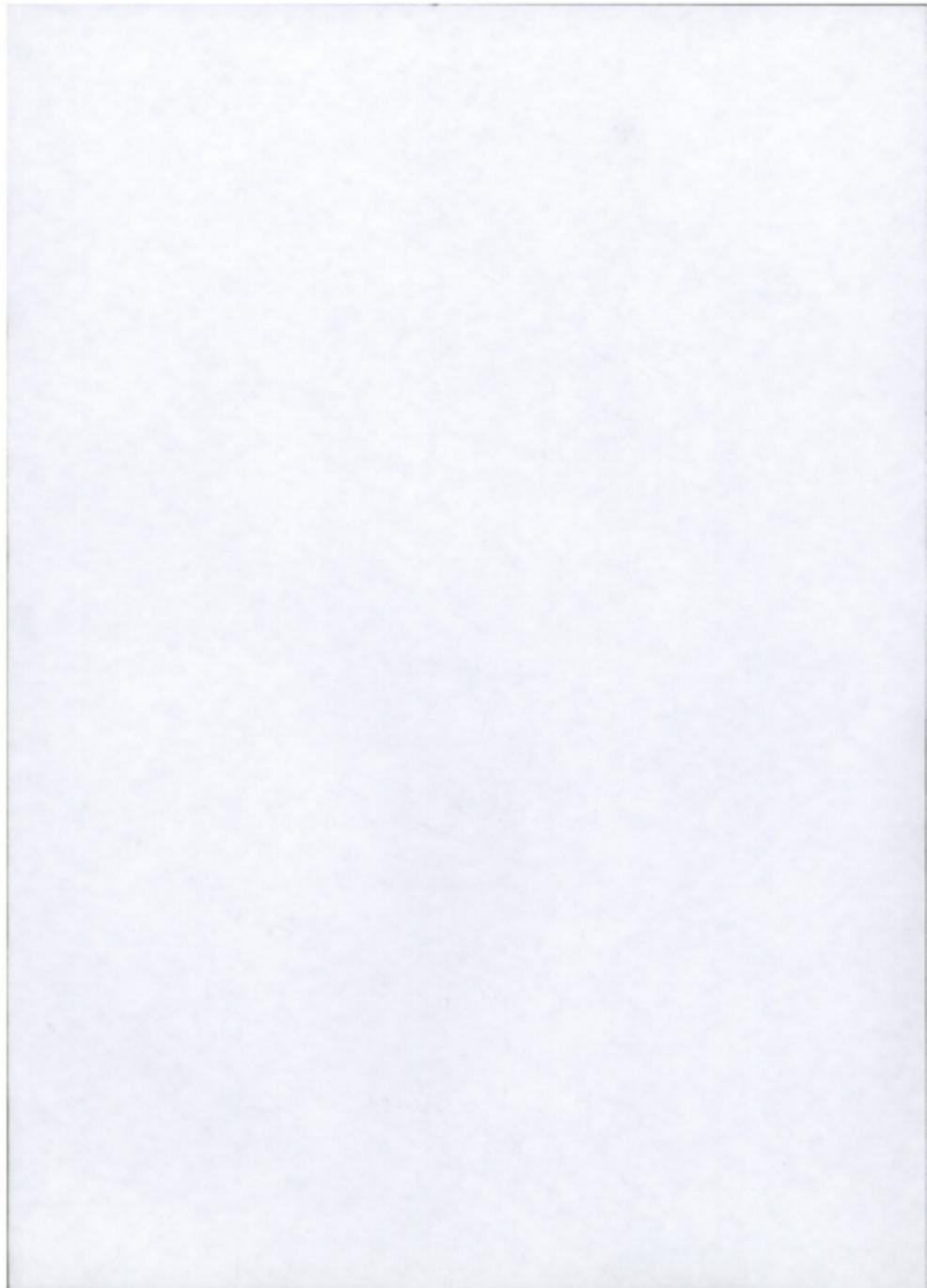
(Γεωργίου Δροσίνη)

Στὸ ρημαγμένο παρεκκλήσι
τῆς Ἀνοιξῆς τὸ θεῖο κοντύλι,
εἰκόνες ἔχει ζωγραφίσει
μέ τ' ἀγριολούλουδα τ' Ἀπριλῆ.
Οἱ ἥλιοις γέρνοντας στή δύστη,
μπροστά στοῦ ιεροῦ τὴν πύλη,
μπαίνει δειλά νά προσκυνήσει
κι ἀνάφτ' ὑπέρλαμπτρο καντήλι.
Σκορπάει γλυκιά μοσχοβόλιά,
δάφνη στὸν τοῖχο ριζωμένη,
θυμίαμα πού καίει ἡ πίστη.
Καὶ μιά χελιδονοφωλιά,
ψηλά στό νάρθικα χτισμένη,
ψάλλει τό «Δόξα ἐν ύψιστοις».

Η ΑΓΡΑΜΠΕΛΗ

(Αριστοτέλη Βαλαωρίτη)

Λέγ' ἡ ἀγράμπελη μυριανθισμένη
στὸν ἀγριό πλάτανο, πού τή θωρεῖ
καὶ μέ τὸν ἵσκιο του συχνοδιαβαίνει
πάντοτ' ἐπάνω της βράδυ κι αύγή.
Δέντρο περήφανο, μές τὸν ἀγέρα
τά φύλλα, οἱ κλάνοι σου θρασομανοῦν
βρίσκεις στενόχωρη τώρα τὴ σφαίρα;
Τ' ἀστρα, τά σύννεφα, δέ σέ χωρούν;
Τρέχει στὴ ρίζα σου νεράκι κρύο,
βυζαίνεις ἀσκοπα τὴν καταχνιά,
κ' ἐμένα ἐζήλεψες, σύ τό θηρίο,
γιατί μ' ἐπότιζε λίγη δροσιά;
Τί θέλεις πλάτανε, τί μου γυρεύεις;
Διώξε τὸν ἵσκιο σου κ' είμαι μικρή.

Τ' ἄνθη μου ἐπάγωσαν, μήν τά παιδεύεις,
ἄσ' τὸν τὸν ἥλιο μου νά τά χαρεῖ...

ΘΕΛΩ ΝΑ ΧΤΙΣΩ ΕΝΑ ΣΠΙΤΑΚΙ

(Κωστή Παλαμᾶ)

Θέλω νά χτίσω ἔνα σπιτάκι,
στή μοναξιά και στή σιωπή,
γύρω μιά πράσινη ραχούλα,
δέ θά τό χτίσω ἑκεῖ.

Ξέρω στή χώρα τή μεγάλη,
τὸν πλοιόσιο δρόμο τὸν πλατύ,
μέ τά παλάτια και τούς κήπους,
δέ θά τό χτίσω ἑκεῖ.

Ξέρω τό πρόσχαρο ^{θερινά} κρούγιάλι,
δλο τό κύμα τό φιλεῖ,
κρινόσπαρτ' εἰν' ή ἀμμουδιά του,
δέ θά τό χτίσω ἑκεῖ.

ορίπτι γα θρυσίμε πῆς τελειώνει
ποιζει γα το χτίσει
Ἐγει εγα μισθιστει

NANOΥΡΙΣΜΑ

(Φώτη Ἀγγουλέ)

Νάνι ἀγνή μου αύγούλα, συννεφοντυμένη,
πόνο σπαραγμένη.

Τή ζωή σου τώρα τὴν ὄριζουν νάνοι,
κάμε νάνι, νάνι.

Νάνι, νάνι, νάνι παιδική καρδούλα,
νάνι, νάνι, νάνι ἐλληνοπούλα.

— *Π* φληγωμένο ἀπδόνι,
γιασεμί πνιγμένο μές στό κρύψιχόνι.
Κι δνειρο νά βλέπεις τραγικό, κοιμήσου,
πό πικρό δέ θά 'ναι ἀπό τή ζωή σου.

ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΜΟΥ ΟΡΓΩΜΕΝΟ

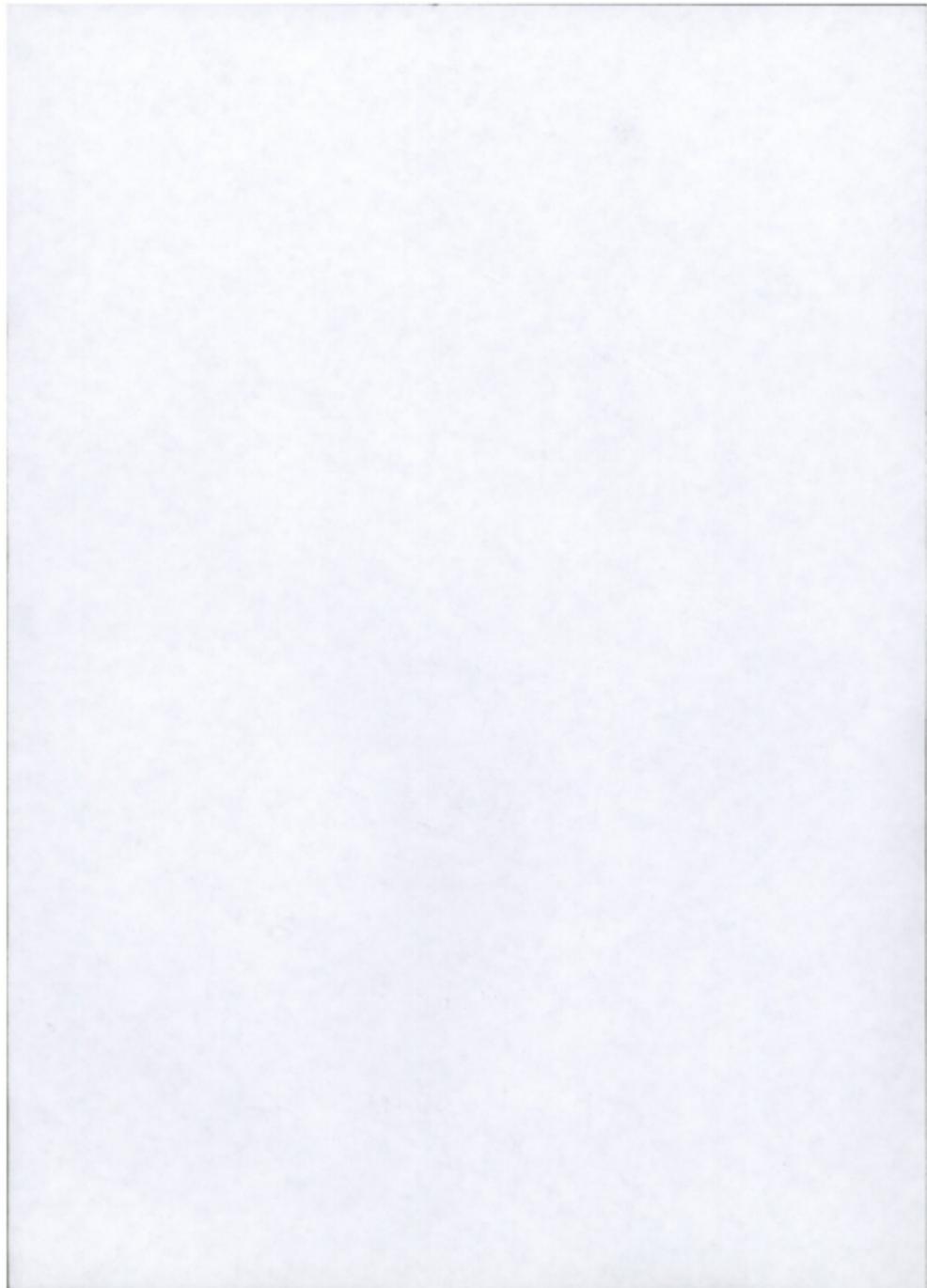
(Δημοτική ποίηση)

(μεταφορά)

ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ ΚΛΕΙΝΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Γιά μά τιμή και γιά μιά δόξα πέφτω
γιά τὴν Ελλάδα τώρα πολεμῶ,
καινούργιους μέ τό αἷμα κόσμους τρέφω,
τὸν ἥλιο σπέρνω ^{κεφάλη} διου κι ἀν περνῶ.
— *Μ*ές στήν καρδιά μου κλείνω τὴν Ελλάδα
και λεύτερη κεῖ μέσα τή φρουρῶ,
πεθαίνω μά διου θάνατος και νίκη
μέ πόνο ἀδέλφια τή χαρά κερνῶ.

ΕΙΡΗΝΗ

(Βασιλή Ρώτα)

Ειρήνη χάραζε και χαρά στήν πλάστη,
σέ μεγάλους και παιδιά, σ' ούρανούς και δάση.
Άχι ειρήνη, Ρήνη μας, έλα στά παιδάκια
νά ξεχάσουν πόλεμους, πίκρες και φαρμάκια.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ

(Νίκου Μαραγκουδάκη)

Τό φώς π' απ' τών Θεών τή φλόγα πήρες
πυρσός στά χέρια σου ἄς γενεῖ
κι ὅθε διαβαίνεις, σκόρπια θείους σπινθήρες
κι ἀνάβει πυρκαϊά τρανή.
Μές στίς σπηλιές πού όργιάζει τό σκοτάδι
κάψε ὅ,τι γέννημα κακού
ν' ἀνθίσει μές ἀπ' τή στάχτη τοῦ "Ἄδη
ὁ φοίνικας τοῦ ὥραιου και τοῦ καλοῦ.
Ἐμπρός νά σκίσουμε τήν ἄγρια νύχτα
πού κύκλωσε ὀλη τή γῆ
και νά βοηθήσουμ' ἄγρυπνοι τόν ἥλιο
μέ λάμψη ὀλόχρυση νά βγει.
Ἐλα νά βγάλουμε τήν οίκουμένη
ἀπ' τή σπηλιά τή σκοτεινή
ύψωνοντας τή γῆ φωτολουσμένη
σάν ἀστρο πού ζηλεύουν οι ούρανοι.
Χαρά σ' ὅποιον στόν κόσμο αὐτόν παλεύει
και μέ καρδιά και μέ ψυχή
φέγγος και λούλουδα πάντα νά φέρνει
και σάν φλογέρα ἀγάπης ν' ἀντηχεῖ.
Χαρά γιά μᾶς στό στέρεο μετερίζι
τό ματωμένο τής καρδιᾶς
νά στήσουμε ψηλά και ν' ἀνεμίζει
τό φλάμπουρο τής ἀνθρωπιᾶς.

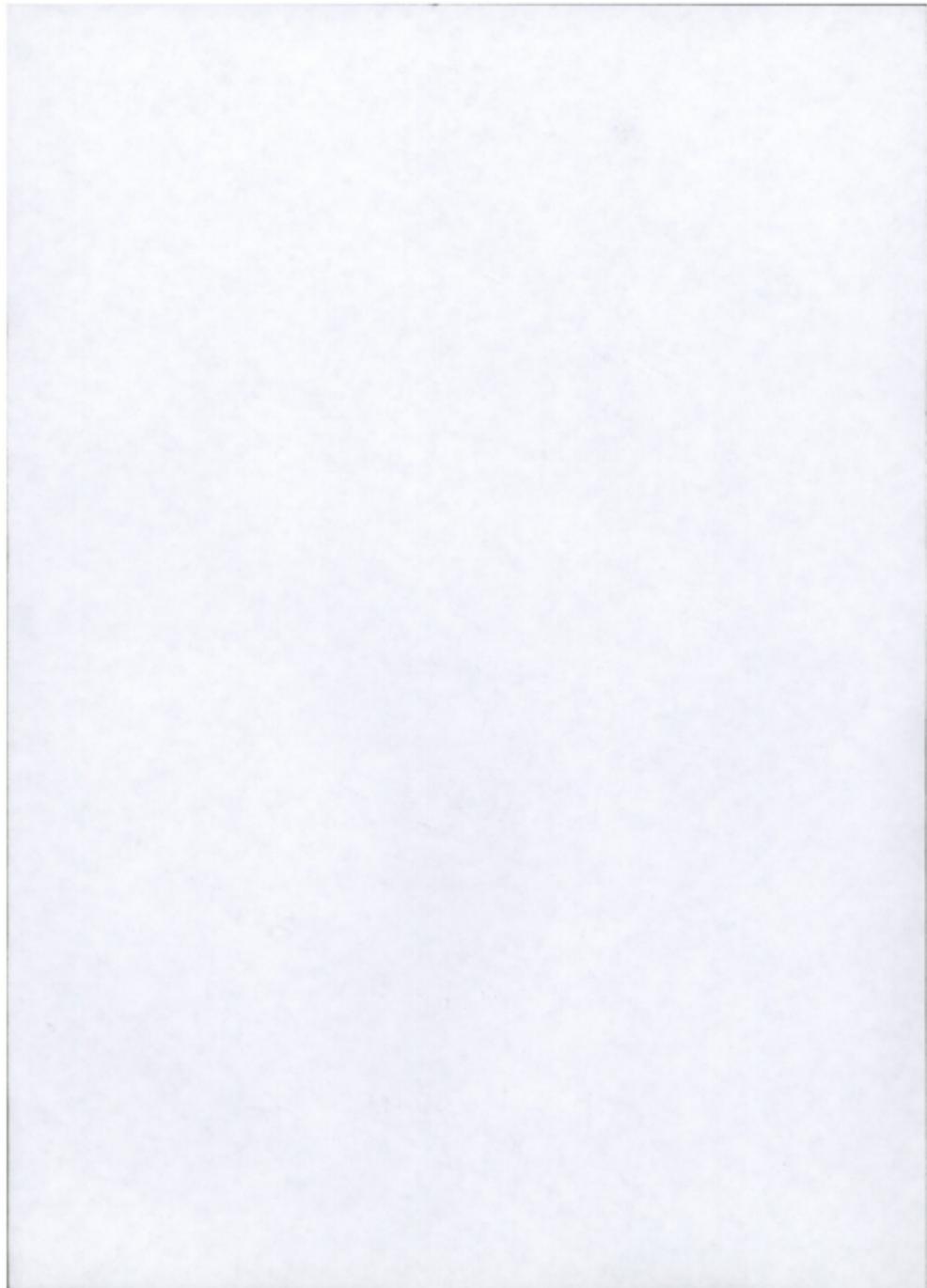
ΣΤΗ ΧΑΡΑ

(Νίκου Μαραγκουδάκη)

Ἄπ' τό ποτήρι πού κερνᾶς ὀλόχαρη παρθένα,
μεθά ὁ θνητός κι ἀναφτερά πιότερο ἀπ' τό κρασί.
~~Ο ριμάζι σου είν'~~ ~~Δικαίωμα~~ ~~σου είν'~~ ὀλα σύμφωνα κι είν' ὀλα εύτυχισμένα
μέ σένα ἡ πλάστη είναι ναός κι είσ' ὁ Θεός ἐσύ.
Χωρίς ἑσένα είν' ή ζωή μιά νύχτα δίσως ἀστρα
χωρίς κελάδημα πουλι, δίχως μολπή βιολι.
Χωρίς Ἀπρίλη χειμωνιά, χωρίς λουλούδι γλάστρα
ἀκίνητο ἀγαλμα ψυχρό, ἀστρο πού σβήνει ώχρο.

~~ΘΑ ΣΟΥ ΔΩΣΩ ΕΝΑ ΤΟΠΙ ΧΡΥΣΟ~~
(μεταφορά)

OXI

ΠΙΟ ΠΟΛΥ ΚΙ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ

(Κωστή Παλαμᾶ)

Πιό πολύ κι ἀπό τά μάτια αξίζουν
καὶ τὰ λαχταρῶ
τοῦτον τὸν καιρό
τά χειλάκια.

Λάμπουνε στό διάβα τους οἱ δρόμοι
σάν ἀπό χαρά.
Ξόβεργα τριανταφυλλιά
Ξόβεργα στημένα τά χειλάκια
στά πυρά πουλιά.

ΠΟΣΟΝ ΗΣΥΧΑ ΚΟΙΜΑΤΑΙ

(Ἀγγελου Βλάχου)

Πόσον ἡσυχα κοιμάται καὶ ἡ θάλασσα κι ἡ γῆ
εἰς τὰ δάση μας πλανᾶται μαυροφόρα σιγή.
Σιγανή καὶ μωρωμένη εἰν' ἡ αύρα τοῦ βουνοῦ,
καὶ μέ τ' ἄστρα στολισμένοι εἰν' οἱ θόλοι τ' οὐρανοῦ.
Ἐκοιμήθηκε τ' ἀπδόνι, στοῦ ἀνθοῦ τὴν ἀγκαλιά,
καὶ τό πετροχελιδόνι χτίζει τῇ φωλιά.

Η ΑΝΟΙΞΗ

(Διονυσίου Σολωμοῦ)

'Απ' τὴν "Ανδρεῖη πού ἐγύρισε, ούρανός καὶ γῆς εὐφράνθη
μέ τό χόρτο καὶ μέ τ' ἄνθη παίζει ὁ ζέφυρος τερπνά.
Τῆλιοι ἀχτίνα καθαρότατη, τοῦ βουνοῦ τά χιόνια λιώνει,
πού τό νέο του ξεφυτρώνει, πράσιν' ἔντυμα λαμπρό.
Τό σιγό τό κυματάκι, εἰς ταῖς ἄκραις του φλοιοσβίζει
καὶ τ' ὀλόδροσο στολίζει, μέ τ' ἀκοίμητα νερά.

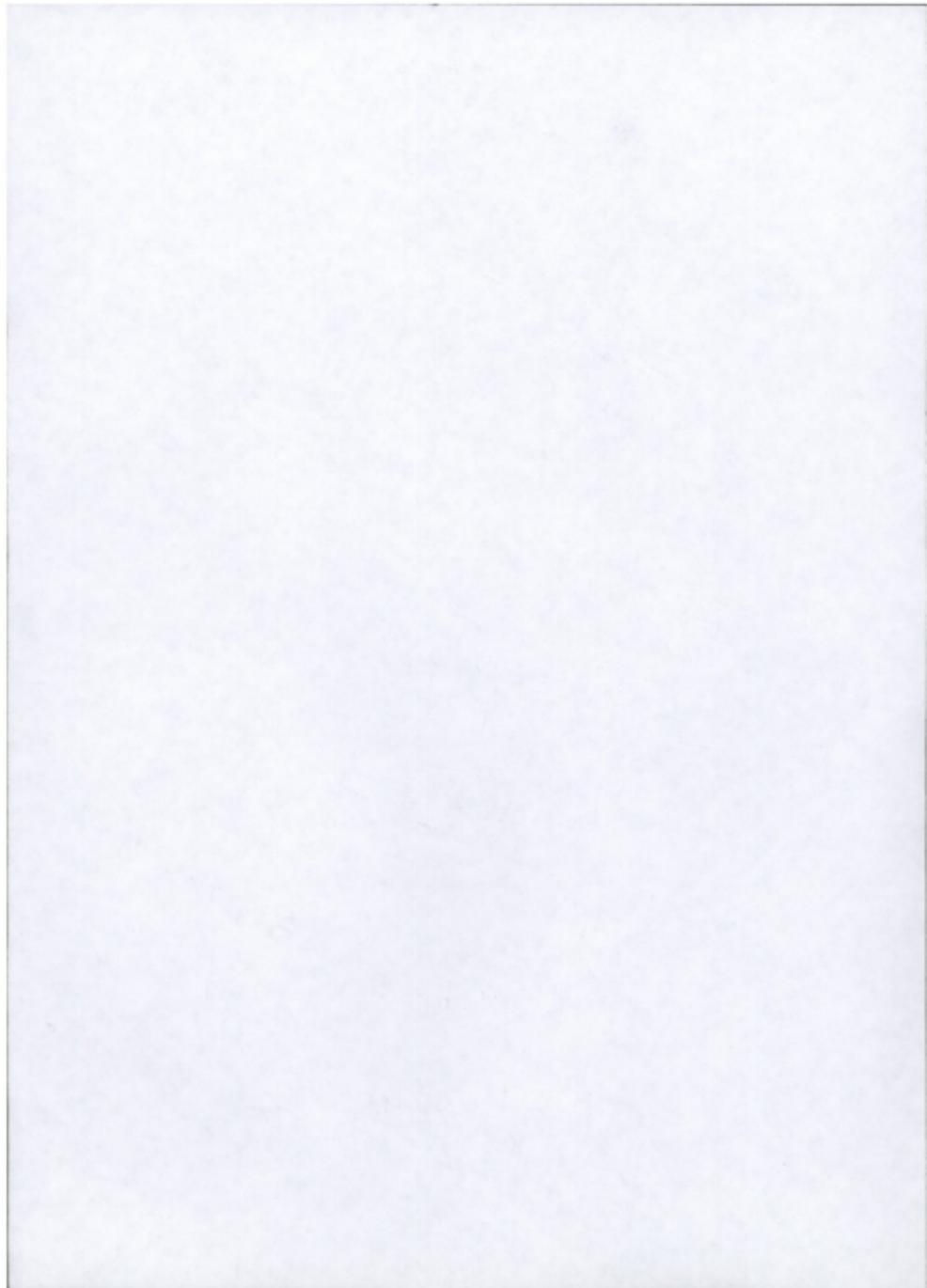
ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

(Διονυσίου Σολωμοῦ)

Αὔριο θά κόψουμε κάτι λουλούδια,
αύριο θά ψάλλουμε κάτι τραγούδια,
εἰς τὴν πολύανθη πρωτομαγιά.
Νά πού δροσόβολη αύρα ξυπνάει
καὶ ψιθυρίζοντας μοσχοβολάει
ἀπό τ' ἀρώματα τ' αύγερινά.
Στά φύλλα ἐπέρναε καὶ τῆς καρδίας,
σάν τά κινήματα τῆς φαντασίας,
πού ζωγραφίζουνε τὴν εύτυχιά.

Η ΑΓΝΩΡΙΣΤΗ

(μεταφορά)

ΟΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

(μεταφορά)

ΧΑΡΑ ΣΤ' ΑΛΕΤΡΙ

(Αλέκου Φωτιάδη)

Βαριά τ' ἀλέτρι ὅπίσω του τ' ἀφρᾶτο αὐλάκι ἀφήνει
 και τ' ἄργοπάτητα ὡς ζευγάς τά βόδια του κεντᾶ,
 και ἐκεῖνα πού παιδεύονται μέ τόση καλωσύνη
 μέ τά μεγάλα μάτια τους κοιτάζουνε σκυφτά.
 Χαρά στ' ἀλέτρι, στὸ ζευγά, πού τῇ ζωῇ μᾶς δίνουν.
 "Οταν τὰ στάχαι θά γενούν, τὰ βόδια θ' ἀποστάσουν,
 οἱ παραγοὶ τίς ἀψήλες τίς θημωνιές θά στήσουν
 κι ἐκεῖνα θά ἔρουν καλαμιά πολλή, γιά νά χορτάσουν.
 Μέσα στ' ἀλώνια τά χρυσά, τ' ἀλογα θά γυρνάνε
 και θά στηκώνουν σύγενεφο τῇ σκόνη στὸν ἀγέρα,
 κι οι λιχνιστᾶδες παρακεī ψηλά θενά σκορπάνε
 μαλαματένια κότσαλα μές στὸ γαλάζιο αἰθέρα.

ΚΟΙΜΗΣΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ-ΜΟΥ

(μεταφορά)

OXI

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΥΡΟ ΚΑΙ ΤΖΙΑ

(μεταφορά)

ΣΤΟΥ ΡΥΑΚΙΟΥ ΤΗΝ ΑΚΡΗ

(μεταφορά)

ΔΕΣ, ΤΙ ΛΑΜΠΡΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

(Κωστή Παλαμά)

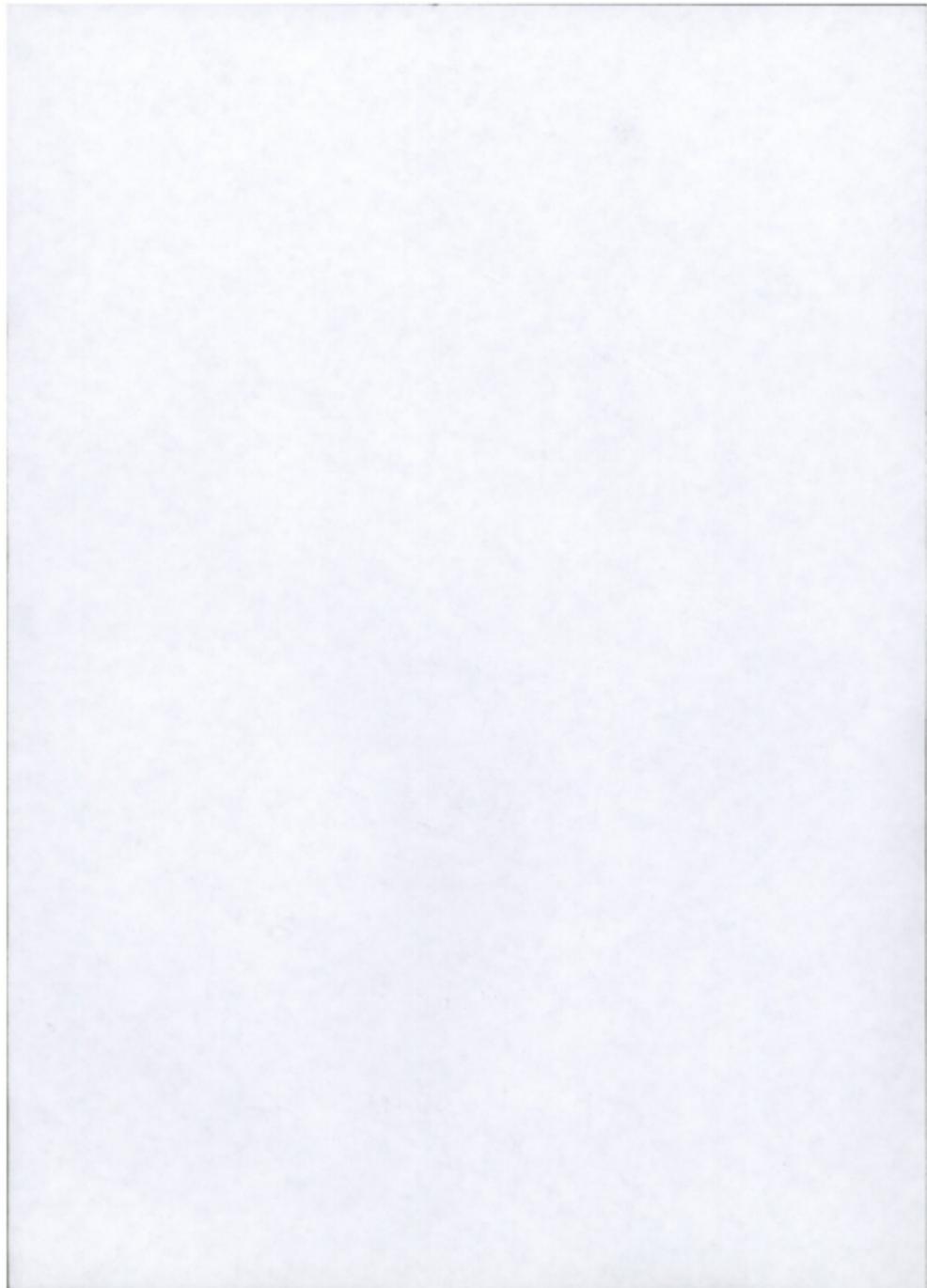
vux tli d

Δές τί λαμπρό φεγγάρι, δές τί νυχτά περνάει,
 μιάν αύρα δέ φυσάει, δέ σειέται ἑνα φτερό.
 Τό ἀρδονάκι μόνο μές στά κλαδιά πετώντας,
 λυπάται κελαηδώντας, πώς είναι μοναχό.
 Μά, νά ἡ συντρόφισσά του, μαγευτικά τοῦ κράζει,
 πουλί μου μή σε νοιάζει κι ἐγώ εἰμ' ἐδῶ μ' ἐσέ.
 Λόγια γλυκά είναι τούτα, πού ἡχοῦνε στήν καρδιά μου,
 μά ἐγώ στήν ἐρημιά μου, δέν τ' ἄκουσα ποτέ.

ΟΛΑ ΚΟΙΜΟΥΝΤΑΙ ΚΙ ΟΛΑ ΣΒΗΝΟΥΝ

(Λορέντζου Μαβίλη)

"Ολα κοιμούνται κι ὅλα σβήνουν,
 ὁ Ἐσπερος παλεύει μόνος
 κι ὅλα μ' ἀφήνουν^Y, πῶς μ' ἀφήνουν,
 καὶ μόνο δέ μ' ἀφήνει ὁ πόνος.
 Τά ρόδα κόκκινα ἀναμμένα
 Εεφτίζουν στ' ούρανοῦ τὴν ἄχνα,
 σάν ἀπ' τό αἷμα μου βγαλμένα

πού πλημμυρίζει μου τά σπλάχνα.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

(μεταφορά)

Η ΞΑΝΘΟΥΜΑ

(Μεταφορά)

ΣΤΗΝ ΟΧΘΗ

(Κ.Χ.Μύρη)

Στάσου στήν όχθη και κοίτα τό ρέμα
τί κουβαλάει στό μαύρο νερό
δέντρα κομμένα, φομίσα και αίμα
γέλιο κιμάτων και κλάμα χλωρό.
Στάσου στήν όχθη τοῦ ἀπειρου χρόνου
δές τι γιοργά ταξιδεύει τό φῶς
σκύψε ν' ἀρδύσεις τό θρήνο τοῦ πόνου
πού τῆς χαρᾶς εἶναι σταυραδελφός.
Στάσου στήν όχθη καὶ δές τό ποτάμι
μή σέ πλανέψει βουή και βυθός
γῆ κι ούρανό και ζωή και καλάμι
τά κυβερνάει ὁ ἴδιος ρυθμός.
Ποιός είμαι, πού πάω, ρωτάω, ζητάω
τί φεύγει, τί μένει και τί δέ γερνά.

ΑΡΝΗΣΗ

(Μεταφορά)

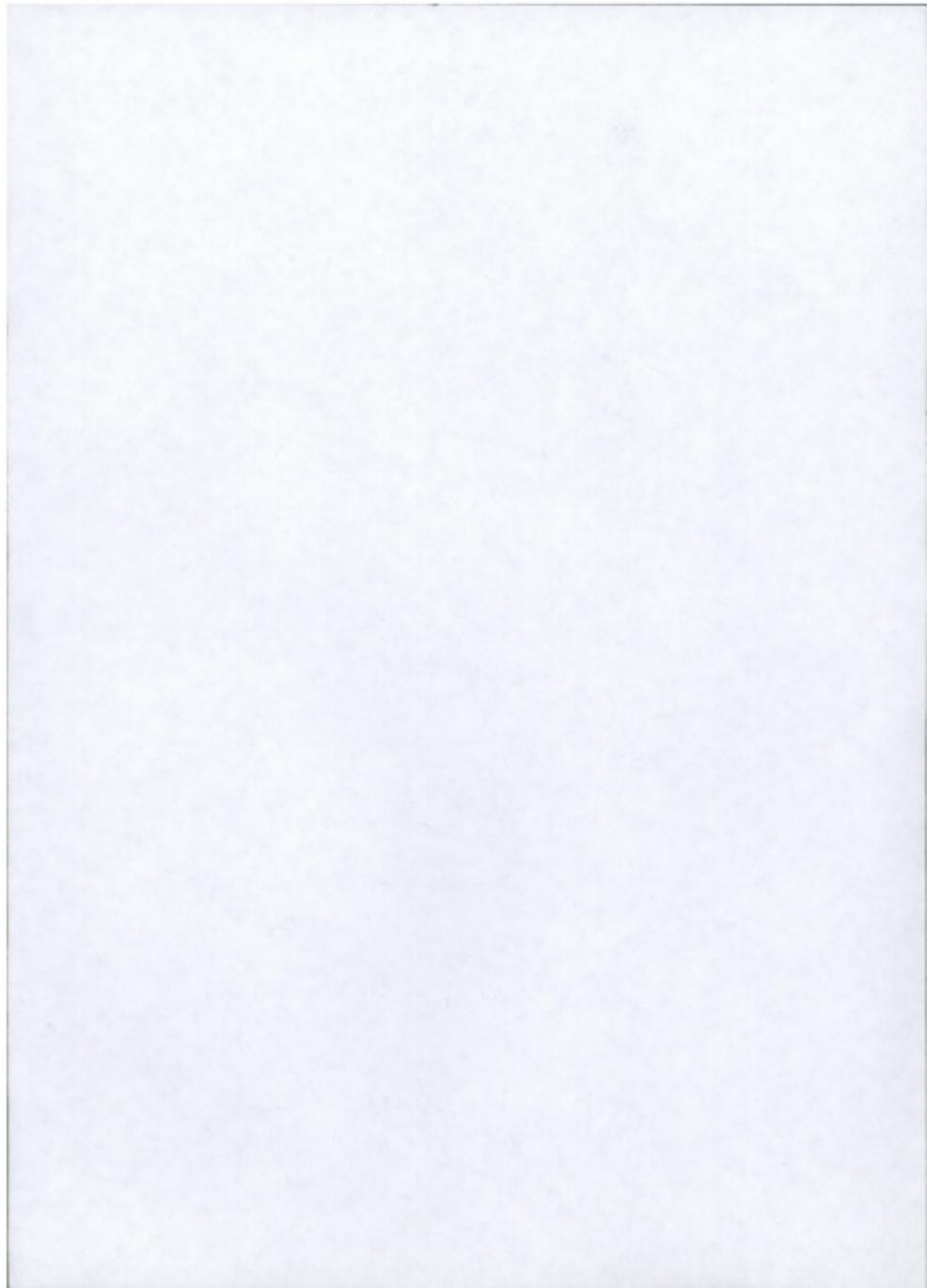
ΤΟ ΕΚΚΡΕΜΕΣ

(μεταφορά)

ΤΟ ΧΡΥΣΟΠΡΑΣΙΝΟ ΦΥΛΛΟ

(μεταφορά)

OXI

ΣΚΟΡΠΙΑ

Η ΑΓΝΩΡΙΣΤΗ

(Διονυσίου Σολωμοῦ)
Ποιά είναι τούτη πού κατεβαίνει
άσπροντυμένη ἀπ' τό βουνό;

Τώρα πού τούτη ἡ κόρη φαίνεται
τό χόρτο γένεται ἄνθιτό παλό.

Κι εύθυς ἀνοίγει τά ώραια του κάλλη
καί το κεφάλι συχνοκουνεῖ·

- κ' ἐρωτεύμένο, νά μή τό ἀφήσει,
νά τό πατήσῃ, παρακαλεῖ.
- Κόκκινα κι ὅμορφα ~~έχει~~ τά χειλιά,
ώσαν τά φύλλα τῆς ροδαριάς.

"Οταν χαράξη και η αύγούλα
λεπτή βροχούλα στέρνει δροσιάς.

Καί τών μαλλιών της τ' ώραιο πλήθος
πάνου 'ς τό στήθος λάμπει ξανθό.

"Έχουν τά μάτια της ὅπου γελάνε
τό χρῶμα πού 'ναι 'ς τόν ούρανό.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

(Κώστα Χατζόπουλου)

"Άσε το φθινόπωρο γύρω σου νά στρώσει
τ' ἄνθη τά στερνά ^{πρωθ}
μιά ζωή πεθαίνει, μιά ~~ζωή~~ περνά.

Τάχα σέ προσμένει μιά "Ἄνοιξη ξανά.
"Άσε τό φθινόπωρο γύρω σου ν' ἀπλώσει
μιά στερνή εύωδιά.

~~μιά ήμιν ορθαίτε, μιά ήμιν ορθαίτε.~~
~~Πλεις μερικές προσεκτικές νιν άνοιξη γίνεται.~~

ΟΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

(Κωστή Παλαμᾶ)

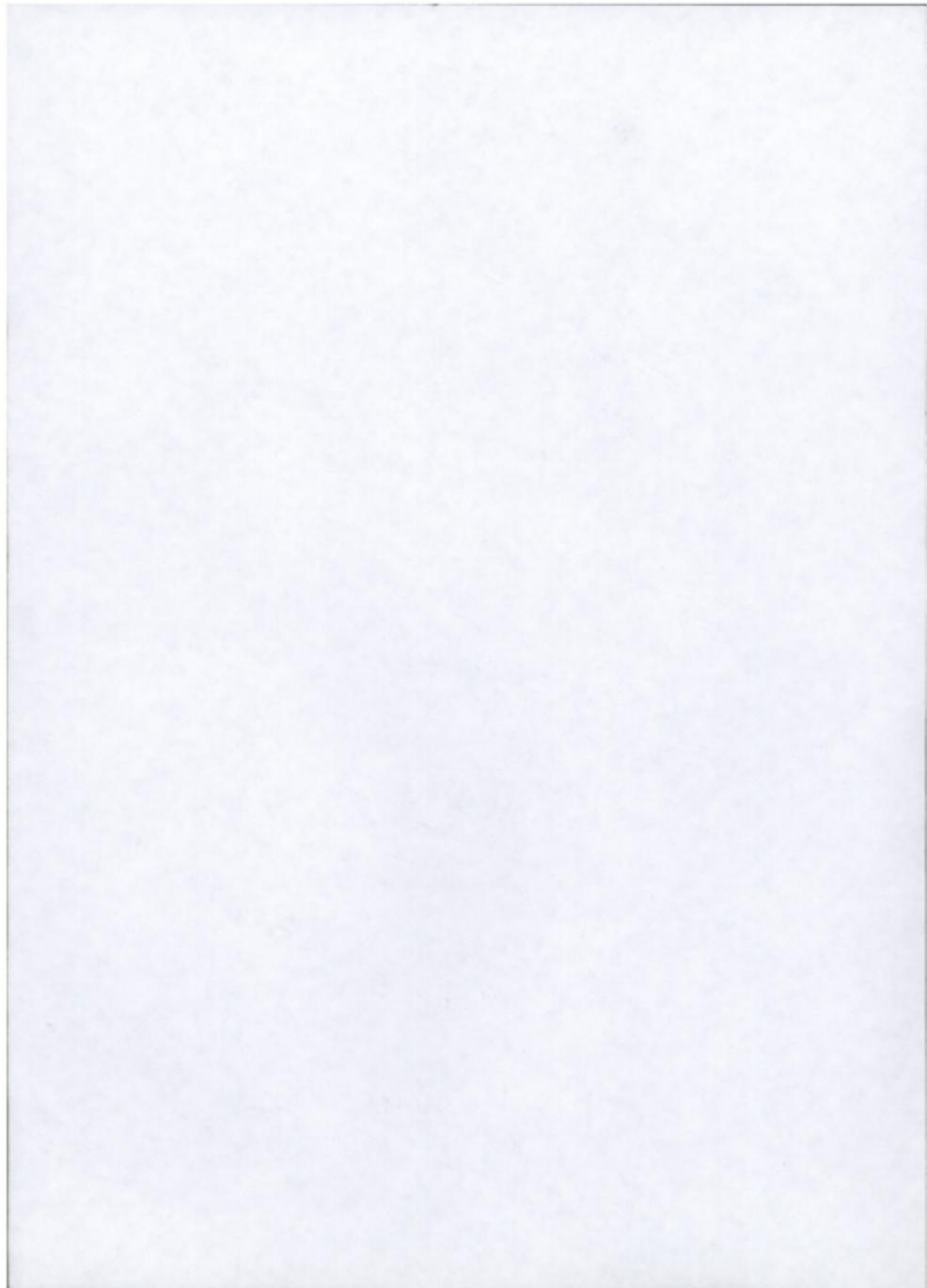
"Όπου πρός τό βράδυ πάτησες τή γῆ
βυγή στό σκοτάδι μιά δροσοσπηγή
κι ὅπου ήταν ξέρα και βουβή έρημιά
παίζει μιά φλογέρα μέθεστά γιασεμά.
στή ^{άσερα γιασεμά}

Ρέει τραγούδι ή βρύση κλαιει σάν προσευχή
γύρω της ἡ φύση γίνεται ψυχή.

"Όπου πρός τό βράδυ φάντακες αύγή ^{ηρδίατεις αυγγά}
φούντωσε λιβάδι, μιά πηγή στή γῆ.

Τό ευορδί ^{εσου κυλά}
μισι ^{εσαλίδι} πουλή
ε' ^{ένος} ἄνθους ^{ευλάδα}
το ^{σφριστή} διάθη,
να τα ^{οτές} μιειεύγονα ^{μυριοστή} σορά
τα ^{δέα} μπλαιτει ^{σ' θράντω}, τα ^{δέα} ^{σις} γ' γαρά.

Το ευορδί ^{εσου} μράσα μισι ^{γοριγι} ματτίσι
γέρει μνον ^{τη} γιάτια ^{και} τη γιρατεία
για τη ^{ιδέα} τη ^{μέρα} και τη ^{γιατεία}
και τη ^{μέρα} μέρα, μέρα ^{γάλιογιατεία}.

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΜΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

(Γιώργου Κουλούκη)

Περνοῦν τά χρόνια κι δύο θά γέροντες
φεύγει κι ή νιότη πού τήν προσμένοντες
διαβαίνει ή ζωή διαβαίνει κι ή χαρά
και μπαίνουμε φτωχοί στήν μαύρη καταχνιά.
Πονώ πονώ και μένω ό φτωχός
χωρίς έλπιδας φώς
άκω τούς κτύπους και τής καρδιᾶς παλμούς
θωρώ τό χρόνο μέχιλιους στεναγμούς.
Μά θάρει μιά φορά στήν κρύα τήν ψυχή
μιά άχτιδ' από χαρά θανή μήνη είσαι
έγώ ναι, έγώ είμαι αύτή
πού φέρνει τήν ζωή.

ΔΕΝ EINAI MONAXA T' ΑΗΔΟΝΙΑ

(Κωστή Παλαμᾶ)

Δέν είναι μονάχα τ' άηδονια
πού κάνουν ναό τό κλαρί¹
πού κάνουν άπεραντη γλύκα
κι έσένα διαβάτρα σπιγμή.

Στήν πλάσ' είναι κι ἄλλα πουλάκια
γλυκόλαλα, πόσ' ἄπαλά
σά μάτι γῆμάτο συμπόνια
πού μόλις μᾶς βλέπει περνᾶ.

Στήν πλάσ' είναι κι ἄλλα πουλάκια
τραγούδια μά πόσο δειλά
σάν πάθους φωνή ν' άνεβαίνει
στά χειλή χωρίς νά μιλᾶ.

ΣΤΟΥ PYAKIOU THN AKRH

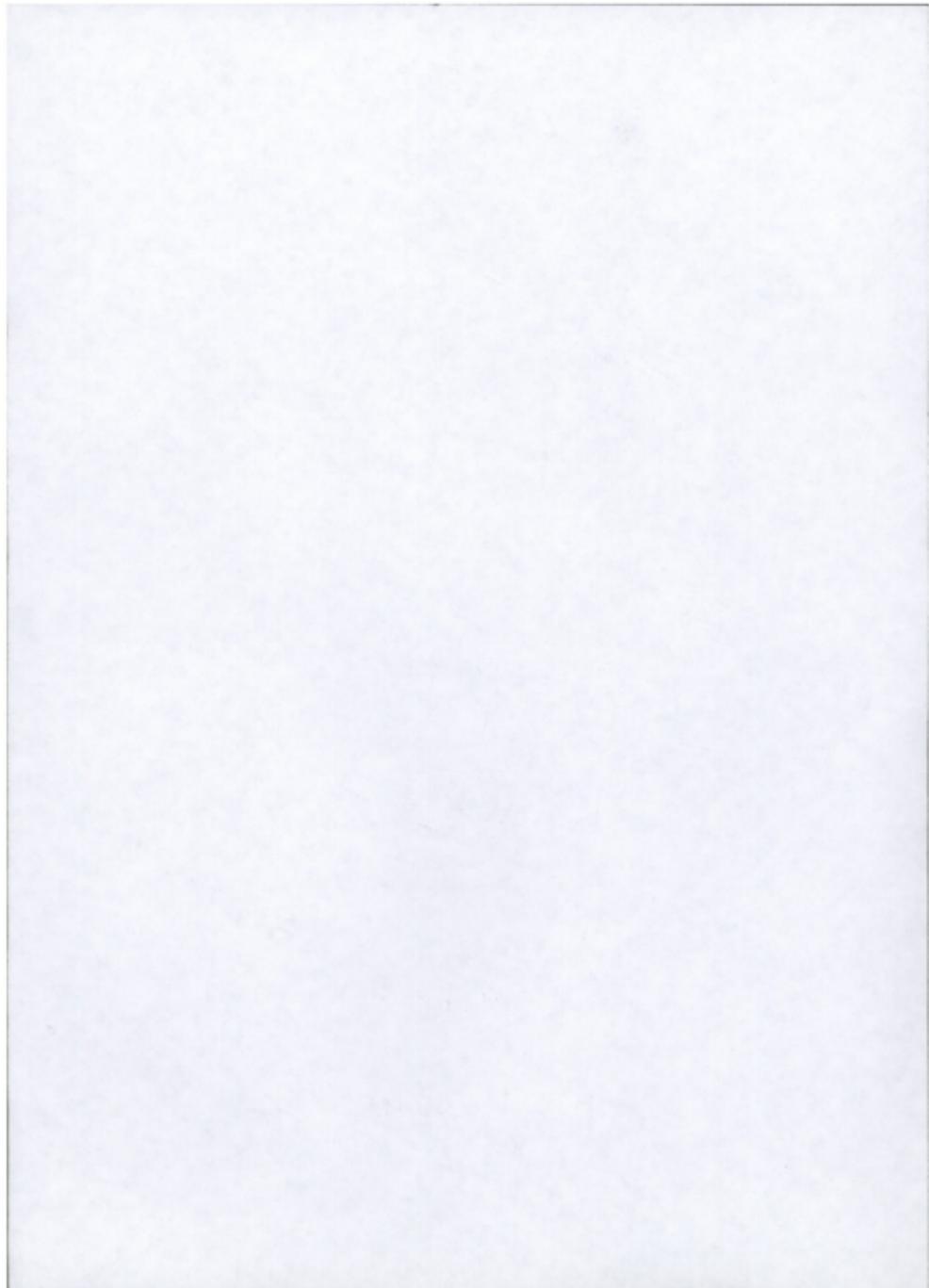
(Γρ. Κωνσταντινόπουλου)

Στοῦ ρυακιοῦ τήν ἄκρη κάποια φορά
μούπτε γεμάτη δάκρυ πώς μ' ἀγαπᾶ.
Τό δάκρυ τό θυμάμαι κομπιαστά
έπεσε στό ρυάκι στά νερά.
Φεύγει με την ομορφιά της
Διαθλέθηκε τό δάκρυ μέ τὸν καιρό
θά διαλυθεί κι ή ἀγάπη, τό καρτερῶ.

ΒΡΑΔΙΝΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

(Γιώργου Κουλούκη)

Περπατώ στή βραδιά, σιγαλά τραγουδῶ
τής νυχτιᾶς τό σκοπό.
Σάν τοῦ γκιώνη κι ή δική μου η λαλιά

νοσταλγεῖ μιά καρδιά π' ἀγαπῶ.
 Διαβατάρης κι ὁ γκιώνης κι ἐγώ
 δπως τ' ἄλλα τῆς φύσης πουλιά
 πού διαβαίνουν χωρίς νά ξεχνοῦν
 κάποια πού χτίσανε φωλιά.
 Διαβατάρης κι ὁ γκιώνης κι ἐγώ
 μά τό δάκβα μου τόν σταματῶ
 γιά ἔνα δάκρυ σέ μιά ἀγάπη παλιά
 γιά δι, τι τούχω είπει «σ' ἀγαπῶ».

ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΕΘΑΜΕΝΗ

(Κωστή Παλαμᾶ)

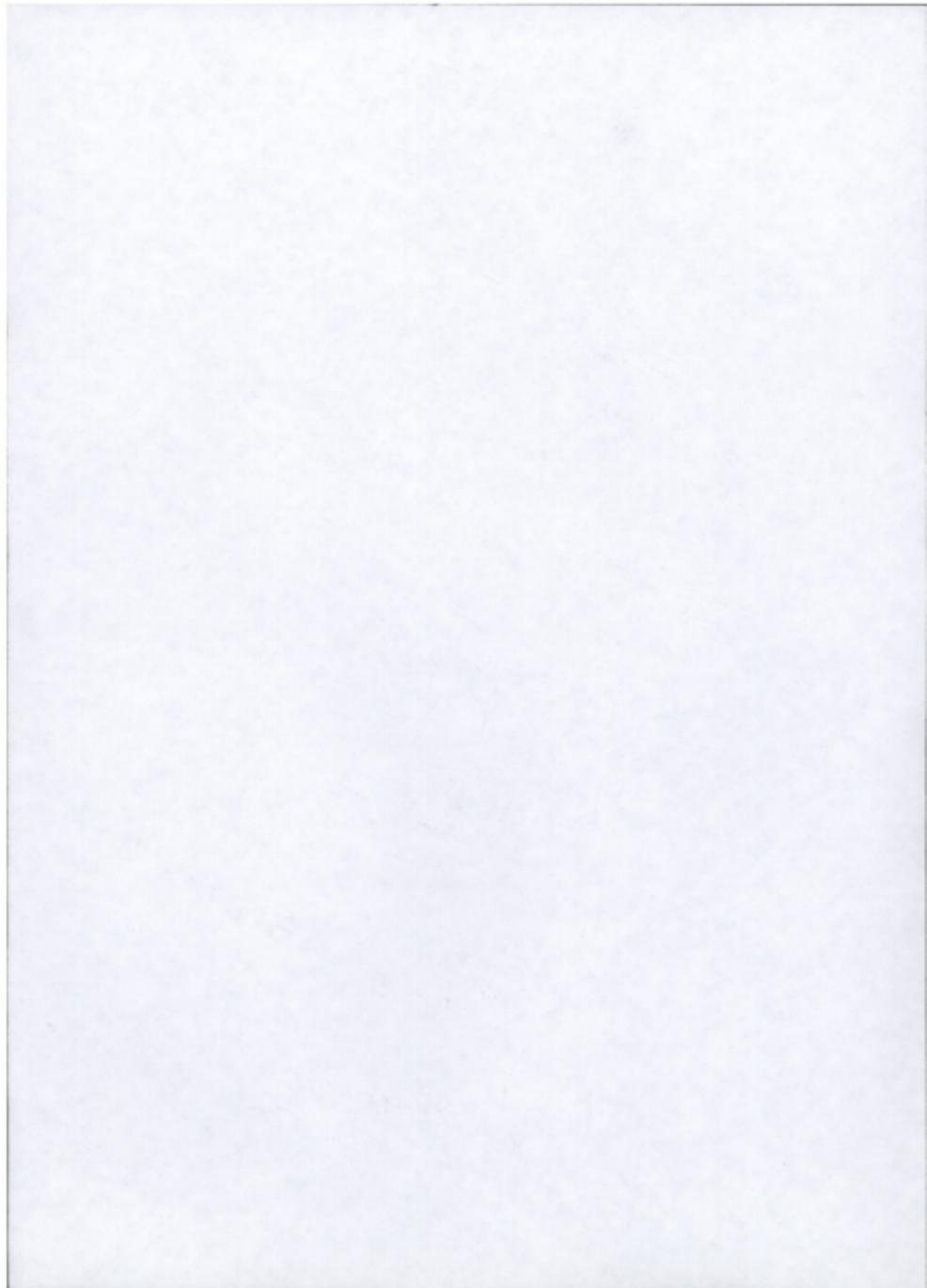
Τά χρόνια τά ὄλόρθα τά ὄλόγυρτα χρόνια
 ἡ ἀφρόπλαστη κόρη κι ὁ γερο-παππούς
 περίπατο βγαίνουν, στο πράσινο δάσος πηγαίνουν
 και φέλνουν τ' ἀηδόνια στ' ἀταίριαστο ταΐρι
 τούς ίδιους σκοπούς.

Ὦ, μήν καμαρώνεις τήν ἄξια παρθένα, διαβάτη
 μηδέ μέ τοῦ νοῦ τά φτερά μή 'γγιζεις διαβάτη
 διαβάτη ζηλάρη.

Ὦ, μήν τῆς ταράζεις τήν ἄγρια χαρά
 και μύρωσε μόνο τό γέρο πού λάμπει
 μερόνυχτα μπρός του τῆς κάρης ἡ αύγη.
 Ξεχνάνε τή μπόρα μές στ' ἄγριου χειμώνα τήν ὄμρα
 σά λούζονται οι κάμποι περίσσια ἀπ' τοῦ θείου
 φωτός την πηγή.

Τ' ἀταίριαστο ταΐρι πού πάλε πηγαίνει τ' ἀηδόνια
 δέν φέλνουν τούς ίδιους σκοπούς
 γιά δέντρα, γιά κρίνα τή γῆ Εεροσκάφτεις
 αξίνα γιά μιά πεθαμένη.

Διαβάτη, μήν κλαίς τή λιγόζωη παρθένα
 κι ἑκείνη ἀπ' τῆς γῆς τήν βαθιά αγκαλιά θά προβάλλει.
 Ξανά θά προβάλλει στόν ἀσωτο κόσμο μέ κάλλη
 και ίδια και ἔνα τ' ἀρχαίο πουλάκι σέ νέα φωλιά.
 Μά κλάψε τόν ἔρμο πού τέτοια κατάρα
 τοῦ καιει τά γεράματα ίμε τά στερνά
 αύτός ἀπ' τούς δύο, αύτός ὁ νεκρός που
 σέ κρύο και χιόνια ὡ λαχτάρα νεκρός δίχως
 ύπνο και τάφο γυρνά.

ΤΟ ΧΙΝΟΠΩΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Κώστα Χατζόπουλου)

Τώρα πού πεθαίνουν τά λουλούδια
τώρα πού σωπαίνουν τα πουλιά
δύνειρο πικρό περνάς στό νοῦ μου
πεθαμένη ἀγάπη μου πανιά.
Ἐται μές στήν πάχνη σάν και τώρα
μιᾶς χινοπωριάτικης αὐγῆς
είδα νά σ' ἀνοίγουνε κρεβάτι
στήν ἄραχνιασμένη μέσα γῆς.
Καί τήν ἄλλη μέρα σάν και τώρα
σάν ἐβγήκε ὁ ἥλιος στά βουνά
βρήκε δίχως λούλουδά τη χώρα
δίχως χελιδόνια τήν ἔρμια.
Λέξ και συντροφιά σου ἀγαπημένη
και στής μαύρης γῆς τήν ἀγκαλιά
πήρες ἀπ' τούς κάμπους τά λουλούδια
κι ἀπ' τά δάση μέσα τά μουλιά.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΔΟΝ

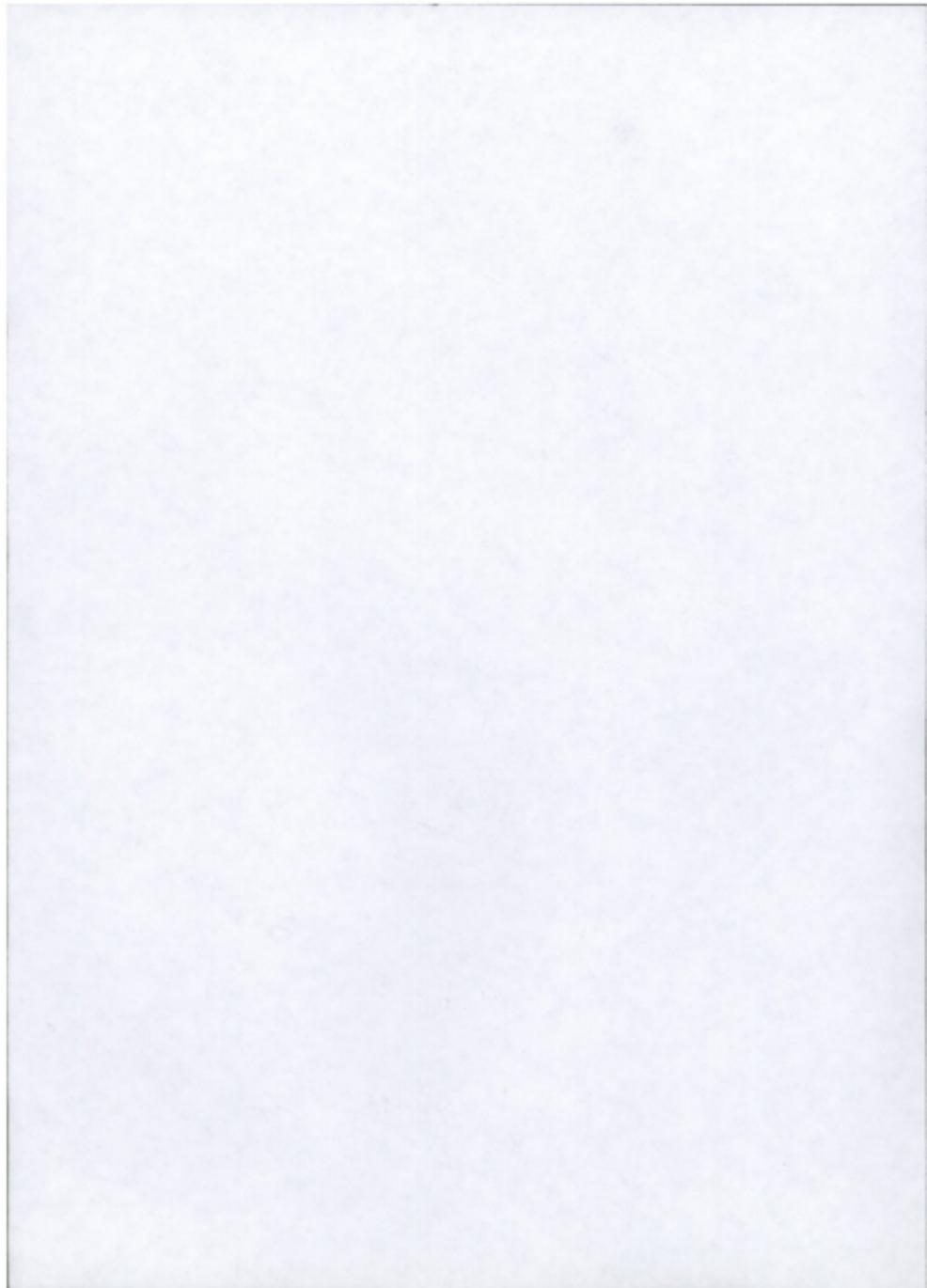
(Κωστή Παλαμᾶ)

Στό μνηματάκι σ' ἀνοιξε
τό ρόδον ὡ γλυκέ μου
εἰν' ἡ χαρά σ' ὁ πόνος σου
εἰν' ἡ καρδιά σου, είσαι σύ.
Ἀν είσαι νοῦς, θυμήσου με
στόμα είσαι, μίλησέ μου
τ' ἀσάλευτο είμαι σάλεμα
τοῦ τίποτ' ἀστραπή.

Η ΞΑΝΘΟΥΛΑ

(Αριστοτέλη Βαλαωρίτη)

Μ' ἄρεστ' ἡ θάλασσα γιατί μοῦ μοιάζει
μ' ἄρεσει, σ' ἀκουσα νά λές κρυφά
πότε ἀγριεύεται, βογγί, στενάζει
και πότε ὄλόχαρη παιζει, γελᾶ.
Δέν εἰν' ὄλοδανθη σάν τά μαλλιά μου
δέν εἰν' ὁ κόρφος μου σάν τὸν ἀφρό
μέσα στά μάτια μου τά γαλανά μου
δέν ἔχω κύματα, τάφο, οὔρανό.
Μ' ἄρεστ' ἡ θάλασσα γιατί μοῦ μοιάζει
κι ἄς ἔχει μέσα της κόσμοθεριά.
Μή στήν καρδούλα μου μη δέ φωλιάζει
ἀγάπη ἀχόρταγη σκληρή φωτιά

- **Κ**ι έγώ διαιρόμουνα πού χολιασμένη
φαρμάκι μ' θεταζες μές στήν ψυχή
τή ζήλεια σου έβλεπε ξαγριωμένη
στά χειλί σου έβραζε κάθε πνοή.
Τότ' έκρεμάστηκα στήν τραχηλιά σου
τή φλόγα ~~θερίσα~~ μέδουσα μές δυό φυλιά
τή όψη έβριστα μές στά μαλλιά σου
στόν κάρφο σου έστησα κρυφή φωλιά.
Κῦμα μου άντιμερο, ψυχή μου φθάνει.
- **Μ**η... Τί μ' άγριεύεσαι, πλάγιασ' έδω
θέμαι γιά σένανε γλυκό λιμάνι
τί αξιζ' ή θάλασσα χωρίς γιαλό.

ΕΙΣΑΙ ΣΑΝ ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ

(Ερίκου Χάνες)

Είσαι σάν το λουλουδάκι όμορφη, γλυκιά, καλή.
Σέ κοιτάζω κι η καρδιά μου τρέμει σάν πουλί.
Μούρχεται ν' άπλωσω χέρι στή χρυσή σου κεφαλή
νά προσευχηθῶ νά μείνεις όμορφη, γλυκιά, καλή.

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Τής άγαπης λόγια σάν ~~μής~~ άνοιξης τά φύλλα
ένας ήλιος ήρθε καί μεθ' φίλησεθά χειλία.
Πέντε παλιάρια και μιά νιά χορεύουν
κι η καρδιά στό στόμα.
Όμοιες σάν κλωνάρια άνθισμένα μέ μιά χάρη
πέντ' άγαπές σμίγουν κέφτει... υπαντίστηγε το Χαρταρί!

ΕΡΩΣ
ΝΑΙ
ΘΑΝΑΤΟΣ

ΠΟΣΟΝ ΗΣΥΧΑ ΚΟΙΜΑΤΑΙ

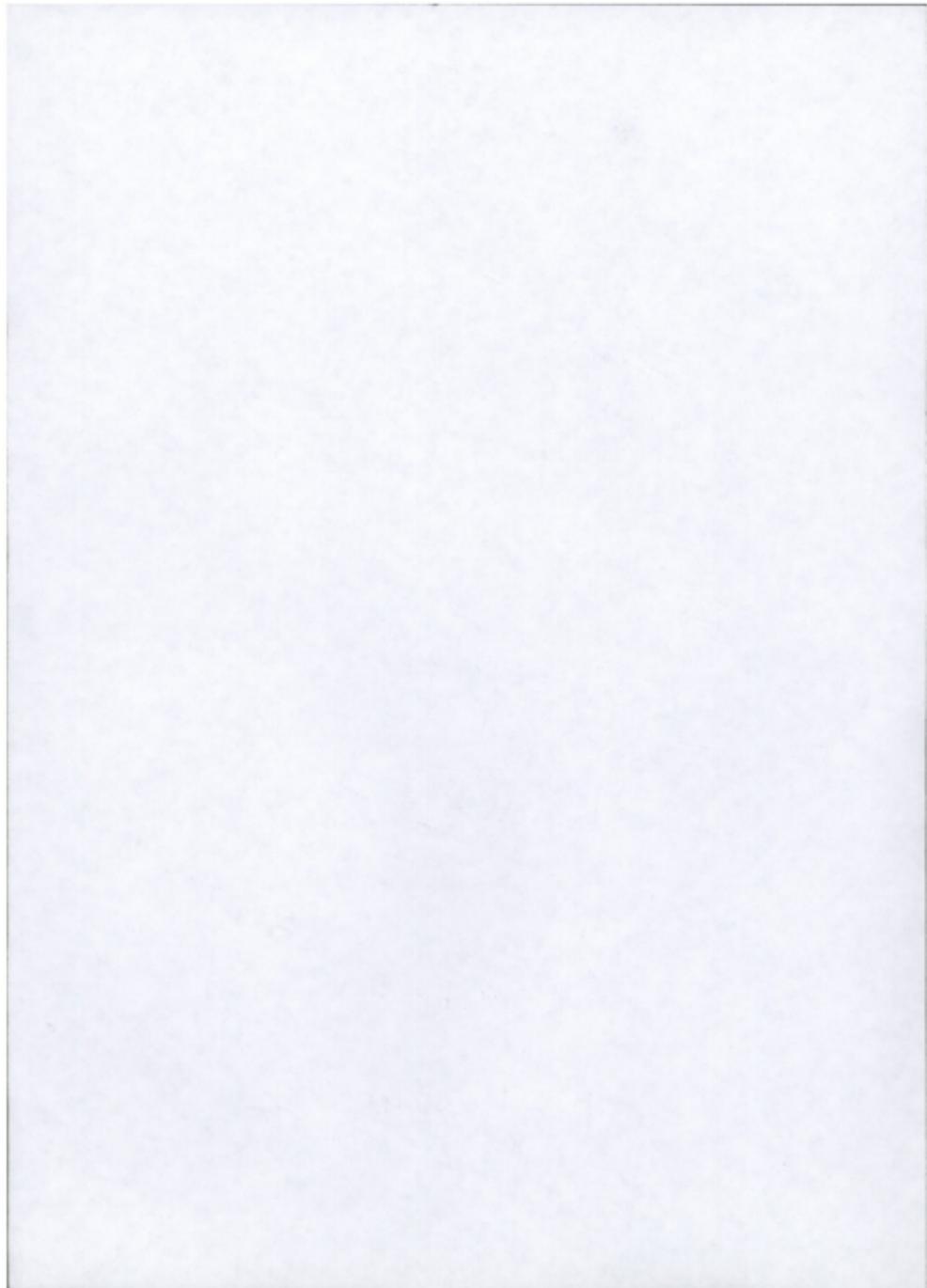
(Αγγελου Βλάχου)

Πόσον ήσυχα κοιμάται κι η θάλασσα κι ή γῆ
εις τά δάση μας πλανάται μαυροφόρα σιγή.
Μύρωμένη τού βουνού — Σιγανή ωα μυρωμένη είγι ή αύρα τού βουνού
και μέ τ' αστραστολιμανητή τούρανού — υαρε τ' εστρα στολισμένος είτ' οι οδησσοι τούρανοι.
Έκοψηθήτε τ' άποντι στο ουθών τήν άγκαλιά
και τό πετροχειλίδονι χτίζει τή φωλιά.
Σιγανή και μυρωμένη είν' ή αύρα τού βουνού
και μέ τ' αστρα στολισμένοι είν' οι θόλοι τ' ούρανοι.

ΑΣΚΛΑΒΩΤΗ ΝΙΟΤΗ

(Κ.Καλαντζή)

Τής Έλλάδας άσκλαβωτη κι ένωμένη ειμ' ή νιότη,
φλογισμένη ξεκίνησα καταλυώντας τά σκότη.
Μέ τό σφυρί μου στή φάμπτικα,
μέ τ' άλετρι μου στόν κάμπο
μέ τά βιβλία άρματώθηκα στόν άγώνα γιά να μπώ.
Σέ άγών' άξεπέραστο πού δέ γράφ' ή ισορία

το στερνό στήν άνθρωπινη ματωμένη πορεία.

Στόν άγνων πού φέρνει μας Λευτεριά,

Δίκιο, άήθεια.

"Οσα μοιάζαν ονείρατα και φλογίζαν τά στήθια.

Στά βουνά είμαι κλεφτόπουλο και χτυπάω μέτο βόλι
έκδικητρα την ύψωσα τή γροθιά μου στήν πάλη.

Τής Ελλάδας άσκλαβωτη κι ένωμεν' είμ' ή νιότη.

Στήν παγκόσμια τη Σύναξη στή γραμμή ήρθα τήν πρώτη.

ΤΟ ΣΑΛΠΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ

(:)

Νύχτα ξεσκίζει κάθε καρδιά
σκλάβα ή ζωή μας σ' άγρια θεριά
νιότη τά νιάτα θέλουνε φῶς
γίνε τοῦ βιοῦ σου δημιουργός.

Πέρα ώς πέρα τώρ' άντηχει
νιότη ή φωνή σου πού μάς καλεῖ
σήκω πατριώτη ἀν θές νά ζεις
λεύτερος, πρέπει ν' άγωνιστείς.

Παιρνω τό διπλο καί σαλπίζω
τούς τυράννους πολεμώ.
Στράφτει, βροντάει, φωτιά, χαλασμός
σφίγγει τούς γρόθους, δρμάει ο Λαός.

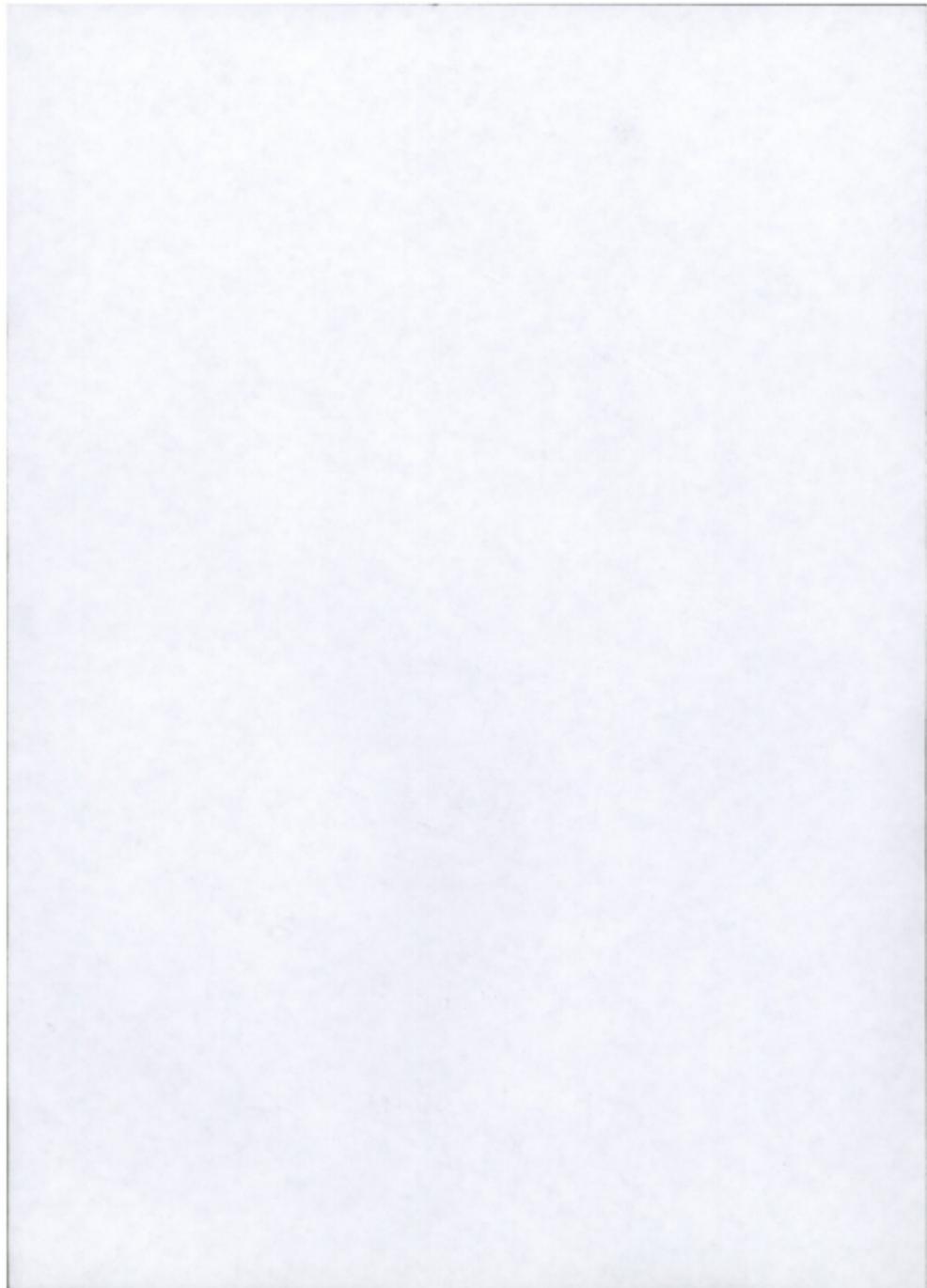
Λεύτερη χώρα ή σκλάβα γῆ
μπρός μας ξανοίγει καινούρια ζωή.
Τή σκαπάνη, τό σφυρί μου,
τό βιβλίο τώρ' ἀρπῶ.

"Ολοι ἀς πλάσουμε μαζί¹
ἀδελφωμένοι καινούρια ζωή
χτίζω κόσμους και σαλπίζω
χτίζω τήν καινούρια ζωή.

ΣΤΑ NIATA

(:)

Βλαστάρια σείς τής πέτρινής μας γῆς
κορμιά λιγόσαρκα φλόγα τής ψυχῆς
στήν καυτερή ματιά σας ο καημός
τής πονεμένης μας μοῦ γνέφει τής φυλῆς.
Βογγάει μέσα σας τοῦ γένους ή κραυγή
τοῦ δούλου έγώ στέργω τή ζωή.
Μέ τήν ψυχή όλοισα όρθωμένη
ἀλύγιστο κινάμε πάνυ μπρός
και τήν πανπιέρα τή χρυσή ξεδιπλωμένη
μές στής ίδεας τό ύπεροούσιο το φῶς.

Στά σύννεφα ψηλά κρατήστε την στηπή
νά τήν φιλούν τ' άστροπελέκια κι οι άετοι.

ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΝ ΑΤΣΑΛΩΜΕΝΟΙ

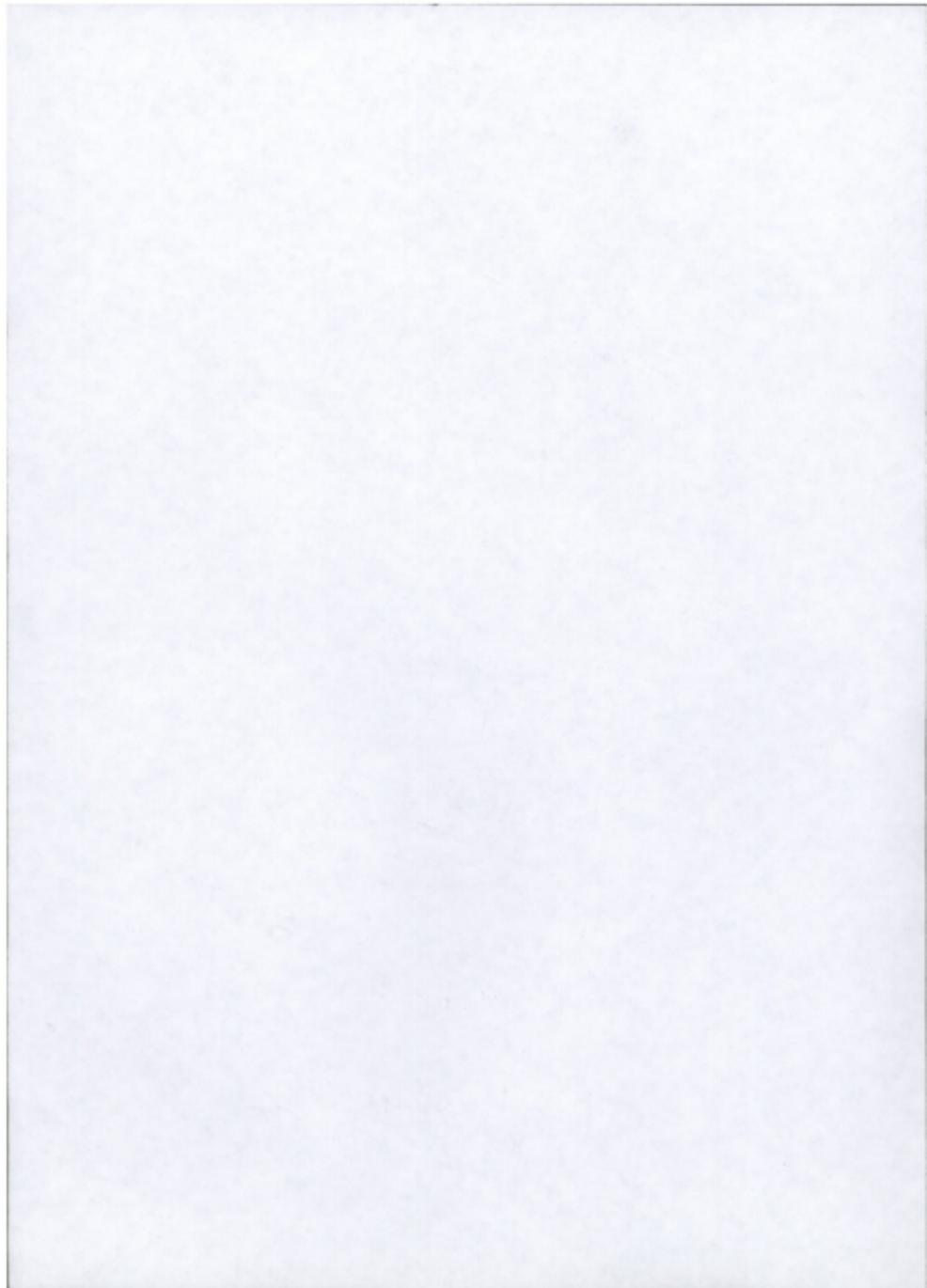
(;) Μές στήν ΕΠΟΝ άτσαλωμένοι
σκορπάμε παντοῦ τή ζωντάνια.
Η Έλλάδα μᾶς θωρεῖ εύτυχισμένη
μιλάει ό Λαός γιά μᾶς μέ περηφάνεια.
Ό,τι ποθήσαμε μές στήν ΕΠΟΝ τό ζούμε
μερόνυχτα χτυπάμε τό φασισμό πού σβήνει
άπ' τήν πολύμορφη σκλαβία νά λυτρωθούμε
έμπρός νέοι και νέες γιά λευτεριά κι ειρήνη.

ΣΤΗ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΑ ΝΕΟΛΑΙΑ

(;) Όση μούχλα και σκόνη σωριάσανε
κι έκατόχρονη πάνω της στάχτη
σά φωτιά πού στά βάθη κρυφόκαιγε
ξεπηδάει και γιγάντια ξανάφτει
τή ζωή μέ τήν πάλη της κέρδισε
και γκρεμίζει τού τρόμου τά σκιάχτρα.
Τό βιβλίο και τ' ὅπλο δέν τ' άφησε
τοῦ Ἀγώνα δέ σώπασε κράχτρα.
Μπροσταριό κριό τής νιότης Εεκίνησε
στής σκλαβίας τά τυφλά μονοπάτια.
Τούς θολούς κουρνιαχτούς κατακάθισε
πρωτοβρόχι κι άνοιξαν τά πλάτια.
Τά σκολειά της και πάλι φαντάξανε
τά σκολειά τά μεγάλα τοῦ γένους
κι ἄν προδότες λεροί τά βεβήλωσαν
κι ἄν πατιοῦντ' ἀπό βάρβαρους ξένους.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(;) Δέν ἔχω πιά χαρά
δέν ἔχω πιά ζωή
εἰν' ἡ καρδιά μου θρῆνος
πού σπαράζει μακριά σου μοναχή
έλα σάχαραγή.
Σάν ξωτικό, σάν ἐλπίδα.
Στοῦ πόνου τή νυχτιά
γίνε μου σύ χαρά
γίνε μ' ἀχτίδα.
Θάρθεις;

ΦΤΕΡΑ

(;) "Έφτασ' ή μέρα πού θ' αφήσω
τίς εύτυχίες και τούς πόνους
γιά μένα ή σκέψη αλλού άνθιζει.
Τό δάκρυ γίνεται πουλί
ξέχασ' μέ και σ' θ
γίνομαι φωνή.

ΕΙΡΗΝΙΚΟ

(Σοφίας Μαυροειδῆ-Παπαδάκη)

Λάμπει γύρω από χαρά κι από φώς ή φύση
τήν τετράχρονη σκλαβιά έχει πιά Εορκίσει.
Νιές κι άγόρια στά σχολειά έργατόπουλα, ξωμάχοι
κάντε γλέντι τή δουλειά σπιώς είχατε τή μάχη.
Τό χορό πτηγή λευτεριάς καθώς σέρνει
πρώτη τό τραγούδι τής δουλειάς θ' αρχινήσει ή Νιότη
όδ' ή Έλλαδα μιά πνοή τά συντρίμμια της θά χτίσει
και χίλια άνθη στή ζωή άπ' τό μόχθο μας θ' άνθισει.

ΑΝ ΓΥΡΕΥΕΙΣ ΑΠ' ΤΟΝ ΗΑΙΟ ΤΗ ΧΑΡΑ

(Φωτηή Αγγούση) (Μίκη Θεοδωρίδη)

"Άν γυρεύεις άπει τόν "Ηλιο τή χαρά
κι άπ' τών άστρων τό δειλό τό φώς τή γαλήνη
μή μακραίνεις τήν καρδιά σου άπ' τή δική μου.
Μή ζητήσεις νάδρεις φώς μακριά άπο μένα

πού διψά γιά φώς. *Ο γατον ψαίριο ο π' αδο σβγιεις αι δλο σερ*
Θάμαι σάν νεκρός. *Ο παρεμπισουι οι υαρδισα γασ μέσα στη γαλήνη.*
Άς γυρέψουμεις άντάμα τή χαρά *Άν γυρεύεις φογούς ψιλο τη λαρα*
πιό πολύ κι άπο τ' άστέρια μέσα στόν έρωτά μας. *αι σπιτών δεστρων το μετιστεια σε σωσ*
τη γαλήνη
Σάν τόν ηλιο-π' άλο σβήνει κι άλο σβήνει *για γιγιγεις να θρεπης σω*
θ' άρμενιζουν οι καρδιές μας μέσα στή γαλήνη. *γαυρια σασ μέρα*

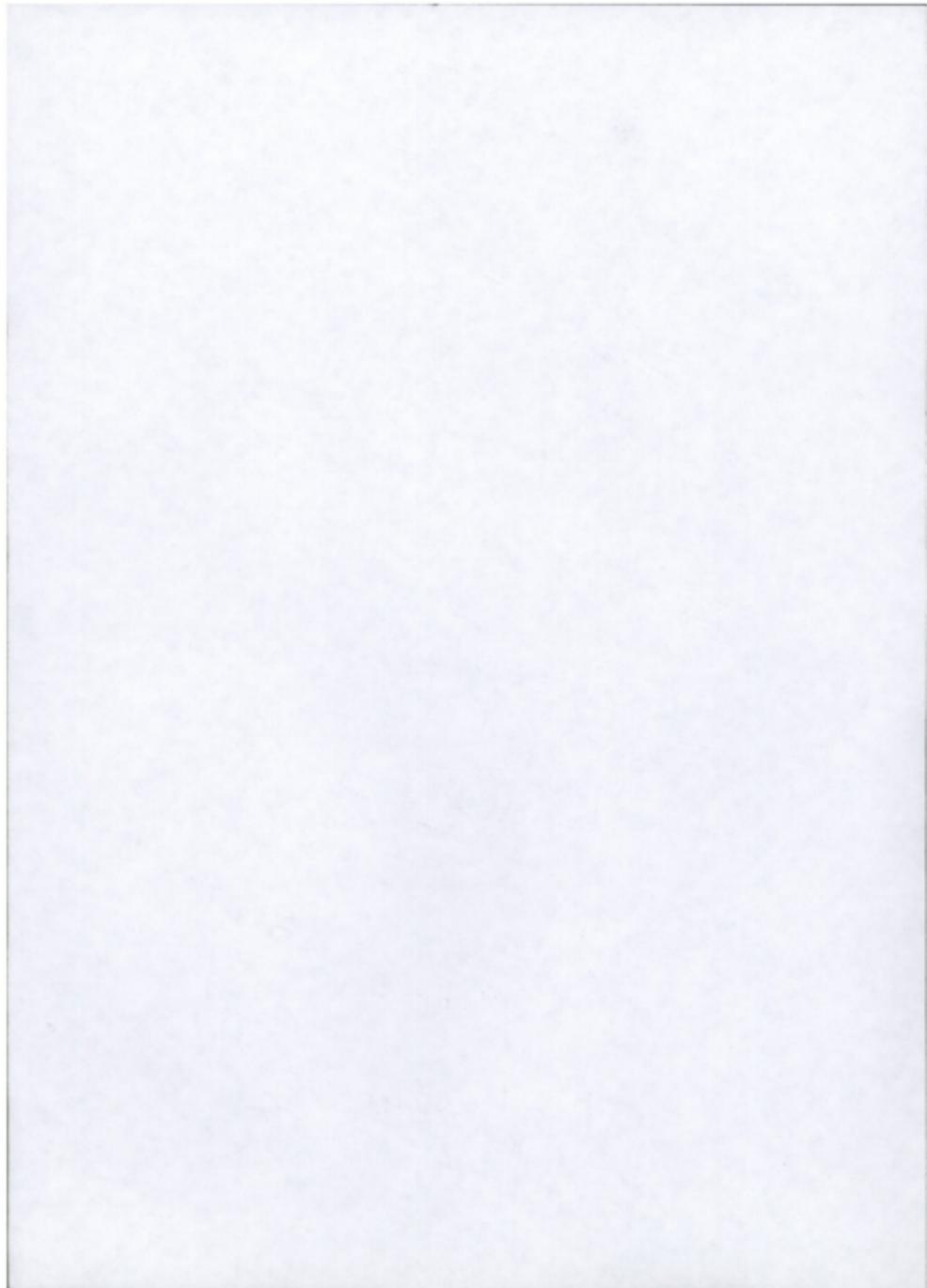
ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΜΟΥ ΟΡΓΩΜΕΝΟ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Περιβόλι μ' οργαμένο
μαργαριταροσπαρμένο
πούχεις γύρω γύρω άλτανες
και στή μέση μαντζουράνες.
Έχεις μιά μηλιά στή μέση
πού βεργολυγάει νά πέσει.
Πάει κι ο νιός νά κόψει μηλα
και μαραίνονται τά φύλλα.
Κι ή μηλά γλυκοφωνάζει
τόν περιβολάρρη κράζει.

Σύγια Ριθέσσας άφέντηπού μ' όριζεις
και κυρά πού μέ ποτίζεις.
'Γιώ' μ' Δεθείμ' άφέντης πού σ' όριζω

ΕΡΩΣ ΧΘΑΝΑΖΟΣ

καί κυρά πού σέ ποτίζω.

ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΤΑΞΙΔΙ

(Μίκη Θεοδωράκη)

Βάρκα προσμένει στό περιγιάλι
γιά νά μᾶς πάρει μακριά
έγια μόλις έγια λέσα.
Όλοι μέ γέλια και μέ τραγούδια
τής βάρκας λύστε τά πανιά
έγια μόλις έγια λέσα.
Φύσης βοριά μου,
φούσκωσ' τά πανιά μου
έγια μόλις έγια λέσα.
Σ' άγνωστους τόπους
σ' άγνωστα λιμάνια
θά βυθιστούμε στή λησμονιά
έγια μόλις έγια λέσα.
Ήλιοι και φώτα,
σκέψεις και πόθοι
φεύγουμε γιά πάντα.
Έχετε γειά.
Έγια μόλις έγια λέσα.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

(:)

Χτυπάν οι καρδιές Πρωτοχρονιά
χτυπάν οι καρδιές μας στά μακρινά νησιά.
Ή σκέψη μας τώρα γοργοπετά
στίς μέρες πού θάρθουν γιομάτες φώς χαρά.
Χτυπάν οι καμπάνες Πρωτοχρονιά
χτυπάν κι οι καρδιές στά νησιά
ή σκέψη μας τώρα γοργοπετά
στίς μέρες πού θάρθη ή χαρά.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ 4 (:)

(:)

Ό υπνος βασιλεύει σου πάλι του
ύστερ' από τού γιού μου τό βαρύσκοτο
κι άπ' τό τρικούβερτο γιορτάσι
γροκιέται τώρα τό ρουχαλητό.
Νά σύρει ό ύμενας σου
βιάσου και τή νύφη στό κρεβάτι τής παντρειάς
και κεί μέ τό χαμό τής παρθενιάς
ένα μωρό σήμερα έπιάσθη
ό γάτος μισοκλείνει τά φλογά του μάτια
μπροστά στοῦ πόντικα τήν τρύπα
και τά τριζόνια τραγουδούν
στό τζάκι τό σβησμένο δίπλα.

